

BIBLIOTEKA UNIW. W POZNANIU
Inc. 306
INKUNABUŁY

Vitam bonam et exitū beatū. Ego fr̄ Guillermus sacre theologie ꝓfessor minus parisius educat⁹. Sacroꝝ euāgeli-[illegible]um ac epistolarū de tpe diebus dn̄icis ⁊ [illegible]s. etiā sup cōmune aplōꝝ. martiruꝫ. [illegible]essoꝝ. virginū. ⁊ pro defunctis. expositiones in vnū colligere volumē. min⁹ exptis clericis. ac insipientib⁹ p̄dicatoribus ꝑnec[illegible]ariū fore iudicaui. Considerās nōnullos cancellistas minus caute ac impite euangelia ⁊ epistolas vulgo christiano ꝓnunciantes ꝓcedere. Non habentes eorū dem expositionū scientiā que necessaria ē Com posui igit̄ ⁊ hunc librum ꝓ eisdeꝫ vt supra. ac ꝓ oībus sacrorum euangelioꝝ et epi[illegible]olarum expositionē cupientib⁹. Non m[illegible]uod exiguū est ingeniū ꝯsului ꝓpri as[illegible]s expositiones. sed alioꝝ sacre pagine doctoꝝ libris innitens. eas quas melius scripserunt postillas ⁊ expositiōes ꝑfunctorie exorando. post quēlibet passum textus ponens cum p̄missione tituli vnius cuiusq; q[illegible]od scripsit. Adijciēsq; post quālibet dom[illegible]calis euāgelij expositionez necessa[illegible]bilia ꝓ materia textus Ex sermoni[illegible] tempe eximij doctoris Hugonis de prato sumpta.

Sunt aūt hec doctoꝝ nomina. Sancti Augustini. Sancti Gregorij. Sancti Hieronymi. Sancti Ambrosij. Venerabilis Bede ⁊ ipsoꝝ omelijs. glose interlinearis glose ordinarie Nicolai de Lyra. Nicolai de gorra. super quattuor euāgelistas sancti Thome de aquino super Johannem. Vuilhelmi lugdunēsis in sermonibus de tpe. Jordani ex sermonibus de tpe Rabani. Quoꝝ modus penes titulos abbreuiatos legendi talis est.

Ly. i. nicolaus de lyra
Gor. i. nicolaus de gorra.
Glo. interli. i. glosa interliniaris
Glo. or. i. glosa ordinaria.
Ra. i. rabanus
Vuil. lugdu. id ē Vuilhelm⁹ lugdunensis
Jor. i. Jordanns
Vin. i. Vincentius

Inc. 306

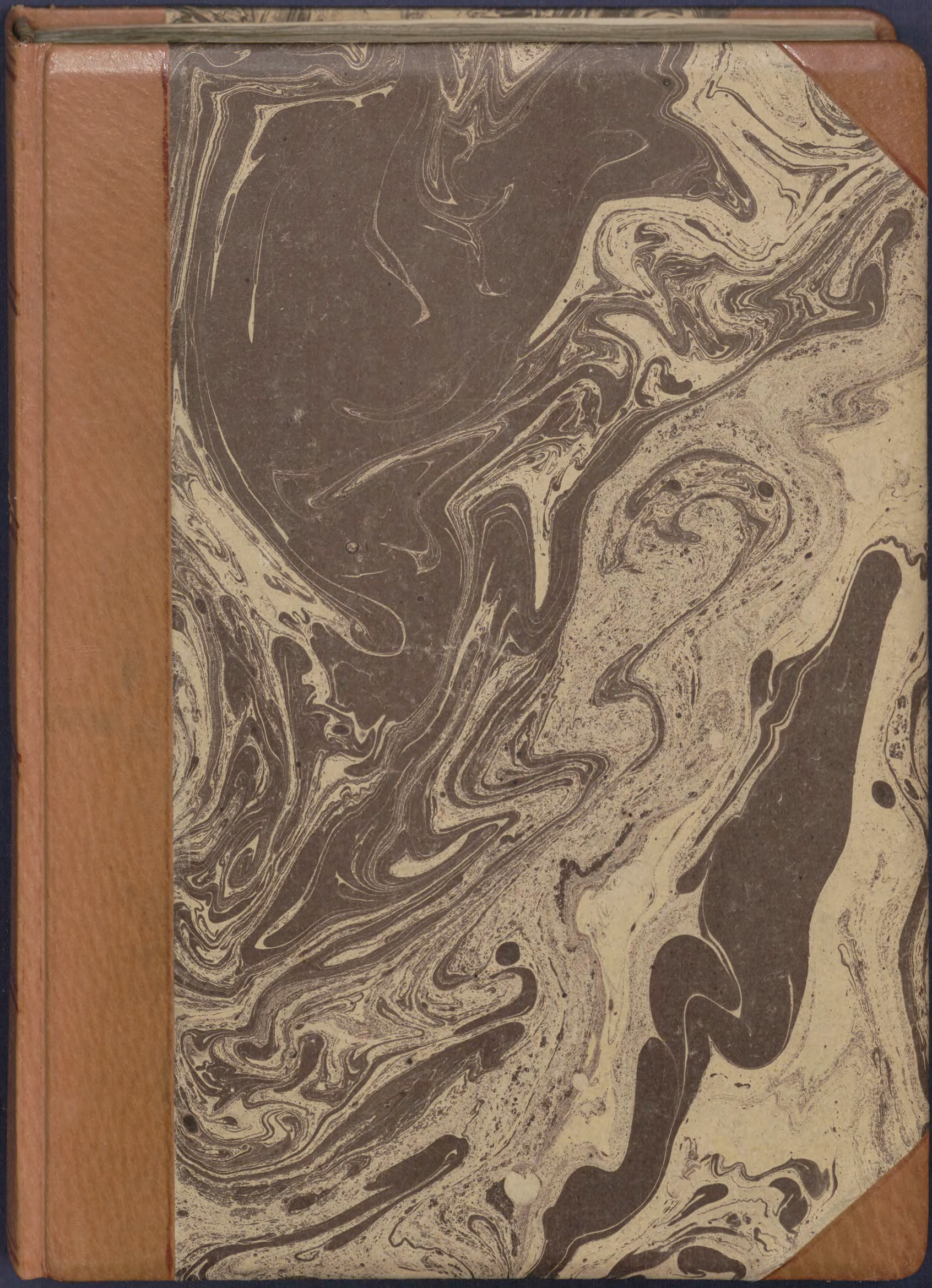

BIBLIOTEKA GŁÓWNA
UNIWERSYTETU im. A. MICKIEWICZA
W POZNANIU

H 8264

1215850

Vitam bonam et exitū beatū. Ego fr̄ Guillermus sacre theologie ꝓfessor minus parisius educat⁹. Sacroꝝ euāgeliorum ac epistolarū de tpe diebus dn̄icis ⁊ [illegible]s. etiā sup̄ cōmune apl̄oꝝ. martiruꝫ. [illegible]essoꝝ. virginū. ⁊ pro defunctis. expositiones in vnū colligere volumē. min⁹ exptis clericis. ac insipientib⁹ p̄dicatoribus ꝑnec[illegible]ariū fore iudicaui. Considerās nōnullos cancellistas minus caute ac impite euangelia ⁊ epistolas vulgo christiano ꝓnunciantes ꝓcedere. Non habentes eorū dem expositionū scientiā que necessaria ē Com posui igit̄ ⁊ hunc librum ꝓ eisdeꝫ vt supra. ac ꝓ oībus sacrorum euangelioꝝ et epi[illegible]olarum expositionē cupientib⁹. Non m[illegible]uod exiguū est ingeniū ꝯsului ꝓpri a[illegible]s expositiones. sed alioꝝ sacre pagine doctoꝝ libris innitens. eas quas melius scripserunt postillas ⁊ expositiōes ꝑfunctorie exorando. post quēlibet passum textus ponens cum p̄missione tituli vnius cuiusqꝫ q[illegible]od scripsit. Adijciēsqꝫ post quālibet dom[illegible]calis euāgelij expositionez necessa[illegible]bilia ꝓ materia textus Ex sermoni[illegible] tempe eximij doctoris Hugonis de prato sumpta.

Sunt aūt hec doctoꝝ nomina. Sancti Augustini. Sancti Gregorij. Sancti Hieronymi. Sancti Ambrosij. Venerabilis Bede ⁊ ipsoꝝ omelijs. glose interlinearis glose ordinarie Nicolai de Lyra. Nicolai de gorra. super quattuor euāgelistas sancti Thome de aquino super Johannem. Vuilhelmi lugdunēsis in sermonibus de tpe. Jordani ex sermonibus de tpe Rabani. Quoꝝ modus penes titulos abbreuiatos legendi talis est.

Ly. i. nicolaus de lyra
Gor. i. nicolaus de gorra.
Glo. interli. i. glosa interliniaris
Glo. or. i. glosa ordinaria.
Ra. i. rabanus
Vuil. lugdu. id ē Vuilhelm⁹ lugdunensis
Jor. i. Jordanns
Vin. i. Vincentius

Inc. 306

Ad quos sctũs paulus scribit epl'as

Romani

¶ Sunt q̃ ꝑtibus italie de iudeis ⁊ gentibus ꝯuersi sunt ad fidẽ catholicam ꝑ paulum. scribens eis ꝑ Thimotheũ discipl'm suũ a corintho ciuitate q̃ est in achaia.

Corinthij

¶ Sunt achaici. sicut parisienses gallici. Corinthꝰ est ciuitas metropolis in achaie ꝑtibus. Achaia ꝟo est quoddã territoriũ in terra gretie. ⁊ illis scripsit ab epheso ꝑ thimotheũ discipulum suum.

Galathe

¶ Sunt greci. Et galathia est nomen regionis grecie. ⁊ illis scripsit ab epheso.

Ephesij

¶ Sũt asiani ab asia minore q̃ est ꝑs grecie Et illis scripsit de roma de carcere

Philippenses

¶ Nominant̃ a ciuitate philippis q̃ est in grecia quam edificauit philippus rex pat̃ alexandri magni ⁊ eam sic nominauit.

Colossenses

¶ Habet nomen a ciuitate colossis

Thessalonicẽses

¶ Nominant̃ a ciuitate thessalonica que est metropolis in macedonia que est quedam pars grecie

Hebrei

¶ Sunt qui sunt conuersi de iudaismo ad fidem catholicam

Thimotheus

¶ Est ꝑ paulũ conuersus ad fidem catholicam ⁊ episcopus ab eo ordinatus

Thitus

¶ Est discipulus sancti pauli ab eo cõuersus ad fidem catholicam. Et archiepiscopus cretensis ordinatus.

Epistolarum et euãgeliorum de tempore et sanctis liber incipit.

Dominica prima in aduentu domini ad Ro. xiij.

Fratres scientes qꝛ hora est iam nos de somno surgere. Nunc aũt ꝓpior ẽ uostra salus quã cum credidimꝰ. Nox p̃cessit. dies aũt appropiuquauit Abijciamꝰ ergo opa tenebraꝝ ⁊ iduamur arma lucis. sic vt ĩ die honeste ãbulemus Non in cõmesationibus ⁊ ebrietatibus: nõ i cubilibꝰ ⁊ impudicicijs: non in ꝯtentione ⁊ emulatõe. Sed induimini dñm iesum christum.

Fratres Sciẽtes qꝛ hora est iaꝫ nos de somno surgere. Uerba p̃posita origialr ad Ro. xiij. ca. sũt scripta in epl̃a hodierna lectionalr recitata. Añ initiũ illius epl̃e scribit sctũs Paulus i eodẽ capl̃o dicẽs Nemini q̃cq̃ debeatis nisi vt iuicẽ diligatis Qui eni diligit ꝓximũ legẽ ipleuit. Post h̃ seq̃tur epl̃a hodierna. Scientes qꝛ hora est iaꝫ ⁊c̃. Ubi sciẽdũ ꝙ epl̃a hodierna ⁊ euãgelium hodiernũ ꝯcordant. qꝛ in euãgelio intimat̃ nobis aduentꝰ regis celestis Sic i epistola monet nos apl̃s Paulus vt p̃paremꝰ nos ad aduentũ tanti regis dicens | Frẽs | Ubi notandũ ꝙ sãctus paulus apl̃s cõmuniter in suis epl̃is p̃mittit frẽs Et rõ est ista Quia in suis epl̃is nitit̃ hoies inducere ad amorẽ fraternitatis. Etiã p̃sentem epistolã scribit romanis. Et romani sunt q̃ in ꝑtibꝰ italie de iudeis ⁊ gentibus ꝯuersi sunt ad fidem ꝑ doctrinã ip̃ius apl̃i. Unde scribit ipsis ꝑ thimotheũ discipl̃m suuꝫ a corintho ciuitate. que est i achaia dicens | Sciẽtes qꝛ hora est | scꝫ in tpe gratie | iaꝫ nos d̃ somno surgere | Ly. de ocio surgere ad opa charitatis. Grego. Charitas opat̃ magna si est. si aũt operari renuit charitas nõ est | Nũc | id est tpe gratie | propior est nostra salꝰ | Ly. qꝛ ꝑ christuꝫ ianua salutis est aperta. q̃ tempe legis erat clausa Ideo subdit̃ | q̃ cũ credidimus | id est plus q̃ ante aduentum xp̃i. tunc eni sciebant se prẽs antiqui descẽsuros ad limbũ. Uñ patriarcha Jacob dixit. Gen̄. xxxvij. Descendã ad filiũ meũ lugens in infernũ. ⁊c̃ | Nox p̃cessit | Ly. i. obscuritas figurarũ veteris legis | dies aũt appinquauit | id est claritas veritatis reuelata est in noua lege | Abijciamus ergo opera tenebraꝝ | Ly. i. pctã q̃ ad tenebras ducũt. Mat. xxij | ⁊ iduamur arma luc | i. v̄tutes q̃ illuminãt mentẽ ⁊ finalr ad vitã et̃nam ꝑducunt | sic vt in die | Ly. iudicij extremi | honeste ambulemus | scꝫ ad gloriaꝫ | Nõ | scꝫ ambulemus | in cõmesationibꝰ | s. vitando peccata gule | ⁊ ebrietatibus | id est potationibus immoderatis | non in cubilibus | Gor. i. pigritijs dormientiũ | ⁊ impudicicijs | id est luxuriosis actibus q̃ ꝓueniũt ex sup̃fluitate cibi ⁊ potꝰ ⁊ somni | non in ꝯtentione | scꝫ quo vnus ꝯtendit ꝯtra alium | ⁊ emulatione | Gor. quo vnus alteri inuidet de sua ꝓsperitate | Sꝫ induimini dominũ ih̃m xp̃m | Ly. s. imitando sanctitatẽ ꝯuersationis sue. Quia s̃m Augu. Non ẽ verus christianus qui non imitat̃ vestigia christi.

Dominica secunda in aduentu Roma. xv.

Fratres quecũq̃ scripta sunt ad nostraꝫ doctrinã scripta sunt vt ꝑ patientiam ⁊ consolationẽ scripturaꝝ spez habeamus Deus aũt patientie ⁊ solatij det vobis idip̃m sapere in alterutrum scd̃m ih̃u xp̃m vt vnanimes vno ore honorificetis deũ ⁊ patrẽ dñi nostri ih̃u xp̃i ꝓpter qd̃ suscipite inuicem sicut ⁊ xp̃s suscepit vos in honorẽ dei. dico eni xp̃m iesum ministrũ fuisse circumcisionis propter veritatẽ dei ad confirmãdas promissiones patrũ. gentes aũt super misericordia honorare deuꝫ sicut scriptũ est ꝓpterea cõfitebor tibi in gentibus ⁊ noi tuo cantabo. Et iterũ dicit. Letamini gentes cũ plebe eius. Et iterũ. Laudate oẽs gẽtes dñm ⁊ magnificate eum oẽs

populi Et rursus esaias ait Erat radix iesse ⁊ qui exurget regere gẽtes in eum gentes sperabũt. Deus aũt spei repleat vos oi gaudio ⁊ pace i credendo vt abundetis in spe ⁊ virtute spiritus sancti.

Fratres q̃cũq; scripta sunt ad nostrã doctrinaz

scripta sunt ad Ro.xv. Ante initiũ illius epl̃e scribit sctũs Paulus in principio illius capl̃i dicens Debemus aũt nos firmiores imbecillitates infirmoruz sustinere ⁊ non nobis placere. Post h̃ sequit̃ epl̃a hodierna. Quecũq; scripta sunt ⁊c. Cõcordant epl̃a ⁊ euangeliuz. qz in euangelio hodierno agit̃ de aduentu xp̃i ad iudiciũ vbi quedã ad terrorẽ maloz. quedã ad cõsolationẽ bonoz tangunt̃. Dicetiã apl's in epistola hodierna adducit sacrã scripturã que hoiem ad p̃parandum se ad istũ aduentum dirigit ⁊ informat dicens | Quecunq; scripta sunt | Goz. de dño nostro iesu xp̃o in diuinis libris ⁊ etiã d̃ sanctis veteris testamẽti sicut de iacob ⁊ de thobia. Et etiã de sanctis noui testamenti. s. de apostolis. da martiribus. ⁊ de alijs sanctis | ad nostrã doctrinam scripta sũt | qz ois scriptura diuinitus inspirata vtilis est ad docendũ .ij. ad Thi. iij. | vt p patientiam | .s. in aduersis | ⁊ cõsolationẽ scripturarũ | .i. consolationẽ quam dant scripture. Consolant̃ eni nos scripture in incolatu vite p̃sentis | spez habeam⁹ | s. de beatitudine eterna que ex scripturis p mittit̃ | Deus aũt patientie | .i. deus qui est dator patientie in aduersis | ⁊ solatij | .i. cõsolationis post tribulationẽ. Quia ip̃e consolat̃ nos in oi tribulatione nostra Loz. i. | det vobis idip̃m sapere | id est sentire | in alterutrum | .i. conformiter | ſm ihũm xp̃m | i. ſm doctrinam ihu christi | vt vnanimes | id est eadem voluntate | vno ore | .i. eadem vocis confessione | honorificetis deuz ⁊ patrem dñi nostri iesu christi | Ly. q̃tum ad vnitatem operis. quia fides sine operibus mortua est Ja. ij. | propter quod suscipite iuicem | .s. infirmos ad consolandũ | sicut et ip̃e | .s. xp̃s | suscepit vos | infirmos | in honorem dei | .i. vt in vobis honorificet̃ deus | dico eni ihm xp̃m ministrum | id est predicatorem | fuisse circumcisionis | predicando iudeis circumcisis. Ideo ip̃e christs dixit Matthi. xv. Nõ sũ missus nisi ad oues que perierunt domus israel | ppter veritatem dei | .Vin. i. vt deus verax habeatur. | ad confirmandas promissiones patrum | factas ip̃is. qz iudeorum assumptio ad fidẽ ⁊ ad salutem fuit ex debito p promissionem patribus eorum factam. Luce. j. Sicut locutus est ad patres nostros abraam ⁊ semini eius in secula | gentes aũt | .i. pagani | debent | honorare deum sup misericordia | eis exhibita sine p̃cedente promissiõe quia gentium assumptio ad fidem ⁊ salutem fuit ex sola misericordia sine promissione. qz lex non fuit data patrib⁹ eoz neq; ppbete sic iudeis | sicut scriptum est | in ps̃. xvij. vbi xp̃s loquit̃ ad patrem | ppterea confitebor tibi in gentibus dñe | .i. faciam tibi gentes confiteri voce laudãdo | ⁊ noi tuo cãtabo | Goz. i. faciam tibi cantare canticũ laudis. ps̃. xcv. Cantate dño canticum nouuz | Et iterũ dicit | .s. scriptura Esa. xxxv. | Letamini gentes | .i. pagani conuersi ad fidẽ | cũ plebe eius | .i. cum iudeis. Factũ est vnum ouile de iudeis ⁊ gentibus. Vñ Joh. x. Et fiet vnũ ouile ⁊ vnus pastor | Et iterum | dicit Dauid in ps̃. xcvj. | laudate dñm oẽs gẽtes | .i. pagani conuersi ad fidẽ | ⁊ magnificate eum oẽs pp̃li | .Vin. i. oẽs tribꝰ filioz isrl̃ | Et rursũ esaias ait | .xj. ca. | Erit radix iesse | .s. q̃ ⁊ ysai p̃ dauid. j. Reg. xvj. de q̃ stirpe natus est xp̃s ſm carnẽ | ⁊ qui exurget regere gentes | .s. in fide ⁊ bonis opibus ⁊ gentes quersi ad fidem | in eum gẽtes sperabũt | Gen̄. xlix. Ip̃e erit expectatõ gẽtium qz habent spem p ip̃m consequi vitaz eternã | deus aũt spei | in quo sperandũ est | repleat vos oi gaudio | .s. spũali | ⁊ pace i credẽdo vt abundetis in spe | Ly. p cumulum meritoz | ⁊ virtute spũssancti | cui⁹ sũt p̃cipaliter oia opa meritoria. qz sine virtute spũssancti nulle virtutes vel opera placent deo.

Dominica tertia in aduentu. j. Corinth. iiij.

Fratres: Sic nos existimet hõ vt ministros xp̃i ⁊ dispẽsatores misteriorum dei. Hic iam querit̃ de dispensatores. vt fidelis q̃s inueniat̃. Nichil aũt pro minimo est vt vobis iudicer. aut ab humano die sed neq; meip̃m iudico. Nichil eniz

mihi conscius sum. sed non in hoc iustificatus sum. Qui aũt iudicat me dñs est. Itaq; nolite ante tempus iudicare q̊adusq; veniat dñs qui ⁊ illuminabit abscondita tenebrarũ ⁊ manifestabit ꝯsilia cordiũ Et tunc laus erit vnicuiq; a deo.

Frẽs. Sic nos existimet hõ vt ministros xp̃i .j. Cor. iiij. Ante initiũ illi⁹ epl'e scribit sanct⁹ Paulus dicẽs. Templũ dei sanctũ est qđ estis vos. Si q̊s inter vos videt sapiẽs in hoc seculo stultus fiat vt sit sapiens. Sapia eni hui⁹ mũdi stultitia est apđ deũ. Tunc post hoc sequit epl'a hodierna [Sic nos existimet hõ] Sciendũ q̃ epl'a ⁊ euangeliũ ꝯcordãt. q̃ in euangelio agit đ spũali aduentu xp̃i. in signũ huius tũc euãgeliũ dicit de sctõ Johe qui interp̃tat in q̊ est gr̃a. Sic etiã apl's paulus in epl'a hodierna suadet p̃latis q̃ debeant diligent exe q̊ sibi iniunctũ officiũ ⁊ ministeriũ. ergo dicit [Sic nos existimet hõ ⁊c̃] ⁊ hanc epl'az scribit corinthijs. Et corinthij nominant a quadã ciuitate q̃ đr corinthus ⁊ ẽ metropolis in achaie ꝑtibus. Achaia ꝟo est q̊ddam territoriũ in terra grecie. Et illos arguit de iudicio temerario q̃ nimis temerarie iudicabãt apl'm cum suis. g̊ dicit [Sic nos existimet hõ vt mstiros xp̃i] Vin. q. d. taliter viuimus ⁊ ꝯuersamur. q̃ q̊libet hõ possit vere existimare đ nobis q̃ sum⁹ fideles ministri xp̃i. Vñ Bonauẽtura doctor sacre theologie sup. iiij. li. sen. di. xvj. De q̊libet p̃sumẽdũ est bonũ nisi ꝓbet cõtrariũ [⁊ dispẽsatores] Gor. i. distributores [misterioꝝ dei] .i. sacramẽtoꝝ diuinorũ [Hic iã q̃rit] a nob [int dispẽsatores vt fidelis q̊s inuẽiat] Prou. xv. Mlti hoies vocant miscđes. virũ aũt fidelẽ q̊s inueniet Tho. Fidelis mister est q̊ in oibus intẽdit honorẽ dei ⁊ vtilitatẽ ppl'i. sed ip̃i corinthij iudicabãt pl'es eẽ infideles nec aliquẽ putãtes esse fidelẽ [mihi aũt ꝓ minimo ẽ] Gor. i. paꝝ puto [vt a vobis iudicer] tho. [esse fidelis vel infidelis [aut ab humano die] .i. ab hoie dũ est in suo die. i. in p̃nti tẽpe [sed neq; meip̃m iudico] Vin. fidelẽ vl' infidelẽ ministrũ xp̃i. cuz nõ possũ scire certitudinali snia. sz ex ꝯiecturis existimo me bñ esse fidelẽ dispẽsatorẽ. Vñ đr Eccẽs. ix. Nescit hõ an odio vl' amore dign⁹ sit [Nihil eni mihi ꝯsci[illegible]s sum] .i. in nullo remordet me ꝯscia mea [sed nõ i h̊ iustificat⁹ sũ] Gor. i. non iõ me iustũ reputo. q̃ põt eẽ ali qđ delictũ qđ nescio. ps̃. xviij. Delicta q̊s intelligit [q̊ aũt iudicat me dñs est] q̊ solus nouit secreta cordis mei. melius q̃ egoip̃e [itaq; nolite añ tp̃s iudicare] iudicij extremi. q̃ mõ non est tp̃us iudicãdi [q̊adusq; veniat dñs] supple ad iudicandũ [q̊ ⁊ illuminabit] .i. apta faciet [abscõdita tenebrarũ] .i. occl'ta pctã [⁊ maĩfestabit ꝯsilia cordiũ] .i. cogitata. q̃ tunc libri ꝯsciaꝝ apientur [⁊ tũc laus erit] .i. remuneratõ [vnicuiq; a deo] bene agenti vel cogitanti ⁊c̃.

Dominica quarta in aduentu. Philipenses. iiij.

Gaudete in dño semp iterum dico gaudete Modestia vestra nota sit oib⁹ hominibus. Dñs eni ꝓpe est. Nihil soliciti sitis. sed in oi or̃one ⁊ obsecratione. cum gratiarũ actione petõnes vr̃e innotescãt apud deũ. ⁊ pax dei que exuperat omnẽ sensũ custodiat corda vestra et intelligẽtias vr̃as In cristo ihesu domino nostro.

Gaudete in dño sp. iterũ dico ⁊c̃. phil'. iiij. Añ initiũ illius epl'e scribit sctũs paulus dicens. Frẽs nr̃a conuersatio in celis ẽ. Vñ saluatorẽ expectam⁹ dñm nostꝝ ih̃m xp̃m q̊ reformabit corp⁹ hũilitat nr̃e ꝯfiguratũ corpi claritatis sue. Tũc sequit epl'a hodierna [Gaudete in dño sp ⁊c̃] Sciẽdũ q̃ epistola ⁊ euãgeliũ ꝯcordãt. q̃ in euãgelio docemur q̃liter dño viam p̃pare debem⁹ per verã pniam vt eũ digne suscipe possim⁹ iã venturũ in carne. Et debet h̊ fieri cuz gaudio spũali. qđ gaudiũ necessariũ est in tpe tribulatõis s̃m illud Ja. j. Oẽ gaudiũ estimate frẽs cũ in varias tẽptatões incideritis. Et cũ illo gaudio spũali bñ stat ꝯtritio cordis. q̃ s̃m augu. penitens de pctis dolet ⁊ de dolore gaudet. Sic etiã apl's paulus in epl'a hodierna nos iformat q̃l'r i dño gaudere debeam⁹ di. gau. in do. ⁊ p̃ntem epl'az scribit philippẽsib⁹. ⁊ pilippẽses nominant a ciuitate philippis q̃ est i grecia. Vñ di. [Frẽs gaudete i dño] nõ i h̊ secl'o.

Ratio illius est. qꝛ sicut nemo pōt duobus dñis seruire Matth. vj. Sic nemo potest gaudere in hoc secl'o ⁊ cum hoc in dño | sē p | Ly. non vna hora sed quotidie | iterum dico gaudete | nō solū exterius sed etiā in corde interius | Modestia vestra | Ly. in ꝯuersatione ⁊ vita | nota sit oibus hoib⁹ | Uin. tam malis q̄ꝫ bonis Ly. vt boni meliores fiant vr̄o exemplo. ⁊ alij mali ꝯuertātur | dñs eni ꝓpe est | Gor. iō debetis gaudere. qꝛ dñs ꝓpe est ⁊ paratus dare qd̄ necessarium est | nihil soliciti sitis | Uin. s. de tpalibus sed iactātes curam vestrā in dño ⁊ ip̄e vos enutriet. Juxta illud Mat. vj. Nolite soliciti esse dicētes. q̄d manducabimus aut q̄d bibemus ⁊c̄. | sed in oi oratiōe ⁊ obsecratione | Uin. de quibuscūq̄ reb⁹. | cum gratiarū actione | qꝛ qui vult alia impetrare gratus debet esse de p̄teritis. Uñ Chyso. sup Mat. gratiarū actio est inuitatio ad plus dandū | petitōes vestre innotescant apud deū | .i. ita feruētes sint vt ad deum ꝑueniāt | ⁊ pax dei | .i. deus q̄ ē pax ⁊ quies mētis | q̄ exupat | .i. excedit | oēm sensum | Uin. i. oēm intellectum tam angelicū q̄ꝫ humanuꝫ | custodiat corda vestra | i. voluntates vestras in bono | ⁊ intelligētias vestras in xp̄o ih̄u dño nostro | Gor. vt nihil extra ip̄m appetatis vl'intelligat |.

In nocte natiuitatis domini ad primam missam epl'a ad tytum. ij.

Apparuit enim gratia saluatoris nr̄i oibus hoibus erudiēs nos. vt abnegantes impietatē ⁊ secularia desideria sobrie ⁊ iuste ⁊ pie viuamus in h̄ seculo expectantes beatā spem ⁊ aduentuꝫ gl'ie magni dei ⁊ saluatoris nostri ih̄u christi Qui dedit semet ip̄m ꝓ nobis vt nos redimeret ab oi iniquitate. ⁊ mūdaret sibi populum acceptabilē sectatorē bonorū operum. hec loquere ⁊ exhortare in christo iesu domino nostro.

Apparuit enim gr̄a saluatoris nr̄i ⁊c̄ Hodie ab ecclesia dei celebrat̄ natiuitas dñi sic̄ xp̄s dominus nr̄ de virgine maria natus est ver⁹ deus ⁊ verus hō in quo magnā miscdiam hoib⁹ oñdit. qꝛ non ex opibus iusticie q̄ fecim⁹ nos sꝫ ꝑm magnā misericordiam suā saluos nos fecit. Ergo apl'us paulus in officio prime misse q̄ in media nocte celebrat̄ insinuat dei misericordiā nobis exhibitaꝫ dicens | Apparuit gr̄a dei ⁊c̄ | Ante initium illius epl'e scribit sctūs Paulus exhortando tytum discipl'm suum. d. loquere decent sanaꝫ doctrinā. senes vt sobrij sint pudici prudētes sani in fide. in dilectione ⁊ patientia. Et in oibus teip̄m p̄be exemplum bonoꝝ operum. Tunc sequit̄ p̄sens epistola | Apparuit eni gratia dei ⁊ saluatoris nostri | Ly. in carne ꝓ nobis assumpta | oibus hominibus | Gor. i. ad vtilitatē oim hominū | erudiens nos | verbo ⁊ exēplo | vt abnegantes impietatem | Ly. id ē idolatriam sicut et per oppositū pietas | dicitur cultus diuin⁹ | ⁊ secularia desideria | Ly. que tendunt ad diuitias ⁊ honores et delitias corpis | sobrie | Ly. in nobis | ⁊ iuste | ad ꝓximum | ⁊ pie | ad deum | viuam⁹ in hoc seculo | .i. in mundo fragili ⁊ transitorio | expectantes beatam spem | .i. beatitudinem speratam vt ꝑ hoc libentius ⁊ facilius faciamus bona opa | ⁊ aduentū glorie | .i. manifestationē gloriosam | magni dei ⁊ saluatoris dñi ih̄u xp̄i | Gor. i. aduentū xp̄i ad iudiciū q̄ est magnus deus ⁊ saluator noster. Nam in p̄mo aduentu venit vt puer paruulus. In secūdo aduentu venit vt deus magn⁹ cum ptāte ⁊ maiestate. | Qui | supple xp̄s | dedit | grat | ⁊ sine meritis | semetip̄m | in p̄cium ⁊ nullam aliam creaturā | ꝓ nobis | adhuc inimic | | vt nos redimeret | ꝑ p̄cium sanguinis | ab oi iniq̄tate | tā actuali q̄ꝫ originali | ⁊ mundaret sibi ppl'm | ꝑ sacramentū baptismi | acceptabilē | .i. gratū ꝑ charitatē | sectatorē bonorū op̄m | ly. ita q̄ gr̄a q̄ dat̄ i baptismo nō dat̄ iuacuū. sꝫ ad bñ opādū | Hec loq̄re | ly ig̊rātes docēdo | ⁊ exhortare | iā sc̄ētes ad meli⁹ iducēdo | In xp̄o ih̄u dño nostro |

In scd̄a missa natiuitatis christi epistola ad Tytum. iij.

Apparuit benignitas ⁊ hūanitas saluatoris nr̄i dei non ex opibus iusticie fecim⁹ nos. sꝫ ꝑm suā miaꝫ saluos nos fecit. ꝑ lauacꝝ regeneratiōis renouatōis spūssancti. quē effudit in nos abunde ꝑ ih̄m xp̄m saluatorem nr̄m. vt iustificati gr̄a ipi⁹ he

redes simus ꝟm spem vite eterne i christo iesu domino nostro.

Apparuit benignitas ⁊ hũanitas ⁊c̃. ad Tytũ. iij Ante initiũ illius epl'e scribit sctũs paulus tyto discipulo suo dicẽs. Loq̃re ⁊ exhortare illos p̃ncipibus ⁊ potestatib⁹ subditos esse. ad omne opus bonũ paratos esse. ⁊ p⁹ pauca sequit̃ epl'a hodierna [Appuit benignitas ⁊ humanitas saluatoris nr̃i dei] q⁊ magnã misericordiã nobis de⁹ exhibuit in b̃ q̃ ꝓ nobis hũanitatẽ assumpsit [non ex opib⁹ iusticie q̃ fecim⁹ nos] Gor. q⁊ nulla bona facim⁹. imo potius cũ inimici essem⁹ reconciliati sumus deo [sed ꝟm suã misericordiã nos saluos fecit] Ly. salus eni eterna excedit totaliter facultatẽ hũane nature ꝓpter qd̃ non põt attingere eam q̃s nisi ex largitate diuine miscd̃ie [ꝑ lauacꝝ regeneratõis] .i. baptismi ꝑ quẽ fit regeneratõ a culpa. Generatio eni inq̃nat. ps̃. l. Ecce eni in iniq̃tatib⁹ ꝯceptus sum ⁊c̃. Sz regeneratio lauat Joh. iij. Nisi q̃s renatus fuerit ex aqua ⁊. ss. non põt intrare in regnum dei [⁊ renouatõis spũssancti] q⁊ spũssctũs in baptismo dat⁹. terminat vitam veterez q̃ est sub peccato ⁊ inchoat nouã que est sb̃ gratia [quẽ effudit in nos abunde] Ly. ad delectationẽ oim pctõꝝ ⁊ copiam virtutũ [ꝑ ih̃m xp̃m saluatorem nr̃m] Ly. ex cui⁹ passiõe hz efficaciã sacramentũ baptismi. [vt iustificati gr̃a ip̃ius heredes sim⁹] ly. q⁊ gr̃a facit nos filios dei adoptiuos ⁊ heredes regni [ꝟm spem] in p̃senti [vite eterne] scilicet in futuro.

In die natiuitatis domini ad sũmam missam epl'a ad Hebre. j.

Multipharie mltisq̃ modis olim de⁹ loq̃ns patribus i ꝓphetis nouissime diebꝰ istis locut⁹ ẽ nobis in filio. quẽ ꝯstituit heredẽ vniuersoꝝ ꝑ quem fecit ⁊ secula. Qui cũ sit splendor gl'ie ⁊ figura substãtie ei⁹. portansq̃ oĩa verbo virtutis sue purgationem ꝑ ctõꝝ faciẽs sedet ad dexterã maiestatis in excelsis. tãto melior angelis effectus quãto differenti⁹ p̃ illis nomẽ hereditauit Cui enim dixit aliquando angeloꝝ. fili⁹ meus es tu ego hodie genui te. Et rursum. Ego ero illi in patrem. ⁊ ipse erit mihi in filiũ. Et cum iterum introducit primogenituz in orbẽ terre dicit. Et adorent eum oẽs angeli dei. Ad ãgelos quidẽ dicit Qui facit angelos suos spiritus ⁊ ministros suos flammam ignis Ad filium aũt. Thronus tuus deus in seculum seculi. virga equitatis virga regni tui. Dilexisti iusticiam et odisti iniquitatem. ꝓpterea vnxit te deus deus tuus oleo exultationis pre participibus tuis. Et tu in principio dñe terram fundasti. et opera manuum tuarum sunt celi. Ip̃i peribunt. tu aũt ꝑmanebis et omnes vt vestimentũ veterascent ⁊ velut amictũ mutabis eos ⁊ mutabuntur. Tu autẽ idem ipse es et anni tui non deficient.

Multipharie mltisq̃ modis ad Heb. j. ca. Hãc epistolam scribit sanctus paulus ad Hebreos Et hebrei sunt qui sunt conuersi ad fidem christi de iudaismo. Et in alia epistola ponit dignitatem noui testamẽti respectu veteris testamenti q̃uis vtrunq̃ testamentũ sit a deo datũ Vetus tamen tradidit per ãgelum qui loquebatur Moysi in persona dei vt habetur Actuum. vij. ca. ⁊ Joh. ix. Nos scimus quia moysi locutus est deus. Nouum autem testamentum tradidit deus per seipsum. quia per filium suum incarnatum qui est vnus deus cum patre. Itez quia vetus testamentum traditum est obscure sub velaminibus et figuris Nouum autem testamentum traditum est lucide et aperte Et ni signũ huius dicit apostolus. [Fratres multipharie] id est multis locutionibus. scilicet Abrae isaac ⁊ Jacob ⁊ ceteris. et eisdem sepe [multisq̃ modis]. q̃a modo per somnia vt Daniel. modo aperta voce vt Moysi. modo in interiori inspiratione vt Dauid [olim deus loquens patribus in prophetis] Ly. id est ꝑ ꝓphetas quibus angeli reuelabant occulta diuia. ⁊ ipsi vlterius populo nunciabãt [no-

uissime dieb⁹ istis ⁊ Ly. tempe gratie ⁊ veritatis reuelate ⁊ locutus est nobis in filio ⁊ i. per filium incarnatum qui maior est prophetis ⁊ quē ⁊ filiū ꝼm humanā naturā deus pater ⁊ constituit heredem ⁊ id est dominum perpetuū ⁊ vniuersorū ⁊ sup omnem creaturam ⁊ per quē ⁊ Gor. supple christus ꝼm diuinam naturam ꝼm quā coeternꝰ est patri ⁊ fecit ⁊ nō solum inuisibilia. sed ⁊ secula ⁊ ꝓtra manicheos Joh j. Oia p ipm facta sūt ⁊ Qui cū sit splēdor glie ⁊ qz filius ꝓcedit a pre vt splendor a sole ⁊ figura sb stātie eius ⁊ i. eiusdē substātie cū pre ⁊ portās ⁊ i. sustentās ⁊ ꝓseruās in esse ⁊ oia ⁊ i. celestia ⁊ terrestria ⁊ ꝟbo virtutis sue ⁊ i. solo impio ptātis ⁊ bonitatis sue ⁊ purgatōz pctōz faciēs ⁊ Gor. tā originaliū ꝙ actualium ⁊ ipe xps ⁊ sedet ⁊ i. ꝙescit ⁊ regnat pꝰ multū laborē ⁊ humiliationē sublimatus. ⁊ ad dexterā ⁊ i. equalitatē paterne ⁊ maiestatis in excelsis ⁊ i. in potiorib⁹ bonis patris ⁊ tanto melior ⁊ i. ꝓportionabilior ⁊ angelis effectꝰ. Quāto differētius p illis nomē hereditauit ⁊ Ly. qz ipse dr verus deus ⁊ dns ꝙsubstantialis pri. ipi aūt angeli dicunt serui ⁊ cui ei dixit aliqn āgelor ⁊ Gor. Non solū minor. sed etiā maior ⁊ filius meus es tu ⁊ i. mihi ꝓprius ⁊ consubstātialis ⁊ ego hodie genui te ⁊ i. eternaliter. qz eius generatio non trāsit in ꝑteritū ⁊ rursum ⁊ supple dicit deus pr ⁊ ego ero illi in prem ⁊ Gor. eū ꝓtegēdo ⁊ ipe erit mihi in filiū ⁊ mihi p oia obediēdo ⁊ cum iterū ⁊ Gor. s. deus pat ⁊ introducit primogenitū ⁊ filium suū ⁊ in orbē terre ⁊ i. cuz eū qui prius erat in mūdo inuisibilis mūdo apparere visibilē fecit ⁊ dicit ⁊ scriptura de xpo ⁊ Et adorēt eum ⁊ s. hoiem xpm ꝼm hūanitatē passum ⁊ mortuū ⁊ oēs angeli dei ⁊ s. iussiōi ei⁹ obtēpando ⁊ ad angelos ꝙdē dicit ꝙ facit spiritus ⁊ Gor. celestes ⁊ angelos suos ⁊ i. nūcios suos cum leuia nunciāt ⁊ ministros suos ⁊ facit ⁊ flammā ignis ⁊ cum eos ad exercitiū vindicte mittit. sicut fuerūt duo angeli missi in sodomā Geñ. xix. ⁊ ad filiū autē ⁊ dicit deus pater ⁊ thronus tuus ⁊ i. regnū tuū ⁊ deus ⁊ O deus fili ⁊ in secul nm seculi ⁊ i. ꝑmanet in eternū ⁊ Uirga equitatis ⁊ i. regula directa ē ⁊ virga regni tui ⁊ i. disciplina ꝙ bonos reg ⁊ malos ꝓcut ⁊ dilexisti iusticiā ⁊ Gor. i. oē bonum ⁊ odisti oēm iniqtatem ⁊ i. oñe malum ⁊ ꝓpterea ⁊ i. qz hoc facis ⁊ vnxit te ⁊ ꝼm hoiem vt regē ⁊ pontificem ⁊ deus deus tuus ⁊ i. ipe deus pater ⁊ oleo exultationis ⁊ Gor. i. gratie conscientiam exhilarantis ꝓpter peccati immunitatē ⁊ pre participibus tuis ⁊ i. pre oib⁹ sanctis qui de plenitudine tua participant ⁊ tu dne ⁊ scz fili dei ⁊ in principio ⁊ rerum creandarum ⁊ terram fundasti ⁊ i. creasti ⁊ et opera manuum tuarum sunt celi ⁊ Gor. et dicunt celi ⁊ specialiter opera manuum eius quia in ipsis maxime relucet eius potētia ⁊ bonitas. ꝓtentia in magnitudine. Bonitas in vtilitate ⁊ ipsi ⁊ celi ⁊ peribūt ⁊ qtū ad formam non qtum ad substantiam ⁊ tu aūt permanebis ⁊ scz immutabilis ⁊ oēs ⁊ celi aerei ⁊ vt vestimentum veterascent ⁊ Gor. id est ad interitum accedent ⁊ et velut amictum mutabis eos ⁊ mutabunt ⁊ in nouam figuram. Unde Apocal. xxj. Uidi celos nouos ⁊ terram nouam ⁊ tu aūt ⁊ scilicz deus fili ⁊ idem ipse es ⁊ omnino immutabilis ⁊ anni tui non deficiēt ⁊ id est eternitas tua non habet finem.

Dominica infra octauas natiuitatis domini ad Gal. iiij.

Fratres quāto tpe heres paruulus ē nihil differt a seruo cum sit dns oim sed sub tutoribus ē ⁊ actoribꝰ vsqz ad pfinitū tempꝰ a patre. Ita vt nos cum essem⁹ puuli sub elemētis mūdi eramus seruiētes. At vbi venit plenitudo tpis. misit deus filiū suum natū ex muliere factū sub lege vt eos ꝙ sub lege erant redimeret. vt adoptionē filioz dei recipemus Qm aūt estis filij dei. misit deus spiritū filij sui in corda vra clamātem Abba pr. Itaqz iam non ē seruus sed filius Qz si filius ⁊ heres per deum.

Quanto tempore ⁊c. ad Gallathas. iiij. Ante initium illius epistole scribit sanctus Paulus dicens. Omnes enim vos vnum corpus estis in christo Jesu. Si aūt vos christi. ergo semen abrae ꝼm promissionē heredes Tunc statim sequitur epistola hodierna. Quanto tempore heres paruulus ⁊c. Hanc aūt epistolam scribit sanctus paulꝰ ad Galathas. Et galathe sunt greci Et galathia est nomen regionis grecie. Ex quo

illo sacro tẽpe natiuitatis xp̃i sancta mater eccl'ia recolit qualiter ille sine estimatõe magnus ꝓ nobis paruulus factus sit Tũc epistola ⁊ euãgeliũ ꝯcordant. qꝛ euangeliũ dic̃ quõ puer ih̃s crescebat ⁊ ꝯfortabat̃ plenus sapiẽtia ⁊ gr̃a. Sic apostolus paulus i epistola hodierna exprimit effectũ ⁊ vtilitatez dñice natiuitatis xp̃i ꝟm carnẽ. qꝛ de seruitute transiuimus in filioꝝ adoptionẽ. sicut patet in p̃nti epistola. vñ dicit [Frẽs quanto tpe] Uin. i. ꝑ quantum tp̃s [heres] id ẽ filius cui de iure debet̃ hereditas [ꝑuulus est] scz infra annos discretionis [nihil differt a seruo] Gor. qꝛ ad modũ serui cogit̃. nec habet aliquã ptãtem rerum suaꝝ [cũ sit dñs oim] scz bonoꝝ paternoꝝ [sed sub tutoribus ⁊ actorib⁹ est] Gorra Tutores dicunt̃ qui eũ tuent̃ ꝯtra aduersarios Actores q̃ agunt causas ei⁹ [vsqꝫ ad p̃finitũ tempus a patre] Ly. i. vsqꝫ ad etatem indultaz [ita ⁊ nos cum essemus paruuli] Uin. in intellectu ⁊ sapiẽtia [sub elemẽtis mũdi hui⁹ eramus seruientes] Gor. i. subiecti seruituti legis. Sciendũ ꝙ legales obseruãtie fuerunt figure disponentes ad xp̃m. ideo in ei⁹ aduentu sunt dimisse Ergo subdit [At vbi venit plenitudo tp̃is] id est tempus gratie [misit deus filiũ suum] non angelũ [natuz ex muliere] Ly. q̃tum ad corpus sumptuz de maria virgine [factũ sub lege] qꝛ voluit legalia seruare [vt eos q̃ sub lege erant] Ly. s. legalibus obseruãtijs obligati [redimeret] ꝑ passionẽ suã [vt adoptionẽ filiorũ recipemus] scz ꝑ xp̃m qui est naturalis filius dei [quoniam aũt estis filij dei. misit deus spũm filij sui] Ly. i. spiritum sanctum. q̃ dicit̃ spũs filij. sicut ⁊ patris. ex eo ꝙ procedit ab vtroqꝫ [in corda vestra] ꝑ infusionez gratie [clamantem abba pater] id ẽ pater noster [itaqꝫ iam non est seru⁹ sed fili⁹] Ly. quicunqꝫ fideliter confitetur deum patrem [ꝙ si filius] Uin in p̃senti ꝑ gratiam. [⁊ heres] scz erit in futuro [ꝑ deum] qui ipsum adoptauit in heredẽ celestis patrie.

In festo circumcisionis domini ad Gallatas. iij.

Priusquã veniret fides sub lege custodiebamur. conclusi in eam fidem que reuelanda erat. Itaqꝫ lex pedagog⁹ noster fuit in christo vt ex fide iustificemur At vbi venit fides. iam nõ sub pedagogo sumus. Oẽs enĩ filij dei estis ꝑ fidem que est in xp̃o iesu Quicunqꝫ enĩ in xp̃o baptisati estis xp̃m induistis. Nõ est iudeus neqꝫ grecus. non ẽ seruus neqꝫ liber. nõ est mascul⁹ neqꝫ femina. oẽs enim vos vnũ estis in xp̃o ih̃u. Si autez vos xp̃i. ergo abrae semẽ estis scd̃z promissionem heredes. Dico autẽ Quanto tempe heres paruulus est nihil differt a seruo. cuz sit domin⁹ omnium sed sub tutorib⁹ est ⁊ actoribus vsqꝫ ad prefinitum tempus a patre.

Priusquã veniret fides sb̃ lege custodiebamur Galat. iij. Ante initiũ illius epl'e scribit sanct⁹ Paulus in eodẽ capitulo dicens Credidit abraam deo ⁊ reputatũ est ei ad iusticiam. Tunc sequit̃ epl'a hodierna. Priusq̃ veniret fides. Quia hodie agit̃ de circumcisiõe dñi. ⁊ in veteri testamento hoc fecit circũcisio. qd̃ hodie facit baptism⁹. p̃terq̃ ꝙ ianuam celi nõ aperuit. sed circũcisi venerũt ad limbũ sanctoꝝ patrũ. ⁊ ibi expectabant aduentũ xp̃i Baptisati aũt iam absqꝫ vllo medio euolant ad celũ. quod in hoc figuratum fuit. qꝛ christo baptisato celum aptum est. sup ip̃m. Uñ euangeliũ ⁊ epistola ꝯcordant. qꝛ euangeliũ dicit de circumcisione similiter ⁊ in epl'a habet̃ de circũcisione ⁊ de baptismo qui dat̃ loco circũcisionis Uñ dicit apl's paulus [Frẽs ꝑusq̃ veniret fides] Ly. s. reuelata ⁊ explicata in euangelio [sb̃ lege custodiebamur] Gor. i. sub lege onere [conclusi] id est timore legis ligati ⁊ comp̃ssi ne deflueremus ad vitia. [in eam fidẽ q̃ reuelanda erat] tpe gratie. Sciendũ est ꝙ eadem fides est in nouo ⁊ veteri testamento. sed veteri erat implicita ⁊ figuris velata. in nouo vero explicita ⁊ reuelata [Itaqꝫ lex pedagog⁹ nr̃ fuit in xp̃o ih̃u] Ly. i. ad xp̃m disponẽs sicut pedadog⁹ disponit pueꝝ ad virtutẽ tpe futuro habendã. ꝑuuloꝝ est habere pedagogas q̃usqꝫ crescũt in viros ꝑfectos q̃ eos ad recta dirigũt timore penaruz [vt ex fide] Ly. reuelata [iustificemur] iusticia ifusa [At vbi venit fides] id est postq̃ reuelata est fides christi que erat occulta ãtiquis patrib⁹ [iã nõ sub pedagogo sum⁹] Gor. i. sub coactione ⁊ seruitute legis sz sb̃

euangelica libertate Ly. sicut puer adueniente etate adulta. iaz nõ est amplius sub pedagogi disciplina. ꝛ eadẽ rõne adueniente euangelio cessant legalia| Oẽs eni filij dei estis |Goz. non serui| p fidem q̃ est in xp̃o ihu |Fides eni facit filiũ dei Joh. j. Dedit eis ptãtem filios dei fieri his q̃ credũt in nomine eius| Quicunq; eni in xp̃o baptisati estis |id est in fide ihu xp̃i| xp̃m induistis | i. xp̃o conformes facti estis p vite ꝓformitatẽ ꝛ sacramenti susceptõz. Pulcra eni vestis est indui xp̃m. ip̃e eni est sol iusticie. vñ in signũ innocẽtie dat vestis cãdida puero baptisato| nõ est iudeus |scz sub lege moysi| neq; grecus |sub lege naturali| non ẽ seruus neq; liber |scz melioz seruo| nõ est masculus neq; femina |supple dignioz alter altero in fide christi| oẽs eni vos estis vnuz | Goz. non differẽtes in aliq̃| in xp̃o ihu |. i. in fide xp̃i| si aut vos xp̃i |scz p fidem| ergo semẽ abrae estis |p imitatõz iusticie| ꝫm promissionẽ heredes |q̃tum ad futurã beatitudinem| in xp̃o iesu dño nostro |

Inepiphania dñi. Esa. lx.

Surge illumĩare hierusalẽ qz venit lumẽ tuũ. ꝛ gloria dñi sup te orta ẽ. Quia ecce tenebre opiẽt terrã ꝛ caligo pplos sup te aũt oriet dñs ꝛ gloria eius in te videbit. Et ãbulabũt gentes in lumine tuo ꝛ reges in splẽdore ortus tui Leua in circũitu oculos tuos ꝛ vide. oẽs isti congregati sunt. venerũt tibi. Filij tui de longe veniẽt. et filie tue de latere surgẽt. Tunc videbis et afflues ꝛ mirabit ꝛ dilatabit cor tuũ. quã do ꝙuersa fuerit ad te multitudo maris. fortitudo gentium venerit tibi inundatio camelorz operiet te. dromedarij madian ꝛ effa. Oẽs de saba venient aurz ꝛ thus deferẽtes ꝛ laudem domino annunciantes.

Surge illumĩare irl'm ꝛc. Ante initiũ illius prophecie scribit esaias ppha dicẽs Spũs me' q̃ est in te. ꝛ verba mea q̃ posui in ore tuo. non recedẽt de ore tuo ꝛ ð ore seminis tui dicit dñs amodo ꝛ vsq; in sempiternũ. Tunc statim sequit pphetia ista| Surge illumiare irl'm |Festũ hodiernũ a fidelibus epiphania nũcupat p eo q; stella trib' regib' appuit. ip̃os vsq; ad p̃sepiũ dñi tredecima die a natiuitate xp̃i pduxit. et ꝺr ab epi qð est supra ꝛ phanos apparitio ꝛ de ꝺ agit in epla ꝛ in euãgelio. Naz in euãgelio ꝺr. Obtulerunt magi dño aurũ thus ꝛ mirrhã ꝛc. Similit in epla dicit. Oẽs de saba veniẽt aurz ꝛ thus deferẽtes. ꝛ laudez dño annũciantes. Vñ dicit Esaias ppbetando ð natiuitate xp̃i| O irl'm |id ẽ eccl'ia| Surge illuminare. qz venit lumẽ tuũ |id est xp̃s hõ factus q̃ est lux vera q̃ illuminat oẽm hominẽ venientẽ in hunc mundũ Joh. j. quia nullus illuminat nisi p ip̃m| ꝛ gloria dñi | i. filius dei q̃ est gl'ia p̃ris| sup te orta est |Ly. natura humana assũpta| qz ecce tenebre |infidelitatis ꝛ ignorantie hic in p̃nti| opient terrã |id est hoies carnales terrena amãtes | ꝛ caligo |pctõz| pplos sup te ãt orietur dñs | q̃ si sol verus| ꝛ gl'ia ei' in te videbit |Ly. p opationẽ miraculorz. s. leprosorũ mundationẽ. cecorz illuminatõz. mortuorz resuscitationẽ| Et ambulabũt gentes | que prius in tenebris idolatrie fuerunt| in lumine tuo | Ly. i. in lumine fidei christiane| ꝛ reges in splendore ortus tui |Hoc intelligit ð trib' regib' venientib' orta stella ad p̃sepiũ dñi. | Leua in circũitu |scz mũdi| oculos tuos | Ly. ad omnẽ differentiã orbis respectu hierusalem. vbi primo predicatum est euangelium. ꝛ inde alibi p christi discipulos deriuatũ| ꝛ vide |id est intellige| oẽs isti cõgregati sunt |fideles in vnitate fidei christiane | venerũt tibi filij tui | id est paruuli in xp̃o | de longe veniẽt ꝛ filie tue de latere |Ly. i. de prope| surgent |perforato in cruce christi latere effluxit sanguis redemptionis et aqua baptismi. de quibus facta est ecclesia sicut ex costa lateris ade facta est eua mater oium hominum viuentiũ | tunc videbis | Ly. multitudinem credentium| ꝛ afflues | ꝙsolationibus diuinis| ꝛ mirabit | Ly. ex tam veloci multiplicatione. qz a tpe ap'lorz deriuata est fides christiana ad oẽs partes terre habitabilis| ꝛ dilatabat cor tuũ |Ly pre gaudio| quando conuersa fuerit ad te multitudo maris |Ly. i. habitantium in insulis sicut patet de sicilia anglia ꝛ alijs insulis maris| fortitudo gentium |Ly. i. imperium romanũ qð toti mundo| dominabat. | venerit tibi |quod impletuz est tpe consta

tini impatoris | inundatio camelorum operiet te | Ly. Constantinus enim impator et multi alij potentes exemplo impatoris annuatim diuitias multas per orbem miserunt super talia aialia ad sustentationem ministrorum ecclie et pauperum xpi et edificationem ecclia rum | dromedarij madian et effa | Madiam et effa regiones sunt trans arabiam et in istis terris nascuntur talia aialia fortia Et dromedarius est animal camelo minus sed velocius. Unde Plinius dicit quod dromedarius est animal velocissimum gracile et neruosum camelo minus. sed longa habens crura et logissimum passum tam suauem quod sine magno labore suo et sine fatigatione magna dromedantis. i. insidentis ipsi aiali currit infra diem naturalem centum pua miliaria cortices arborum comedit aut modicum fenum vel ossa dactillorum. hec ille | omnes de saba venient aurum et thus deferentes et laudem domino annunciantes | Ly. hoc impletum est in illis tribus regibus qui venerunt ad adorandum xpm natum.

¶ Dominica infra octauas epiphanie Roma. xij.

Obsecro vos per misericordiam dei vt exhibeatis corpa vestra hostiam viuentem sanctam deo placentem rationabile obsequium vestrum. Et nolite conformari huic seculo. sed reformamini in nouitate sensus vestri. vt probetis quod sit voluntas dei bona et bene placens et perfecta. Dico enim per gratiam que data est mihi omnibus qui sunt inter vos. non plus sapere quam oportet sapere. sed sapere ad sobrietatem. Et vnicuique sicut deus diuisit mensuram fidei. Sicut enim in vno corpore multa membra habemus. omnia autem membra non eundem actum habent ita multi vnum corpus sumus in xpo Singuli autem alter alterius membra in xpo iesu domino nostro.

Obsecro vos per misericordiam dei etc. Ante initium illius epistole scribit sctus paulus romanis dicens O altitudo diuitiarum sapie et scientie dei quam incomprehensibilia sunt iudicia eius et inuestigabiles vie eius. Tunc post hoc sequitur epistola hodierna | Obsecro vos etc | Epistola et euangelium concordant. Quia duo sunt homini necessaria ad salutem. s. humilitas mentis. et mundicia carnis Ad humilitatem mentis incitamur in euangelio exemplo xpi cum in fine euangelij dicitur. Et erat subditus illis. s. Marie et Joseph. Ad mundiciam carnis incitamur in epistola hodierna vbi apostolus dicit. | Obsecro vos per misericordiam dei | .s. exhibitam vobis a deo | vt exhibeatis | .s. voluntarie | corpa vestra | Ly. non aliena. contra illos qui saluari credunt per pniam aliorum | hostiam viuentem sanctam deo placentem | .i. quod hostia sit viuens sctam et deo placens | rationabile | .s. sit | obsequium vestrum | Gor. vt sic mortificentur vicia vt seruetur natura. In omni enim sacrificio in veteri testamento precipitur offerri sal Leui. ij. Quicquid obtuleris sacrificij sale condies. Et sal significat sapiam siue discretionem | Et nolite conformari huic sclo | .i. malis hoibus. Aia enim habet se sicut speculum. quia sicut speculum ostendit similitudinem illius rei quam sibi obijcitur sic anima illis que diligit conformatur Augustinus. Si terram diligis terra es. si deum diligis deus es. si aurum diligis aurum es. participatiue. secundum illud ps. lxxxj. Ego dixi dij estis | sed renouamini in nouitate sensus vestri | Ly. imago enim dei ad quam sumus formati deformatur in nobis per pctm. sed per gratiam dei reformatur in nobis per pctm. sed per gratiam dei reformatur | vt probetis | Ly. i. expiri possitis per spm sctum habitantem in vobis | quam sit voluntas dei bona | quantum ad incipientes | et bene placens | quantum ad proficientes | et perfecta | quantum ad perfectos | dico enim | .i. precipio vobis | per gratiam | apostolatus | quam data est mihi. omnibus qui sunt inter vos | cuiuscumque status vel conditionis | non plus sapere | Gor. de diuinis mysterijs | quam oportet sapere | Damas. Omnino non audendum est de deo dicere vltra hec quam tradita sunt nobis a sanctis prophetis et a sanctis apostolis et etiam a sanctis doctoribus | sed sapere ad sobrietatem | Gor. sine presumptione. Eccl. iij. Altiora te ne quesieris etc. sed que precepit tibi deus illa cogita semper | vnicuique | .s. debere sapere | sicut deus diuisit | deus enim dat vnum donum vni. alterum alteri et idem donum dat vni magis excellenter. et alteri minus | secundum mensuram fidei | quia hominum dona donantur secundum quod homo plus vel minus meretur per fidem | sicut enim in vno corpore | Gor. naturali | multa membra habemus | distincta | omnia autem membra non eundem actum habent | hoc patet. quia oculi vident manus tangunt. pedes ambulant etc | ita multi vnum corpus sumus |

Gor. i. vna ecclesia | in xp̄o | in capite | singuli aūt alter alteri⁹ membra | inuicē sūministrādo hoc fit qñ homo illud qđ deus sibi contulit. alteri libenter imptit̄ Gor. corpus est eccl'ia. caput xp̄s. mēbra fideles Felix mēbꝝ qđ viuit in h̄ corpe sub h̄ capite.

Dominica prima post octauas epiphanie. Roma. xij.

Habentes donatiōes ꝑm gratiā que data ē vobis differētes siue ꝓphetiā ꝑm rationem fidei Siue ministeriū in ministrādo. Siue q̄ docet ī doctrina. Qui exhortat̄ in exhortando Qui tribuit in simplicitate Qui p̄ est in solicitudine. Qui miseret̄ in hilaritate. Dilectio sine simulatione. odiētes malū adherētes bono Charitate fraternitatis inuicē diligētes. honore inuicē p̄uenientes. solicitudini non pigri. spū feruentes. dño seruiētes. spe gaudētes. ī tribulatione patiētes. or̄oni instātes. necessitatibus sanctoꝝ cōmūicātes. hospitalitatē sectātes. Benedicite ꝑsequētibus vos. bñdicite ⁊ nolite maledicere. gaudere cū gaudētib⁹. flere cum flentib⁹. Id ipm inuicē sentiētes. nō alta sapiētes. sed humilib⁹ ꝯsentiētes.

Habētes donationes ꝑm gratiā ⁊c̄. Ante initiū illius epl'e scribit sctūs Paulus dicens. Sic̄ in vno corpe multa habemus membra. oīa aūt membra eundē actū non hñt. ita multi vnū corpus sumus in xp̄o. Singuli autez alter alterius mēbra ⁊c̄. Tunc sequit̄ statī epl'a hodierna | Habentes donationes | q̄liter aūt epl'a cum euāgelio hodierno ꝯueniat. Est notandū ꝙ in euāgelio hodierno agit̄ de nuptijs in quibus xp̄s in ꝯsolationē ꝯuiuantiū. a quā in vinuz ꝯuertit Que nuptie facte sunt in chana galilee. Et significāt spūales nuptias quas xp̄s hz cū aīa fideli. Ad quas spūales nuptias requiruntur virtutes quas apl's Paulus in epistola hodierna enumerat dicēs: | Habentes donationes ꝑm grām que data est vobis differētes | .i. vos q̄ habetis diuersa dona ⁊ diuersa officia donata vobis ex gratia di diuersimode vnus alteri ex charitate fraternali sūmistrare ⁊ imptire ⁊ cōmunicare sicut membra corpis | Siue ꝓphetiaz ꝑm rōnem fidei | Vin. in donū reuelatiōis futuroꝝ occultoꝝ ꝑm qđ exigit fides | Siue misteriū in ministrādo | .s. sacramēta | Siue qui docet in doctrina | .i. grām hz docēdi | Qui exhortat̄ in exhortando | Gor. i grām habet exhortatiōis. sicut mēbra cōmunicare ꝓximis | q̄ tribuit | supple elemosinas | in simplicitate | .i. in simplici intētione. s. sola intentione vite eterne. vt nesciat sinistra tua q̄d faciat dextera tua Matth. vj. | Qui p̄est | .i. grām prelationis hz. | in solicitudine | qꝛ rōnem redditurus est | qui miseret̄ | .i. qui habet misericordiā cōpatiēdo afflictis | in hilaritate | Ly. hoc facit ꝯtra illos q̄ austeritatē in vultu ⁊ v̄bis oñdunt miseris anteq̄ releuāt eos in aliq̄ | dilectio sine dissimulatione | Gor. vt dilectio ꝓximi sit v̄a ⁊ nō falsa nec ficta. j. Jo. iij. Filioli nō diligam⁹ v̄bo neq̄ lingua. sz ope ⁊ veritate | odiētes malū | .s. in ꝓxis. | adherētes bono. charitate fraternitatis inuicē diligētes | Vin. non soluz diligatis vos mutuo. sz etiā de hoc gaudētes ꝙ alij se mutuo diligūt | honore inuicē p̄uenientes | Ly. quilibet em̄ deficit ī aliquo bono qđ est in altero. ⁊ sic pōt eum ꝯsiderare vt meliorē se ⁊ sic honore p̄uēire | solicitudie nō pigri | Ly. p̄stando humanitatē ꝓxis ī effectu | spū feruētes | Ly. vt h̄ fiat ex bono affectu | dño seruiētes | Vin. vt ꝑ ea que ꝓximis impēdatis deo seruiatis | spe gaudētes | Vin. vt executōe p̄missoꝝ speretis et̄na gaudia | in tribulatōe patiētes. or̄oni īstantes | Vin. nō solū ꝓ salute vr̄a. sed etiam ꝓ salute ꝓximoꝝ | necessitatib⁹ | Gor. i penurijs | sanctoꝝ | vobiscum cōmorātiuz | cōmunicātes | vestra bona tꝑalia | hospitalitatem sectantes | quo ad peregrinos exemplo abrae ⁊ loth qui receperunt angl'os in forma hoīm in hospitio Gen̄. xix. | Bñdicite ꝑsequētib⁹ vos | Gor. i. bona eis optate | benedicite ⁊ nolite maledicere | quia maledici regnū dei non possidebūt | gaudete cum gaudētibus | scilicet congratulando eis | flete cum flentibus | scz c̄mpatiendo eis | idipsum inuicem sentientes | scilicet cum alijs fratribus | non alta sapiētes | Ly. proximum conculcando | sed humilibus consentientes | cum eis humiliter conuersando.

Dominica secunda post octauas epiphanie Roma. xij.

Nolite esse prudentes apud vosmetipsos nulli malum p malo reddentes, puidētes bona non tm̄ coram deo sed etiā coram oībus hoībus Si fieri pōt qđ ex vobis est cū oībus hoībus pacez habentes. nō vosmetipos defendentes charissimi: sed date locū ire Scriptum est enī. Mihi vindictā: ego retribuam dicit dns. Sed si esurierit inimicus tuus: ciba illū. si sitit: potū da illi. Hoc enī faciens carbones ignis congeres sup caput eius. Noli vinci a malo. sed vince in bono malum.

Nolite esse prudentes apud vosmetipsos ꝛc. Illa epla immediate sequit epistolā pcedentis dnice. Et pcordat cū euangelio. qz in euāgelio legit de leproso quem xps solo verbo curauit dicēs. volo. mūdare. Et curatio leprosi significat mystice mūdationē aie a lepra pctoz. Sic etiam i epla hodierna aplus paulus dissuadet nobis que aia maculat. Et hortat nos ad vtutes p qs aia mūdat ꝛ decorat dicēs. Frēs nolite esse prudētes apud vosmetipos .i. non tantā pfidentiam habeatis in ingenio vro q magis pprio sensui velitis credere q̄ alieno qz illud est testamentū scti Bernardi q quilibet hō debet magis credere sensui alieno q̄ pprio. nulli malū p malo reddētes .i. nulli iniuriam p iniuria inferētes. Cor. multomin⁹ malū p bono. ps. xxxiij. Retribuebāt mihi mala p bonis ꝛc. puidētes bona nō tm̄ cora deo. Cor. i. insecreto cordis. qz deus intuet cor. sed etiā cora oībus hoībus .i. in manifesto ne primus scandaliset. qz scandalū vitare debem⁹ q̄tum possumus. Juxta illud Mat. xviij. Ve hoi p quē scandalū venit. Si fieri pōt qđ ex vobis est cū oībus hoībus pacē habētes .i. q̄tum in vobis est nō detis occasionē discordie vel distractionis pacis. nō vosmetipos defendētes. .i. non sitis repcutientes aduersarios vros. sed facite sicut xps dicit Luc. vj. Si qs te pcusserit i vnā maxillā pbe ei ꝛ alterā. charissimi. sed date locum ire. Cor. i. dei vindicte Ira dicitur diuinum iudicium. ergo dicitur dies ire. Scriptū est enī .s. Deut. xxxij. Mihi vindictā .s. reseruate. ꝛ ego retribuā .id est vindicabo. dicit dns. Damas. Quā do enī vos puniretis eos. iam deo locus n̄ est in eis vt eos puniat in die ire. Seipsuz enī vindicare est rapinā cōmittere ꝛ deum cōtemnere. Sed si esurierit inimicus tuus ciba illum. si sitit potum da illi .i. porrige ei necessaria in extrema necessitate. Hoc ei faciens .s. cibando ꝛ potando illū. carbones ignis .i. ardorē charitatis. cōgeres .id est congregas. sup caput eius. Prou. xxv. i. super mentem eius quaten⁹ tua benignitate incipiat diligere te quē pri⁹ oderat. Noli vinci .p impatientiam. a malo .supple homine. sed vince in bono .s. patientie. malum .supple hominem.

Dominica tertia post octauas epiphanie Roma. xiij.

Nemini quicquā debeatis nisi vt inuicē diligatis. Qui enī diligit, primum legez impleuit. Nam non adulterabis. non occides. nō furaberis. nō falsum testimoniū dices. non concupisces rem primi tui. Et si qđ est aliud mandatū in hoc verbo instaurat. diliges primū tuum sicut teipm. dilectio primi malū nō operat. plēitudo ergo legis ē dilectio

Nemī quicquaz debeatis nisi vt in. ꝛc. An initiū illius eple scribit sctūs paul⁹ di. Dis aia potestatib⁹ sublimioꝛib⁹ sbdita sit. Nō est enī ptās nisi a deo. Itaq̄ q̄ resistit ptāti. di ordinatōi resistit. Tūc sequit epla pns. Nemi q̄cq̄ .Et epla ꝛ euāgeliū concordāt. qz i euāgelio legit quō xps fuit cū discipulis suis in nauicula ad trāsmigrandū. ꝛ orta est tēpestas magna in mari. p quā tēpestatē designat magna tēptatō hui⁹ seculi Sic etiā Paulus aplus in epla hac docet nos quō debeamus transmigrare ꝛ temptationes vincere p virtutes quas enumerat in epla hodierna dicens. Nemini quicq̄ debeat nisi vt inuicē diligatis. Qui ei diligit primū legē ipleuit .Ly. oia enī mādata decalogi

ordinant̃ ad actum diligẽdi. qꝛ p̃cepta pri
me tabule ordinant̃ ad diligendũ deum. ⁊
p̃cepta scd̃e tabule ordinant̃ ad diligendũ
ꝓximũ. ⁊ ita in dilectione implet̃ lex [Nõ
adulterabis] Gor. hic ꝓhibet̃ nocumentũ
ꝓximi in ꝑsona sibi ꝯiũcta [nõ occides] in
quo ꝓhibet̃ nocumentũ ꝓximi in ꝓpria ꝑ
sona [nõ furaberis] in quo ꝓhibet̃ nocum
tũ ꝓximi in rebus tꝑalibus [nec falsum te
stimoniũ dices] in quo ꝓhibet̃ nocumẽtũ
ꝓximi in ꝟbo [non ꝯcupisces vxorẽ vl̃rez
ꝓximi tui. Et si qd̃ est aliud mandatũ in h̃
verbo instaurat̃] id est implet̃ [diliges ꝓ
ximũ tuũ sicut teip̃m] Gor. Sic debes dili
gere sicut teip̃m i bono ⁊ nõ in malo Tho.
sic ꝙ nihil illicitũ ꝓpter amorez ꝓximi cõ
mittas [dilectio ꝓximi malũ nõ opat̃] id
est cauet inferre malũ ꝓximo [Plenitudo
ergo legis est dilectõ] Tho. i. per dilectõz
lex impletur.

Dominica quarta post octauas
epiphanie. Colossen. iij.

Induite vos ergo

sicut electi dei sãcti et dilecti visce
ra misericordie. benignitatem. hu
militatem. modestiam. patientiã
supportantes inuicez ⁊ donantes
vobismetipsis si quis aduersus a
liquẽ habet querelam. sicut ⁊ dñs
donauit vobis ita ⁊ vos. Sup oĩa
aũt hec charitatem habete qd̃ est
vinculũ ꝑfectionis. ⁊ pax xp̃i exul
tet in cordibus vr̃is. ĩ qua ⁊ voca
ti estis in vno corpe ⁊ grati estote.
verbum xp̃i habitet in vobis abũ
danter. in oĩ sapientia docentes et
cõmonentes vosmetip̃os in psal
mis: hymnis ⁊ canticis sp̃ũalibus
in gratia cantãtes in cordibus ve
stris deo.

Induite vos ergo

sicut electi dei sãcti ⁊c̃. Ante initiũ illi⁹ epi
stole scribit sanct⁹ paul⁹. d. Nolite mẽtiri
inuicẽ. expoliãtes vos veterẽ hominez cũ
actibus suis. et induentes nouũ hominem
q̃ renouatur in agnitiõe dei secũdũ imagi
nem eius qui creauit illũ. Tũc sequitur p⁹
hoc epl̃a hodierna. quã scripsit colossẽsib⁹
Et colossenses nominãtur a ciuitate colos
sis. [Fratres induite vos]. s. veste sp̃ũali
[sicut electi dei] ꝑ fidem [sãcti] ꝑ spẽ [⁊ di
lecti] ꝑ caritatẽ. vel sic [electi dei] Ly. ꝑ et̃
nam p̃destinationẽ [sãcti] ꝑ sacramentoꝝ
ꝑceptionem [⁊ dilecti] ꝑ augmẽtũ gratie.
[viscera misericordie] Ly. q̃tũ ad pietat̃
affectũ [benignitatẽ] q̃tuz ad eius effectũ
[humilitatẽ] q̃ est virtutũ custodia ⁊ fũda
mentuz [modestia] bene vtendo ꝓsperis.
[patientiã] bñ habendo se i aduersis [sup
portãtes inuicẽ] in infirmitatibus ⁊ defe
ctibus [⁊ donantes vobismetip̃is] Ly. of
fensas remittẽdo qd̃ est necessitatis [si q̃s
aduersus aliquẽ habet querelã]. i. quere
le materiã [sicut ⁊ dñs donauit vobis]. i.
ita pure ⁊ integre [ita ⁊ vos] inuicẽ remit
tite pctã [Sup oĩa aũt hoc charitatẽ habe
te] q̃ est maior ceteris virtutib⁹ [qd̃ est vin
culũ ꝑfectionis] Gor. qꝛ oĩa que ad ꝑfecti
onem ꝑtinent simul ligat [⁊ pax xp̃i] Ly.
data ⁊ cõmẽdata a xp̃o [exultet]. i. sit cau
sa exultationis [in cordibus vr̃is in qua ⁊
vocati estis in vno corpe]. s. ecclesie sb̃ ca
pite xp̃o Gor. oẽs eni vnum corpus sum⁹ i
xp̃o [⁊ grati estote]. s. deo datori de tanto
beneficio [verbũ xp̃i]. i. doctrina euange
lij que spãliter verbum xp̃i est. qꝛ de eius
ore ꝓcessit [habitet in vobis]. s. ꝑ iugẽ ei⁹
meditationẽ [abũdanter]. i. nõ solũ ad ve
strã. sed ad alioꝝ edificationẽ [in oĩ sapien
tia]. i. in oĩ scripturaꝝ intelligẽtia. vt om
niũ scripturarum intelligentiam. et in telle
ctũ habeatis [docentes]. s. ignaros [⁊ cõ
monẽtes]. s. pigros [vosmetip̃os]. i. vn⁹
aliũ vos mutuo ad diuinas laudes excitan
do ⁊ hoc [in psalmis hymnis ⁊ cãticis spi
ritualibus] Gor. de eternis bonis agenti
bus ⁊ celestẽ iocunditatez oñdentibus [in
gr̃a] Gor. i. in ꝯsideratione beneficioꝝ dei
erga vos [cãtantes in cordib⁹ vr̃is] Gor
i. non tm̃ labijs sicut illi de quibus d̃r Esa.
xxix. Populus hic labijs me honorat cor
aũt eoꝝ longe est a me [dño]. i. ad honorẽ
dñi in xp̃o iesu dño nostro.

Dominica in septuagesima. j.
Corinth. ix.

Nescitis quod

hi qui in stadio currũt om
nes quidẽ currunt. sz vn⁹
accipit brauium Sic currite vt cõ
p̃hendatis. Oĩs eni qui in ago ne
contendit ab oĩbus se abstinet. Et

illi quidez vt corruptibilē coronā accipiāt. nos aūt incorruptā. Ego igit̄ sic curro: non quasi in incertū Sic pugno non quasi aerez verberans: sed castigo corpus meum et in seruitutē redigo ne forte cū aliis predicauerim ipe reprobus efficiar Nolo enī vos ignorare frēs qm̄ patres nostri oēs sub nube fuerūt: et oēs mare transierūt. ⁊ oēs in moyse baptisati sunt. in nube ⁊ in mari Et oēs eandē escā spiritalē mādu-cauerūt. ⁊ oēs eundem potū spiritalem biberunt. Bibebant aūt de spiritali consequēte eos petra Petra aūt erat christus.

Nescitis quod hi qui in stadio currūt ⁊c̄ Ante initiū illius epistole scribit sanctus Paulus dices. Factus sum infirmis infirmus. vt infirmos lucrifacerē. Oīa aūt facio propter euāgeliū vt pticeps eius efficiar Tūc sequit̄ epistola [Nescitis q̄ hi q̄ in stadio currūt] Ubi notandū qd̄ temp⁹ qd̄ hodie ecclesia incipit. est tp̄s deuotionis ⁊ pnie. In signū hui⁹ sancta mr̄ ecclesia in hoc sacro tpe in cantu ⁊ lectiōibus in matutinis nobis insinuat q̄ a deo sum⁹ elongati ⁊ spiritualibus bonis spoliati ꝓpter inobedientiā ade ⁊ eue. Vñ epl̄a ⁊ euangeliū in hoc ꝯcordant. Ex enī depaupati sumus tūc sāctus mattheus in euāgelio hodierno inuitat nos ad laborandū in vinea dñi vt ditemur ⁊ q̄ etiam a deo elongati sumus tunc sanctus paulus in epl̄a hodierna ꝓponit nobis cursum vt ad brauiū diuine visiōis redeamus. d. [Frēs Nescitis q̄ hi qui in stadio currūt. oēs quidē currunt] q̄ omēs hoīes ad beatitudinē nitunt̄ ꝑuenire quocunq̄ diuerso tramite incedūt. vt dicit boetius de ꝯsola. phi. li. iij. ꝓsa. ij. [sed vnus accipit brauiū] .i. p̄miū cursus. Notandū q̄ stadiū est spaciū in quo pedites currunt qd̄ hercl̄es d̄r statuisse. Perficiūt aūt vnū stadiū. cxxv. passus. Et stadiū d̄r a stando q̄ hercules tot pass⁹ currebat ⁊ postea stabat ⁊ respirabat. In fine huius spacij ponebat̄ aliq̄d qd̄ erat p̄miū cursus. vt equ⁹ vel purpureus pannus. ⁊ hoc d̄r brauium Et licet oēs in hoc stadio currerēt vnus tñ solus accipiebat hoc brauiū. s. q̄ citius preueniebat. Sic in cursu spūali vnus tm̄. s. ꝑseuerans accipit brauium. q̄ qui ꝑseuerauerit vsq̄ ī finē hic saluus erit [sic currite] s. ꝑ bona opa [vt comp̄hendatis] .s. brauium eternū [Oīs enī qui in agone] .i. in pugna [ꝯtendit] cum aduersario [ab oīb⁹ se abstinet] .s. que impediūt ip̄m ꝓ assecutione victorie [Et illi quidē vt corruptibilem coronā accipiāt. nos aūt incorruptā] .Ly. q. d. si hoc faciunt ꝓ tpali p̄cio multomagis debemus hoc facere ꝓ eterno p̄mio abstinendo ab oībus impedimētis nr̄e salutis exercitādo nos in oībus ꝓmotiuis. [Ego igit̄ sic curro] Gor. bonū opando [nō quasi in incertū] Ly. q̄ sctūs Paulus certus erat de beatitudine futura ꝑ reuelatōz diuinā [sic pugno] .s. ꝯtra temptatōes [non quasi aerē verberans] .i. non inaniter sic̄ ille aerem ꝑcutit ꝓ hoste [sed castigo corp⁹ meū] Gor. i. motus carnis illicitos rep̄mo [⁊ in seruitutē redigo] .s. ꝑ opationē boni [ne forte cū aliis p̄dicauerim] Ly. s. īducēdo eos ad opa ꝑfectiōis [ip̄e reprobus efficiar] Gor. i. a deo reprobatus q̄d t̄pe eēt [Nolo enim vos ignorare Frēs] Ly. sed diligēter attēdere [q̄niā prēs nostri ōnes] tā boni q̄ mali [sub nube fuerūt] .s. eos ꝓtegēte ab estu de die in diem. Exo. xiij. [et omnes mare trāsierūt. ⁊ oēs in moysi baptisati sunt in nube ⁊ in mari] Ly. i. signum baptismatis receperūt q̄ trāsit⁹ iste maris et protectio nubis figura fuit baptismatis [Et oēs eandē escam spiritalē mādu-cauerunt] Ly. i. manna que d̄r esca spiritalis. q̄ non virtute nature. s̄z virtute diuine potentie fuit data de celo. Et etiā fuit figura eucharistie que spūalem hoīem nutrit [et oēs eundē potū spiritalē biberūt] .s. aquā de petra eductā virtute diuina q̄n moyses bis ꝑcussit petrā. Exo. xvij. [Bibebāt autem de spiritali] .i. potū datū virtute xp̄i. q̄ figurabat aquā gratie ꝑ xp̄m dandam. [ꝯsequente eos petra] Gor. aque vbiq̄ sequebant̄ eos [Petra aūt erat xp̄s] Vin. non in re sed in figura. de qua petra fluxit sanguis ⁊ aqua ꝑ apertionem lateris xp̄i ī die parasceues.

Dominica ī sexagesima. ij. Corinthio. xj.

Libenter suffertis insipiētes cum sitis ipsi sapientes Sustinetis enī si q̄s vos

in seruitutem redigit. si quis deuo
rat. si quis accipit. si quis extollit
si quis in faciē vos cedit. Secūdū
ignobilitatem dico quasi nos infir
mi fuerimus in hac pte in quo quis
audet. ī īsipiētia dico. audeo ⁊ ego
Hebi sūt ⁊ ego Isrl'te sūt ⁊ ego Se
mē abrae sūt ⁊ ego. Mīstri xp̄i sūt
⁊ ego. Ut minus sapiēs dico. plus
ego in laboribus plurimis. ī carce-
ribus abundantius. ī plagis supra
modum. in mortibus frequenter.
A iudeis quinquiesquadragenas
vna min⁹ accepi. Ter virgis cesus
sum. semel lapidatus sum. ter nau
fragiū feci. nocte ac die in ꝓfundo
maris fui. in itineribus sepe. peri-
culis fluminū. periculis latronum
piculꝰ ex genere. piculꝰ ex gētib⁹. pi
culꝰ ī ciuitate. piculꝰ ī solitudīe. picu
lis in mari. periculis ī falsis fratri-
bus. in labore ⁊ erumna. ī vigilijs
multis. in fame ⁊ siti. ī ieiunijs mlꝰ
tis. in frigore ⁊ nuditate. Preter
illa que extrinsecus sunt instantia
mea quotidiana. solicitudo omni-
um ecclesiarum. Quis infirmat
⁊ ego non infirmor. quis scandali
satur ⁊ ego non vror. Si gloriari
oportet: que infirmitatis mee sunt
gloriabor. deus ⁊ pater domini no
stri Jesu christi scit qui est benedi-
ctus in secula quod non mentior.

Libenter suffer-
tis insipientes cum ⁊c̄. Ante initi-
um illius epistole scribit sanctus Paulus
dicens. Ipse eni sathanas transfigurauit
se in angelum lucis Non est ergo magnuz
si ministri eius trāsfigurent velut ministri
iusticie. Tūc sequit epistola hodierna Et
p̄sens epistola ⁊ euangeliū hodiernū in h̄
concordant. qꝛ euangeliū dicit de semina-
tore qui exijt seminare semen suum. sic eti-
am epl'a dicit de p̄dicatore. s. sctō paulo q̄
semē verbi dei seminauit ꝑ totum mundū
Sicut ptz in collecta de sctō paulo. Deus
q̄ vniuersū mūdū beati pauli p̄dicatōe do
cuisti da nobis q̄s vt cui⁹ natalicia colim⁹
eius apud te patrocinia sentiamus | Frēs
libenter suffertis insipientes ⁊c̄. | Pro in/
tellectu illius epl'e notandū est ꝙ tp̄e apo-
stoloꝝ erant quidā pseudo apostoli q̄ glo-
riabantur ⁊ iactabant se esse iudeos nati-
one ⁊ de semine abrae descendisse. Et hoc
faciebant vt ꝑ hoc in maiori autoritate ha
berent ⁊ eoꝝ false doctrine magis crederē
tur. ⁊ nitebant corinthios a libertate euā-
gelij reducere ad obseruantiā legis mosay
ce. Et ip̄i corinthij sufferrebant eos et eis
benefaciebant. ⁊ eos apl'o preferebant mi-
nus reputantes apostolū q̄ illos. Et de h̄
apostolus eos reprehendit in hac epistola
⁊ ostendit quō habeat maiorem materiaz
gloriandi q̄ isti si expediat. Et in p̄nti epi-
stola enumerat apl's plurima martyria sua
⁊ beneficia ⁊ opa bona facta ꝓ vtilitate ec
clesie. Et etiā enumerat plurima que pas-
sus est ꝓ fide ⁊ ꝓ nomie ih̄u xp̄e ⁊ hoc apo
stolus faciebat vt illoꝝ pseudo apostoloꝝ
falsitatem repelleret ⁊ maiorem fructuz fa
ceret ad dei laudem ⁊ fideliū salutē ꝓpter
qd̄ sua gloriatio erat virtuosa. illoꝝ aūt vi
ciosa. Unde dicit | Frēs | Uin. i. vos frēs
corinthij | libent suffertis | .i. sustinetis pa
tienter | insipientes | .i. falsos apostolos d̄
falsis false gloriantes qd̄ proprium est insi
pientium | cum sitis ipsi | .i. esse debetis | sa
pientes | ꝙ talibus falsis apostolis ⁊ sedu
ctoribus non crederetis | sustinetis eniz si
quis | Ly. pseudo apl'oꝝ | vos | .s. a liber-
tate xp̄i ⁊ euangelij | in seruitutez redigit |
i. in obseruantiam legis. volebant eni eos
subijcere seruituti legis dicētes debere eos
seruare legalia cum euāgelio | si quis deuo
rat | Ly. qꝛ de bonis corinthioꝝ laute vi-
uebāt | si quis accipit | bona vr̄a decipien-
do vos falsis ⁊ mendacijs verbis | si quis
extollit | qꝛ pseudo apl'i iactabant se super
corinthios dicētes se filios abrae. Corin-
thios aūt filios gentiliū idolatrie deditoꝝ
⁊ incircumcisoꝝ | si quis vos in faciem ce-
dit | Gor. i. ī p̄sentia vos vituperat impro-
perando. s. vobis genus ꝙ sitis gentiles
Unde Amb. in faciem cedit cui iniuria ir
rogat | s̄m ignobilitatem dico | Gor. quaz
vobis obijciunt quidam iudei de semine
abrae se iactantes ⁊ vos spernentes tanq̄
ignobiliores ipsis | quasi nos infirmi fue-
rimus in hac pte | .i. impotentes gloriari
de generis nobilitate sed non sumus | in q̄
quis audet in insipientia dico | Gor. qꝛ in-
sipientiaz estimat seip̄m iactare ⁊ laudare

laudeo ⁊ ego].i. audere possuz ⁊ ego [hebrei sunt]Ly.i. de lingua ⁊ natione hebraica gloriañ [⁊ ego].s.sū sicut ⁊ ipi sūt [Israelite sūt].i. gliañ q̄ ꝺ patriarcha iacob descenderūt [⁊ ego]sīr descēdi [semē abrae sūt]Ly.cui⁹ semini facte sūt repromissiones [⁊ ego].s.suz de eodē genere. ⁊ ido de oibus istis possū gloriari [ministri xp̄i sunt].i. dicunt se esse mistros xp̄i [⁊ ego] sum sīr [vt minus sapiēs dico]q̄ nō est hois sapientis seip̄m laudare. ⁊ p hoc ostē dit se coactū in laudē suam p̄rupisse [plus ego].s.sum minister xp̄i q̄ ipsi .hoc ptz ex eo.q̄ plura passus sum ꝓpter ministeriuz xp̄i. Tūc enumerat dicēs [in laboriб⁹ plurimis]q̄ ip̄i [in carcerib⁹ abundantius.] Ly.ꝓpter p̄dicationē euāgelij [in plagis supra modū].i. vltra mēsurā alioz [i mortibus frequenter].i. in piculis mortis fui. [A iudeis quinquies].i. quinq̄ vicibus. [quadragenas].s.pcussiones vel plagas [vna minus]hoc est.xxxix. [accepi]p̄ceptū eni erat in lege Deut.xxv. Si euz qui peccauerat dignū viderēt plagis. pstrauerunt eū añ se ⁊ coraī se fecerant verberari. p mensura peccati erat ⁊ modus plagaz. ita dumtaxat vt quedragenariū numerū non excederēt. Ne igit immisericordes viderētur subtrahebāt minus q̄ poterant. scilicet vnā plagaz [ter virgis cesus sū].s.hoc a gentilibus passus est [semel lapidat⁹ sū] a iudeis. Act.xiij. Lapidātes paulū traxerūt eum extra ciuitatē. estimātes euz mortuū eē [ter naufragiū feci].i. ptuli [nocte ⁊ die in ꝑfundo maris fui]Ly.s.ad diuersas ptes terre ⁊ insulas nauigādo ꝓpter p̄dicationē euangelij. Allij exponūt dicētes q̄ naufragiū passus stetit sub aqua p diem ⁊ noctē virtute dei ip̄m ptegente [in itineribus sepe]ꝓpter p̄dicationē euāgelij [piculis fluminū]Ly.in hyeme inundantiuz ⁊ sic sunt magna picula in trāsitu aquaruz [piculis latronū]diabolus eos ꝯcitando ꝯtra paulū vt p̄dicatio verbi dei ⁊ sal⁹ aiarum impediret [piculis ex genere]supple meo.i.a iudeis volentibus paulū occidere ideo q̄ lege eoz deserta ad xp̄m se ꝯuertit [piculis ex gentibus]Ly.i.gentilibus mortē eius querentibus. q̄ ꝯtra idolatriā p̄dicabat. ⁊ sic nec inter suos nec inter alienos securus fuerat [piculis i ciuitate]Ly. supple cōmota ꝯtra me [piculis in solitudine]Ly.i.a bestijs occurrentibus [piculis in mari]a piratis ⁊ naufragijs [piculis in falsis fratribus]Ly.q̄ ꝺ est periculosius quia nulla pestis efficatioz ad nocenduz q̄z familiaris inimicus [in labore]supple manuali [⁊ erumna].i.i pauptate [in vigilijs multis]ꝓpter laborē manualem ⁊ etiam orationē [in fame ⁊ siti in ieiunijs multis. in frigore ⁊ nuditate]q̄ non habebat quā doq̄ sufficientē victum ⁊ amictum [p̄ter illa que extrinsecus sunt]Ly.p̄ter illa mala iam enumerata q̄ me exteriuſ affligūt sunt alia que affligunt me interius.s. [instantia mea quotidiana]Gor. que nec vna hora remittit [solicitudo oim ecclesiaz]Ly.incūbebat eni sibi quotidie regimē ecclesiaz in magna affectione mentis. ideo subdit. [Quis infirmat]Ly. in fide ⁊ moribus. [⁊ ego non infirmor]dolens de malo eius q.ꝺ.nullus [quis scandalisat]Ly.s.ruēs in p̄ctūm exemplo alteri⁹ [⁊ ego nō vror]p compassionem.q.ꝺ.nullus [Si]p q̄ [gloriari oportet]q̄ oportebat paulum sic facere ad repellendam iactantiā ⁊ supbiam pseudo apostoloz [que infirmitates mee sūt] Ly.i.que ptinent ad infirmitatem meam. [gliabor]hoc dicit ꝯtra falsos apostolos qui de nobilitate generis gloriabañ [de⁹ ⁊ pater dñi nostri ihu xp̄i scit qui est benedictus in secula q̄ non mentior]Tunc hic cōsequenter enumerat mala q̄ euasit. Duz eni pgeret damascū ad psequendum christianos miraculose fuit ꝯuersus. ⁊ post baptismum intrauit synagogā ⁊ cōfundebat iudeos qui habitabāt damasci. Propter q̄ ꝺ suaserūt p̄posito ciuitatis vt capetur ⁊ occideret vt habet Act.ix. ergo dicit [p̄positus gētis arethe regis custodiebat ciuitatē damascenoz].i.custodire fecit per hoies armatos [vt me cōprehēderet]Ly. vt traderer iudeis ad occidendū [⁊ p fenestram in sporta dimissus sum p murū].s.a xp̄ianis [⁊ sic effugi manus eius Si]pro q̄ [gloriari oportet]me cōmēdando ppt pseudo ap̄los [non expedit quidem]ppt me. licet expediat ꝓpter vestrā vtilitatem [veniam aūt ad visiones ⁊ reuelationes dñi. Scio hoiem]Gor.de se tanq̄ de alio loquit in sui cōmendatione vt vitet iactātiam [in xp̄o]manentem p gratiam. ⁊ sibi vnitū p fidem ⁊ charitatez [ante annos q̄t tuordecim]tot eni āni fuerūt inter visionē ⁊ narratōz. Ex q̄ apparet eum b enarrare nō ex iactātia. sed ex necessitate ppt vtilitatē [siue in corpe]Gor.s.manēte aia [siue extra corpus]assūpta [nescio, deus scit. ra

ptũ hmõi vsq̃ ad tertiũ celũ].i. empireuz
Credit̃ raptus iste fuisse in sua ꝯuersione
qñ fuerat tribus diebus ⁊ trib⁹ noctib⁹ nec
comedẽs nec bibẽs [⁊ scio hmõi hoiem si-
ue in corpe siue extra corp⁹. nescio de⁹ scit
qm̃ raptus ẽ in padisum] Glo. in eam trã-
quillitatẽ qua fruunt̃ illi qui sunt in celesti
irl'm [⁊ audiuit].i. ꝑcepit [archana v̄ba]
de dei essentia [q̃ non licet].i. non est possi
bile [hoi loqui].i. verbis explicare [ꝓ hu
iusmõi] s. visiõib⁹ [gl'iabor] ⁊ recte [ꝓ me
aũt nihil] Ly. i. a me nullã habeo materiã
gloriandi [nisi in infirmitatib⁹ meis].i. in
tribulatiõib⁹ meis quas patior q̃ sunt glo-
rie acquirẽde [Naz ⁊ si voluero gloriari]
Ly. de donis mihi a deo datis [non ero in
sipiẽs] qꝛ hoc nõ facio inaniter ⁊ sine cau-
sa [veritatẽ eni dicã parco aũt] Ly. i. par-
ce me laudo [ne q̃s existimet me].s. gloria
ri inaniter [sup id qd̃ videt in me].i. in con
uersatione mea [aut audit aliquid de me]
i. in doctrina mea. Multa eni dona dei la
tebant in apl'o que nõ manifestabat nisi ꝓ-
ut ⁊ q̃tum ad dei gloriã ⁊ fideliũ salutẽ ex-
pediebat [⁊ ne magnitudo reuelationuz]
Ly. diuinarũ [extollat me] in supbiã [da
tus est mihi stimulus carnis mee] Gor. i.
temptatio libidinis [angelus sathane].i.
angelus malign⁹ missus a sathan ad meaz
subuersionẽ [q̃ me colaphizet].i. me affli-
gat [ꝓpter qd̃ ter dñm rogaui vt discede-
ret a me. ⁊ dixit mihi. sufficit tibi gr̃a mea]
Ly. q. d. non est tibi necessariũ vl' vtile qd̃
a te discedat tẽptatio carnis [nã virtus in
infirmitate ꝑficit̃] Gor. qꝛ dum certat ⁊ vi
cit roborat̃ ⁊ auget̃ [libenter ei gloriabor i
in infirmitatib⁹ meis] Gor. nõ in vna tm̃ sz
pl'ibus [vt inhabitet in me virtus xp̃i].i.
gratia in me ꝯsummet̃ ⁊ ꝑficiat̃.

Dominica in quinquagesima. j
Corinthi. xiij.

Si linguis hoim
loquar ⁊ angeloꝝ charita-
tem aũt non habeã factus sum ve-
lut es sonans aut cimbalũ tinniẽs
Et si habuero ꝓphetiã ⁊ nouerim
misteria oĩa ⁊ oẽm scientiam ⁊ ha
buero omnẽ fidem: ita vt montes
transferã. charitatem aũt non ha
buero nihil sum. Et si distribuero
cibos paupum oẽs facultates me-
as. ⁊ si tradidero corpus meuz ita
vt ardeã. charitatem aũt nõ habu
ero nihil mihi ꝓdest. Charitas pa
tiens est. benigna est. Charitas nõ
emulat̃. non agit ꝑperã. non infla
tur. non est ambitiosa. non querit
que sua sunt. non irritat̃. nõ cogi-
tat malũ. non gaudet sup iniquita
te. ꝯgaudet ãt veritati. oĩa suffer
oĩa credit. oĩa sperat. oĩa sustinet.
charitas nunq̃z excidit. Siue pro-
phetie euacuabunt̃ siue lingue ces
sabunt. siue scientia destruet̃. Ex
parte eni cognoscimus ⁊ ex ꝑte ꝓ-
phetamus. Cum aũt venerit qd̃ ꝑ
fectum est euacuabit̃ qd̃ ex parte ẽ
Cũ eẽm ꝑuul⁹ loq̃bar vt ꝑuul⁹. sa-
piebã vt ꝑuul⁹. cogitabã vt ꝑuul⁹
Cum autem factus sum vir. eua-
cuaui que erant paruuli Videmus
nunc ꝑ speculũ in enigmate tũc fa-
cie ad faciem. nũc cognosco ex ꝑte
tunc aũt cognoscam sicut ⁊ cogni-
tus sum. Nunc aũt manent fides.
spes. charitas tria hec. maior autẽ
his est charitas.

Si linguis hoim
loquar ⁊ angelorum. Ante initiuz
illius episole scribit sctũs paulus. d. Si q̃d
patit̃ vnum membrũ cõpatiunt̃ oĩa mem-
bra. Siue gloriat̃ vnum membrum cõgau
dent oĩa membra. Tunc sequit̃ epl'a hodi-
erna [Fratres si linguis hominũ loquar]
Apostolus i hac epistola maxime commẽ-
dat charitatem dei ⁊ proximi. Unde epi-
stola ⁊ euangelium concordant quia euan
gelium dicit de passione christi. quomodo
est traditus. illusus. consputus. flagellat⁹
crucifixus. in quibus oĩb⁹ nobis ostendit
suam maximam charitatez Joh. xv. Ma-
iorem charitatem nemo habet vt aninam
suam ponat quis pro amicis suis. Simili-
ter in epistola hodierna apostolus Paul⁹
ostendit nobis vtilitatem charitatis di-
cens [Si linguis hominuz loquar] Gor.
id est omnium hominum per donũ lingua
rum [et angelorum] scilicet quod plus est
[charitatem autem non habeam factus
sum velut es sonans] scz alijs seruiens ⁊ se

ip̄m destruens | cimbalū tinniēs | .s. alios delectans ⁊ se ip̄m cōsumens | Et si habuero oēz prophetiam | Gor. qua occl'ta diuina manifestantur et reuelantur | et noueriz mysteria omnia | .i. occulta veteris et noui testamenti | et omnē sciētiam | .s. diuinā et humanā | et si habuero omnē fidem | .s. tā pfectā | ita vt montes transferā | virtute fidei de loco ad locum | charitatem aūt non habuero. nihil sū | Ly. q̄tū ad eē g̃tie | ⁊ si distribuero | Gor. i. plurib⁹ diuisero | i cibos paupum | non in ꝯuiuia diuitū | om̄s facultates meas | non aliēnas | ⁊ si tradidero corpus meum | Gor. voluntarie ad martyriū | ita vt ardeam | .i. ad comburendum sicut beatus laurenti⁹ qd̄ est acerbissimum martyriuz | charitatē aūt nō habuero nihil mihi ꝓdest | ad vitam eternam. | charitas patiens est | Ly. id est facit patientiam in malis sustinendis | benigna est | id est facit benignitatem in bonis ꝯpandis | charitas non emulat̄ | .i. non inuidet | nō agit perpam | .i. puerse. s. impediendo bona ne fiant | non inflat̄ | ꝯtra ꝓximū etiam si ꝓspere succedat sibi | non est ambitiosa | i. alijs non vult p̄poni | non querit que sua sūt | tm̄ sed etiā que alioꝝ sunt ꝑcurat | nō irritat̄ | Gor. i. non ꝓuocat̄ ad irā vel vindictā ꝓpter iniurias sibi illatas | non cogitat malū | .i. non ꝑmittit hoiem cogitare q̄liter ꝑficiat malū in ope | non gaudet sup̄ iniquitate | Gor. sed poti⁹ dolet si videt aliquē peccare | congaudet aūt veritati | id ē verbis veritatis | oia suffert | Ly. infirmitates ꝓximi supando | oia credit | .s. q̄ diuinitus sūt tradita | oia sperat | .s. diuinitus ꝓmissa | oia sustinet | Ly. ꝑ longanimitatē patient̄ expectando ꝓmissa | charitas nūq̄ excedit | nec in hoc scl'o nec in futuro sed potius augmentabit̄ | Siue ꝓphetie | scz futuroꝝ | euacuabunt̄ | in futuro. qꝛ om̄ia erunt p̄ntia | siue lingue cessabūt | .s. in futuro. qñ non erunt diuerse lingue sicut iaz. sed oēs vna ⁊ eadē lingua laudabūt deum | siue scia | .s. acq̄sita | d̄struet̄ | q̄tū ad actū rōcinādi | ex ꝑte eni ꝯgnoscim⁹ | Gor. i. imꝑfecte ꝯgnoscim⁹ deū ꝓpter imꝑfectionē intellect⁹ ⁊ tenebrositatē p̄ntis status | ⁊ ex ꝑte ꝓphetam⁹ | .i. ipfecte futura p̄dicim⁹ | Cum aūt venerit qd̄ ꝑfectū est | .i. futura btitudo | euacuabit̄ qd̄ ex ꝑte ē | .i. qd̄ ipfectū est. s. scia. ꝓphetia ⁊ fides. Et iaz dicta apl's declarat ꝑ sil'e de statu puerili imꝑfecto q̄ cessat adueniēte statu virili ꝑfecto. g̃

dicit | Cū essem puulus | s. etate | loq̄bar vt puulus | imꝑfecte more pueri balbuciētis | sapiebā vt puulus | .s. res hūanas | cogitabā vt puulus | .s. vana ⁊ inutilia | qñ aūt fact⁹ sum vir | Gor. ꝑfecte etatis | euacuaui ea q̄ sunt puuli | Vin. s. in loquēdo. cogitādo. sapiēdo | Videm⁹ nūc | .i. in p̄nti deum | ꝑ speculū i enigmate | .i. obscure. hoc est ꝑ creaturas. qꝛ in magnitudine potentiaz. in pulcritudine sapiaz. in vtilitate bonitatē | tunc aūt | .i. in futura beatitudine. | facie ad faciē | Ly. i. clare ⁊ nude videbimus diuinā eēntiā | Nunc ꝯgnosco | .s. deum | ex ꝑte | .i. imꝑfecte ⁊ obscure | tūc āt | i. in futuro | cognoscā | ꝑfecte ⁊ p̄sentialit̄ deū | sicut ⁊ cognit⁹ sum | .i. p̄uisus cognoscere | nunc aūt | .i. p̄uisus ꝯgnoscere | nūc aūt | .i. in tꝑe vite | manēt fides | in rōnali. | spes | in irascibili | ⁊ charitas | in ꝯcupiscibili | tria hec Maior aūt horum est charitas | Gor. qꝛ cet'is decedētib⁹ ꝑmanebit

Dominica prima in quadragesima. ij. Corinthi. vj.

Hortamur vos ne inuacuum gr̄am dei recipiatis. Ait eni tꝑe accepto exaudiui te. ⁊ i die salutis adiuui te. Ecce nunc tempus acceptabile. Ecce nunc dies salutis. nemini dantes vllam offensionē. vt non vitupet̄ ministeriū nostrum. sed in oībus exhibeamus nosmeitip̄os sicut d̄i ministros. in multa patiētia. in tribulationibus. in necessitatibus. in angustijs. in plagis. in carcerib⁹. i seditionibus. in laboribus. in vigilijs. in ieiunijs. in castitate. in sciētia. in longanimitate. in suauitate in spiritusctō. in charitate non ficta. in verbo veritatis. in virtute dei. Per arma iusticie. a dextris. ⁊ a sinistris. Per gloriā ⁊ ignobilitatem. ꝑ infamiā ⁊ bonam famez vt seductores ⁊ veraces. Sicut q̄ ignoti ⁊ cogniti. Quasi moriētes ⁊ ecce viuimus vt castigati ⁊ non mortificati Quasi tristes: semp āt gaudentes sicut egentes. multos aūt locupletantes tanquā nihil ha

bentes ⁊ omnia possidentes.

ROgamus vos ne iuacuũ grãz dei ⁊c. Añ ũtiũ illi⁹ epl̃e scribit sctũs paul⁹. d. Dẽs nos mãifestari optet añ ẽbunal xp̃i vt referat vnusq̃sq; pp̃a corpis put gessit siue bonũ siue malũ Tũc p⁹ modũ seq̃t epl̃a hodierna Et i pñti epl̃a hortat nos apl̃s ad gr̃e habite exercitatõz. d. ¶ Frẽs hortãur vos ¶ Ui. ãmõitõe charitatiua iducẽdo ¶ ne iuacuũ gr̃az dĩ recipiatis ¶ Ui. gr̃a iuacuũ recipiẽ q̃n hõ p⁹pctõz dimissionẽ se nõ exẽcet i bõis opib⁹ ¶ ait enĩ ¶ dñs esa. xlix. ¶ tpe accepto ¶ Ly. i. tpe noue legis qđ ẽ tp̃s gr̃e. ¶ exaudiui te ¶ s. oãtẽ p pctis ¶ ⁊ i die salutis ¶ i q̃ põt hõ salutẽ suã opari ¶ audiui te ¶ Ly. s. opa tua pficiẽdo ¶ ecce nũc tp̃s acceptabile ¶ Ui. i. ad merẽdũ ¶ ecce nũc dies salut ¶ q̃tũ ad p̃mtũ ꝓseq̃ndũ. qz nũc stati p⁹ obitũ salus dat fidelib⁹. sz i veteri testamẽto differebat. vñ luc. xxiij. ¶ hodie mecũ eris i padiso ¶ nemi dãtes vllã offẽsionez ¶ Gor. i. neminẽ ꝛbo l̃fctõ scãdalisãtes ¶ vt n̄ ¶ s. p vos ¶ vitupet̃ misteriũ nr̃m ¶ Ly. qz mala sb̃ditoz r̃dũdãt i vitupiũ p̃latoz ¶ sz i oib⁹ exhibeã⁹ nos sic dĩ mistros ¶ s. ip̃i xp̃o nos ꝓformãdo q̃tũ possũ⁹ ¶ i mlta patia ¶ Gor. s. cordis. oris. ⁊ opis ¶ i ẽbulatõib⁹ ¶ s. mlti plicib⁹ ¶ i nccitatib⁹ ¶ s. vict⁹ ⁊ vestit⁹ ¶ i ãgustijs ¶ i. i cur ¶ in plagis ¶ i. i ꝛberib⁹ corpis ¶ i carcerib⁹ ¶ Ly. ne possim⁹ ad p̃dicãdũ discurrẽ ¶ in seditionib⁹ ¶ . i. i cõmotiõib⁹ pp̃li ꝓtra me ¶ i laboribꝰ ¶ s. mãuũ ¶ i vigilijs ¶ i ieiũijs. i castitate ¶ s. mẽtis ⁊ corpis ¶ i scia ¶ scp̃ax ¶ i lõganĩtate ¶ s. expectatõe p̃mij ¶ i suauitate. i sp̃ũsctõ ¶ Ly. q̃ fac hoiez dulcẽ ⁊ suauẽ p̃rio ꝛbo ⁊ fctõ ¶ i caritate n̄ ficta ¶ i. i simulata ꝓtra hypocritas ¶ i ꝛbo veritatis ¶ s. loquẽdo cũ p̃rio ¶ i ꝛvtute dĩ ¶ . i . i dono nõ i nob̃spãdo ⁊ p̃fidẽdo ¶ p arma iusticie ¶ i. opa iusticie nos ptegẽtia ¶ a. dextris ¶ Ly. i. ne i p̃spis p supbiã eleuẽur ¶ ⁊ a sinistris ¶ i. nec adũsis detẽciãur ¶ p gl̃iã ⁊ ig̃bilitatẽ ¶ Ly. aliq̃n apl̃i reputati fuer̃t gũosi ecõũso aliq̃n i carcẽati fuer̃t vt vilesc⁹ ⁊ abiecti sic̃ pz i legẽdis apl̃oz ⁊ alioz sctõz ¶ p ifãiã ⁊ bonã famã ¶ Ly. qz ab aliq̃b⁹ dicebãt seductores Ab aliis ꝛbo dicebãt apl̃i ꝛvitatis p̃dicatores ¶ vt seductores ¶ s. r̃putati i estiatiõe maloz hoim. qz xp̃s q̃ ẽ ꝛvitas dict⁹ ẽ seductor mat. xxvij. ¶ ⁊ vaces ¶ apd deũ ¶ sic q̃ ig̃ti ¶ Ly. i. r̃probati a mal̃ ¶ q̃ morient̃es ¶ i. pcul̃ mortis exposiri ¶ ⁊ ecce viuim⁹ ¶ s. dõ p fidẽ ⁊ gr̃az ¶ vt castitati ¶ gor. flagell̃ ⁊ p̃ssuris vt cessarem⁹ a p̃dicatõe ¶ ⁊ n̄ mortificati ¶ s. õsistẽdo a p̃dicatõe l̃ morientẽdo corpal̃r ¶ q̃ si r̃stes ¶ s. r̃putati ¶ sp ãt gaudẽtes ¶ s. ꝛvacẽ i dño ¶ sic egẽtes ¶ . i. mẽdici ⁊ paupes ¶ mlt̃os ãt locupletãtes ¶ s. diuitijs spũalib⁹ ¶ tã q̃ nihil hñtes ¶ Ly. qz apl̃i ppt̃ xp̃z oia tpalia r̃liq̃rt ¶ oia possidẽtes ¶ . s. n̄ solũ spũalia sz etiã tpalia qz timẽtib⁹ deũ nihil ẽ difficile

Bñica. ij i. xl. j. ad Thessal. iiij

ROgam⁹ vos et obsecram⁹ i dño ihũ vt q̃ẽ admodũ accepistis a nob quõ vos opteat ãbulare ⁊ placere dõ sic ⁊ ãbuletis. vt abũdetis magis. Scitis enĩ q̃ p̃cepta dederi vob p dñm Jhz Hec enĩ ẽ ei volũtas dĩ sctificatõ vr̃a. vt abstiniatis vos a fornicatõe. vt sciat vnusq̃sq; vr̃m suũ vas possidere i sctificatõe ⁊ honore n̄ i passione desiderij. sicut ⁊ gẽtes q̃ ignorãt deũ. Et ne q̃s supgrediat̃ neq; circũuẽiat i negotõ fr̃ez suũ. q̃m vindex ẽ dñs de his oib⁹ sicut p̃dixi⁹ vob ⁊ testificati sum⁹ ¶ Nõ enĩ vocauit nos dc⁹ i imũdiciã sed i sctificatione in xp̃o Jesu dño nostro.

ROgam⁹ vos et obsecrem⁹ i do. ⁊c. Añ ũtiũ illi⁹ epl̃e scribit sctũs paul⁹ di. Cũ eẽm⁹ apd vos ⁊ p̃dicabã⁹ vob passuros vos ẽbulatões sic ⁊ factũ est. Tunc sequit̃ epistola illa quã scribit ¶ Paulus thessalonicensibus. Et thessalonicenses nominant̃ a ciuitate thessalonica. q̃ est metropolis in macedonia que est q̃dã ps gretie. Ubi nõndũ qp epl̃a ⁊ euãgelium concordant. Nam euangelium dicit de muliere chananea que cuz clãoz⁹ petiuit a dño ihu xp̃o sanatõz filie sue q̃ gr̃iter vexabat a demõia. sz qz clãozes ⁊ petitões nr̃as de⁹ nõ exaudiuit nisi a mũdo corde procedãt. iõ apl̃s paul⁹ i epl̃a hodierna ad mũdatõz ⁊ sctificatõz iducit dĩ. ¶ Rogã⁹ vos ⁊ obsecrem⁹ ¶ Ui. rogare ẽ simpl̃r petere. sz obsecre ẽ cũ nccitate rogãe ⁊ ppt̃ ꝛb addit apl̃s ¶ i dño ihu vt quẽadmodũ accepist̃ a nob ¶ s. a me ⁊ thiothꝛo ⁊ siluano ꝛbo ⁊ exẽplo ¶ q̃m õ vos opteat ãbulaẽ ¶ . s. pficiẽdo p viaz mãdatoz dĩ ¶ ⁊ placẽ dõ ¶ Ly. caste ⁊ mũde viuẽdo ¶ sic ⁊ ãbuleti ¶ Gor. s. i bõis pficiẽdo ⁊ pseuerãdo ¶ vt abũdeti mag ¶ . i. vt crescatis i ꝛvtutib⁹ ⁊ meritis ¶ Scitis ei ¶ . i. scire dẽtis ¶ q̃ p̃cepta ¶ . s. euãgelica ¶ dederi vob̃ p dñm ihm ¶ . i. ꝛ mãdato ip̃i⁹ cui simpl̃r est obediẽdũ ¶ hec enĩ ẽ volũtas dĩ ¶ Ui. s. bñplacẽs ¶ sctificatõ vr̃a ¶ . i. vt sctificemi i ꝛvtu

tib⁹ | vt abstineatis vos a fornicatiõe | Ly. tãq̃ a deo phibita | vt sciat vnusq̃sq̃ vãm suũ vas possidẽ | .i. vxorẽ ꝑpaz | i sctificatõe ⁊ honore | glo. vt sciat q̃nq̃ etiã ab vsu licito abstinẽ loc⁹ ⁊ tpib⁹ sacris. ⁊ etiã tẽpe uerpũ ⁊ mẽstrui | nõ i passiõe ꝺsiderũ | .i. nõ sp sctificãdo desideriis carnis | sic ⁊ gẽtes | faciũt | q̃ igrãt deũ | Ui. p verã fidẽ ꝑpt qõ nõ dẽtis assiliari eis | ⁊ ne q̃s supgrediat | .s. p violẽtiã | neq̃ circũueiat p fraudulẽtiã | i negocio | occlto | frẽz suũ | .i. primũ suũ | qm̃ videx ẽ ꝺns | .i. vidictã fac | ꝺ oib⁹ bis | .s. de oi imũditia. de oi iiuria. ⁊ ꝺ oi fraudulẽtia | sic ꝓdixim⁹ vob | i docẽnis nris | testificati sum⁹ | testimõio scꝑturarũ | nõ eni vocauit nos de⁹ | Ui. p iternã ispiratõz ⁊ aptã ꝓdicatõz | i imũditiã | .i. vt imũdicie suiã⁹ | sz i sctificatõz | vt sctẽ viuã⁹ ⁊ i sctitate ei suiã⁹ | i xpo ihu ꝺño nro vi. i. cũ auxilio ⁊ adiutorio ꝺni nri ihu xpi.

Ꝟ Dñica .iij. i .xl. ad Ephe. v.

Estote imitatores ꝺ. sicut filij krĩsti ⁊ ãbulate i dilectõe sicut ⁊ xps dilexit nos ⁊ tradidit seipsum ꝓ nob oblatõz ⁊ hostiã deo i odorẽ suauitatis fornicatõ aũt ⁊ ois imũditia aut augaritia nec noiet̃ i vob sicut decet sctos aut turpitudo. aut stultiloq̃ũ. aut scurrilitas q̃ ad rẽ nõ ptiet. sz magis grãz actio. hoc aũt scitote itelligẽtes q̃ ois fornicator aut imũd⁹. aut auar⁹ qõ ẽ idolox fuit⁹ nõ hz hereditatẽ i regno xpi ⁊ dei. Nẽo vos seducat ianib⁹ vb ꝓpt hec ei vẽit ira dei i filios diffidẽtie. Nolite ergo effici pticipes eorũ. Eratis eni aliq̃n tenebre nũc ãt lux i ꝺño. vt filij luc⁹ ãbulate Fructⁿ eni lucis est i oi bonitate ⁊ iustitia et veritate.

Estote imitatores dei sic filij ca. ⁊c. Añ initiũ illi⁹ epla scribit. s. paul⁹. ꝺ. oim⁹ mal⁹ ex ore vro nõ ꝓcedat. hz si q̃s bon⁹ ẽ ad edificatiõnẽ fidei vt det grãz audictib⁹. Tũc seq̃t pñs epla. ⁊ i hac epla apls paul⁹ ꝓpõit doctrinã exẽplarẽ q̃ iducẽ possit nos ad ꝺcliationẽ mali ⁊ opatõz bõr. ⁊ ꝓpõit nob i exemplũ ꝺñm nr̃m ihm xpm qz ipe ẽ exẽplar verissimũ oim bonox. ꝺ. Frẽs. Estote iitatores ꝺi sic filij krĩsti | Ui mãdat | ei⁹ obtpãdo. q⁹ char⁹ filij⁹ mãdatis pr̃nalib⁹ obtpat. Nõ q̃ sum⁹ filij chari ꝓpt imaginẽ creatõnis charioꝛes ꝓpt imaginẽ r̃creatõis krĩsti ꝓpt imaginẽ glificatõis | ⁊ ãbulate i dilectõe | vera ⁊ reali | sic xps dilexit nos | sincẽ ⁊ ex corde | ⁊ trãdidit seipm̃ | nõ aliũ | p nob | cũ adhuc inimici eram⁹ Ro. v. | oblatõe ⁊ hostiã deo | i cruce | i odore suauitatis | Ly. q̃ oblatõ acceptissima fuit ꝺo q⁹ p cessit ex magna charitate | Fornicatõ aũt | .i. luxuria | ⁊ ois imũditia | Ly. vt p ꝺ icludãtur oia ad viciũ luxurie ptinẽtia | aut auaritia | .i. imoderata cupiditas hñdi tpalia. | nec noiet̃ i vob | Ui. i. nõ ꝺz famari ꝺ vobis | sic decet sctos | .i. xpianos q̃ dicũt scti q⁹ xpi sãguie r̃dẽpti | aut turpitudo | Goꝛ. q̃ fit oscul⁹ ⁊ ãplexib⁹ mlieꝝ | stultiloquium | Ui. i. ihõest⁹ ⁊ idecẽs ꝙmo | aut scurrilitas | Goꝛ. s. i ꝟb iocosis ⁊ ad risũ ꝓuocãtib⁹ | q̃ ad rẽ nõ ptinẽt | Ui. q̃ nõ ẽ edificatiua ꝓpt nec vtil⁹ loq̃nti | sz magis grãz actõ | supple magis noiet̃ i vob | h ãt scitote itelligẽtes | scz scripturas diuinas | q⁹ ois fornicatoꝛ | .i. luxurios⁹ cũ soluta | aut imũd⁹ | q̃cũq̃ alio mõ luxurios⁹ | aut auar⁹ | Goꝛ. i. vsurpans res alienas ⁊ nimis diligẽs ꝓpas | qõ ẽ idoloꝛ fuit⁹ | q⁹ cultũ ꝺo debitũ offert auro ⁊ argẽto | ñ hz hereditatẽ i regno xpi ⁊ dei | Goꝛ. i. i regno celoꝝ qõ ẽ dei ⁊ xpi. q⁹ hõ interioꝛ r̃ficit i visiõe ditatis. hõ exterioꝛ i visione hũanitatis xpi | Nẽo vos seducat | vi. i. seoꝛsũ a ꝟitate doctrine xpi ducat | ianib⁹ ꝟbis | .i. ꝓsuasiõib⁹ deceptoꝛũs | ꝓpt h ei | q̃ dicta sũt ⁊ phibita | vẽit ira ꝺi | .i. vidicta | i filios diffidẽtie | .i. i pctõres q̃ de salute ꝓpa diffidebãt | nolite q̃ fieri pticipes eorũ imitãdo | eratis ei aliq̃n tenebre | Ly. i. i voluti tenebꝛs igrãtie tpe gẽtilitatis | nunc ãt | .i. p⁹ ꝓsiõz vr̃az ad fidẽ xpi | lux i ꝺño | i. lucidi facti estis p donũ gr̃e q̃ illustrat intellectũ i fiꝺ | vt filij luc⁹ ãbulate | Ly. ꝓcedẽdo ꝺ ꝟtute i ꝟtutẽ | fructⁿ ei luc⁹ | .i. sctẽ vite. s. ẽ | i oi bõitate | s. coꝛdiũ | ⁊ iustitia ⁊ ꝟitate |

Ꝟ Dñica .iiij. in .xl. ad Gal. iiij.

Scriptũ ẽ quoniam abraã duos filios hũit. vnũ de ãcilla. ⁊ vnũ de liba. hz q̃ de ãcilla ꝙm carnẽ nat⁹ ẽ. Qui aũt de liba p repromissionẽ Que sũt p allegoriã dicta Hec eni sũt duo testameta. Vnũ quidẽ in monte syna in seruitutẽ generãs que ẽ agar Syna eniz mons est in arabia qui coniunctus est ei que nũc est ierlim.

et seruit cum filijs suis. Illa autez que sursum est hierusalem libera ē que est mater nostra. Scriptuz est enī. Letare sterelis que non paris erumpe ⁊ clama que non parturis qꝛ multi filij deserti magis q̄ꝫ eius que habet virum. Nos aūt fratres ꝟm Isaac ꝓmissionis filij sumus. Sed quō tunc is qui scd̄m carnem natus fuerat. persequebatur eum qui scd̄m spūm. ita ⁊ nunc. Sz q̄d dicit scriptura. eijce ancillā ⁊ filiū eius. Non enī heres erit filius ancille cum filio libere. Itaqꝫ fratres non sumus ancille filij. sed libere q̄ libertate christus nos liberauit.

Scriptū ē quoniā abraam duos ⁊c̄. Añ initiū illius epl̄e scribit sctūs paulus. di. Emulamini aūt in bono sp̄ ⁊ nō tm̄ cuz pñs sum apud vos. filioli mei q̄s iterū ꝑturio donec xp̄s reformet̄ i vobis. Tūc post pauca sequit̄ epl̄a hodierna. Scriptū est qm̄ abraā duos filios habuit. Ubi nontādū ꝙ nos oēs filij dei sum⁹ ꝑ creationē sed nō oēs ꝑ gr̄am. ⁊ q̄ h̄ in pñti fili⁹ dei ꝑ grāz non fuerit. in futuro fili⁹ glorie nō erit. Et sic duplices filios hz deus de q̄b⁹ d̄r in hodierna epl̄a ꝑ tipū filioꝝ abrae cū d̄r. scriptū est enī. Geñ. xxj. qm̄ abraā duos filios hūit. ismael ⁊ isaac. vnū. i. ismael. de ancilla. s. agar q̄ erat ācilla sare vxoris abrae. ⁊ vnū de libera. i. de vxore ꝓpria. s. isaac quē sara genuit. sed is q̄ de ācilla. i. ismael. ꝟm carnē natus est. i. ꝑ modū naturalē sicut alij hoīes ⁊ sine vlla ꝓmissiōe natus est. q̄ aūt de libera. i. de vxore propria. s. isaac. ꝑ repromissionē. s. diuinam qꝛ ex ꝓmissione āgeli sara ꝯcepit. ⁊ cū miraculo. qꝛ pater centū annoꝝ erat. ⁊ mr̄ nonaginta annoꝝ. q̄ sunt ꝑ allegoricā dicta. i. ꝑ sensū alterum q̄ꝫ vident̄ verba sonare. qꝛ iam dicta dñt intelligi mystice. qꝛ mysticū sensum hñt. Pro q̄ notandū ꝙ est q̄druplex sacre scripture sensus. Historic⁹ qñ factū narrat̄ Tropoloic⁹ cū ex his q̄ facta sūt aliq̄ faciēda oñdunt̄. Allegoric⁹ cū ꝑ id q̄d factū est aliq̄d futurū itelligit̄ Anagogic⁹ ꝟm Augu. est ꝑ quē de supnis ⁊ eternis tractat̄. Versus. Lr̄a gesta docet q̄d credis allegoria. Moralis q̄d agas quo tendis anagogia. hec enī sunt. i. significant. duo testamenta. s. vetus ⁊ nouū. vnū quidez datū. s. vet⁹ testamētū. i mōte syna. s. ip̄i moysi in duabus tabulis lapideis. i seruitutē generās. supple iudeos q̄ timore pene ⁊ ꝓmissiōe tꝑaliū seruierūt ⁊ obedierūt deo. non filial̄r sed seruil̄r. q̄ est agar. i. q̄ significat̄ ꝑ agar ancillā. Syna enī mons ē i arabia. s. minori ꝟm haymonē qui sua magnitudine diuersas ꝓuintias tangit ⁊ sui extremitate vicinus est terre ꝓmissionis. qui ꝯiunctus ē. i. vicinus est. ei. scz terre ꝓmissionis. que nunc est irl̄m ⁊ seruit cum filijs suis. Ly. i. cum iudeis i seruitute legis. Illa aūt irl̄m. i. eccl̄ia d̄ gētib⁹ ꝯgregata. q̄ sursum ē. quo ad affectōz vel spem celestiū. libera ē. Vin. i. in libertate euāgelij posita est. que est mater nr̄a. scz spūaliter nos generans ꝑ babtismum. de qua scriptū est. Esa. liiij. Letare sterilis q̄ non paris. Ly. i. ecclesia gentiū de q̄ venit christianitas q̄ erat sterilis ab opibus bonis ante aduentū christi. erumpe. s. q̄ꝫtū ad gaudiū intrinsecum. ⁊ clama. q̄ꝫtuz ad gaudium extrinsecū. que nō parturis. Gor. i. ad generandum filios xp̄o non conaris. qꝛ multi filij deserte. i. de seruitute gentilitatis ad xp̄m conuerse que añ erat deserta a deo ꝓpter eius idolatriā. magis q̄ꝫ ei⁹ q̄ habet viꝝ. i. synagoge q̄ in monte synai desponsata fuit deo i susceptōe legis qꝛ sicut mulier regit̄ a viro. sic ⁊ iudei i veteri testamento regebant̄ per legem moysi. Nos aūt frēs. s. christiani. ꝟm isaac. i. ad similitudinē eius. ꝓmissiōis filij sum⁹. scz geniti ꝑ gratiaz in baptismo. sed quō. i. quemadmoduz. tunc is. i. ismael. q̄ ꝟm carnē. scz. natus fuerat ꝑsequebat̄ eum q̄ ꝟm spūm. i. isaac q̄ ꝟm ꝓmissionē. s. spūs sancti ex matre sterili natus est. ita et nunc. i. in p̄senti mali ꝑsequētur bonos. sed q̄d dic̄ scriptura. Geñ. xxj. Eijce ācillaz. i. synagogam. ⁊ filium ei⁹. i. quēlibet de synagoga. Gor. i. ad lr̄am. Cū enī vidisset sara ismael ludentē cū filio suo isaac ⁊ nō placuisset ei ludus iste. dixit abrae. eijce ancillam ⁊ filiū ei⁹. q̄ ammonit⁹ a dño acq̄euit ei ⁊ eiecit agar ⁊ ismael. ꝑ qd̄ figuratum fuit ꝙ synagoga cū cerimonialib⁹ ⁊ obseruationibus suis a ꝯsortio fideliuz erat i aduētu xp̄i abijciēda. nō enī heres erit filius ancille. Gor. i. iudeus fili⁹ synagoge. cū filio libere. i. cum xp̄iano filio eccl̄ie In bonis

eni tpalibus ꝑmixti sunt mali cum bonis. imo qñq; mali plus hñt de tpalibus. sed i hereditate soli boni participant Unde abraam filijs ꝯcubinarū largitus est munera sed ysaac seruauit hereditatem Gen. xxv. ¶ Itaq; fratres non sum⁹ ancille filij ⌊Gor. i. synagoge vt seruiamus legi ⁊ seruituti legalitū subiecti⌋ sed libere ⌋.i. ecclesie militātis ⌊q̄ libertate ⌋scz a seruitute legis ⌊xps nos liberauit ⌋Ly. qui ꝑ suam benedictaz passionem legalia euacuauit.

Dominica in passione domini ad hebreos. ix.

Frēs. Christus assistens pontifex futurorū bonoz peramplius ⁊ pfectius tabernaculum non manufactum. i. non huius creationis neq; p sanguinez hircoz aut vitulorum. sed p ꝓpriū sanguinem introiuit semel i sancta eterna redemptione inuenta. si enī sanguis hircoz aut thauroz ⁊ cinis vitule aspersus. inquinatos sanctificat ad emundatiōz carnis quanto magis sanguis xp̄i qui per spūm sanctum semetipm obtulit ī maculatum deo emundauit cōscientiaz nostrā ab operibus mortuis ad seruiendū deo viuenti. Et ideo noui testamenti mediatoz ē vt morte intercedente in redemptionē earum preuaricationū que erant sub priori testamento. repromissionez accipiāt qui vocati sunt eterne hereditatis in xpo ihu dño nostro.

Frēs. Christus assistēs pontifex ⁊c. Ante initium illius epistole scribit sāctus paulus dicēs. q̄ erat in veteri testamento tabernaculuz factū primum in quo erant candelabra et mensa ⁊ ꝓpositio panum. qđ dr sctā ꝯ post scōm tabernaculū qđ dicit sancta sanctoz Aureū hns thuribulū ⁊ archā testamenti circūtectā ex oi pte auro. in q̄ erat vrna aurea ⁊ manna ⁊ virga aaron q̄ fronduit ⁊ tabule testamēti. Jn ꝓri q̄dē tabnaculo sp i troibāt sacerdotes sacrificioz officia ꝯsūmātes Jn scōo aūt semel i āno sol⁹ pōtifex non sine sanguine quē offerret ꝓ sua ⁊ populi ignorantia. Que parabola est tempo ris instātis. Tunc sequit epistola hodierna in qua agitur de christi sanguinis aspersione. ⁊ sue mortis passione Et ostēdit paulus efficatiam dominice passionis in redēptione humani generis dicens ⌊Christus assistens ⌋.s. deo patri ad interpellandum pro nobis. Unde .j. Joh. ij. Aduocatum habemus apud patrem christum ihm qui est propitiatio pro peccatis nostris ⌊ponti fex ⌋Gor. ad hostiam pro nobis offerendā ⁊ dator futurorum bonorum ⌊scz gratie ⁊ glorie. ps lxxxiiij. Gratiam ⁊ gloriam dabit dns. Iste introiuit taberna culum. id ē celum⌋ peramplius ⌋.i. valde amplum. q̄ plures capit. s. oēs sanctos⌋ ⁊ pfectius tabernaculuz ⌋Ly. q̄ fuit tabernaculū moysi quia fuit mobile ⁊ portabile de loco ad locum. Illud aūt est immobile ⁊ eternum ⌊non manufactū. i. non hui⁹ creatiōis ⌋.i. humane factionis sed ope diuino creatū ē celum⌋ neq; p sanguinē hircoz aut vitulorum ⌊sicut intrabat pontifex veteris testamenti⌋ sz p ꝓpriū sanguinē ⌋quē p nob effudit⌋ introiuit ⌋in ascēsione⌋ in sancta ⌋.i. in celum⌋ eterna redemptōe inuēta ⌋Ein. que nō poterat inueniri i veteri testamēto ⌊Si enī sāguis hircoz aut thauroz ⁊ cinis vitule ⌋mixt⁹ aq̄⌋ aspsus ⌋q̄ significabat futuram passionez xp̄i⌋ inq̄natos sctificat ad emundatōz carnis ⌋ꝑm legem. ois aīma q̄ tetigerat morticinū. immunda erat septez diebus ita vt non liceret ei ingredi tabernaculum. p aspsionem enī aque expiatōis mūdabat q̄ ad emūdatōz carnis. q̄ aiam emundare nō poterat⌋ q̄to magis sāguis xp̄i qui p spūm sctūm ⌋supple iubentē⌋ semetipm obtulit ⌋volūtarie⌋ immaculatū ⌋ i. absq; oi peccato⌋ deo patri emundabit ⌋ i. pfecte mundabit⌋ ꝯscientiā nr̄am ⌋.i. nō solum carnē. sed etiā aiam⌋ ab opib⁹ mortuis ⌋Ein. i. a pctis mortalibus q̄ dicunt opa mortua. q̄ auferūt vitā gr̄e ⁊ faciunt obnoxiū mortis eterne⌋ ad seruiendū deo viuēti ⌋.i. sim⁹ apti ⁊ idonei seruitores dei viuētis⌋ ⁊ iō ⌋iesus xp̄s⌋ noui testamenti mediator ē ⌋inter deū ⁊ hoiem⌋ vt morte intercedēte ⌋Ly. i. xp̄i morte interueniente ꝑ quā nouū testamentū est ꝯfirmatum. q̄ passio xp̄i fuit noui testamenti ꝯfirmatio. ⌊in redemptōz eaz ꝓuaricationū ⌋.i. transgressionū⌋ q̄ erant sub ꝓri testamento ⌋.i. in veteri testamento. q̄s ꝓuaricationes vetus testamentū auferre non poterat. sed ꝑ

christi mortem sunt oblate| repromissionē accipiāt eterne hereditatis].i.eternā hereditatē sepe ꝓmissam accipiant ꝑ efficatiaz passionis christi| qui vocati sunt]Uin. i. qui predestinati sunt ad eternam vitam in christo iesu domino nostro.

Dominica in ramis palmarum ad Philipen. ij.

Hoc enī sentite in vobis qđ ⁊ in xp̄o iesu. Qui cum in forma dei eēt non rapinam arbitratus est esse se equalem deo. sed semetip̄m exinaniuit formam serui accipiens in similitudinē hoīm factus et habitu inuentus vt hō Humiliauit semet ipsum factus obediēs vsqꝫ ad mortem. mortem aūt crucis Propter quod ⁊ deus exaltauit illum ⁊ donauit illi nomen quod est sup̄ om̄e nomen vt in nomine iesu omne genu flectat̄. celestium. terrestrium. ⁊ infernorum. Et oīs lingua confiteat̄. qꝛ dominus iesus christus ī gloria est dei patris.

Hoc enī sentite in vobis ⁊c̄. Ante initiū illi⁹ epistole scribit sctūs Paulus dicēs Implete gaudiū meū vt idē sapiatis. eandem charitatē habētes. nihil ꝑ ꝯtentionē agētes neqꝫ ꝑ inanem gl̄iam. sed in humilitate supiores sibijnuicē arbitrantes Tūc sequit̄ epl̄a hodierna| hoc enī sentite ī vobis qđ ⁊ in xp̄o ih̄u]Ubi sciendū ꝙ seq̄ns septimana maior vocat̄. eo ꝙ mai⁹ ⁊ ꝓlixius hz officiū. ⁊ ꝑ hoc nobis dat̄ intelligi ꝙ isto sacratissimo tp̄e magis q̄ꝫ alijs tp̄ibus deo seruire debemus. Itē đr sancta qm̄ in ea impij iustificant̄. qꝛ in ea penitentes absoluunt̄. ⁊ ecclesie recōciliant̄ Itē đr penosa. qꝛ dn̄s nr̄ ih̄s xp̄s ī ea laborauit ⁊ pēas ꝓ nobis sustinuit ⁊ nos ꝑ suā amarā passionē redemit. Idcirco a pl̄s paulus in hac epl̄a hortat̄ nos ad xp̄i imitatōz di.| Fratres. Hoc enī sentite]Gor. i. exp̄imēto ag̊scite| in vobis].s. mēbris. qꝛ membra dn̄t sentire dolorē capitis| qđ ⁊ ī xp̄o ih̄u]supple qui fuit hūilis. quā humilitatē hr̄e debetis interius in corde. ⁊ nō solū exteri⁹ sic̄ hypocrite| Qui].s. xp̄s| cuz in forma dei eēt].i. vn⁹ in eēntia cū deo pr̄e| nō rapinā arbitrat⁹ est]dicēdo| eē se equalē deo].s. pr̄i s̄m diuinā naturā sicut angelus lucifer ⁊ primi parētes. q̄ s̄m aug. voluerūt rape diuinitatē ⁊ ꝑdiderūt felicitatē| sed semet ip̄m exinaniuit].i. maxime hūiliauit]formā serui accipiēs]Uin. i. in humanitatem assumēs in qua nobis seruiret| in similitudine hoīm factus].s. passibilis ⁊ mortalis sil̄is alijs hoīb⁹ ⁊ alios defect⁹ nature humane assumēdo| ⁊ habitu].i. in ꝯuersatione| inuent⁹].s. est| vt hō]qꝛ int̄ hoīes duxit vitā cōmunē Luc̄. vij. Uenit fili⁹ hoīs manducās ⁊ bibens| humiliauit semetipsum]Ly. ad dādū nob̄ exēplū| fact⁹ obediēs].s. deo pr̄i| vsqꝫ ad mortē. mortē aūt crucis]Gor. q̄ erat pena latronū. Sapie. ij. Morte turpissima ꝯdēnem⁹ eū| ꝓpter qđ ⁊ deus].s. pater| exaltauit illū]Ly. in sua resurrectione ⁊ ascēsione. xp̄s gloriam sui corp̄is ⁊ eius exaltationē ad celos meruit ꝑ suam passionem| Et donauit illi nomen qđ est sup̄ oē nomem]Gor. hoc nomē s. deus. vt scz ille qui est hō dicat̄ de⁹ ⁊ veraciter sit| vt in nomine ih̄u oē genu flectatur celestiū. terrestriū. ⁊ īfernoꝝ]Ly. i. vt oēs sibi exhibeāt reuerētiā. āgeli. hoīes. ⁊ demones| ⁊ oīs līgua| ꝯfiteat̄].s. corp̄alis ⁊ spūalis. i. hūana ⁊ angelica| qꝛ dn̄s noster iesus christus in gloria est dei patris]Ly. qꝛ s̄m deitatē est vna gloria pr̄is ⁊ filij

Seqū In die pasce. j. Coꝝ. v.

Expurgate vet⁹ fermentum vt sitis noua cōspersio sicut estis azimi. Etem̄ pasca nostrum immolatus est xp̄s. itaqꝫ epulemur. non in fermēto veteri: neqꝫ in fermento malicie ⁊ nequitie. sed in azimis sinceritatis et veritatis. Postilla.

Expurgate vet⁹ fermētū vt sitis ⁊c̄. Aū initiū illi⁹ epl̄e scribit sctūs paul⁹. d. Nescitis qꝛ modicū fermentum totam massaz corrumpit. Tunc sequit̄ epl̄a hodierna. Ubi notandum ꝙ hoc tp̄e xp̄s transiuit a mortalitate ad īmortalitatē ad quā etiā ī generali facit nos trāsire q̄ pasca digne celebram⁹ ⁊ digne cōmunicam⁹. Et ad h̄ monet nos apl̄s ī p̄nti epl̄a. d.| Expurgate vet⁹ fermentū |

id est corruptionem cuiuslibet peccati mortalis. Sciendū q̄ p fermentum hic apl's intelligit peccatum. qr sicut fermentū corpale si diu manet in massa anteq̄ ex eo fit panis totā massam corrumpit ⁊ immutat facitq̄ ip̄am acidā. Sic ip̄m peccatū totam massam generis humani corrupit in transgressione primi hoīs. Et adhuc immutat hoīem et opa. Et vocat̄ peccatum hic vetus fermentum qr facit homines fieri similes ade. Facitq̄ nos dissimiles ih̄u xp̄o. cuius vita erat in nouitate sanctitatis ⁊ veritatis ⁊ gratie [vt sitis] .i. esse possitis [noua ꝯspersio] .i. mūda farina. ⁊ alba aqua gratie conglutinata Est aūt conspersio farina p aquā conglutinata sine fermento ⁊ significat christi fideles aqua baptismatis ablutos in charitate conglutinatos. Nota vetus fermtū dr der alt sur deick. Noua conspersio. die nuw bespregung [sicut estis azimi] .i. sicut fuistis i baptismo sine fermēto peccati puri effecti sic maneatis quasi diceret. Vos tenemini ad hoc. qr facti estis azimi. id est puri in baptismo [eteni] id est propterea christus qui est [pasca nostrū] id est vetus agnus pascalis [imolatus ē] supple in cruce corpaliter. ⁊ in altari sacramentaliter [itaq̄] .i. preterea [epulemur] i. manducemus cibum istuz [non in fermēto veteri] Vin. i. in cōscientia alicuius peccati mortalis [neq̄ in fermento nequitie ⁊ malitie] Tho. malitia dicitur peccatuz qd̄ quis committit in aliū. Nequitia insemetipsum [sed in azimis] Gor. id est in puritate [sinceritatis] scilicet ad deum [⁊ veritatis] ad proximum.

Feria secunda pasce Actuū. x.

Stans petrus ī medio plebis dixit Viri fratres. vos scitis q̄ factuz est verbū per vniuersam iudeam. Incipiēs enī a galilea post baptismum quod predicauit Johannes Jesum a nazareth quō vnxit euz deus spiritu sancto ⁊ virtute qui pertransiuit benefaciendo ⁊ sanando oēs opp̄ssos a diabolo. quoniam deus erat cum illo. Et nos testes sumus omniū que fecit in regione iudeoruz ⁊ hierusalē. quem occiderūt suspendentes in ligno. Hunc deus suscitauit tertia die. Et dedit euz manifestum fieri non oī ppl'o. sed testib⁹ p̄ordinatis a deo. nobis qui manducauimus ⁊ bibimus cū illo post q̄ resurrexit a mortuis. Et p̄cepit nobis predicare populo ⁊ testificari. qr ipse est qui constitutus ē a d̄o iudex viuoꝝ ⁊ mortuorum. Huic oēs prophete testimoniū perhibēt remissionem peccatoꝝ accipere p nomen ei⁹ oēs qui credūt in eum.

Postilla

Stās petrus in medio plebis ⁊c̄. Ante initiū illius epl'e scribit sctūs Lucas q̄ sctūs petr⁹ apostolus dixit. In veritate compi qm̄ nō est p̄sonaꝝ acceptor de⁹. sed in oī gente qui timet eum ⁊ opat̄ iusticiaz acceptus est illi. Tūc sequit̄ p̄ns epl'a [In dieb⁹ illis Stās petrus ī medio plebis dixit. Viri frēs vos scitis] Ly. qr iter iudeos habitastis [q̄ factū est verbū] Vin. i. res p verbū signata. [p vniuersā iudeā. Incipiēs eī a galilea] ibi incepit iesus p̄dicare vt habet̄ Luc̄. iiij [post baptismū] qr añ non legit̄ publice p̄dicasse [q̄ p̄dicauit iohes ih̄m a nazareth] i. qd̄ mysteriū xp̄i venturi iohes p̄dicauit. vt ptz in euāgelijs [quō vnxit eum de⁹] .s. ih̄m in hūana natura [spūsctō] .i. plenitudine gratie [⁊ virtute] in opatione miraculoꝝ [qui ptransiuit benefaciendo q̄tuz ad informationē populi [⁊ sanando] mente ⁊ corpe [oēs oppressos a diabolo qm̄ deus erat cū illo] p plenitudinem gratie [Et nos testes sumus oīum que fecit in regiōe iudeoꝝ ⁊ hierusalē. quē occiderūt suspēdētes in ligno. Hunc de⁹ suscitauit tertia die ⁊ dedit eū manifestū fieri] Ly. p multa argumēta resurrectionē suā declarando [nō omni populo. sz testib⁹ p̄ordinatis a deo] Ly. resurrectio xp̄i primo manifestata est apostolis ⁊ existentibus cum ipsis p quos postmodum alijs manifestata est [nobis q̄ manducauimus ⁊ bibimus cum illo] ad declarandam veritatem sue resurrectiōis [postq̄ resurrexit a mortuis ⁊ precepit nobis predicare populo ⁊ testificari. quia ipse est q̄ constitutus est a deo] scz patre [iudex viuoꝝ] .s. qui viuūt vita gratie [⁊ mortuorum] id est iniquorum qui mortui sunt morte culpe. propter qd̄ dicit̄ Jo. vj. Pater omne iudiciuz dedit filio [huic omnes

13

prophete testimonium ꝑhibēt]. q. d. Nos soli non sumus testes eius. sed etiā ꝓphete antiqui diuinitus inspirati qui ꝓpheta uerūt de xp̄o [remissionē peccatoꝝ accipe ꝑ nomen eius]. Johel. ij. Quicunq; inuocauerit nomē dn̄i salu⁹ erit [oēs q̄ credūt ī eum] Glo. ordi. fide cum operibus.

Feria tertia pasce Actuū. xiji.

Surgens paul⁹ ⁊ manu silentium indicens ait. Viri fratres filij generis abraam ⁊ qui in vobis timent deū. vobis verbū salutis huius missū est. Qui enī habitabant hierusalem ⁊ principes ei⁹ ignorātes ih̄m: ⁊ voces ꝓphetaꝝ que ꝑ omne sabbatū leguntur. iudicantes impleuerunt. Et nullam causam mortis inueniētes in eo: petierunt a pilato vt interficerent eum Cunq; ꝯsummassent oīa que de eo scripta erāt. deponētes eum de ligno posuerunt in monumēto. Deus vero suscitauit eū a mortuis tertia die. q̄ visus est ꝑ dies multos his qui simul ascēderant cuꝫ eo de galilea in hierusalē qui vsq; nunc sunt testes ei⁹ ad plebem. Et nos vobis annunciamus eam que ad patres nostros repromissio facta est qm̄ hanc deus adīpleuit filijs vestris resuscitans Jesum christum dominum nostrum.

Surgens paul⁹ ⁊ manu silentiū indicens. Ante initiū illius epl̄e scribit sctūs Lucas q̄ sctūs paulus dixit iudeis. Quō olim filij isrl̄ postulauerūt sibi regē ⁊ dedit illis deus saul filiū cis. virū de tribu beniamin annis. xl. Et post hunc dedit illis dauid regē de cuius semine natus est xp̄s saluator p̄dicāte Joh̄e ante faciem aduent⁹ eius baptismū penitētie oī populo israel. Cum aūt impleret Joh̄es cursum suū dicebat. Quem me arbitramini esse non sum ego. Sed ecce venit post me cuius nō sum dignus calciamēta pedū soluere. Tunc sequit̄ epl̄a p̄sens. [In diebus illis. Surgēs paulus ⁊ manu silentiū indicens] Ly. vt meli⁹ a tanta mltitudine audiret̄ [ait viri fratres filij generis abraam ⁊ q̄ in vobis timent deū vobis verbū]. s. incarnatū [salutis huius missuꝫ est]. s. principaliter. Tum q̄ ih̄s xp̄s iudeis in ꝓpria ꝑsona predicauit Tum q̄ ī medio iudee. s. in hierusalē operatus est salutem [qui enī habitant hierusalē] Ly. q̄tū ad vulgares [⁊ principes eius] q̄tum ad maiores [ignorantes ih̄m]. s. esse xp̄m verum deum ⁊ saluatorē hoīm [⁊ voces prophetarū que ꝑ omne sabbatū leguntur. iudicantes]. s. ih̄m morte esse dignū [impleuerunt] ꝓphetias p̄dictas de eius passione. ꝟm quod d̄r Esa. liij. Tanq̄ ouis ad occisionem ducet̄. Itez Hiere. xj. Ego q̄si agn⁹ mansuetus qui portat̄ ad victimā [⁊ nullam causam mortis inueniētes in eo] sicut patet ex euāgelio ⁊ pilati testimonio [petierūt a pilato vt interficerēt eum] ꝑ milites ip̄ius. Et licet primo restiterit tn̄ finaliter petitiōi eoꝝ acquieuit iudeoꝝ fauore ⁊ cesaris timore [Cunq; consummassent oīa q̄ de eo scripta erant]. s. ip̄i ꝑuersi iudei [deponentes eum de ligno]. s. ip̄i boni iudei. Joseph de arimathia ⁊ Nicodemus [posuerunt eum in monumento Deus vo]. s. pater [suscitauit eū]. s. hoīem xp̄m [a mortuis tertia die q̄ visus ē] viuens [per dies multos]. i. quadraginta [his]. i. apostolis [qui simul ascenderāt cum eo de galilea in hierusalē qui vsq; nūc sunt testes eius ad plebē] ꝑ opationē miraculoꝝ ī nomine ipsius [⁊ nos vobis annūciam⁹ eām q̄ ad patres nostros repromissio facta ē]. s. de xp̄i incarnatione ⁊ passione ⁊ eius resurrectione [qm̄ hanc deus adimpleuit filijs vestris resuscitans iesum christum.

Feria quarta pasce Actuū. iij.

Aperiens petr⁹ os suum dixit. Viri israhelite ⁊ qui timetis deum audite Deus abraam ⁊ deus isaac ⁊ deus iacob. deus patrū nostroꝝ glorificauit filium suum ih̄m quem vos q̄dem tradidistis ⁊ negastis ante faciem pilati iudicante illo dimitti. Vos aūt sanctū ⁊ iustum negastis ⁊ petistis viꝝ homicidā dōare vobis. auctorē vero vite interfecistis quem deus suscitauit a mortuis. cuius nos testes sumus. Et nunc

fratres scio qꝛ per ignorantiam fecistis sicut ⁊ principes vestri. Deꝰ aũt qui prenunciauit ꝑ os oĩm prophetarum pati xp̃m suuꝫ impleuit sic. Penitemini igitur ⁊ conuertimini vt deleantur peccata vestra.

Postilla

Aperiẽs petrus os suũ dixit Viri ⁊c̃. Ante initiuꝫ illius epl̃e scribit sctũs lucas in eodẽ capl̃o ꝙ sctũs petrus dixit ad quendã virũ claudum ex vtero matris sue. Argentũ ⁊ aurũ non est mihi qđ aũt habeo hoc tibi do In nomie ih̃u nazareni surge ⁊ ambula. q̃ statim surrexit ⁊ ambulauit Et oĩs ppl̃s ãmirabat̃ in eo ꝙ contigerat illi. Tunc statim sequit̃ epl̃a hodierna | In diebus illis aperiens petrus os suũ dixit. Viri israelite et q̃ timetis deum audite. Deus abraaꝫ ⁊ deus isaac ⁊ deus iacob | Ly. vtit̃ hoc mõ loquẽdi. qꝛ communis erat apud iudeos in assertionibus veritatis taliter iurare | deꝰ patrũ nostroꝝ | qui est oĩpotens | glorificauit filiũ suum ih̃m | eum resuscitando ⁊ ad suã dexteram collocãdo | quem vos quidẽ tradidistis | .s. pilato ad interficiẽdũ | ⁊ negastis ante faciẽ pilati | dicendo non habemus regem nisi cesarem | iudicante illo | .s. pilato | dimitti | supple debere ih̃m sicut innocentem Joh̃. xix. | Vos aũt sanctũ ⁊ iustum negastis ⁊ petistis virũ homicidã donari vobis | .s. barrabam qui ꝓpter seditionem ⁊ homicidiũ missus erat in carcerez. | auctorẽ vero vite | .s. spũalis ⁊ corꝑalis. | interfecistis | in humanitate assũpta | quẽ deus suscitauit a mortuis | ꝑ suam oĩpotẽtiam | cuius nos testes sumus | qꝛ comedimus ⁊ bibimus cũ eo post resurrectionem suã | ⁊ nunc fratres | Ly. dulciter eos alloquitur vt verbum eius magis recipiatur. | scio qꝛ ꝑ ignorantiã fecistis sicut ⁊ principes vestri | Ly. Alia tñ fuit ignorantia hic ⁊ ibi. Nam principes qui erant litterati ꝑ scripturas que p̃dicte erant de christo per eius opera primo cognouerũt de Jesu nazareno ꝙ erat xp̃s in lege ⁊ prophetis promissus. Sed qꝛ cepit p̃dicare ꝯtra vitia eorum publice. cõceperunt contra eum inuidiam ⁊ odiũ ⁊ sic in eis fuit subuersa dicta noticia qꝛ corrupto affecctõis corrũpit iudiciũ rationis ⁊ ĩ augmentũ sue malitie deceperũt ppl̃m simplicem inducẽtes euꝫ ad petendum mortem xp̃i vt habetur Mat. xxvij. Principes aũt sacerdotũ ⁊ seniores ꝑsuaserunt populis vt peterent barrabã. ih̃m vero perderent. Et sic ptꝫ ꝙ ignorantia principum fuit multo grauior q̃ꝫ ppl̃oꝝ | Deus aũt qui p̃nunciauit ꝑ os oĩm prophetaꝝ | Glo. or. Uno ore locuti sunt oĩs ꝓphete de xp̃o | pati xp̃m suum sic impleuit. Penitemini igit̃ | qꝛ fecistis ꝑ ignorantiaꝫ | ⁊ conuertimini | de malis vestris | vt deleant̃ peccata vestra |

Dominica prima post pasca. j. Johannis. v.

Omne quod natum est ex deo vincit mundum Et hec est victoria que vincit mundũ fides nostra. Quis est aũt qui vincit munduꝫ. nisi qui credit qm̃ iesus est filius dei. Hic est qui venit ꝑ aquam ⁊ sanguinem iesus xp̃s. Non in aqua solum: sed ĩ aq̃ ⁊ sanguine. Et spũs est qui testificat̃. qm̃ christus est veritas Quia tres sunt qui testimonium dant in celo pater. verbum. ⁊ spũssanctus ⁊ hi tres vnum sunt Et tres sunt q̃ testimonium dant in terra. spiritꝰ aqua. ⁊ sanguis. Si testimonium hominum accipimus. testimoniũ dei maius est. Quoniam hoc ẽ testimonium dei quod maius est q̃a testificatus est de filio suo Qui credit in filium dei habet testimoniuꝫ dei patris in se.

Postilla

Omne quod natum est ex deo vincit ⁊c̃. Ante initium illius epl̃e scribit sctũs Johãnes di. Hec est eni charitas dei. vt mandata eius custodiamus ⁊ mãdata eius grauia nõ sũt Tunc sequit̃ epistola pñs | Om̃e qđ natũ est ex deo ⁊c̃. | In illa epl̃a sãctus Joh̃es cõmendat fidem catholicaꝫ. qꝛ nihil ea potentius nec nobilius nec vtilius nec verius nec certius sicut patet in textu ⁊ glosa p̃sentis epl̃e. Unde dicit | Oẽ qđ natum est ex deo | Vin. spũali generatione. Hec aũt spiritualis natiuitas fit ꝑ duo. Prio baptis-

c

mali lauacro. Scdo spūali remedio | vincit mundū | Ly. temptationes et persecutiones mūdi | Et hec est victoria q̄ vincit mūdum | Vin. qua tēptatio humana supat. | fides nr̄a | p fidem eni habitat xp̄s in cordibus fideliū in quo est victoria | Quis est aūt qui vincit mundū nisi qui credit qm̄ iesus est filius dei | .s. naturalis ꝛ eiusdē nature cum eo | Hic est qui venit | supple ad saluandū homines | p aquā | baptismi | et sanguinē | passionis ꝛ redemptionis | ihs xp̄s Non in aqua solū | Vin. i. non solum sanctificauit aquā baptismi | sed in aqua ꝛ sanguine | que fluxerūt de latere in cruce. dedit virtutē etiam ceteris sacramentis. Joh. xix. Unus militū lancea latus eius pforauit. ꝛ ꝓtinuo exiuit sanguis ꝛ aqua. | Et spūssanctus | est qui testificat | .i. testimonium dedit | quoniam christus est veritas | .i. verus deus ꝛ ver⁹ hō. | Quia tres sunt qui testimoniū dant in celo | Vin. de diuinitate christi | pater. verbum ꝛ spūssactus | Pater in baptismo christi dedit testimonium de deitate xp̄i vbi vox patris audita est. Hic est filius meus dilect⁹ Mat. iij. Itē in monte transfigurationis quādo iterum vox patris audita est. Hic est filius meus dilectus Matth. xvij. Similit verbum vnitum carni in vtero virginis testi/moniū dedit sue deitatis | Primo nascendo de virgine sine corruptione virginis. Secundo humanitate multa miracula faciendo que soli deo competebant. Similit spiritussanctus testimonium dedit de deitate xp̄i in baptismo quando i specie columbe super eum descendit | ꝛ hi tres vnuz sunt | q̄tum ad essentie vnitatem | ꝛ tres sunt q̄ testimoniū dant in terra | supple de humanitate christi que de terra formata est p̄m carnem | spiritus | .i. anima quam emisit i cruce | aqua ꝛ sanguis | que fluxerut de latere eius pendentis in cruce | Si testimonium hominum accipimus | Ly. tanq̄ suffi-ciens in rebus humanis. Unde de hoc habetur Deutro. xix. In ore duorum vel trium testium stabit omne verbum | testimonium dei | scz patris | maius est quonniam hoc est testimonium dei quod maius est. quia testificatus est de filio suo | scz in baptismo ꝛ transfiguratione sicut iam dictum est | qui credit in filium dei habet testimōium dei patris in se | q̄ verum testificatus sit de filio suo.

Dominica secunda post festum

pasce. j. Petri. ij.

Christ⁹ passus est pro nobis vobis relinquens exemplum vt sequamini vestigia eius. Qui peccatum non fecit nec inuentus est dolus in ore eius. Qui cum maledicerētur non maledicebat. Cum pateretur non comminabatur Tradebat autem iudicanti se iniuste. Qui peccata nostra ipse pertulit in corpore suo super lignum. vt peccatis mortui iusticie viuamus. cuius liuore sanati estis. Eratis enim sicut oues errantes. sed conuersi estis nūc ad pastorem et episcopum animaruz vestrarum.

Christ⁹ passus est pro nobis ꝛc. Ante initium illius epistole scribit sctūs Petrus dicens. Serui subditi estote in omni timore dñis vestris non tm̄ bonis ꝛ modestis. sed etiam discolis. Hec est eni gratia dei in xp̄o iesu. Tunc sequitur p̄sens epistola in qua sanctus petrus ꝓponit nobis xp̄i passionez. qz iam pascali tpe plus seuit hostis noster diabolus contra nos vt nos ecōuerso in suam redigat potestatem. sed passio xp̄i est scutum ꝓtra oia temptamenta viciorum. Armamur aūt per christi passionem ꝓtra superbiam. qz christus humilis ꝛ abiectus nudus ꝛ nouissimus virorū in cruce pependit. Item contra auaritiam qz tantum ꝓpriuz non habuit vbi caput suum reclinaret Mat. viij. Item ꝓtra gulam. qz aceto ꝛ felle potatus. Contra luxuriam. qz flagellatus est ꝛ cum spinis coronatus. Item ꝓtra accidiam. qz exultauit vt gigas ad currendum viam. ps. xviij. s. passionis. Item | contra iram. qz male euz tractantibus non comminabatur. Item cōtra inuidiam. qz pro suis crucifixorib⁹ oravit. Unde epistola ꝛ euangelium concordant. qz euangelium loquit̄ d̄ bono pastore. similiter epistola dicit quō xp̄s pro ouibus suis mortuus est. Unde Petrus apostolus dicit in verbis premissis | Christus passus est pro nobis | Vin. i. penaz | mortis eterne humano generi debitam exoluit p̄ suam passionem | vobis relinquens exem

plū]quod sp attendere ꝛ aspicere debetis] vt sequamini vestigia eius]Uin.q̄ fuerꝫ vie humilitatis patiētie ꝛ obediētie ꝛ charitatis vsq; ad morte] q̄ pcm̄ nō feꝫ]Uin. imo nec facere potuit.qz deꝰ erat] nec inuētꝰ ē dolus in ore eiꝰ].i.i sermōe eiꝰ.qz veritas est] q̄ cū malediceretꝫ]Goz.i.blasphemaretꝫ in cruce pendēs. qñ iudei dixerūt. Vach q̄ destruis tēplū dei.Si filiꝰ dei es descēde nunc de cruce.Alios saluos fecit. se ipm̄ non pōt saluū facere] nō maledicebat]sed orabat pr̄em ꝑ eis dicens.pr̄ ignosce illis qz nesciunt quid faciūt Luc̄.xxiij.] Cum patereꝫ]Uin.mortis suppliciū in cruce] non cōminabaꝫ]supple crucifixoribus suis ꝑ eternā penam vel tpalē sed plus salutem eoz sitiebat dicens.sitio Joh.xix] Tradebat aūt].i.tradi se permittebat spōte] iudicanti se iniuste]Ly.i.pilato qui iudeoz fauoze ꝛ cesaris timoze cōdemnauit eum iniuste ad mortez] qui peccata nostra ptulit in corpoze suo]Ly.pro ipsis debita sustinendo] sup lingnuz]crucis in quo affixus erat . Et hoc fecit ideo] vt peccatis mortui].i.a peccatis seppati] iusticie viuamus]s.xp̄o ihesu] cuius liuoze].i.passione] sanati sumꝰ]a peccatoz infirmitatibus.] eratis enī aliq̄n].i. ante ꝙuersionē] sicut oues errantes]Goz.sine pastoze] sed ꝙuersi estis nunc].s.spūsancto cooperante] ad pastorē].i.ad xp̄m q̄ pascit vos corpe ꝛ sāguine suo] ꝛ ep̄m aiaꝝ vestrarum]Ly.earuz saluti sup intendendo ꝛ eas a malo custodiendo.

Dominica tertia post festum pasce.j.Petri.ij.

OBsecro vos tāq̄ aduenas ꝛ pegrinos abstinere vos a carnalibus desideriis q̄ militant aduersus aiam .Cōuersationē vr̄am inter gentes hñtes bonā vt in eo qđ detractāt de vob tāq̄ de malefactoribꝰ.ex bonis opibus vos ꝙsiderātes glificent deuz in die visitatōis Subiecti estote oī humani creature ꝓpter deū Sive regi quasi ꝑcellēti.sive ducibꝰ tāq̄ ab eo missis ad vindictam malefactoz laudē vo bonoz.qz sic est voluntas dei ꝛ bñfaciētes obmutescere faciatis imprudētiū hoim ignorantiam. Quasi liber ꝛ non quasi velamen habētes malitie libertatē sed sicut serui dei. Oēs honorate. frnitatē diligite.deū timete.regez honorificate . serui subditi estote i oi timoze dñis.ñ tm̄ bōis ꝛ modestis sed etiā discolis Hec est enī gratia dei in xp̄o ihesu dño nostro.

OBsecro vos tāq̄ aduenas ꝛc. Añ initiū illiꝰ epl̄e scribit sctūs Petrus dicens.Qui aliq̄n nō populus dei.nunc aūt ppl̄s dei.Qui nō ꝙsecuti misericordiā.nūc aūt misericordiā cōsecuti Tūc statim sequit pñs epl̄a] Obsecro vos ꝛc.]Sed exq̄ mō ē tps maij aptū medicinis corpalibꝰ. Isto mō hz se eccl̄ia isto tpe qđ est aptū medicine spūali q̄ multo plus est desiderāda ꝛ querēda q̄ medicina corpalis.qz sanitatē eternā cōseruat. Et oñdit nobis magnū medicū aiaꝝ beatū petrum.cuius medicinā si fuerimꝰ imitati quā nobis in epl̄a hodierna ꝓponit eꝫ naliter sani erimꝰ .Et ad istā medicinā sumendā maxime illo tpe hortat nos idē me dicꝰ btūs petrꝰ apl̄s di.] Obsecro vos tāq̄ aduenas ꝛ pegrinos]Ly.s.a ciuitate celesti Heb.xiij. Nō habemꝰ hic manentē ciuitatē.sed futurā inq̄rimꝰ .ideo pegrini sumus] abstiere vos a carnalibꝰ desideriis] i.ab his q̄ carnis sunt sic̄ opa gule.luxurie] q̄ militant aduersus aiam]reddētes eam fetidā.imo morte eternā inferūt.Apl̄s Si fm carnē vixeritis moriemi.Ro.viij] cōuersatōz vr̄am inter gētes].i.inter viuētes gentiliꝫ.qz multi xp̄iani gentiliꝫ viuūt licz fidē habeāt tm̄ non opa] hñtes bonā] non ad ꝓpriam laudē sed ad laudē dei ꝛ primi edificatōz] vt i eo qđ detractāt de vobis] Uin.detractorie loquunꝫ de vob] tāq̄ de malefactoribꝰ]ac si essetis malefactores.] ex bonis opibꝰ]q̄ facit] vos ꝙsiderātes] .i.diligenter intuētes] glorificēt deū]ois boni auctorē] in die visitatōis].i.in die iudicij q̄ erit in futuro qñ visitabunꝫ boni ꝑmio mali supplicio] sbiecti estote oi humane creature].i. omi hoi in potestate constituto] ꝓpter deum]Uin.i.in cognitōe istius q̄ ois potestas sit a deo] sive regi quasi ꝑcellenti].i.qui est maioz ꝛ ꝑcellēs alios i dignitate ꝛ potestate] sive ducibus].i.inferioribus rectoribus] tanq̄ ab eo].i.a rege] missis ad vindictam].i.ad penaz] ma-

lefactorum. laudem vero bonorum ¶.i. remuneratiõis glorie¶ Quia sic est voluntas dei ¶.s. vt ita faciatis¶ vt bene facientes ¶.i. bene querentes¶ obmutescere faciatis¶.s. subtrahendo illis materiã loquẽdi ⁊ detrahẽdi¶ imprudẽtiũ hoim ignorantiã ¶ quia ignorãtes bonitatẽ vr̃am detrahebãt vob ¶ quasi liberi ¶.s. ex amore ñ ex timore seruitis¶ ⁊ non quasi velamẽ hñtes malitie libertatẽ ¶ vt sic libertas esset vobis occassio ⁊ excusatio mala in pctis. vt.s. tanto liberius peccetis q̃to minus iugo seruituti premimini¶ sed sicut serui dei ¶ sitis hũiliẽ seruientes¶ oẽs honorate ¶ vnũquẽq; ꝑm statum suũ honore reuerentie¶ fraternitatem diligite ¶.i. fratrib⁹ affectuosã corde ⁊ ore ⁊ ope exhibete¶ deũ timete ¶.s. timore filiali non seruili¶ regẽ honorificate ¶ Ly. in q̃tum gerit ꝑsona dei¶ serui subditi ¶.i. obedientes¶ estote in timore ¶.i. in reuerentia. ¶ dñis ¶ supple vestris¶ nõ tm̃ bonis ¶.i. virtuosis¶ ⁊ modestis. sed etiam discolis ¶ id ẽ indisciplinatis¶ hec est enĩ gratia dei ¶ Ly. i. res gratiosa coram deo¶ in christo Jesu domino nostro ¶

Dominica quarta post posca Jacobi. j.

ORne datuz optimum et omne donum perfectum desursum est descendens a patre luminũ apud quẽ nõ est trãsmutatio. nec vicissitudinis obumbratio. uoluntarie enĩ genuit nos verbo veritatis. vt simus initium aliquod creature eius. Scitis fratres mei dilectissimi. Sit ãt oĩs hõ velox ad audiẽdũ. tardus aũt ad loquendum ⁊ tardus ad iraz. Ira enĩ viri iusticiam dei non operatur. Propter qd̃ abiscientes oẽm immunditiã ⁊ abundantiã malitie in mansuetudine suscipite insitũ verbũ quod potest saluare animas vestras.

ORne datuz optimũ ⁊ oẽ donum ⁊c. Ante initiũ illius epl̃e scribit sctũs Jacobus di: Pctũz cum ꝑsũmatũ fuerit generat mortẽ. Nolite itaq; errare frẽs mei dilectissimi. Sequitur statim p̃sens epl̃a in qua sancta mater ecclesia ostendit p verba beti Jacobi apostoli q̃ medicina spũalis nullibi querenda sit nisi apud deum datorem eius a quo descendit. ⁊ hec medicia est optima. qz ad optimam ⁊ eternam sanitatẽ pducit vite eterne. vbi est clara visio eterne trinitatis in q̃ oia cognoscunt. Unde dicit¶ Omne datũ optimum ¶ qd̃ est bonum meritorium faciens hoiem vite eterne dignuz¶ ⁊ oẽ donũ perfectum ¶.i. bonũ glorie quo habito nil remanet imperfectum¶ desursũ est ¶ Gor. a deo non ab homine¶ descendens a patre luminũ ¶ Vin. a quo oĩs homo illuminat Job. j. Erat lux vera que illuminat omnẽ hominem venientẽ in hunc mundũ¶ apud quem non est transmutatio ¶ qz omnino immutabilis est. Malach. iij. Ego de⁹ ⁊ nõ mutor¶ nec vicissitudinis obumbratio ¶. Vin. i. obscuratio intelligentie p successiones cognitionũ sicut fit in nobis. quia ipse vna ⁊ eadem sententia ⁊ cognitiõe omnia intelligit Gor. Non enĩ succedunt in eo vicissim bona ⁊ mala. qz sola bona dat. mala aũt culpe non dat. Glo. interli. Ubi vicissitudo ibi et bona ⁊ mala. sed ipse sola bõa dat¶ voluntarie ¶.i. gratis sine meritis¶ genuit nos ¶ filios gratie. qui prius eramus filij ire¶ verbo veritatis ¶.i. euangelij xp̃i q̃ veritas est¶ vt simus initium aliquod ¶.i. caput¶ creature eius ¶.s. principatum habendo in oĩbus creaturis eius inferiorib⁹ recupando principatum p gratiã quam p mi pentes pdiderunt p culpam¶ Scitis ¶ i. scire debetis¶ frẽs mei dilectissimi ¶.s. b q̃¶ Sit oĩs hõ velox ad audiendũ ¶ ea que sunt salutis¶ tardus aũt ad loquendũ ¶.i. cauere se debet a multiloquio. qz sapientie dicit. In multiloquio non deerit peccatũ ¶ ⁊ tard⁹ ad irã ¶ Ly. Nã ira mentis oculũ excecat Catho. Ira impedit aĩm ne possit discernere verum¶ ira enĩ viri ¶ Gor. i. fortis ⁊ deliberata. Non dicit ira pueri q̃ cito transit¶ iusticiam dei non operat ¶ Vin. i. impedit executionẽ iusticie¶ ꝓpter qd̃ abijcientes oẽm immundiciã ¶ Vin. i. peccatũ carnis¶ abundantiam malitie ¶.i. oẽ peccatum mortale qd̃ efficit hoiem malũ¶ in mãsuetudine ¶.i. i omni tranquillitate animi. ¶ suscipite insituz verbũ ¶ Ly. i. verbum fidei qd̃ mentib⁹ humãis debet inseri Vuil helmus. Sicut enĩ ramusculus qui trunco agresti inserit totũ truncũ operari facẽ ꝑm naturam suam ⁊ cum prius non ferret nisi

fructus agrestes solis porcis vtiles postea fert fructꝰ hoibus delectabiles. Sic hō q̄ ante susceptionē verbi dei inutilis erat faciens opa cum quibus porci infernales pascunt. Post susceptionem verbi dei erit arbor ferēs fructū gratū deo ⁊ hoibus ⁊ angelis| Nō pōt saluare aias vestras |Guilhelmus. Verbū dei optēs ē salutare aias i p̄nti ⁊ in futuro. In p̄nti a morte culpe. vñ ps. cxviij. In cordi meo abscondi eloquia tua vt nō peccē tibi. In futuro vo a morte iehenne. Joh. viij. Āmē amen dico vobis si quis sermonē meum seruauerit mortem non videbit ineternū.

Dñica quarra post pasce Ja. j.

ESTOTE factores verbi dei ⁊ nō auditores tantum fallentes vosmetipsos. quia si quis auditor est vbi ⁊ non factor hic compabit viro cōsideranti vultum natiuitatis sue in speculo. Cōsiderauit enī se ⁊ abijt ⁊ statim oblitus est qualis fuerit. Qui aūt perspexerit in lege pfecte libertatis et pmanserit in ea nō auditor obliuiosus factus: sed factor opis. hic beatus in facto suo erit. Si quis autē putat se religiosum esse non refrenans linguā suam sed seducēs cor suū. huius vana est religio. Religio munda ⁊ immaculata apud deum ⁊ p̄rem hec ē. visitare pupillos ⁊ viduas i tribulatōe eaꝝ. ⁊ imaculatū se custodire ab hoc seculo.

ESTOTE factores verbi dei ⁊ non au. ⁊c. Āñ initiū illius ep̄le scribit sanctus Jacobꝰ di: Sit ois hō velox ad audiēdū. tardus aūt ad loq̄ndū. ⁊ tardus ad irā. Tunc sequit ep̄la hodierna |Estote factores verbi |ad proficiendum in bono. necessarium est audire verbum dei sicut in p̄cedēti dominica dictū est. Sed q̄ modicū valet audire verbū dei nisi ope cōpleat. Jdeo in p̄nti ep̄la sanctus Jacobus nos instruit vt q̄d nos audim⁹ p opa compleam⁹. d. |Estote factores verbi dei |Alin. i. fm verbū dei opamini |⁊ non auditores tm̄ |Glo. non solo auditu p̄cipite verbū. sed ope implete |fallētes vosmetipos |Glo. si p solum auditum vos saluādos putatis |q̄ si quis auditor est verbi ⁊ non factor hic cōpabit viro cōsideranti vultū natiuitatis sue in speculo |Gor. quē habet a natiuitate vl̄a natura. s. vultū corpalē in qua natus est |consideravit eni se .i. imaginē suam |⁊ abijt |supple ad negocia sua. auertendo se a speculo |et statim oblitus est qualis fuerit |supple dispositio vultus sui Gor. p tanto ponit hic hec similitudo q̄ sicut nihil pdest hoi speculo vidisse maculā sui vultus si illam nō abstergit sic hoi nihil pdest audire verbū p̄dicatōis. nisi illud impleat ope Nota verbū p̄dicationis. est sicut speculū in quo cognoscit hō defectus suos |Qui aūt pspexerit in lege perfecte libertatis |id est in lege euangelica que dicitur lex libertatatis. q̄ restituit libertati a culpa. in p̄nti p grāz iustificatōis. ⁊ a miseria in futuro p gloriā immortalitatis |⁊ pmanserit in ea |fm eaz viuendo |nō auditor obliuiosus factus sz factor opis |. s. implēdo q̄d docet euangeliū |hic beatus in factor suo |. i. ex ope suo. |erit. Si quis aūt putat se religiosuz esse |Ly. i. verum ⁊ pfectū christianū esse |non refrenās linguā suā |Alin. a verbis impudicicie. detractiōis. maledictiōis. blasphemie ⁊ mendacij |sed seducēs cor suū |in h̄ q̄ putat se hoc esse in corde q̄d nō est in re. |huius vana est religio |nihil habēs in se veritatis |religio |Gor. xp̄iana |munda |s. in cordis intentōe |⁊ immaculata |i operis executiōe |apud deū ⁊ p̄rem |. s. accepta |hec est. visitare pupillos |corpaliter in ꝓsolatōe verboꝝ. ⁊ erogatōe munerū ⁊ protectione maloꝝ. |⁊ viduas in tribulatione earū |. s. tam corpali q̄ spūali |⁊ immaculatū se custodire ab hoc seculo |sinḡnato Ly. sensus est q̄ religio christiana est exercere se in opibus misericordie erga p̄ximū ⁊ in opibus mundicie erga seipsum.

Dominica rogationū. Ja. vlt.

CONFITEMINI alterutrum peccata vestra et orate p̄ invicem vt saluemini Multum ei valet depcatio iusti assidua Helyas hō erat similis nobis passibilis. ⁊ oratione orauit vt non pluret sup terrā ⁊ non pluit ānos tres et menses sex. Et rursum orauit et

celum dedit pluuiam ⁊ terra dedit fructū suū. Fratres mei si quis ex vobis errauerit a veritate ⁊ conuerterit quis eum. scire debet qm̄ qui conuerti fecerit pctōrem ab errore vie sue saluabit aiam ei⁹ a morte ⁊ operit multitudinē peccatorum.

CONfitemini alterutrū pctā ⁊c. Añ initiū illi⁹ epl̄e scribit sctūs Jacobus di. Infirmat q̄s in vobis inducat p̄sbiteros eccl̄ie ⁊ orent sup eum. vnguētes eū oleo in noie dñi Et oō fidei saluabit infirmū ⁊ alleuiabit eū dñs Et si in pctis sit dimittent ei. Tunc sequit epl̄a pñs. Cōfitemi alterutrū pctā vestra non aliena ⁊ orate p inuicē Ly. nā cōfessor teneť orare p ꝓfitēte ⁊ ecōuerso vt saluemini q̄ petendū est qō ptinet ad salutē multū eni valet depcatio iusti assidua Gor. non peccatoris. q̄ pctōres non sunt digni vt exaudiant Job. ix. Scimus qm̄ pctōres deus nō exaudit Helyas erat hō similis nobis passibilis .i. fragilis. nam ti more mortis fugit a facie hiesabel. iij. Regū. xix. q̄ nondū in padisū translatus et oratiōe .s. vna orauit corde ⁊ ore vt nō plueret sup terram .s. israel spēaliter ⁊ ñ pluit annos tres ⁊ menses sex Ly. nam p pter malitiā regis achab fuit illa plaga inducta ad domandā ipius superbiaz ⁊ idolatrie duriciā rursum orauit Glo. postq̄ p tanti tp̄is media cor regis ⁊ pp̄li ad penitentiam inflexū vidit. Tunc rursuz orauit semel ⁊ celū dedit pluuiā ⁊ terra dedit fructum suū. Si ergo helyas vna oō one tanta impetrauit. quid ergo multi fideles multis orationibus impetrare non valent Frēs mei si quis aūt ex vobis errauerit a veritate Ly. fidei vel morum ⁊ conuerterit q̄s eum Ly. i. ad viam veritatis reduxerit. scire debet quoniā qui conuerti fecerit peccatorem ab errore vie sue Gor. i. vite. Nā vita nostra est quedam via aut in infernū. si est mala. aut in padisum si ē bona salua bit aiam eius a morte Gor eterna. Si magne mercedis est a morte eripere corpus cito moriturū quāti meriti est a morte liberare aiam in celesti patria sine fine victuram Et operit multitudinem peccatoruz ab aspectu eterni iudicis ad ea punienda.

In die ascensionis dñi. Act. j.

PRimū quidem sermonem feci ō oib⁹ ō theophile que cepit ihesus facere ⁊ docere vsq̄ in diem qua p̄cipiēs apostolis p spūm sanctū quos elegit assumptus est. Quibus ⁊ p̄buit seip sum viuū post passionem suam in multis argumētis p dies quadraginta apparens eis ⁊ loquēs de regno dei. Et conuescens p̄cepit eis ab hierosolimis ne discederent sed expectarent p̄missionem patris quā audistis inquit p os meum. q̄ Johannes quidem baptisauit aqua. vos aūt baptisabimini spū sancto. non post multos hos dies. Igitur qui conuenerant interrogabāt eū dicentes. dñe si in tempe hoc restitues regnum israel. dixit aūt eis. Non est vestrum nosse tempora et momēta que pater posuit i sua potestate Sed accipietis virtutem superuenientis spiritus sancti in vos Et eritis mihi testes in hierusalem ⁊ in oi iudea ⁊ samaria ⁊ vsq̄ ad vltimū terre. Et cum hec dixisset. videntibus illis eleuatus est ⁊ nubes suscepit eum ab oculis eor̄. Cumq̄ intuerent in celum euntem illum. ecce duo viri astiterunt iuxta illos in vestibus albis. qui ⁊ dixerunt. Viri galilei quid statis aspicientes in celū Hic ihesus qui assumptus ē a vobis in celū. sic veniet quemad modū vidistis eum euntē in celū.

PRimū quidem sermonē feci ⁊c. Notandū q̄ xp̄s dñs noster ascendere volens. primo discipulis suis apparuit ⁊ eos de incredulitate eorum redarguit ⁊ cum eis comedit. ⁊ eos extra ciuitatem in montem exire p̄cepit. Ubi eū viderūt ascendere post. xl. dies a resurrectōe cōputando. sicut manifeste habeť in epl̄a ⁊ etiā in euangelio hodierne festiuitatis. Añ dicit sctūs Lucas in epl̄a p̄senti q̄ habeť in p̄ncipio actuū ap̄lor̄ Primū quidē sermonē feci .s. in euangelio qō

ego scripsi| de oib⁹ |Ly. nõ dic̃ oia. q̃a oia facta xp̃i ñ pñt p singula scribi. ꝑm qd̃ dic̃ Joh. vlt̃. Sunt aũt ⁊ alia multa q̃ fecit iesus. q̃ si scribantur p singula. nec ip̃m arbitror mundũ cape eos q̃ scribẽdi sunt libros Sed notant̃ dicit| d̃ oibus |q2 de ptinentibus ad xp̃i cõceptionẽ. natiuitatẽ vitã et mortẽ. resurrectionẽ ⁊ ascensionez aliqua scripsit| O theophile |hic erat quidã ep̃s asie cui scripsit euangeliũ. ⁊ eidem scripsit hunc librũ. s. actus apl'oꝝ. de quo libro presens epl'a sumpta est| q̃ cepit iesus facere ⁊ docere |Ly. bñ eni docere ⁊ male viuere nihil aliud ẽ q̃ꝫ se sua voce dñare| vsq3 i diẽ | s. ascẽsiõis sue| q̃ p̃cipiẽs apl'is p spm̃sctm̃ | Ly. q̃ p̃dicarẽt euãgeliũ p vniuersũ orbẽ. | q̃s elegit |p̃ ceteris ad h̃ officiũ apl'at⁹| assumpt⁹ est |de terra ad celũ i sua hũanitate| Quib⁹ ⁊ p̃buit seip̃m viuũ post passionẽ suã in multis argumẽtis |q2 comedit cũ eis ⁊ palpabilẽ p̃buit se eis. ⁊ sic de alijs argumẽtis| p dies. xl. apparẽs eis |qd̃ sic nõ est intelligendũ. q̃ in illis. xl. dieb⁹ ꝯtinue fuerit cum eis. Sed in illo tp̃is spacio frequent̃ eis apparuit| ⁊ loquẽs de regno d̃i | i. de btitudine celesti| ⁊ ꝯuescẽs |. i. comedẽs cum apl'is apparuit eis recũbentibus i die ascẽsionis. vt pz i euãgelio hodierno | p̃cepit eis ab hierosolimis ne discederẽt | Ly. donec per spm̃sctm̃ redderent̃ apti ad publicandũ euangeliũ| sed expectarẽt promissionem patris quam audistis inq̃t per os meũ |Jo. xiij. Paraclitus aũt spũs quẽ mittet pater in noie meo. ille vos docebit oia. s. necessaria vobis ⁊ alijs ad salutẽ| q2 Johes quidẽ baptisauit aq̃ |Ly. solũ. Nã ei⁹ baptism⁹ grãm nõ ꝯferebat| vos autez baptisabimini spũsctõ |h̃ eni intelligendũ est de receptõe spũsscti in signo visibili| nõ post multos hos dies |. i. in diebus pente costes| igit̃ qui ꝯuenerãt |Glo. or. i. p̃ntes aderãt| interrogabãt eũ dicẽtes. Dñe si in tpe h̃ restitues regnũ isrl' |Sciẽdũ ꝑm Nicolaũ de lyra q̃ multi de discipl'is xp̃i. d̃ regno ei⁹ adhuc carnal'r sẽtiebãt vtpote nondũ recepta spũsscti grã estimãtes ip̃m tpaliter regnaturũ. ꝓpter qd̃ filij zebedei petierũt q̃ vn⁹ ad dexterã. ali⁹ ad sinistrã sederẽt. Et credebãt regnũ tpale qd̃ ablatũ ẽat a iudeis p rõnos statim restituendũ. iõ q̃si erũt. Dñe si in tpe h̃ restitues regnũ isrl' Et qm̃ hec q̃stio erat stulta. ideo repulit eam. Uñ sequit̃| dixit aũt eis. nõ est vr̃m nosse tpa vel momenta q̃ posuit pr̃ in sua ptãte | q. d. nõ ptinet ad vos hoc scire vl' q̃rere| sz accipietis v̄tutẽ supueniẽt| spũsscti i vos | ad ꝯstant̃ ⁊ efficacit̃ euãgeliũ p̃dicandum p orbẽ vniuersũ| ⁊ eritis mihi testes |Glosa or. resurrectõis mee v̄bo ⁊ exemplo ⁊ signis| in hierusalez ⁊ in oi iudea ⁊ samaria ⁊ vsq3 ad vltimũ terre. Et cuz hec dixisset videntib⁹ illis eleuatus ẽ |de terra ad celũ | ⁊ nubes suscepit eũ ab ocul'eoꝝ. Cunq3 i tuerent̃ in celũ euntẽ illũ |ãmirãtes ascẽsionẽ tam gloriosã| ecce duo viri |. i. duo ãgeli in spẽ viroꝝ| astiterũt iuxta illos in vestibus albis |ad designandũ solẽnitatẽ ascensionis huius ꝑm Grego. | q̃ ⁊ dixerũt viri galilei |natõe. est eni galilea quedam ps iudee de qua erant apl'i saltẽ ꝓ maiori pte| q̃d statis aspiciẽtes in celũ |. q. d. Nõ putetis q̃ ille amplius habitet vobiscũ sic̃ ante fecit. Uidebitis tñ eum in fine mundi venientẽ ad iudiciũ. iõ sequit̃| hic ih̃s q̃ assumptus est a vobis in celum sic venit quẽ admodum vidistis eum euntem in celuz | id est. sicut ascendit in forma humanitatis Glo. sic ad iudicandum venit.

Dominica infra octauas ascensionis. j. Petri. iiij.

Estote prudentes ⁊ vigilate in or̃onibus. Ante oia aũt mutuaz in vobismetipsis charitatẽ ꝯtinuam habentes q2 charitas operit multitudinem peccatoꝝ. Hospitalitates inuicez sine murmuratione vnusquisq3 sicut accepit gr̃am in alterutrũ illaz admĩstrãtes sicut boni dispensatores multiformis gr̃e dei. Si q̃s loq̃tur quasi sermões dei. Si quis ministrat tanquam ex virtute quam amministrat deus vt in oibus honorificet̃ deus per iesum christum dominum nostrum.

Estote prudentes ⁊ vigilate i ora. ⁊c̃. Añ initiũ illius epl'e scribit sctũs petr⁹ apl's di. Et reddent rõnem ei qui paratus est iudicare viuos ⁊ mortuos. Tũc sequitur p̃sens epl'a. in qua beatus petrus hortat̃ nos ad virtutes que nos aptos faciunt ad recipienduz spũmsãctũ dicẽs| Estote prudẽtes | Gor.

17

scz futura ꝑuidentes. Unde Deut. xxxij. Utinã sapent ⁊ intelligerẽt ac nouissima ꝑuiderẽt | ⁊ vigilate in oꝛonib⁹ | Glo. ne animus aliud cogitet ꝙ id qđ ꝑcat Nã isto sacro tpe deuotõi ⁊ oꝛationi vacare debem⁹ ⁊ hoc exẽplo Marie mris xpi ⁊ discipl⁹ oꝛuz. legit eni q tpe medio inter ascensionẽ xpi ⁊ missionẽ spũssancti fuerũt cum sctis mulieribus in oꝛone expectãtes spm̃sctũm eis ꝑmissũ. Un Act. j. oꝛ. Hi oẽs erãt vnanimiter cũ mulierib⁹ in oꝛone ⁊ Maria matre ihu ⁊ fribus suis. Exemplo ergo illoꝛũ dñt fideles esse in tpe isto in ꝑpatione ⁊ expectatõe spũssancti intenti. ꝑparatis eni debito mõ dabit spũssctũs ad id qđ indigebũt j. Coꝛ. xij. vnicuiq dat manifestatio spũs ad vtilitatẽ | Ante oia aũt mutuã in vobis metipis charitatẽ ꝙtinuã hñtes | qꝛ charitas excellẽtioꝛ est ceteris virtutib⁹. qꝛ cetere virtutes sine ea nihil valẽt ad meritũ | qꝛ charitas opit m̃ltitudiuẽ pctoꝝ | Goꝛra. ne appariãt ad puniendũ | hospitalitates iuicẽ | Goꝛ. i. susceptoꝛes hospitũ | sine murmuratõe | sed hilarit hoc facite | vnusq̃sq | siue sit de maioꝛib⁹ siue de mediocribus siue de minoꝛibus | sicut accepit gr̃az | Goꝛ. i. quodlibz donũ gratuitũ | in alterutrum illã amministrãtes | alijs cõmunicantes gratis ⁊ benigne. sicut mẽbꝛa i vno coꝛpe sibijnuicẽ seruiũt. Oculus eni videt toti coꝛpi. ⁊ pes poꝛtat totũ coꝛpus | sicut boni dispẽsatoꝛes multiformis gr̃e dei | Un. i. multiformiũ donoꝛũ gratuitoꝝ a deo collatoꝝ. qꝛ nõ debet eẽ dispẽsatoꝛ parc⁹ vbi p̃familias est largus | Si quis loquit | Ly. exhoꝛtatõis verba | quasi sermões dĩ | i. totũ bonũ attribuat deo ⁊ nõ sibijp̃i | Si q̃s ministrat | egentib⁹ bona tpalia | tanq̃ ex virtute quã administrat deus | .i. attribuat deo. q̃ dedit sibi voluntatẽ ⁊ facultatem h̃ faciẽdi | vt in oibus | verbis ⁊ factis vr̃is | honorificet deus | .i. totũ fiet ad honorẽ dei | p ihm xp̃m dñm nostrum | qui ẽ mediatoꝛ dei ⁊ hominum.

In die pentecostes Actuũ. ij.

N dieb⁹ illis dũ cõplerent dies pentecostes erãt oẽs discipuli pariter in eodẽ loco Et factus ẽ repente de celo son⁹ tanq̃ ad ueniẽtis spũs vehementis ⁊ repleuit totã domũ vbi erãt sedẽtes. Et apparuerũt illis diſptite liugue tanq̃ ignis. seditq̃ supꝛa singulos eoꝝ. Et repleti sũt oẽs spũsctõ ⁊ ceperũt loqui varijs linguis ꝓut spi rituſsctus dabat eloq illis. Erãt aũt in irlm habitãtes iudei viri religiosi ex oi natione que sub celo est. Facta aũt hac voce ꝙuenit m̃ltitudo ⁊ mente confusa est. qm̃ audiebat vnusquisq̃ lingua sua illos loquẽtes. Stupebãt aũt oẽs ⁊ mirabantur dicentes Nonne ecce oẽs isti q̃ loquunt galilei sunt. Et quõ nos audiuimus vnusquisq̃ linguã nostram in qua nati sumns. Parti ⁊ medi ⁊ elamite. ⁊ q̃ habitãt mesopotamiã iudeaz ⁊ capadociã pontum ⁊ asiã phrigiã ⁊ panphiliã egiptũ ⁊ ptes libie q̃ est circa cyrenen ⁊ aduene romani. Judei q̃z ⁊ pseliti. cretes ⁊ arabes Audiuim⁹ eos loquẽtes nr̃is liguis magnalia dei

N dieb⁹ illis dũ cõplerent dies ⁊c. Añ initiũ illi⁹ epla scribit sctũs Lucas. Qꝛ p⁹ ascẽsionẽ xpi vndecim apli ꝙgregati statuerũt duos viros. s. ioseph q̃ ꝙgnomiat⁹ ẽ iust⁹ ⁊ matthiã ⁊ oꝛãtes dixerũt Tu dñe q̃ coꝛda nosti oĩm. oñde quez elegeris vnũ ex his duob⁹ accipe locũ misterij hui⁹ ⁊ apl̃at⁹ de q̃ ꝑuaricat⁹ ẽ iudas vt abiret in locũ suũ. Et dederũt soꝛtes eis. ⁊ cecidit soꝛs sup matthiã. ⁊ ãnũerat⁹ ẽ cũ xj. aplis. Et statim sequit epla pñs | dũ cõplerent dies pẽtecostes | hodie celebꝛat sãcta mr̃ eccl̃ia solẽnitatẽ spũssancti in q̃ xp̃s se oñdit esse deũ. Nam ꝑus oñderat se esse dñm terre ⁊ coꝝ que in terra sũt. infirmos sanãdo. moꝛtuos suscitãdo Oñderat se etiam dñm maris ⁊ coꝝ que in mari sunt cuz sup mare ambulauit ⁊ mare solidũ se ei ꝑbuit. Et cũ starẽt in oꝛe piscis ꝑdixit inueniendũ. Oñderat etiã se dñm inferni ⁊ eoꝝ q̃ in inferno sũt qñ ꝙtriuit poꝛtas iferni ⁊ oẽs aias de limbo inferni eduxit. Oñderat etiam se dñm aeris ⁊ coꝝ q̃ in aere sunt Et etiã dñm celi ⁊ coꝝ q̃ i celo sũt. cũ i die ascẽsionis ꝑpꝛia virtute ascẽdit p aera. nube lucida sibi obseqnte. ⁊ assumpt⁹ est i celũ Oñso ergo q erat dñs oĩm. hodie ostẽdit se verũ deũ. qñ spũmsanctũ q̃ deus ẽ misit apl̃is. Hodie eni rex noster Jesus christ⁹

xij. principes fecit associans eis septuagin
taduos milites. ¶Principes fuerũt. xij apli
Septuagintaduo milites fuerũt septuagi
taduo discipuli xpi. quos hodie adeo ro
borauit q̃ p eos totum mundũ sibi subiu
gauit. Ñ bern licet magna ⁊ diuina fue
rũt plane miracula q̃ deus gessit in terris.
hoc tñ bonũ super oia alia emicuit q̃ i pau
cis simplicib⁹ totuz mundũ ⁊ oẽm sapie al
titudinẽ sibi subiugauit. Ñ hic dr. Cuz
cõplerent dies penteco stes ¶Ly. a pasca
cõputando q̃quaginta dies. Quinqua
gesima nanq̃ dies a pascate in quo iudei
comedebant agnũ paschalem celebris erat
in veteri testamẽto apud iudeos in memo
riã beneficij legis date. q̃ fuit data in mon
te synai q̃quagesima die a p̃cipio egres
sionis de egipto. vt habet Exo. xix. Et cõ
uenient illa die infusũ fuisset apl̃is spũssan
cti donũ. p qd̃ lex euangelica imp̃ssa fuit ⁊
firmit̃ radificata in cordib⁹ eoz. erant aũt
discipli pit̃ i eodẽ loco ¶.i. i cenaculo grandi
strato vbi p̃z xp̃s cũ eis cenã fec̃. Et nõ so
lũ apli. sz etiã alij fideles ⁊ mulieres pit̃ in
eodẽ loco. Et ipis sic ꝯgregatis insil̃ corde
⁊ aio. factꝰ est repẽte de celo ¶Ulin. i. de ae
er. sonꝰ tanq̃ adueniẽtis spũs vehemẽtis ¶
Ly. i. venti vel tonitrui. Non tñ apli ⁊ alij
cum eis existẽtes fuerũt territe deo hoc fa
ciẽte signũ qd̃ dabat eis spũssanctus qui ẽ
consolator cordiũ. ⁊ repulit totã domũ ¶i
solita claritate. vbi erãt sedentes ¶.i. manẽ
tes. ⁊ apparuerunt illis ¶visibiliter oculis
corpalibus. dispdite lingue ¶.i. diuise lin
gue. tanq̃ ignis ¶.i. habentes colorẽ ignis
Ad designandum signo visibili exterius.
inuisibilem grãm spũssancti receptam inte
rius. p quam essent feruidi in amore dei. ⁊
eloquẽtes omnibus linguis ad publicatio
nẽ euangelij. sedit q̃ supra singulos eoz ¶
i. super quemlibet discipulorũ insedit vn⁹
radius igneus habens figuram linguaruz
et repleti sunt oẽs spiritusancto ¶Ulin. sic
q̃ corda eorum penitus illustrata sunt gra
tia spiritussancti. Sic q̃ hodierna die disci
puli receperunt spiritumsanctum in maio
ri copia q̃ prius habuerunt. qz non solum
receperunt ad sufficientiam sed etiã ad re
dundantiam qz sanctitas quam spũssctũs
in apl̃is operatus est redundabat in totaz
eccleſiã. Ñ sequit̃ ⁊ cepert̃ loqui varijs
linguis put spũssanctus dabat eloq̃ illis ¶
Glo. apli non solũ loquebant̃ ⁊ intellige
bant oia ideomata. sed ipsis loquentibus
in vno ideomate quodcunq̃ esset illud oẽs
audientes q̃tumcũq̃ essent diuersoz ideo
matũ intelligebat q̃libet ideoma ꝓpriũ di
uina virtute h̃ faciẽte. sicut eni p rebellionẽ
ad deũ diuise sũt lingue vt pz Gen. xj. Ita
p ifusionẽ spũssancti sũt vnite. erãt ãt i irl̃m ¶
Ulin. q̃ erat ciuitas metropol̃in iudea. ha
bitãtes iudei viri religiosi ¶Ly i cultu di
uino deuoti ꝓpt̃ h̃ tẽplũ visitabãt. ⁊ ibi sa
crificia offerebãt. ex oi natõe q̃ sub celo ẽ ¶
qz iudei erãt dispsi in oẽs natões. ⁊ aliq̃ eo
rũ magis deuoti ꝓpt̃ reuerẽtiã tẽpli venie
bãt aliq̃n in irl̃m maxie in solẽnitatib⁹ ma
gnis. quaz vna erat solẽnitas pẽtecostes.
facta aũt hac voce ¶Ulin. i. post q̃ tal̃ son⁹
i aere vehement̃ isonuit. ꝙuẽit mlt̃itudo ¶
supple ciuitatũ ⁊ puinceaz circũiacẽtiũ. ⁊
mẽte ꝙfusa ẽ ¶Ly. i. stupefacta seu admira
ta. qm̃ audiebat vnusq̃sq̃ lingua sua illos
loquẽtes ¶Ly. qz nũq̃ fuit auditũ vel vi
sũ tale miraculũ. stupebãt aũt oẽs ⁊ mira
bant̃ dicentes. Nõne ecce oẽs q̃ loquunt̃
galilei sũt ¶Ulin. q. d. vtiq̃ ⁊ quõ nos au
diuim⁹ vnusq̃sq̃ linguã suã ¶.i. ꝓpriã. i q̃
nati sumus ¶Ulin. q. d. vtiq̃ mirabile ẽ vl̃
supnaturalr. Ex isto sumit̃ hic q̃ primitiui
xp̃iani fuerũt galilei. pthi ⁊ medi ¶Ly.
h̃ nominant̃ habitatores diuersaz regio
nũ in quib⁹ sũt diuersa ideomata. ⁊ elami
te ⁊ q̃ habitant mesopotamiã ¶Glo. oz. ẽ re
gio que duobus ambit̃ fluminibus tigri ⁊
eufrate. iudeã ⁊ capadociã. pontũ ⁊ asiã ¶
s. miozẽ. frigiã ⁊ pamphyliã. egiptũ ⁊ ptes
libie. q̃ ẽ circa cyrenẽ. ⁊ aduẽe rõni ¶.i. pe
grinãtes rõni. iudei q̃z ¶.i. illi d̃ rbu idua.
⁊ pseliti. cretes ⁊ arabes ¶Ly. i. ꝙsi d̃ gẽ
tilitate ad iudaismũ. audiuimus eos ¶scz
apl̃os. loquẽtes nostris linguis ¶.i. nostr̃
ideomatibus. magnalia dei ¶.i. mirabilia
dicta vel facta dei.

¶Feria secũda pẽtecostes Act. ⁊

IN dieb⁹ illis apiẽs
petr⁹ os suũ dixit. Viri frẽs ⁊ prẽs
nob p̃cepit dñs p̃dicare ppl̃o ⁊ te
stificari qz ipe ẽ q̃ ꝙstitut⁹ ẽ a deo iu
dex viuoz ⁊ mortuoz ¶huic oẽs p
phete testimõiũ phibẽt remissionẽ
pctoz accipe p nomẽ ei⁹ oẽs q̃ cre
dũt i eũ. ¶Adhuc loqnte petro vba
hec cecidit spiritussanctus super
omnes qui audiebant verbum. Et
oqstupuerunt ex circumcisione

fideles q̄ venerāt cū petro. qꝛ ⁊ in nationes gr̄a spūssancti effusa est. audiebāt eni illos loquētes linguis ⁊ magnificātes deū. Tūc rn̄dit petrus. Nunq̄d aquam quis ꝓhibere pōt vt non baptisent̄ hi qui spm̄ sctūm acceperūt sicut ⁊ nos. ⁊ iussit eos baptisari in nomine domini nostri iesu christi.

In dieb⁹ illis. Aperiens petr⁹ os suū ⁊c̄. Aū initiū illius epl̄e scribit sctūs Lucas in eodē ca. Ex sctūs petrus dixit iudeis de ih̄u xp̄o. Qui ꝑtransiuit bn̄faciendo ⁊ sanando oēs oppressos a diabolo. Et nos testes sum⁹ oīm que fecit in regiōe iudeoꝝ ⁊ hierusalē quē occiderūt suspēdētes in ligno. Hūc de⁹ suscitauit tertia die ⁊ dedit eum māifestū fieri non oī populo. sed testibus p̄ordinatis a deo nobis q̄ māducauimus ⁊ bibim⁹ cum illo postq̄ resurrexit a mortuis. Et tūc statim sequit̄ epl̄a hodierna[In dieb⁹ illis. Apiens petrus os suū dixit. Viri patres ⁊ frēs nob] s. qui manducauim⁹ ⁊ bibimus cuꝫ illo p⁹ resurrectionē suam[p̄cepit dn̄s predicare populo ⁊ testificari. qꝛ ipse est qui ꝯstitut⁹ est a deo]. s. patre[iudex viuoꝝ ⁊ mortuorū]ly. i. que viuūt vita gr̄e. s. iustorū ⁊ etiā iniquoꝝ qui mortui sunt morte culpe[Huic oēs ꝓphete testimonium ꝑhibēt]. q. d. Nos soli nō sum⁹ testes eius. sed etiā oēs ꝓphete antiq̄ diuinit⁹ inspirati q̄ de eo scripserūt ⁊ p̄dixerūt[remissionē pctōꝝ accipe ꝑ nomen ei⁹]vt ptꝫ Johel. ij. Quicūq̄ inuocauerit nomē dn̄i saluus erit[oēs qui credūt in eum]tam iudei q̄ gentiles[Adhuc petro loq̄nte v̄ba hec cecidit spūssctūs sup oēs q̄ audiebāt verbū]. s. sup corneliū ⁊ sup oēs q̄ cum eo ꝯgregati erāt in signo visibili. s. igneis liguis[⁊ obstupuerūt ex circūcisiōe fideles q̄ venerāt cū petro. qꝛ et in natōes]. i. in gētes[gr̄a spūssctī effusa ē] admirātes ꝙ tāta gr̄a daret̄ gētib⁹ sic̄ ⁊ iudeis nutritis in lege ⁊ ꝓphetis[audiebāt eni illos loq̄ntes linguis]. s. varijs[⁊ magnificantes deū. Tunc rn̄dit petr⁹]. s. illis q̄ cum eo venerāt admirātib⁹[nūq̄d aquā q̄s ꝓhibere pōt vt nō baptisent̄ hi qui spm̄ sctm̄ acceperūt sicut ⁊ nos]. q. d. nō exq̄. spiritussctūs nō distinxit int̄ nos ⁊ ip̄os[iussit eos baptisari]. s. a socijs suis[i noie dn̄i nostri ih̄u xp̄i. In hac eni forma dabat̄ baptismus in primitiua ecclesia.

Feria tertia pētecostes Act̄. viij

In dieb⁹ illis. Cum audissent apl̄i q̄ erāt hierosolimis qꝛ recepisset samaria v̄bū dei miserunt ad eos petrum ⁊ iohem Qui cum venissent orauerūt ꝓ ipsis vt accipent spiritumsanctū. Nondū eni i quēq̄ illoruꝫ venerat. sed baptisati tm̄ erant in nomine dn̄i iesu Tunc imponebāt manus sup illos ⁊ accipiebant spiritumsanctum.

Postilla

In dieb⁹ illis. Cum audissent apl̄i ⁊c̄. Ante initiū illi⁹ epl̄e scribit sctūs Lucas in eodē ca Ex sctūs philippus descēdit in ciuitatē Samarie ⁊ p̄dicabat illis xp̄m. Intendebāt aūt turbe his q̄ a philippo dicebant̄ vnanimit̄ audiētes ⁊ videntes sig̃ q̄ faciebat. mlti eni eoꝝ q̄ habebāt spūs imūdos clamātes voce mag̃ exibāt Mlti āt ꝑalitici ⁊ claudi curati sūt. factū ē aūt gaudiū magnū i illa ciuitate Tūc seq̄t̄ pn̄s epl̄a[Cū audissēt apl̄i[Circa qd̄ sciēdū s̄m nicolaū de ly. ꝙ philipp⁹ iste erat tm̄ diacon⁹ ꝓpt̄ qd̄ lcꝫ posset baptisare nō tn̄ man⁹ ipōere. nec ꝑ ꝯn̄s donū. ss. dare i signo visibili. h̄ eni ꝑtinebat ad apl̄os vn̄ est ꝙ soli ep̄i i nouo testamēto q̄ sūt successores apl̄oꝝ man⁹ iponūt ꝓpt̄ qd̄ philipp⁹ significauit apl̄is vt aliq̄ eoꝝ vēirēt i samariā ⁊ supplerēt illd̄ qd̄ ad ei⁹ officiū nō spectabat. Et h̄ ē qd̄ h̄ d̄r[cū audissēt apl̄i q̄ erāt hierosolimis qꝛ recepisset samaria v̄bū d̄i miser̄t ad ip̄os petꝝ ⁊ iohēꝫ]Glo. or. q̄ erāt colūne[q̄ cū vēissēt orauer̄t ꝓ ip̄is vt accipēt spm̄sctūm. nōdū ei i quēq̄ illoꝝ venerat]Ly. s. signo sēsibili. venerattn̄ i eos iuisibil̄r. sic̄ ⁊ mō i baptisatos[sꝫ baptisati tm̄ erāt i noie dn̄i ih̄u xp̄i tūci ponebāt manus sup illos ⁊ accipiebāt spiritumsanttū.

Feria quarta pētecostes Act̄. v

In dieb⁹ illis: Per man⁹ aūt apl̄oꝝ fiebāt signa ⁊ ꝓdigia multa i plebe. Et erāt vnanimiter oēs in porticu salomōis. Ceteroꝝ aūt nemo audebat cōiungere

se illis. sed magnificabat eos ppl's
Magis aũt augebaĩ credentium
in dño multitudo viroꝝ ac mulie-
rum. ita vt in plateas ejicerẽt infir
mos vt ponerent in lectulis ⁊ grabatis. vt veniente petro saltẽ vmbra illius obumbraret quẽquam illorum ⁊ liberarentur ab infirmitatibus suis. Concurrebat aũt ⁊ multitudo vicinarũ ciuitatuꝫ hierusalem afferẽtes egros ⁊ vexatos a spiritibus immũdis qui curabaĩ oẽs ⁊ magnificabant ihm xpm.

In dieb' illis. Per manus aũt apl'oꝝ ꝛc. Añ initiũ illius epl'e scribit sctũs Lucas q vir quidã ananias cum saphira vxore sua vẽdidit agrũ ⁊ defraudauit de pcio agri ꝯscia vxore sua. Et ptem pretij ad pedes apl'oꝝ posuerunt ⁊ ãbo subitanee obierũt. Et factus est timor magn' in vniuersa eccl'ia ⁊ in oẽs qui audierũt hoc. Tunc statim sequit epl'a pns. | Per man' aũt apl'oꝝ fiebãt signa ⁊ pdigia multa | Glo. or. vñ succendebaĩ zelus sacerdotũ ⁊ iudeoꝝ | in plebe | Ly. non dicit in pncipibus. qz non credebãt in xpm paucis exceptis. q occulti xpiani erãt. vt gamaliel. nicodem'. ⁊ alij alij | ⁊ erãt oẽs vnanimiter |. s. apl'i | in porticu salomõis | vbi erat loc' oronis ⁊ pdicatõis | ceteroꝝ aũt |. s. infideliũ | nemo audebat ꝯiũgere se illi |. s. ficti timẽtes penã q venerat sup ananiã ⁊ ei' vxorẽ | sed magnificabat eos ppl's ppt egros ⁊ miracl'a q faciebãt. Et etiã qz bona p malis suis psecutorib' reddebant | magis aũt agebaĩ credentiũ in dño multitudo viroꝝ ac mulieꝝ | null' eni sex' a regno dei excludit | ita vt i plateis | q late erãt | ejicerẽt infirmos ⁊ ponerẽt in lectul' ⁊ grabatis. vt veniẽte petro saltẽ vmbra illi' obumbaret quẽcũ illoꝝ ⁊ liberarentur ab infirmitatib' suis | Ly. in q ponit dña petri ad alios apl'os in opatõe miraculoꝝ. Nã alij apl'i curabãt alios infirmos p tactũ manuũ sic ia supra dictũ est. Per man' aũt apl'oꝝ ꝛc. Petr' aũt non solũ p actũ sz etiã p vmbra qđ mai' est. qđ fibeat ad oñdẽdũ q erat pncipal' apls. g̃ noiat pncepl' apl'oꝝ Et qz xps nõ legit curasse p vmbrã sic petrus tõ in petro videt ipletũ fuisse qđ dixit xps Jo. xiij. Qui credit i me opa q ego facio ⁊ ipe faciet. ⁊ maiora hoꝝ faciet | Cõcurrebat aũt ⁊ mlt'itudo vicinaꝝ ciuitatũ i irl'm afferẽtes egros ⁊ vexatos a spiritib' imundis. Qui curabant oẽs ⁊ magnificabant Jesum christum.

In die sctẽ trinitatis. ij. Co. xiij

Gaudete perfecti estote. exhortamini idipsum sapite pacẽ habete. ⁊ deus pacis ⁊ dilectionis erit vobiscũ. Salutate inuicẽ in osculo sancto. Salutãt vos oẽs sancti Gratia dñi nostri iesu xpi ⁊ charitas dei ⁊ cõmunicatio sanctisp̃us sit sp cum omnibus vobis Amen.

Gaudete pfecti estote ꝛc. Añ initiũ illi' epl'e scribit sctũs paul' i eodẽ ca. In ore duoꝝ vel triũ testiũ stet oẽ verbũ. Tũc sequit pns epl'a | Gaudete pfecti estote | qz hodie festũ sctẽ trinitatis pagim' necesse ẽ aliq̃ d sctã trinitate breuit loq̃ Añ Augu. j li. de tri. Hoc tiaq̃ va ⁊ pia fide credẽdũ ẽ q trinitas sit vn' sol' ⁊ ver' de'. s. pr̃ ⁊ fili' ⁊ spũs sctũs. ⁊ hec ẽnitas vni' eiusdẽq̃ substẽtie credit q ẽ sũmũ bonũ. Jtẽ augu. dic hec va sctã trinitas nihil mai' ẽ in trib' psõis sil' noiatis q̃ in vna q̃libet semel ⁊ p se dicta. qz vnaq̃q̃ psona plẽa ẽ substãa in se. ñ tñ tres sube sũt sz vn' de' ⁊ vna suba. vna potẽtia. vna ẽnitas. vna magnitudo. vna bõitas. ⁊ vna eẽntia. pr̃ fili' ⁊. ss. Jtẽ scien dũ q btã trinitas fidelit ẽ credẽda ⁊ nõ curiose iuestigãda vñ berñ. Scrutare b' temeritas ẽ credẽ pietas nosse vita eẽna | frẽs | Ly. i vitate fidei psistẽtes | gaudete | Ly. ad virtuosũ ei ptinet de opib' virtutũ gaudere | pfecti estote |. i. ad pfectõz ꝯsequendã tendite. qz sicut nauis i flumie posita p aque motũ descendit nisi remiget i ꝯtrariũ. sic aia ex corruptõe carnis ⁊ pronitate ꝯtinuo ad malum descendit a pfectiõe nisi conet in ꝯtrariũ | exhortamini | vos maiores illo q sunt minores | idẽ sapite |. s. vos minores cũ maiorib' | pacem habete | Ly. quã xps nobis hereditarie conseruãdã relict vt pz Joh. xiiij. pacẽ relinq̃ vo. ꝛc | et de' pac |. i. datoꝝ ⁊ amatoꝝ pacis | ⁊ dilectionis | qz charitas ꝯcomitat verã pacẽ. eo q p charitatẽ de' ẽ in hoie ⁊ ipe in eo | erit

vobiscum]p gratiam in presenti. ⁊ gloriã in futuro[Gratia dñi nostri ihu xpi ⁊ charitas dei ⁊ cõmunicatio sctispũs] Uuil. lugdu. in illis verbis innuit trinitatẽ psonaꝝ. Primo psonaꝫ filij ibi. gr̃a dñi nostri ihu xpi. Scdo psonam pris ibi. ⁊ charitas dei. s. patris. Tertio psonam. s. spũssancti ibi. Et cõmunicatio sanctispũs sit semp cũ oibus vobis. Amen.

In festo sctẽ trinitatis Roꝝ. xj

O Altitudo diuitiarum sapientie ⁊ sciẽtie dei q̃ incomprehensibilia sunt iudicia eius ⁊ inuestigabiles vie ei⁹ Quis em̃ cognouit sensum dñi aut quis consiliarius eius fuit: aut quis prior dedit illi ⁊ retribuet̃ ei. Quoniam ex ipso ⁊ p ipsum ⁊ in ipso sunt omnia. Ipsi gloria ĩ secula seculorum Amen.

O Altitudo diuitiarũ sapie ⁊c̃. Ante initiũ illius epistole scribit sctũs paulus in eodẽ ca. dicẽs Noli altum sape sed time. Tunc sequitur pñs epl'a[O altitudo diuitiaꝝ]Gor. i. abundantie ⁊ copiositatis[sapie]q̃ est de diuinis ⁊ de spũalibus. de qua Esa. xl. dicit̃ Non est inuestigatio sapiẽtie eius. Et i ps̃ cxlvj. Et sapie eius non est numerus[⁊ scientie dei]que est de reb⁹ hũanis ad Col. iij. In ipo sunt oẽs thesauri sapie ⁊ sciẽtie [q̃ incomprehensibilia sunt iudicia eius] Gor. i. dispositiones eius de oibus rebus. Uñ ps̃. xxxv. Iudicia eius abijssus multa [⁊ inuestigabiles vie eius]. i. impletiones dispositionis. in quibus oibus est misericordia ⁊ veritas. Uñ. ps̃. xxiiij. Uniuerse vie dñi misericordia ⁊ veritas. Quoꝝ rationes a nobis non pñt attingi. Uñ Eccl'es viij. Intellexi q oim operum dñi nullam possit hõ inuẽire rationẽ [q̃s em̃ cognouit sensum dñi]de dispositione reꝝ. q. d. null⁹ [aut quis ꝯsiliarius eius fuit]Uin. dans ei consilia qualiter sic vel sic res dispõeret q. d. nullus[aut quis prior dedit illi ⁊ ret̃buet̃ ei]. q. d. nullus. qꝛ hoc est impossibile. qꝛ oẽm virtutem non solum opandi. sed etiam cogitandi ⁊ essendi ab ipso habem⁹ qd̃ declarat hic consequenter dicens[qm̃ ex ipso ⁊ p ipsum ⁊ in ipo sunt oia]Gor. superiora. inferiora. ⁊ media spũalia ⁊ corporalia ⁊ ex utrisq̃ cõposita. Et in istis verb̃ innuit apl's trinitatẽ psonarum in essentia diuina. p hoc qd̃ dicit ex ipo. innuit psonã patris. p hoc q dicit p ipm. innuit psonã filij. p hoc q dicit in ipo. innuit psonaꝫ spiritussctĩ. Ecce distinctio seu pluralitas psonarũ[Ipi honor ⁊ gloria]ecce vnitas eẽntie. Non eni dicit ipis. sed ipi honor ⁊ gloria in secula seculorum. Amen.

In festo corpis xpi. j. Coꝝ. xj.

Conuenientib⁹ ergo vobis in vnum iaꝫ nõ est dominicam cenam manducare Unusquisq̃ eni suam cenam p̃sumit ad manducandum. Et alius q̃dem esurit. alius aũt ebrius ẽ. Nũquid damos non habetis ad manducandum ⁊ bibendũ. Aut ecclesiam dei contemnitis ⁊ confunditis eos qui non habent. Quid dicam vobis. Laudo vos. in hoc nõ laudo. Ego eni accepi a dño quod et tradidi vobis. quoniam dominus iesus in qua nocte tradebatur accepit panẽ ⁊ gratias agens fregit et dixit. Accipite ⁊ manducate Hoc est corpus meum quod pro vobis tradetur. Hoc facite in meam cõmemorationem. Similiter ⁊ calicem postq̃ cenauit dicens. Hic calix nouum testamentuꝫ est in meo sanguine. Hoc facite quotienscũq̃ bibetis in meaꝫ commemorationem. Quotienscunq̃ eni manducabitis panem hunc ⁊ calicez bibetis mortem dñi annunciabitis donec veniat. Itaq̃ quicunq̃ mãducauerit panem ⁊ biberit calicẽ dñi indigne reus erit corporis ⁊ sãguinis domini. Probet aũt seipsum homo ⁊ sic de pane illo edat ⁊ d̃ calice bibat. Qui eni manducat ⁊ bibit indigne iudiciũ sibi manducat et bibit non dijudicans corp⁹ dñi.

Conuenientib⁹ ergo vobis ⁊c̃. Ante initium illi⁹

epistole scribit sanctus ¶Paulus in eodem capitulo ipis corinthijs di. Si quis aũt videt ꝓtentiosus esse . nos talẽ ꝓsuetudinez non habemus neq; eccl'ia dei. ¶Hoc aũt ꝑcipio non laudãs q non in melius. sed in deterius ꝓuenitis. Tunc postmodũ sequit ꝑsens epl'a |Conuenientib⁹ vobis in vnũ | Sed ex quo hodie pagit festuz corpis xp̃i sicut hoc sacramentũ post cenaz a xp̃o instituũ est. Euangeliũ ꝛ epl'a ꝓcordant. qꝫ in euangelio habet de fructu digne cõmunicantiũ vbi dicit. Qui manducat hunc panem viuet in eternũ. Sic ꝑ oppositũ in epistola hodierna habet de piculis idigne cõmunicantiũ. sicut patet in textu epl'e p̃ntis |Frẽs. Conuenientib⁹ vobis in vnũ |Ly. ad ꝑcipiendũ eucharistie sacramentũ| iaz non est |.i. non licet vobis| dñicam cenam manducare. Unusquisq; eni suã cenam p̃sumit ad manducandũ |Ly. ante sumptionẽ sacramẽti ꝑparabant sibi cibaria ꝛ portabant ad eccl'iam comedẽtes anteq; sumerent sacramentũ ꝛ sic laute comedebãt ꝛ bibebant. ¶Paupes aũt esuriebant. Ergo dicit| ꝛ ali⁹ quidẽ esurit. alius aũt ebrius est Nunquid domos non habetis ad manducandũ ꝛ bibendum |.s. domos non ꝓsecratas| aut eccl'iam dei cõtemnitis |Ly. q .d. certitudinaliter in hoc est ꝓtemptus eccl'ie que ꝓsecrata est| ꝛ ꝓfunditis eos |.i. pauperes| qui non hñt |.s. laute comedere coram tanta multitudine| quid dicã vobis | Ly. sup hoc facto| Laudo vos |supple in alijs| in hoc nõ laudo |.s; vitupo| Ego ei accepi a dño |Ly. mihi reuelãte| qd ꝛ tradidi vobis. qm̃ dñs Jesus |q̃ ẽ institutor sacramentoz ꝛ non alius| in qua nocte tradebat |Gor. i. imminẽte passione cui⁹ nocte traditio facta est in vespe noctis| accepit panẽ |ꝛ bñdixit vt habet ¶Mat. xxvj. | ꝛ grãs agens |Ly. vt doceret nos in oib⁹ grãs agere deo| fregit ꝛ dixit. Accipite et manducate hoc est corpus meũ |.s. contentum sub specie panis. qꝫ panis transubstãtiat in verũ corpus xp̃i diuina virtute per ꝓuersionẽ solis accidentib⁹ remanentibus | qd̃ ꝓo vobis tradet. Hoc facite in meaz cõmemorationẽ |Gor. i. in memoriaz mee mortis ꝛ passionis| Similiter ꝛ calicẽ |.s. accepit| postq; cenauit |ꝛ vinũ in calice cõtentum ꝓsecrauit in sanguinẽ suum| dicẽs Hic calix |Gor. i. ꝓtentũ in hoc calice| nouum testamentũ est in meo sanguine |Ly. qꝫ nouum testamentũ ꝓfirmatum est sanguine xp̃i effuso| Hoc facite quotienscunq; bibetis |Gor. s. sanguinẽ meuz in spẽ vini| in meã cõmemorationẽ |.i. in memoriã passionis mee| quotienscunq; eni manducabitis panẽ hunc ꝛ calicẽ bibetis |Ly. id est hoc sacramentũ in quo sub spẽ panis cõtinet vez corpus xp̃i Et sub spẽ vini ver⁹ sanguis xp̃i| mortẽ dñi annũciabitis| ipaz repñtando ꝑ hoc sacramentũ| donec veniat |.s. ad iudiciũ. p qd̃ intelligit q celebratio huius sacramẽti non deficiet i eccl'ia vsq; in finẽ mundi ¶Mat. vl. Ecce ego vobiscũ sum vsq; ad ꝓsummationẽ seculi| Itaq; quicũq; mãducauerit panẽ ꝛ biberit calicẽ dñi idigne |Ly. s. cũ volũtate peccãdi mortaliter de futuro vel impenitẽs de ꝑterito| reus erit corpis ꝛ sãguinis dñi |Glo. i. penas mortis xp̃i exoluet. i. punietur ac si xp̃m occideret| ¶Probet ãt seipm hõ |Ly. s. ꝓpriam ꝓsciam diligent examinãdo ꝛ emendãdo| ꝛ sic d̃ pane illo edat |.s. fructu ose| ꝛ de calice bibat |Ly. fit aũt hic mẽtio de duplici spẽ. s. panis ꝛ vini. Nam in primitiua eccl'ia sic dabat fidelibus. sed ꝓpter piculũ effusionis sanguinis modo datur tm̃ laicis sub spẽ panis. Sacerdos tm̃ celebrãs accipit ꝑ vtraq; non tm̃ celebrãs ꝑ se sed etiã ꝑ alijs| qui eni mãducat ꝛ bibit indigne |Gor. i. irreuerenter vel exp̃s i crimine| iudiciũ sibi mãducat ꝛ bibit |. id est ad suã dãnationẽ sumit| nõ dijudicans corpus dñi |Ly. i. discernẽs ab alijs cibis sumẽs eodẽ mõ sicut alios cibos corpales

Dominica prima post festum trinitatis. j. Joh. iiij.

Deus charitas ẽ

In hoc apparuit charitas dei in nobis qm̃ filium suũ vnigenitũ misit deus in mundũ vt viuamus ꝑ eum. In hoc est charitas non q̃ nos dilexerimus deum. sed qm̃ ip se prior dilexit nos ꝛ misit filiũ suũ ꝓpiciatoz ꝑ peccatis nr̃is. Charissimi si deus dilexit nos ꝛ nos debem⁹ alterutrũ diligere. Deũ nemo vidit vnq;. Si diligim⁹ inuicẽ de⁹ in nobis manet ꝛ charitas ei⁹ i nobis ꝑfecta est. In hoc intelligimus qm̃ in eo manemus ꝛ ipe in nobis qm̃ de spũsctõ dedit nobis Et nos

vidimus ⁊ testificamur qm̃ pr̃ misit filium suum saluatorez mundi. Quisquis ꝓfessus fuerit qm̃ iesus est filius dei. deus in eo manet ⁊ ipse in deo. Et nos cognouim⁹ ⁊ credimus charitati quã habet deus in nobis. Deus charitas ẽ. ⁊ qui manet in charitate i deo manet ⁊ de⁹ i eo. In hoc pfecta est charitas dei nobiscũ vt fiduciã habeamus i die iudicij. qz sicut ille est ⁊ nos sumus in hoc mundo. timor nõ est in charitate. sed pfecta charitas foras mittit timorẽ qm̃ timor penã hz. Qui aũt timet non est pfect⁹ in charitate. Nos ergo diligamus deuz. qm̃ deus prior dilexit nos. Si quis dixerit qm̃ diligo deum ⁊ fratrẽ suũ oderit mẽdax ẽ Qui enĩ nõ diligit frẽz suũ quẽ vidz. deũ quẽ ñ videt quõ põt diligere. Et h̃ mandatum habemus a deo vt qui diligit deuz diligat et fratrem suum.

Postilla

Deus charitas ẽ

In hoc apparuit ⁊c. Ante initum illius epl̃e scribit sctũs Joh̃. di. Jp̃i de mũdo sunt ⁊ ideo de mũdo loquunt̃ ⁊ mũdus eos audit. Nos ex deo sum⁹ charissimi diligamus inuicẽ qz charitas ex deo est Tũc sequit epl̃a hodierna. Deus charitas ẽ. Vbi sctũs Joh̃es apl̃s ⁊ euangelista quẽ xp̃s p̃ ceteris dilexit. maxime cõmẽdat nobis charitatẽ dei ⁊ primi. Sic similiter in euãgelio hodierno sãctus Lucas dicit nobis de quodã diuite q̃ nec circa deũ nec circa primũ scz paupem lazarũ aliqua dilectione mouebat̃. sed induebat̃ purpura et bisso ⁊ epulabat̃ quotidie splendide. ideo sepultus est in inferno. Et si volumus hoc malũ euadere. tunc deb em⁹ deum ⁊ proximũ diligere. qz deus charitas est. Ly. increata sicut ẽ bonitas ⁊ sapia. i hoc. velut in certissime signo. apparuit charitas dei in nobis. i. oñsa est erga nos. qm̃ filiũ suũ vnigenitũ. non seruũ. misit. s. de⁹ pr̃. in mundũ. s. i humanitate assumpta. vt viuamus p eum. Vin. ⁊ non iudicemur p eũ. in hoc. i. in hac missione. est charitas manifesta non quasi nos dilexerimus deũ sed qm̃ ipse prior dilexit nos. s. p̃destinando. vocando. iustificando. ⁊ misit filiũ suũ ꝓpiationẽ. Vin. ⁊ deus nobis ꝓpiat⁹ p ip̃m. p peccat̃ nostris. s. tollẽdis. charissimi si deus dilexit nos ⁊ nos debem⁹ alterutrũ. s. exemplo xp̃i inuicẽ. diligere. Vin. sic deus diligit nos. Tunc debemus diligere id qõ deus diligit. sed deus diligit oẽm hoiem. ergo ⁊ nos quemlibet hoiem debemus diligere. Deum nemo vidit vnq̃. Vin. in p̃nti deus non põt videri sicut est. sed solũ in futura vita. Vñ Aug. dicit. q ꝓcessuz fuit paulo ⁊ moysi videre diuinam essentiã. sed hoc fuit in raptu ⁊ transitorie ⁊ non mansiue. qz tunc fuerunt rapti extra sensus corpis. Si diligamus inuicem. s. ex sincera charitate. deus in nobis manet. p gratiam inhabitantẽ. ⁊ charitas eius in nobis pfecta est. Tunc enĩ charitas dei pfecta est in nobis. qñ eum diligimus. non solũ in se. sed etiam in sua imagine. i. in homine. in hoc intelligimus. i. cognoscimus. quoniam in eo manemus. per charitatẽ qua deum diligimus. ⁊ ipe⁹ nobis. p charitatem qua nos diligit. qm̃ de spũsancto. s. ab ipso ꝓcedente. dedit nob⁹ ⁊ nos. Ly. i. ego Johannes ⁊ alij apostoli mecum. vidimus. s. eius humanitatem oculis corpalibus. ⁊ eius diuinitatem oculis mentalibus non in se sed i effectibus suis. qz viderunt eum facientem miracula. virtutem totius creature transcendentia. ⁊ testificamur. de visis que vidimus. q̃niam pater misit filium suum. ejusdem nature ⁊ potestatis cum eo. saluatorez mundi. p passionem in humanitate assumpta. quisquis ꝓfessus fuerit. Gor. s. confessione pfecta. cordis. oris. ⁊ operis Non diminuta vni⁹ vocis. Vñ apl̃s. Cõfitent̃ se nosse deũ factis aũt negãt. qm̃ ihs ẽ fili⁹ dei. ita q idẽ est fili⁹ dei ⁊ fili⁹ hois. de⁹ i eo manet. s. p gratiã. ⁊ ipe⁹ in deo. vt in refugio Vñ. ps. lxxxix. Dñe refugiũ tu factus es nobis. ⁊ nos. s. apostoli. cognouimus. s. q iesus est filius dei. ⁊ credidimus charitati quã habet deus in nobis. Ly. i. credimus ip̃m spẽaliter habitare nobiscum p charitatẽ. deus charitas est. Vñ aug. sup illo verbo. Si in singulis locis sacre scripture nihil aliud diceret̃ de charitate. nisi q deus charitas est. non aliud q̃ charitatem querere deberemus. Non enĩ charitas poterat altior commendari q̃ q deus diceret̃. ⁊ qui manet in charitate i deo ma

net ¶Vñ. tanq̃ palmites in vite. tanq̃ mẽbrum in corpe¶ ⁊ deus in eo ¶manet tanq̃ habitator in domo. tanq̃ sponsus in thalamo. tanq̃ sacerdos in templo. ¶Vñ Bern̄. q; deus charitas est. ⁊ ideo charitati nihil ꝯuelius est ⁊ qui manet in charitate in deo manet. ideo charitati nihil est securius. et deus in eo. ⁊ ideo charitati nihil iocundi⁹ ¶in hoc pfecta est charitas dei nobiscū ¶.i. perfecta esse ostendit¶ vt fiduciam habeamus in die iudicij ¶Vñ. si talem fiduciam habem⁹ ad deū q̃ audemus secure appa/rere in conspectu eius ⁊ reddere ei votum tunc indubitanter habemus pfectam charitatem¶ q; sicut ille est ¶Ly. bene faciens de celo iustis ⁊ iniustis¶ ⁊ nos sumus in h̄ mundo ¶.s. pro amore eius amicos ⁊ inimicos diligendo¶ timor non est in charitate ¶quod intelligit̄ de timore seruili. inq̃tum seruilis est. non aũt intelligit̄ de filiali. q; ille timor stat cum charitate pfecta¶ sed pfecta charitas foris mittit timorã ¶q; charitas etiã quemcunq̃ excludit timorem seruilem¶ q̃m timor penã habet ¶.i. timori seruili pena debet̄. q; facit cauere peccatũ solũmodo ne puniat̄ non ꝓpter detestationẽ culpe nec ꝓpter vitandam offensam dei sicut fur q̃q̃ dimittit furari ꝓpter suspendium¶ qui aũt timet ¶Ly. hoc mõ¶ non est pfectus in charitate ¶.i. non h̄z charitatem ꝑfectam perficientem¶ nos ergo diligamus deum ¶Gor. dilectione pfecta¶ q̃m deus ꝓor dilexit nos ¶q̃q̃ nosip̄os. imo cuꝫ adhuc inimici essemus dilexit inimicos vt faceret amicos. dilexit iniustos vt faceret iustos. dilexit egros vt faceret sanos. ¶Si quis dixerit q̃m diligo deum. ⁊ fratrẽ suum oderit ¶qui est imago dei¶ mendax est ¶Ly. q; dilectio proximi includitur in dilectione dei. ¶qui nõ diligit fratrem suum quem videt ¶Gor. vnde eum plenius cognoscit¶ deum quem non videt ¶.i. quem minus cognoscit¶ quomodo potest diligere ¶Vnde Augu. Inuisa quippe diligere possumus incognita nequaq̃¶ ⁊ hoc mandatum habemus a deo ¶scz de dilectione dei ⁊ proximi ¶vt qui diligit deum ¶Gor. propter se¶ diligat ⁊ fratrem suum ¶propter deum. ¶Huoꝝ ꝑcepta sunt mandata charitatis. scz dei ⁊ proximi. nec potest vnus diligi sine alio.

Dominica secunda post festum trinitatis. ¶. ¶Johan. iij.

Nolite mirari si odit vos mundus. ⁊c.

Ante initiũ illius epl̄e scribit sctũs Johes in eodẽ capi. Charissimi hec est annũciatõ quã audistis ab initio vt diligatis alterutrũ. non sicut cayn qui ex maligno erat ⁊ occidit frẽm suum. ⁊ ꝓpter quid occidit eum. q̃m opera eius maligna erant. fratris aũt eius iusta. Tunc statim sequit̄ pñs epistola que ꝯcordat cum euangelio hodierno. in quo euangelio agit̄ de cena vite eterne. ad quam cenam pueniꝫ p charitatem dei ⁊ primi de qua habet̄ plenius in pñti epistola. Unde dicit Johes¶ Charissimi nolite mirari ¶q̃i insolitum¶ si odit vos mundus ¶.i. mundi amatores. q; non est nouum illud iurgiũ. sed fuit a principio mundi inter bonos et malos Sicut p; inter cayn ⁊ abel. inter isaac ⁊ ismael. inter iacob ⁊ esau¶ Nos scimus ¶Ly. certitudine fidei¶ q̃m translati sumus de morte ¶.s. culpe¶ ad vitã ¶gratie¶ q̃m diligimus frẽs ¶q; opa bona in charitate facta sunt meritoria¶ qui non diligit manet in morte ¶q; caret charitate que est vita aie. ¶ois qui odit fratrem suum homicida est ¶q; primo occidit aiam ꝓpriam. Scõdo aiaz primi q̃tũ in se est. q; ꝓuocat ip̄m ad odium mutuum¶ ⁊ scitis q̃m ois homicida nõ habet vitã eternam ¶Gor. i. nõ habet x̄pm qui est vita eterna¶ in se manentẽ ¶hoc dicit ad differentiã vite nature. que est vita transiens¶ i hoc ¶tanq̃ in signo certissimo. cognouimus charitatem dei ¶.i. christi erga nos¶ q̃m ille ꝓ nobis ¶indignis¶ aiam odit vos mundus. Nos scimus q̃ niam translati sumus de morte ad vitam q̃m diligimus fratres Qui non diligit manet in morte. Oñis qui odit fratrem suum homicida ẽ Et scitis q̃m omnis homicida non habet vitã eternam in se manentez in hoc cognouimus charitatẽ dei q̃m ille ꝓ nobis animam suaz posuit. ⁊ nos debem⁹ animas ꝓ fratribus ponere. Qui habuerit substantiam huius mũdi ⁊ viderit fratrem suum necesse habere ⁊ clauserit viscera sua ab eo. q̃modo charitas dei manet in eo. Filioli mei nõ diligamus verbo neq; lingua. sed opere et veritate.

suam].i. vitam corporalem[posuit]id est morti crucis exposuit[⁊ nos] exemplo eius [debemus animas] Ly. i. vitam corporalem[pro fratribus ponere].i. ꝓ saluti eorum spirituali ponere. Et hoc debitum patet ex ordine charitatis. ꝑm quem deus est sup omnia diligendus. ⁊ post ipsum aima propria. ⁊ tertio loco animam proximi. q̃rto ⁊ vltimo proprium corpus[qui habuerit substantiam huius mundi] Vin. i. bona temporalia[⁊ viderit fratrem suum] i. ꝓximum suum[necesse habere] Ly. s. necessitatem extremã[⁊ clauserit viscera sua ab eo].i. affectum interiorem non compatiendo ei ⁊ subuentionem denegando[quomodo charitas dei] Gor. que a deo infũditur. ⁊ qua deus diligitur[manet in eo]. q. d. nullo modo. qꝛ non potest diligi deus sine proximo. nec econuerso. etiam qꝛ charitas benigna est. i. larga egenis. ⁊ in casu extreme necessitatis tenet etiam quilibet d̃ necessario dare. Unde Amb. Pasce fame morientem si non pauisti occidisti[Filioli mei].s. quos ꝑ euangelium genui[non diligamus verbo neqꝫ lingua]verbo tm̃ diligit qui hoc qd̃ promittit non soluit [sed opere].i. exhibitiõe beneficij[⁊ veritate] scꝫ pure intentionis Glo. vt simplici intentione beneficia prestemus. non propter iactantiam nec ꝓpter temporale lucrum.

Dominica tertia post festum trinitatis. i. Petri. v.

Humiliamĩ sub potenti manu dei vt vos exaltet in tempe visitationis omnem solicitudinem vestram ꝓijcientes in eum. quoniaꝫ ipsi cura est d̃ vobis. Sobrij estote ⁊ vigilate. quia aduersarius vester diabolus tanq̃ꝫ leo rugiẽs circũit q̃rẽs quẽ d̃uoret. Cui r̃sistite fortes ĩ fide sciẽtes eãdem passionẽ ei que in mundoẽ vestre fraternitati fieri. Deus aũt omnis gratie qui vocauit nos in eternam suam gloriam in christo iesu ipsi gloria ⁊ imperium in secula seculorum. Amen.

Postilla

Humiliamĩ sub potenti manu dei ⁊c̃. Ante initiuꝫ illius epistole scribit sanctus petrus in eodem capitulo. Deus superbis resistit. humilibus autem dat gratiam. Tunc statim sequitur epistola presens. in qua beatꝰ Pultrus docet nos quomodo habere debeant nos ad deum dicens[Humiliamini] Cura. humilitate voluntaria non coacta[sub potenti manu dei]vel nos humiliabimus nos ei. vel ipse opprimet nos. quia manuꝫ eius effugere impossibile est[vt nos exaltet]quia omnis qui se humiliat exaltabit̃ vt patet Luc̃. xviij. [in tempore visitationis].i. in die iudicij quando deus iudicabit mundum ⁊ reddet tunc vnicuiqꝫ ꝑm opera sua[omnem solicitudinem vestram] scꝫ corporis ⁊ anime[proijcientes in eum] Unde Augu. Proijce te in deum. non est tam crudelis vt se subtrahat ⁊ te cadere ꝑmittat[quoniam ipsi cura est de vobis].s. specialis[sobrij estote]in victu ⁊ vestitu. [et vigilate]id est diligenter a peccatis cauete[quia aduersarius vester diabolus] qui semper bonis ⁊ fidelibus aduersatur. [tanq̃ꝫ leo rugiẽs]per seuitiaꝫ [circumit] per malitiam[querens quem deuoret]incorꝑando sibi per mortalem culpaꝫ[cui resistite] Gor. eius sugestionibus non acquiescendo. Unde Jacobi. iiij. Resistite diabolo ⁊ fugiet a vobis[fortes in fide]tanq̃ꝫ in scuto[scientes eandem passionem].i. cõsimilem tribulationem ⁊ tẽptationem quã vos sustinetis[ei]fieri. s. a diabolo [que ĩ mundo est vestre fraternitati]id est vestris fratribus per mundum dispersis quasi diceret non putetis tẽptatione carere eo ꝙ fideles estis. imo magꝭ tẽptabimini. ergo cauete vos diligenter ne superabimini. Unde Eccl̃i. ij. Fili accedens ad seruitutem d̃ista in iusticia ⁊ timore ⁊ prepara animã tuam ad temptationem[deus aũt].s. qui est dator[omnis gratie] Gor. quia bonorum temporalium. naturalium. spiritualium. ⁊ eternorum[qui vocauit nos]vocatione ĩteriori per inspirationem. ⁊ exteriori per ꝑdicationem[in eternam suam gloriam]scilicet finaliter consequendam[in christo iesu]id est per christum iesum[ipsi gloria et imperium]scilicet ad alios[in secula seculorum].i. ineternum.

Dominica quarta post festum trinitatis Roma. viij.

Existimo eniꝫ ꝙ non sunt condigne passiões

huius temporis ad futuram glori-
am que reuelabitur in nobis. Naz
expectatio creature reuelationem
filiorum dei expectat. Vanitati eī
creatura subiecta est non volens.
sed propter eum qui subiecit eam ī
spe. Quia ⁊ ipsa creatura liberabi
tur a seruitute corruptiōis in liber
tatem glorie filiorum dei scim⁹ enī
ꝙ omnis creatura ingemiscit ⁊ par
turit vsqꝫ adhuc. Non solum au-
tem illa. sed ⁊ nosipsi primitias spi
ritus habētes. Et ipsi intra nos ge
mimus adoptionem filiorum dei.
expectantes redemptionez corpo-
ris nostri ī christo iesu dño nostro.

Existimo enim
ꝙ non sūt condigne ⁊c̄. Añ initiū
illi⁹ epistole scribit sanctus paulus
in eodem capitulo. d. Si filij ⁊ heredes. he
redes quidē dei. coheredes autem cristi. si
tamē cōpatimur vt simł glorificemur Tūc
statim sequitur pñs epistola in qua apłus
paulus hortat̄ nos. vt patienter tolerem⁹
passiones ⁊ ꝑsecutōes huius mundi. quia
ad futuram gloriam non peruenit̄. nisi per
tolerantiam paciēter passionū. ⁊ q̄lescūqꝫ
sint tales passiones tēporales. non tñ sunt
cōdigne ad futuram gloriam. hoc ostendit
apostolus paulus q̄ fuit raptus vsqꝫ in ter
tium celū ⁊ vidit magnitudinē gł̄ie celestis
Et uisis illis gaudijs post hoc dixit| Frēs
existimo | Vin. i. vere scio | ꝙ nō sūt ꝯdig-
ne |. i. equales | passiones huius tēporis |
Gor. i. tēporales ⁊ momētanee| ad futurā
gloriam |scz promerendam| que reuelabi-
tur in nobis | Vin. tam malis q̄ꝫ bonis sed
diuersimode. quia q̄ꝫuis gloria futura ab
omnibus cognoscetur ⁊ videtur tamē hoc
erit bonis ad gaudium ⁊ ad salutem Ma
lis ad omnem tristiciam et penam. | naz ex
pectatio creature | Ly. id est hominis qui
est omnis creatura vt patet Mar. vlt̄. pre
dicate euangelium om̄i creature. id est ho-
mini| reuelationem filioruz dei | Ly. in be-
atitudine celesti vbi deus clare videbitur.
| expectat |scz per patientiam | Vanitati
em̄ |. id ē passibilitati. morti. ⁊ incineratio
ni| creatura |id est humana natura| subie
cta est non volens |id est propria volunta-
te. ⁊ hoc propter peccatum ade quod non
est voluntarium in nobis| sed propter eū |
id est propter deum| qui subiecit eaz ī spe |
scilicet resurrectionis future| quia et ipsa
creatura |. id est humana natura| liberabi
tur a seruitute corruptionis | scilicet quan
do in resurrectione ex gloria anime erit cor
pus immortale| Scimus enī ꝙ omnis cre-
atura |scz irrationalis| ingemiscit ⁊ partu
rit vsqꝫ adhuc |hic apostolus inducit nos
ad tolerantiam passionis duplici exemplo
Primum est creaturarum irrationalium
que sustinent multa ⁊ tamē non habēt spē
remunerationis sicut nos habemus. Se-
cundum exemplum est ipsorum apostolo/
rum qui primitus ⁊ plenius ceteris credē-
tibus spiritum sanctum susceperunt ⁊ pa-
tienter tolerabant multa aduersa ⁊ dilatio
nem glorie in spe resurrectionis future. er-
go dicit| non solum illa |scilicet irrationa-
lis creatura. | sed et nosipsi | scz apostoli.
| primitias spirit⁹ habentes | Ly. i. ī maiori
plenitudine spiritum sanctum habentes.
| et ipsi intra nos gemimus | existentes
in tribulationibus| adoptionem filiorum
dei expectantes |id est premium quod re-
seruatur filijs adoptionis| redemptionem
corporis nostri |quia tunc erit corpus im-
mortale ⁊ sic redimetur a corruptione | in
christo iesu domino nostro |

Dominica quinta post festū tri-
nitatis. j. Petri. iij.

Omnes vnani-
mes in oratione estote cō-
patientes. fraternitatis a-
matoras. misericordes. modesti.
humiles. non reddentes malum ꝑ
malo vel maledictum pro maledi-
cto. sed econtrario benedicentes.
Quia in hoc vocati estis vt bene-
dictionem hereditate possideatis
Qui enim vult vitaz diligere ⁊ vi-
dere dies bonos coerceat linguaz
suam a malo et labia eius ne loquā
tur dolum. Declinet autem a ma-
lo et faciet bonum inquirat pacem
et sequatur eam. quia oculi domi
ni super iustos: ⁊ aures eius in pre
ces eorum. Vultus autem domi-
ni super facientes mala. Et qui est
qui vobis noceat si boni emulato-

res fueritis. Sed et si quid patimini propter iusticiam beati Timorē autem eorum ne timueritis vt non conturbemini. Dominum autem christum sanctificate in cordibus vestris.

OMnes vnanimes in oratione estote ⁊c. Ante initium illius epistole scribit sanctus Petrus in eodem capitulo dicens. Mulieres subdite sint viris suis. Sicut sara obediebat abrae dominuz eius vocās cuius estis filie benefacientes. Tunc sequitur epistola hodierna in qua apostolus petrus instruit nos quomodo vnusquisq; se ad alterum habere debeat dicens. | Omnes vnanimes in oratione estote | Cor. id est cor vnum ⁊ animam vnam habentes ñ dissentientes | compatientes | ad inuicem sicut membra vnius corporis mystici ipsius christi. per hoc alleuiatur ille qui patitur cum percipit alios sibi compatientes'. vt dicit philosophus. ij. rhetoricoruz | fraternitatis amatores | id est fraterne vnitatis ⁊ concordie conseruatores. | modesti. | scilicz in omnibus debitum modum seruādo | misericordes |. scz elemosynas indigētibus tribuendo | humiles | scilicet omnia bona deo attribuendo ⁊ nihil vobis | non reddentes malum pro malo | in factis iniuriosis | nec maledictuz pro maledicto | verbis contentiosis | sed econtrario benedicētes | verbis benignis ⁊ pacificis | quia in hoc vocati estis | scilicet ad fidem christi | vt benedictionem | dei scilicet de qua dr̄ Mat. xxv. Venite benedicti patris mei ⁊c. | hereditate possideatis. scilicet celeste regnuz quod non datur maledicis. Unde apostolus. Neq; maledici neq; rapaces regnum dei possidebunt | qui enim vult vitam diligere | scilicet vitam beatam in qua nullus moriē | et videre dies bonos | scilicet in beatitudine celesti vbi dies noctibus non interrumpuntur faciat scilicet quod sequitur | coerceat linguam suam a malo | id est a malo colloquio in aperto. Unde apostolus. j. Corinth. xv. Corrumpūt bonos mores colloquia prava. | ⁊ labia ei' ne loquātur dolum | id est malum in occulto proximum decipiendo | declinet autem a malo | in opere | et faciat bonum | he eni sunt due partes iusticie. | inquirat pacem | cum proximo etiam iniurioso | et sequatur eam | scz perfecte | quia oculi domini super iustos | ad remunerandum | et aures eius | id ē voluntates | in preces eoruz | exaudiēdi | vultus autem domini | scilicet ire ⁊ indignationis | superfacientes mala | ad puniendos | ⁊ quis est | homo vel etiam diabolus | qui vobis noceat | id est nocere possit. scz a bono violenter retrahendo. quasi diceret. nullus | si boni | nota boni est hic genitiui casus | emulatores |. id est amatores. | fueritis. Sed ⁊ si quid | id est modicum patimini | in presenti tempore | propter iustitiam beati | estis iam in spe tandem in re vt dicitur Matthei. v. Beati qui persecutionem patiuntur propter iusticiam. quoniam ipsorum est regnum celorum | Timorem autem eorum ne timueritis | Ly. id est timorem eijcientem a bono virtutis | vt nō conturbemini | impatienter aduersa sustinendo | dominum autem christum sanctificate | id est firmate | in cordibus vestris | scz sibi firmiter adherendo.

Dominica sexta post festum trinitatis Roma. vj.

QUicunq; baptisati sumus in christo Jesu in morte ipsius baptisati sumus. Consepulti enim sumus cum illo p baptismum in mortem. vt quomodo surrexit christus a mortuis per gloriam patris ita ⁊ nos in nouitate vite ambulemus. Si enim complantati facti sumus similitudini mortis eius. simul et resurrectionis erimus. Hoc scientes quia vetus homo noster simul crucifix⁹ ē vt destruatur corpus peccati vt vltra non seruiamus peccato. Qui enim mortuus est iustificatus est a peccato. Si autem mortui sumus cum christo credimus quia simul etiam viuemus cum christo. Sciētes q; christus resurgens ex mortuis iam non moritur. mors illi vltra non dominabitur q; enim mortuus est peccato mortuus est semel q; autez viuit. viuit deo. ita ⁊ vos existimate vos. mortuos quidem

esse peccato. viuentes autem deo. in christo iesu domino nostro.

Quicunq; baptisati sumus in christo iesu ⁊c. Ante initium illius epistole scribit sanct⁹ paulus dicens. Vbi abundauit delictuz super abundauit et gr̃a. Et sicut regnauit peccatum in mortem. sic ⁊ gratia regnat per iusticiam in vitam eternaz per iesum christũ dominum nostrum. Tunc sequitur epistola hodierna i qua apostolus hortatur nos ad vite perfectionem que consistit in hoc q̃ peccatis mortui soli deo viuamus. Vnde dicit. Fratres. Quicunq; baptisati sumus .id est nos cuiuscunq; conditionis et sexus fuerimus. in christo Jesu .id est in forma tradita a christo in euãgelio. Mat. vlt. Euntes in mundum vniuersum predicate euangelium omni creature baptisantes eos in nomine patris et filij ⁊ spiritus sancti. Illa forma verborum non debet mutari ⁊ nihil debet addi vel minui. in morte ipsius baptisati sumus .id est in virtute mortis ipsius Baptismus eni habet virtutem ex passione christi. In cuius signum ꝺ latere ipsius christi exiuit sanguis et aqua vt patet Joh. xix. vt significaret q̃ aqua baptismi habet virtutem a sanguine passionis christi. Consepulti enim sumus cum illo per baptismum in mortem .quasi diceret in baptismo similes sumus morti christi. Vbi notandum q̃ baptismus tenet similitudinem mortis christi in tribus. Primo quia baptismus totum baptisatum in se includit ⁊ tegit. sicut sepultura totum christum inclusit. Secundo quia sicut triduo fuit ibi inclusus. sic fit trina immersio in baptismo nisi vsus aliter habeat. Tertio quia sicut sepultus plene quiescit ab oi molestia. sic baptisatus ab omni culpa et pena. quia totum relaxatur in baptismo. vt quomodo surrexit christ⁹ a mortuis id est a loco mortuoruz. scilicet de sepulcro per gloriam patris .id est ad laudem ⁊ gloriam dei patris. ita ⁊ nos in nouitate vite ãbulem⁹ .ꝺ bono i melio⁹ pficiẽdo. si eni cõplãtati .Vlin .i. firmiter adherendo christo sicut radix plãte adheret. facti sumus ĩmilitudini mortis eius .id est sicut christus post mortem resurrexit corporaliter. sic ⁊ nos postq̃ ⁊ semel mortui fuerimus peccato debemus fieri noui homines spiritualiter. simul et resurrectionis erimus .id est sicut ipse surrexit a morte pene ad vitam glorie. sic et nos a morte culpe ad vitam gratie. hoc scientes quia vetus homo noster .id est fames peccati quem ab adaz qui est vetus homo traximus. simul crucifixus est .id est delibutus est in baptismo vt iam nos cogere non possit ad peccandum. vt destruatur corpus peccati .id est congeries prauorum operum. vt vltra nõ seruiamus peccato .sed deo quia nemo potest duobus dominis seruire Matthei. vj. qui enim mortuus est peccato .Ly .id est configuratus morti christi per baptismum. iustificatus est a peccato .quia baptismus delet culpam ⁊ penam. si autẽ mortui sumus cum christo credimus quia simul etiam viuemus cum eo .Hoꝛra. scilicet in gloria celesti. scientes q̃ christus resurgens ex mortuis iam non moritur mors illi vltra non dominabitur .Ly. quia surrexit ad vitam immortalem. q̃ enim mortuus est peccato .scilicet christus pro peccato tollendo. mortuus est semel .quia vnica mors christi sufficit ad tollendum omnia peccata preterita. presentia. ⁊ futura. q̃ autem viuit .scilicet ipse christus. viuit deo .id est ad similitudinem dei patris vt sicut pater non potest mori sic nec christus filius dei ⁊ hominis. ita et vos estimate vos mortuos quidem esse peccato .per totalem dimissionem culpe. Et notanter dicit estimate. non pro certo reputate quia nescit homo si finaliter mortuus est peccato Juxta illud Eccles. ix. Nescit homo an odio vel amore dignus sit. viuentes autẽ deo .id est ad honorem dei. in christo Jesu domino nosto .id est in fide Jesu christi.

Dominica septima Roma. vj.

Humanum dico propter infirmitatem carnis vestri sicut enim exhibuistis membra vestra seruire immundicie et iniquitati ad iniquitatem. ita nunc exhibete membra vestra seruire iusticie in sanctificationem. Cum enim serui essetis peccati. liberi fuistis iusticie. quem ergo fructũ habuistis tũc in illis in

quibus nunc erubescitis. Nam finis illorum mors est. Nunc vero liberati a peccato. serui autez facti deo habetis fructum vestruz in sanctificationem. finem vero vitam eternam. Stipendia enim peccati mors: gratia aut dei vita eterna in christo iesu domino nostro.

Humanuz dico propter infirmitatem etc. Ante initium illius epistole scribit sctus paulus in eodem capitulo dicens. Fratres serui fuistis peccati. liberati aut nunc a peccato serui facti estis iusticie. Tunc statim sequitur psens epistola. in qua apostolus Paulus hortatur nos ad faciendum bona opera et ad viuendum sm iusticiam. dicens [Humanum dico] Gor. i. quoddam leue vobis pcipio. Onus eni iusticie qd vult eis imponere leue est. vt patet Mat. xj. Jugum ei meum suaue est. et onus meum leue. propter infirmitatem carnis vestre [caro eni i principio creatiois fuit fortis et sana et obediens anime. sed ppter peccatum facta est debilis et infirma agrauas et deprimes animam. Vn Sap. ix. Corpus quod corrumpit aggrauat animam [sicut eni exhibuistis membra vestra seruire immundicie.] Gor. i. ad seruiendum peccatis carnalibus [et iniquitati]. i. peccatis spualib' [ad iniquitatem]. i. ad mali consummationem [ita nunc exhibete membra vestra] Ly. p bonam consuetudinem abilitantes ea [seruire iusticie] q. d. illud est leue. s. q non plus laboris requiritur in seruitio dei qui ducit ad gloriam qz in seruitio diaboli qui ducit ad gehennam [in sanctificationez. id est sanctitatis consumationem [cum eni serui essetis peccati. liberi fuistis iusticie] Ly. id est spoliati a bono iusticie [quez ergo fructu] i. vtilitatem [habuistis tunc in illis] supple peccatis [in quibus nuc] id est post penitentiam [erubescitis] quasi diceret nullam vtilitatem habuistis sed maximuz danum [nam finis illorum] scz peccato seruientium [mors est] scz eterna [nunc vero liberati a peccato] Ly. per eius dimissionem [serui aut facti deo] p iusticie operationez [habetis fructum vestrum] Vin. i. vtilitatem vestram [in sanctificationem] Ly. id e in gratiam in presenti [finem vero] scz vltimum [vitam eternam] id est in futuro gloriam eternam. [stipendia enim peccati.] Vin. id est premiationes que debentur militibus diaboli [mors est] scilicet culpe et consequenter eterne pene [gratia aut dei] id est premium pro bono opere in gratia dei factum [vita eterna in christo iesu domino nostro] id est per christum iesum dominum nostrum tanqz mediatorem.

Dominica octaua Roma. viij.

Debitores sum' non carni vt secundum carnem viuamus. Si em sm carnem vixeritis moriemini. Si aut spiritu facta carnis mortificaueritis viuetis. Quicunqz em spiritu dei aguntur. hi sunt filij dei Non em accepistis spiritum seruitutis iterum in timore. sed accepistis spiritum adoptionis filiorum dei. in quo clamamus abba pater. Ipse em spiritus testimoniuz reddit spiritui nostro q sumus filij dei. Si aut filij et heredes. Heredes quidem dei. coheredes autem christi

Debitores sum' non carni vt sm carnem viua. etc. Ante initium illius epistole scribit sanctus Paulus dicens. Qui enim sm carnem sut que carnis sunt sapiunt. qui vero sm spiritum sunt que sunt spiritus sentiunt. nam prudentia carnis mors est. prudentia autem spiritus vita et pax. Quoniam sapientia carnis inimica est deo. Tunc sequitur presens epistola. in qua apostolus hortatur nos ad mortificationem carnis et ad imitationem spiritus vel rationis vt sm spiritu viuamus. et ad hoc adducit rationes. scilicet propter debituz et propter future mercedis magnitudinez. Unde dicit [Fratres Debitores sumus] scilicet spiritui sancto. vel rationi proprie [non carni vt sm carnem viuamus] sciliet in voluptatibus carnis [si enim sm carnem] Gorra. id est sm carnis desideria et voluptates [vixeritis] vita corporali [moriemini] morte spirituali. et etiam eterna [si autez spiritu] id est ratione [facta]. i. opa [carnis mortificaueritis] penit' ea abijciedo et fugiedo [viuet]

vita spirituali hic in iusticia ⁊ in futuro in gloria [quicunq; eni spũ dei agunt̃] Gor. i. regunt̃ [hi filij dei sũt] seruiẽtes ei nõ tiore ꝟuili sz tiore filiali [nõ eni accepist̃ spm̃ seruitutis iterꝫ in timore] sicut in veteri lege que fuit lex timoris [sed accepistis spiritũ adoptiõs filiorũ dei]. i. spũmsctm̃ datorem bonorum ꝑ quem fit adoptio filioꝝ dei. quod ex bonitate est ⁊ misericordia di [in quo clamamus abba pater] Ly. abba pater duo sunt nomina idem significantia vnum hebraicum. alterum latinum. ad significandum duplicem dei paternitatem. Una est cõmunis bonis ⁊ malis. qꝛ est pater creationis omnium hominũ. Alia specialis gratie adoptione de qua hic dicitur [ipe eni spiritus testimoniuz reddit spiritui nostro] cum eni spũs noster ꝑ spiritum sanctum bonũ agit est signum diuine filiationis. Hoc aũt signo quasi quodam testimonio nos certificat [ꝙ sumus filij dei]. Vin. non ꝑ naturam sicut xp̃s. sed per adoptionem per spũmsanctuz [si aũt filij dei] Gor. sumus [⁊ heredes] erimus [heredes quidem dei] cuius beatitudine fruimur. [coheredes aũt christi] in quo et cum quo beati erimus.

Dominica nona. j. Coꝝ. x.

Non simus concupiscẽntes malorum sicut ⁊ illi concupierunt. neq; idolatre efficiamini sicut quidam ex ipsis. quemadmodum scriptum est. Sedit populus manducare ⁊ bibere. ⁊ surrexerunt ludere. Neq; fornicemur sicut quidam ex ipsis fornicati sunt. ⁊ ceciderunt vna die vigintitria milia. Neq; temptemus christum. sicut quidaz eorum temptauerunt et a serpentibus perier̃t neq; murmuraueritis sicut quidã murmurauerunt. et perierunt ab exterminatore Hec aũt oĩa in figura contigebant illis. Scripta sunt aũt ad correptionem nostram in quos fines seculorum deuenerunt Itaq; qui se existimat stare videat ne cadat. Temptatio vos non apprehendat nisi humana. fidelis autem deus est qui non patietur vos temptari supra id quod potestis. Sed faciet cum temptatione etiaz prouentum vt possitis sustinere.

Non simus cõcupiscentes malorum ⁊c̃. Pro intellectu illius epistole attendere oportet beneficia populo iudaico in deserto exhibita a deo. scilicet transitum per mare rubrum. defensionem columne. cibationem manne. ⁊ sic de alijs que omnia deus miraculose eis exhibuit. ipsi autem de tantis beneficijs ingrati existentes concupierunt carnes comedere paruipendentes manna. Item idolatriam commiserunt. adorando vitulum. Item fornicati sunt cum madianitis contra preceptum domini. Item contra Moysen et Aaron murmurauerunt. et sic de alijs. Et ideo plagas in hodierna epistola expressas incurrerũt Monet ergo nos sactus Paulus in hodierna epistola ne talia faciamus. quia si similes eis fuerimus in culpa. erimus eis similes in pena. Ergo dicit [Fratres non simus concupiscentes malorum] quo ad affectum. [sicut et illi concupierunt] de q̃bus dicitur psalmo. lxxvij. Concupierũt concupiscentiam ⁊c̃. et Numeri. xj dicitur vulgus promiscuum flagellauit ⁊c̃. quasi diceret. non peccemus sicut et illi ne similiter puniamur sicut et illi [neq; idolatre efficiamini] Vin. honorem soli deo debituz idolis et creaturis nullo modo exhibeatis [sicut quidam ex ipsis] scilicet ex filijs israhel fuerunt qui sibi vitulum conflatilez fecerunt et ipsum pro deo adorauerunt. vt habetur Numeri. xxv. [quemadmodum scriptum est] Exod. xxxij. [Sedit populus manducare] coram idolo. scilicet vitulo [et surrexeruut ludere] id est ludos facere. sicut choreas in venerationez vituli Notandum ꝙ sicut olim fuerunt diuersa idola inter infideles. ita et nunc inter christianos. quia aliqui colunt diuitias. aliqui honores. aliqui corporis delitias. aliqui pueros et vxores Unde Augustinus hoc ab homine colitur quod preceteris diligitur [neq; fornicemur] Vin. id est actum luxuriosum extra propriam coniugez nullo mõ perpetremus [sicut q̃dã ex ip̃is fornicati sũt] Ly. s. cũ mlierib⁹ madianitis. vt hr̃ Nu. xxv. [⁊ ceciderẽt vna die. xxiij. milia]

Ly. nec est h̄ ꝯtra illud qd̄ d̄r Nūe. xxv. q̄ ceciderunt. xxiiij. milia q̄r minor numerus ꝯcludit̄ i maiore. ⁊ iō ꝯcludit̄ qd̄ verꝫ ē de maiori. ē etiā verū de miori⌊ neq̄ tēptem⁹ xp̄m ⌋Gor. diffidendo de eius potentia⌊ sicut quidā eoꝝ temptauerunt ⌋.s. ip̄m deuꝫ dicētes illud ps̄. lxxvij. nū quid poterit ⁊c̄ ⌊ ⁊ a serpentibus ꝑierūt ⌋q̄r dn̄s iratus misit ꝯtra eos serpētes ignitos ⁊ quēcūq̄ mo morderūt statim moriebat̄. donec moyses ex iussu dn̄i serpentem eneū erexit ad cui⁹ aspectū sanabant̄. vt habet̄ Numeri. xxj. ⌊ neq̄ murmuraueritis ⌋.s. contra deū vel p̄latos eius⌊ sicut quidā eoꝝ murmurauerunt ⌋ꝯtra moysen Nume. xvj. ⁊ Exo. xvj murmurauit oīs ꝯgregatio ⁊c̄. ⌊ ⁊ ꝑierūt ab exterminatore ⌋.s. ab angelo eos ꝑcutiēte⌊ hec aūt oīa in figura ꝯtingebant illis ⌋ s. ad designandū q̄ sic vel grauius fiet nobis si fuerimus similes eis⌊ scripta sunt autem ad correctionē nostram ⌋ Uin. punitiones ⁊ pene inflicte iudeis in veteri testamento sunt scripte ad nostrā correctōeꝫ vt visis vel auditis illis penis caueam⁹ pectā ꝯsimilia. ne in illas vel maiores penas incidamus⌊ in quos fines seculorū deuenerīt ⌋ Ly. i. in nos qui sumus iam in sexta etate seculi ⁊ durat vsq̄ in finē mundi⌊ ita qui se existimat stare ⌋Uin. i. opinat̄ se esse i gr̄a siue in charitate dei⌊ videat ⌋.i. caueat⌊ ne cadat ⌋.s. ab illa gratia ꝑ pctm̄ mortale⌊ tēptatio vos nō apprehendat nisi humana ⌋ Uin. q. d. si temptatio insurgit in vobis videatis q̄ vos nō apprehendat ꝑ consensū q̄r si consensū adhibueritis. non est tēptatio humana sed diabolica Uñ Grego. i pastorali. Humanū est in corde tēptationē ꝑ peti demoniacū v̄o in temptatōis certamine superari⌊ fidelis aūt deus est ⌋Ly. in ꝓmissis implendis⌊ qui non patit̄ vos temptari supra id qd̄ potestis ⌋q̄r ꝓmisit adiutoriū in temptationibus positis si fideliter recurrant ad ip̄m⌊ sed faciet cum temptatione etiam ꝓuentum ⌋vos adiuuādo vt ipsa temptatio vobis ꝓueniat ad augmentū meriti ꝑ eius sup̄ationē⌊ vt possitis sustinere ⌋ Uin. ne cadatis in peccatum ⁊ in consensum. Unde Augu. diabolus plerunq̄ vult nocere et non pōt. q̄r potestas eius ē sub potestate dei. Nam si tantuꝫ posset nocere diabolus q̄tum vellet aliquis iustoꝝ non remaneret.

Dominica. x. j. Coꝝ. xij

Scitis quoniaꝫ cum gētes essetis ad simulacra muta ꝓut ducebamini euntes Ideo notum vobis facio q̄ nemo in spū dei loquens dicit anathema iesu. Et nemo potest dicere dn̄s iesus nisi in spū sancto. Diuisiones gratiarum sunt. idem aūt spiritus Et diuisiones ministrationum sūt idem aūt dn̄s. Et diuisiones operationum sunt. idem vero deus qui operatur oīa in oībus. Unicuiq̄ aūt datur manifestatio spiritus ad vtilitatem. Alij quidem ꝑ spirituꝫ datur sermo sapientie. Alij aūt sermo scientie scd̄m eundem spirituꝫ Alteri fides in eodē spiritu. Alij ḡtia sanitatum in vno spū. Alij operatio virtutuꝫ. Alij ꝓphetia. Alij discretio spūum Alij genera liguarum. Alij interp̄tatio sermonum. Hec aūt omnia operatur vnus atq̄ idem spiritus diuidens singulis prout vult.

Scitis quoniaꝫ cum gentes essetis ⁊c̄. Ante initium illius epistole scribit sanctus Paulus dicens q̄ si nosmetipsos dijudicaremus n̄ vtiq̄ dijudicaremur. Dum autem iudicamur a domino corripimur vt non cuꝫ hoc mundo damnemur. Tunc sequitur epistola hodierna. in qua apostolus loquitur de donis spiritussancti ostendens q̄ omnium donorum auctor est spiritussanctus. ⁊ nullus potest facere aliquod bonum meritorium saltem vite eterne nisi in spiritusancto. Et hoc apostolus ostendit experimento vite preterite dicens.⌊ Scitis quoniam cū gentes essetis ⌋Ly. scilicet gentiliter viuētes absq̄ dei gratia ad conuersionem ad fidem⌊ ad simulacra muta euntes ⌋ea adoranda. Colebant enim gentes idola martis. mercurij. et sic de alijs. et dicebantur muta. quia per se vel ex se non habebāt aptitudinem loquendi q̄uis diabolus per ea quandoq̄ dedit respōsa⌊ prout ducebamini ⌋scilicet a maligno spiritu sicut equus et mulus in q̄bus nō ē intellectus⌊ iō notū vobis facio qd̄ nemo i spū dei loq̄ns ⌋Ly.

grā dei vtēs| dīc anathēa iesu |.i. blasphemiā aliquā de iesu dño nr̄o| ⁊ nemo pōt dicere dñs iesus |ꝓfitēdo ipm suū dñm ⁊ saluatorē. ſ. q̄ ipe ſit ꝙ vacit dñs et ipe ſeruꝰ eiꝰ |nisi in ſpūſctō |.i per ſpūmſanctum a quo eſt oē verum. Uñ Amb. Oē verum a quo cunq; dicat a ſpūſancto eſt| diuiſiones ꝙo grāz ſunt |nota q̄ gratias hic appellat diuerſos gradus ⁊ ordies qui ſunt in eccl'ia. |idez aūt ſpūs |.ſ. ſctūs eſt diſtributor graduū ⁊ ordinū ⁊ officiorz| ⁊ diuiſionis miniſtrationū ſunt |.i. diuerſi effectus gr̄e quibus alij ſeruiūt alijs. ⁊ ſic ordinant in primum. hoc exemplū dedit nobis xp̄s vnde Mat. xx. Filius hois non rē. Itē. j. pe. iij. Unuſq̄ſq; ſicut accipit rē.| idem autez dñs |.i. xp̄s filius dei dans ſingulis p voluntate ſua| ⁊ diuiſiones operationū ſūt |i. diuerſi actus gratie q̄tum ad ſe. p quam gratiam facit opera meritoria quedā maiora quedam minora opa| idem ꝙo deus |.ſ. pater. Et notandum q̄ apl's ponit hic tria nomina vt intelligat q̄ totiꝰ trinitatis ſūt dona gratiarū quo ad pſonā ſpūſcti dicit idem aūt ſpūs quo ad pſonam filij. idē aūt dñs quo ad pſonam patris dicit. idē autē deus. ſed ne videret diſtinctio ſubſtātie et opatōis ſubiungit idemptitatē ſubſtātie ⁊ opatōis trium pſonarz| qui |.ſ. deꝰ p̄r. deꝰ filius. ⁊ deus ſpūſctūs vnus exiſtens deꝰ |opaī oia |.ſ. neceſſaria ſaluti| in oibus |nō oia in ſingulis. qz vni non tribuit oia. ſz in oibus oia. vt qđ q̄ſi ſe nō habet habeat in alio. ſicut in hūano corpe oculus ſolus videt. ſed nō ſibi ſoli. ſed toti corpi. vt ſic maneat charitaſ ⁊ hūilitas. Uñ Eſa. xxvj Oia opa noſtra opatus es in nobis| vnicuiq; aūt |.ſ. fideliū| daī manifeſtatio ſpiritus |.i. grā que manifeſtat ſpm̄ ieſſe |ad vtilitatē |.ſ. eccl'ie| Alij quidē p ſpm̄ |.ſ. ſāctū| daī ſermo ſapie |.ſ. loquēdi de ꝓtemplatōe celeſtiū| Alij āt ſermo ſcie |.ſ. loq̄ndi de actione tpaliū| ſm̄ eundē ſpūm. alteri fides |.i. ꝓſtantia vel ſermo fidei| i eodē ſpū. Alij gr̄a ſanitatū |.ſ. curandi infirmoſ |in vno ſpū. Alij operatio virtutū |.i. miraculoꝝ que ſūt ſupra naturā| Alij ꝓphetia |.ſ. predicere futura| Alij diſcretō ſpirituū |Gor. i. gratia diſcernendi quo ſpū ducunt̄. i. bono vel malo. qz etiā diabolus bona ſeductorie dicit| Alij genera linguarz |i. loqui diuerſis linguis| Alij interp̄tatio ſermonū |.i. interp̄tatio obſcuritatū ſcripture que ſunt in ꝓphetis ⁊ euangelijs ⁊ in epl'a| Hec aūt oia |licet diuerſa ſint| opaī vnus atq; idem ſpūs diuidens ſingulis p ut vult |id eſt gratis ⁊ ſic cuiq; ſcit expedire.

Dominica .xj. j. Cor. xv.

Notuz vobis facio euangelium quod predicaui vobis. quod et accepiſtis| in quo ⁊ ſtatis per quod et ſaluami. q̄ ratione predicauerim vobis ſi tenetis. niſi fruſtra credidiſtis. Tradidi enim vobis in primis quod ⁊ accepi quoniam chriſtus mortuꝰ eſt pro peccatis noſtris. ſcōm ſcripturas. ⁊ quia ſepultus ē ⁊ quia reſurrexit tertia die ſcōm ſcripturas. et quia viſus eſt cephe. ⁊ poſt hec vndecim. Deinde viſus eſt plus q̄ qn̄gentis fratribus ſimul ex quibus multi manent vſq; adhuc. quidaz autem dormierunt. Deinde viſus eſt iacobo. Deinde apoſtolis omnibus. Nouiſſime autem omniuz tanquam aborti|uo viſus eſt et mihi. Ego enim ſum minimus apoſtolorum. qui non ſum dignus vocari apoſtolus. quoniam perſecutus ſum eccleſiaz dei. Gratia autem dei ſum id quod ſum. Et gratia eius in me vacua non fuit.

Notuz vobis facio euangelium rē. Ante initium illius epiſtole ſcribit ſanctus Paulus dicens. Si quis ignorat ignorabitur. omnia autem honeſte ⁊ ꝙm ordinem fiant in vobis. Tunc ſtatim ſequitur preſens epiſtola. in qua apoſtolus commendat nobis doctrinam euangelicam per quam peruenitur ad gloriam reſurrectionis dicens| Fratres |id eſt O corinthij qui eſtis fratres i chriſto ſicut omnes in chriſto per fidem geniti| notum vobis facio |Ly. id eſt ad memoriam reduco| euangelium |id eſt doctrinam euangelicam| quod predicaui |id eſt denunciaui vobis| qđ ⁊ accepiſtis |Uin. corde credēdo et ore ꝓfitēdo| in q̄ ⁊ ſtatis |i. pmanere ⁊ ſtare debetis| p qđ ⁊ ſaluami ni |iā in ſpe ⁊ tādē in re| q̄ rōne predicauerim vobis |Gor. ſ. per chriſti reſurrectōez

astruendo nostram resurrectionē | nisi frustra credidistis | .i. sine aliqua vtilitate. qꝛ fides sine opibus mortua est | tradidi enim vobis in primis | Ly. i. inter p̄ncipalia credenda. qꝛ articuli fidei sunt p̄ncipia ex quibus alia credēda deducunt̄ | qđ ⁊ accepi | ꝑ reuelationē a spūsancto | qm̄ xp̄s mortuus est ꝓ pctis nostris | Ly. non suis. vt pꝫ Esa. liij. ꝓpter scel⁹ ⁊c̄. Itē i eodē ca. Ipe aūt vulneratus ⁊c̄. | ꝟm scripturas | .s. ipsoꝝ ꝓphetarū qui passionē xp̄i p̄dixerunt Unde Hie. xj. Ego quasi agnus ⁊c̄. Itez Esa. liij. Sicut ouis ad occisionē ⁊c̄. | ⁊ q̄a sepultus est | Ly. vt veritas mortis eius ꝓbaret̄ | ⁊ qꝛ resurrexit tertia die ꝟm scripturas | Uñ Osee. vj. Uiuificabit nos ⁊c̄. | et qꝛ visus est | Ly. post resurrectionē suam. | cephe | .i. petro | ⁊ post hoc vndecim | .s. apl̄is. q̄ apparitio facta fuit post dies. viij sue resurrectionis p̄nte thoma Joh̄is. xx. | deinde visus est plus q̄ꝫ quingentis frib⁹ simul | ⁊ illa apparitio facta fuit in galilea in q̄ apparuit apl̄is ⁊ multis alijs xp̄i fidelibus | ex quib⁹ multi manēt vsqꝫ adhuc | viuētes in illo tpe Gor. qui testes sūt hui⁹ si ab eis requirat̄ | quidā aūt dormierunt | s. morte corpali. q̄ dicit̄ dormitio qꝛ erit in spe resurrectōis future | deinde visus est iacob | .s. alphei qui dict⁹ est fr̄ dñi ⁊ qui fuit ep̄s hierosolimitanus. q̄ etiam sicut dicit haymo vouerat se nō māducaturū quousqꝫ dñm post resurrectionē vidisset. iō xp̄s ei apparuit. tñ hoc non legit̄ in euangelio. | deinde apl̄is oībus | .s. visus est. ⁊ hoc factū est in die ascēsionis. vt ptꝫ Mat. vlt̄. | nouissime aūt oīm | .i. post ascensionē xp̄i in celum | tanq̄ꝫ ab ortiuo visus est mihi | s. i via qñ iui damascū. vt ptꝫ Act̄. ix. Ly. vocat aūt se abortiuū. qꝛ abortiuu⁹ đꝛ fet⁹ qui nascit̄ extra tp̄s debitū. vel q̄ cum violentia educit̄ de vtero. Sic apl̄s qꝛ alij renati fuerūt ante aduentū spūssācti. ipse autem post. Itē alij ꝯuersi fuerunt spōte. ipe quasi violent̄ in actu ꝑsecutōis fidei | Ego eni sum minimus apl̄oꝝ | qꝛ vltim⁹ tpe | q̄ non sum dignus vocari apl̄s | .s. si mea p̄cedentia merita attendant̄ | qm̄ ꝑsecutus sū eccl̄iam dei | Ly. qđ alij non fecerūt. ⁊ in h̄ minoꝛ fuit alijs apl̄is. licet ex gratia dei factus fuerit valde magnus | grā aūt dei suꝫ id qđ sum | .s. apl̄s xp̄i. qꝛ sine gr̄a dei homo nihil est | ⁊ gr̄a eius in me vacua nō fuit | .i. carens bonis opibus. Sequit̄ in textu post epistolam illam | sed in oībus illis abundantius laboraui | nullus eni apl̄oꝝ legit̄ in tot terris ⁊ ꝓuincijs p̄dicasse nec tot tribulatōes in terra ⁊ i mari sustinuisse

Dominica. xij. ij. Coꝝ. iij.

Fiduciaꝫ talem habemus ꝑ xp̄m ad deū nō q̄ sufficientes simus cogitare aliquid a nobis quasi ex nobis. sꝫ sufficientia nostra ex deo est. Qui et idoneos non fecit ministros noui testamenti. non littera sed spū Littera eni occidit. spūs aūt viuificat Qꝛ si ministratio mortis litteris deformata in lapidibus fuit in gloria ita vt non possent intendere filij israel in faciem moysi ꝓpter gloriaꝫ vultus eius que euacuat̄. quō nō magis ministratio spūs erit in gloria. Nam si ministratio damnationis in gloria est. multo magis abūdat ministerium iusticie in gloria.

Postilla

Fiduciaꝫ talem habem⁹ ꝑ xp̄m ⁊c̄. Ante initiū illius epl̄e scribit sctūs paulus. d. Christi bonus odoꝛ sumus deo in his q̄ salui fiūt ⁊ i his pui peūt. ⁊ alijs quidē odoꝛ mortis in mortē. alijs aūt odoꝛ vite in vitā. Tunc sequit̄ p̄ñs epl̄a in qua apl̄s ostendit ꝯfidendum esse in deo. ⁊ hoc ꝓpter nostrum defectum ⁊ diuinū eius adiutoriū qđ specialit̄ modo tpe gratie deus ꝑatus est nobis impendere. Uñ. d. | Fiduciā talem habem⁹ ad deum | .s. qui est vnus in substantia. et trinus in ꝑsonis | ꝑ xp̄m | .i. ex merito passionis xp̄i. ⁊ ꝑ gratiaꝫ xp̄i possumus saluari | non q̄ sufficientes sim⁹ cogitare aliq̄d | supple boni | a nobis quasi ex nobis | q̄ꝫuis eni oē bonū qđ agimus sit a nobis vt causa secundaria. nō tñ ex nobis vt causa p̄maria. Deus eni est qui opat̄ in nobis velle ⁊ ꝑficere | sed sufficientia nr̄a | Gor. cogitandi. volendi. faciendi bonū | ex deo est | vt ptꝫ Joh̄. xv. Sine me nihil potestis facere | qui ⁊ idoneos nos fecit ministros | .s. vita ⁊ scia | noui testamenti | .i. euangelij | nō lr̄a | .i. non existētis in lr̄a tm̄ sicut lex moysi. qꝛ euangelij ꝑabolas non sꝑ ad litterā i telligimus | sed spū | .i. ad sensum spūaleꝫ.

¶ Nota eni occidit ¶ quia testamentum vetus cognitionē peccati dabat nō tñ gratiā ¶ spiritus aūt ¶ .i. spūssanctus qui dat in sacramentis noui testamenti ¶ viuificat ¶ .i. viuere facit ¶ q si ministratio mortis ¶ .i. legis mosaice mortē tpalē inferētis trāsgressoribus ¶ lr̄is deformata in lapidibus ¶ i. scripta in tabulis lapideis ¶ fuit in gloria ¶ .i. reuerentia ¶ ita vt non possent intendere filij israel in faciē moysi ¶ Nota q Exo. xxxij. dicit q ex colloquio dei in monte synai facies moysi fuit facta quasi cornuta non q fuissent realia cornua. sed q̄si quidaz radij ꝓcedentes sursū angulariter in figura cornuū. Et dr ibidē q filij israel non potuerūt intendere in faciē eius Et cū deberet eis loqui oportebat q velamen apponebat ante faciē eius. ⁊ hoc ¶ ꝓpter gloriā ¶ .i. claritatē ¶ vultus eius que euacuat ¶ qr illa gloria in moyse nō diu ꝑmansit sed trāsiuit ¶ quō non magis mistratio spūs ¶ .i. noui testamenti ¶ erit in gl'ia ¶ supple eterna ¶ nam si ministratio damnatōis ¶ .i. veteris legis que iō dicit mistratio dānationis eo q non poterat ab ea saluari ¶ in gl'ia est. multomagis ministeriū iusticice ¶ .i. legis euāgelice ¶ abundat gloria ¶ .i. ꝓducit ad gloriam.

Dominica ⁊ xiij ⁊ Sal'. iij ⁊

Abrae dicte sūt

ꝓmissiones ⁊ semini eius Non dicit ⁊ seminib⁹ quasi in multis sed quasi in vno ⁊ semini tuo qui est xps ⁊ Hoc aūt dico testamentū ꝯfirmatum a deo q̄ post quadringētos ⁊ triginta annos facta est lex ⁊ non irritū facit ad euacuandā ꝓmissionē Nam si ex lege hereditas ⁊ iam nō ex ꝓmissiōe: abrae aūt ꝑ repromissionem donauit deus ⁊ Quid igit lex ꝓpter transgressionē posita est donec veniret semen cui promiserat ordinata per angelos in manu mediatoris Mediator aūt vnius non est ⁊ deus aūt vn⁹ est ⁊ Lex ergo aduersus ꝓmissa dei ⁊ absit ⁊ Si eni data esset lex q̄ posset viuificare vere ex lege esset iusticia Sed cōclusit scriptura omnia sub peccato ⁊ vt promissio ex fide iesu christi daret credentibus ⁊

Abrae dicte sūt ꝓmissiones ⁊c. Ante initiū illi⁹ epl'e scribit sctūs paulus dicens Scriptū est Gen. xv. Credidit Abrahā deo ⁊ reputatū est ei ad iusticiā. Tunc sequit ꝑsens epistola ¶ Abrae dicte sūt ꝓmissiōes ⁊c. ¶ Vbi notandū q galathe gētiles fuert greci ⁊ ꝑ ap'm paulum ad fidē xpi ꝯuersi sunt. Et recedēte ab eis ap'lo ꝑ pseudo apostolos fuerūt seducti ⁊ decepti ita q ad obseruationē legalium veteris testamēti verterent quasi ꝑ fidem xpi absq; legaliū obseruatione saluari non possent. qō falsuz ē Quos ap'ls ad veram fidē reuocat in ep'la hodierna dicēs ¶ Frēs. Abrae dicte sunt ¶ supple a deo ¶ ꝓmissiones ¶ eterne ¶ ⁊ semini eius ¶ .s. xpō. qr ꝑ eum ꝓmittebat danda benedictio vt ptz Gen. xxij. In semine tuo bñdicent oēs gentes ¶ non dicit ⁊ seminib⁹ quasi in multis. sed q̄si in vno. ⁊ semini tuo q̄ est xps ¶ Vin. Illa ꝓmissio abrae impleta fuit qñ xps ex Maria ꝟgine natus fuit. ⁊ post xpi aduentū cessauit lex in ceremonijs ⁊ figuris ¶ Hoc aūt dico testamentū ꝯfirmatū a deo ¶ .i. ꝓmissiones ille ꝑ modū testamenti sunt ꝯfirmate a deo cū iuramēto diuino vt ptz Gen. xxij. ¶ Per memetipm iurauī dicit dñs ⁊c. Vin. Testamentum dr scriptura autētica volūtate testatoris ⁊ testiū roborata. ⁊ qr ꝓmissio illa fuit iuramento dei firmata. ideo bñ dicit testamentū ¶ que post quadringētos ⁊ triginta annos facta ē lex ¶ iō sic lex construēda est. Lex q̄ post quadringētos ⁊ .xxx. ānos facta est. i. data est in monte synai a ꝓmissione abrae ipi moysi. ⁊ ꝑ tm̄ tps fuerūt filij israel in egipto. vt habet Exo. xij. Illis annis expletis eadē die egressus est ois exercit⁹ Cōputant aūt hi anni a ꝓmissiōe prima facta Abrae vsq; ad dationē legis ¶ nō irritū facit ad euacuandā ꝓmissionē ¶ Ly. i. non euacuat ꝓmissionē abrae factā quasi irritā qō tñ faceret si daret hereditas et bñdictio ex lege ¶ nam si ex lege hereditas ¶ i. btitudo eterna ¶ iā nō ¶ essz ¶ ex ꝓmissiōe ¶ ⁊ ita euacuaret ⁊ frustraret ꝓmissio facta Abrae. q aūt hoc nō est. hoc ꝑbat dicens. ¶ Abrae aūt ꝑ repromissionē donauit ds ¶ supple btitudinē ⁊ gloriā ⁊ benedictionez. non ꝓpter legē sed ꝓpter ꝓmissionē ꝫ est ꝓpter fidem xpi sepe ꝓmissi. qr abrahā hoc credidit qō de⁹ sibi ꝓmisit. ⁊ sic ptz q oēs antiqui qui iustificati sunt ex ipa fide xpi

e

iustificati sunt ⁊ non ꝓpter opa legis. Nã ipi crediderũt hoc futurũ qđ nunc credimus ꝑteritũ. ⁊ ideo iustificati sunt ⁊ non ꝓpter legẽ. qꝛ abraã iustificatus est. ⁊ legẽ tñ non habuit. qꝛ multo tpe ante legez vixit. Uñ Bern. d. Multi añ saluatoris aduentum deũ oipotentem timẽtes ⁊ diligentes sue salutis gratissimũ ꝓmissorẽ credẽtes. i ꝓmissione fideliũ sperãtes certissimũ redẽptorẽ in hac fide ⁊ expectatione saluati sũt Uñ Augu. Nemo liberat̃ a dãnatiõe que facta est ꝑ adam. nisi ꝑ fidem dñi nostri iesu xp̃i [quid igit̃ lex] Ly. i. ad q̃d fuit vt ilis. q. d. qꝛ ergo lex non iustificauit. sed sola fides. quare ergo posita est ⁊ data. Ad h̃ rñdet̃ ꝙ tñ non inutilit̃ data ẽ [ꝓpt̃ trãsgressiones posita est]. i. ꝓpter punitiones pctõꝝ. qꝛ i lege determinant̃ graues pene ꝑ determinatis vicijs quaꝝ terrore cohibebantur homiẽs a peccatis [donec veniret semen]. i. christ⁹ [cui]. i. de quo [promiserat] vt pz Gen. xxr. In semine tuo bñdicent̃ omnes gẽtes [ordinata ꝑ angl̃os]. i. misterio angeloꝝ Ly. Lex eui non fuit data immediate a deo sed ꝑ angelũ q̃ loquebat̃ moysi in monte synai [in manu mediatoris]. i. in ptãte xp̃i. vt. s. duraret q̃tũ vellet. qꝛ venit in mundũ qñ sibi placuit non statim post hois casuz [mediator aũt vni⁹ non est] sed duoꝝ extremorum q̃ ꝯiungit. [deus aũt vnus est]. s. xp̃s. q̃ est vnus cuz patre ⁊ spũsancto. ⁊ hoc est ꝟm diuinã naturã. Et est etiã mediator dei ⁊ hoim. recõciliãs hoies deo patri. ⁊ hoc ꝟm hũanã naturã [lex ergo aduersus ꝓmissa dei. absit] Uiu. q. d. nullo mõ lex fuit ꝯtra ꝓmissa di q̃uis ꝓmissio fuit ꝑfectior q̃ lex [Si ei data esset lex q̃ posset viuificare]. i. vitã eternã ꝯferre [vere ex lege esset iusticia] nõ ex ꝓmissione abrae [sed ꝯclusit scriptura]. i. lex moysi. q̃ est lex scripta [oia sb̃ peccato] Ly. inq̃tuz ostendebat pctm̃ nec tñ mũdabat [vt ꝓmissio] eterne btitudinis [ex fide ih̃u xp̃i daret̃ credentib⁹] Ly. fide formata que facit tendere in deũ.

Dominica. xiiij Gal. v.

Spũ ambulate

⁊ desideria carnis non ꝑficietis. Caro em̃ ꝯcupiscit aduersus spm̃. spũs aũt aduersus carnẽ. Hec em̃ sibijnuicẽ aduersãtur. vt nõ q̃cunq̃ vultis illa faciatis. Qꝛ si spũ ducemini non estis sb̃ lege. Manifesta aũt sunt opa carnis. q̃ sunt fornicatio immũdicia ĩpudicitia. luxuria. idoloꝝ seruit⁹ veneficia. inimicitie. ꝯtentiões. emulatões. ire. rixe. dissensiones. secte. ĩuidie. homicidia ebrietates comesationes. ⁊ his similia. Que ꝑdico vobis sicut ꝑdixi. qm̃ qui talia agunt regnũ dei nõ ꝯsequũtur. Fructus aũt spũs ẽ charitas. gaudiũ. pax. patientia. longanimitas bonitas. benignitas. mãsuetudo. fides. modestia. ꝯtinẽtia. castitas aduersus hmõi nõ est lex. Qui autem sunt xp̃i carnẽ suam crucifixerunt cum vitijs ⁊ concupiscentijs

Spiritu ãbulate

⁊ desi. ⁊c. Añ initiũ illius epl̃e scribit sctũs paulus di. Ois lex in vno sermone implet̃ Diliges ꝓximũ tuũ sicut teip̃m Tunc sequit̃ pñs epl̃a. Ubi notãdũ ꝙ epistola hodierna ⁊ euãgeliũ hodiernũ in hoc ꝯcordãt. qꝛ sicut euangeliũ dicit de decem leprosis q̃ sunt a xp̃o mundati. Sic epl̃a enũerat opa carnis q̃ leprã spũalem q̃ horribilior est lepra corpali iducũt. Hortat̃ aũt nos apl̃s in hac epl̃a vt caute ãbulem⁹. d. [Spũ ambulate] Uin. i. ꝟm spũm diuinũ opa vestra facite. [⁊ desideria carnis]. i. delectatões ⁊ ꝯcupiscẽtias q̃ caro suggerit [non ꝑficietis]. i. ope non implebitis. [caro eni ꝯcupiscit aduersus spũm] Ly. i. sensualitas ꝯtra rõnem [spũs aũt] supple econuerso [aduersus carnẽ Hec eni sibi inuicẽ aduersant̃]. s. caro ⁊ spũs. Caro enim natione terrestris. Spũs aũt celestis. ⁊ dũ vnumquodq̃ ad patriã suam tẽdit fit pugna vehemẽs intm̃ [vt non q̃cũq̃ vultis] ꝟm rõnem [illa faciatis] impediti motu sẽsualitatis [ꝙ si spũ ducemi] Ly. sequẽtes instinctũ spũssctĩ [non estis sub lege] Gor. q̃ mala a gentibus posita est. vt puniant̃ ꝑ excessibus suis [maifesta sunt aũt opa carnis] qꝛ sunt sensibilia. [q̃ sunt fornicatio.] Ly. q̃tum ad ꝯcubitũ soluti cum soluta. [immũdicia Gor. i. pctũm ꝯtra naturã qđ est innomiabile [impudicitia] h̃ est in gestibus vel actibus vel osculis vel alijs circũstantijs illicitis [luxuria] est nomẽ generale ad vicium illud [idoloruz seruitus] Ly.

vt ptz de salomone. iij. Reg. xj. qui ex ardore libidinis cũ mulieribꝫ alienigenis motus fuit ad sequẽdũ deos eaꝝ| veneficia. | Ly. i. sortilegia que rõne libidinis solẽt fieri| inimicitie | Ly. latẽtes aio| ꝓtentões | in verbis clamorosis| emulatões | in factis. | ire rixe | in affectu nocẽdi vt qñ se inuicez ꝓcutiũt vel ledũt| dissentiões | .i. qñ ptes fieri incipiũt ꝛ scismata| secte | .i. hereses| inuidie | in aio| homicidia | in facto| ebrietates | Goꝛ. i. assidue potatiões quo ad superfluitatẽ in potu| comesatões | superflue q̃ ad cibũ| ꝛ his silia | ad q̃ caro est ꝓna. sicut vehementoꝛ ꝛ lectoꝛ ꝛ mollicies balneoꝛ. ꝛ sic de alijs| q̃ ꝓdico vobis | .s. ãteq̃ veniet dies iudicij. qꝛ tunc penitere nõ poteritis| sicut ꝓdixi | vobis añ hanc epl'am| qm̃ q̃ talia agũt | .i. aliquid hoꝛ| regnũ dei nõ consequent | Vlin. ex hoc sequit q̃ illa peccata iam enumerata in lr̃a sunt pctã mortalia qꝛ nihil sepat a deo nisi mortale pctm̃. ℔ hoc describit vitaz spũalem dicẽs| fructꝰ aũt spũs | .i. opera spũsancti| est charitas | sine qua ea que sequunt non valẽt. ideo ꝓponit| gaudiũ | .i. puritas ꝛ sciẽtie ꝛ exultatio mẽtis. ꝛ hec est digna leticia| paꝝ | .i. ꝛcordia ad ꝓximũ qñ se non inquietant ꝛ turbant| patiẽtia | .s. intollerãtia aduersitatũ| longanimitas | .s. in expectatõe ꝑmiorum| bonitas | .i. dulcedo ai interius| benignitas | .i. largitas reꝝ oñdẽs bonitatez animi Job extra ꝓpoꝛa| mãsuetudo | qõ ẽ tractabilis ꝛ ꝙuersatiuꝰ cũ alijs| fides | .i. certitudo de inuisibilibꝰ vt credat oia credẽda ꝛ nõ alia| modestia | vt hõ seruet modũ in dictis in factis ꝛ in oibus agẽdis| cõtinentia | vt hõ etiam aliqñ a licito se abstineat ꝓpter deũ| castitas | vt recte vtaꝫ licitis. vt vxoꝛe ꝛ hmõi| aduersꝰ hmõi | .s. opa| nõ est lex | qꝛ iusto nõ est lex posita sz malis imposita est lex. vt iniq̃tas eoꝝ ꝑ penas legis puniaꝫ. sed bõis imposita ẽ crux xp̃i. ergo dicit| q̃ aũt sunt xp̃i | .i. boni xp̃i imitatoꝛes| carnẽ suam crucifixerũt | id est xp̃o crucifixo se ꝛformauerũt affligẽdo carnẽ suã| cũ vicijs ꝛ ꝛcupiscẽtijs | Ly. ita q̃ ꝛcupiscẽtie ꝛ vitia mortua sint in eis.

Dominica. xv. Gal. vj.

Si spũ viuimus

spũ ꝛ ambulem⁹. Nõ efficiamur inanis gl'ie cupidi inuicem ꝓuocãtes. inuicẽ inuidẽtes Fratres ꝛ si preoccupatꝰ fuerit hõ in aliq̃ delicto vos qui spirituales estis hmõi instruite in spũ lenitatis cõsiderãs teipsũ ne ꝛ tu tempteris. Alter alteriꝰ onera portate. ꝛ sic adimplebitis legẽ christi. Nã si quis existimat se aliquid esse cuz nihil sit ipse se seducit. Opꝰ aũt suũ ꝓbet vnusquisq̃. ꝛ sic i semetipso tãtũ gl'iam habebit ꝛ non in altero. Unusquisq̃ enĩ onꝰ suum portabit. Cõmunicet aũt is q̃ catheziſatur verbo ei q̃ se catheziſat in oibꝰ bonis. Nolite errare. deus non irridet. Que em̃ seminauerit hõ hec ꝛ metet. qm̃ q̃ seminat in carne sua. ỏ carne ꝛ metet corruptionẽ Qui aũt seminat i spũ ỏ spũ metet vitã eternã Bonũ aũt facientes non deficiamꝰ. tẽpe em̃ suo metemus non deficientes. Ergo dum tempus habemꝰ operemur bonũ ad oẽs maxime aũt ad domesticos fidei.

Si spũ viuimus

spũ ꝛ ꝛc. Ante initiũ illiꝰ epl'e scribit sctũs ℔aulus dicens. Qui sũt xp̃i carnem suam crucifixerũt cum vicijs ꝛ ꝛcupiscentijs. Tunc statim sequit epl'a p̃ns que cum euãgelio hodierno ꝛcordari põt hoc mõ. In euangelio dicit. Nemo põt duobꝰ dñis seruire Duo dñi sunt caro ꝛ spũs In epl'a vero dicit qualiter spũ sit ambulandũ ꝛ non ꝼm carnẽ. Item in euãgelio ꝓhibet solicitudo vite p̃nt. In epl'a hortamur ad opa spũs viuificãtis Vñ apl's dicit| Frẽs si spũ viuimus | .i. ꝑ spm̃sanctũ| spũ ꝛ ambulemus | sequẽdo instinctũ spũsancti in operibꝰ nr̃is vel dictamẽ recte rõnis Et qꝛ bonũ opus ꝓput frequent ẽ occasio vane gl'ie iõ subdit| nõ efficiamur inanis gl'ie cupidi inuicẽ ꝓuocãtes | Ly. vbis iniuriosis| inuicẽ inuidẽtes | de bonis ꝓximoꝝ dolẽtes post h̃ apl's inducit nos ad mutuã supportatõz dicẽs| Frẽs ꝛ si ꝓcupatꝰ fuerit hõ | Ly. ꝑ aliquã passionẽ insurgẽtẽ vel ꝑ aliquã ignorãtiã| in aliq̃ delicto | Ubi sciẽdũ q̃ pctm̃ est ꝓpetratio mali ꝛ desertio boni. | vos q̃ spirituales estis | .i. ꝓfectioꝛes in vita ꝛ scia| hmõi instruite | .i. ad bonũ reducite| in spũ lenitatis | .i. rõnabiliter ꝛ lenit̃

non in impetu furoris| ꝯsiderãs teip̃m |.i. fragilitatẽ ꝓpriã| ne ⁊ tu tempteris |.i. in sil̃e pctm̃ cadere ꝑmittaris sicut petr⁹ cadere ꝑmissus ẽ vt sciret cõpati casib⁹ subditorũ| Alt̃ alteri⁹ onera portate |.i. ĩfirmitates mutuas ⁊ labores subueniẽdo mutuo| et sic adiplebitis legẽ xpi |q̃ est lex charitatis Gor. Lex ei moysi fuit lex terroris. lex xp̃i lex amoris. Vñ aug. breuis differẽtia legis ⁊ euãgelij timor ⁊ amor| Nã ⁊ si quis existimat se aliq̃d esse |.i. magnũ q̃d de se sentiens in supbia| cũ nihil sit |de se nisi vanitas ⁊ pctm̃. vtz. j. Cor. iiij. q̃d hẽs qd̃ non accepisti| ip̃e se seducit |.i. seorsũ a veritate se ducit. qꝛ ꝑ hoc in ꝯtemptũ fr̃is ⁊ ĩ alia pctã cadit. iõ subdit̃| opus aũt suuz ꝓbet vnusquisqꝫ |.i. diligenter examinet| ⁊ sic i semetip̃o tm̃ |.i. in testimonio ꝓprie ꝯscie. | gl̃iaz habebit ⁊ nõ in altero |.i. ĩ falsa laude alteri⁹ cui nõ est credendũ| vnusq̃sqꝫ ei onus suũ portabit |.i. mercedẽ boni vl̃ mali opis| coĩcet aũt |Ly. s. p̃lato ⁊ doctori. |is |.i. ille| q̃ cathezisat̃ |.i. ĩstruit̃| v̄bo |. s. doctrine| ei q̃ se |.i. q̃ eũ| cathezisat |.i. instruit| in oĩb⁹ bonis |q̃ dicit ⁊ docet non in mal̃. q̃ facit vt ptz Mat. xxiij. q̃ dicũt facite. s̃m opa vero illoꝝ nolite facere| nolite errare |.s. credendo ꝙ possitis eis ꝯformari ĩ malis ⁊ illicitis. sic̃ dicũt quidẽ q̃re non faciã hoc ex q̃ sacerdos meos facit| de⁹ nõ irridet̃ |Gor. i. nõ põt falli| q̃ eni semiauerit hõ |in p̃ntis vite labore| hec ⁊ metet |ĩ futura retributõe| qm̃ qui semiat in carne sua |.s. fouẽdo vicia carnalia| de carne et metet corruptionẽ |.s. pene eterne| q̃ aũt seminat in spũ |.i. spũalib⁹ opib⁹| de spũ |.i. virtute spũssc̃ti| metet vitã eternã |ꝑ premio| bonũ aũt facientes nõ deficiam⁹ |.s. a bono inchoato| tp̃e em̃ suo metem⁹ nõ deficiẽtes |qꝛ merces erit eterna| ḡ dum tp̃s habem⁹ |s. merẽdi qd̃ breue ẽ| opemur bonũ ad oẽs |.s. general̃r| maxĩe ãt ad domesticos fidei |Gor. i. ad xp̃ianos fideles qui domestici dicunt̃. qꝛ nobiscũ sũt d̃ familia eiusdem domus. s. eccl̃ie q̃ domus dei est.

Dominica. xvj. Ephe. iij.

Obsecro vos ne deficiatis in tribulatiõibus meis ꝓ vobis. q̃ est gl̃ia vr̃a Hui⁹ rei gr̃a flecto genua mea ad patrez dñi nostri ih̃u xp̃i. ex quo oĩs pat̃nitas in celis ⁊ in terra nomiat̃ vt det vobis s̃m diuitias gl̃ie sue virtutem corroborari ꝑ spũm eius ĩ interiori hoĩe habitare xp̃m ꝑ fidem in cordib⁹ vr̃is ĩ charitate radicati ⁊ fundati vt possitis cõprehẽdere cum oĩbus sanctis q̃ sit latitudo longitudo. sublimitas. ⁊ ꝓfundũ Scire etiã supeminentem charitatẽ xp̃i vt impleamini in oẽm plenitudinem dei. Ei aũt qui potens est oĩa facere abundanter quã petim⁹ aut intelligim⁹ s̃m virtutẽ que operat̃ in nobis ip̃i gloria in eccl̃ia ⁊ ĩ xp̃o ih̃um oẽs generatiões seculi seculorũ. Amen.

Obsecro vos ne deficiatis in tribula. ⁊c̃. Añ initiũ illius epl̃e scribit sctũs Paulus dicẽs ip̃is ephesijs. Vos q̃ aliq̃n eratis lõge facti est| ꝓpe in sanguie xp̃i. Tunc sequit̃ p̃ns epl̃a in qua apl̃s docet nos qualit̃ non solũ in ꝓsperitatibus. sed etiã in tribulatiõib⁹ a bono deficere ⁊ retrocedere non debem⁹ dicẽs | Frẽs. Obsecro vos ne deficiatis | Vin. s. in fide ⁊ bonis opibus. s. me existente| in tribulatõibus meis |.i. in vinculis ⁊ in carcerib⁹| ꝓ vobis |.i. ꝓ doctrina ⁊ fide quaz vobis p̃dicaui| q̃ |.s. fides| est gl̃ia vestra | i. meritũ glorie eterne| hui⁹ rei gr̃a |.i. propter hanc causam. s. vt non deficiatis in fide ⁊ sctitate vite| flecto genua mea |.s. cordis ⁊ corpis| ad p̃rem dñi nostri iesu xp̃i | Ly. i. ip̃m deuote dep̃cando| ex quo om̃is paternitas |.s. tanq̃ ab auctore| in celis. | i. in celestib⁹ angelis| ⁊ in terra |.i. in terrestrib⁹ hoĩbus| nominat̃ vt det vobis s̃m diuitias gl̃ie sue |.i. s̃m abundantiã bonitatis sue| virtutẽ |Ly. patiẽtie in aduersis | corroborari ꝑ spũm eius |.i. ꝑ spũm sctm̃ in interiori hoĩe |.s. in volũtate ⁊ intellectu | habitare xp̃m in cordib⁹ vr̃is ꝑ fidem | q̃ purificat habitaculũ cordis vr̃i| in charitate radicati |.s. quẽadmodũ arbor q̃ quãto ꝓfundi⁹ figit radices in terra tãto minus euelli põt| ⁊ fundati |ad similitudinẽ stabilis edificij. qꝛ q̃to plus ⁊ melius dom⁹ fundat̃ tãto diutius stat| vt possitis cõprehẽdere |.i. ꝑfecte intelligere| cum oĩbus sanctis |.s. apl̃is. martyrib⁹. ꝯfessorib⁹ ⁊ virgib⁹. ⁊ cũ ꝑfect̃| fidelib⁹ | que sit | Gor. i. quãta dz eẽ| latitudo |charitat̃|. qꝛ in extẽsiõe

vsq; ad inimicos. vt ptz Mat. v. Diligite inimicos vr̃os [longitudo]. s. charitatis. q; in ꝑsenerantia meritoꝝ. vt ptz Mat. x. Qui aũt ꝑseuerauerit vsq; in finẽ. hic saluus erit [sublimitas]. s. charitatis. q; in intentõe celestiũ p̃mioꝝ. Unde Col. iij. Que sursum sũt querite [⁊ ꝓfundũ]. s. charitatis. q; in humilitate ex ꝯsideratõe iudiciorum dei. Uñ ps̃. xxxv. Judicia dei abyss⁹ multa. Itẽ oro vt possitis [scire]. i. intelligere [etiã supeminentẽ charitatem xp̃i] q; aĩam suã ꝓ nobis posuit. vt ptz Joh. xiiij. Maiorẽ charitatẽ nemo hz vt aĩaz suã ponat quis ꝓ amicis suis [vt impleamini in oẽm plẽitudinẽ dei] Uin. i. in oĩ fructu iusticie in pñti. ⁊ tandem oĩ fructu gl̃ie in futuro [ei aũt]. i. deo patri [q̃ potens est oĩa facere]. i. oĩpotens est [supabundanter.] Gor. i. supra meritũ. vt ptz Ro. viij. Non sunt ꝯdigne passiões hni⁹ tp̃is ad futuraz gl̃iam [q̃ petim⁹]. i. plus q̃ petere sciam⁹ vel p̃sumam⁹ [aut intelligim⁹]. i. plus q̃ intelligere possumus. Rõ q; nostra intellectio sp̃ est finita. sed suũ posse est infinitũ igit̃ [s̃m uirtutẽ]. s. diuinã [q̃ opat̃ in nobis] Gor. vltra q̃ petere p̃sumem⁹. s. vt d̃us hõ fieret ⁊ q; ꝓ nobis moreret̃ [Jp̃i]. s. deo patri sit [gloria in eccl̃ia] Uin. quã in sanguine filij sui lauit [⁊ in xp̃o iesu]. i. i ei⁹ filio [in oẽs generatões seculi seculoꝝ]. i. i tota ꝯgregatõe mundi vbi vna generatio p̃terit ⁊ altera aduenit. ⁊ sic quodãmodo succedunt secula seculis.

Dominica. xvij. Ephe. iiij.

Obsecro vos itaq; ego vinctus in dño vt digne ambuletis vocatiõe qua vocati estis. cum oĩ humilitate ⁊ mãsuetudine. cum patientia supportãtes inuicẽ in charitate. Soliciti seruare vnitatẽ spũs in vinculo pacis. Unũ corpus ⁊ vnus spũs sicut vocati estis in vna spe vocationis vestre. Unus dñs. vna fides. vnum baptisma. vnus deus ⁊ pater oĩm qui sup oẽs ⁊ per oĩa ⁊ in oĩbus nobis. Qui est benedictus ĩ secula seculorum. Amen.

Obsecro vos itaq; ego vinctus ⁊c̃. Añ initiũ illius epistole scribit sctũs Paulus dicẽs. De⁹ qui potẽs est oĩa facere supabundanter q̃ petimus aut intelligimus. s̃m virtutẽ que opat̃ in nobis. Tunc sequit̃ pñs epl̃a Notandũ q; pñs epistola ⁊ euangeliũ hodiernũ ꝯcordant in hoc. q; euangeliuz dicit de hydropico quem dominus iesus christus curauit. ⁊ post hoc superbiam phariseoꝝ increpãdo ꝯcludit dicens. Qui se exaltat humiliabit̃ ⁊ q̃ ⁊c̃. Sic apl̃s paulus ĩ epl̃a hodierna docet nos humilitatẽ. patientiã ⁊ mãsuetudinẽ. sicut in epl̃a patebit Ergo dicit [Frẽs obsecro vos itaq;]. i. peto dãs ꝑ hoc supbis non sp̃ imperandi ptãtem ⁊ exercendi. sed pie ammonẽdi. q; sic̃ Señ. dicit. Generosus est aĩm⁹ hoĩs poti⁹ vult verboꝝ dulcedine duci q̃ importunitate trahi. i. facilius ducit̃ pia ammonitõne q̃ violenter trahat̃ impio ⁊ ptãte [ego]. scz Paulus [vinct⁹]. i. ligatus ĩ carcere Scripsit em̃ hanc epl̃am de roma detent⁹ ĩ carcere ꝑ thimotheũ discipulũ suum [in dño] i. ꝓpter dñm [vt digne ambuletis] procedendo de virtute in virtutẽ [vocatõe qua vocati est]. s. ad fidẽ catholicã ꝑ p̃dicatões meas [cum oĩ humilitate] Ly. s. interiori q̃tum ad ꝯuersationẽ [⁊ mãsuetudine] vt tractabiles sitis [cum patiẽtia] aduersorũ [supportãtes vos inuicẽ] in defectib⁹ ⁊ infirmitatibus [in charitate]. s. dei ⁊ ꝓximi [soliciti] supple sitis [s̃uare vnitatẽ spũs] i. vnitatẽ eccl̃ie quã facit spũs sctũs ⁊ ꝑ oppositũ eius scisma facit diabolus [ĩ vincl̃o pacis] sic̃ em̃ vinculũ corpale vnit ligata ĩ teriꝑm. Sic pax ⁊ tranq̃litas seruãt vnitatẽ credentiũ [vnũ corp⁹] supple sitis q̃d est corp⁹ xp̃i mysticũ. g̃ dẽmus eẽ in charitate sic̃ mẽbra corpis [⁊ vnus spũs] Uin. i. idẽ velle ⁊ nolle [sic̃ vocati estis ĩ vna spe]. s. btĩtudinis eterne [vocatõis vr̃e] ad fidez catholicã ꝑ quam habebitis vitã eternam [vn⁹ dñs]. s. cui seruitis [vna fides] q; lz articuli sint multi in fide catholica. tñ vna est fides [vnũ baptisma] Uin. q̃ regeneramur [vnus deus ⁊ pr̃ oĩm]. s. ꝑ creationẽ ⁊ ideo nemo potest se alteri preferre [qui ẽ super omnes]. s. creaturas ꝑ excellentiam [et per omnia] per generalem reruz gubernationem [et in omnibus nobis] scilicet fidelibus specialiter est per gratiam [qui est benedictus in secula seculorum. Amen]

Gñica. xviij. j. Coꝝ. j.

Gras ago deo

meo semper pro vobis in gratia di
que data est vobis in xp̄o iesu q̄ in
oibus diuites facti estis in illo ī oī
verbo et in oī scientia sicut testimo
nium xp̄i confirmatum est in vob
ita vt nihil vobis desit in vlla gra-
tia expectantibus reuelationē dn̄i
nostri iesu xp̄i. Qui ⁊ confirmabit
vos vsq̄ in finē sine crimine. ī die
aduentus dn̄i nostri ih̄u christi.

Grās ago deo
meo sp̄ ⁊c̄. Aū initiū illius epl̄e
scribit sctūs paul⁹ apl̄s salutās
amicabil̄r corinthios dicēs. Gr̄a vobis et
pax a deo pr̄e nostro ⁊ dn̄o ih̄u xp̄o. Tunc
statim sequit̄ pn̄s epl̄a que ꝯcordat cū euā
gelio hodierno in hoc. q̄ in euangelio legi
tur de magno mandato dilectōis qd̄ absq̄
dono gr̄e p̄fici nō pōt. vt ergo hoc manda
tū magnū implere possimus tunc apl̄s pau
lus in epl̄a hodierna nos inducit ad gr̄am
obtinendā. ⁊ principal̄r p gr̄arum actiōes.
q̄ gratiarū actio est ad plus dandum inui
tatio. Ergo apl̄s dicit in epl̄a [Grās ago]
Glo. corde. ore ⁊ ope. Hic mos est apl̄i. q̄
fere oēs epl̄as suas incipit a gratiarū actōe
[deo meo sp̄] Ly. i. oib⁹ horis mihi ad orā
dum ꝯgruis ⁊ deputatis [p vobis] sicut
p filijs meis charissimis [in gr̄a dei] .i. p̄
pter grām dei [que data est vobis in xp̄o
iesu] Vin. i. ex meritis ⁊ virtute ih̄u xp̄i.
[q̄ in oibus] .s. ptinentibus ad salutē [di-
uites facti estis in illo] .s. xp̄o [ī oī verbo]
doctrine [⁊ in oī sciētia] .i. intelligētia scri-
pturarū [sicut testimoniū christi] Gor. i. te
stimoniū nostrum de xp̄o [ꝯfirmatū est in
vobis] .i. a vobis firmiter retentū [ita vt
nihil vobis desit in vlla gr̄a] ad salutē ne-
cessaria [expectantib⁹ reuelationē] Gor. i.
clarā visionē ⁊ cognitōz [dn̄i nr̄i iesu xp̄i]
q̄ erit ī patria celesti [qui ⁊ ꝯfirmabit vos]
in donis collatis [vsq̄ in finem] .i. vsq̄ ad
mortē vt sitis [sine crimine] Ly. i. sine pec
cato mortali. q̄ peccatū veniale nō pōt eti
am a p̄fectis oīno vitari. Vn̄ Prou̅. xxv.
Septies in die cadit iustus ⁊ resurget [in
die aduentus dn̄i nostri Ih̄u xp̄i] .i. in die
iudicij. q̄ q̄ sine crimīe mortali in die mort̄
inuenietur in die iudicij sine crimine pre-
sentabitur.

Dominica. xix. Eph̄. iiij

Renouamini spi
ritu mentis vestre. ⁊ indui-
te nouū hoīem qui s̄m deum crea-
tus est. in iusticia ⁊ sanctitate veri-
tatis. ꝓpter qd̄ deponentes men-
daciū loquimini veritatem vnus-
q̄ cum ꝓximo suo. qm̄ sumus inui
cem membra. Irascimini ⁊ nolite
peccare. Sol nō occidat sup̄ iracū
diam vestrā Nolite locum dare di
abolo Qui furabat̄. iam non fure
tur. Magis autē laboret opando
manibus suis quod bonū est vt ha
beat vn̄ tribuat necessitatē patiēti.

Renouamini spi
ritu mentis ve. ⁊c̄. Aū initiū illius
epl̄e scribit sctūs paulus. di. Vn⁹ dn̄s vna
fides. vnū baptisma. vnus deus ⁊ pr̄ oīm
Tunc sequit̄ epl̄a hodierna que in hoc cō
cordat cum euāgelio hodierno. q̄ in euan
gelio legit̄ d̄ palitico quē dn̄s curauit Sic
in epl̄a apostolus monet paliticos ī anima
vt erigant̄ spūaliter a palisi ad bōa opera
di. [renouamini] Ly. p gr̄am dei [spū mē
tis vestre] .i. in spū qui est mens vestra [⁊
induite nouū hoīem] Tho. vetus homo ē
adam p quem pctm̄ in oēs homines introī
uit. Sed nouus hō est xp̄s qui est primum
principiū innouatiōis ⁊ renouatiōis. qm̄
sicut in adaz oēs moriunt̄. ita ⁊ in xp̄o oēs
viuificabunt̄. [qui] .s. nouus hō xp̄s [s̄m
deū creat⁹ ē] .i. a spūctō ꝯcept⁹ ē ī vtero v̄-
gis ⁊ d̄ [ea] nat⁹ ē [ī iusticia] oꝝis [⁊ sctitate]
cordis [v̄itatis] oris Ly. q̄ u̅ fuit ī xp̄o du
plicitas vel falsitas aliqua vel hypocrisis
vt ptz. j. Pe. ij. q̄ peccatum non fecit nec ī-
uentus est dolus in ore ei⁹ [ꝓpter qd̄ depo
nentes mēdaciū] Ly. p quod ꝓximus de-
fraudat̄ [loq̄mini veritatē vnusq̄sq̄ cū ꝓ-
ximo suo] p quā cum eo recte viuit̄ [qm̄ su
mus inuicē mēbra] Vin. nā vnn̄ membruz
nō decipit alterū in eodē corpe. sz plus cō-
dolet ⁊ adiuuat alterū. Sic q̄ os seruit ca-
piti. oculi pedibus. ⁊ sic de alijs membris.
[Irascimi] ꝯtra peccatores [⁊ nolite pec-
care] nimis aspere arguēdo. Vn̄ Eccs. vij
Noli esse iustus multū [Sol nō occidat su
p iracundiā vr̄am] .i. nō duret vsq̄ ad oc-
casū solis [nolite locū dare diabolo] Vin.
s. in ira p̄seuerando [q̄ furabat̄] Ly. aū cō

uersionē de errore gentili| iam non furet̄]
s.christianitatis tpe| magis aūt laboret o-
pando manib⁹ suis]Gor. vnusquisq; ma
nibus suis diligenter ⁊ strenue.q; qui non
laborat non mādūcet| qd̄ bonuz est].i. vti
le ⁊ honestū| vt habeat]non tm̄ vnde vi-
uat.sed ⁊| vnde tribuat necessitatem pati
enti]id est indigenti.

Dominica.xx.Ephe.v.

Videte itaq;
quō caute ambuletis. Nō
quasi insipientes sed vt sa
pientes redimentes temp⁹.qm̄ di-
es mali sunt. Propterea nolite fie
ri imprudentes sed intelligentes q̄
sit voluntas dei.et nolite inebriari
vino In quo est luxuria sed imple
amini spūsancto loquentes vobis-
metipsis in psalmis ⁊ hymnis ⁊ cā
ticis spiritalibus cantantes ⁊ psal-
lentes in cordibus vestris domino
Gratias agentes sp̄ ꝓ oībus in no-
mine dñi nostri iesu xp̄i d̄o ⁊ patri
Subiecti inuicem in timore xp̄i.

Videte itaq;
quō caute ambu.⁊c̄. Aū initiuz
illius epl̄e scribit sctūs paulus.
di. Surge qui dormis ⁊ exurge a mortuis
⁊ illuminabit te xp̄s. Tunc sequit̄ epl̄a ho
dierna que concordat cuz euangelio hodi-
erno Nam in euangelio legit̄ de nuptijs ⁊
quō quidam qui nō fuit indutus veste nu-
ptiali.traditus fuit ad tenebras exteriores
Sic et in epistola presenti apostolus Pau
lus monet nos vt caute ⁊ sapienter ambu
lemus ad illas nuptias de quibus dicit
euangelium.ne vestem nuptialez sine qua
ad tenebras exteriores proijciamur perda
mus dicens| Fratres]Gor.filij eiusdem.
scz patris dei.⁊ eiusdem matris .scz eccle-
sie| Videte]Gor.oculo interiori.non tm̄
exteriori| quō caute ambuletis]propter
vie pericula que sunt multa ⁊ varia| Non
quasi insipientes.sed vt sapientes]in oib⁹
ꝓuidentes| redimentes tempus]Ly.s.bo
nis operib⁹ insistētes| qm̄ dies mali sūt]
Vin.dies s̄m se boni sunt ⁊ a deo ꝑ omnia
bene ordinati.sed dicunt̄ mali occasionali
ter.vel per accidens propter miseriaz ⁊ pe
nalitatem quas patiuntur homines dieb⁹
istis.vel propter peccata vel malitias ho-
minum que superabundant diebus istis.
Quia iam totus mundus in maligno posi
tus est.| propterea]quia dies mali sunt.
| nolite fieri imprudentes.sed intelligentes
que sit voluntas dei]Vin.vt s̄m illam o-
peremini vt sic voluntas vestra diuine vo
luntati conformetur| et nolite inebriari vi
no]Vin.id est vltra necessitatem ⁊ mensu
ram vti vino.| in quo est luxuria]scz non
formaliter.sed effectiue ⁊ causaliter.vt pa
tuit in Loth.qui post vinum commisit in-
cestum.vt patet Gene.xix.| Sed implea-
mini spiritu sancto Ly.qui datur sobrijs ⁊
castis| loquentes vobismetipsis]Vin.id
est instruentes non solum alios. sed etiam
vosmetipsos| in psalmis]id est in verbis
sacre scripture de laude dei| ⁊ canticis spi
ritalibus]id est in verbis sacre scripture d̄
gaudijs eternis tractantibus| cantantes.
⁊ psallentes in cordibus vestris domino]
Vin.id est ad honorem domino| gratias
agentes semper pro omnibus]scilicet do-
nis.quia gratitudo beneficij accepti dispo
nit ad receptionem alterius| in nomine do
mini nostri iesu christi]Gor.id est ad exal-
tationem domini nostri iesu christi.qui di
citur dominus propter potestatem.noster
propter charitatem.iesus propter salutez
christus propter benignitatem| deo ⁊ pa/
tri]scz deo per creationez.patri per guber
nationem ⁊ conseruationem| Subiecti in-
uicem.]non solum subditi prelatis humili
ter et cum timore obediendo.sed etiam pre
lati humiliter ⁊ cum timore curam eorum
solicite gerendo| in timore christi] qui est
custodia omnium predictoꝝ.

Dominica.xxj.Ephe.vj.

Confortamī in
dño ⁊ in potentia virtutis
eius. Induite vos armaturam d̄i
vt possitis stare aduersus insidias
diaboli. Quoniam non est nobis
colluctatio aduersus carnem ⁊ sā-
guinem sed aduersus principes et
potestates.aduersus mundi recto
res tenebraꝝ harū contra spūalia
nequicie in celestibus. ꝓpterea ac-
cipite armaturā dei vt possitis resi
stere ī die malo ⁊ in oībus perfecti
stare. State ergo succicti lumbos

vestros in veritate ⁊ induite loricā iusticie ⁊ calciati pedes in p̄parati-one euangelij pacis. In oībus sumentes scutum fidei. in quo possitis oīa tela nequissimi ignea extinguere. ⁊ galeam salutis assumere. ⁊ gladiū spūs quod est verbū dei.

Confortamini ī dño ⁊c. Añ initiū illius epl'e scribit sctūs Paulus in eodē ca. d. Serui obedite dñis vestris carnalib⁹ cum oī timore in simplicitate cordis vr̄i sicut xp̄o Nō ad oculū seruiētes. quasi hoīb⁹ placentes sed vt serui xp̄i facientes voluntatē dei ex aīo cum bona volūtate seruiētes sicut dño ⁊ ñ hoībus. Tunc sequit̄ pñs epl'a in qua apostolus nos instruit de bello ⁊ armis contra diabolū q̄ nos multipl'r impugnat dicens. Confortamini in dño Gor. ꝯtra bellum diaboli ⁊ in potētia virtutis eius Ip̄e eī dat virtutē ⁊ fortitudinē plebi sue induite vos armaturā dei Ly. i. virtutib⁹ que sunt arma militū xp̄i vt possitis stare absq̄ casu pcti mortalis aduersus insidias diaboli q̄ est mille artifex qm̄ non est nobis colluctatio aduersus carnē ⁊ sanguinē. i. aduersus hoīes q̄ sunt caro ⁊ sāguis ⁊ per ꝯsequēs visibiles sed aduersus p̄ncipes ⁊ potestates Vin. p̄ principes intelliguntur mediocres demōes q̄ p̄sunt mīorib⁹. ⁊ p̄ ptātes intelligunt̄ maiores demōes Nā de singulis ordinib⁹ ceciderūt aliq̄ ī quib⁹ naturalia remāserūt integra. vt dicit Diony. in de celesti hierarchia. Et īferiores demōes obediūt supiorib⁹ vt magis possint nocere hoīb⁹ aduersus mūdi rectores. i. aduersus demōes q̄ regūt mundū. i. mūdi al'r viuētes tenebraꝝ haꝝ. s. q̄ hoīes mūdiales hñt tenebrosas aīas ⁊ sūt ī tenebris vicioꝝ ⁊ p̄ducent̄ post h̄ ad tenebras exteriores ꝯtra spūalia neq̄cie. i. ꝯtra malignos spūs ī celestib⁹. i. exñtes in h̄ aere caliginoso. de quib⁹ dr̄ Mat. xiij. Aues celi comederūt illud. s. semē seminatū. i. verbū dei ꝓpterea accipite armaturā dei. i. v̄tutes q̄b⁹ de⁹ suos milites armat. Nō armaturā mūdi. q̄ cū hostes sint spūales nihil valet ꝯtra eos armatura corp̄alis vt possitis resistere Ly. insultib⁹ demonū ī die malo. i. in p̄nti vita. vbi imminet pugna temptationū ⁊ in oīb⁹ tam p̄sp̄is q̄ aduersis p̄fecti stare ita q̄ nō frāgami in aduersis nec eleuamini in p̄sp̄is state ergo succincti lūbos vr̄os. i. carnales ꝯcupiscētias cingulo castitatis frenātes ī veritate Gor. nō simulatorie vt hypocrite q̄ sunt q̄si virgies fatue hñtes vasa sine oleo induite loricā iusticie Ly. sicut eī lorica coop̄it totū corpus. sic iusticia reddit vnicuiq̄ debitū ⁊ calciati pedes. i. affectiones sint munite virtutib⁹. ne a vicijs det̄pent̄ in p̄paratōe euangelij pacis vt sitis p̄parati ad p̄dicandū euangeliū xp̄i q̄ annūciat pacē eternā in oībus Gor. s. p̄lijs siue illatis a carne. siue a mūdo siue a diabolo sumētes scutū fidei Vi. i. fidē p̄ scuto. d̄ q̄ dr̄ ps̄. xc. Scuto circūdabit te v̄itas eius. Sicut eni scutū p̄mo recipit ictus. sic p̄me impugnatōes sunt ex p̄te fidei. Item scuto p̄tegit̄ sinistra p̄s corp̄is. Sic fides hz solū p̄tegere in hac vita. q̄ non erit fides post hāc vitā in q̄ possitis oīa tela neq̄ssimi Gor. i. acutas temptatōes diaboli ignea. i. de vicio ad viciū inflāmantia. extinguere. i. sup̄are ⁊ galeā salutis assumite. i. charitatē sicut galea supponit̄. alijs armis. sic charitas alijs virtutib⁹ preponit̄ ⁊ gladiū spūs. i. gladiū spūalem. q̄d est verbū dei q̄ p̄cussus verbo dei diuidit̄ a mūdo. de hoc gladio dr̄ Mat. x. Non veni mittere pacē sed gladiū ⁊c.

Dominica. xxij. Phil. j.

Confidim⁹ ī domino iesu q̄ qui cepit in vobis opus bonum perficiet vsq̄ ī diem christi iesu Sicut est mihi iustū hoc sentire p̄ oībus vobis eo q̄ habeam vos in corde ⁊ ī vinculis meis. ⁊ in defensione ⁊ in confirmatione euāgelij socios gaudij mei omnes vos esse Testis em̄ mihi est deus quō cupiam vos oēs in visceribus iesu xp̄i. ⁊ hoc oro vt charitas vestra magis ac magis abundet in om̄i scientia ⁊ in oī sensu vt p̄betis potiora. vt sitis sinceres ⁊ sine offēsa ī diē christi. Repleti fructu iusticie per iesum christum. in laudem et gloriam dei.

Confidim⁹ ī domino iesu ⁊c. Añ initiū illi⁹ epistole scribit sanct⁹ paulus salutādo philippū.

dicẽs. Gra vobis ⁊ pax a deo patre nostro ⁊ dño ihu xpo Tunc sequit epla pñs Ubi notandũ q epla pñs ⁊ euangeliũ hodiernũ ꝓcordant. Quia in euãgelio monemur ad habendã charitatẽ. Non vt tm̃ bñfaciamus primo. sed etiã dimittamus iniurias nobis ab eo illatas. vt ptz in euãgelio. Et ad illam pfectã charitatẽ inducit nos apls in pñti epla vt patebit in textu di. Frẽs. Confidimus ¶Uin. i. fiduciã habem⁹ ī domino ihu ¶non in aliqua alia creatura. q̃ qui cepit in vob opus bonũ pficiet ¶Ly. sicut enī inchoatio opis boni est a deo. ita et ꝓsũmatõ ¶vsq; in diẽ ihu xpi ¶Uincẽ. i. ad mortẽ cuiuslibet hois. tunc de⁹ manifestabit se cuilibet hoi. ⁊ tũc reddet vnicuiq; iuxta opa sua ¶Sicut est mihi iustũ hoc sentire ¶. i. bonã opinionẽ habere ¶p oib⁹ vob ¶ q̃ dilectio facit bonũ opinare ꝺ dilecto. q̃ subdit ¶ eo q habeã vos in corde ¶Cor. i. i intimo affectu charitatis ¶ ⁊ i vinculis meis ¶ Cor. i. in vinculis p euãgelio patiẽdo ¶ ⁊ i defensione euãgelij ¶. i. dũ euangeliũ ꝓtra infideles defẽdo ¶ ⁊ ꝓfirmatõe ¶. i. dum infirmos in doctrina euãgelij. s. ꝓfirmo cum in oibus his iaz enumeratis memor vestri sum desiderãs ¶ vos oẽs esse socios gaudij mei ¶future remuneratõis. q̃ q̃to plẽs socij. tanto maius gaudiũ ¶ testis eñ mihi est de⁹ ¶Uin. i. p̃bet testimoniũ ¶ quõ cupiam vos oẽs esse in viscerib⁹ ihu xpi ¶. i. intimo amore ihu xpi ¶ ⁊ h̃ oro vt charitas vestra magis ac magis abũdet ¶Ly. q̃ charitas sp crescere põt ¶ in oi scia ¶. s. discretiõis vt ametis primos. ⁊ vicia eor nõ ametis ¶ ⁊ in oi sensu ¶. s. diligenter. q̃ oibus bonis q̃ videt in eo quem amet ꝓgaudet. ⁊ mal ei⁹ compatit ¶ vt pbetis potiora ¶Uin. i. pbare possitis nõ solũ bona sed etiã potiora. i. meliora ea sequẽdo ¶ ⁊ sitis sinceres ¶. i. puri ⁊ mundi in vobis ¶ ⁊ sine offensa ¶. s. primis vestris ¶ in diẽ xpi ¶. i. vsq; in finẽ vite ¶ repleti fructu iusticie ¶. i. bonis operibus que sunt fructus iusticie ¶ p iesum xpm ¶ a cuius grã venit oẽ meritũ ¶ in laudẽ ⁊ gloriã dei ¶Uin. vt digne possitis deuz laudare et glorificare.

Dominica. xxiij. ¶Phil. iij.

IMitatores mei estote ⁊ obseruate eos q̃ ita ambulãt sicut habetis formam nostrã. multi enī ambulãt quos sepe dicebam vobis. Nunc aũt ⁊ flens dico inimicos crucis xpi. quor finis interitus. quor deus venter est ⁊ gloria in ꝓfusione ipor qui terrena sapiunt. nostra aũt ꝓuersatio ī celis est. vnde etiam saluatorẽ expectamus dñm nostrũ ihm xpm qui reformabit corp⁹ humilitatis nostre cõfiguratũ corpi claritatis sue fm operationẽ qua possit etiaz subijcere sibi oia iesus christus dominus noster.

IMitatores mei estote ⁊ obseruate ⁊c. Añ initium illius eple scribit sctus ¶Paulus in eodẽ capitulo dicẽs. Fratres ego nõ arbitror me ipm cõprehẽdisse. adhuc vnũ aũt Ly. supple est quod de me assero que quidem retro sunt obliuiscens. ad ea vero que sunt prioza extẽdens meipm Tunc sequit epla pñs. Ubi notãdũ q epla ⁊ euãgeliũ ꝓcordãt. Nã in euãgelio legit q̃liter imaginẽ dī i. aiam sil̃itudie sua insignitã deo reddere debemus. Cũ dicit. reddite q̃ sunt cesaris cesari. ⁊ q̃ sunt dei deo. Sic in epla hodierna apls hortat nos vt reddam⁹ deo imaginẽ suam. ⁊ hoc fit imitãdo doctrinã ipsius apli. ergo dicit ¶ Frẽs imitatores mei estote ¶. s. in fide ⁊ charitate ¶ ⁊ obseruate eos ¶ i. attendite diligenter vt vos eis ꝓformet ¶ qui ita ambulant ¶ ꝺ virtute i virtutẽ ¶ sic habetis formã nram ¶. s. viuẽdi vob traditam ꝟbo. exẽplo. ⁊ scripto ¶ multi eñ ãbulant ¶. s. via puersa ¶ q̃s sepe dicebã vobis ¶ cum eẽz pñs vobiscũ ¶ nũc aũt ⁊ flẽs dico ¶ hic notat cõpassio apli q̃ fleuit alioz miseriã ⁊ pditionẽ. ⁊ p hoc inducere nos volẽs ad cõpassionẽ primorũ ¶ inimicos crucis xpi ¶ q̃ eor vita erat cruci xpi contraria. q̃ in delitijs viuebant q̃les fuerunt gulosi ⁊ luxurioſi ¶ quor finis interit⁹ ¶. s. etern⁹ q̃ in fine ꝓsequunt penam eternã ¶ q̃z de⁹ venter est ¶ q̃ studen eis satisfacere in oibus. Et q̃cq̃d faciũt p ventre faciũt. ⁊ ipm tanq̃ deũ colũt ¶ ⁊ gl̃ia eor ¶. s. tpalis ¶ i cõfusione ipor ¶. i. pducet eos ad ꝓfusionem eternã ¶ q̃ terna sapiũt ¶Ly. tm̃mõ ⁊ non celestia ¶ nostra aũt ꝓuersatio in celis est. ¶ Cor. i. sil̃is ꝓuersatõi celestiũ q̃uis sum⁹ i terra ¶ vñ ⁊ saluatorẽ ¶ Cor. tam aiarum q̃ corpor ¶ expectam⁹ ¶ venturũ ad iudiciuz

[dñm nostrum ihm xpm qui reformabit]
s. in generali resurrectõe [corpus humili-
tatis nre] Ly. nam in nob mõ est hũiliatio
nis occasio eo q est corruptibile ⁊ putrefa
ctibile. ⁊ corrodet a vermib⁹. ⁊ in cineres
resoluet [ꝯfiguratũ]. i. assimulatũ [corpo
ri claritatis sue] qꝛ scti resurgent in corpe
glorioso. sicut ⁊ xps resurrexit [ꝟm opati-
onẽ]. i. potentiã opandi [qua possit etiam
subijcere sibi oia] ꝓpter creationẽ em oia
sunt sibi subiecta q̃ de nullo facta sunt. Et
nisi ꝯseruarent a deo in esse in nihil redige
rent [itaq; frẽs mei charissimi] Ly. i. mihi
iũcti dilectõe spũali [⁊ desiderãtissimi] qꝛ
desiderabat eos videre tpaliter hic in vi-
ta. ⁊ eternalr in pria [gaudiũ meũ] de vro
ꝓfectu [⁊ corona mea] doctorib⁹ em debe
tur corona spãlis que dr aureola [sic sta-
te]. s. firmi ꝯtra tribulatões hui⁹ mũdi [in
dño charissimi] ita q ab eo nullo mõ euel-
lamini [Euchodiã rogo ⁊ sinthicẽ depcor
in idipm sape in dño] Ly. i. firmiter stare.
Iste erãt due matrone quas ꝯfortat spãli
ter apls. Tum ꝓpter fragilitatis sexum.
Tum qꝛ ministrauerant sibi necessaria. et
alijs pdicatorib⁹. vt oñderz se gratũ [etiã
rogo ⁊ te germane] est nomen ꝓpriũ [cõ-
par]. i. socius ⁊ adiutor meus in pdicatõe
[adiuua illas]. s. mulieres [que mecũ labo
rauerũt in euãgelio]. s. mihi necessaria mi-
nistrãdo. ⁊ non solũ mecũ sed [cũ clemente
⁊ ceteris adiutorib⁹] in pdicatõe verbi di
ipis. s. sicut ⁊ mihi necessaria mistrando.

Dominica. xxiiij. Col. j.

Non cessamus ꝓ
vobis orantes ⁊ postulãtes
vt impleamini agnitione volunta
tis eius. in oi sapia ⁊ intellectu spi-
ritali. vt abundetis digne deo per
oia placentes in oi opere bono fru-
ctificãtes ⁊ crescẽtes in scia dei In
oi virtute confortati ꝟm potentiaz
claritatis eius In oi patientia ⁊ lõ
ganimitate. cum gaudio gras agẽ
tes deo ⁊ patri q̃ dignos nos fecit
in ptem sortis sctõꝝ in lumie. Qui
eripuit nos d ptãte tenebraꝝ ⁊ trãs
tulit in regnũ filij dilectõis sue. in
quo habem⁹ redemptionẽ ⁊ remis
sionẽ pctõꝝ p ihm xpm dñm nrm

Non cessamus ꝓ
vobis orãtes ⁊c. Ante initiũ illius
epl'e scribit sctũs Paulus in eodẽ ca. dicẽs
salutando amicabiliter Colossen. Gratia
vobis ⁊ pax a deo patre nostro. ⁊ dño no-
stro iesu christo. gratias agimus deo ⁊ pa-
tri dñi nostri iesu xpi semp pro vobis oran
tes. scz ego Paulus ⁊ thimothe⁹ discipu-
lus meus audientes fidẽ vestram in xpo ⁊
dilectionem quam habetis in oẽs sanctos
ꝓpter spem que reposita est vobis in celis
Tunc sequit psens epistola. Notandũ q
euangeliũ ⁊ epistola psens ꝯcordant. qꝛ in
euangelio legit de filia archisynagogi yai
ri mortua quam dñs ad deuotam petitõez
patris resuscitauit. Sic etiaz in epistola p-
senti apostolus nos hortat ad deuotã ora-
tionem p quam mens in deũ eleuat dicẽs.
[Frẽs Non cessamus] Gor. horis oportu
nis [ꝓ vobis orantes] Ly. mente [⁊ postu
lantes]. s. ore [vt impleamini agnitiõe vo-
luntatis eius] vt plenius voluntatẽ diui-
nam cognoscatis quid velit ⁊ quid nõ [in
oi sapientia] q̃tum ad cognitionẽ rerum
ad vitam actiuam pt inentiũ [⁊ intellectu
spiritali] q̃tum ad cognitionem spũaliuz
ad contemplatiuã vitam ptinentium [vt
ambuletis digne]. s. p viaz huius vite ad
patriã [deo per oia placentes] p rectã intẽ
tionẽ ⁊ bonam voluntatez [in oi opere bo
no fructificantes]. i. p bonã opationez ad
deũ ad ꝓximũ ⁊ ad seipm [⁊ crescentes in
scia dei]. i. in cognitione diuinitatis [In
oi virtute ꝯfortati ꝟm potentiam clarita-
tis ei⁹]. i. ꝟm filiũ qui ẽ claritas pris p quã
confortamur in bono [in oi patiẽtia] Ly.
p adũsoꝝ tolerãtiã [⁊ lõganimitatẽ] p cer
tã pmioꝝ expectatõz [cũ gaudio] gor. ñ ex
tristicia aut nccitate [i xpo ihu dño nro]

Dominica. xxv. Hiere. xxiij.

Ecce dies veniẽt
dicit dominus et suscitabo
Dauid germen iustum et regnabit
rex et sapiens erit. et faciet iudici-
um et iusticiam in terra. In dieb⁹
illis saluabitur iuda. ⁊ israel habi-
tabit confidenter. Et hoc ẽ nomen
qd vocabunt eum domin⁹ iustus
noster ꝓpter hoc ecce dies veniẽt
dicit dñs. ⁊ non dicent vltra viuit

dñs qui eduxit filios israel de terra egipti. sed viuit dñs qui eduxit et adduxit semen domus israel de terra aquilonis et de cunctis terris ad quas eieceram eos illuc et habitabūt in terra sua dicit dominus omnipotens.

ECce dies veni ent dicit dñs tē. Ante initiū illius pphetie. Locut⁹ est dñs deus p pphetam hiere. di. Ue pastoribus q̄ dispgunt et dilacerāt gregē pascue mee. dicit dñs. Ideo hec dicit dñs deus isrl ad pastores. q̄ pascunt pplm meū. Vos dispsistis gregē et eiecistis eos. et nō visitastis eos. Ecce ego visitabo sup vos maliciam studiorū vestror ait dñs. Ecce ego gregabo reliquias gregis mei de oibus terris ad q̄s ejeceram eos. Post hoc sequit epla hodierna que est vltima dñica anni. Pro quo notandū q̄ in prima et vltima dñica eccl'ia agit de aduentu xp̄i. In signū q̄ ipe est alpha et o. prim⁹ et nouissimus. prim⁹ in dignitate. nouissim⁹ in seruitute. Unde Bern. Nemo illi sublimior. nemo illi hūilior. Itē in signū q̄ cuncta nr̄a opatio ab ipo sp incipit et p ipsum cepta finit. Ecce dies venient dicit dñs Ly. s. xp̄i veri dei et hois. et suscitabo dauid germen iustū. i. xp̄m q̄ factus est ex semine dauid p̄m carnē. et regnabit rex Matth. xxviij. Data ē mihi oīs potestas in celo et in terra. et sapiēs erit sapia increata et creata. et faciet iudiciū discretionis in pñti discernēdo fideles ab infidelib⁹. vocando aliquos ad fidem et dimittēdo aliq̄s suo iusto iudicio licet nob occulto. et iusticiā in terrā. s. dādo legem euāgelicā que ptinet pfectā iusticiā. In diebus illis saluabit iuda. i. quicunq̄ veraciter pfitet corde et ore nomē dñi. et isrl habitabit pfidenter. Istud refert ad statū ecclesie triumphātis vbi est sūma securitas. et hoc est nomen q̄d vocabūt eum dñs iust⁹ nr̄. s. iustificans nos. ppter hoc ecce dies venient dicit dñs. et non dicēt vltra. viuit dñs q̄ eduxit filios israel de terra egipti. s. p moysen. q̄ sicut ad pñtiam maioris luminis minus obfuscat. sic aduenīēte bñficio incarnatōis ih̄u xp̄i et redēptionis nr̄e p eum pfecte obfuscata sunt oia bñficia q̄ fuerūt in veteri lege tā nq̄ modica aut nulla respectiue. sed viuit dñs qui eduxit et adduxit. Glo. or. p christus semen dom⁹ israel de terra aquilonis et de cūctis terris ad quas eiecerā eos illuc. Ly. ista adductio intelligit de vocatōe ad fidem xp̄i. q̄ de oibus ptibus terre sunt aliqui vocati. et ista vocatio maior est et excellētior incōparabiliter oibus bñficijs veteris testamenti. et habitabūt in terra sua in eccl'ia militante. et postea triumphāte. q̄ est terra viuentiū p̄missa fidelibus in p̄miū. dicit dominus omnipotens.

In festo dedicatōis Apoc. xxj.

VIdi ciuitatē sanctā hierusalem nouaz descēdentem de celo a deo parataz sicut sponsam ornatā viro suo. Et audiui vocem magnā de throno dicentem. Ecce tabernaculū dei cū hoibus. et habitabit cuz eis. Et ipi populus eius erunt et ipe deus cū eis erit eoz deus. Et absterget de⁹ omnē lachrimā ab oculis eoz et mors vltra non erit neq̄ luctus neq̄ clamor neq̄ dolor erit vltra. que prima abierunt. Et dixit qui sedebat in throno. Ecce noua facio oia.

VIdi ciuitatē sanctam hierusalem tē. Ante initium illius epistole scribit sanctus Johes in eodem capitulo dicens. Vidi celum nouum et terram nouam primum enī celum et p̄ma terra abijt. Ly. hec omnia in fine mundi in nouabunt et in melius mutabunt in claritate vt patet Luc. xxj. Celum et terra transibunt. non q̄tum ad substantiam. sed q̄tum ad formam et hoc totum cedat ad gloriam electorum. qui ex creaturis laudant deum. Tūc sequitur presens epistola. In diebus illis. Hic sanctus Johannes describit innouationem humane nature q̄tum ad electos dicens. Vidi sanctam ciuitatem hierusalem. Lyra. id est electorum societatem perfecta charitate vnitam. nouam. Lyra. q̄tum ad corporis gloriam. Corpora enim sanctorum que nunc sunt corruptibilia. grossa. ponderosa. et obscura. Resurgent immortalia. subtila. agilia. clara. et hoc fit ex glorie animaz ad corpa redūdātia. descēdentē de celo

Ly. Nam aie beate descendunt de celo vt corpa resumant ⁊ in iudicio cōpeāt| a deo paratā |Ly. dotib⁹ aie ⁊ corpis| sicut spō sam ornatā |virtutib⁹| viro suo |.i. ad honorē viri sui .s. xpi| Et audiui vocem magnā de throno |.s. diuine maiestatis| dicētem. Ecce tabernaculū dei cum hoibus et habitabit cū eis |Ly. habitatio eni dei cū hoibus erit insepabilis. Quia beati sp habebunt apertā visionē ⁊ pfectam fruitōez |Et ipi ppls eius erunt |.s. beati erūt sicut ⁊ ipe beatus est Añ in ps. cxliij. Beat⁹ populus cui⁹ dñs deus ei⁹ Añ ⁊ Leuit. xxvj Ego ero vr deus vosqz eritis mihi ppls| ⁊ ipe deus cum eis. erit eoz deus |Glo. or. Quia nunqz ab eis expellet. qz nunqz peccabūt ꝓtra deum| Et absterget deus oēm lachrymā ab oculis eoz |diuerse sunt lachrime quib⁹ in hac vita affligunt electi. Et ideo in futurū fugatis doloribus⁹ ois lachrymа ab oculis eoz dicit abstergi| ⁊ mors vltra non erit |.i. sepatio aie ⁊ corpis| neqz luctus |p alienis mysterijs| neqz clamor |s. p pugna spūs ad carnem| neqz dolor |ō pctis ppriis| erit vltra |Añ Esa. lj. Letitia sempiterna sup capita eoz. gaudiū ⁊ letitiā tenebunt ⁊ fugiet dolor ⁊ gemitus| q̄ prima abierūt |haymo. in p̄senti vita boni hec iam enumerata sustinēt. sed in futura vita nihil mali sustinebūt| Et dixit q̄ sedebat in throno |.s. deus oipotens qui presidet ecclie sue| Ecce noua facio oia |Ly .s. celos ⁊ elemēta ⁊ electoz corpa vt pz Esa. lxv. Ecce ego creo celos nouos ⁊ terram nouam.

Incipit vlterius postilla sup epistolas de sanctis p anni circulū secunduz sensum litteralem Primo sancti Andree apostoli Roma. x.

Orde eniz credit ad iusticiā oze aūt confessio fit ad salutem Dicit enī scriptura. Dis qui credit in illum non ꝓfundet Nō enī est distinctio iudei ⁊ greci. Nam idem dñs oīm diues in oēs qui inuocant illū Dis enī quicunqz inuocauerit nomen dñi saluus erit. Quō ergo inuocabunt in quem non crediderūt aut quō credent ei quem non audierunt Quō aūt audient sine p̄dicāte. Quomodo vero predicabunt nisi mittant. Sicut scriptū est. Quā speciosi pedes euāgelisantiū pacē. euangelisantiū bona. Sed nō oēs obediunt euangelio. Esaias eīm dicit. Dñe quis credidit auditui nostro. ergo fides ex auditu. auditus aūt p verbum xpi. Sed dico Nunquid non audierūt. Et quidem in oēm terram exiuit sonus eoz ⁊ in fines orbis terre verba eorum.

Postilla

Orde enī credi

tur ad iusticiā ⁊c. Ante initiū illi⁹ epl'e scribit sctūs Paulus in eodē ca. dicēs Si ꝓfitearis in ore tuo dñm Jhm. ⁊ in corde tuo credideris. q deus illū excitauit a mortuis. saluus eris. Tunc statim sequit p̄sens epl'a| Frēs. Corde creditur ad iusticiam |Gor. i. ad iustificationē habendā| ore aūt ꝓfessio fit ad salutē |.i. ad pfectionē salutis. necesse est eni fidem ꝓfiteri p loco et tpe In signū huius recipit hō sacramentū ꝓfirmationis in frōte. Añ dicit in decretis Cōfirmatio iō in fronte ponit vt a recipiēte fides sine erubescētia publicet. de ꝓsec. dis. v. Nouissime Añ Luc. xij. Qui me cōfessus fuerit corā hoibus ꝓfitebor ⁊ ego eū coram p̄re meo| Dicit eni scriptura |sacra veraciter| Dis qui credit in illū non ꝓfundet |supple eternaliter| non eni distinctio est iudei ⁊ greci |Ly. cūtuz ad iusticiā que est p fidem xpi| nam idem dñs oīm |.s. iudeoz ⁊ gentiliū| diues i oēs |Gor. i. ditans oēs| qui inuocant illū |.s. fide ⁊ corpe| oi3 quicunqz inuocauerit |non verbotenus. sed corde intimo| nomē dñi |.i. filium p̄ris in quo sicut p nomine est notificatio p̄ris. | saluus erit |ab eterno supplicio| Quō ergo inuocabūt quem non crediderūt |Ly. q.d. nullo mō. qz oratio supponit fidē oratis| aut quō credent ei quē non audierūt | qz fides p̄supponit auditū vel a deo intus p inspirationē vel ab hoie exterius p p̄dicationē| Quō aūt audient sine p̄dicante | Actus aūt p̄dicādi p̄supponit autoritatez officij. ideo dicit| quō vero p̄dicabūt nisi mittant |.s. a deo sicut olim pphete vl apostoli eius locū tenētes sicut p̄dicatores alij Gor. aliter aūt non est p̄dicandū. sicut nec ipe xps filius dei p̄dicare voluit. nisi miss⁹

a patre. vt ptz Luc̄. iiij. Oportet me etiam alijs ciuitatibus euangelisare regnū dei. qz ad hoc missus suz| Scriptū est |Esa. lij |Quā speciosi |.i. bene formati| sūt pedes euāgelisantium pacem |.i. reconciliationē his ad deū| euangelisantiū bona |.s. futura |Sed non oēs obediūt euāgelio |Gor. q. d. Oēs quidem audiūt sed non oēs obediunt euāgelio. p̄dicationē eius recipiendo. Quia gētiles ⁊ iudei ⁊ heretici nō obediūt. sed solū boni xp̄iani| Esaias eni dic̄ | vt habet̄ Esa. liij. |Dn̄e quis credidit auditui nostro |Gor. qd̄ a nobis audiuit. qd̄ a te audiuimus. q. d. aliquis credit sed nō oēs| Ergo fides ex audito |Gor. ⁊ si de⁹ intus doceat. tn̄ p̄dicator exterius nunciat. |audit⁹ aūt p verbū xp̄i |loquētis in aplis vt ptz Mat. x. Non eni estis vos qui loq̄mini. sed spūs patris vestri qui loquitur i vobis. Itez Luc̄. x. Qui vos audit me audit ⁊c̄. |Sed dico. Nunquid nō audiert̄ | Ly. i. habent ne excusationē sue infidelitatis ꝓpter defectū publicationis. q. d. non. ad qd̄ inducit autoritatem ꝓphete dauid q̄ habet̄ in ps̄. xviij. |Et quidē |Gor. i. certe| in oēm terrram |q̄ntum ad terras medias| exiuit sonus |.i. fama| eoruz. ⁊ in fines orbis terre |.i. in terras exteremas| verba eorum |id est predicatio vel auditus predicationis eorum.

In festo sancti Nicolai episcopi et confessoris.

Ecce sacerdos magn⁹ q̄ ⁊c̄. Quere infra in cōmuni sanctoꝝ ⁊c̄. de confessoribus.

In festo conceptionis gloriosissime virginis marie Prouer. viij

Dominus possedit me ab initio viarū suaꝝ anteq̄ quicquā faceret a principio ab eterno ordinata sum ⁊ ex antiquis antequā terra fieret. Necduz erant abissi ⁊ ego iam ꝯcepta eram Nec dum fontes aquarum eruperant. nec dum montes graui mole constiterant. Añ oēs colles ego parturiebar. adhuc terrā non fecerat ⁊ flumina ⁊ cardines orbis terre. Quādo preparabat celos aderam. Quādo certa lege ⁊ giro vallabat abyssos. Quando ethera firmabat sursum et liberabat fontes aquarū. Quando circūdabat mari terminum suum ⁊ legē ponebat aquis ne transirēt fines suos. Qn̄ appendebat fundamenta terre cuz eo eram cuncta componēs. Et delectabar p singulos dies ludēs coram eo omni tēpore. et ludens i orbe terrarum. ⁊ delicie mee esse cuz filijs hoīm. Nunc ergo filij audite me. beati qui custodiunt vias meas. Audite disciplinam ⁊ estote sapientes ⁊ nolite abijcere eam. Beatus hō qui audit me ⁊ qui vigilat ad fores meas q̊tidie. ⁊ obseruat ad postes hostij mei. Qui me inuenerit. inueniet vitam et hauriet salutem a domino.

Postilla

Dominus possedit me ab initio viarū ⁊c̄. In festo ꝯceptionis beate virginis Marie pro epistola p̄sens lectio s̄m seculares legit̄. que lectio principaliter exponit̄ de eterna sapientia que christus est filius Marie virginis. honor autem filij est honor matris et econuerso. honor matris ē honor filij. Unde Bern̄. omel. iiij. super missus est dicit. Non est dubium quicquid in laudib⁹ matris proferimus ad filium ꝑtinere. Et rursum cum filium honoramus a laudib⁹ matris non recedimus. Unde dicit eterna sapientia| Dominus possedit me ab initio viarum suarum |Ly. i. operum suorum| anteq̄ quicq̄ faceret a principio |.id est ante omnem creationem| ab eterno ordinata sū Nec dum erant abyssi. ⁊ ego iam concepta eram. necdum fontes aquarum erumpuerant |.s. de locis subterraneis| necdū montes graui mole ꝯstiterant |.i. super terram planam eleuati| Ante oēs colles ego parturiebar |.i. procedebam a fecunditate paterna| adhuc terraz nō fecerat ⁊ flumina | i. creaturam visibilē| ⁊ cardines orbis terre |.i. partes mundi principales que sunt. oriens ⁊ occidens. austrū ⁊ aquilo| Quando p̄parabat celos aderam |indiuisa enim sunt opa trinitatis. Et ideo filius qui ē sapientia genita. sp opat̄ cum p̄re vtz Jo. v.

Pater meus vsq; mõ operatur ⁊ ego operor⌊ qñ certa lege ⁊ giro vallabat abyssos ⌋ i. concauitates vbi congregate sunt aque. vt appareret arida habitatiõi hoim ⁊ animaliũ t̃restriũ apta.⌊ Qñ ethera firmabat sursum ⌋.i. speram ignis q̃ naturaliter sursum fert̃. Illa em̃ pars elementoꝝ que ꝯtigua est spere lune ether vocat̃.⌊ ⁊ librabat fontes aquarũ ⌋ ꝯstituẽs eos in pondere i numero ⁊ mensura⌊ qñ circumdabat mari terminũ suum ⌋ne effluerет ⁊ opiret aridã. ⌊ qñ appendebat fundamẽta terre ⌋.i. partes inferiores terre circa centrũ. que sunt quedã fundamẽta supioꝝ partium⌊ cuꝫ eo eram cuncta cõponẽs ⌋qꝛ indiuisa sũt opera trinitatis⌊ ⁊ delectabar ꝑ singl'os dies ⌋ i. eternaliter gaudebã cum patre ⁊ spũisancto⌊ ludens corã eo oĩ tpe. ⁊ ludẽs in orbeꝫ terraꝝ ⌋.i. ludum faciens de orbe terraruꝫ qui similis est ludo pile que de vno transfert̃ ad alium ꝟm quandã reuolutionẽ. q̃a regna terre transfert atq; ꝯstituit de gente in gentem⌊ ⁊ delicie mee esse cum filijs hominũ ⌋.s. ꝑ gratiam⌊ nunc ergo filij ⌋.s. per adoptionem⌊ audite me ⌋.s. per debitaꝫ attentionẽ⌊ beati qui custodiũt vias meas ⌋ i. viam mandatoꝝ ⁊ viam consilioꝝ⌊ audite disciplinã ⌋de moribus humanis⌊ ⁊ estote sapientes ⌋in diuinis ⌊ et nolite abijcere eam. Beatus homo qui audit me ⌋.s. mihi obediendo⌊ ⁊ qui vigilat ad fores meas q̃tidie ⌋.s. in loco diuini cultus deuote orando⌊ ⁊ obseruat ad postes hostij mei. Qui me inuenerit ⌋ꝑ gratiam⌊ inueniet vitam ⌋ scꝫ eternam⌊ ⁊ hauriet salutez a domino ⌋ qui est fons salutis.

In festo sãcte Thome apostoli Am non estis hospites ⁊c̃. Quere infra in communi sanctoꝝ.

In festo sancti Stephani ꝓthomartiris. Act̃. vij.

In dieb' illis. Stephan' plenus gratia ⁊ fortitudine faciebat ꝓdigia ⁊ signa magna in ppl'o. Surrexerũt aũt quidam de synagoga que appellabat̃ libertinoꝝ et cirenensiũ ⁊ alexandrinoꝝ ⁊ eoꝝ qui erant a cilicia ⁊ asia disputantes cum stephano. Et nõ poterant resistere sapiẽtie ⁊ spũi q̃ loquebat̃. Dura ceruice et incircumcisi cordibus ⁊ aurib' vos semper spũisancto restitistis ⁊c̃. cui' nunc ꝓditores ⁊ homicide fuistis. Audientes aũt hec dissecabant̃ cordibus suis ⁊ stridebant dentibus in eum. Cum aũt esset stephanus plenus spũsancto. intendẽs in celum vidit gloriã dei ⁊ ih̃m stantẽ a dextris virtutis dei. ⁊ ait. Ecce video celos aptos ⁊ filiũ hoĩs stantem a dextris virtutis dei. Exclamãtes aũt voce magna cõtinuerũt aures suas ⁊ impetum fecerunt vnanimiter in eum Et eijcientes eũ extra ciuitatem lapidabant. Et testes deposuert̃ vestimẽta sua secus pedes adolescentis qui vocabatur saul' Et lapidabãt Stephanũ inuocantem ⁊ dicentẽ. Dñe iesu suscipe spiritum meum Positis aũt genub' clamauit voce magna dicens. Domine ne statues illis hoc peccatuꝫ Et cuꝫ hoc dixisset obdormiuit in domino.

In dieb' illis. Stephanus plenus ⁊c̃. Añ initiũ illi' epl'e scribit sctũs Lucas q; post ascensionẽ xp̃i verbum dñi crescebat ⁊ multiplicabat̃ numerus discipl'oꝝ in irl'm valde. multa etiã turba sacerdotũ obediebat fidei Tunc statim sequit̃ epl'a pñs⌊ Stephanus aũt plenus gr̃a ⌋Ly. ad bene opandũ⌊ ⁊ fortitudine ⌋ aduersa tollerãda⌊ faciebat ꝓdigia ⁊ signa magna in ppl'o ⌋ad veritatẽ fidei catholice cõfirmandã⌊ surrexerũt quidã de synagoga que appellabat̃ libertinoꝝ ⌋a regione sic nominatoꝝ vt dicit glo. interli.⌊ ⁊ cirenensiũ ⌋a cirene ciuitate⌊ ⁊ alexandrinoꝝ ⌋ i. ab alexãdria metropoli ⁊ egypti⌊ ⁊ eorũ q̃ erant cilicia ⁊ asia ⌋noĩa sunt regionũ iudee ꝓpinquaꝝ⌊ disputãtes cũ stephano ⌋ fidẽ catholicã verbis q̃tũ poterãt impugnando⌊ ⁊ non poterãt resistere sapie et spiritui q̃ loquebat̃ ⌋.s. ꝟm qd̃ ꝓmiserat saluator dicens Luc̃. xxj. Ego dabo vobis os ⁊ sapiam cui nõ poterãt resistere ⁊ ꝯtradicere oẽs aduersarij vestri. Tunc post h̃ redarguebat eos acriter di.⌊ Dura ceruice ⌋ i. obstinata mente⌊ ⁊ incircũcisi cordib' et aurib' ⌋.i. a vicijs ⁊ sordibus⌊ vos semper

spũisancto restitistis]qui locutus est ꝑ pro
phetas de xp̃o[cuius nunc ꝓditores ⁊ ho
micide fuistis]Ly. eius crucifixionẽ ꝓcu-
rando[audientes aũt hec dissecabant̃ cor
dibus suis]Ly. qꝛ non habebãt rõem int̃
ficiendi eum. Et tñ oĩbus modis interfice-
re volebãt. Et sic dissecabant̃ interius. q̃a
passio p̃ualens discrepabat a rõne[Et stri
debant dentibus in eum]sicut canes rabi-
di[Cum aũt esset stephanus plenus spũ-
sancto intendẽs in celũ]vbi fiduciã suam
collocauerat[vidit gloriaꝫ dei]ad ꝯforta-
tionẽ suam ex sp̃ali gratia[⁊ ih̃m stantem
a dextris virtutis dei]Ly. ad designãdũ
ꝙ erat paratus ad eius roboratõeꝫ. qꝛ sta-
re ꝓpriũ est adiuuantis in p̃lio. Sedere ãt
ꝓpriũ est iudicãtis vl̃ regnãtis[Et ait Ec
ce video celos aptos ⁊ filiũ hoĩs stantez a
dextris virtutis dei]Ly. Non est hic itel-
ligendũ ꝙ celi fuerũt diuisi cum sint incor
ruptibiles. sed qꝛ sic clare vidit ac si nulluꝫ
esset obstaculũ intermediũ.[exclamantes
aũt voce magna]ne audirẽt Stephani v̄-
ba[Cõtinuerũt aures suas ⁊ impetũ fece-
rũt vnanimiter in eum]non rõne sed furia
moti[⁊ eijciẽtes eum extra ciuitatẽ lapida
bant]tanq̃ blasphemũ. Modus em̃ erat
blasphemos extra ciuitatẽ lapidari. Unde
dixit dñs ad Moysen Leui. xxiiij. Educ
Blasphemũ ⁊ obruet eũ oĩs ppl̃s lapidib⁹
[Et deposuerũt vestimẽta sua sec⁹ pedes
adolescẽtis qui vocabat̃ saulus]Ly vt ex
pediti⁹ ⁊ celerius eum interficerẽt[⁊ lapi-
dabãt stephanũ inuocantẽ ⁊ dicentẽ Dñe
iesu suscipe spũm meum Positis aũt genu
bus]Ly. vt in orando modus esset deuo-
tus[clamauit voce magna]qꝛ ꝓcedebat
ex affectu magno ad ꝓximorũ salutẽ dicẽs
[dñe ne statues illis hoc pctũm]Ly. reser
uando eis penã eternã. sed da eis pniam.
Uñ Beda. Stephanus ꝑ seip̃o stãdo ora
uit. sed ꝑ inimicis flexis genubus ⁊c̃.[Et
cum hoc dixisset]ex feruore charitatis s̃m
dictũ saluatoris Mat. v. Orate ꝑ calum
niantibus ⁊ persequentibus vos[obdor-
miuit in dño]Nam aĩma eius sanctissima
absorpta fuit in abysso superne claritatis
⁊c̃. Sequitur in textu[Saulus aũt erat cõ
sentiens neci eius. facta est aũt illa die per-
secutio magna in ecclesia que erat hieroso
limis ⁊ oẽs dispersi sunt per regiones iu-
dee ⁊ samarie preter apostolos. Curaue-
runt aũt stephanum]Ly. i. decenter sepe-
lierunt[viri timorati]. i. timentes deum.
Inter quos gamaliel fuit principalis[⁊ fe
cerunt planctum magnum super eum]

In festo sancti Johannis apo-
stoli ⁊ euangeliste.

Qui timet deum faciet bona
⁊c̃. Quere etiã in commũi
sanctorum de euãgelistis.

In festo puerorum innocentum
scribitur Apoc̃. xiiij.

In diebus illis vi-
di supra montez syon agnũ stantẽ
⁊ cuꝫ eo centumquadragintaqua
tuor milia habentes nomen eius ⁊
nomen patris eius scriptum in frõ
tibus suis. Et audiui vocem de ce-
lo tanquã vocem aquarum multa
rum ⁊ tanquã vocem tonitrui ma
gni. Et vocem quam audiui sicut
citharedorum citharisantium in ci
tharis suis. ⁊ cantabant quasi cã-
ticum nouum ante sedez ⁊ ante q̃t-
tuor aĩalia ⁊ seniores. Et nemo po
terat dicere cãticũ nisi illa centum
quadragintaquattuor milia q̃ em-
pti sunt de terra. Hi sunt qui cum
mulieribus non sunt coĩnquinati.
virgines em̃ sunt. Hi sequuntur
agnum quocunq̃ ierit. Hi empti
sunt ex hominibus. primitie deo ⁊
agno. Et in ore eorum non est inuẽ
tum mendacium Sine macula sũt
ante thronum dei.

In diebus illis Vi
di supra montẽ ⁊c̃. Ly. i. in ecclesia trium-
phãte q̃ dicit̃ mons syon. vt habet̃ Heb.
xij.[agnũ stantẽ]. i. xp̃m qui est agn⁹ dei.
vt habet̃ Joh. j. ca.[⁊ cũ eo centũquadra
gintaquattuor milia]in tali numero vene
rant̃ pueri innocẽtes. quoꝝ festum peragi
tur s̃m illam visionẽ que ostensa est Johi
qñ a Domiciano cesare in exiliũ missus fu
it vbi scripsit librũ Apoc̃. sed tñ certus nu
merus pueroꝝ innocentũ non repit̃ certi-
tudinaliter in scripturis[hñtes nomen ei⁹
⁊ nomen patris eius scriptũ in frontibus
suis. Et audiui vocem de celo tanq̃ vocẽ
aquaꝝ multarum]. i. multitudinis sancto
rum[⁊ tanq̃ vocem tonitrui magni]in q̃

33

designatur magnitudo laudis huius. Nõ solum ex laudantiũ multitudine. sed etiaz ex modo laudis ⁊ qualitate| Et vocẽ quã audiui sicut citharedoz citharisantiũ in citharis suis| Nam hec laus est cozã deo et angelis eius gratiosa| ⁊ cantabãt quasi cãticũ nouũ| qui dicti laudantes sunt de numero sanctoz noui testamenti| ante sedẽ| ſ. dei| ⁊ ante quattuoz aialia ⁊ seniozes| ſ. i. in pſentia sanctoz patriarcharum ⁊ pphetarum in celo exiſtentiuz| ⁊ nemo poterat dicere canticum nouũ. niſi illa centumquadraginta quattuoz milia qui empti sũt de terra| ſ. de sanguine xpi| Hi sunt q̃ cũ mulieribus non sunt coinquinati. virgines enim sũt| integritatẽ cărnis seruãdo| Hi sequũtur agnũ quocunq; ierit. Hi empti sunt ex hoibus primitie deo| ſ. i. gratiosi sunt pmi fructus magis delectabiles| ⁊ in oze eoruz nõ est inuentũ mendaciũ| Nam pueri isti veritatẽ fidei nõ loquẽdo. sed moriẽdo cõfessi sunt| sine macula sunt añ thronũ dei| nam macula peccati originalis purgata fuit virtute sui martyrij.

In cõuersione sancti pauli apostoli Actẽ. ix.

Saulus aũt adhuc spirans minaruz ⁊ cedis in discipulos dñi accessit ad principem sacerdotũ ⁊ petijt ab eo epistolas i damascũ ad synagogas. vt si quos inueniret huius vie viros ac mulieres vinctos perduceret in hierusalem. Et cuz iter faceret. contigit vt appropinquaret damasco ⁊ subito circumfulsit eũ lux de celo. ⁊ cadens in terram audiuit vocem dicentẽ sibi. saule saule quid me pſequeris. Qui dixit. Quis es dñe. Et ille ego sũ Jesus quem tu pſequeris. Durũ ẽ tibi contra stimulũ calcitrare. ⁊ tremens ac stupẽs dixit. Dñe q̃d me vis facere. Et dñs ad eum. Surge ⁊ ingredere ciuitatẽ ⁊ ibi dicet tibi quid te oporteat facere. Viri aũt illi qui comitabant cum eo stabant stupefacti. audientes quidez vocẽ neminem aũt videntes. Surrexit aũt Saulus ð terra apertisq; oculis nihil videbat. Ad manus aũt illuz trahẽtes introduxerũt damascum Et erat ibi tribus diebus nõ videns ⁊ non manducauit neq; bibit Erat aũt quidã discipulus damasci nomine ananias. ⁊ dixit ad illũ in visu dñs. anania At ille ait Ecce ego dñe. Et dñs ad eum. Surge ⁊ vade in vicũ qui vocat rectus ⁊ quere in domo Jude Sauluz nomine tharsensem. Ecce enim orat Et vidit virum ananiã nomine introeũtem ⁊ imponentẽ sibi manus vt visum recipiat. Rñdit aũt ananias. Dñe audiui a multis de viro ð quãta mala fecerit sctis tuis in irlm Et hic habet ptãtem a principib9 sacerdotũ alligãdi oẽs qui inuocãt nomẽ tuũ. Dixit aũt ad eũ dñs. vade. q̃nia vas electõis est mihi iste vt portet nomen meũ cozã gentibus ⁊ regibus ⁊ filijs isrl. Ego eñ ostendã illi quanta oporteat eũ pro nomie meo pati. ⁊ abijt ananias ⁊ introiuit in domũ ⁊ imponẽs ei man9 dixit. Saule frater. dñs misit me Jesus qui apparuit tibi in via q̃ veniebas vt videas ⁊ implearis spũsãcto. Et ꝓfestim ceciderũt ab oculis eius tanquã squame ⁊ visum recepit. Et surgẽs baptisatus est Et cũ accepisset cibũ ꝓfortatus est. Fuit aũt cum discipulis qui erant damasci p dies aliquot. Et ꝓtinuo ingressus in synagogas pdicabat ihum qm̃ hic est filius dei. Stupebãt autem omnes qui eum audiebant. et dicebant. Nonne hic est qui expugnabat in hierusalem eos qui inuocabant nomen istud. et huc ad hoc venit vt vinctos illos duceret ad principes sacerdotum Saulus autem multomagis conualescebat ⁊ cõfundebat iudeos qui habitabãt damasci affirmans quoniam hic ẽ christus.

Saulus autē adhuc spirans nimirū ⁊ ce. ⁊c̄. Ante initiū illius epl'e scribit sctūs Lucas. q̄ discipuli qui erāt dispsi post lapidationē sancti stephani ptransibāt euangelisantes verbum dei Philippus aūt descendēs in ciuitatem samarie p̄dicabat illis christū. Intēdebāt autez turbe his que a Philippo dicebant̄ vnanimiter audientes ⁊ vidētes signa que faciebat. multi em̄ eoꝝ q̄ habebāt spūs immūdos. i. diabolos. clamātes voce magna exibāt. mlti aūt paralitici ⁊ claudi curati sunt. Factū est ergo magnū gaudiū in illa ciuitate. Tunc postmodū sequitur epl'a hodierna | Saulus aūt adhuc spirans | Ly. i. ex vehementi spū ignē psecutionis in se accendēs. Et in alijs ꝯtra ecclesiā | minaꝝ | i verbis iniuriosis | ⁊ cedis | . i. verberibus ⁊ flagellis | in discipl'os dñi | . i. ꝯtra credentes in xp̄m q̄ tunc dicebantur discipl'i. qꝛ nondū nominabāt̄ xp̄iani | accessit ad principē sacerdotū | Ly. non vocatus. sed se ingerēs voluntate nocēdi inflāmatus | ⁊ petijt ab eo epl'as | vt ex eius autoritate magis posset nocere fidelib⁹ | in damascū ad synagogas | Ly. vt ibi psequeret̄ credētes sicut fecerat in hierusalē | vt si quos inueniret hui⁹ vie viros ac mulieres vinctos pduceret in irl'm. Et cū iter facerz ꝯtigit vt appropinquaret damasco. ⁊ subito circūfulsit eū lux de celo | Ly. sicut solet fieri in choruscatōe ⁊ fulgure | ⁊ cadēs i terraz | p̄ stupore ⁊ admiratōe | audiuit vocē | s. auditu corpis ⁊ mētis | dicentē sibi. saule saule | hec duplicatō fit ad magis mouendā eius attentionē | q̄d me psequeris | . s. in membris meis. q̄ psequebat̄ saulus ⁊ non xp̄m in ꝓpria psona. qꝛ iam sedebat ad patris dextrā gl'iosus | q̄ dixit. q̄s es dñe ⁊c̄. durum est tibi contra stimuluz calcitrate | i. potētiori te incompabil'r resistere | ⁊ tremēs ac stupēs | Ly. d̄ cognita xp̄i potestate. quē ante nō credebat in celo regnare. sz magis vt falsū ꝓphetā cum damnatis esse | dixit. domine. quid me vis facere | quasi dicat ex nunc facere paratus sum tibi in omnibus obedire | ⁊ dñs ad eū. surge ⁊ ingredere ciuitatē ⁊ dicet̄ tibi q̄d te oporteat facere | i hoc ostendit xp̄s q̄ vult q̄ vn⁹ hō informet̄ ab alio | viri aūt illi q̄ comitabant̄ cum eo stabant stupefacti. audiētes quidē vocem | . s. pauli. non aūt xp̄i. qꝛ audiebant Paulum dicentē quis es dñe q̄d me vis facere | neminem autē videntes | qꝛ non videbant aliquam psonam ad quam dirigeret sermonem. ideo stabant stupefacti | surrexit aūt saulus d̄ terra aptisq̄ oculis nihil videbat ⁊c̄ | Ly. s. visu corpali. videbat aūt visu mentali. qꝛ s̄m doctores cōmuniter in illo triduo fuit raptus vsq̄ ad celū tertiū | ⁊ non manducauit neq̄ bibit | Ly. sustentatus illa visione sicut ⁊ moyses xl. diebus in monte synai | erat aūt quidaz discipulus damasci noīe ananias | Ly. q̄ d̄ iudaismo ad fidē christi ꝯuersus fuit scientia ⁊ vita famosus | ⁊ dixit ad illum in visu dñs anania. at ille ait Ecce ego domie ⁊c̄ | Ly. hospes em̄ pauli iudas vocabat̄ | saulum nomine tharsensem | . i. de tharso oriūdum | ecce em̄ orat | est em̄ oratio eleuatio mentis in deū. vt inquit hugo in de oratione. Fuerat aūt vsq̄ ad tertiū celum rapt⁹. ⁊ ex illo raptu egressus deo gr̄as agebat | ⁊ vidit | in reuelatione dñi | virū ananiā nomine | ita q̄ reuelatio fuit sibi facta non solū de psona. sed etiam de ꝓprio nomine | introeuntē ⁊ imponentem sibi manus vt visuz recipiat | Ly. hec aūt impositō erat ad curationē corporalem. Sicut de beato laurentio legit̄ q̄ ponebat manus super cecorum oculos ⁊ illumiabant̄ | rñdit aūt ananias | Ly. se excusando. eo q̄ saul⁹ erat famosus in psecutione credentiū in xp̄m | domine audiui a multis de viro hoc q̄nta mala sctis tuis fecerit in irl'm ⁊c̄. | . i. spāliter vas electū gratie ⁊ scie contentiuū | vt portet nomē meum | . s. ope ⁊ p̄dicatione | corā gentibus ⁊ regibus ⁊ filijs israel. ego enim oñdam illi | . s. p effectū | quāta oporteat eū pati ꝓ nomine meo | qꝛ p multas tribulationes optet nos intrare in regnū celorum. | ⁊ abijt ananias | ad exequendū dñi mandatū | ⁊ introiuit in domū ⁊ imponens ei manus ⁊ dixit. Saule frater dñs misit me ih̄s. qui apparuit tibi in via qua veniebas vt videas ⁊ implearis spū sancto. ⁊ ꝯfestiz ceciderūt ab oculis ei⁹ tanq̄ squame | Ly. i. macl'e albe ⁊ dure. sicut sūt squame piscium. q̄ causate fuerūt in eo a lumine excessiuo ip̄m excecāte | ⁊ visū recepit ⁊ surgēs baptisatus est | scz in nomine Jesu christi | et cum accepisset cibum confortatus est | duplici confortatione. s. spū ⁊ corpore | Fuit autem cum discipulis qui erant damasci p dies aliquot. ⁊ continuo ingressus synagogam p̄dicabat iesum quoniaz hic est filius dei | statim post baptismum. Ex illo ptz q̄

doctrinaz euangelicã non habuit ab ho ie. sed a deo⁊ stupebant aũt oẽs qui eum audiebant ꝟ tanta subita mutatiõe p quã atrocissimus fidei pſecutoꝛ factus fuerat ꝙ ſtantissimꝰ eius p̃dicatoꝛ⁊ dicebant. Nõne h̃ est qui expugnabat in ier̃m eos qui inuocabant nomẽ istud. ⁊ huc ad hoc venit vt victos illos duceret ad p̃incipes ſacerdotũ. Saulus aũt multomagis ꝙualeſcebat ⁊. ſ. ꝓcedens ſp de bono in melius⁊ ꝙfundebat iudeos q̃ habitabãt damaſci. affirmãs qm̃ hic est xp̃s ⁊ y. i. q ihs nazarenus est vere xp̃s i lege ⁊ ꝓphetis ꝓmiſſis. Quod declarabat p ſcripturas veteris teſtamenti quas p̃ius didicerat a gamaliele. ⁊ poſtea multo perfectius a deo illuſtrante.

In feſto purificationis ſancte Marie virginis. Malach. iij.

Hec dicit dñs deus. Ecce ego mitto angelum meum ⁊ p̃parabit viam ante faciem meam. ⁊ ſtatim veniet ad templum ſanctum ſuũ dominatoꝛ quẽ vos queritis ⁊ angelus teſtamenti quem vos vultis. Ecce venit dicit dñs exercituum. Et quis poterit cogitare diem aduentus eius. Et quis ſtabit ad videndũ eũ. Ipſe em̃ quaſi ignis conflans. ⁊ quaſi herba fullonũ. Et ſedebit ꝙflãs ⁊ emundans argentũ ⁊ purgabit filios leui. Et colabit eos quaſi aurum ⁊ quaſi argentum ⁊ erũt dño offerentes ſacrificia in iuſticia. Et placebit dño ſacrificium iuda ⁊ hieruſalem ſicut dies ſeculi ⁊ ſicut anni antiqui dicit dñs omnipotens.

Hec dicit dñs deus ⁊c. In p̃ſenti epiſtola nunciatur vterq; aduentus chriſti. ſ. in carnem ⁊ in iudicium. ⁊ p̃imo denunciat p̃imꝰ aduentus in carnem cum dicit⁊ Hec dicit dominus deus ꝟſcz pater⁊ Ecce ego mitto angelũ meũ ꝟy. i. iohẽz baptiſtã qui magis duxit in terris vitam angelicã ꝙ humanã. q em̃ hec ſcriptura intelligitur ð Johãne baptiſta. hoc ptz Mat. xj. vbi xp̃s dixit ð Johanne hic est de quo ſcriptũ est⁊ Ecce ego mitto angelum meum ⁊ p̃parabit viã ante faciem meam ⁊. i. ante filiũ meũ. q; p̃dicatio ⁊ baptiſmus iohannis fuerunt q̃dam p̃parationes ad baptiſmum ⁊ p̃dicationẽ xp̃i⁊ ⁊ ſtatim veniet ad templũ ſãctum ſuũ ⁊. i. in hieruſalem. q; ibi xp̃s hodie fuit oblatus a matre ⁊ receptus a ſymeone. Et poſtmodũ ibi pluries p̃dicauit. et ibidem multa miracula fecit⁊ dñator quez vos queritis ⁊. i. quẽ vos deſideratis⁊ ⁊ãgelus teſtamẽti ⁊. i. xp̃s qui fuit nunciꝰ noui teſtamenti⁊ quem vos vultis ⁊ vicz ihs xp̃s deſidaratus a ſanctis patribꝰ ⁊ ꝓphetis. Scõo denunciat hic aduentus xp̃i ad iudiciũ. cum dr.⁊ Ecce venit dicit dñs exercituũ ꝟy. i. veniet certitudinaliter ad iudiciũ⁊ Et quis poterit cogitare diẽ aduentus eius ⁊. q. d. nullus. vñ Mat. xxiiij. de die illa ⁊ hora nemo scit neq; angeli celoꝝ niſi ſolus pater⁊ ⁊ quis ſtabit ⁊. i. poterit ſtare⁊ ad videndũ eum ꝟy. q; ſicut p̃imꝰ aduentus fuit in humilitate ⁊ manſuetudine. Ita ⁊ ſecũdꝰ erat in poteſtate ⁊ terrore⁊ Ipe eni quaſi ignis ꝙflans. ⁊ quaſi herba fullonũ ꝟIsta referunt ad p̃imũ ⁊ ſcõz aduentũ. cum em̃ dicit. Ipſe em̃ quaſi ignis ꝙflans ad ſcõm aduentũ ptinet. ⁊ quaſi herba fullonũ ad p̃imum. Nam herba fullonũ qua vtunt fullones ad purificandum veſtes ⁊ faciendũ eas nitidas. mitius ⁊ ſuauius lauat ſordes pannoꝝ. Ignis aũt cũ magꝝ violẽtia purgat metallũ. ſic p̃mo aduentu xp̃s cum magna manſuetudine. ⁊ quadã ſuauitate pnie purgauit pctõres In ſcõo aduentu purgabit p ignẽ⁊ ſedebit dñs ꝟ. ſ. in iudicio⁊ ꝙflans ⁊ emundãs argentũ ꝟq; ſicut argentũ ꝙflat in igne vt purget. emundatũ aũt in theſauros reponit. Sic fiet in die iudicij. nam in igne purgabunt electi qui nondũ plene ſunt purgati in purgatorio quatenus purgati trãſeant in theſauros dñi. vt ſint ibi quaſi aurum ⁊ argentũ⁊ ⁊ purgabit filius leui ꝟp leui hic intelligit ſacerdotalis dignitas purgandi ergo ſunt miniſtri ſacerdotalis officij⁊ ⁊ colabit eos quaſi auꝝ ⁊ quaſi argentum ꝟad pfectã mundiciã deducendo⁊ ⁊ erunt offerentes dño ſacrificia in iuſticia. ꝟ ſ. operũ⁊ ⁊ placebit deo ſacrificium ꝟſcz oblatum⁊ p iuda ⁊ hieruſalem ꝟ. i. pro hoibꝰ actiuis qui intelliguntur per iudam. Et contemplatiuis qui intelliguntur p hieruſalẽ ⁊ ſicut dies ſeculi ⁊ ſicut anni antiqui ꝟ. i. ſicut placuit ſacrificium abel melchiſedech ⁊ abrahã ⁊ alioꝝ ſctõꝝ patrũ in ſeculis p̃teritis ⁊ ãnis antiq̃s⁊ dic dñs omnipotẽs ꝟ.

In cathedra sancti petri aposto li. j. Petri. j.

Petrus apostol⁹ Jesu christi electis aduenis dispersionis ponti galathie capadocie asie ⁊ bithinie scd̄m prescientiam dei patris in sanctificationez spiritus. in obedientiaz ⁊ aspersionem sanguinis iesu christi. gratia vobis ⁊ pax multiplicetur. Benedictus deus ⁊ pater domini nostri iesu christi. qui scd̄m suam misericordiam magnaz regenerauit nos in spem viuam per resurrectionem iesu christi ex mortuis in hereditatem incorruptibilem ⁊ incontaminatam ⁊ immarcessibilem conseruatam in celis. in vobis qui in virtute dei custodimini per fidez in salutem paratam reuelari in tempore nouissimo ī quo exultabitis modicum nunc si oportet contristari ī varijs temptationib⁹ vt probatio fidei vestre multo preciosior sit auro quod per ignem probatur. Inueniatur in laudem ⁊ gloriaz ⁊ honorem in reuelatione iesu xp̄i.

Petrus apostol⁹ Jesu ⁊c̄. Notandū q̄ symon petr⁹ filius iohāna ꝓuintie galilee. vico de beth saida frater andree apl̄i. discipulus saluatoris. scribit hanc epl̄am ꝓselitis. i. his qui primo de gentilitate ad iudaismuz. ⁊ postmodum de iudaismo ad xp̄um conuersi erant. Qui pro fide christi patiebantur ⁊ dispersi erant post lapidationem sancti stephani. Illis scribit a roma tempore claudij cesaris. vnde hic dicit̄ [Petrus] Ly. primo em̄ vocatus fuit symon sed postea a christo a quo nominatus est petr⁹ a petra. que est xp̄s propter fidei firmitatem [apostolus ih̄u xp̄i] .i. missus a iesu xp̄o. Gor. ecce nomē officij. nobile officiū est esse nuncium siue legatū xp̄i [electis] .s. a deo ad fidem catholicā [aduenis] .s. qui de gētilitate venerāt ad iudaismū. ⁊ de iudaismo ad fidē xp̄i [dispsionis] .i. qui sunt de dispsione et extra terram iudee. ⁊ illis videtur beatus petrus specialiter scribere. Quod patet ex hoc quod subditur [ponti] Gor. prouintie gretie est iuxta mare [galathie] alia prouintia est a qua galathe dicte sūt [asie] minores scilicet in qua predicauit Johannes euangelista. asia vero maior media ꝑs orbis [bithinie] alia prouintia. et omnes iste prouintie sunt grecorum. In his prouintijs dispersi erant [s̄m prescientiam d̄i patris] Ly. et accipitur hic prescientia ꝓ predestinatione [in sanctificationem spiritus] Ly. talis enim sanctificatio appropriatur spirituisancto [in obedientiam] .id ē per obedientiam [et aspersionem sanguinis iesu christi] qui fuit obediens vsq̄ ad mortem mortem autem crucis Phil. ij. ab hac autem passione habent efficaciam omnia sacramenta noue legis que sunt instrumenta nostre sanctificationis [gratia vobis] in presenti [et pax] in futuro [multiplicetur] quia tunc quietabitur totus hominis appetitus [Benedictus deus] Ly. q̄tum ad totam trinitatem [⁊ pater domini nostri Jesu christi qui s̄m magnam misericordiam suam] Ly. ⁊ nō s̄m merita nostra [regenerauit nos] scz in sacramēto baptismi per quod efficimur filij dei adoptiui [in spem viuam] id est certaz [per resurrectionem iesu christi ex mortuis] per quā habemus certitudinem future glorificationis. quia cum esset homo passibilis sicut ⁊ nos ad vitam immortalem resurrexit. Et quia filij adoptiui habent ius in hereditatis participatione. ideo subditur [in hereditatem] Gor. in futuro habendam [incorruptibilem] Ly. nam hereditas celestis nunq̄ deficit [⁊ incontaminatam] quia nihil immundum recipit [⁊ immarcessibilē] nam suum decorem nunq̄ minuit [conseruatam in celis] Be. non in p̄senti dandam sed tempe prefinito reddendam [in vobis] i. per illud quod in vobis est ꝑ gratiaz ⁊ liberum arbitrium ⁊ ꝑ bona merita vestra. [qui custodimini in virtute dei] non vr̄a. vñ ps̄. cxxvj. Nisi dn̄s custodierit ciuitatem [ꝑ fidem] q̄ facit hoīes fortes ad perseuerandum [in salutem] Ly consequendaz [paratam reuelari] et ostendi ⁊ dari quemodo latet [in tempore nouissimo] Ly. id est in finali iudicio Nam electi apparebūt gloriosi in anima et in corpore [in quo] scilicet tempore nouissimo [exultabitis] scilicet eternaliter [modicum nunc sic oportet contristari] Ly. temporaliter [ī varijs

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA Poznań

35

temptationibus]Gor. tam interioribus q̄ ad ipsarū multiplicitatē. vñ ps̄. xxxiij. mlte tribulationes iustoꝝ. ⁊ Act̄. xiiij. ꝑ multas tribulationes optet nos intrare in regnū celoꝝ[vt ꝓbatio fidei vestre multo p̄ciosior sit auro qd̄ ꝑ ignem ꝓbat̄]Ly. sic̄ aurū in fornace ꝓiectū inde non deterioratur. sed purius ⁊ meli⁹ efficit̄. sic ⁊c̄[inueniat̄]Gor. i. cedat[in laudē]hoim[⁊ gloriā]angeloꝝ[⁊ honorē]dei[In reuelatōne Jhu xp̄i dñi nostri]. i. tempe iudicij in quo xp̄s manifestabit gloriā electoꝝ.

In festo sancti Mathie apostoli Act̄. j.

Exurgens petr⁹ in medio fratrum suorū dixit. Erat aūt turba hoim simul vere centūuiginti. Viri fratres oportet implere scripturam quam p̄dixit spūssanctus ꝑ os dauid de iuda qui fuit dux eoꝝ qui comprehēderunt iesum qui cōnumeratus erat in nobis ⁊ sortitus est sortem ministerij huius ⁊ hic quidem possedit agrum de mercede iniquitatis ⁊ suspensus crepuit medius. Et diffusa sunt oīa viscera eius. ⁊ notū factum est oībus habitantibus hierusalem. ita vt appellaret̄ ager ille lingua eoꝝ alcheldemach hoc ē ager sanguinis. Scriptum est em̄ in libro psalmoꝝ. fiat commoratō eorū deserta. ⁊ non sit q̄ inhabitet in ea. ⁊ ep̄atū eius accipiat alt̄. oportet ergo ex his viris q̄ nobiscū sūt ꝯgregati ī oī tpe quo intrauit ⁊ exiuit iter nos dñs ihs incipiēs a baptismate iohis vsq̄ in diē qua assumptus est a nobis testez resurrectiōis ei⁹ nobiscū fieri vnū ex istis ⁊ statuerūt duos ioseph qui vocat̄ barsabas q̄ ꝯgnominat⁹ est iustus ⁊ matthiā ⁊ orātes dixer̄t. tu dñe q̄ corda nosti oīm. oñde quē elegeris ex his duob⁹ vnū accipe locuz misterij hui⁹ et apl̄atus de quo preuaricatus est iudas vt abiret in locum suū ⁊ dederūt sortes eis. ⁊ cecidit sors sup matthiā ⁊ ānumeratus est cum vndecim apostolis.

Exurgens petr⁹ in medio ⁊c̄. Ante initiū illius epl̄e scribit sctūs Lucas ī eodē ca. di. q̄ postq̄ xp̄s in die ascēsiōis videntib⁹ discipl̄is eleuat⁹ ē in celū. Tūc oēs simul reuersi sūt hierosolimā a mōte q̄ vocat̄ oliueti q̄ est iuxta hierosolimā sabbati hñs iter Ly. i. mille passus. qꝛ nō licz iudeis in sabbato vltra tale spaciū ābulare. Et cū introissent ī cenaculū ascēdebāt vbi māebāt petr⁹ ⁊ iohes ⁊ iacob⁹ ādreas philipp⁹ ⁊ thomas bartholome⁹ ⁊ matthe⁹ iacob⁹ alphei. s. fili⁹ h̄ dr̄ ad differentiā alteri⁹ iacobi q̄ fuit filius zebedei ⁊ symon zelotes ⁊ iudas iacobi. h̄ dr̄ ad differentiā iude ꝓditoris. Hi oēs erant ꝑseuerātes vnanimit̄ ī orōne cū mulierib⁹ Ly. deuotis q̄ erant secute ihm a galilea. Et Maria mr̄e ihu ⁊ fratrib⁹ eius. i. alijs de cognatōe ihu quoꝝ plures erant ibi ⁊c̄ Tunc statim sequit̄ p̄ñs epl̄a[In diebus illis]Ly. i. tpe medio inter ascensionē dñi ⁊ pentecostes[Exurgēs petrus]tanq̄ p̄ncipalis[erat aūt turba hoim simul fere centūuiginti. Viri frēs oportet impleri scripturā quā p̄dixit spūssanctus ꝑ os Dauid]Cuius verbū non pōt esse falsū[de iuda q̄ fuit dux eoꝝ qui cōprehenderūt ihm q̄ cōnumeratus erat in nobis]Ly. i. vn⁹ de. xij apl̄is[⁊ sortitus ē sortē misterij hui⁹]Ly. i. dignitatē apl̄icaz quam habuit ꝑ xp̄i electionē. sicut dr̄ Joh. vj. Nōne. xij. vos elegi ⁊ vnus ex vobis diabolus est. sors eniz aliqñ accipit̄ ꝓ ꝑte ⁊ sic accipit̄ hic. qꝛ in ꝑtem apl̄oꝝ vocatus est[⁊ hic quidē possedit agrū de mercede iniq̄tatis]Ly. i. possideri fecit ab alijs. qꝛ. xxx. denarijs q̄b⁹ inique xp̄m vēdiderat in tēplū ꝓiecit. ex quibus p̄ncipes sacerdotū emerūt agrū ꝓ sepultura ꝑegrinoꝝ vt habet̄ Mat. xxvij. ⁊ etiā aliq̄ volūt q̄ iudas fuit ibi sepultus. ⁊ sic possedit agꝝ illū[⁊ suspēsus crepuit medius. Et diffusa sūt oīa viscera ei⁹]Ly. vt pena rñderet culpe. Justū em̄ erat vt viscera q̄ tantā ꝓditōez ꝯcepant enormit̄ de ventre caderēt[⁊ notū factū ē]. s. enorme factū iude[oībus habitantibus hierusalē ita vt appellaret̄ ager ille]. s. emptus de p̄cio sanguinis xp̄i[lingna eorum]. i. principū sacerdotū qui emerūt agrum illū[acheldemach hoc est ager sanguis. Scriptuz est em̄ in libro psalmoꝝ. fiat cōmemoratō]

id est habitatio| eorum deserta ⁊ non sit q̄ inhabitet in ea |Hoc scribit̄ in .ps̄. lxviij. In quo predixit dauid penam sacerdotū christi mortem ꝓcurantiū. In penam eniz mortis christi templum ⁊ ciuitas hierusalem fuerūt cōbusta ꝑ romanos ⁊ sacerdotes ꝑtim interfecti. ⁊ partim captiui| ⁊ episcopatū ei⁹ accipiat alter |Hoc habet̄ ps̄. cviij. In quo dauid p̄dixit penā iude ꝓditoris qui xp̄m vendidit principibus sacerdotū. Isto eni iuda ꝑ suspensionem mortuo matthias successit ei ī apostolatu Apostolatus vel ep̄atus d̄r. vñ iam ep̄i successores sunt apl̄oꝝ vt dicit̄ in decretis. Et h̄ est qd̄ d̄r hic. ⁊ ep̄atum ei⁹ accipiat alter. s. sctūs Matthias| oportet g̊ |ad reintegrādum numeꝝ apl̄icum| ex his viris q̄ nobiscum sunt ꝯgregati in oī tpe. quo intrauit ⁊ exiuit inter nos dñs Jh̄s |Ly. s. qui ꝑ experientiam nouerūt ꝯuersationē eius Jesu xp̄i| incipiens a baptismate Joh̄is vsq̄ ī diē qua assumptus est a nobis |Ly. nō em̄ legit̄ Jh̄m docuisse publice. ⁊ miracula fecisse. nisi postq̄ baptisatus fuit a ioh̄e| testē resurrectōis eius nobiscū fieri vnuz ex istis. ⁊ statuerūt duos |Ly. tanq̄ magis notabiles| ioseph q̄ vocat⁹ est barsabas q̄ cognominatus est iust⁹. ⁊ matthiam |Ly. licet em̄ istos duos elegissent vt notabiliores alijs. tñ ignorabant q̄s eoꝝ esset dignior ad apl̄atū. ꝓpterea sup hoc implorauerunt diuinū iudiciū| ⁊ orantes dixer̄t Tu dñe qui nosti corda oīm ostende quē elegeris ex his duobus. vnum accipere locum ministerij huius ⁊ apl̄atus de quo preuaricatus est iudas vt abi ret in locū suū ⁊ dederūt sortes eis |Bed a sup actus apl̄oꝝ. Matthias añ pētecostes ordinādus sorte querit̄. qꝛ nondū plenitudo spūssctī in ecclesia effusa est. Septē aūt diaconi postea non sorte. sed electōe apl̄oꝝ sūt ordinati ꝓpter hoc ꝓhibet̄ rōnabiliter talis electio. extra de sorti. ca. vl. nō tñ peccauerūt apl̄i eligēdo matthiā ꝑ sortē. qꝛ nondū erat ꝓhibitū. Et qꝛ hoc fecerūt familiari cōsilio spūssctī quod nō est retrahendū ad ꝯseq̄ntiam| et cecidit sors sup matthiā |Ly. iste ioseph fuit cognatus xp̄i. ⁊ tñ sibi proposuit matthiā ꝑ hoc oñdens q̄ ad officia ecclesiastica nō sunt hoīes ex ꝯsanguinitate ꝓmouendi| ⁊ annumeratus est cum vndecim apostolis.

In festo annunciationis Marie virginis Esa. xj.

Egredietur virga de radice iesse ⁊ flos de radice eius ascendet ⁊ requiescet sup eum spūs dñi. spūs sapientie ⁊ ītellectus. spūs consilij et fortitudinis spūs scientie ⁊ pietatis. ⁊ replebit eum spūs timoris dñi. non s̄m visionez oculoꝝ iudicabit neq̄ s̄m auditum auriū arguet sed iudicabit ī iusticia pauperes. ⁊ arguet in equitate ꝓpter mansuetis terre. ⁊ percutiet terram virga oris sui. ⁊ spiritu labiorum suorum interficiet impium. Et erit iusticia cingulum lūborum eius. ⁊ fides cinctoriū renū eius.

Egredietur virga de radice ⁊c̄. Sciendum q̄ ista prophetia exponitur ad litteram de christo a doctoribus catholicis. iudei tamen adhuc expectant futurum quod nos christiani dicimus esse impletum in christo Jesu. Et s̄m hoc dicitur hic| hec dicit dñs. Egredietur virga de radice iesse |Ly. i. virgo maria que dicit̄ virga gracilis paupertate et humilitate. flexibilis pietate| ⁊ flos de radice eius ascendit |. i. christus qui dicitur flos ratione puritatis. quoniam nullū peccatum actuale seu originale habuit ī eo locum. j. Pet. ij. qui peccatum non fecit nec inuentus est dolus in ore eius Et qꝛ pertulit fructum nostre salutis Et dicit̄ ascēdet de radice iesse. qꝛ pater dauid vocatus fuit isai. ⁊ iesse. Christus aūt descendit d̄ dauid| ⁊ requiescet super eum spūs dñi |Ly. qꝛ in baptismo eius apparuit spirritussanctus in specie columbe sup eum Mat. iij. Ad designandū plenitudinē oīs gr̄e in eo | spūs sapientie |Ly. i. doctor sapie. vl̄ spiritus q̄ est sapia| ⁊ intellect⁹. spūs ꝯsilij. et fortitudinis. spūs scie ⁊ pietatis. ⁊ replebit eum spūs timoris dñi |Ly. ista oīa dona ꝑfectissime fuerunt in aīa xp̄i que fuit perfectissima in oībus donis ⁊ charismatibus spūssancti| non s̄m visionē oculoꝝ |copalium| iudicabit |qꝛ xp̄s ꝑ scientiam suā cognoscit oīa que sunt fuerunt vel er̄t q̄tum cunq̄ sunt occulta. qꝛ hō videt ea q̄ patēt. deus aūt intuet̄ cor| neq̄ s̄m auditū auriū arguet |Ly. i. nō indigebit edoceri d̄ vita-

te ab aliquo. qz p seipsum cognoscit. Und Joh. ij. Opus ei non erat vt quis testimoniū phiberet de hoie Ipe enī sciebat quid esset in hoie| sed iudicabit in iusticia paupes |.s. euāgelicos iudicās eos diuitijs celestibus dignos. Uñ Mat. v. Beati paupes spū qm ipsoz est regnum celoz| z arguet in eqtate p mansuetis terre |Ly. qd fuit impletū qñ phariseos arguit p aplis quos notabāt false de trāsgressione sabbati. s. qñ reuellebāt spicas manib⁹ in die sabbati| z pcuriet terram |.i. hoies terrenos. |virga oris sui |.i. doctria sua arguēdo eoruz pctā.| z spū labioz suoz interficiet impiū |Ly. i. antixpm vīm qđ dr. ij. ad Thes. ij. Et tunc reuelabit ille iniqus quē dñs iesus interficiet spū oris sui. z destruet illustratõe aduentus sui| z erit iusticia cingulum lumboz ei⁹ z fides cinctoriū renū ei⁹ |Ly. idē iusti z fideles adherebūt sibi. sicut cingulū z lūbare adherent hoi. z hoc ptz impletū in aplis. alijsq; discipulis z fidelibus sibi p fidē z charitatē adherentibus.

Item de eodem festo scõm seculares Esa. vij.

IN diebus illis Locutus est dñs ad achaz dicens. pete tibi signū a dño deo tuo in pfundum inferni. siue in excelsū supra. Et dixit achaz. Non petam z non temptabo dñm. Et dixit audite ergo domus dauid. Munquid parū est vobis molestos esse hoibus. qz molesti estis z deo meo ppter hoc dabit dñs ipe vobis signū. Ecce vgo concipiet z pariet filiū. z vocabit nomen eius emanuel. Butirū z mel comedet. vt sciat reprobare malum z eligere bonum.

IN diebus illis Locutus est dñs ꝛc. Ista scriptura Esaie prophete loquit de dño nostro iesu xpo. Uñ dicit| In diebus illis |.s. qñ Esaias prophetauit| Locutus est dñs |p Esaiam pphetam| ad achaz |qui fuit idolatra pessimus z regnauit. xvj. annis in hierusalem. Cui Esaias ppheta pdixit liberationē populi z potentiam duoz regum. s. regis syrie z regis samarie. p quam liberationē figurabat vera liberatio generis humani ō potestate hostis antiqui. Ueruntamen qz achaz credere noluit. tūc dixit Esaias| pete tibi signum |Ly. liberationis tue z ppli tui ab hostibus| a dño deo tuo |Ly. z non ab idolis. que tu colis| in profunduz inferni |scz vt aliquis reducat ab inferis et annunciet tibi sicut factum fuit in transfiguratione dñi quando venit moyses ab inferis z apparuit cum Helia qui adhuc est in paradiso| siue in excelsum supra |ac si dicat si vis habere signum de celo sicut habuit ezechias rex quando sol decem lineis regressus est. z tempore Josue. quādo sol z luna steterunt in bello gabaon| et dixit achaz non petam |Siquidem achaz signū petere renuit. Ne i signo glorificaretur dominus. z vilipenderent idola que colebat z ideo dixit. Non petam. z vt excusationē haberet non petendi subiunxit| z non temptabo dominum |ac si diceret. si peterem signum temptarem deum. z facerem contra legem que dicit Matth. iiij. Non temptabis dominum deum tuum Sed ex quo iussus fuit petere debuisset. Tamen alia trāslatio habet Non petam z non exaltabo dominum quasi diceret Nullo vt dato signo exaltetur deus propter quod Esaias prophetа intulit dicens| Audite ergo domus dauid |quasi diceret. Rex non vult audire audiatis vos domus dauid| Nunquid parum vobis est molestos esse hominib⁹ |id est prophetis quos sepe molestabant deridendo. affligendo et occidendo. vt patet iiij. Reg. z. ij. li. Parał. in pluribus locis |quia molesti estis et deo meo. |scilicet signum ab eo oblatum renuendo ne nomen eius glorificet| ppter hoc |.s. ad declarationē nois sui principalr| dabit dñs ipe vobis signū |.s. liberationis vre q̄uis sitis ingrati qz deus multa bona facit inuitis z ingratis vt dr Mat. v. |Pater vr celestis solem suū oriri facit sup bonos z malos ꝛc. |Ecce virgo ꝛcipiet z piet filiū |Ly. beata virgo Maria a pphetis denūciata que ꝛcepit z pepit manens virgo| z vocabit nomen eius emanuel |qđ est interptatum nobiscū de⁹| Butirū z mel comedet |Ly. hoc dicit ad denotandū verā eius humanitatē. qz talibus nutrit hō maxime i pueritia| vt sciat reprobare malū z eligere bonū |Nam ipius xpi infantia nō minuit ei⁹ sapiam. Nec plus sciuit adultus q̄ paruulus. sed plus ostendit sapientiam suam adultus q̄ paruulus.

In festo apostolorum philippi et Jacobi Sap. v.

Tabũt iusti in magna ꝯstãtia aduersus eos qui se angustiauerũt ⁊ qui abstulerunt labores eoꝝ videtes turbabũtur timore horribili. ⁊ mirabunt i subitatione inspirate salutis. dicẽtes intra se. penitentiã agentes. et ꝑ angustia spũs gemẽtes. Hi sunt quos aliqñ habuimus in derisũ et in similitudinẽ impropij. Nos insensati vitam illoꝝ estimabamꝰ insaniã ⁊ finem illoꝝ sine honore Ecce quõ cõputati sunt inter filios dei ⁊ inter sanctos sors illorum est.

Tabunt iusti Ly. s. tempe iudicij. in magna constãtia. qz ꝑfecte iudicabũt. aduersus eos q̃ se angustiauerũt. Ly. inferẽdo nocumẽtum eis in ꝓsonis. ⁊ q̃ abstulerũt labores eoꝝ. eis nocendo in rebus tpalibus. videtes aũt turbabunt timore horribili. ⁊ mirabunt in subitatõe insperate salutis dicẽtes. Ly. qz videbũt iustos gloriosos i corpe ⁊ aia qõ non crediderãt futurum. ⁊ ꝑ angustia spũs gementes intra se pniam agentes. sed sine fructu. Tum qz sunt extra statũ meriti ⁊ demeriti. Tum qz non dolẽt ꝓpter offensam dei. sed ꝓpter penas inferni. Hi sunt quos aliqñ habuimus in derisum. s. in ꝓsenti vita. ⁊ in similitudinẽ improperij. Ly. qz impropantes aliquib⁹ ponebẽt christianos in exemplũ. dicẽtes. ita miser fias sicut talis xp̃ianus vel iustus. Nos insensati. Ly. p ignorantiã futurorum bonoꝝ. vitam illoꝝ estimabamus insaniam. eo q̃ ꝓtemnebãt tpalem felicitatẽ ⁊ ꝓsperitatem. ⁊ finem illoꝝ sine honore. qz moriebanꝫ in cõtemptu pñtis vite. quõ cõputati sunt inter filios dei. i. inter angelos. ⁊ inter sanctos sors illorũ est. ad quorum consortium tunc erunt assumendi cuz corpore ⁊ anima.

In festo inuentionis sancte crucis. ad Gal. v.

Confido de vobis i dño q̃ nihil aliud sapiatis Qui aũt ꝓturbat vos portabit iudiciũ quicunq̃ est ille. Ego autẽ frẽs si circũcisiõez adhuc ꝑdico q̃d adhuc ꝑsecutionem patioꝝ. Ergo euacuatũ est scandalum crucis vti nam ⁊ abscindanꝫ qui vos conturbant. Quicunq̃ eñ volunt placere in carne hic cogunt vos circũcidi. tñ vt crucis xp̃i persecutionez non patiant. neq̃ eñ qui circumcidunt legem custodiũt Sed volũt vos circumcidi vt in carne vestra glorient. Mihi aũt absit gloriari nisi i cruce dñi nostri ihu xp̃i ꝑ quẽ mihi mundus crucifixus est ⁊ ego mundo.

Confido de vobis in dño ⁊c. Galathe sunt greci ⁊ isti seducti erant a via veritatis ꝑ falsos apostolos qui predicabant simul circumcisionẽ cum euangelio esse necessariam ad salutem. Et illos apls paulus in pñti epistola reuocat ad viam veritatis dicens. Fratres. Confido de vobis. Ly. q̃ ad monitionem meam vos corrigatis. in dño. i. per adiutorium dei. q̃ nihil aliud sapiatis. nisi veritatẽ euangelij. quã predicaui vob. qui aũt conturbat vos. Ly. asserendo q̃ sine circumcisione saluari nõ poteritis. portabit iudicium. Hoz. i. sustinebit condemnationẽ. quicunq̃ est ille. i. quantuscunq̃ sit. ego aũt fratres si circumcisionẽ adhuc predico. Ly. dicendo q̃ necessaria sit ad salutem. quid adhuc persecutionez patioꝝ. s. a iudeis. quasi diceret. non paterer si ita esset. qz ꝓ nulla re persequunt me iudei nisi hac de causa ⁊c. ergo euacuatũ est scandalum crucis. i. scandaluz quo iudei in mea predicatione scandalisabant. quia iudei non scandalizabant de Paulo predicante Jesum nazarenum crucifixum fuisse. sed quia predicabat eum verũ christum esse ⁊ circumcisionem euacuasse. vtinam abscindantur. Ly. i. totaliter a vobis separarent. qui vos ꝓturbãt. dicẽtes q̃ circumcisio sit vobis necessaria ad salutẽ. Quicunq̃ eñ volunt placere. s. iudeis. in carne. i. in legalib⁹ obseruãtijs. hi cogunt vos circũcidi. Ly. i. ad hoc vos inducũt. tñ. supple hoc faciũt. vt crucis xp̃i ꝑsecutoz. Hoz. i. ꝑsecutionẽ que ꝓ ꝑdicatione crucis christi inferꝫ. nõ patiant. s. a iudeis qui persequebantur ꝑdicatores

crucis[neq; em̄ qui circumcidunt̄]Ly .s. falsi apl'i[legem custodiunt]q; in multis transgrediebant̄[sed volunt vos circumcidi vt in carne vestra glorient̄].s.apud iudeos d̄ vestra circumcisione iactando se q̄ multos ꝓselitos legis fecerunt[Mihi autem absit gloriari nisi in cruce dñi nostri iesu xp̄i]Ly.i.in fide ⁊ predicatione xp̄i crucifixi[ꝑ quem]scz xp̄m crucifixum[mihi mundus crucifixus est]Ly.i.concupiscentia mundi est mortua nullam virtutē hñs ī me[⁊ ego mundo]quia amplius nihil mūdanum quero.

In festo sancti Johannis baptiste. Esa. xlix.

Audite insule ⁊ attendite populi de longe. dñs ab vtero vocauit me. de ventre matris mee recordatus est nominis mei. Et posuit os meū quasi gladiū acutum. in vmbra manus sue ꝓtexit me: ⁊ posuit me sicut sagittam electā. ī pharetra sua abscōdit me ⁊ dixit mihi. seruꝰ meus es tu israel. q; in te glorificabor. Et ego dixi. īuacuū laboraui sine causa ⁊ vane fortitudinem meam consumpsi. ergo iudiciū meū cuz dño ⁊ opus meū cum deo meo. ⁊ nunc dicit dñs formās me ex vtero seruū sibi. Ecce dedi te in lucem gentium vt sis salus mea vsq; ad extremū terre. Reges videbūt. ⁊ ꝯsurgent principes ⁊ adorabunt ꝓpter dñm deū tuum ⁊ sctūm israel qui elegit te.

Audite insule ⁊ attendite ppl'i ⁊c. Añ initiū illiꝰ ꝓphetie habet̄. q̄ cū educeret dñs filios isrl' de egypto. Aquā de petra ꝓduxit eis ī deserto. ⁊ scidit petrā ⁊ fluxerunt aque Non est pax impijs dicit dñs. Tunc statim seq̄tur pñs lectio q̄ principalit̄ exponit̄ d̄ xp̄o [hec dicit dñs. Audite insule]Glo. or .sb insulaꝝ nomine alloquit̄ dñs deus in ꝑsona filij eccl'ias de gentibꝰ collectas[⁊ attēdite ppl'i de lōge].i.ab extremis t̄re[dñs ab vtero vocauit me. ⁊ de vētre mr̄is mee recordatꝰ est nois mei]Ly.hoc dr̄ in ꝑsōa xp̄i hoīs de quo adhuc existēte ī vtero matris dixit dñs ꝑ angelum suū ad Joseph. Mat.j. Vocabis nomē eius Jhm. Ipse em̄ saluū faciet ppl'm suum a peccatis eoꝝ [⁊ posuit os meū quasi gladium acutum] Ly.in quo notat̄ efficatia verbi xp̄i ad extirpandū vicia[in vmbra manꝰ sue].i.potestatis sue[ꝓtexit me]non eni fuit captꝰ a iudeis nisi qñ voluit ⁊ se sponte obtulit. vt ptz Joh.xviij. Dixi vobis q; ego sum. si ergo me queritis. sinite hos abire[⁊ posuit me sicut sagittā electam]in hebreo habet̄ clarā.i.limatā.ꝑ hoc intelligit̄ puritas ⁊ claritas doctrine xp̄i[in pharetra sua.] i.in sua ꝓuidentia[abscondit me].i.vsq; ad tempus reuelationis mee[⁊ dixit mihi seruus meus es tu]rōne humanitatis in q̄ accepit formā serui. vt ptz Pil'.ij. Semetipm exinaniuit formā serui accipiēs[israel]sic nominat̄ xp̄s.q; de ppl'o israel natꝰ. [q; ī te glorificabor]ꝑ miracula diuine potestatis ⁊ excellētie demonstratiua[⁊ nūc dicit dñs formans me ex vtero seruum sibi]Ly.q; ab instanti in incarnatōe fuit diuinitus corpus xp̄i formatū ⁊ aīatum ⁊ sic extunc ꝑfectus fuit xp̄s oībus scientijs et carismatibus[dedi te in lucē gentiū] Ly. ⁊ hoc ꝑ susceptionem luminis fidei[vt sis salus mea].i.a me missa ⁊ data[vsq; ad extremū terre]Ly ⁊ hoc mō dixit xp̄s apostolis Act̄.j. Eritis mihi testes in hierusalem. ⁊ in oī iudea ⁊ samaria ⁊ vsq; ad vltimum terre[Reges videbunt]Ly.mirabilia in virtute nominis christi fienda ꝑ apostolos ⁊ ꝑ eorum successores[⁊ consurgēt principes]ad statum fidei christiane quod maxime patuit tempe ꝯstantini[⁊ adorabunt dñm deum tuum ⁊ sctm̄ israel].s.deum patrē[qui elegit te]Ly.s.xp̄m hominem ad opus redemptionis humane.

In festo beatorum petri ⁊ pauli apostolorum. Act̄.xij.

Misit herodes rex manꝰ vt affligeret q̄sdam de eccl'ia. Occidit autem Jacobū frēm Johis gladio. videns aūt q; placeret iudeis apposuit app̄hendere ⁊ petrū. Erāt aūt dies azimoꝝ Quē cum app̄hendisset misit in carcerē. tradensq; eum quatuor quaternionibus militum

custodienduz volens post pasca ꝓ
ducere eum ppl'o. Et petrus quidē
seruabat' in carcere. orō aūt fiebat
sine intermissione ab eccl'ia ad deū
ꝓ eo. Cum aūt ꝓducturus eum es
set herodes. in ipa nocte erat petr⁹
dormiens inter duos milites vin-
ctus cethēis duabus ⁊ custodes ā
te hostiū custodiebant carcerē. Et
ecce angelus dñi astitit et lumē re-
fulsit in habitaculo ꝑcussoq; latere
petri excitauit eum dicēs. Surge
velociter. ⁊ cecidert cathene d̄ ma
nibus eius Dixit aūt āgelus ad eū
ꝑcingere ⁊ calcia te caligas tuas. ⁊
fecit sic. ⁊ dixit ei. Circumda tibi
vestimentū tuum ⁊ sequere me. et
exiens sequebat' eū. ⁊ nesciebat qꝛ
verū est qd̄ fiebat ꝑ angelū. Existi
mabat aūt se visum videre. Tran
seuntes aūt primā et scd̄am custo-
diam venerūt ad portā ferreā que
ducit ad ciuitatē que vltro aperta
est eis. ⁊ exeuntes ꝓcesserūt vicuz
vnum. Et cōtinuo discessit ab eo ā
gelus ⁊ petr⁹ ad se reuersus dixit.
nunc scio vere. qꝛ misit dñs ange-
lum suum ⁊ eripuit me d̄ manu he-
rodis ⁊ de oī expectatione plebis
iudeorum.

Misit herodes
rex man⁹ vt affligeret ⁊c. Añ ini
ciū illi⁹ lectiōis scribit sanct⁹ lu-
cas q̄ sanct⁹ paul⁹ ⁊ sanct⁹ barnabas ꝑdi-
cauerūt in anthiochia ꝑ integrū ānū ⁊ do-
cuerūt mltā turbā ita vt cognomiarent' ꝑ-
muz antiochie discipuli christiani Ly Añ
eni credētes in christū vocabāt' tm̄ discipu
li. sz tūc ceperūt nominari christiani a chri
sto. In his aūt dieb⁹ supuenerūt ab hiero
solimis ꝓphete antiochiā ⁊ surgēs vn⁹ ex
eis noie agab⁹ signi ficabat ꝑ spūm sanctū
famē magnā futurā in vniuerso orbe terra
rū. Que facta ē sub claudio cesare. Disci-
puli aūt ꝓut quisq; habebat ꝓposuert' sin-
guli in misteriū eoꝝ mittere habitantib⁹ in
iudea frībus Ly. Fuerāt em̄ bonis tꝑali-
bus spoliati in ꝑsecutōe q̄ mota fuit in mor
te stephani ꝓpter qd̄ indigebant ab alijs
credentibus auxiliari maxime tꝑe famis.
Qd̄ ⁊ fecerūt mittētes ad seniores. s. curaz
multitudinis hñtes ꝑ man⁹ barnabe ⁊ pau
li. Tunc statim sequit' pñs lectio [In die-
bus illis Misit herodes rex] Pro intelle
ctu lr̄e sciendū q̄ tres fuerūt herodes in iu
dea de q̄bus scriptura facit mentionē Pri
mus fuit herodes ascolonita ⁊ iste fuit isti
tutus rex iudee a romanis cui⁹ pr̄ fuit idu-
meus. Et tꝑe istius herodis nat⁹ est xp̄s.
⁊ iste herodes occidit pueros innocentes.
vt habet' Mat. ij. Scd̄s vocatus fuit he-
rodes antipas. Et iste decollauit Joh̄em
baptistam. Tertius vocatus fuit agrippa
⁊ licet iste in principio fuerit pauper tñ po
stea fauentib⁹ sibi duobus imꝑatorib⁹ ro-
manis. s. gayo ⁊ claudio fuit eleuat⁹ ad re-
gnū. Et iste de roma veniēs in iudeā hono
rifice valde fuit receptus a iudeis ꝓpt' qd̄
in fauorē eorū occidit iacobū frēm Joh̄is
⁊ incarcerauit petrū. Vñ versus. Ascalo-
nita necat pueros. antipa ioh̄ez. Agrippa
iacobū cludēs in carcere petrū. Et hoc est
qd̄ dicit' in principio pñtis lectōis [In die
bus illis. Misit herodes rex man⁹]. i. po-
testatē suā [vt affligeret quosdā de eccl'ia]
supple credentiū [occidit aūt iacobū frēm
Joh̄is gladio] Non solū xp̄ianos afflixit
sed etiā occidit [vidēs aūt qꝛ placeret iude
is]. s. occisio iacobi [apposuit app̄hēdere
⁊ petrū] Glo. or. qꝛ plus placeret iudeis si
ꝑncipes occideret' [erāt aūt dies azimoꝝ]
Ly. qñ app̄hendit petrū ⁊ hoc addit' ad si
gnificandū causā q̄re non statim occidit pe
trū sicut fecerat de iacobo. volebat ei expe
ctare trāsitū solēnitatis pascalis in q̄ iudei
septē diebus vescunt' panib⁹ azimoꝝ. ⁊ eti
am qꝛ nō licebat in pasca quēq̄ occidere.
[quē cum app̄hendisset misit in carcerē.]
Ly. ne posset effugere [tradēs eum q̄ttuor
quaternionib⁹ militū custodiendū] dr̄ aūt
quaternio q̄ hz quattuor milites sub se sic
centurio qui hz centū [volēs post pasca ꝓ
ducere eum ppl'o]. i. exponere morti ꝓ vo
lūtate ppl'i [⁊ petr⁹ quidē seruabat' in car-
cere. Orō aūt fiebat sine intermissiōe ab ec
clesia ad deū ꝓ eo] Ly. vt xp̄s adhuc i vi-
ta seruaret suū vicariū [cum aūt ꝓductu-
rus eum esset herodes]. s. de carcere vt oc
cideret' [in ipa nocte] immediate ꝑcedēte
[erat petrus dormiēs inter duos milites.
vinctus cathenis duabus ⁊ custodes ante
hostiū custodiebant carcerē] Ly. petr⁹ ita
custoditus fuit q̄ nō patebat ei euasio via

humana. Sed qꝛ deficiente humano subsi
dio solet adesse diuinũ. iõ subdit̃ ⁊ ecce an
gelus dñi astitit ad petri liberatõz ⁊ lum̃
refulsit in habitaculo carceris. s. ad ei⁹ cõ
solatõz ꝑcussoq; latere petri excitauit eũ.
di. Surge velociter ⁊ ceciderũt cathene d̃
manib⁹ eius. dixit aũt angelus ad eũ. ꝑcin
gere Ly. vt sis aptus ad ãbulandũ. Re-
soluerat em̃ petr⁹ cingulũ suũ vt vestis pos
set pedes cooꝑire ꝯtra frigiditatẽ carceris
⁊ calcia te caligas tuas Ly. est aũt cali-
ga gen⁹ calciamenti nõ hñtes coriũ sup pe
des ⁊ fecit sic. ⁊ dixit illi. Circũda tibi ve
stimentũ tuũ ⁊ sequere me. ⁊ exiens seque
bat̃ eum. ⁊ nesciebat qꝛ verum est quod fie
bat ꝑ angelũ estimabat aũt se visum vide-
re Ly. fortitudo em̃ carceris ⁊ diligẽs cu
stodia fecerãt sibi imaginationem de eua-
dendi impotentia propter qd̃ rem gestam
somnium estimabat transeuntes aũt pri-
mam Glo. or. Primum quaternionẽ cuz
suis ⁊ secundã custodiã .i. secundũ qua-
ternionẽ cum suis. Qui oẽs erant oppressi
somno venerũt ad portam ferream Ly.
erat exterior porta carceris que ducit ad
ciuitatez que vltro apta est eis virtute di
uina vel angelica ⁊ exeũtes ꝓcesserũt vi-
cum vnum ad maiorẽ petri assecurationẽ
⁊ continuo discessit ab eo angelus subi-
to disparendo. ⁊ petrus ad se reuersus di-
xit. nunc scio vere qꝛ misit dñs angeluz su-
um ⁊ eripuit me de manu herodis ⁊ de oi
expectatione plebis iudeorum Ly. tunc
enim percepit quod non erat somniuz sed
res gesta.

In festo visitatiõis virginis ma
rie Cañ. ij.

Ecce iste venit
saliẽs in Montibus. transi
liens colles. Similis est dilect⁹ me
us capree hinnuloq; ceruoꝝ En ip
se stat post parietẽ nostrum respici
ens ꝑ fenestras ꝓspiciens ꝑ cancel
los. En dilectus meus loquit̃ mi-
hi. Surge ꝓpera amica mea. colũ
ba mea. formosa mea ⁊ veni Jam
em̃ hyems transijt imber abijt ⁊ re
cessit Flores apparuerũt ĩ terra no
stra tempus putationis aduenit.
Vox turturis audita est ĩ terra nr̃a
Ficus ꝓtulit grossos suos. vinee
florẽtes dederũt odorem suũ Sur
ge ꝓpera amica mea speciosa mea
⁊ veni. columba mea in foramini-
bus petre in cauerna macerie. Oñ
de mihi faciem tuam. Sonet vox
tua in auribus meis. Vox em̃ tua
dulcis ⁊ facies tua decora.

Ecce iste venit
saliens in montibus ⁊c̃. Ante ini-
tiũ illius lectionis habet̃ in eodem capl'o.
Leua eius sub capite meo ⁊ dextera illius
amplexabit̃ me. Tunc sequit̃ presens epi-
stola Ecce iste venit saliẽs ĩ mõtib⁹ trãsili
ens colles Glo. d̃ sinu pr̃is ĩ vteꝝ v̄gis d̃
vtero virginis ĩ ꝑsepiũ. de ꝑsepio in mun-
dum. de mũdo in patibulũ. de patibulo in
sepulcrũ. de sepulcro ecõuerso in mundũ.
⁊ de mũdo ad patris dexterã similis est di
lectus meus capree ꝓpter visum acutum
qꝛ tm̃ acumen habet in videndo q̃ a remo
tis videt venatorez venientem ⁊ loca alta
ascendit. ⁊ a venatore non videt̃. sed vena
torẽ videt Sic spũaliter deus cũcta videt.
vt habet̃ Heb. iiij. Oĩa nuda sunt ⁊ apta
oculis eius hinnl'oq; ceruoꝝ .i. fetui cer-
ui vel capree ꝓpter velocitatẽ. Hinnulus
em̃ se cornibus non põt defendere. ⁊ ideo
fugit insequẽtes q̃ꝫdiu põt En ip̃e stat p⁹
parietẽ nostrũ .i. carnẽ assumẽdo. diuini-
tas em̃ latet in hũanitate respiciẽs ꝑ fene
strã .i. ꝑ apl'os illuminantes ecclesiã. sicut
ꝑ fenestrã radius solis illuminat domũ. sic
xp̃s ꝑ apostolos ecclesiã illumiauit ꝓspi-
ciens .i. de longe aspiciẽs ꝑ cancellos.
i. ꝑ patriarchas eccl'iaz illuminãdo. Sicut
ꝑ foramen magnũ transit magnũ lumen. ⁊
ꝑ paruum foramen ꝑuuz lumẽ transit Sic
ꝑ apl'os sicut ꝑ fenestras magnas magnũ
lumẽ in ecclesia luxit. ꝑ patriarchas patꝝ
de lumine transit. sicut per parua foramia
que cancelli dicunt̃. sunt em̃ cancelli par-
ua foramina in fenestra virgulata per vir-
gas cancellatas ꝑ quas modicum de lumi
ne transit En dilectus meus .i. xp̃s loq̃
tur mihi. Surge .s. ab ocio propera q̃a
via in qua es periculosa est amica mea ꝑ
charitatis latitudinẽ Columba mea ꝑ i-
tentionis rectitudinẽ formosa mea ꝑ mo
rum honestatẽ ⁊ veni .s. in tuã recreatio
nem Jam em̃ hyems transijt .i. ꝯgelatõ
paganoꝝ nolentium fidem recipe imber
abijt ⁊ recessit .i. tyrãnoꝝ ꝑsecutõ flores

apparuerunt] id est odores bonorũ opum [in terra nostra] id ẽ in ecclesia [tẽpus putationis aduenit] .i. tẽpus ad resecandum vicia [vox turturis] id ẽ spusscti [audita est in terra nostra] .i. in cordibus electorũ qꝛ sicut turtur in occulto cantat ⁊ in cantu gemit. sic spũsscũs occulta reuelat ⁊ aiam in qua habitat gemere facit ꝑ pniam [ficꝰ ꝓtulit grossos suos] Ficus em̃ primo fert fructꝰ inutiles. Scdo vero vtiles ⁊ maturos. sic silr synagoga primo ꝓtulit fructus immaturos ⁊ inutiles. Deinde xp̃m ⁊ apostolos tanq̃ fructꝰ maturos ⁊ vtiles nobis mistrauit [vinee florẽtes] .i. ecclesie ꝑticulares virtutibus suis [dederũt odorẽ suũ Surge propera amica mea. speciosa mea. ⁊ veni columba mea in foraminibꝰ petre] i. xp̃i vulneribꝰ [in cauerna macerie] id ẽ lateris christi vulnere [ostende mihi faciẽ tuam] id est conuersationem tuam non alienam sicut hypocrite [sonet vox tua] id est predicatio tua [in auribus meis] scꝫ honorem meum [vox em̃ tua dulcis] id est p̃dicatio tua [⁊ facies tua decora] scꝫ quando predicationi correspondet vita.

In festo beate Marie magdalene Prouer. xxxj.

Mulierem fortẽ quis inueniet procul de vltimis finibus preciũ eius. Confidit in ea cor viri sui ⁊ spolijs non indigebit. Reddet ei bonũ ⁊ non malũ oĩbus diebus vite sue. Quesiuit lanam ⁊ linũ ⁊ operata est ꝯsilio manuum suarũ. facta est quasi nauis institoris de longe portans panem suum. De nocte surrexit deditq̃ p̃dam domesticis suis. ⁊ cibaria ancillis suis. Considerauit agrum et emit eum de fructu manuum suaꝝ plantauit vineam. Accinxit fortitudine lumbos suos ⁊ roborauit brachium suum. gustauit ⁊ vidit. qꝛ bona est negociatio eiꝰ. nõ extiguet ĩ nocte lucerna eꝰ Manũ suã misit ad fortia ⁊ digiti eiꝰ apprehẽderunt fusum. Manũ suam apperuit inopi. Et palmas suas extẽdit ad pauperem. Nõ timebit domui sue a frigoribus niuis. oẽs enĩ domestici eius vestiti sunt duplicibꝰ Stragulatã vestem fecit sibi. bissꝰ ⁊ purpura indumentũ eius. Nobilis in portis vir eius quando sederit cum senatoribus terre. Sindonem fecit ⁊ vendidit ⁊ cingulũ tradidit chananeo Fortitudo ⁊ decor indumentum eius ⁊ ridebit in die nouissimo. Os suum aperuit sapientie ⁊ lex clemẽtie in lingua eius. Considerauit semitas domus sue ⁊ panem occiosa nõ comedit Surrexerũt filij eius ⁊ beatissimam p̃dicauerunt. vir eius ⁊ laudauit eã Multe filie congregauerunt diuitias. tu supgressa es vniuersas Fallax gratia ⁊ vana est pulcritudo. mulier timens dominum ipsa laudabit. Date ei de fructu manuum suarum ⁊ laudent eã in portis opera eius.

Mulierẽ fortem quis inueniet ⁊c. Ante initiũ illiꝰ lectionis locutus est spũssanctus per salomonem dicens. Aperi os tuuꝫ decerne qd̃ iustum est ⁊ iudica pauꝑem. Ly. i. exequere iusticiam pro pauperibus quando habent iustam causam. Tunc sequit epistola p̃sens [Mulierem fortem quis inueniet] In ista epistola ponit cõmendatio fortis mulieris. ⁊ doctores catholici cõmuniter dicunt q ꝑ mulierem fortem intelligit sacra scriptura. ⁊ hanc expositionem prosequtur Nico. de ly. sup presentem epistolã dicens [Mulierem fortem] .i. sacram scripturam que continet sententiam ⁊ iuiolabilem veritatem [quis inueniet] .q. d. pauci attingunt ad eius plenam noticiam [procul ⁊ de vltimis finibus precium eius. Cõfidit in ea cor viri sui] .s. de bono p̃mio recipiendo. ⁊ dicit hic vir eius doctor bonus. in cuius ꝑsona dicit Sap. viij. Hanc amaui ⁊ exquisiui a iuuẽtute mea. ⁊ q̃siui sponsam assumere [⁊ spolijs non indigebit] q̃a in p̃mio duplicem stolam habebit. s. stolaꝫ corꝑis ⁊ stolam aĩe [reddet ei] .s. sponso tali [bonũ ⁊ non malum omnibus diebus vite sue] .s. bonum gratie ĩ presenti. ⁊ glorie in futuro [quesiuit lanã ⁊ linum. ⁊ operata est consilio manuum suarum] ꝑ lanaꝫ et

linum intelligunt̃ hic dicta sanctorum doctoꝝ ad declarationẽ veritatis sacre scripture| facta est quasi nauis institoris de longe portãs panem suũ |Ly. sicut em̃ in naui institoris portant̃ diuersa vite humane necessaria sic in sacra scriptura ꝯtinent̃ om̃ia necessaria ad salutẽ| de nocte surrexit |. i. surgere fecit. Amor em̃ sacre scripture inducit doctores bonos ⁊ discipl'os ad surgẽdum de nocte ꝑ studio ⁊ or̃one| deditq; p̃dam domesticis suis. ⁊ cibaria ancillis suis |In hebreo habet̃ annonã. qꝛ sacra scriptura reficit oẽs studẽtes in ea fidelit̃ ⁊ diligenter| considerauit agrum |ager iste est disciplina studij celestis vt dicit Gregori. omel'. xxxvij.| ⁊ emit euz |. i. emi fecit a studentibus ꝑ domationẽ carnis redigẽdo eã in obsequiũ spũs| de fructu manuũ suarũ plantauit vineã |. i. exemplo vite ⁊ verbo doctrine fecit fideliũ multiplicatõz. q̃ sunt palmites vinee dñi. vt dicit Grego. omel'. vij.| accinxit fortitudine lumbos suos |. i. accingi fecit lumbos studiosoꝝ cingulo castitatis| ⁊ roborauit brachiũ suũ |ꝑ multiplicationẽ boni opis| gustauit ⁊ vidit. qꝛ bona est negociatio eius |Ly ꝑ experientiam dulcedinis. ex studio sacre scripture resultantis| nõ extinguet̃ in nocte |. i. ĩ morte| lucerna eius |. i. claritas sue noticie. sz magis augebit̃| manũ suã misit ad fortia | in hebreo habet̃ ad vertebrum qd̃ est quidam circulus aliquantulũ ponderosus in inferiori ꝑte fuse posit⁹ vt recte ⁊ ordinate ⁊ expedite vertat̃. ⁊ huic dicto ꝯsonat qd̃ subdit̃| ⁊ digiti eius app̃henderũt fusuz | ꝑ vertebrũ hic intelligit̃ recta intentio op⁹ dirigẽs| manuz suã apuit inopi. ⁊ palmas suas extendit ad paupẽ |Ly. scriptura em̃ sacra quasi vbiq; inducit ad opa misericordie| non timebit domui sue a frigorib⁹ niuis |. i. a pena gehẽne. s̃m qd̃ dic̃ rabi salo. allegãs illd̃ Job. xxiiij. ab aq̃s niuiũ trãsiet ad calorẽ nimiũ. ⁊ loq̃t̃ ibi d̃ hoie dãnato | oẽs ei dõestici ei⁹ |. i. bõi doctores ⁊ discipuli| vestiti sũt duplicib⁹ |. i. v̄tutib⁹ intellectualibus ⁊ moralibus q̃ sunt vestes aĩe | stragulatã vestem |. i. diuersis coloribus intextã| fecit sibi |qꝛ sacra scriptura de oi genere virtutũ ⁊ donorũ tractat ⁊ ad|ea inducit| bissus |. s. castitat'| ⁊ purpura |charitatis| indumentũ eius |. i. vere studentium in ea. scia pariter ⁊ vita| nobilis in portis vir eius |. i. doctor bonus q̃ dicit̃ nobilis in portis. i. inter sapiẽtes antiquit⁹ sedẽtes ad reddendũ veritatis iudicium. ideo subdit̃| qñ sederit cum senatoribus terre | i. cum sapientibus qui hñt regere terram. ⁊ iudicare| sindonẽ fecit ⁊ vendidit ⁊ cingulũ tradidit chananeo |in hebreo habet̃ mercatori. ꝑ sindonẽ que est vestis linea et munda intelligit̃ puritas mentis. ꝑ cingulum vero castitas corꝑis. vnd̃ dicit Greg. omel'. xxij. lumbos em̃ p̃cingimus cuz carnis luxuriã ꝑ continentiã coartam⁹. dr̃ aũt sacra scriptura ista facere eo q̃ ad ea inducit| fortitudo |. i. ꝯstantia mẽtis| ⁊ decor | exterioris honestatis| indumentũ ei⁹. ⁊ ridebit |. i. ridere faciet studẽtes in ea fidelit̃ | in die nouissimo |qñ audiẽt vocem dñi dicentis. Venite bñdicti p̃ris mei ⁊c̃| os suum aperuit sapie |qꝛ sacra scriptura docet sapiam desursũ descendentẽ| ⁊ lex clementie in lingua ei⁹ |qꝛ tam in nouo q̃ in vetere testamẽto sacra scriptura ad clementiã ĩducit| ꝯsiderauit |. i. ꝯsiderare fecit| semitas domus sue |. i. ꝯscientie secreta studentiũ in ea. ⁊ qꝛ hic labor est optimus. ⁊ iõ sequit̃| ⁊ panem ociosa non comedit. Surrexerunt filij eius |. i. discipuli studiosi| et beatissimã p̃dicauerũt |qꝛ sacrã scripturã sup oẽm aliã extollũt| vir eius ⁊ laudauit eam |Ly. doctor bonus q̃ doctrinã suã incipit a cõmendatione sacre scripture| multe filie |Ly. i. philosophoꝝ ⁊ sapientũ scripture| congregauerũt diuitias |. i. multas cognitiones veritatis| tu supgressa es vniversas |qꝛ sacra scriptura multoplures veritates tradidit q̃ alie scripture. Et etiã p̃ores qꝛ in ea nulla falsitas admiscet̃ cum ĩmediate emanat a prima veritate Scripture vero humanitus adinuente. ⁊ si ꝯtineãt multas veritates. tñ habẽt admixtas multas falsitates sic̃ ptz in scripturis. Aristotelis ⁊ alioꝝ ph̃oꝝ. qui negant creationez mundi ⁊c̃.| Fallax gr̃a ⁊ vana est pulcritudo |. s. verborum rethoricoꝝ in humãis scripturis ⁊ maxime poeticis in quib⁹ subornatis verbis latẽt multe falsitates| mulier timens deuz |. id est sacra scriptura que quasi vbiq; inducit ad reuerentiã dei ⁊ timorem| ip̃a laudabit̃ |scz pre ceteris scripturis| date ei de fructu manuum suarũ | i. studentibus in ea dabit̃ fructus gloriosꝰ | ⁊ laudent eam in portis opera eius |. id ẽ sapiẽtes in portis sedentes cum iudicibus ⁊ isti sapientes dicuntur opera sacre scripture inq̃tum per eius studium sapientiam consequuntur.

Item de eodem festo scdm secu-
lares Roma. v.

Sicut p vni⁹ de-
lictũ in oẽs hoĩes in condẽ-
nationẽ. sic et p vnius iusticiaz in
oẽs hoĩes in iustificationẽ vite Si
cut em̃ per inobedientiã vnius ho
minis peccatores constituti sũt mlt
ti: ita ⁊ per vnius obedientiam iu-
sti constituentur multi. Lex autez
subintrauit vt abundaret delictuz
Vbi aũt abundauit delictum sup-
abundauit ⁊ gratia. vt sicut regna
uit peccatuz in mortẽ. ita ⁊ gratia
regnat p iusticiam in vitam eternã
p Jesum xp̃m dominum nostrum

Sicut p vni⁹ de-
lictũ in oẽs ⁊c. Añ initium illi⁹ epi
stole scribit sctũs paulus in eodẽ ca. di. Si
em̃ vnius delicto mors regnauit p vnum
multomagis abundantiã gr̃e ⁊ donatiõis
⁊ iusticie accipiẽtes in vita. s. beata regna-
bunt p vnũ. s. p iesum xp̃m. Tunc sequit̃
pñs epistola [Frẽs sicut p vnius delictũ]
Ly. s. ade [oẽs hoĩes in cõmendationem]
Gor. i. simul aĩe ⁊ corpis damnationẽ [sic
⁊ p vnius hoĩs iusticiã]. s. xp̃i [oẽs hoĩes
in iustificationẽ vite] Ly. sicut p delictum
ade p ꝓpagationem ⁊ originale pctm̃ oẽs
hoĩes incur̃rt damnationẽ simul aĩe ⁊ cor-
pis. Sic p vnius hoĩs scz christi passionez
oẽs sunt liberati ab eterna damnatõe [Si
cut em̃ p inobedientiã vnius hoĩs]. s. ade
[pctõres constituti sunt multi. ita p vni⁹]
s. xp̃i [obedientiã iusti constituent̃ multi]
Ly. qꝛ sicut p inobedientiam ade comedẽ
tis lignũ vetitũ posteri facti sũt iniusti. sic
p obedientiam xp̃i i ligno crucis passi. oẽs
sunt iustificati q̃ntum ad sufficientiã. Sed
qd̃ per gratiam xp̃i nõ oẽs iustificant̃ hoc
non ꝓuenit ex defectu gratie. sed ex defe-
ctu hominũ eam repellentium [lex aũt sub
intrauit] post culpam vel legẽ naturalem.
[vt abundaret delictũ]. i. abundanti⁹ co-
gnosceret̃ delictũ. multa em̃ erant peccata
ante legẽ que non credebant̃ esse peccata
vel non esse tanta. Roma. iij. p legẽ cogni-
tio peccati [vbi aũt abundauit delictũ] p
legem [superabundauit ⁊ gratia] p chri-
stum peccatoribus veniã conferendo [vt
sicut regnauit peccatum in mortẽ] Ly. id
est potentiã habuit deijciendi ad mortem
eternam [ita ⁊ gratia regnat p iusticiam in
vitam eternam] potenter nos inducendo
in vitam eternam [p iesum christum domi
num nostrum] qui est mediator dei ⁊ ho-
minum.

In festo sancti Jacobi apostoli
Am nõ estis hospites ⁊ aduene ⁊c̃
Hanc epistolam quere infra in cõ-
muni sanctorum de aplis.

In vincula sancti Petri.

Misit herodes manum vt af
fligeret ⁊c̃. Hanc epl'am q̃-
re ante in festo sanctoꝝ pe-
tri ⁊ pauli apostolorum.

In festo sancti Laurentij marti
ris. ij. Coꝝ. ix.

Qui parce semi-
nat parce ⁊ metet. Et q̃ semi-
nat in benedictionib⁹ de benedicti
onibus ⁊ metet. Vnusquisqꝫ ꝓut
destinauit in corde suo. non ex tri-
sticia aut ex necessitate. Hilarẽ em̃
datorem diligit deus. potens ẽ au
tem deus oẽm gratiam abundare
facere in vobis. vt in oĩbus semp
oẽm sufficientiam habentes abun-
detis in oẽ opus bonum. sicut scri
ptum est. Dispsit dedit pauperib⁹
iusticia eius manet in seculum secu
li. Qui aũt amministrat semen se-
minanti ⁊ panem ad mandncãdũ
p̃stabit ⁊ multiplicabit semen vr̃m
⁊ augebit incrementa fruguz iusti
cie vestre.

Qui parce semi-
nat parce et ⁊c̃. Ante initium illius
epistole scribit sanctus paulus di. Proui-
demus em̃ bona non solum corã deo sz eti-
am coram hoĩbus. Tunc sequitur presens
epistola [Frẽs. Qui parce seminat]. s. dã-
do paruã elemosynam [pce ⁊ metet] Ly.
i. minus in p̃mio recipiet [⁊ qui seminat in
benedictionibus]. s. largiter dando [d̃ be
nedictionibus ⁊ metet]. s. largam retribu
tionẽ in premio habebit [vnusquisqꝫ] sup
ple det [prout destinauit in corde suo]. i.

ordinauit propria voluntate[non ex tristi
cia] Glo. q̄ em̄ dat vt careat tedio iterpel-
lantis non vt reficiat viscera indigētis. et
meritū ⁊ rem ꝑdit[aut ex necessitate].id ē
coactus. sed sponte ⁊ liberaliter[hilarem
em̄ datorem diligit deus].i. approbat ⁊ re
munerat. qꝛ facit actum virtuosum[potēs
est aūt deus oēm gratiam] Gor. nō solum
hanc gratiam largitionis elemosynarum.
sed etiā q̄cunq; aliam.[Abundare facere
in vobis] Ly. vt sic non doleatis de facto.
sed magis gaudeatis[vt in oībus].s. tp̄a-
libus ⁊ spūalib⁹[sp̄ oēm sufficientiā habē
tes]tam in volūtate supiori q̄ in facultate
exteriori[abundetis in oē opus bonū].s. i
datione elemosynaꝝ ⁊ in alijs bonis opib⁹
virtutū[sicut scriptū est].in ps̄. cxj.[disp̄
sit] Ly. nam elemosyna plurib⁹ est faciēda
[dedit paupibus]non hystrionib⁹ ⁊ alijs
p̄sonis indignis[iusticia ei⁹]q̄ sic dat ele-
mosynā[manet in seculū seculi].i. eterna-
liter. qꝛ merces iusticie ē corona eterna[q̄
aūt āministrat semē semināti] Ly. i. deus q̄
dat facl'tatē ⁊ volūtatē dādi elemosynā[⁊
panē ad māducādū p̄stabit].i. necessaria
victus. hoc em̄ videt̄ cōmuniter accidere
q̄ dātes elemosynas magis abundant in
tp̄alibus q̄ elemosynas paupibus indigē
tibus denegantes. Et si aliqn̄ ꝯtingit eos
depaupari. deus hoc ordinat ad maius bo
nuz ip̄oꝝ spirituale[⁊ multiplicabit semē
vestrum] Ly. i. voluntatem ⁊ facultatem
elemosynas faciendi[⁊ augebit incremen
ta frugū iusticie vestre] Ly. i. mercedez q̄
ex hoc in patria colliget̄.

In festo assumptionis virginis
Marie Eccl'. xxiiij.

In oībus requiem
quesiui ⁊ in hereditate dn̄i mora-
bor. Tūc precepit ⁊ dixit mihi cre
ator oīm. ⁊ qui creauit me requie-
uit ī tabernaculo meo. Et dixit mi-
hi In iacob inhabita ⁊ in israel he-
reditare. ⁊ in electis meis mitte ra
dices. Ab initio ⁊ ante secula crea-
ta sum. ⁊ vsq; ad futurū seculū nō
desinam. ⁊ in habitatione sācta co
ram ipso ministraui. ⁊ sic in syon
firmata suz ⁊ in ciuitate sanctifica-
ta similiter requieui. ⁊ in hierusalē
potestas mea. Et radicaui in popu
lo honorificato. ⁊ ī partes dei mei
hereditas illius ⁊ in plenitudine sā
ctorum detentio mea. quasi cedr⁹
exaltata sum in libano ⁊ quasi cy-
pressus in mōte syon. quasi palma
exaltata suz in cades ⁊ quasi plan-
tatio rose in hiericho Quasi oliua
speciosa in campis. ⁊ quasi plata-
nus exaltata sum iuxta aquam in
plateis. Sicut cynamomum ⁊ bal
samuz aromatisans odorem dedi.
quasi mirha electa dedi suauitatez
odoris.

Postilla

In oībus requiem
quesiui ⁊c̄. Hodie beata virgo celos ascen
dens requiē quaz quesiuit inuenit. Hodie
sup̄ oēs angelorum choros fideliter exal-
tata pacē ⁊ requiez quesiuit. ⁊ qd̄ quesiuit
inuenit. ergo dicit[In oībus requiē quesi
ui] ac si dicat. Inter oīa ⁊ in oī desiderio ⁊
opere quesiui requiē ⁊ pacē. s. tp̄is. pecto-
ris ⁊ eternitatis. Et datū est mihi q̄[in he
reditate dn̄i morabor]vbi sūma pax est et
requies. Et qꝛ mentis desiderio hec quesi
ui[Tunc]tp̄e a deo patre prefinito. ip̄e pa
ter oīpotens[precepit]gabrieli. ⁊ p̄ gabri
elem[⁊ dixit mihi creator oīm]salutatio-
nem angelicam. Cuius effectus subditur.
[et qui creauit me requieuit in tabernacu
lo meo]creator em̄ huius virginis deus ē
q̄ requieuit in vtero eius nouē mensibus.
⁊ sex diebus. in quo vtero sicut miles in ta
bernaculo armaturā nostre humanitatis
accepit ꝯtra diabolū pugnaturus[⁊ dixit
mihi].i. verbo spūali impressit mihi dupli
cē actiue ⁊ ꝯtemplatiue vite ꝯseruationē.
qd̄ apparet cum d̄r[in iacob inhabita ⁊ in
isrl' hereditare ⁊ in electis meis mitte radi-
ces]ac si diceret. vtriusq; vite exemplū ele
ctis ⁊ p̄destinatis meis tribuo. Exemplū
ei cōpat̄ radici. nā sic̄ ex radice ꝓcedit v̄ga
⁊ d̄ v̄ga fruct⁹ Sic d̄ exēplo ꝯcipit̄ affectō
⁊ ex affectiōe ꝓcedit opus[⁊ sic in syon fir-
mata sum].i. in vita speculatiua[⁊ in ciui
tate sanctificata].i. in vita actiua[similit̄
requieui]pace pectoris[⁊ ī irl'm potestas
mea].i. in visieō pacis. Notandū q̄ hic p̄
ciuitatē intelligit̄ vita actiua. que in com-
muni hoīm habitatione gerit̄ p̄ syon ⁊ hie
rusalem contemplatiua demonstrat̄[⁊ ra-

dicaui]. i. radices misi[in populo honorificato. ⁊ in ꝑtes dei mei hereditas illius]. i. ꝑ fructũ de radicib⁹ istis ꝓcedentẽ. erit hereditas illius ppl'i[⁊ in plenitudie sctõrum detentio mea]. i. mora ⁊ ꝑseuerantia mea erit in plenitudine sctõꝝ [quasi cedr⁹ exaltata sum in libano. ⁊ quasi cypressus i monte syon] In libano q̃ interpretat̃ candor. significat̃ candor virginitatis. Libanus etiã est arbor thuris d̃ qua ꝓcedit th⁹ qd̃ cremat̃ in sacrificijs in suauitatẽ odoris ⁊ talis arbor btã virgo est. hui⁹ filius quasi thus in igne passionis crematus est. Et in huius hostie fragrãtia delectat⁹ est de⁹ oĩpotens. Itẽ cedr⁹ odore serpẽtes fugat. bñ ergo ꝯuenit matri xp̃i. qꝛ odore nomis sui demones expellit. Cypressus est arbor in medẽdis apta corꝑib⁹. Syon interp̃tat̃ speculũ. speculum bonũ reddit imaginẽ suam. deformat⁹ em̃ erat hõ per pctũm sed ꝑ beatam virginẽ que fons est gr̃e redditur imago hoĩ. quã ipsa impetrat pctõri a filio suo Jhu xp̃o[quasi palma exaltata sum i cades. ⁊ quasi plãtatio rose in hiericho] palma in florib⁹ angusta dilatãdo ascendit ad suꝑiora. Cades interp̃tat̃ translatõ vñ beate virginis translatio est eius assumptio sicut hodierna die exaltata est sicut palma. sicut salomon dic̃. Que est ista q̃ procedit sicut aurora ꝯsurgẽs pulcra vt luna. electa vt sol. Hec em̃ in vtero sctificata i natiuitate sua claruit vt aurora. in conceptione filij ꝑ gratiam ꝯfirmata claruit vt luna hodie assumpta in celũ clarescit vt sol Hiericho interp̃tat̃ luna. ⁊ in rosa signat̃ martyriũ. Rosa igit̃ in luna est martyriũ mentis in carne lucida. Vñ symeon senex dixit ad beatã virginẽ. Tuãi p̃ius aĩam ꝑtransibit gladius doloris. Passa est igit̃ btã virgo martyriũ in aĩa[quasi oliua speciosa in campis]. i. fons misericordie illis pctõrib⁹ qui ambulãt in campo. i. lata via que ducit ad vitã[⁊ quasi platan⁹ exaltata sum iuxta aquã in plateis] Platan⁹ lat[folijs vmbrã faciẽs refrigerat exterius ⁊ interius. Homo aũt estuat dupliciter exterius in tribulationibus. interius in temptationibus vt ergo in virgine plenũ ostendat̃ refrigerium. dicit̃ platanus iuxta aquã in plateis qꝛ ꝯtra estũ interioris temptationis incendiũ p̃stat remediũ[sicut cynamomũ ⁊ balsamuz aromatisans odorẽ dedi] Cynamomũ quanto gracilius. tanto melius ⁊ odoratius. sic beata virgo gracilis ⁊ extenuata ꝑ abstinentiam. ⁊ acceptior deo ⁊ mũdo odoratione fuit. similiter ⁊ in balsamo designat̃ opinio sãctitatis[quasi mirha electa dedi suauitatẽ odoris] Illa mirha est electa que manat ab arbore minime vulnerata. Illa aũt minime est p̃ciosa que de arboris vulnere manat. ꝑ mirhã significat̃ amara mortificatio q̃ si ex aĩa peccatoris vulnerata manat minus est p̃ciosa. si autez absq̃ vulnere peccati deo oblata fuerit. gratior erit deo ⁊ odore suauior.

In festo natiuitatis Marie virginis Eccl'. xxiiij.

Ego quasi vitis fructificaui suauitatez odoris ⁊ floris mei fruct⁹ honoris ⁊ honestatis. Ego mater pulcre dilectionis ⁊ timoris ⁊ agnitionis ⁊ sancte spei. In me gratia oĩs vie ⁊ veritatis. in me oĩs spes vite ⁊ virtutis. Transite ad me oẽs qui ꝯcupiscitis me ⁊ a generationibus meis implemini. Spũs em̃ meus super mel dulcis. ⁊ hereditas mea super mel ⁊ fauũ. memoria mea in generatione seculoꝝ Qui edunt me adhuc esurient ⁊ qui bibũt me adhuc sitient. Qui audit me non confundet̃ ⁊ qui opant̃ in me non peccabunt. qui elucidant me vitam eternam habbeunt.

Ego quasi vitis fructificaui suauitatem ⁊c̃. In natiuitate beate virginis Marie legit̃ ꝓ epistola lectio illa sũpta de ecclesiastico. xxiiij que principaliter exponit̃ de christo filio beate virginis. Honor autez filij est honor matris. ⁊ econuerso honor matris est honor filij. Unde dicit beata virgo[Ego q̃si vitis] Hic compat btã virgo se viti. Prĩo propter vmbram. Nam sicut vitis grataz vmbram facit. sic beata virgo obumbrando nos protegit Und̃ ps̃. Sub vmbra alarum tuarum ꝓtege nos. Scd̃o propter florem. flos siquidẽ vitis odore serpentes fugat. Sic nomen beate Marie virginis fugat demones[fructificaui suauitatẽ odoris] qꝛ sicut sine lesione vitis de vite ꝓcedit odoris suauitas. ⁊ idẽ odor longe late-

q̄ diffunditur. sic de virgine Maria sine lesione pudoris ꝓcessit filius. cui⁹ potestas ⁊ bonitas replet orbē terraꝝ ⌊ ⁊ flores mei fructus honoris ⁊ honestatis ⌋. i. abundātie ⁊ opulentie ⌊ ego mater pulcre dilectionis ⌋ hec est charitas que dilexit dn̄m. quā non maculauit aliquod peccati ꝯtagiū ⌊ et timoris ⌋ In timore signat̄ humilitas Nā ex humilitate extimuit ad excellentiā salutationis angelice. Un̄ angelus ad eaz. Ne timeas Maria ⌊ ⁊ agnitionis ⌋ In agnitione fides intelligit̄. Nam ꝑ fidē agnouit qd̄ credidit. vnde Elizabeth dixit ad eaz. Beata que credidisti. qm̄ perficientur ea que dicta sunt tibi a dn̄o ⌊ ⁊ sancte spei in me g̃tia oīs vie ⁊ veritatis ⌋ ac si dicat. In me ē ille ꝑ carnis assumptionē a quo est vita et veritas ⌊ in me oīs spes vite et virtutis. Transite ad me oēs qui concupiscitis me ⌋ ac si dicat. oēs qui desideratis me habere fautricē ⁊ adiutricē ⌊ transite ad me ⌋. i. ad similitudinē ⁊ ꝯformitatem meam. vt sitis imitatores hūilitatis mee castitatis ⁊ paupertatis ⌊ ⁊ a generationibus meis implemini ⌋ He sunt ille generatiōes de quibus dicit̄. Emissiones tue ꝑadisus maloꝝ punicoꝝ ⁊c̄. Sequens clausula illius epistole exponit̄ de filio virginis Marie ⌊ Spiritus eni meus ⌋. s. spūssanctus. q̄ cōmuniter ꝓcedit a patre ⁊ filio ⁊ q̄ hic dat̄ in via ꝑ inspirationē gratiarū ⌊ sup mel dulcis. ⁊ hereditas mea sup mel ⁊ fauū ⌋. s. icomꝑabiliter ⌊ memoria mea in generatione seculorū ⌋ qꝛ sapientiam dei hoīes ⁊ angeli sine fine laudabunt ⌊ Qui edūt me adhuc esurient. ⁊ qui bibūt me adhuc sitient ⌋ edamus em̄ dei sapientiā ⁊ bibamus. qꝛ in ipsa plena est ⁊ ꝑfecta refectio. siquidē in corꝑalibus rebus appetitus placet. experientia displicet Sed spūalis delectatio tanto pl⁹ a comedente esuritur quanto plus ab esuriente comedit̄. eterna em̄ sacietas auget desideriū. Ecōtrario mundana refectio d̄sideriū extinguit. ⁊ tedium facit. Un̄ ⁊ de angelis dictū est. Fruunt̄ nec fastidiūt. sz magis frui sitiūt ⌊ q̄ audit me ⌋ obediendo mādatis meis ⌊ nō ꝯfundet̄ ⌋ sz eterna mercede coronabit̄ ⌊ ⁊ q̄ operant̄ in me ⌋. i. qui sic oꝑant̄ vt maneant in me ⁊ ego in eis ⌊ n̄ peccabūt ⌋ Qui em̄ manet in deo nō peccat mortaliter ⌊ q̄ elucidāt me ⌋. s. p̄dicando v̄bo ⁊ exēplo ⌊ vitā eternam habebūt ⌋ qꝛ sic d̄r Dan̄. xij. Qui aūt docti fuerit fulgebūt quasi splendor firmamēti ⁊ qui ad iusticiā erudiunt multos quasi stelle imperpetuas eternitates.

In exaltatōe sancte crucis epl̄a

Hoc em̄ sentite in vobis qd̄ ⁊ in xp̄o Jesu. Illaz epistolam quere ante in dominica palmarum.

In festo beati Matthei apostoli Ephe. iiij.

Unicuiqz nostꝝ data est gratia s̄m mensurā donationis xp̄i. propat̄ quod dicit. Ascendens in altum captiuam duxit captiuitatem dedit dona hominibus Quod aūt ascendit quid est. nisi qꝛ descendit primum in īferiores ꝑtes terre. Qui descendit. ipe est ⁊ qui ascendit sup oēs celos vt adimpleret oīa. Et ipse dedit q̄sdam quidem apostolos. quosdaz aūt ꝓphetas. alios vero euāgelistas. alios aūt pastores ⁊ doctores ad consūmationē sanctoruz in op⁹ ministerij in edificationem corporis christi. donec occurramus oēs in vnitatem fidei et agnitionis filij dei in virum ꝑfectum in mensuraz etatis plenitudinis christi.

Unicuiqz nostꝝ data est gr̄a ⁊c̄. Ante initium illius epl̄e scribit sanctus Paulus dicens. Un⁹ dn̄s. vna fides. vnū baptisma. vnus deus ⁊ pater oīm qui est sup oēs ⁊ per oīa ⁊ in oībus nobis. Tunc sequit̄ statim pn̄s epistola ⌊ Unicuiqz nostrū ⌋ Ly. s. christi fideliū ⌊ data est gratia s̄m mensurā donationis xp̄i ⌋. i. ꝓut voluit dare plus ⁊ minus s̄m ordinationē dispositiōis sue ⌊ ꝓpter quod dicit ⌋ supple scriptura in ps̄. lxvij. ⌊ Ascendēs ī altū captiuā duxit captiuitatē. dedit dona hoībus ⌋. s. xp̄s in ascensione sua. captiuā duxit captiuitatē. i. patres qui prius tenebant̄ in limbo. dedit dona. s. spūssctī. hoībus in die pentecostes visibil̄r. s. in igneis linguis ⌊ Qd̄ aūt ascēdit q̄d est ⌋. i. q̄liter est intelligendū ⌊ nisi qꝛ d̄scēdit primū ⌋ s. in sua morte ⌊ in inferiores ꝑtes terre ⌋. s. ad limbū patrū in inferno qui dicit̄ esse sb̄

terra| qui descendit ipe est].s.idem in pso na| ꝛ qui ascendit sup oēs celos vt adim = pleret oia]. s. scripta a ꝓphetis qui nō so= lum ꝓphetauerūt de eius incarnatōe. mor te. ꝛ resurrectōe. sed etiā de eius ascensiōe | ꝛ ipe dedit q̄sdā quidā ap̄los]Ly. s. xij. ad ordinandū ꝛ regendū eccl̄iam | quosdā aūt ꝓphetas]ad futura p̄dicendū. | alios vo euāgelistas] .s. quattuor ad scribendū euāgelia| alios aūt pastores]. s. ad curam aiaꝝ| ꝛ doctores]ad informandū sermōi= bus ꝓplm| ad consūmationē sanctorum in opus ministerij]. i. pfectionē fideliū in mo ribus ꝛ fide| in edificationē corpis xp̄i.] Ly. s. mystici q̄ est eccl̄ia in qua ap̄lis suc cedūt ep̄i ꝓphetis aūt habentes gratiam scripturarū sctāꝝ obscura interpretandi. euangelistis. archidiaconi diaconi. pasto= ribus p quos intelligunt. lxx. discip̄li. suc cedūt sacerdotes curati. doctorib⁹ oēs ex= ercentes debitū actum docendi seu p̄dicā= di donec]Ly. i. dicta officia exercebunt i ecclesia militāte| occurramus oēs in vnita tem fidei]. i. qui sum⁹ vniti in fide ꝛ cogni= tione xp̄i| in viruꝝ pfectuꝝ]. i. occurram⁹ xp̄o venienti ad iudiciū qui est vir oino p= fectus| in mensurā etatis plenitudis chri= sti]oēs em̄ resurgēt in etate. xxxij. ānorū. que est etas plena pfecta. ꝛ in qua xp̄s pas sus fuit. Hec oia Ly. ponit.

In festo sancti michaelis ꝛ om= nium angelorum Apoc. j.

SIgnificauit de= us que oportet fieri cito lo= quens p angelū suum seruo suo io= hanni qui testimonium phibuit v̄= bo dei. ꝛ testimoniū Jesu xp̄i que= cunq; vidit. Btūs qui legit ꝛ qui audit verba ꝓphetie huius. ꝛ ser= uat ea que in ea scripta sunt. Tem= pus em̄ ꝓpe est. Johes septē eccle sijs q̄ sunt in asia Gr̄a vobis ꝛ pax ab eo q̄ est ꝛ q̄ erat ꝛ qui venturus est. ꝛ a septē spiritib⁹ q̄ in ꝓspectu throni eius sunt ꝛ a Jesu xp̄o qui est testis fidelis ꝓmogenitus mor tuoꝝ ꝛ princeps regū terre q̄ dilex it nos. ꝛ lauit nos a peccatis nr̄is in sanguine suo.

Postilla

SIgnificauit de= us que optet fieri ꝛc̄. Ante initiuꝫ illius lectiōis scribit sctūs Johānes in| p̄n cipio illius libri di. Apocal. Jesu xp̄i. quā dedit illi deus p̄ palam facere seruis suis q̄ optet fieri cito. Tunc sequit statim p̄ns epl̄a| In diebus illis. Significauit deus q̄ oportet fieri cito]Ex quo hodie pagit festum oiuꝫ angeloꝝ tunc in illa lectiōe que hodie in missa ꝓ epl̄a legit. Ostendit qua liter dn̄s ministerio angeloꝝ sua reuelat misteria ꝛ secreta. Et qualiter ad btm̄ Jo= hannē euangelistā quem xp̄s spāliter dile xit p angelū reuelatio puenit. Dicit itaq; btūs| Johannes.| Significauit deus que oportet fieri cito] .i ea que sue eccl̄ie futu= ra erant siue ꝓspera siue aduersa| loquēs p angelum suū seruo suo Johāni]angel⁹ em̄ apparebat in similitudine hois loquēs iohāni| qui testimoniū phibuit verbo dī] In principio sui euāgelij. cum dixit In p̄n cipio erat verbū| ꝛ testimoniuꝫ Jhu xp̄i] i. de Jesu xp̄o. cum dixit. Et verbum caro factum est ꝛ habitauit in nobis| quecunq; vidit]oculis corpalibus in eius conuersa tione. miraculoꝝ operatione. morte ꝛ re surrectione. sicut ptꝫ in euāgelio q̄ ipe io= hānes scripsit| Btūs q̄ legit]sibi vl̄ alijs. ꝛ q̄ audit]aure mētis| v̄ba ꝓphetie hui⁹ ꝛ seruat ea].s. i ope]q̄ in ea scripta sunt]nō em̄ auditores sed factores iustificabuntur apud deū| tps em̄ ꝓpe est]Ly. i. cito trāsi ens. q. d. labor patiētie breuis ē ꝛ p̄miū be atitudinis eternū. ideo aduersa nō deben t nos frāgere nec ꝓspera leuare| Johānes septē eccl̄ijs que iūt in asia]sibi spāliter cō missis ꝛ ab ipo spāliter dilectis| gratia vo bis].s. in p̄nti vita| ꝛ pax]in futura. Naꝫ ibi quietabat totaliter appetitus human⁹ | ab eo].s. xp̄o| q̄ est]essentialiter coetern⁹ deo patri| ꝛ qui erat]scz cum deo patre in creatione mūdi| ꝛ qui ventur⁹ est].s. i glo ria patris in die iudicij| ꝛ a septē spiritib⁹] Ly. i. vniuersitate angeloꝝ q̄ sunt ministri nr̄e salutis| q̄ in ꝓspectu throni eius sunt] parati exequi ei⁹ voluntatē| ꝛ a ihu xp̄o q̄ est testis fidelis]paterne gr̄ie ꝛ maiestatis | Primogenitus mortuoꝝ].i. primus int̄ resurgētes a mortuis Licet em̄ ante ipsuꝫ lazarus ꝛ pl̄es alij fuerūt a morte resuscita ti hoc tm̄ fuit ad vitā mortalē. q; post resur rectionem econuerso mortui sunt. Sz chri stus surrexit ad vitā imortalē. q; mors illi

42

vltra non dñabit̃ Ro. vj. ⌊ ⁊ princeps regũ terre ⌋ ppt̃ qd̃ dixit post suã resurrectionẽ. Data est mihi mõ oĩs potestas ĩ celo et in terra vtz Mat. vl. ⌊ q̃ dilexit nos ⌋ .i. sola dilectõe sua ⁊ non meritis nr̃is ⌊ ⁊ lauit nos a pctis nostris ⌋ Ly. originalib⁹ ⁊ actualib⁹ ⌊ in sanguine suo ⌋ qꝛ sacramentũ baptismi ⁊ etiã sacramentũ pnie quib⁹ deletur originale ⁊ etiã actuale peccatum efficatiã habet a passione christi.

In festo sanctorum apostolorũ Simonis ⁊ Jude.

Scimus qm̃ diligentibus deum ⁊c̃. Istam epistolam q̃re infra in communi sanctorum apostolorum.

In festo omnium sanctorum. Apocal. v ij.

Ecce ego Johãnes vidi alterꝝ angelum ascendentẽ ab ortu solis habentez signũ dei viui ⁊ clamauit voce magna quattuor angelis quib⁹ datuz est nocere terre ⁊ mari dicẽs. Nolite nocere terre ⁊ mari neqꝫ arboribus. quoadusqꝫ signem⁹ seruos d̃i nostri in frontib⁹ eoꝝ. Et ego Johannes audiui numeꝝ signatoruz centũ quadragintaquattuor milia signati. ex oĩ tribu filioꝝ isrl̃. P⁹ hec vidi turbã magnam quã dinumerare non poterat ex oĩbus gentibus ⁊ tribubus ⁊ ppl̃is ⁊ linguis stantes ante thronũ ⁊ in cõspectu agni amicti stolis albis ⁊ palme in manibus eoꝝ. Et clamabant voce magna dicẽtes salus deo nr̃o q̃ sedet sup̃ thronũ ⁊ agno. Et oẽs angeli stabant in circũitu throni ⁊ seuioꝝ ⁊ quattuor animaliũ. ⁊ ceciderunt in ꝯspectu throni in facies suas ⁊ adorauerunt deũ dicentes amen. Benedictio ⁊ claritas ⁊ sapientia ⁊ gratiarũactio ⁊ honor et virtus ⁊ fortitudo deo nostro.

Ecce ego Johãnes vidi alterũ ⁊c̃. Lectio ista legitur in festo oĩm sanctoꝝ ꝓ eo q̃ ĩ ip̃a agit̃ d̃ numerositate sanctorum. Et etiam de gratiarum actione quam sancti reddunt dño qui est sanctus sanctoꝝ. Dicit ergo sanctus Johãnes ⌊ Ecce ego iohannes vidi alterũ angelũ ⌋ .s. ih̃m xp̃m quem dicit angelũ tãq̃ a deo patre missum ⌊ Ascendentẽ ab ortu solis ⌋ .i. de sinu patris ⌊ habentẽ signuz dei viui ⌋ ꝑ quod apparet q̃ ip̃e sit de⁹ verus. Hoc aũt signũ est potentia patri equalis. ⁊ immunitas peccati ⌊ ⁊ clamauit ⌋ .s. ãgelus iste ⌊ voce magna ⌋ .i. cum magno impio ⌊ quattuor angelis ⌋ .i. vniuersis malignis spiritibus. qui ꝑ quattuor mũdi partes impedire nitunt̃ salutem hoĩm ⌊ quib⁹ datũ est ⌋ .i. permissum est. ⌊ nocere terre ⁊ mari dicens. Nolite nocere terre ⌋ .i. illis q̃ terrenis sunt dediti. sicut auari ⌊ ⁊ mari ⌋ .i. illis qui voluptatibus carnis viuunt sicut luxuriosi ⁊ crapulosi. ⌊ neqꝫ arboribus ⌋ .i. illis qui se extollunt super alios sicut sup̃bi. hec enim prohibitio est refrenatio qua dominus malignos spiritus refrenat ne noceant q̃tum cupiunt iustis vel peccatoribus predestinatis ad vitam eternam ⌊ quoadusqꝫ signemus ⌋ scz ego interius ⁊ ministri mei exterius ⌊ seruos dei nostri ⌋ scz signo crucis ⌊ in frontibus eorum ⌋. id est ita eos signemus signo fidei. q̃ ipsa fides ĩ cõfessione manifeste appareat. Et ponit̃ ibi q̃adusqꝫ ꝓ nũq̃ qꝛ nunq̃ nocebũt maligni spirit⁹ electis dei quib⁹ omnia cooperant̃ in bonum Roma. viij. Qui si cadunt fortiores resurgunt. Unde Ambrosius. Cert⁹ sum q̃ deus nullum electorum suorum cadere permitteret. si eum meliorem a casu suo resurrecturum non sensisset ⌊ et ego Johannes audiui ⌋ .id est intellexi ⌊ numeruz signatoruz centumquadragintaquattuor milia signati. ex omni tribu filioruz israel ⌋ id est ex omnibus gentibus fidẽ iacob imitantibus. Hunc autem numerum per duodecim sequens scriptura diuidit et vnicuiqꝫ tribui assignat duodecim milia. Itez attendendum q̃ hic iudas preponit̃ rubẽ primogenito propter dignitatem. quia de tribu iuda natus est xp̃s. Et hic pretermittit dan. de quo nascetur antichristus Et loco istius ponitur hic manasses. qui fuit filius Joseph quẽ fratres sui vendiderũt. et ductus fuit in egyptum ⁊ ibi genuit duos filios Effraim et Manasses. et Effraim h̃ non ponitur. qd̃ ideo fit. quia d̃ effraim natus est roboam q̃ fecit scisma ⁊ diuisionem

in israel. per quod ostendit̃ q̃ scismatici et heretici a numero sanctorũ sunt penit⁹ alieni| post hec vidi turbam magnam quam nemo dinumerare poterat ex omnibus gẽtibus |scz barbaris nationib⁹| ⁊ tribub⁹ | scz vnius gentis scz filiorũ israel| ⁊ populis |singularum vrbium| ⁊ linguis |que in vna gente quandoq̃ diuerse sunt| ⁊ erant stantes ante thronum |quasi parati obedire deo| in conspectu agni |scz vt conspicerẽtur ab agno id est iesu christo| amicti stolis albis |id est dealbati per baptismum ⁊ penitentiaz in hac vita presenti| ⁊ palme | id est gloria triumphalis| in manibus eorum |id est operibus eorum quod ad statũ futurum pertinet| et clamabant voce magna |reddentes pro salute sua domino gratiarumactiões| dicẽtes salus deo nostro | scz deo patri| qui sedet super thronum. | id est super sanctos suos in quibus iudicat et ascribitur | agno |scz filio dei| et omnes angeli stabant |tanq̃ deo obedire parati. | in circũitu throni ⁊ seniorum ⁊ quattuor animalium |id est episcoporum ⁊ patriarcharum iam in celo regnantium| ⁊ ceciderunt in conspectu throni in facies suas et adorauerunt deum |scz humiliantes se coram deo| dicentes amen | Istud amen est confirmatio huius laudis| benedictio |id est laus| ⁊ claritas |id est impassibilitas. | ⁊ sapientia |que nouit omnia| ⁊ honor | id est reuerentia| ⁊ gratiarũactio |pro colatis beneficijs| ⁊ virtus |id est potentia opandi| ⁊ fortitudo |.i. effectus virtutis supne potẽtie| deo nr̃o in scl̃a scl̃oꝝ Amen. |

In festo sancti Martini episcopi epistola.

Ecce sacerdos magnus qui in diebus suis placuit deo ⁊c̃. Quam epistolaz quere infra in cõmuni sanctorũ.

Item de sancta elizabeth.

Mulierem fortem quis inueniet ⁊c̃. Hanc epistolam q̃re ante in festo marie magdalene.

In festo sancte Katherine virginis et martyris.

Qui gloriatur ĩ domino glorietur ⁊c̃. Hanc epistolam quere infra in communi sãctorum.

Incipit postilla de communi sãctorũ. Et primo de apl̃is Ro. viij.

Scimus quoniã diligentibns deũ oĩa cooperant̃ in bonũ his qui s̃m ꝓpositũ vocati sunt sancti. Nam quos presciuit ⁊ p̃destinauit conformes fieri imaginis filij sui. vt ipse sit priogenitus in multis fratrib⁹. Quos ãt p̃destĩauit hos ⁊ vocauit. et q̃s vocauit hos ⁊ iustificauit. Quos aũt iustificauit illos ⁊ magnificauit. Quid ergo dicem⁹ ad hec si de⁹ ꝓ nob̃ q̃s ꝯtra nos. q̃ etiã ꝓprio filio suo nõ pepcit. sed pro nobis oĩbus tradidit illũ. Quõ nõ etiaz cũ illo oĩa nobis donauit. quis accusabit aduersus electos dei. de⁹ qui iustificat. q̃s est qui condemnet. xp̃s iesus q̃ mortuus est imo qui ⁊ resurrexit qui est ad dexteram dei qui etiã interpellat pro nobis. q̃s ergo nos separabit a charitate xp̃i Tribulatio an angustia. an fames an nuditas. an piculũ. an psecutio an gladius. Sicut scriptũ est. qꝛ ꝓpter te mortificamur tota die. estimati sum⁹ sicut oues occisionis. Sed in his oĩbus supamus ꝓpter eum qui dilexit nos Certus sũ em̃ qꝛ neq̃ mors neq̃ vita neq̃ angeli neq̃ principatus neq̃ virtutes neq̃ instantia neq̃ futura neq̃ fortitudo neq̃ altitudo neqꝫ ꝓfunduz neqꝫ creatura alia poterit nos separare a charitate dei que est in christo iesu domino nostro.

Scimus quoniã diligentibus deum ⁊c̃. Ante initium illius epistole scribit sanctus paulus ĩ eodem capitulo dicens. Non sunt condigne passiones huius tempis ad futurã gloriam que reuelabit̃ in nobis. Tunc sequitur p̃ns epl̃a| Fratres scimus qm̃ diligentibus deum |Gor. id est charitatem dei et proximi habentes| omnia cooperantur in

bonum]scz per spũm sanctũ tam ꝓspera q̃ aduersa. Econtrario malis oĩa cooperant̃ in malũ[his qui ꝟm ꝓpositum]Ly.i. predestinationẽ[vocati sunt sancti].s.in presenti ꝑ gratiam. Istis etiã peccata ꝓpria i bonũ proueniunt.qꝛ fortiores ⁊ cautiores resurgunt. Et etiam in gloria ad bonuz eorum facit peccatoꝝ memoria.sicut cicatrices vulnerũ ad gloriã militis qui in bello finaliter triumphauit[Nam quos p̃sciuit] i.anteq̃ essent cognouit[⁊ p̃destiauit].s. illis gratiam in p̃senti ⁊ gloriam in futuro p̃parauit[cõformes fieri imaginis filij sui] Ly.qꝛ filiatio dei adoptiua est quedã similitudo filiatiõis naturalis diuine[vt sit ipse primogenitus in multis frĩbus].i.inter multos frẽs.s.oẽs fideles Vñ Heb.ij. Nõ confundit̃ fratres eos vocare dicẽs. Narrabo nomen tuũ fratribus meis[quos autem p̃destinauit]Gor.i.ab eterno ad gloriam elegit[hos ⁊ vocauit]ad fidem adducendo.⁊ hoc vel exterius ꝑ predicationez vel interius ꝑ inspirationem[⁊ quos vocauit hos ⁊ iustificauit]Peccatoꝝ remissione ⁊ bona operatione[quos autẽ iustificauit]peccata remittendo[illos ⁊ magnificauit]in virtutibus amplificando vel in gloria exaltando[Quid ergo dicemus ad hec si deus ꝓ nobis].s.nos adiuuans. Si hic accipit̃ pro qꝛ.quia deus est pro electis [quis contra nos].q.d.nullus.qꝛ nullus potest resistere potestati diuine[qui etiam proprio filio suo].s.naturali[non pepercit.sed pro nobis]scz peccatoribus[oĩbus tradidit illum]ex maxima dilectiõe ad electos[Quomodo non etiam cum illo].scz nobis donato[omnia nobis donauit]scz ad salutem necessaria.gratiam in presenti. ⁊ gloriam in futuro[quis accusabit aduersus electos dei].s.i iudicio finali.q.d.nullus.⁊ causa subditur[deus qui iustificat] sententiando ꝓ electis.ideo pars aduersa demonum non audebit mutire[quis est q̃ condemnet].q.d.nullus[iesus qui mortuus est]Gor.pro nobis reconciliãdis[imo qui ⁊ resurrexit]pro nobis resuscitandis. [qui est ad dexteraz dei]pro nobis in celũ eleuandis[qui etiam interpellat pro nobis]Ly. apud patrem ostendendo latus ⁊ vulnera. Et sic tollit̃ oĩs cõdemnatiõis causa. Vñ Berñ. Mr̃ ostendit filio pectꝰ ⁊ vbera. Filius oñdit patri latus ⁊ vulnera nulla põt esse repulsa vbi sunt tot amoris insignia.[Quis ergo nos separabit a charitate christi]quasi diceret nullus. Nihil eniz potest hominem a deo separare nisi peccatum mortale[Tribulatio.an angustia.an persecutio.an fames. an nuditas. an periculum. an gladius.]Nunquid ergo separabunt nos ista a charitate christi. non.quia charitas om̃ia suffert.omnia sustinet.j.Corinth.xiij.[Sicut scriptum ẽ] in ps̃.xliij.[quia propter te mortificamur tota die]id est varijs tormentis ducimur ad mortem quasi continue.sicut patuit in apostolis et martijribus[estimati sumus sicut oues occisionis]Lyra.quarum occisio reputatur vtilis.sic tyranni bona martyrum capiebant. et cum hoc obsequium se prestare deo reputabant. vt patet Joh. xv. Venit hora vt omnis qui interficit vos arbitretur obsequium se prestare deo[Sz in his omnibus]scilicet positi[superamꝰ] id est vincimus[propter eum].id est eius virtutem[qui dilexit nos. Certus sum em̃ quia neq̃ mors]Ly.id est timor mortis. [neq̃ vita]id est amor vite[neq̃ angeli.] scz inferni[neq̃ principatus].id est medij [neq̃ virtutes].id est supremi scilicet prime hierarchie.quorum est facere miracula. Et per hos etiam intelliguntur alij superiores illis[neq̃ instantia]id est presentia mala vel bona[neq̃ futura]mala vel bona[neq̃ fortitudo]id est alicuius violẽtia[neq̃ altitudo]id est prosperitas fortune[neq̃ profundum]idest aduersitas[neq̃ creatura alia]a predictis[poterit nos separare a charitate dei]qua deum diligimus[que est in christo Jesu domino nostro]scz nobis ostensa. Quia maiorez charitatem nemo habet ⁊c̃. Joh.xv.

Item alia epistola de apostolis Ephe.ij.

Iam nõ estis hospites ⁊ aduene sed estis ciues sanctoruz ⁊ domestici dei superedificati sup fundamentum apostoloꝝ ⁊ ꝓphetarum ip̃o summo angulari lapide christo iesu in quo oĩs edificatio constructa crescit in templũ sãctum in dño.in quo ⁊ vos edificamini in habitaculum dei in spiritu sancto.

Postilla

Am nõ estis hospites ⁊ aduene. sed cc. Ante initiũ illius epistole scribit sctũs paulus in eodẽ ca. dicẽs Deus qui diues est in misericordia ꝓpter nimiã charitatẽ suam qua dilexit nos. cuz essemus mortui peccatis ꝙuiuificauit nos in xp̃o. cuius gratia estis saluati. ¶Postmodũ sequit p̃sens epla post pauca| Frẽs iaz non estis hospites ⁊ aduene |Ly. a deo et a sanctis ei⁹ |sed estis ciues sanctoꝝ |.i. de numero eoꝝ |⁊ domestici dei |.i. in eius ecclesia recepti |supedificati |.i. instructi |sup fundamentum apl̃oꝝ ⁊ ꝓphetarum |.i. super doctrinam noui ⁊ veteris testamẽti. |ip̃o summo ãgulari lapide xp̃o ihu |Ly. in edificatione templi salomonis vt dicit. fuit quidaz lapis pluries reiectus ab edificantibus. eo ꝙ nõ conueniebat loco cui applicabat finaliter optime sedet in summitate edificij in angulo duos parietes ꝙiungẽdo. ⁊ fuit figura xp̃i iudeos ⁊ gentiles tanq̃ duos parietes in vnam ecclesiã ꝙiungẽtis. Vñ dicit in ps̃. cxvij. Lapidẽ quẽ reprobauerunt edificantes hic factus est in caput anguli. ⁊ a dño factum est istud. Et istaz figurã ponit hic apostolus vt dictũ ẽ |in quo ois edificatio constructa |tam a iudeis q̃ a gentibus |crescit |.s. ꝓ augmentũ virtutũ |in templum sanctum in dño |.id ẽ quousq̃ sit templum dñi sanctum |in quo ⁊ vos coedificamini |cum alijs fidelibus. |in habitaculum dei in spũ sancto |.i. ipso cooperante sine quo nullum opus est acceptum deo.

Sequitur nunc epistola de euangelistis Eccle. xv.

Qui timet deuz faciet bonum ⁊ qui continẽs est iusticie apprehendet illam ⁊ obuiabit illi quasi mater honorificata. et quasi mulier a virginitate suscipiet illum Cibabit illum pane vite ⁊ intellectus ⁊ aqua sapientie salutaris potabit illũ. ⁊ firmabit̃ i illo ⁊ non flectet̃ ⁊ continebit illuz ⁊ nõ confundetur ⁊ exaltabit illũ apud proximos suos. Et in medio ecclesie aperiet os eius ⁊ adimplebit illum spiritu sapientie ⁊ intellectus. et stola glorie vestiet eum.

Postilla

Qui timet deuz faciet bonum ⁊c. Ante initium illius lectionis habet̃ in precedenti capitulo. Beatus vir qui in sapientia morabit̃ ⁊ q̃ in iusticia meditabit̃. ⁊ in sensu cogitabit circumspectionem dei. Tunc postmodum sequit̃ presens lectio| Qui timet deuz |Ly. s. timore filiali| faciet bonum |supple opus |et qui continens est iusticie |Ly. i. tenens eam in corde simul ⁊ opere| apprehendet illam |.s. sapientiam diuinam| ⁊ obuiabit illi |Nam preoccupat eos qui se concupiscunt. vel illis prior se ostendit. Sap̃. vj. |quasi mater honorificata |Ly. omni honore digna| cibabit illum pane vite |id est verbo sacre scripture. Vnd Mat. iiij. Nõ in solo pane viuit homo sed in omni verbo quod procedit de ore dei| ⁊ aqua sapientie salutaris potabit illuz |id est spiritus sancti de qua dicit̃ Joh. iiij. Qui biberit ex aqua quam ego dabo ei fiet in eo fons aque salientis in vitam eternam| ⁊ firmabitur in illo |Ly. deo firmiter adherendo| ⁊ non flectetur |a rectitudine iusticie| ⁊ continebit illum |.i. deus continebit eum secũ per perseuerantiam in bono| ⁊ non confũdetur |cum reprobis. sed honorabitur cuz electis Ideo sequitur| exaltabit illũ apud proximos suos |Ly. i. apud sanctos suos qui sunt deo propinqui. ⁊ quia talis nõ solum proficit ad salutem. sed etiaz alijs. Jõ sequitur| et i medio ecclesie aperuit os e⁹ | scz ad docendum populum| ⁊ impleuit eũ dominus spiritu sapiẽtie |ad degustandũ diuina| ⁊ intellectus |ad proponenduz ea lucide in ecclesia| ⁊ stola glorie |.s. corporis ⁊ aime| induit eum | quod semper fit pseuerantibus in exemplari vita ⁊ saluta ri doctrina| iocunditatem ⁊ exultationem thesaurisauit super eum |.i. multiplicauit ⁊ quoniam hec gloria non est transitoria. ideo subdit̃| ⁊ nomine eterno hereditauit illum dñs deus noster.

Item epistola de vno martyre. Eccl. xxxj.

Beatus vir qui inuentus est sine macula ⁊ q̃ post aurum non abijt nec speravit in pecunia et thesauris. Quis

est hic ⁊ laudabimus eu3 . fecit em̃ mirabilia in vita sua . Qui ꝓbatus est in illo ⁊ ꝓfectus inuentus est . et erit illi in gloria eterna . Qui potuit transgredi ⁊ non est transgressus ⁊ facere mala ⁊ non fecit . Ideo stabilita sunt bona illius in dño . ⁊ elemosinas illius enarrabit omnis ecclesia sanctorum .

Beatus vir qui inuentus est sine ⁊c.

Ante initiũ illi⁹ lectionis habeť . Qui aurum diligit nõ iustificabiť . Tunc post hoc sequiť ꝓsens lectio | Beatus vir | .s. diues in acquisitione s. iusta | q̃ inuentus ẽ sine macula | .s. cupiditatis ⁊ auaritie | ⁊ q̃ post aurũ nõ abijt | Ly . ꝑ concupiscentiã malaz . sed magis aurum secutũ est eum cuius obsequio vsus ẽ in operibus pijs ⁊ honestis | nec sperauit i pecunia ⁊ thesauris | ibi ꝓstituẽdo finem suũ | Quis est hic ⁊ laudabimus eum | .q. d. rarus est ⁊ laude dignus | fecit em̃ mirabilia in vita sua | Illa em̃ que rara sunt homines miranť | qui ꝓbatus est in illo | scz auro | ⁊ ꝓfectus inuentus est | in opibus liberalitatis ⁊ misericordie | ⁊ erit illi in gloria eterna | vnde Mat. xxv. Venite benedicti patris mei ⁊c | q̃ potuit transgredi . | nam diuitie dant opportunitatem faciendi mala | et non est transgressus . ⁊ facere mala ⁊ non fecit | ꝑ stabilitatez voluntatis ei⁹ in bono | ideo stabilita sunt bona illius in dño | Nam ꝓ temp alibus recipit eterna | ⁊ elemosynas illius enarrabit oĩs ecclesia sanctorum | .s. ad informationem alioꝝ .

Item alia epistola de vno martyre Ꝓuerb. iij .

Beatus hõ qui inuenit sapiẽtiaz ⁊ qui affluit prudentia .

Melior est acquisitio eius negociatione auri ⁊ argenti ꝑmi ⁊ purissimi fructus eius . preciosior est cunctis opibus sapientia . ⁊ oia que desiderantur huic non valent comparari . Longitudo dierũ in dextera eius ⁊ in sinistra illi⁹ diuitie ⁊ gloria . vie eius vie pulcre ⁊ omnes semite eius pacifice Lignũ vite est his qui apprehenderint eã et qui tenuerint eam beati . dñs sapientia fundauit terram . stabiliuit celos prudẽtia Sapientia illi⁹ eruperunt abyssi . ⁊ nubes rore concrescunt .

Beatus hõ qui inuenit ⁊c.

Ante initium illius lectionis habeť . Quem em̃ diligit deus corripit ⁊ quasi pater in filio cõplacet sibi . Tũc statim sequiť ꝓsens lectio | Beatus homo qui inuenit sapiam | Ly . i. noticiã ꝺ diuinis | ⁊ qui affluit prudentia | in agibilib⁹ humanis | melior est acquisitio eius negociatione auri ⁊ argenti | tanto meliora sũt spũalia bona corporalibus | primi ⁊ purissimi fructus eius | ⁊ notanter dicit primi . q⁹ nullũ opus bonum est . nisi virtute prudentie dirigať . ⁊ purissimi . q⁹ bona spiritualia non habent aliquod malum admixtũ sicut frequenť habent corporalia . sicut aurum argentum ⁊ similia habent annexam solicitudinem . eleuationem mentis ad deum impedientem . ideo subditur | preciosior est cunctis opibus sapia ⁊ oia que desideranť huic non valent comparari . Longitudo dierum in dextera eius | q⁹ talis ꝓmo ⁊ principaliter hz aspectũ ad celestia ⁊ eterna | ⁊ in sinistra illius diuitie ⁊ gloria | q⁹ secundario ⁊ ex cõsequenti aspectũ ad temporalia bene administranda | vie eius vie pulcre ⁊ oẽs semite eius pacifice | q⁹ nullã turpitudinem admittit . ⁊ ad decorẽ virtutum inducit . ⁊ sic hominem pacificatũ reddit redigendo vires inferiores in obsequium rationis | lignũ vite est his qui apprehenderint eam | Ly . sicut em̃ ꝑ lignum vite continuabať vita vt sic homo manens i statu innocẽtie de vita nature transisset ad vitam glorie . sine morte media . Sic ⁊ sapientia de vita gratie ducit hominem ad vitam glorie sine morte mortalis culpe intermedia . dum tamen hic in ea perseueret | et qui tenuerit eam beatus | q⁹ certitudinaliter ad beatitudinẽ deducet | dñs fundauit terraz | per sapientiam suam | stabiliuit celos prudentia | quia sunt incorruptibiles . | sapientia illius eruperũt abyssi | ⁊ hoc tẽpore diluuij . vt habetur Gen. vij . Rupti sunt omnes fontes abysse magne | Et nubes rore concrescunt | q⁹ calore solis eleuãtur exalationes humide ⁊ condensantur in nubes .

Item alia epistola de vno martyre Eccl. xiiij.

Beatus vir qui ĩ sapientia morabit̃ ⁊ qui ĩ iusticia sua meditabit̃ ⁊ ĩ sensu cogitabit circũspectõ⁊ dei Cibabit illũ pane vite ⁊ ĩtellect⁹ ⁊ aq̃ sapie salutaris potabit illũ. Et firmabit̃ ĩ illo. ⁊ non flectet̃. ⁊ ꝯtĩebit illũ. ⁊ ñ ꝯfundet̃ ⁊ exaltabit illũ apud proximos suos ⁊ nomine eterno hereditabit illũ dñs deus noster.

Postilla

Beat⁹ vir qui in sapia ⁊c̃. Añ initiũ illius lectionis habet̃ in eodẽ ca. Beatus vir qui nõ est lapsus verbo ex ore suo. Tunc post hoc seq̃tur pñs lectio nõ post pauca| Btũs vir q̃ in sapiẽtia morabitur |Ly. meditãdo diuina quorũ cognitio ꝓprie dicitur sapientia quasi sapida sciẽtia| et q̃ in iusticia sua meditabitur |reddendo deo debitũ cultum ⁊ proximo suo amorẽ fraternũ| ⁊ in sensu cogitabit circũspectionẽ dei |.i. q̃ deus circũspicit oĩa ⁊ vbiq̃. Añ Heb. iiij. Oĩa nuda ⁊ apta sunt oculis ei⁹| Cibauit illũ pane vite |.i. verbo sacre scripture| ⁊ intellectus ⁊ aqua sapie salutaris potabit illũ |.i. gr̃a spũssancti| ⁊ firmabit̃ in illo |Ly. deo firmiter adherẽdo| ⁊ nõ flectet̃ |.s. a rectitudine iusticie| ⁊ ꝯtinebit illũ ⁊ nõ ꝯfũdet̃ |s. cum reprobis sed honorabit̃ cum electis | ⁊ exultabit illũ apud ꝓximos suos |.id ẽ apud sctõs suos q̃ sunt deo ꝓpiqui| ⁊ nomine eterno hereditabit illũ dñs deus nr̃ |

Item alia epistola de vno martyre Eccl. xxxix.

Iustus cor suũ tradet ad vigilandũ diluc'o ad dñm q̃ fecit illũ. ⁊ in conspectu altissimi deprecabit̃. Aperiet os suũ in oratione ꝓ peccatis ⁊ delictis suis deprecabit̃. Si em̃ dñs magnus voluerit. spũ ĩtelligẽtie replebit illũ. ⁊ ipse tanqnam imbres mittet eloquia sapientie sue. ⁊ in or̃one confitebit̃ dño ⁊ ipse diriget consiliũ eius ad disciplinã. ⁊ in absconditis suis ꝯsiliabit̃. Ipse palã faciet disciplinã doctrine sue. ⁊ in lege testamenti dñi gloriabit̃. Collaudabũt multi sapiam eius ⁊ vsq̃ in seculũ non delebit̃. Non recedet memoria eius ⁊ nomen eius requiretur a generatione in generationem.

Postilla

Iustus cor suũ tradet ad vigilandũ ⁊c̃. Añ initiũ illius lectionis habet̃ in eodẽ ca. Sapiam oĩuz antiquoꝝ exq̃ret sapiẽs. Et narrationẽ virorũ nominatoꝝ ꝯseruabit Tunc sequit̃ pñs lectio siue epl'a post pauca| Iustus cor suuz tradet |Ly. volũtarie| ad vigilandũ diluculo |.i. a iuuẽtute| ad dñm qui fecit illũ |s. ad ip̃m intentionez dirigẽs deuote ⁊ attente| ⁊ in ꝯspectu altissimi deprecabit̃ |ꝓ impetratione sapie| aperiet os suũ in or̃one ꝓ peccatis ⁊ delictis suis |.s. emẽdãdis | deprecabit̃ |vt sic ad receptionez diuine sapie disponat̃| si em̃ dñs magn⁹ voluerit spũ intelligẽtie replebit illũ. ⁊ ip̃e |spũ itelligẽtie repletus| tanq̃ imbres |.i. abundãter| mittet eloq̃a sapie sue |ad docendũ ig̃rantes| ⁊ in or̃one ꝯfitebit̃ dño |totũ effectũ attribuẽs honori diuino| ⁊ ip̃e |.s. de⁹ | diriget ꝯsiliũ eius |in agẽdis| ⁊ in abscõditis suis ꝯsiliabit̃ |.s. obscura clari⁹ sibi reuelãdo| ⁊ ip̃e |s. a deo iliuminatus| palam faciet disciplinã doctrine sue |sibi reuelata alijs ꝓpalandi| ⁊ in lege testamenti dñi gloriabit̃ |hec em̃ est gl'ia sapientis in lege dñi meditari| collaudabũt multi sapientiam eius |non dicit omnes quia homines mundani ip̃m reputant imprudentem eo q̃ nõ q̃rit sciam lucratiuã| ⁊ vsq̃ in scl'm ñ delebit̃ |.s. doctria sapie ei⁹. vt ptz Mat. xxiiij Celũ ⁊ terra trãsibũt. v̄ba aũt mea ñ trãsibũt| nõ recedet mẽoria ei⁹ |.s. sapiẽtis | ⁊ nom̃ e⁹ req̃ret a generatõe ĩ generatõz | qꝛ ꝑ doctrinã ab eo scriptã remãebit nomẽ ei⁹ inter hoies q̃ vtunt̃ illis scriptis ad ꝓfectũ suũ ⁊ ad salutem animaꝝ suaꝝ.

Epistola de pluribus martyrib⁹ Sapientie. iij.

Iustorum anime ĩ manu dei sunt. et non tanget illos tormentum mortis. Vise sunt. oculis insipientium mori. et esti-

mata est afflictio exitus illorũ. Et ab itinere iusto abierũt in exterminiũ. Et qđ a nobis est iter exterminij. illi aũt sunt in pace. Et si coraz hoĩbus tormẽta passi sunt spes illorum ĩmortalitate plena est In paucis vexati. in multis bene disponẽtur. qm̃ deus temptauit eos. ⁊ ĩuenit eos dignos se Tãquã auꝝ ĩ fornace ꝓbauit illos. ⁊ q̃si holocausti hostiã accepit illos. ⁊ ĩ tp̃e erit r̃spectus illoꝝ. Fluebũt iusti ⁊ tanquã scintille in arundineto discurrent. Iudicabũt nationes ⁊ dñabuntur populis. Et regnabit dominus illorum imperpetuum.

Postilla.

Iustoꝝ aĩme in manu dei sunt ⁊c̃. Añ initiũ illius lectiõis habet̃ sic. Inuidia diaboli mors introiuit in orbẽ terraꝝ imitant̃ aũt illũ qui sunt ex p̃te eius. Tunc sequit̃ pñs lectio siue epl̃a. ⌊Iustoꝝ aĩe in manu dei sunt⌋ Ly. Sunt em̃ aĩe iustoꝝ immortales ⁊ sep̃ate a corpibus p̃ mortẽ. Et sunt in manu diuine misericordie p̃ securitatẽ glorie ꝯsequẽde. Naz a tp̃e passiõis xp̃i postq̃ ap̃ta ẽ ianua glorie. si non hñt aliquid ad purgandũ statiz euolãt ad gloriã. Si aũt hñt aliq̃d ad purgandũ detinent̃ in manu diuĩe iusticie ĩ pena purgatorij ad temp⁹. Sunt tñ secure đ sua btitudine ꝯsequẽda. ergo dicit̃ h̃⌊Iustoꝝ aĩe in manu dei sunt. ⁊ nõ tanget illos tormentũ mortis⌋. s. tormẽtũ gehẽne⌊Uise sunt oculis insipientiũ mori⌋ totaliter in aĩa ⁊ corp̃e⌊ ⁊ estimata est afflictio exitus illorũ. Et ab itinere iusto abierũt in exterminiũ⌋ de hoc mũdo reputata est mera afflictio ab illis q̃ aliã vitam hoĩs nõ credũt post hanc vitã⌊ ⁊ qđ a nobis ẽ iter exterminij⌋ s̃m errorẽ illoꝝ qui dicunt hoĩes recedẽtes a nobis p̃ mortẽ totaliter exterminari⌊ illi aũt⌋. s. iusti⌊ sunt in pace. Et si corã hoĩb⁹ tormẽta passi sũt. spes illoꝝ immortalitate plena est⌋ qꝛ non põt amitti. Immortalitas v̄o ade nõ fuit plena. qꝛ amitti poterat ⁊ fuit amissa⌊ in paucis vexati⌋. i. tribulati⌊ in multis bñ disponent̃⌋ p̃ gl̃iaz aĩe ⁊ corp̃is⌊ qm̃ deus temptauit eos⌋. scz vt virt⁹ patiẽtie eoꝝ nota fieret alijs ad exemplũ imitationis⌊ ⁊ inuenit eos dignos se. tanq̃ aurum in fornace ꝓbauit illos.⌋ s. qđ nõ deteriorat̃ sz meliorat̃⌊ ⁊ in tp̃e retributõis erit respect⁹ illoꝝ⌋ non solũ q̃tũ ad aĩam. sed etiã q̃tũ ad corpus. qđ resurget gloriosũ⌊ fulgebũt⌋ iusti p̃ dotẽ claritatis⌊ ⁊ tanq̃ scintille ĩ arũdineto discurrẽt⌋ p̃ dotẽ agilitatis⌊ iudicabũt natões⌋ nã p̃fecti iudicabũt cũ xp̃o in iudicio finali⌊ et dñabuntur ppl̃is. ⁊ regnabit dñs illorum imperpetuum.

Item alia epistola de martyrib⁹ Sapĩe. v.

Iusti aũt imp̃petuum viuent ⁊ apud dñm̃ est merces eoꝝ ⁊ cogitatõ illoꝝ apđ altissimũ Ideo accipiẽt regnũ decoris. ⁊ dyadema speciei de manu dñi. qm̃ dextera sua teget eos. ⁊ brachio sancto suo defendet illos. Et accipiet armaturã zelus illi⁹ ⁊ armabit creaturã ad vltionẽ inimicoꝝ. Induet p̃ torace iusticiã ⁊ accipiet p̃ galea iudiciũ certũ. Sumet scutũ inexpugnabile equitatẽ ibũt directe emissiones fulguꝝ ⁊ ad certum locũ deducet illos dñs deus noster.

Iusti aũt imp̃petuum viuẽt ⁊c̃. Añ initiũ illius lectõis habetur in eodẽ ca. q̃ dãnati ĩ inferno quotidie clamãt. Quid nobis ꝓfuit sup̃bia aut diuitiaꝝ iactãtia q̃d ꝯtulit nobis trãsierũt oĩa illa tanq̃ vmbra. Tunc sequit̃ pñs lectio q̃ hodie p̃ epl̃a in missa legit̃. in qua demõstrat̃ que sit merces martyrũ qualit̃ a dño ꝓtecti. qualr̃ a dño armati ad pugnã ꝯtra inimicos fidei ꝓcesserũt. ⁊ sic ad eternã btitudinẽ p̃uenerũt. ḡ hic dr̃⌊ Iusti aũt imp̃petuũ viuẽt⌋. s. vita gl̃ie⌊ ⁊ apud dñm̃ est merces eoꝝ⌋. s. a quo sperãt p̃miari non a mũdo⌊ ⁊ cogitatõ illoꝝ apud altissimũ⌋ ad cui⁹ honorẽ ordinant facta sua⌊ Ideo accipiẽt regnum decoris ⁊ dyadema spẽi đ manu dñi⌋. s. celestẽ gl̃iam vbi nihil est turpe⌊ qm̃ dextera sua teget eos⌋ reponẽdo eos in beatitudine q̃ p̃ dexterã intelligit̃⌊ ⁊ brachio sctõ suo defendet illos⌋ In hoc designat̃ securitas btitudinis q̃ a nullo põt auferri. Post hoc describit miseriã iniquorũ dicẽs⌊ ⁊ accipiet armaturã zelus illi⁹⌋ Nã ex zelo iusticie ꝓcedit ad turbatõz malorũ

[et armabit creaturam ad vltionem inimicoꝝ] Ly. Nam oibus creaturis vteť ad afflictōz reproboꝝ. Sic ecōuerso oēs creature cedēt ad gloriā electoꝝ [Induet ꝑ thorace iusticiā] a qua nō poterit deflecti cuz ipse sit regula iusticie [ꝛ accipiet ꝑ galea iudiciū certū] Nam iudicando nō pōt deficere [Sumet scutū inexpugnabile equitatē] que ita erit euidēs ꝙ nullus eam poterit ipugnare [ꝛ ibūt directe emissiones vulgurum] ad afflictionē maloꝝ [ꝛ ad certū locū deducet illos dñs deus noster] Nam ſm ꝙ dñs ꝑordinauit de ipis. ita ꝛ ipsi ꝑdicationis ꝛ passiōis certa loca adierunt.

Item alia epistola de pluribus martyribus Sap. x.

Reddet deꝰ oēm mercedem loboꝝ sanctoruz suoꝝ ꝛ deduxit illos in via mirabili. Et fuit illis in velamento diei et luce stellarum nocte. Transtulit illos ꝑ mare rubrum. ꝛ transuexit illos ꝑ aquā nimiam. inimicos autē llorum dimersit in mare ꝛ ab altitudine inferoꝝ eduxit illos. Ideo iusti tulerunt spolia impioꝝ. ꝛ decantauerunt dñe sanctū nomen tuum ꝛ victricem manum tuam laudauerunt pariter dñe deus noster.

Reddet deꝰ oēm mercedem laboꝝ ꝛc. Ante initium illius lectionis habeť in eodē capitulo Sapientia eterna venditū iustum. s. Joseph quem frēs sui vendiderūt non dereliquit. sed a pctōribus liberauit eum. descēditq; cum illo in foueā ꝛ in vinculis nō dereliq̄t illū. Et mendaces oñdit q̄ maculauerunt eum. ꝛ dedit illi claritatē eternā. Tunc seq̄tur pñs lectio siue epl'a [Reddet deus] .s. iustis [oēm mercedem laboꝝ suoruz] Ly. Nam de mādato dñi filij israel recedentes spoliauerūt egyptū. s. mutuo a vicinis vasa aurea ꝛ argentea accōmodando. ꝛ hoc i recompensatione laboꝝ quibꝰ iniuste aggrauauerāt eos egyptij. vt habeť Exo. xij [Et deduxit illos in via mirabili. Et fuit illis in velamēto diei. ꝛ in luce stellaꝝ nocte] Nam columba nubis ꝑ diem. ignis ꝑ noctem [trāstulit illos ꝑ mare rubrū. ꝛ trāsuexit illos per aquam magnam. Inimicos illorum dimersit in mare. ꝛ ab altitudine ferorum] .i. de fundo maris [eduxit illos. Ideo iusti tulerunt spolia impioꝝ] viderūt eñ egyptios mortuos super littus maris. Exo. xiiij. Et spoliauerūt eos armis ꝑciosis. ꝛ ſm hebreos Ista preda fuit maior q̄ ista qua prius spoliauerant egyptum vasis aureis ꝛ argenteis [ꝛ decantauerūt domine sanctū nomen tuū] dicentes illud cāticum. Cantemus dño gloriose eñ magnificatus est. equum ꝛ ascensorem deiecit in mare [ꝛ victricem manum tuam] .i. potentiam tuam egyptios submergentem [laudauerūt ꝑiter. dñe deus noster.]

Item alia epistola de pluribus martyribus Prouerb. xv.

Lingua sapientum ornat scientiam. os fatuorum ebullit stultitiam. In omni loco oculi dñi contemplantur. bonos et malos. lingua placabilis lignum vite. que aūt immoderata est conteret spiritum Domus iusti plurima fortitudo. ꝛ in fructibus impij conturbatio. Labia sapientum disseminabunt scientiam. cor stultorum dissimile erit. victime ipioruz abominabiles domino. vota iustorum placabilia. Qui sequitur iusticiam diligetur a dño.

Postilla

Lingua sapientum ornat sciam ꝛc. Ante initium illius lectionis habeť in eodem ca. Respōsio mollis frangit iram. sermo durus suscitat furorem. Tunc statim sequiť ꝑsens lectio [Lingua sapientum ornat scientiam] qꝛ debito tꝑe ꝛ loco ꝛ gratiose ꝓponit eaz [os fatuorum ebulit stultitiaz] qꝛ impetuose ꝓfert eam [in oī loco oculi dñi contemplantur bonos et malos. ligua placabilis] i. suauis eloquio erga proximū ꝛ orationi intenta erga deum ad ipm placandum [lignum vite] qꝛ sicut per lignum vite continuabitur vita corꝑalis. ita ꝑ talem linguā vita spūalis [Que aūt immoderata est.] s. ad loquendum [conteret spūm] qꝛ i multiloquio non deerit peccatum [Domus iusti plurima fortitudo] qꝛ dñs protegit eaz [ꝛ in fructibus] .i. in operibus [impij con-

turbatio]qꝛ malus non poteſt habere pacem ad ꝓximum. nec etiam ad ſeip̄m[Labia ſapientũ diſſeminabũt ſcientiã].ſ. populũ docendo[coꝛ ſtultoꝝ diſſimile erit.]ſ. cordi ſapientis ⁊ etiã ſibijp̄i. qꝛ diuerſis ⁊ varijs cogitatõbꝰ agitaꝛ[victime ĩpioꝝ aboĩabiles dño]ſic̄ oblatõ cayn qꝛ fuit de aliẽo vl̄ mala volũtate[vota iuſtoꝝ placabilia]ſicut patet de abel. qꝛ ad abel reſpexit dñs et ad munera eiꝰ[q̄ ſequiꝛ iuſticiã]ſm eam opando[diligeꝛ a dño]qui eſt regula iuſticie.

Item alia epiſtola de pluribus martyribus Prouer. x.

Expectatõ iuſtorum leticia. ſpes aũt impiorũ peribit. fortitudo ſimplicis via dñi. ⁊ pauoꝛ his qui opanꝛ malũ. Juſtus in eternum non commouebitur. impij aũt non habitabũt ſuper terram. Os iuſti parturiet ſapientiam lingua prauoꝝ pibit. labia iuſti conſiderant placita. ⁊ os impiorum peruerſa. Simplicitas iuſtorum diriget eos. ⁊ ſupplãtatio puerſorum vaſtabit illos Juſticia rectorum liberabit eos. ⁊ in ĩſidijs ſuis capientur iuſti. Juſtus de anguſtia liberatus eſt. vt traderetur impius ꝓ eo ſimulator ore decipit amicum ſuum. iuſti aũt liberabuntur ſcientia. In bonis iuſtorũ exaltabitur ciuitas. ⁊ in ꝑditione impiorum erit laudatio.

Poſtilla

Expectatõ iuſtorum leticia. ſpes aũt ⁊c̄. Ante initium illius lectionis habeꝛ in eodem ca. ſic. Timoꝛ dñi apponet dies ⁊ anni impioruꝫ breuiabunꝛ. Tunc ſtatim ſequiꝛ p̄ñs epl̄a [Expectatio iuſtorũ leticia].i. beatitudo eterna que habet annexam leticiam[ſpes aũt impioꝝ pibit].i. preſumptio eoꝝ pibit Quia p̄ſumunt habere beatitudinem ſine meritis dicẽtes. Deus nõ fecit nos ad dãnandũ. ſed ad ſaluandũ[fortitudo ſimplicis via dñi].i. eius iuſticia ſimplices et rectos p̄miando[⁊ pauoꝛ his qui opanꝛ malum].ſ. impios puniendo[Juſtus in eternum non commouebitur].ſ. a ſtabilitate ꝟtutis[impij aũt nõ habitabũt ſup terraꝫ]ſ. viuentium[os iuſti ꝑturiet ſapiam.]ſcꝫ alios docendo[lingua prauoꝝ pibit]Uñ diues epulo in inferno exiſtẽs magis cruciabaꝛ in lingua q̄ꝫ in alijs mẽbris. vt ptꝫ Luc̄. xvj.[labia iuſti ꝯſiderãt placita]ſcꝫ deo ⁊ hoĩbꝰ[⁊ os impiorũ ꝑuerſa].i. blaſphemias ꝯtra deum. ⁊ iniurias ꝯtra proximum[Simplicitas iuſtoꝝ].ſ. qua ꝓcedũt in factis ſuis ſine plica doloſitatis[diriget eos]ad beatitudinẽ[⁊ ſupplantatio puerſorum]qua decipiũt ſimplices[vaſtabit illos]in pena inferni. ⁊ etiam aliq̄ñ ꝓpter h̄ deſtruunꝛ in vita p̄ſenti[iuſticia rectoruꝫ liberabit eos].ſ. a morte gehẽne[⁊ in inſidijs ſuis capienꝛ iniqui.]Sicut iniqui iudices inſidiãtes ſuſanne fuerũt adiudicati morti[Juſtus de anguſtia liberatus eſt vt traderet impiꝰ ꝓ eo.]q̄d patet de Dauid iuſto qui fuit in regno reſtitutꝰ. ⁊ impius abſolon cum tribus lanceis tranſfoſſus. vt pꝫ. ij. Reg. xviij.[Simulator].i. hypocrita qui ſimulat ſanctitatẽ[ore decipit amicum ſuum].i. illũ a quo ſperat promoueri cui adulaꝛ[iuſti aũt liberabunꝛ].ſ. ab iſta deceptione[ſciẽtia].ſ. qua diſcerniꝛ inter ſanctitatẽ verã ⁊ fictã[in bonis iuſtorũ exaltabiꝛ ciuitas].ſ. a deo. Sicut ezechias orationibꝰ ⁊ lachrimis ſuis ſaluauit ciuitatem hieruſalẽ a ſennacherib vt patet. iiij. Reg. xix. Similiter ſctũs baſilius in nouo teſtamẽto oratione ſua ciuitatem a Juliano apoſtata.

Item epiſtola de pluribus martyribus Heb. xj.

Sancti per fidez vicerũt regna. opperati ſũt iuſticiam. adepti ſunt repromiſſiones. Obturauerũt ora leonũ. extinxerunt impetũ ignis. effugauerũt aciem gladij. conualuerunt de ĩfirmitate. fortes facti ſunt ĩ bello. Caſtra verterunt exterorũ acceperũt mulieres de reſurrectione mortuos ſuos. Alij aũt diſtenti ſunt non ſuſcipientes redemptionem vt meliorem inuenirent reſurrectionem Alij vero ludibria ⁊ verbera expti inſup ⁊ vincula ⁊ carceres. lapidati ſunt. ſecti ſunt. temptati ſunt. in

occisione gladij mortui sunt Circũ ierunt in melotis in pellibus caprinis. Egentes angustiati. afflicti. q̃ bus dignus non erat mundus i solitudinibus errantes ⁊ in mõtibus ⁊ speluncis. ⁊ in cauernis terre Et hi omnes testimonio fidei probati inuenti sunt in xp̃o ihũ dño nr̃o.

Postilla.

Sancti per fidez vicerunt regna. opati ⁊c̃. In hac epla cõmemorat apostolus patientiã ⁊ passiones ⁊ victorias ⁊ fidẽ sanctor martyrũ cuius virtute patiẽtes fuerũt ⁊ victores extiterũt dicens. Sancti p fidẽ vicerũt regna sicut ptz in martyribus q̃ vicerunt reges ⁊ pfides opati sunt iusticiaz ⁊ adepti sũt repromissiões Ly. gre in via. ⁊ glorie i patria Obturauerũt ora leonũ sicut legit̃ de Daniele misso in lacũ leonũ. Et de pluribus martiribus ⁊ vginibus legit̃ in legẽdis sanctor. q̃ fuerunt piecti añ leones ⁊ vrsos. ⁊ tñ manserũt illesi extinxerũt impetũ ignis Sicut tres pueri missi a nabuchodonosor in fornacẽ ignis. quib ignis nõ nocuit. nec eos in aliquo ptristauit. Simile etiã legit̃ de pluribus sanctis martybus ⁊ virginib in nouo testamẽto effugauerũt aciẽ gladij .i. exercitũ accinctũ gladijs. vt dauid ⁊ multi alij reges ⁊ pncipes diuino adiutorio vicerũt exercit magnos ⁊ fortes in veteri ⁊ etiã in nouo testamẽto Qualuerũt ⁊c̃ infirmitate p oronez ⁊ penitentiã. vt ezechias iob ⁊ thobias ⁊c̃. Simile legit̃ de sctis noui testamẽti q̃ multi infirmi sunt curati p oões sctor ⁊ p pniaz Fortes facti sũt i bello Sic iosue ⁊ iudas machabeus cũ filijs suis qui fortiter bellãdo obtinuerũt terras ⁊ ciuitates. Castra verterũt exteror .i. inimicor quos verterũt in fugã acceperũt mulieres .i. mres. de resurrectõe mortuos suos .i. pueros suos resuscitatos sic̃ p heliã ⁊ helizeũ i veteri testamẽto. Et etiã multi defũcti i nouo testamẽto resuscitati sũt p xp̃m ⁊ apl̃os et p alios sctos sic̃ ptz i legẽdis sctor alij autẽ distẽti sunt .s. in eculeo ⁊ alijs tormẽtis ppter fidẽ vni veri dei Nõ suscipientes redẽptionẽ .i. nõ accipientes liberationẽ sicut sctus andreas q̃ de cruce deponi noluit. ⁊ sic de alijs vt meliorẽ inuenirẽt resurrectionẽ vt q̃sto grauiora sustinerẽt pro xp̃o. tanto gloriosius coronarent Alij vo ludibria ⁊ verbera expti insup ⁊ vincula ⁊ carceres lapidati sũt vt hieremias ⁊ zacharias filj ioiade secti sũt sic̃ esaias serra lignea ex iussu regis manasse temptati sũt .s. pmissionib psecutor ⁊ blãdimentis munerũ vt ad idolatriã inclinarent in occisione gladij mortui sũt qz multi in veteri testamẽto nolẽtes psentire in idolatriam gladio pcussi sũt. Et oia iam enũerata etiã in nouo testamẽto sctis martyribus et etiã virginib ptigerũt ppter fidez dñi nostri ihũ xp̃i. Post hoc descẽdit ad heremitas ⁊ sctos qui nõ effuderũt sanguinẽ suuz ppter fidẽ catholicã. d. Circũierũt p deserta ⁊ p multa mũdi loca i melotis Vbi notandũ q̃ melota est aial cuius pellis est hispida sicut pellis hericij ⁊ in pellibus caprinis Nã illis pellibus tegebant sancti. id est homes siluestres viuẽtes in desertis loc sic̃ helias ⁊ sctus Johes baptista. ⁊ sic de alijs egẽtes .s. necessarijs angustati .s. anxietatibus afflicti laborib ⁊ pssuris. quibus .i. quor psersatõe ⁊ habitatiõe dignus nõ erat mund .i. amatores mũdi non erũt digni tantor virorũ pntia in solitudinibus errãtes ⁊ in montib ⁊ spelũcis ⁊ in cauernis terre spelũce a natura facte sunt. Cauerne arte vel casu facte sunt. Talia em̃ loca inhabitabãt antiq̃ pres vt essent in loco apto diuine cõtemplatõi. ⁊ hi oẽs .s. p̃dicti sancti testimõio fidẽ .i. fide eorum attestante pbati .i. pbabiles inuẽti sunt in xp̃o iesu dño nostro.

Sequit̃ nunc epla de vno cõfessore et pontifice Eccli. xliij.

Ece sacerdos magnus q̃ in diebus suis placuit deo ⁊ inuent ẽ iustus. ⁊ in tpe iracundie fact est reconciliatio. Non ẽ inuent similis illi. q̃ pseruaret legẽ excelsi. Ideo iureiurãdo fecit illũ dñs crescere i plebẽ suam. Benedictionẽ oim gẽtiũ dedit illi. ⁊ testamentũ suũ confirmauit sup caput ei. Cognouit eum in benedictionib suis pseruauit illi misericordiã suã. ⁊ inuenit grãm cor̃ oculis dñi Magnificauit eum in pspectu regũ ⁊ dedit illi coronã glorie. Statuit illi testamẽ

tũ eternũ. ⁊ dedit illi sacerdotium magnũ. ⁊ btificauit illũ in gl'ia Fũgi sacerdotio ⁊ habere laudẽ in nomine ip̃ius. Et offerre illi incensuz dignũ in odorẽ suauitatis.

Ecce sacerdos magnus qui in ⁊c̃. Aũ initiũ lilius lectionis habet sic. Enoch placuit deo ⁊ translatus est in ꝑadisũ viu⁹ Ubi sciendũ ꝙ hic sub nomine enoch designat laus istius magni sacerdotis ⁊ ep̃i. cuius festũ hodie in eccl'ia ꝑagit. cum dicitur [Ecce sacerdos magnus q̃ in dieb⁹ suis placuit deo ⁊ inuent⁹ est iustus. ⁊ in tpe iracũdie factus est recõciliatio]. i. causa recõciliationis diuie [⁊ nõ est inuentus similis illi in gl'ia]. s. in ope virtuoso [q̃ ꝯseruaret legẽ excelsi]. s. legẽ naturalẽ mẽti hũane imp̃ssam [ideo iureiurãdo fecit illũ dñs crescere in plebẽ suã] Ly. hoc ꝓprie dictũ ẽ de abraam. vt habet Geñ. xxij. ꝑ memet ip̃m iuraui dicit dñs. qꝛ fecisti hãc rem ⁊ ñ pepcisti vnigenito tuo ꝓpter me bñdicam tibi ⁊ multiplicabo semẽ tuuz sicut stellas celi. ⁊ sicut harenã que est in littore maris ⁊c̃. Sed hic attribuit illi sctõ ꝯfessori cui⁹ festũ hodie ꝑagimus [benedictionẽ oĩum gentiũ dedit illi]. i. dñs gratiosũ eum fecit in ꝯspectu oĩm gentium inter quas habitauit [et testamentũ suũ]. i. pactum [confirmauit sup caput eius cognouit eum in bñdictionibus suis]. i. approbauit tanq̃ dignũ suis benedictionib⁹ [ꝯseruauit illi misericordiã suã. ⁊ inuenit gr̃am corã oculis dñi magnificauit eum in cõspectu reguz ⁊ dedit illi coronã gl'ie. Statuit illi testamentũ sempiternũ. ⁊ dedit illi sacerdotiũ magnũ]. i. principẽ sacerdotũ [⁊ beatificauit illum in gloria. Fungi sacerdotio ⁊ habere laudem in nomine ipsius ⁊ offerre illi incẽsum dignũ in odorez suauitatis]

Item alia epistola de vno cõfessore Eccl'. xlv.

Dilectus deo ⁊ hoĩbus cuius memoria in benedictione est. Similez illum fecit in gloriam sanctorum ⁊ magnificauit eum in timore inimicorum. ⁊ in verbis suis mõstra placauit Glorificauit illũ in cõspectu regum ⁊ iussit illi coraz ꝑpl'o suo et ostendit illi gloriam suã in fide ⁊ lenitate ip̃ius sanctũ fecit illũ. ⁊ elegit eum ex omni carne. Audiuit eĩ eum ⁊ vocem ip̃ius. ⁊ induxit illũ in nube ⁊ dedit illi cor ad precepta ⁊ legem vite ⁊ discipline.

Dilectus deo ⁊ hoĩbus ⁊c̃. In verbis huius lectionis quo ad lr̃am cõmenda t⁹ est moyses. qꝛ a pueritia sic fuit gratiosus. vt esset diligibilis oĩbus. ꝓpter qđ filia regis in pueritia ip̃ius eũ in filiũ adoptauit. vt habet Exo. ij. Et hic sub noĩe ip̃i⁹ moysi designat laus istius scti ꝯfessoris. cuius festũ hodie in ecclesia ꝑagit. cum dicitur. [Dilectus deo ⁊ hoĩbus cuius memoria in benedictiõe est] Ly. i. in oĩ bono [Similem illum fecit in glora sanctoꝝ]. s. videndo diuinã essentiã. sicut dicit augu. ad paulinũ de vidẽdo deũ [⁊ magnificauit eum ĩ timore inimicorũ]. i. egyptioꝝ inter quos fuit magnus valde [⁊ in verbis suis monstra placauit] qꝛ plage egypti monstruose cessauerunt ad eius orõnem [glorificauit illum in conspectu regũ]. s. pharaonis regis egypti ⁊ Seon ⁊ Og. vt habet Nume. xx [⁊ ussit illi corã populo suo]. s. in monte synai. vbi ppl's loquentem audiuit. vt habetur Exo. xx. [⁊ ostendit illi gloriaz suã]. s. in visione ꝑ essentiã [in fide] i. infidelitate fuit em̃ valde fidelis [⁊ lenitate ip̃ius] Aũ dicit Nume. xij. Erat em̃ moyses vir mitissimus sup oẽs hoĩes qui morabant ĩ terra [sanctũ fecit illũ]. i. mundũ ⁊ firmuz [⁊ elegit eum ex oĩ carne]. s. ad educendũ filios israel de egypto. ⁊ vt esset legislator veteris testamenti. [Audiuit em̃ eũ ⁊ vocez ip̃ius]. s. deprecantẽ ꝓ relaxatione pcti israel in fabricatiõe vituli vt ptz Axo. xxxij [⁊ induxit illũ in nube. ⁊ dedit illi cor ad p̃cepta]. s. dei ope adimplenda ⁊ alijs dicẽda [⁊ legem vite ⁊ discipline]

Item alia epistola đ vno confessore Sap̃. x.

Iustũ deduxit dñs ꝑ vias rectas et ostendit illi regnũ dei. ⁊ dedit illi scientiam sanctorũ Honestauit illũ in laboribus ⁊ cõpleuit labores illi⁹. In fraude cir-

cumuenientiū illi affuit ⁊ honestū fecit illū Custodiuit eū ab inimicis ⁊ a seductoꝛib⁹ tutauit eū Et certa mē foꝛte dedit illi vt vinceret ⁊ sciret qm̄ oīm potentioꝛ est sapientia Hec vendit⁹ iustum non dereliq̄t sed a peccatoꝛib⁹ liberauit euꝫ Descenditq; cum illo in foueā ⁊ in vinculis non dereliq̄t eum. donec afferret illi sceptrū regni ⁊ potentiaꝫ aduersus eos qui eum deprimebāt Et mendaces ostendit qui maculauerunt illū. ⁊ dedit illi claritatē eternam dñs deus noster.

Justū deduxit dñs

p vias ⁊c. In verbis huius lectionis commendat⁹ est Jacob pater filioꝛ israel. qui iustus fuit ⁊ in mesopotamiā iuit fugiens iram fris sui esau vt habeť Geñ. xxvij. Et hic sub noie iacob designať laus istius sancti confessoꝛis. cuius festū hodie celebꝛať. cum dicitur Justū deduxit dñs p vias rectas. ⁊ ostendit illi regnuꝫ dei .ſ. qñ vidit scalam cuius summitas tāgebat celū. ⁊ dominū innixū scale. vt pꝫ Geñ. xxviij. Tūc em̄ habuit reuelationē de supna hierusalē Jdcirco euigilās dixit. Non est hic aliud nisi domus dei ⁊ poꝛta celi ⁊ dedit illi sciētiam sctoꝝ .i. noticiā de sanctis angelis q̄s vidit ascendētes p illam scalam honestauit illū in laboꝛibus .i. reddidit eum diuitem ⁊ inclitū p laboꝛibus suis in custodiēdis ouibus laban auunculi sui vt pꝫ Geñ. xxx. Ditatus est hō ille vltra modū ⁊c. ⁊ cōpleuit laboꝛes illius qñ deo pꝛotegente recessit de mesopotamia cum vxoꝛib⁹ ⁊ liberis ⁊ diuitijs suis in fraude circūueniētiū .i. laban ⁊ filioꝛū suoꝛum qui nitebanť eum decipe mutādo frequenter mercedez suam vt pꝫ Geñ. xxxj. illi affuit multiplicando greges que p̄m pactū debebāt cedere in mercedē iacob ⁊ honestū fecit eū ditando eum tpalib⁹ ⁊ spūalibus diuitijs. ⁊ custodiuit eum ab inimicis ⁊ a seductoꝛibus tutauit illum .i. a laban ⁊ eius filijs insequentibus iacob recedentē ad spolian dū eum. vt habeť Geñ. xxxj. ⁊ certamen foꝛte dedit illi .ſ. cum angelo luctāti vt habeť Geñ. xxxij. vt vinceret ⁊ sciret quoniam oīm potentioꝛ est sapiētia .ſcz Esau fratrem suum pꝛoꝛium sibi aduersantem ad hoc em̄ fuit illa luctatio. vt iacob assecurareť de victoꝛia contra Esau quem nimis timebat. Jdcirco dixit sibi angelus. si contra deum foꝛtis fuisti. quantomagis cōtra hoīes pualebis. Post hoc ponit aliud exē plum de Joseph quez vēdiderunt fratres sui ismahelitis dicens. hec vēditū iustū .ſ. Joseph non dereliquit. sed a peccatoꝛibus liberauit eum .i. a fratribus suis euꝫ occidere volentibus descenditq; cum illo in foueam .i. in carcerem regis egypti. vt patet Geñ. xxxix. Unde dicit ibidem. fuit aūt dñs cum ioseph deditq; ei gratiam in conspectu pꝛincipis carceris ⁊ in vinculis non dereliquit eum. donec afferret illi sceptrum regni .i. dominationem in regno egypti post regem immediate. vt pꝫ Geñ. xli ⁊ potentiam aduersus eos qui eum deprimebant .ſ. super putefar ⁊ vxoꝛem ei⁹ quibus superioꝛ factus fuit ⁊ mendaces ostendit. qui maculauerunt illuꝫ .ſ. imponendo sibi iniuste adulterium. Nam malicia mulieris fuit detecta. ⁊ dedit illi claritatem eternam .ſcz bone fame. que manet adhuc ⁊ manebit vsq; in finem dominus deus noster.

Item alia epistola de vno cōfessoꝛe Sap. vij.

Optaui et datꝰ ē

mihi sensus ⁊ inuocaui ⁊ venit in me spūs sapientie. Et pposui illam regnis ⁊ sedibus ⁊ diuitias nihil esse dixi in compatione illius Nec compaui illi lapidē pciosum. qm̄ oīe aurum in compatōe illius arēa ē exigua ⁊ tāquā lutū estiabitur argentū in ꝓspectu illius Sup salutē ⁊ speciē dilexi illam ⁊ propposui p luce habere illam qm̄ inextinguibile est lumē illius Venerūt autem mihi oīa bona piter cum illa. ⁊ innumerabilis honestas p manus illius. Et letatus sum in oībus. q̄niam antecedebat me ista sapīa et ignoꝛabam qm̄ hoꝝ oīm mater est Quā sine victione didici ⁊ sine inuidia cōmunico ⁊ honestatē illius non abscondo. Jnfinitus em̄ thesaurus est hoībus quo qui vsi sūt. pticipes facti sūt amicicia dei.

Optaui et datꝰ e mihi sensus ⁊c. Ante initiuꝫ illius lectionis dicit rex salomon sic. Nemo ex regibus aliud habuit natiuitatis initiū Unꝰ ergo introitus est oibus ad vitam ⁊ similis exitus. Tunc sequit̄ ps̄ens lectio Salomō desiderauit a deo sibi dari sapientiā. dicēs ⁊ Optaui ⁊ s. sapientie donum ⁊ datus ē mihi sensus ⁊ i. donum sapientie ⁊ intellectus ⁊ inuocaui ⁊ venit in me spūs sapiē tie ⁊ i. spūssanctus qui dat sapientiam ⁊ p posui illam regnis ⁊ sedibus. ⁊ diuitias nihil esse dixi in compatione illius. Nec cōparaui illi lapidē p̄ciosum qm̄ omne aurū in cōparatione illius arena est exigua. ⁊ tā q̄ lutum estimabit̄ argentuꝫ in conspectu illius ⁊ ratio est Quia diuitie tpales communes sunt bonis ⁊ malis. ⁊ frequent̄ concedunt̄ malis plus q̄ bonis. vt ptꝫ ad sensum. Sapientia aūt vera de qua fit hic sermo solis bonis concedit̄. Ideo bona exteriora respectu ipsius vere sapientie nulli⁹ valoris sunt reputanda ⁊ sup salutem ⁊ speciem ⁊ i. super sanitatem corpis ⁊ eius pulcritudinem ⁊ dilexi illam ⁊ qꝛ sanitas ⁊ pulcritudo sunt p̄fectiones corporis. Sapientia vero perfectio est mentis. ⁊ ideo quanto anima est melioꝛ corpoꝛe. tanto sapientia est illis p̄referenda ⁊ ꝓposui pro luce habere illam ⁊ quia sicut lux corpalis dirigit in corpoꝛalibus. sic sapientia in spūalibus. ⁊ qm̄ inextinguibile est lumen illius. venerūt aūt mihi oia bona pariter cū illa ⁊ qō pꝫ. iij. Reg. iij. vbi dicit̄ q salomō petēdo sapientiam a dño. non solū illam obtinuit. sed etiam cum illa diuitias ⁊ honoꝛes sup omnes reges ⁊ innumerabilis honestas p manus illius ⁊ i. p opera ipsius qui p manus designātur eo q manus est oꝛgaꝛ. vt ptꝫ in. iij. li. de aīa ⁊ letatus sum in oibus. qm̄ antecedebat me ista sapientia ⁊ ostendendo mihi qualiter agere deberem ⁊ ignoꝛabam ⁊ s. anteq̄ ipsam haberem. ⁊ qm̄ horum oim̄ mater est ⁊ sed ipsa habita cognouit ⁊ quam sine fictione didici ⁊ scz a deo a quo ipsam deuote postulaui. vt ptꝫ iij. Reg. iij. Et a nathan pꝛopheta cui fui traditus ad eruciendū ⁊ sine inuidia cōmunico ⁊ verbo vel scripto. Scripsit enim multos libꝛos ad nostram eruditionem ⁊ honestatem illi⁹ non abscondo ⁊ Nam oēs reges circumquaq̄ desiderabāt audire sapientiam salomōis ⁊ infinitus em̄ thesauꝰ est hominib⁹ ⁊ id est i appꝛeciabilis ⁊ quo qui visi sunt ⁊ opera sapientis exercendo. ⁊ participes facti sunt amicicie dei ⁊ scz tanq̄ conformes ei in operibus suis. que conformitas causa est dilectiōis. vt patet eccl. xiij. Oē animal diligit sibi simle.

Epistola de vno confessoꝛe ⁊ pō tifice ad Heb. v.

Omnis nāq̄ pō tifices ex hominib⁹ assumptus ꝓ hominibus constituit̄ in his que sunt ad deū vt offeꝛat dona et sacrificia ꝓ peccatis. Qui condolere possit his qui ignoꝛant ⁊ errāt quoniam ⁊ ipse circūdat⁹ est infirmitate ⁊ propterea debet quemadmodum pꝛo populo. ita etiam ⁊ ꝓ semetipso offerre dona pꝛo peccatis. nec quisq̄ sibi assumat honoꝛē sed qui vocatur a deo tanq̄ aaron Sic ⁊ christus non semetipsuꝫ clarificauit vt pontifex fieret. sed qui locutus est ad eum. Filius me⁹ es tu. ego hodie genui te. Quemadmodum ⁊ in alio loco dicit. Tu es sacerdos in eternum ſm̄ oꝛdinem melchisedech.

Omnis nāq̄ pō tifex ex hominibus ⁊c. Ante initium illius epistole scribit sanctus Paulus dicens. Non em̄ habemus pontificem qui non possit compati infirmitatibus nostris temptatum aūt per oia. Adeamus ergo cū fiducia ad thꝛonum gratie eius vt misericoꝛdiam consequamur ⁊ gratiam inueniamus. Tunc sequit̄ pꝛesens epistola ⁊ Omnanq̄ pontifex ⁊ Glo. ſm̄ legem ⁊ ex hominibus ⁊ i. de numero hoim ⁊ assumptus ⁊ in introductus ⁊ pro hominibus ⁊ s. saluādis ⁊ constituit̄ ⁊ vt p eum a deo impetrent misericoꝛdiam. debet em̄ esse mediatoꝛ dei et hoim ⁊ in his q̄ sunt ad deū ⁊ Ly. in spūalibus ⁊ diuinis ⁊ vt offeꝛat dona ⁊ i. volūtarie oblata non violenter extoꝛta. ⁊ ⁊ sacrificia pro peccatis ⁊ s. populi ⁊ qui condolere possit his qui ignoꝛant ⁊ errant ⁊ i. q̄ peccant ex infirmitate ⁊ quoniaꝫ ⁊ ipse ⁊ s. pontifex ⁊ circūdat⁹ est infirmitate ⁊ Ly. debet em̄ pontifex moueri ad cōpassionem ⁊ mi-

sericordiam ex consideratione proprie fragilitatis. Unde ⁊ dñs permisit beatum petrum in peccatū cadere vt sciret alijs compati ex consideratione proprij delicti ⁊ ꝓpterea ⁊ s. quia infirmus est ⁊ miserijs circūdatus debet quemadmodum ꝑ populo sibi subdito ita etiam ⁊ ꝑ se metipso offerre dona pro peccatis ⁊ s. suis dimittēdis sicut ⁊ pro peccatis populi nec quisq̄ sibi assumat honorem ⁊ s. pontificatus sed q̄ vocat̄ a deo tanq̄ aaron ille em̄ a deo vocatur q̄ debito modo instituit̄ Sicut ⁊ christus non semetipsum clarificauit ita vt pōtifex fieret ⁊ s. assumendo sibi honorem pōtificatus sed qui locutus est ad eum scilicet pater qui claificauit ip̄m filium dicēs. Filius meus ⁊ s. naturalis non adoptiu⁹ es tu singulariter ego hodie ⁊ i. in eternitate genui te ille qui sic locutus est ad eum clarificauit eum quemadmodum ⁊ i alio loco dic̄. s. in. ps̄. cix. Tu es sacerdos in eternū non ad tempus sicut aaron ꝑm ordinem melchisedech ⁊ i. ꝑm dignitatem ⁊ ritū ordinis sacerdotalis melchisedech.

Sequuntur nunc vlterius epistole de virginib⁹. ij. Cor. x. ⁊. xj

Qui gloriatur i domino glorietur Non em̄ qui seip̄m commendat ille probat⁹ est. sed quem deus cōmendat Hic incipit. xj. capi. Utinam sustineretis modicum quid insipientie mee sed et supportate me. Emulor eniz vos dei emulatione. Despondi ei vos vni viro virginem castam exhibere christo.

Qui gloriatur i dño glorietur ⁊c̄. Ante initium illius epistole scribit sanctus Paulus in eodem capitulo dicens. Non audemus nos inserere aut comparare quibusdam qui se ipsos commendant. Tunc sequitur presēs epistola Fratres. Qui gloriatur Gor. siue ego siue alius. in domino glorietur. Ly. quasi diceret. d̄ bono opere non mihi gloriam attribuo. sed deo a quo omne bonum est sicut a principali agente non eniz qui seip̄m commendat ⁊ s. propriam gloriam querens ille probatus est ⁊ i. approbatus a deo sed quem deus cōmendat Ly. i. commendabilem facit virtutibus Hic incipit. xj. capi. Utinam sustineretis modicum quid insipientie mee Gor. q̄ modicū gloriarer de regimie meo. quia reuera pl⁹ possem gloriari quod tamen ꝑm estimationem indiscretorum reputatur insipientia. sed ⁊ supportate me Gor. i. patienter audite sicut subditi prelatum suum Emulor enim vos Ly. id est feruenter diligo dei emulatione ⁊ id est charitatiua dilectione despōdi em̄ vos scz annulo fidei vni viro scilicet christo virginem Ly q̄tum ad fidei integritatem castaz q̄tum ad vite puritatem exhibere christo qui solus est sponsus ecclesie.

Alia epistola de virginibus. j. Corinth. vij.

De virginibus p̄ceptum non habeo consiliū autem do tāquam misericordiam consecut⁹ a deo vt sim fidelis Existimo enim hoc bonuz esse propter instantem necessitatem. quoniam homini bonum est sic esse. Alligatus es vxori. noli querere solutionem. Solutus es ab vxore. noli q̄rere vxorem. Si autem acceperis vxorem non peccasti. Et si nupserit virgo non peccauit. Tribulationez tamen carnis habebūt huiusmodi. Ego aūt vobis parco. Hoc itaq̄ dico frēs Tp̄s breue ē reliquuz est vt ⁊ q̄ habēt vxores tanquā non habentes sint. ⁊ qui flent tanquam non flentes. ⁊ qui gaudent tanquam non gaudentes. ⁊ qui emunt tanquam non possidētes. ⁊ qui vtuntur hoc mundo tanquam non vtantur. Preterit enim figura huius mundi. Volo autem vos sine solicitudine esse. Qui autem sine vxore est solicitus est que domini sunt quomodo placeat deo. Qui autem cum vxore est solicit⁹ est que sunt mundi quomodo placeat vxori. et diuisus est Et mulier innuptaet virgo cogitat q̄ domini sunt. vt sit sancta corpore et spiritu in christo iesu domino nostro

De virginib⁹ pre
ceptū non habeo rē. Aīm initium illius epīe scribit sctūs paulus in eodē capīo Sanctificatus est vir infidelis p mulierez fidelē Tunc sequit̄ p̄sens epistola que legitur in missa de virginib⁹ ¶ Frēs. de virginibus p̄ceptū non habeo ¶ Goz. s. vt cōtineant vel vt nubant ¶ consilium aūt do ¶ Ly. tanq̄ de meliori bono. s. de ꝙtinēdo ¶ tanq̄ misericordiā ꝙsecutus a deo ¶ Goz. i. apostolatū mihi misericorditer ꝙcessū ¶ vt sim fidelis in dispensatiōe mihi credita. vnde credendū est mihi in cōsilijs. vñ ex hoc habet q̄ acquiescendū est ꝓsilio p̄lati ¶ existimo em̄ hoc esse bonū ¶ Goz. s. manere i virginitate ¶ ppter instantem necessitatē. qm̄ homini bonum est sic esse ¶ Ly. s. ad vitandum occupationē circa necessaria vite p̄sentis que incumbit cūiugatis circa ꝓuisionē vxoris ⁊ prolis p quam hō retrahitur a bono cōtemplationis ⁊ diuine dilectōis ¶ alligat⁹ es vxori. n oli querere solutionē ¶ Ly. q⁹ forsitan caderes p incontinentiam Experti em̄ delectationē venerioz in actu coniugali. reuertunt̄ ad eam de facili ¶ solutus es ab vxore. noli querere vxorē ¶ si vis continere q̄ maius est bonū ¶ si aūt acceperis vxorem. non peccasti ¶ Ly. q⁹ hoc est licitū viro ⁊ etiā mulieri. ¶ ⁊ si nupserit virgo non peccauit ¶ ⁊ hoc manifeste est cōtra illos hereticos qui condemnant matrimoniū ¶ tribulationez tā carnis habebunt hmōi ¶ Goz. s. coniugati. quia habebunt solicitudinē ⁊ afflictionē ꝓ rebus necessarijs ꝓcurandis. ⁊ sibi ⁊ pueris suis. Unde le uius est esse sine coniugio. ¶ ego aūt vobis parco ¶ Ly. quasi diceret. non solum ostendam vobis viam ꝑfectionis que difficilis est in obseruantia virginitatis sed etiā matrimonium cōcedo. ad quod licite potestis accedere condescendendo in hoc infirmitati vestre ¶ hoc itaq̄ dico fratres. tempus est ¶ Ly. s. vite humane. ergo quilibet debet inq̄tum potest ad perfectionem conari q̄diu habet tempus merendi ¶ Reliquū est ¶ i. hoc solum restat ad agendum ¶ vt q̄ habent vxores. tanquā nō habentes sint ¶ Ly. quod fit dupliciter Uno modo vt reddant debitum non tamen exigant. Alio modo perfectus. vt vterq̄ coniuguz de cōmuni consensu incipiant cōtinere propter maius bonum adipiscendum ¶ ⁊ qui flent ¶ id est tristicie materiam habent quod frequentius contingit in matrimonio. propt̄ varios casus contingentes circa coniugez prolem ⁊ familiā ¶ tanq̄ non flentes ¶ s. patienter sustinendo. ⁊ ex spe retributionis eterne consolationē recipiendo ¶ ⁊ qui gaudent ¶ i. materiam gaudendi habent ex aliqua temporali prosperitate circa se ⁊ prolem vel familiam contingentē ¶ tanq̄ non gaudentes ¶ cogitando q⁹ non est multum gaudendum nisi de bonis spiritualibus et eternis. Prosperitas em̄ tempalis frequēter vergit magis i nocumentū ¶ ⁊ qui emūt tanq̄ non possidentes ¶ Ly. cogitando q⁹ non habemus hic manentem ciuitatem. sz futuram inquiramus ¶ ⁊ qui vtuntur hoc mundo ¶ Ly. i. qui possunt vti bonis hui⁹ mundi eo q⁹ sunt diuites ⁊ corpore sani ¶ tā q̄ non vtantur ¶ s. accipiendo de bonis p̄sentibus quanto minus potest fieri. salua tamen decentia status ⁊ personarum ¶ preterit em̄ figura huius mūdi ¶ quasi diceret mundana quasi nihil estimāda sunt. quia preterit figura huius mundi. Ly. i. exterior pulcritudo que est in continua variabilitate. idcirco parum curandum est de bonis p̄sentis vite. quia nihil est stabile ¶ volo aūt vos sine solicitudie esse ¶ Ly. loquēdo de solicitudine supflua spūalia impediente ¶ qui aūt sine vxore est solicit⁹ est que dñi sūt quō placeat deo ¶ i. habet aptitudinē vt sit solicitus de bonis spūalibus ⁊ eternis ¶ qui aūt cum vxore est ¶ s. in matrimonio ¶ solicitus est que sunt mundi. quō placet vxori ¶ ⁊ in hoc casu vir pōt se solicite ornare ¶ ⁊ diuisus est ¶ i. ptim seruiens mundo. ⁊ ptim deo q̄tumcunq̄ bene viuat in matrimōio ¶ ⁊ mulier innupta ¶ i. vidua ¶ ⁊ virgo cogitat ¶ i. maiorē facultatē habz cogitandi ¶ que dñi sunt ¶ s. spūalia et eterna ¶ vt sit sācta ¶ s. magis q̄ nupta ¶ corpore. ¶ i. corpalib⁹ bonis actionibus ⁊ operibus bonis ¶ ⁊ spū ¶ i. spūalibus actionibus ⁊ virtutibus ¶ in christo iesu dño nostro ¶

Item alia epistola de virginib⁹ Eccle. lj.

Confitebor tibi
domine rex ⁊ collaudabo te deum saluatorem meum. Confitebor nomini tuo quoniam adiutor et protector factus es mihi. et liberasti corpus meum a perditione. a

laqueo lingue inique ⁊ a labijs operantiũ mendaciũ Et i ꝯspectu astãtiũ fact⁹ es mihi adiutor. ⁊ liberasti me scd̃m multitudinẽ misericordie nominis tui a rugientibus preparatis ad escam. de manibus querentium animã meã ⁊ de portis tribulationũ que circũdederũt me a p̃ssura flãme. que circumdedit me ⁊ in medio ignis non sum estuatus De altitudine vẽtris inferi ⁊ a lingua coinquinata. ⁊ a verbo mẽdacij. a rege iniquo ⁊ a lingua iniusta liberasti me.

Postilla

Confitebor tibi dñe rex ⁊ collaudabo ⁊c̃. Añ initium illi⁹ lectionis habet̃ sic. Doctrinã sapientie ⁊ discipline scripsit in codice isto Jesus filius syrach hierosolimita. Beatus q̃ versat̃ in istis bonis. q̃ ponit illa in corde suo sapiens erit. Tunc sequit̃ lectio p̃sens que legit̃ pro epistola in missa d̃ virginib⁹ [Cõfitebor tibi dñe] Ly. oim̃ rerum ꝑ creationẽ [rex] ꝑ eorum gubernationẽ [⁊ collaudabo te deũ saluatorẽ meum] ꝑ specialez mei ꝓtectionẽ [Cõfitebor nomini tuo] s. ꝯfessiõe laudis [qm̃ adiutor ⁊ ꝓtector factus es mihi] .s. ꝓtector in temptatõe diaboli ⁊ adiutor in ꝓmotione boni [⁊ liberasti corpus meũ a ꝑditiõe] .i. a vicio gule ⁊ luxurie [a laq̃o ligue iniq̃] .i. a vicio detractationis [⁊ a labijs opantiũ mendaciuz] s. ꝑniciosũ [⁊ in cõspectu astantiũ] .s. ãgeloruz q̃ ibi stant [factus es mihi adiutor] ꝯtra hostes corꝑales ⁊ spũales [⁊ liberasti me s̃m multitudinẽ misericordie nominis tui a rugientibus p̃paratis ad escã. de manibus querentiũ aiam meam] qꝛ diabol⁹ tanq̃ leo rugiẽs circũit querẽs quem deuoret. j. Pet. v. [⁊ de portis tribulationũ que circũdederũt me. a p̃ssura flãme] .s. incẽsiuarũ libidinis [que circũdedit me] .s. ꝑ fomitẽ existentẽ in carne mea [⁊ i medio ignis] .s. libidinosi ardoris [nõ sum estuatus. De altitudine] .i. ꝓfunditate [vẽtris inferi] .s. in qua ꝑte sunt damnati. Sz ad limbum patꝝ descendebãt tunc scti [⁊ a lingua coinquinata] .i. verbis scurrilib⁹ ⁊ immundis [⁊ a verbo mendacij] .s. ꝑniciosi. [a rege iniquo] .i. a diabolo qui est rex super oẽs filios suꝑbie [⁊ a lingua iniusta.] i. calumniãte alios sine causa [liberasti me s̃m multitudinem misericordie nois tui.

Alia epistola de virginibus Sapientie. viij.

Sapientia vicit maliciam. Attingit ergo a fine vsq̃ ad finẽ fortiter ⁊ disponit oĩa suauiter. Hanc amaui ⁊ exquisiui eam a iuuẽtute mea. ⁊ quesiui mihi eam sponsã assumere. ⁊ amator factus sum forme illi⁹. generositatem illius glorificat contubernium habens dei Sed et dominus omnium dilexit eam. Doctrix est em̃ discipline dei. et electrix operꝝ illius.

Sapientia vicit maliciam. Attingit ⁊c̃. Ante initiũ illius epistole siue lectionis scribit salomõ sic Neminem enim diligit deus nisi eum q̃ cum sapientia inhabitat ⁊c̃. Tunc sequit̃ presens lectio [Sapiẽtia] scilicet eterna. [vincit maliciaz. Attingit ergo a fine vsq̃ ad finem fortiter] .s. omnia creata penetrãdo sua virtute [⁊ disponit om̃ia suauiter] quia dat omnibus creaturis formas ⁊ inclinationes per quas mouent naturaliter actus suos. Sicut lapidi grauitatem per quam naturaliter tendit deorsum. [hanc amaui] .s. singulariter [⁊ exquisiui eã a iuuentute mea] .s. petendo eam a deo mihi dari [⁊ quesiui mihi eam sponsam assumere] .i. eius meditationibus inseperabiliter adherere [⁊ amator factus suz forme illi⁹] Est em̃ decor anime assimilans eam decori creatoris [geneositatez illius glorificat] i. gloriosam confitetur [contubernium habens dei] .i. homo habens ꝯtubernium d̃i per charitatem per quam homo manet in deo ⁊ deus in eo [sed ⁊ dominus omnium dilexit eam] .s. inq̃tum ipsa facit homines deo diligibiles. [doctrix est em̃ discipline dei] Nam donum sapientie facit habentẽ subdere mandatis diuinis [⁊ electrix operum illius] Nam per ipsam elegit hõ opera deo placita.

Alia apistola que legitur in missis cõmũib⁹ ꝓ defũctis Apoc̃. xiiij

In diebus illis Audiui vocem de celo dicentem mihi Scribe beati mortui qui in dño moriuntur. Amodo iam dicit spirit⁹ vt requiescant a laborib⁹ suis opera enī illorum sequunt illos.

In diebus illis. Audiui vocem de celo dicentē mihi. Scribe] tanq̄ rem nobilissimā] Beati mortui qui in dño moriunt] Ly. i. in p̄fessione dñi nostri ihu xp̄i] Amodo iam dicit spūs] s. sanctus q̄ cum p̄re ⁊ filio est vnus deus] vt requiescāt a laboribꝫ suis] nam in beatitudine appetitus totaliter quietabit] opa enī illoꝝ] s. que sunt meritoria vite eterne] sequunt illos] s. in beatitudine quā recipiunt p̄o ipsis.

Sequit alia epla que legit in p̄sentia defuncti. j. ad Thes. iiij.

Nolumus autē vos ignorare frēs de dormientibus vt non contristemini sicut ⁊ ceteri qui spem non habent. Si enī credimus q̄ iesus mortuus est et resurrexit. ita ⁊ deus eos qui dormierūt per ihm adducet cū eo hoc enī vob dicim⁹ i verbo dñi. q̄a nos qui viuim⁹ qui relinq̄mur in aduētu dñi non p̄ueniem⁹ eos q̄ dormierūt Qm ipse dñs in iussu ⁊ in voce archangeli ⁊ in tuba dei descēdet ō celo ⁊ mortui q̄ in xp̄o sūt resurgēt primi. deinde nos q̄ viuim⁹ qui relinq̄mur simul rapiemur cum illis in nubibus obuiā xp̄o in aera ⁊ sic sp cū dño erimus. Itaq̄ p̄solamini inuicē in verbis istis.

Nolumus autē vos ignorare frēs ⁊c. Añ initū illius eple scribit sctūs paulus in eodē ca. d. Rogam⁹ vos frēs vt honeste ābuletis ad eos q̄ foris sunt ⁊ nullius alīq̄d desideretis Tūc statim sequit p̄ns epla] Nolum⁹ vos ignorare frēs de dormiētib⁹] Gor. i. ō mortuis quos dormiētes appellat ꝓpter resurrectionis facultatē. ita enī de facili excitabunt de morte sicut dormientes a somno.] vt nō ꝓtristemini] incōsolabiliter de morte amicorum] sicut ⁊ ceteri] scz infideles.] qui spem non habent] scz resurrectionis future Sciendū q̄ infideles qui non habēt fidem resurrectionis. tales habent magnā causam amicos defunctos lugendi quasi i consolabiliter. non aūt sic christiani qui habent spem resurgendi. propter quod reprehensibile est christianis immoderate mortuos lugere. quia in hoc assimilātur infidelibus spem future resurrectionis non habentibus Lugere autem defunctos moderate est opus pietatis.] Si enī credimus q̄ iesus mortuus est ⁊ resurrexit.] Si p̄o quia. Nam ad articulos fidei pertinet credere Jesum vere mortuum fuisse ⁊ vere resurrexisse.] ita ⁊ deus] scz pater qui suscitauit Jesum] eos qui dormierunt] scilicet somno mortis] per Jesum] id est in fide iesu christi] adducet] scilicet vt sint in eadez beatitudine et immortalitate] cum eo] id est cum christo. Unde Joh. xij. Volo pater vt vbi ego sum. illic sit ⁊ minister meus] hoc enim vobis dicimus in verbo domini] scilicet quod docuit nos] quia nos qui viuimus] Gor. id est qui tunc viuemus.] qui residui sum⁹] scilicet adhuc viui relicti ceteris iam mortuis] in aduentu domini] scz ad iudicium] non p̄ueniemus.] Ly. in resurrectione futura] eos qui dormierunt] id est longo tempore ante mortui sunt. quia resurrectio fiet virtute diuina. que operatur in instāti. quia in momento i ictu oculi resurgent mortui] quoniam ipse dominus] scz in p̄opria persona] in iussu] Gor. id est imperandi potestate. non in humilitate sicut in p̄imo aduentu. Non equitabit super asinam. non portabit crucem i dorso suo. vt patet Matth. xxiij. Videbunt filium hominis venientem cum potestate magna ⁊ maiestate.] et in voce archangeli] id est facta ministerio alicui⁹ archangeli qua dicetur. Surgite mortui venite ad iudicium.] et in tuba dei] id est christi. Et vocat vocem illam tubam ꝓpter sonum eius terribilez.] descendet de celo] localiter in aere. Nam iudicabit in forma humana sicut dicitur Actuum. j. Hic Jesus qui assumptus est a vobis in celum. sic veniet quemadmodum vidistis eum euntem in celuz.] et mortui qui in christo sūt] id est in eius fide mortui] resurgent primi] tempore p̄m quosdaz. p̄m alios nō tempe. sed dignitate] deinde nos q̄ viuim⁹] Gor.

id est illi de nobis qui ceteris mortuis tūc viui erūt| qui relinquimur |.i. qui residui ab antichristi psecutionibus erim⁹|simul cum illis |qui nos ad requiē preceſſerunt. |rapiemur in nubibus |.ſ. ab angelis| obuiam xp̄o |Ly. i. venienti ad iudiciū| i aera |vbi pfert ſententiam iudicij ſup vallē ioſaphat. Unde Zoheł. iij. Congregabo oēs gentes ⁊ deducam eas in vallem ioſaphat. quia ibi ſedebo vt iudicem oēs gentes| ⁊ ſic ſemp cum dño erimus |qz electi a chriſto non ſepabuntur amplius. ſed ſemper erunt ſibi coniuncti non ſolum in aīa. ſed etiam in corpe| itaqz conſolami |Glo. oz. ſ. de morte aīarum| inuicem |.ſ. alter ad alterum| in verbis iſtis |.ſ. de reſurrectione fidelium.

Sequitur alia epiſtola in āniuerſario defunctoz. ij Machab. xij.

In diebus illis: vir fortiſſimus iudas facta collatione duodecim milia dragmas argenti miſit hieroſolimam offerri ea pro peccatis mortuorum iuſte ⁊ religioſe de reſurrectione cogitans. Niſi eī eos qui ceciderāt reſurrecturos ſperaret ſuperfluum videreť ⁊ vanum orare pro mortuis Et quia conſiderabat q̄ hi qui cum pietate dormitionem acceperant. optimā haberent repoſitam gratiam. Sāncta ergo ⁊ ſalubris eſt cogitatio p defūctis exorare vt a peccatis ſoluantur.

In diebus illis vir fortiſſimus iudas ⁊c. Ante initiū illi⁹ epl'e legiť de maximis prelijs ⁊ triumphis que iudas machabeus cum fribus ſuis dei adiutorio obtinnit. Primo quandā ciuitatez firmā muris noie caſphym in qua habitabāt turbe pmiſcuaz gentiū. que pfidebāt in ſtabilitatē muroz remiſſius agebāt maledictis laceſcētes iudā ac blaſphemantes ⁊ loquētes que phas non eſt dicere. Machabeus aūt inuocato diuino auxilio innumerabiles interfecit vt ſtagnū circa iacēs ſanguie flueret. Itē poſt hoc iudas machabeus cum ſex milib⁹ iuit ꝓtra thimotheuz q̄ habuit. cxx. milia peditū. ⁊ equitū duo milia quingēti. Et iudas cum ſex milib⁹ p ſtrauit triginta milia viroz. Item poſt hmouit Judas machabeus exercitū cōtra Gorgiā ꝓpoſitum idumee cum tribus milibus peditū. ⁊ equitibus quadringentis. Quibus ꝓgreſſis paucis ruere iudeoz. Poſt hoc venerūt ſepelire interfectos de iudeis. ⁊ inuenerūt ſub tunicis interfectorum de donarijs idolorū. Ly. i. de rebus pciosis cultui idolorū dedicatis. a quibus lex ꝓhibet Deut. vij. Quibus ergo manifeſtum eſt ob hanc cauſam eos corruiſſe. oēs itaqz bñdixerunt iuſtum iudiciū dñi. q̄ occulta fecerat manifeſta. Tunc poſt hoc ſequiť pñs lectio| In diebus illis. Vir fortiſſimus iudas facta collatōe duodeci milia dragmas argēti miſit hieroſolimā offerri ea ibi p peccatis mortuoz |Ly. ſ. ſic inťfectoz in bello| Juſte ⁊ religioſe de reſurrectione |.ſ. futura| cogitans. Niſi eī eos qui ceciderant reſurrecturos ſperaret. ſup fluū videreť ⁊ vanū orare p mortuis. Et quia conſiderabat q̄ hi qui cum pietate dormitionem acceperant optimam haberent repoſitam gratiam. Sancta ergo et ſalubris eſt cogitatio pro defunctis exorare vt a peccatis ſoluantur |Sed forte videreť alicui q̄ factū hoc fuit fruſtra eo q̄ iſti ſic interfecti videnť mortui in peccato mortali habentes ſecum donaria. Reſpondet Nico. de Ly. q̄ Judas machabeuſ ⁊ ſocij eius debebant ꝓhabiliter iudicare q̄ illi interfecti penituiſſent in morte. ⁊ ſic oratiōeſ ⁊ oblationes valebāt eis. eo q̄ mortui erāt in ſtatu ſalutis.

Explicit poſtilla ſuper epl'as.

Incipit postilla super euāgelia ⁊ primo dominicalia ꝟm sensuz litteralem. iuxta cōcordantias euangelistarum.

Dominica prima aduētus Euāgelium ꝟm Matheum. xxj.

In illo tēpore. Cū appropinquassent hierosolimis. et venissēt betphage ad montez oliueti. tunc misit duos ꝺ discipulis suis dicēs Ite in castellū qꝺ cōtra vos est. et statim inuenietis asinā alligatā et pullū cū ea. soluite ⁊ adducite mihi. Et si quis vobis aliq̄d dixerit. dicite. quia dn̄s his opus habet. ⁊ confestim dimittet eos. Hoc autem totum factū est. vt adimpleretur quod dictū est per ꝓphetaz dicentem. Dicite filie syon Ecce rex tuus venit tibi mansuetus sedens super asinā ⁊ pullum filium subiugalis. Euntes autez discipuli fecerūt sicut precepit illis iesus. Et adduxerūt asinā ⁊ pullum ⁊ imposuerunt super eos vestimenta sua. ⁊ eum desuper sedere fecerūt. Plurima aūt turba strauerūt vestimēta sua in via. Alij aūt cedebant ramos ꝺ arboribus. ⁊ sternebant in via. turbe aūt que precedebant et que sequebantur clamabant dicētes. Osanna filio dauid. Benedictus qui venit in nomine dn̄i.

Cum appropinquassent hierosolimis. Mat. xxj. mar. xj. Lu. xix. Joh. xij. Historia hꝰ euāgelij facta ē Anno christi. xxxiij. xiij. kal. aprilis. dn̄ica. luna. x. inditione. vj. Ante initiū hodierni euangelij habet. Joh. xij. Ex ante sex dies pasce. i. sabbato ante diez palmarū christus venit bethaniā. qꝺ erat castellum marthe ⁊ marie magdalene. distās a hierusalem duo parua miliaria. que faciunt vnū dimidium miliare apud nos. scilicet in partibus alamanie. vbi fecerunt christo cenā. ⁊ martha ministrabat. Lazarus vero erat vnus ex discūbētibus. Maria magdalena aperuit pixidem de alabastro vnguenti nardispicati preciosi. ⁊ vnxit pedes ⁊ caput dn̄i. Conuenerūt autem bethaniā multi. nō tantū ꝓpter iesum. sed vt lazarū viderent resuscitatū. Cogitauerūt aūt p̄ncipes sacerdotū. vt ⁊ lazarū int̄ficerēt. quia multi ꝓpter ip̄m abibāt ex iudeis ⁊ credebant in iesum. Sequenti vero die scz in die palmarū. mane facto Christꝰ de bethania recessit vt veniret in hierl̄m. [Cuz aūt appropinquassent hierosolimis ⁊ venissent betphage] Lij. que erat villa ꝑua in descensu mōtis oliueti versus hierusalem. ⁊ erat sacerdotū. quia licet sacerdotes nō haberēt hereditates ad colendū habebāt tamen domos ad aīalia nutriēda [ad montē oliueti] qui distat a hierusalez mille passus. qui faciūt vnū miliare. i. iter sabbati habēs. vt patet Actu. j. [Tūc misit duos de discipulis suis] qui fuerūt petrus ⁊ philippus. vt dicūt Amb. ⁊ Cris. et etiā Hilarius. [dicens. Ite in castelluz] id est ad hierusalem q̄ erat sita ad radices alterius montis. scz syon [quod est contra vos] id est vobis ex opposito. Hic etiā dicitur ꝙ dn̄s noster iesus christus preuidebat ꝯtradictionē futurā in hierusalem cōtra apostolos. quia post ascensionē christi iudei persequebantur apostolos ⁊ flagellabant eos om̄es simul ⁊ prohibuerūt ne amplius predicarēt populo in hoc nomie Respōdit petrus. Oportet deo plus obedire q̄ hominibus. Act. v. Unde ⁊ Ps. liiij. Iniquitatē ⁊ ꝯtradictionē vidi in ciuitate [et statim inuenietis asinā alligataz ⁊ pullum cum ea] ad litterā dicit̄ ꝙ in hierusalem erat asina cōmunis deputata cōmunibus vsibus pauperū qui nō poterāt habere iumenta. et erat ante domū cuiusdam ligata vel in cōmuni loco vt qui ea indigebat die qua habebat eā ei pabulū dabat. pullus aūt eius nutriebatur ad eosdē vsus. Et hoc ꝟm hiero. ⁊ rabanū. [soluite et adducite mihi. Et si quis vobis aliquid dixerit] scz impedire volēs. [dicite qꝛ dominus his opus habet. ⁊ confestim] id est sine ꝯtradictione [dimittet eos] Un̄ Crysosto. Uirtus christi apparuit corā eo. id est. custode illoꝝ animaliū ad dandum ignotis [Hoc aūt factū est vt adimpleretur

qd̄ dictū est p ꝓphetā dicentez ⌋Zach.ix.
⌊ dicite filie syon ⌋Ly.hoc ē ciuitati hieru-
salem que dicebatur filia syon.qꝛ in monte
sion erat fortaliciū ciuitatis ⁊ ꝓtegebatur
ciuitas ab illa ꝑte sicut filia a matre ⌊ Ecce
rex tuus ⌋id est christus⌊ venit tibi mā̄suetus
sedēs super asinā ⁊ pullū filiū subiuga
lis ⌋Primo em̄ sedit sup pullū.qꝛ tamē nō
erat domitus.qꝛ nōdum fuerat applicat⁹
hūanis vsibus vt dr̄ Marc̄.xj.Luc̄.xix.
ideo sedit postea sup asinā. Hoc aūt factū
est in figura.qꝛ per pullū significat̄ popul⁹
gentilis qui nō fuerat subiectus iugo legl.
per asinā vero populus iudaicus qui labo
rauerat sb̄ lege. Ad hoc aūt veniebat chri-
stus in mundū vt vtrūq; populū subiuga
ret sibi per fidē catholicā. Notandū autez
ꝙ huic facto adhibet̄ prophetie zacharie
testimoniū vt appareat dn̄m iesum omnia
que de ip̄o scripta sunt cōpleuisse sz scribe
⁊ pharisei cecati malicia nō intellexerūt ea
que legerūt. Et istud dictū ꝓphetie exten
dit̄ ad duplicē aduentum christi scz ad ad
uentū in carnē. ⁊ sic legit̄ hoc euāgeliuz in
prima dn̄ica aduētus s̄m rubricā ordinis
predicatoꝝ. ⁊ ad aduentū in hierusalez.et
sic legitur in dn̄ica palmarū⌊ Euntes autē
discipuli fecerūt sicut precepit illis iesus.
⁊ adduxerūt asinā ⁊ pullum. ⁊ imposuer̄t
sup eos vestimēta sua. ⁊ eū desuper sedere
fecerūt ⌋hec fuit reuerētia quam discipuli
christo exhibuer̄t. qꝛ nō ꝑmiserūt eū equi
tare super nudo.sed ei loco selle vestimēta
sua imposuerūt⌊ plurima aūt turba straue
runt vestimēta in via ⌋scz sub pedibus asi-
ne ne offenderet ad lapidē. Et etiā hoc fa-
ctū est ip̄i christo a populo in signū reuerē
tie⌊ Alij aūt cedebāt ramos de arboribus
⁊ sternebāt in via ⌋quod erat alacritatis ⁊
gaudij signū. vt dicit Hiero. Et est verisi-
mile ꝙ de om̄i genere pulcrarū arborum ⁊
precipue oliuarū Unde ecclesia cātat Pu
eri hebreoꝝ tollētes ramos oliuarum ⁊c̄.
Cantat etiā de floribus ⁊ palmis. Occur-
runt turbe cū floribus ⁊ palmis. In illa eī
calida regione tūc arbores citius florent.
Ideo ē credibile ꝙ pulcriores frondes cū
floribus suis vel etiā flores alios de terra
carpebāt ꝓ amenitate ⁊ iocunditate ostēdē
da⌊ turbe aūt que precedebāt ⁊ que seque
bantur clamabāt dicentes. O sanna filio
dauid ⌋cū em̄ christus esset in descensu mō
tis oliueti auditū est hierosolimis de aduē
tu eius. ⁊ tūc turba multa que conuenerat
ad diē festū ꝓcessit ei obuiā .qꝛ audierant
miraculum de suscitatione lazari. Multa
etiā turba comitabat̄ eū de bethania veni
endo. ⁊ sic om̄es simul scz obuiātes ⁊ comi
tantes fecerūt ei reuerentiā clamātes ⁊ di-
centes. O sanna filio dauid. O sanna inter
pretatur. obsecro dn̄e saluuz me fac. Filio
dauid.i.ꝑ filium dauid scz christū⌊ benedi
ctus qui venit ⌋scz a dn̄o deo missus⌊ i no-
mine dn̄i ⌋Unde ps̄. Narrabo nomē tuuz
fratribus meis. Itē s̄m marcuz turbe ad-
huc adiūxerūt scd̄am laudem dicētes. Be
nedictū regnū patris nostri dauid q̄si dice
ret Bn̄dictū regnū p̄ris nr̄i dauid qd̄ resti
tutū est nūc in aduētu tuo. Itē s̄m Lucaz
tertiā laudem addiderūt dicētes. Pax in
celo ⁊ gloria in excelsis. Itē s̄m iohannez
quartā laudē addiderūt dicētes. Benedi-
ctus rex israel qui venit in noīe dn̄i. Et sic
receperunt eū om̄es turbe tanq̄ regem.

Circa pn̄s euangeliuz vbi dr̄. Ecce rex
tuus venit tibi mā̄suetus. est diligenter sci
endum ꝙ aduentus christi desiderabatur
a superioribus scz ab angelis. vt restaura-
rent̄. Nam per incarnationē filij dei sedes
demonū cadentiū sunt implete Itē deside
rabat̄ ab inferioribus scz a sanctis p̄ribus
de limbo vt inde extraherent̄. qui ibi deti
nebantur captiui. qui per aduentū filij dei
sunt liberati. vt patet Zach.xj. Tu aūt in
sanguine testamēti eduxisti vinctos de la-
cu in quo nō erat aqua ⁊c̄. Item desidera
bat̄ a modernis qui ꝓ tūc erāt in medio.i.
in mūdo vt in eius fide ⁊ merito saluaren-
tur. nō descēdentes amplius in infernum.
quia post eius aduentuz celum ascendunt
om̄es qui credunt in ip̄m in vita glorie ꝑ-
mansuri. vt patet Joh.iij. Sic deus dilex
it mundū vt filiū suum vnigenitū daret vt
om̄is qui credit in ip̄m non pereat.sed ha-
beat vitam eternā. Itē diligenter notā-
dum ꝙ totū tēpus ante aduentū christi fu
it tempus rigoris ⁊ iusticie. Nam deus in
eo magnam iusticiā exercuit. vt patet in lu
cifero. ⁊ angelis eius quos ꝓpter motum
vnū superbie de celo ꝓiecit. Esa.xiiij. Itē
patet in primis parentibus. quos propter
vnū pomū vetitū quod comederūt de pa-
radiso eiecit. Gen̄.iij. Item patet in dilu-
uio. in quo propter peccatū carnis totum
genus humanum submersit exceptis octo
hominibus. Genes̄.vij. Item etiaz patet

in quinq; ciuitatibus. sodoma. gomorra. abdama. seboim ⁊ segor. vt patet. Genes. xix. Pluit dñs super sodomã ⁊ gomorraz sulphur ⁊ ignẽ de celo ⁊ subuertit has ciuitates ⁊ omnẽ circa regionẽ vniuersos habitatores vrbiũ. ⁊ cũcta virẽtia terre. Itẽ patet in mltis locis veteris testamẽti. vbi ostenditur q deus magnas iusticias exercuit in homines. Nam hec sententia ⁊ admiranda iusticia oñes patriarchas ⁊ prophetas. ac etiã omnẽ hominẽ q̃tumcunq; sancte viueret mittebat ad carcerẽ inferni Genes. xxxvij. Descendaz ad filiũ meũ lugens in infernũ. ac etiã iohannẽ baptistaz. de quo christus testatus est q inter natos mulierũ nõ surrexit maior iohanne baptista. Math. xj. cap̃. Unde Ps. Domie in celo misericordia tua. quia misericordia p tunc videbaẽ esse in celo cũ ãgelis. At vbi venit plenitudo tempis. Gall. iiij. scz tempus gratie ⁊ misericordie. qđ incepit in aduentu christi. circunquaq; regnat ⁊ preualet misericordia iusticie. Unde Ps. cxviij Misericordia tua domine plena est terra Hoc sic probatur quia christus post aduẽtum suũ regnũ celoz precios̃imũ vili precio vendidit. Nam p̃mo ip̃m dedit apostolis pro naui ⁊ reti. vt patet Math. iiij. relictis retibus ⁊ naui secuti sunt eũ. Secundo zacheo dedit pro dimidio bonoz suoz vt patet Luc. xix. Ecce dimidiũ bonoruz meoz domine do pauperibus. Tertio dedit alijs pro residua parte diuitiarũ suarũ vt patet Luce. xj. Quod superest date elemosynã. et ecce oñia munda sunt vobis. Quarto quibusdaz dat pro duobus eriþ minutis sicut paupercule vidue. vt patet. Luce. xxj. Uidit aũt iesus ⁊ quandã viduam paupculam mittentẽ era minuta duo. Quinto quibusdam pro calice aque frigide. vt patet Math. x. Quicunq; potũ dederit vni ex minimis meis istis calicem aq̃ frigide nõ perdet mercedẽ. Sexto quibusdam pro sola bona voluntate vt latroni in cruce qui dixit. Domine memẽto mei duz veneris in regnũ tuũ. ⁊ respondit ei xp̃us Amen dico tibi hodie mecum eris in paradiso. Unde aug⁹. Coronat deus intus voluntatem vbi nõ inuenit facultatẽ. Itez notandũ q hugo de prato sup predicta v̄ba. Ecce rex tuus venit tibi mãsuetus. dic̃ q dñs iesus christus venit nobis septẽ modis. Primo venit vt lux ad nos illuminãdum. quia oñes ceci eram⁹. vt patet Esa. ix. Habitantibus in regione vmbre mortis. lux orta est eis. Secundo venit vt medic⁹ ad sanandum. quia oñes infirmi ad mortem iacebamus. Unde Ps. cvj. Misit v̄bũ suũ ⁊ sanauit eos Tertio venit vt iust⁹ ad iustificandum ⁊ peccata remittendum. quia oñes peccauim⁹ Juxta illud ad Romanos. iij. Oñes peccauerunt ⁊ egẽt gratia dei. Math. ix. Confide fili remittũtur tibi peccata tua. Quarto venit vt ignis ad inflãmanduz. quia in dei amore ⁊ proximi oñes frigidi manebamus vt patet Luce. xij. Ignẽ veni mittere in terrã. Quinto venit vt redemptor ad preciũ nobis soluẽdũ quia oñes pro delicto primoz parentum in carcere inferni detinebamur. Un̄ aplus j. Corinth. vj. Empti em̃ estis precio magno. Sexto venit vt vita ad viuificandum. quia oñes vita glorie carebamus pp̃t̃ originale peccatũ. Septimo venit vt dñs oipotẽs ad patriã nostrã nos deducẽdo. vt patet Michee. ij. Ascendit em̃ pãdẽs iter ante eos. Hec Hugo de prato.

Dominica secũda aduẽt⁹. Euãgelium ꝑm Lucam. xxj.

In illo tempe dixit iesus discipulis suis. Erũt signa in sole ⁊ luna ⁊ stellis. ⁊ in terris pressura gentiũ pre confusiõe sonitus maris ⁊ fluctuũ arescẽtibus hominibus pre timore ⁊ expectatione q̃ supueniẽt vniuerso orbi Nam virtutes celoz mouebũtur. Et tũc videbunt filiũ hominis venientẽ in nube cuz potestate magna ⁊ maiestate. His autẽ fieri incipientibus respicite ⁊ leuate capita vr̃a. quoniã appropinquabit redẽptio vr̃a Et dixit illis similitudinẽ. Uidete ficulneã ⁊ oñes arbores. cũ pducunt iam ex se fructũ. scitis quoniam ꝓpe est estas. Jta ⁊ vos cũ videritis hec fieri scitote quoniaz ꝓpe est regnũ dei Amen dico vobis quia non preteribit generatio hec donec omnia fiant. Celum ⁊ terra transibunt verba autẽ mea nõ trã

53

sibunt.

Postilla.

Runt signa in

sole ⁊ luna et stellis ⁊c. Luce. xxj. Math. xxiiij. Mar. xiij. Hec ꝑdixit dñs iesus. Anno eius. xxxiij. xj. kaleñ. aprilis. feria tertia. luna. xij. indictione. vj Ante initiū hodierni euangelij scribit sanctus Lucas in eodem capło. q̄ christus predicens tempus extremi iudicij dixit. Surget gēs ꝓtra gentē. ⁊ regnū aduersus regnū. ⁊ terremotus erūt magni per loca. ⁊ pestilentie ⁊ fames. terroresq̄ de celo. ⁊ signa magna erūt. Ue prægnātibus ⁊ nutrientibus in illis diebus. Item de extremo iudicio dicit etiā Luc. xvij. Sicut fulgur chorusc̄as de sub celo in ea que sub celo sunt. ita erit filius hominis in die sua. scz aduentus ad iudicium. Et sicut factū est in diebꝰ Noe. ita erit in diebus filij hominis. Edebāt ⁊ bibebāt vxores ducebant ⁊ dabant ad nuptias vsq̄ in diē qua intrauit Noe archam ⁊ venit diluuiū ⁊ perdidit oēs. Similiter sicut factū est in diebus Loth. Edebant ⁊ bibebāt. emebāt ⁊ vendebāt. plantabāt ⁊ edificabant. qua die aūt exijt Loth a sodomis pluit ignē ⁊ sulphur de celo. ⁊ oēs perdidit. Scōm hec erit qua die filius hominis reuelabitur scz in die iudicij. Unde etiā de hoc dicit. j. Thessal. v. Cum dixerint pax et securitas tunc repentinus eis superueniet interitus.

Ērūt signa in so

le ⁊ luna ⁊ stellis. Luc. xxj. Mat. xxiiij. Mar. xiij. Sed que erunt illa signa declaratur. Primo vt habet Johelis. ij. Sol ꝙuertetur in tenebras. ⁊ luna in sanguinē anteq̄ veniet dies dñi magnus ⁊ terribilis. Item ostensum est Johanni. vt hr̄ Apoc. vj. Sol factus est niger tanq̄ saccꝰ cilicinus. ⁊ luna tota facta ē sicut sanguis ⁊ stelle de celo ceciderunt sup terrā. Item christus dicit Math. xxiiij. Sol obscurabitur ⁊ luna nō dabit lucē suam. ⁊ stelle cadent de celo. Hoc nō intelligitur q̄ cadent de firmamento. q̄ minima stella ꝑm astronomos est maior q̄ tota terra. sed tante impressiones ⁊ chorusc̄atiōes erūt in aere decurrētes ad terrorē maloꝝ vt a simplicibꝰ hominibus stelle cadere putabunt. Unde Augꝰ. Tam seua erūt iudicia dei q̄ ipsum sol aspicere nō audebit ⁊ in terris pressura gentiū pre confusione sonitus maris et fluctuū Glo. appropinquāte extremo iudicio erit sonitus maris terribilis ⁊ fluctuum eius. Nā mare eleuabit vltra altitudinē montiū quadraginta cubitis. Unū ps. xcij. Mirabiles elationes maris. Tunc illi qui ppe mare habitabunt in vallibꝰ. fugient ad loca montana. ⁊ cōprimēt se ppter sonitū maris arescentibus hominibus Hor. quia sicut mentem securitas reficit et impugnat. ꝑm illud Prouer. xv. Secura mens quasi iuge cōuiuiū. sic timor attenuat ⁊ exiccat. ꝑm illud Prouer. xvij. Spiritus tristis exiccat ossa pre timore scilicet instantiū maloꝝ et expectatione scz futuroꝝ adhuc distantiū q̄ scilicet timor et expectatio superueniet desuper scz de celo vniuerso orbi nō tantū parti. Ex q̄ patz q̄ nullus erit locus refugij vt patet Mat. xxiiij. Erit tunc tribulatio qualis non fuit ab initio mūdi vsq̄ modo neq̄ fiet. vt ptz Danielis. x. Ueniet tale tēpus quale non fuit ex quo gētes esse ceperūt nam vtutes celoꝝ mouebūtur id est. angeli ad modū trementiū se habebūt. Et angeli dicuntur virtutes celorum. quia sunt inhabitatores celoꝝ. Unde Cryꝰ. Angeli qui in iudicio astabunt nihil sibi conscij videbunt infinitam multitudinē cōdemnari nō intrepide. sed cum magno tremore illic stabunt. Et tunc videbunt filiū hominis scz tam bonī q̄ mali. Quia ꝑm magistrū sententiarum. lib. quarto. Christus dñs in forma hominis iudicabit. ⁊ in illa ab oēmibus videbit. Erit tamē differētia ex parte videntiū. q̄a boni videbunt eum cum magno gaudio ⁊ gloria. sed mali cū confusione ⁊ pena. Unde etiam sanctus Thomas in quarto dist. xlviij. sicut visio glorie humanitatis christi erit iustis in premiū. ita inimicis christi erit in supplicium venientem scilicet ad iudiciū in nube scilicet lucida cum potestate magna ⁊ maiestate quia cum angelis ⁊ oēmibus sanctis in celo existentibus. Et tunc congregabit oēs gentes in vallē iosaphat. vt habetur Johelis. iij. Hieronimus vero dicit. Non intelligendum est q̄ in illa parua valle concludantur innumerabilia milia hominū. sed in locis circūiacentibus. Nam boni in aere cū christo stabunt. Mali vero in terra quorū infinitus erit numerus. Cum quibus verus et iustꝰ

iudex contendet ⁊ disceptabit. Consequē
ter in euangelio hodierno post timorem re
proborum ponitur consolatio electorū cū
dicitur. [His autem fieri incipientibus re
spicite] per fidem [et leuate] per spem [ca-
pita vestra] id est. corda vestra. Unde gre
gorius. Capita leuare est mentes ad gau-
dia celestis patrie erigere [quoniaz appro
pinquabit redemptio vestra] id est. glorifi
catio animarum ⁊ corporum. quia p⁹ mū-
di ruinam sequitur beatitudo. que erit in
glorificatione corporis ⁊ anime. [Et dixit
illis similitudinem. Uidete ficulneaz ⁊ om
nes arbores. cum producunt iam ex se fru
ctum. scitis quia prope est estas. ita ⁊ vos
cum videritis hec fieri scitote quoniā pro-
pe est regnum dei] Unde Hieronim⁹. Cū
ramus ficus tener est. ⁊ folia nata. ⁊ gēme
in florem germinant. ⁊ cortex folia partu-
rit. tunc intelligitis veris ⁊ estatis aduen-
tum. Sic cum om̄ia que scripta sunt ⁊ que
christi aduentum precurrere debent vide
ritis. sciatis quia prope est aduentus chri
sti ad iudicium. Sequitur certitudo predi
ctorum cum dicitur. [Amen dico vobis.
quia non preteribit generatio hec] id ē. ge
nus humanum [donec omnia fiant] scilicz
que dicta sunt. [Celum ⁊ terra transibūt]
id est. deposita priori forma innouabūtur.
permanente tamen substantia. Nam terra
aqua aer ⁊ ignis ⁊ omnia elementa confla
gratione ignis mundabuntur. Erit enim
terra sicut cristallus pura. aqua ⁊ aer ob-
scuritate. frigiditate. fumositate priuabū-
tur. ⁊ omnem frigiditatem. caliditatez. fu
mositatem. ⁊ impuritatem ab elementis se
parabit. ⁊ in infernum detrudet. vt mali i-
finities plus habeant de frigore. de calore
de fetore q̄ habuerunt. [verba autez mea
non transibunt] scilicet sine effectu imple-
tionis. Unde hieronimus. Facilius ē trā-
sire terram q̄ christi verba. Nam si omnia
que in lege ⁊ prophetis scripta sunt imple
ta sunt et adimplebuntur. quomodo ergo
christi verba que per se personaliter est lo
cutus non adimpleri debeant. Ergo ver-
ba christi non transibunt incompleta. sed
minima littera cōplebitur. vt patet Ma-
thei. v. Jota vnum aut vnus apex nō pre-
teribit a lege donec omnia fiant. ¶ Unde
circa presens euangelium vbi dicitur. tūc
videbunt filium hominis venientem in nu
be cum potestate magna. Notandum. Ex
christus non veniet nisi prius veniat anti
christus. Quando autem antichristus ve
niet. Respondetur primo in tempore pec-
catorum abundantie. vt habetur Daniel.
viij. Cum creuerint iniquitates consurget
rex impudens. Glosa. Omnium iniquita-
tum plenus. Unde Osee. iiij. dicitur q̄ tē-
pore antichristi plus q̄ prius abundabit
mendacium. adulterium. furtum. homici-
dium. rapina. auaricia. superbia. et sic de
alijs vicijs. Unde etiam Mathei. xxiiij.
Abundabit iniquitas. ⁊ refrigescet multo
rum claritas. Quis dubitat iam proximū
ipsius tempus fore cum iam ex mala con-
suetudine infinita mala fiant que nostroꝝ
parentum tempore non modici fuerunt d̄
decoris que nunc temporis computantur
inter facta honoris. sicut habere amasias
⁊ houisatrices. deceptiones in emptioni-
bus ⁊c̄. Unde Prouerb. ij. Letantur cuz
malefecerint. O si iam tot mala fiunt quā-
ta mala tunc erūt tempore antichristi. Un
de quantomagis finis mundi appropinq̄t
tanto peijores homines erunt. Secundo
veniet tempore litium ⁊ preliorum. Unde
Math. xxiiij. Surget gens contra gentē.
⁊ regnum aduersus regnuz. Si ergo tot li
tes nostris temporibus sunt ⁊ prelia. quot
tunc erunt tempore antichristi quando sa-
thanas soluetur. qui nunc ligatus tenetur
vt habetur Apocalip̄. ij. Tertio veniet tē-
pore magne famis. quia ex guerris conti-
nuis sequitur fames. Unde Luc̄. xj. Om-
ne regnum in se diuisum desolabitur. quia
agricole tunc nec agros colere nec semina-
re possunt. Quid demū. tunc fames ⁊ cari
stia non modica sequetur Unde dicitur in
Ps̄. cvj. Terra fructifera versa est in salsu
ginem a malicia inhabitantiū in ea. Quar
to veniet tempore magne pestilentie. Naz
omne qd̄ viuit cibo indiget. Unde Aristo
tiles. j. ethicoꝝ. Nō possibile est diu viue-
re sine cibo. Ideo qui cibo caret. ac famis
macie torquetur propter perditionem hu-
midi radicalis infirmabitur. ⁊ tandez leui
superueniente febricula. homo subito q̄si
ex pestilentia vt phisici naturales dicunt
morietur. Quinto veniet tempore discidij
regnorum a romano imperio. ij. ad thessa.
ij. Nisi venerit discessio primū scilicet reg-
noruz a romano imperio. Unde glosa sup

54

illud Danielis. vij. Et habebat cornua decem. dicit q̄ appropinquāte die iudicij romanum imperium scindetur in decem partes. ⁊ in decem regna. Sexto veniet tēpore scismatis in ecclesia dei. vt dicit glosa super premissa verba apostoli. nisi venerit discessio primuz scilicet ab obedientia romane ecclesie Septimo veniet tempore hypocrisis illorum qui se putant religiosos p̄ ceteris hominibus. j. Thessal. iiij. In hypocrisi loquentium mendacium. Item Mathei. xxiiij. Surgent pseudo christi. ⁊ pseudo prophete ⁊ multos seducēt Octauo veniet tempore heresis. Unde Aplus. j. ad Thimo. iiij. Discedent quidaz a fide. Nono veniet in istius mundi fine. quia post mortem antichristi non longe mundus finietur.

Dominica tertia aduent⁹ Euāgelium scōm Matheum. xj.

In illo tempe Cum audisset iohānes in vinculis opera christi. mittēs duos de discipulis suis. ait illi. Tu es qui ventur⁹ es an alium expectamus. Et respōdens iesus ait illis. Euntes renunciate Johanni que audistis ⁊ vidistis. Ceci vident. claudi ambulāt. leprosi mundantur. surdi audiunt. mortui resurgunt. pauperes euangelizantur. Et beatus est qui nō fuerit scandalizatus in me. Illis autem abeuntibus cepit iesus dicere ad turbas de iohanne. Quid existis in desertum videre arundinez vento agitatam. Sed quid existis videre hominez mollibus vestitū Ecce qui mollibus vestiunt in domibus reguni sunt Sed q̄d existis videre prophetam. Etiaz dico vobis ⁊ plus q̄z prophetam. Hic em̄ est de quo scriptū est Ecce ego mitto angelum meū ante faciem tuā. qui preparabit viam tuam ante te.

Postilla.

Cum audisset Johānes in vinculis opa christi mittens duos de discipulis suis. ait illi Tu es qui venturus es Mathei. xj. Hoc euangelium factum est anno christi tricesimo primo. v dus decembris. feria. vj. luna decimanona. inditione quarta.. Ante initium illius euangelij scribit beatus Matheus in precedenti capitulo. q̄ christ⁹ dixit discipulis suis. Qui vos recipit me recipit. Et qui me recipit. recipit euz qui me misit. Qui recipit prophetaz in nomine p̄phete. mercedem prophete accipiet. Et q̄ recipit iustum in nomine iusti. mercedem iusti accipiet. Et quicunq̄ potum dederit vni ex minimis istis calicem aque frigide tantum in nomine discipuli. amen dico vobis non perdet mercedem suam. Tūc post hoc sequitur euangelium| Cuz audisset iohannes in vinculis opera christi |Lyra. |Herodes antipas incarcerauit Johānem ad instantiam herodiadis adultere. propt̄ hoc q̄ Johannes arguebat ipsum herodē eo q̄ abstulerat fratri suo |Philippo vxorem suam nomine herodiadis. vt habet Marci. vj. Misit herodes ⁊ tenuit Johannem ⁊ vinxit eum in carcerem. Johānes ergo in carcere positus| misit duos de discipulis suis ad iesum |vt dicerent| Tu es qui venturus es |scilicet messias in lege promissus qui debes saluare israel| an alium expectamus |Hic queritur an Johannes dubitauit ꝺ christo. an ipse esset saluator mūdi. ⁊ an essz moriturus in humana natura pro hominis salute. Respondetur q̄ non dubitauit quia ipsum prius baptizauit Mathei. iij. et vidit spiritum sanctū descendentem super eum. Et insuper ꝺ eo testificatus est dicens. Ecce agnus dei. ecce qui tollit peccata mundi. Sed discipuli eius qui non sic erant illuminati. dubitauerunt ipsum esse christum. Et ideo misit discipulos suos vt viderent miracula x̄pi ⁊ sic crederent ipsum esse saluatorem mundi. Isti autem duo discipuli recedentes a Johanne. inuenerunt christum cum turbis populorum qui venerant ad eum cum infirmis suis ⁊ expectabant infirmorum curationem. Et post predicationem tunc discipuli Johannis fecerunt sibi predictam questionem coram oī populo. Christus autem non respondit eis verbo. sed facto. vt dicitur Luc. vij. In ipsa hora christus multos homines curauit a lāguoribus su-

is .et plagis ⁊ spiritibus malis. et cecis multis donauit visum| Et respondens dixit illis. Euntes |id est reuertētes vnde venistis| renunciate Johanni |scilicet ad suam consolationem. ⁊ ad vestraz confirmationem.| que audistis |scilicet in mea predicatione| ⁊ vidistis |in miraculoruz operatione| ceci vident .claudi ambulant. leprosi mundantur. surdi audiūt. mortui resurgunt. pauperes euangelizantur |id est. denunciantur habere regnum celoruz vt patet Luce. vj. Beati pauperes quoniam ipsoruz est regnum celoruz. |Per hec eñ opera christus manifeste probauit se esse messiam| et beatus qui non fuerit scandalizatus in me |Hoc. id est. cum me post tot miracula viderit pati non me negabit| Illis autem abeuntibus |scilicet a christo et reuertentibus ad Johannem| cepit iesus dicere de Johanne |scilicet ipsum cōmendando. Hilarius Christus commendauit Johannē non presentibus discipulis eius sed abeuntibus ne videretur eum adulatorie commendare. Mos enim adulatorū est in conspectu hominum laudare. ⁊ in absentia eoruz vituperare. tales sunt similes scorpionibus qui cum aculeis anteriorib⁹ quasi applaudent. sed cauda pungunt. Et Christus commendat Johannem in quinq; |Primo de virtute constantie cum dicit.| quid existis in desertum |Lyra. id ē. vltra iordanem vbi iohannes baptizabat |videre arundinem vento agitatam |quasi diceret. vos existis in desertum ad Johannem qui non fuit mobilis in mente sicut arundo a vento agita. sed est ita ꝑstās. q; nec timore nec amore a veritate declinat Secundo de austeritate vite. cum dicit. | Sed quid existis in desertum videre hominem mollibus vestitum |quasi diceret. non. quia Johannes habebat vestimētuz de pilis camelorum. ⁊ esca eius erat locuste ⁊ mel siluestre. Et ad hoc habitabat in deserto vt austeram vitam duceret| Ecce qui mollibus vestiūtur in domibus reguz sunt |Ad hoc enim multi magnatibus adulantur vt cum ipsis commorantes delicijs vtātur. sed veritatis amatores talia aspernantur| Tertio commendat eum christus a claritate noticie cuz dicit.| Sed quid existis videre prophetam |Quia Johannes plus fuit q; propheta. quem alij prophete predixerunt venturum ipse eum adhuc in vtero matris positus agnouit. ⁊ postea ipsum baptizauit. ⁊ digito mōstrauit. Quarto commendat eum autoritate doctrine dicens.| Hic enim est de quo scriptum est |. Malachie primo.| Ecce ego mitto angelum meum |id est Johannem qui vitā duxit angelicam| ante faciem tuam. qui preparabit viam tuaz ante te |id est. corda audientium ad recipiendum christum per p̄dicationem suam.| Quinto commendat eum immediate post hodiernum euangelium super omnes sanctos dicēs. Inter natos mulierum non surrexit maior Johanne baptista.

Dominica quarta aduentus. Euangelium ſm Johannē. j.

In illo tempe Mise rūt iudei ab hierosolimis sacerdotes ⁊ leuitas ad iohannem vt interrogarent eum. tu q̄s es. ⁊ ꝓfessus est. ⁊ nō negauit. ⁊ confessus est. quia nō sum ego christus. Et interrogauerunt eum. Quis ergo. helias es tu. Et dixit. Non sum. Propheta es tu. ⁊ respondit nō. Dixerunt ergo iudei. Quis es tu vt responsum demus his qui miserunt nos. Quid dicis de teipo. Ait. Ego vox clamantis in deserto. dirigite viam domini sicut dixit Esaias ꝓpheta. Et q̄ missi fuerant erāt ex phariseis. et interrogauerūt eū et dixerūt ei. Quid ergo baptizas si tu nō es christus. neq; helias neq; propheta. Respondit eis Johānes dicens. Ego baptizo in aqua. medius autem vestrum stetit quē vos nescitis. Ipse est qui post me venturus est. qui ante me factus ē cuius ego nō sum dignus vt soluā eius corrigiam calciamenti. Hec ī bethania facta sunt trans iordanē vbi erat Johānes baptizans.

Postilla

Iserunt iudei

ad hierosolimis sacerdotes Johannis. j. Luce. iij. Historia huius euãgelij facta est Anno domini. xxxj. feria quarta. xvij. kaleñ. maij. luna quindecima. inditione quarta. Ante initium illi⁹ euangelij habetur Luce. iij. q anno quindecimo imperij tiberij cesaris scilicet sub q passus est christus. Factum est verbũ domini super Johannem Zacharie filiuz in deserto scilicet cum Johannes esset trigin ta annorum. z venit in omnem regionẽ ioz danis predicans baptismum penitentie in remissionem peccatorum. Dicebat autem ad turbas que exibant vt baptizarent̃ ab eo. Facite dignos fructus penitentie. Jaz enim securis ad radicem arboris posita ẽ. Omnis ergo arbor non faciens fructũ bonum excidetur et in ignem mittetur Multa quidem z alia exhortãs euangelizabat populo. Unde iudei videntes Johannis baptiste mirabilem natiuitatem. z eius excellentem sanctitatem z austeritatem vite. ideo moti fuerunt ad opinandũ ipsum esse christum propter quod miserunt nuncios ad Johannem volentes super hoc scire veritatem. Lyra. Et in isto modo querendi exhibuerunt Johanni magnam reuerentiam. et hoc patet ex quattuor in littera.

Primo ex personis mittentibus ad ipsum nuncios. et hoc notatur cum dicitur Misserunt iudei id est illi de tribu iuda. q erãt nobiliores in populo iudeorum. Jn signũ huius de tribu iuda nasci voluit. Secundo ex loci nobilitate. qa ab hierosolimis que erat ciuitas sacerdotalis z regia. quia erat caput regni. Tertio ex nunciorum solennitate. miserunt enim sacerdotes et leuitas ad eum qui erant solennes persone et in ipsis debebat scientia z sanctitas eminere. Quarto ex persona ad quam mittũt scilicet ex hoc q requirunt testimoniuz de seipo z tantam fidem habuerunt in dictis eius vt ei crederent etiã de seipso. ergo dicunt Tu quis es vt respõsione eius discernerent quis ipse esset et confessus est z non negauit. z confessus est quia non sum ego christus Nam christus. id est. messias fuit promissus iudeis ex dictis z scripturis prophetarum. Audientes quia non esset christus interrogauerunt consequenter si esset helias. quia sicut aduentus christi. sic et aduentus helie fuerat iudeis promissus. Unde dicitur Malachie vltimo. Ecce ego mittam vobis heliam prophetam anteq̃ veniet dies domini magnus. et dixit non sum scilicet ego helias. Si autẽ quis diceret. Christus Mathei. xj. loquens de Johanne dicit. Ipse est helias. Et Johannes hic dicit. Non sum helias. Respondetur. q ipsi querebant de persona helie. et ideo ad eorum questionẽ respondit q ipse non erat helias in persona. Sed vt dicit Gregorius in Omel. Johannes fuit helias in spiritu propter similitudinem z conformitatem ipsius ad heliam Primo in austeritate vite. quia de helia dicitur. iij. libro Regum. capũ. j. q fuit vir pilosus z zona pellicea circa renes accinctus. Et de Johanne dicitur Mathei. iij Et habebat vestimentum de pilis camelorum. z zonam pelliceam circa lumbos ei⁹. Secundo in dura reprehensione. helias enim regem Achab dure reprehendit. Ut habetur. iij. Regum. xviij. Johannes herodem arguebat. vt habetur Marci. vj. Fuit etiam similis helie in officio. q̃a Johannes fuit precursor primi aduentus. sic helias erit precursor secundi aduentus. Et hoc voluit Christus cum dixit ipm eẽ heliam propheta es tu. respondit non Gregorius. Johannes negauit se esse prophetam tantum. quia plus erat q̃ propheta dixerunt ergo ei. Quis es tu. vt respõsum demus his qui miserunt nos. Quid dicis de teipso. Ait scilicet Johannes. Ego vox clamãtis in deserto dirigite viam domini. sicut dixit Esaias propheta id est. Ego sum ille de quo scriptura dicit. Esaie. xl. Qui debet clamare in deserto iudee. q homines se preparent ad aduentuz Christi in mundum. Et bene signatur Johannes in proprietate vocis. quia erat annunciator verbi diuini. id est. Christi qui est verbum patris sm diuinitatem. Vox enim ante verbum. sic Johãnes ante christũ. Itẽ sic vox manifestat verbum. sic iohannes christum. tota enim vita z conuersatio Johannis fuit preparatio ad susceptionem christi et qui missi fuerant erãt ex phariseis Lyra. Phariseí inter alios videbãtur magis religiosi. propter hoc dice

bantur pharisei a phares quod est diuisio quia in habitu in vita ⁊ gestu erãt ab alijs distincti .in signũ maioris religiõis. Et iõ pharisei erãt magne fame in populo iudeoꝝ| Et interrogauerũt eum ⁊ dixerunt ei. Quid ergo baptizas si tu nõ es christꝰ neq; helias neq; ꝓpheta] Vñ Criꝰ. Interrogauerũt eum nõ quasi scire volentes. sꝫ ꝓhibere eũ a baptismo| Respondit eis Johannes dicens. Ego baptizo in aqua] scilicet lauando tantũ corpus ad designãdũ illum qui suo baptismate lauabit animas. Consequenter ostendit christi excellentiã dicens| medius aũt vestrũ stetit]id ẽ pñs inter vos in corpore apparuit ⁊ communi conuersatione inter homines ꝯuersatus ẽ vt patet in euãgelijs. cũ eis mãducãs ⁊ bibens ne ꝓpter austeritatẽ aliqui desperarent| quẽ vos nescitis]quantũ ad diuinitatem| ipe est qui post me venturus est]. Tho. scꝫ ad predicandum. baptizandum. ⁊ moriendum| qui ante me factus est] id ẽ in dignitate prepositus est. quia dignior ẽ ⁊ honoratior| Cuius nõ sum dignus]id ẽ sufficiens| vt soluã corrigiã calciamẽti eꝰ] Unde Hieronimus ad eustachiũ. Christꝰ nunq̃ fuit calciatus. ipe em̃ portare calciamenta apostolis ꝓhibuit Luc̃. x. Et xp̃s semper fecit ope quod docuit verbo. Unde habetur Actuũ. j. Cepit iesus facere et docere. Lyra dic̃ q̃ hec ẽ locutio methaforica. Quia in hoc iohãnes exprimit se nõ esse dignũ exhibere christo etiã minimum ministeriũ hoc in verbis iaꝫ exprimẽs ꝑm modũ loquẽdi cõmunẽ. Cum em̃ quis suã paruitatẽ ⁊ excellentiã alterius vult exprimere solet dicere cõmuniter. Non sum dignus tangere sotulares eius vel aliq̃d huiusmodi| Hec i bethania facta sunt] Ly. nõ est illa que prope hierusalem est. vbi lazarus fuerat suscitatus. sed alia eodẽ noie vocata sita supra iordanẽ ex altera ꝑte fluminis in sorte duarũ tribuũ ⁊ dimidie. Et ideo ad hoc denotanduꝫ subditur.| trans iordanẽ vbi erat iohãnes baptizans]que aqua distat a hierusalem ad vnã dietam ⁊ in eodem loco consueuerat Johãnes commorari ⁊ predicare ⁊ baptizare. ⁊ multi cõueniebant illuc ad eum. vt baptizarent̃ ab eo. Unde circa presens euangelium vbi dicitur. Tu quis es. Queritur quare iudei magis de Johanne q̃ de christo credebãt Respondit Chrysostomus q̃ triplex fuit ratio. Prima ratio est. quia Johannes erat de magno genere. vtpote filius zacharie magni sacerdotis. Et quia miraculose natus est de vtroq; parente sterili ⁊ sene. Christus autem vt ipsi credebant erat filius fabri ⁊ cuiusdam paupercule mulieris. ⁊ nõ miraculose natus. quia de iuuencula q̃uis de sene patre. Secunda ratio est. q̃a Johannes in victu ⁊ vestitu magis asperam vitam q̃ christus agere videbatur. Nam tunicam de pilis camelorum habebat. ⁊ zonam pelliceam ad lumbos eius. ⁊ cibus eius locuste ⁊ mel siluestre. vt patet Mathei. iij. Christus autem communibꝰ vestibus induebatur ⁊ communi cibo vtebatur. ⁊ cum hominibus in nuptijs ⁊ in cõuiuijs comederat. Tertia ratio est. q̃a Johannes consortia hominum deuitabat. et in deserto morabatur latitans in antris et in speluncis. donec spiritussanctus ei dixit vt exiret ad perhibendum testimonium de christo. Et tunc venit ad iordanem predicans baptismũ penitentie. vt patet Luce. iij. Christus autem morabatur cum hominibus ⁊ cõuersabatur cum peccatoribꝰ ⁊ manducabat cum ip̃is. vt patet Math. xj. propterea ergo iudei ad iohãnem legationem miserũt. vt eum interrogarent an esset christus. Et respondit. quia non suꝫ ego christus.

Euangelium in gallicãtu natiuitatis christi.

In illo tempe Exijt edictuꝫ a cesare augũsto vt describeretur vniuersus orbis. Hec descriptio prima facta est a preside sirie cirino. Et ibãt oẽs vt ꝓfiterentur singuli in suã ciuitatem. Ascẽdit aũt ⁊ ioseph a galilea de ciuitate nazareth in iudeã ciuitatem dauid que vocatur bethleẽ. eo q̃ eẽt d̃ domo ⁊ familia dauid. vt profiteretur cum maria desponsata sibi vxore p̃gnante. Et factuꝫ est dum essent ibi impleti sunt dies vt pareret. Et pepit filiũ suũ primogenitũ ⁊ pannis eũ inuoluit. ⁊ reclinauit eũ in p̃sepio. qꝛ nõ erat ei locus in diuersorio. Et pastores erant in re

gione eadem vigilantes ⁊ custodientes vigilias noctis super gregē suū. Et ecce angelus domini stetit iuxta illos. ⁊ claritas dei circūfulsit illos ⁊ timuerūt timore magno Et dixit illis ăgelus. Nolite timere. Ecce eñ euangelizo vobis gaudium magnū. qđ erit oñi populo Quia natus est nobis hodie salvator qui est christus dñs in ciuitate dauid. Et hoc erit vobis signum. Inuenietis infantē pānis inuolutum ⁊ positum in p̄sepio. Et subito facta ē cum angelo multitudo militie celestis exercitus. laudantiū deum ⁊ dicētium. Gloria in altissimis deo Et in t̄ra pax hominibus bone voluntatis.

Postilla

Xijt edictū a cesare augusto. Luc. ij.

Historia huius euāgelij facta est anno christi p̄mo vsu alt. xij. kal. ianuarij. feria. iiij. luna. xxvij. indictione. iij. Ante initium illius euāgelij scribit sanctus Lucas in p̄cedenti capitulo ortū sancti iohis baptiste. scz quō nūciatus est p angelū gabrielem p̄i suo zacharie in tēplo ⁊ quō natus est de sterili mr̄e. ⁊ quō in circūcisiōe vocatū est nomē eius Johes. Et quō ipe puer crescebat. q̄tum ad augmentū corpis. ⁊ confortabat spiritu. scz q̄tum ad augmentū gr̄e ⁊ virtutis. Et erat in deb'to vsq; ad diem ostensionis sue ad israel. Et describit ortū p̄cursoris Hic p̄sequenter describit ortus saluatoris dicēs. Factū est aūt in diebus illis. Exijt edictū a cesare augusto. Ly. hic ostendit t̄pus natiuitat' xp̄i. q̄ nat' ē ipante cesare augusto q̄ noiat' ē august' ab augēdo. qr valde notabr̄ auxit iperiū romanū qui regnauit quadraginta duob' ānis. ⁊ duodecim annis ante natiuitatē christi. ⁊ post tāta fuit pax in toto orbe. vt ad litterā videret impletū. qđ p̄dixit Esa. cap. ij. Conflabunt gladios suos in vomeres. ⁊ lanceas suas in falces. Unde etiā in p̄s. lxxj. Orietur in dieb' ei' iusticia ⁊ abūdantia pacis. Itē Esa. ij. Nō leuabit gēs p̄tra gētē gladiū. Et sic in dieb' cesaris augusti oīb' gētib' romano impio sbiectis fuit pax vniū-

salis i orbe. Ideo mādauit. vt describeretur vniuersus orbis. vt p hoc sciret' qualiter terre essent populate. ⁊ quanta tributa sue glorie possent reddere. vt sic tribut' indebitis nō grauarent'. Et etiā sciretur per quē modum singule terre a romano imperio melius regerent'. Hec descriptio p̄ma facta est a p̄side sirie cirino. Hūc eñ cirinū cesar augustus p̄fecerat terre sirie ad ipam regendam. Et q̄ siria ē in medio terre habitabilis. ⁊ ibi fuit ista descriptio p̄mo inchoata vt inde denūciaretur fieri in alijs quintijs circulariter. et ibant omnes vt profiterētur singuli in ciuitatē suā. scz vnde oriundi erāt. Profitebant' autem dupliciter se subiectos esse romano imperio scz scripto. q̄ noia eor̄ scribebant'. ⁊ facto. quia soluebāt censum imperatori. scilicet vnū nummū argenteū valentez decem nūmos vsuales. Ascendit autē ⁊ ioseph. scz vir Marie. a galilea. q̄a inferior erat q̄z iudea. de ciuitate nazareth. vbi christ' conceptus erat. ⁊ in qua ioseph manebat. in iudeam ciuitatem dauid. id est in bethleem que dicitur ciuitas dauid. quia inde oriundus fuit. j. Regum. xvij. eo q̄ esset d̄ domo ⁊ familia. id est de genere dauid vt profiteretur cum Maria sibi desponsata vxore p̄egnante. ipa enim erat de eadē tribu cuz ioseph. ⁊ licet maria nō fuisset obligata tanq̄z p̄egnans illuc ire p̄opter longitudinez vie. quia nazareth distat a bethleem quasi per tres dietas. tamen p̄opter exemplum obedientie cum ipis mulierib' ire voluit. Item ex diuina dispositiōe hoc factum est. vt sic christus nasceret in bethleem sicut p̄dictum fuit. Michee. v. Et tu bethleez terra iuda nequaq̄z minima es in p̄ncipibus iude. ex te eñ exiet dux q̄ regat populum meum israel. Et factum est dū essent ibi impleti sunt dies ei' vt peret. scz nouē menses impleti sunt a die p̄ceptionis christi. ⁊ peperit filiū suū p̄mogenitū. dicit aūt p̄mogenitus nō quia post illum habuit filios alios. sed quia ante illuz filiū aliū nō habuit. Quia sicut ante p̄tum ita in partu ⁊ post ptū inuiolata v̄go permansit. Tūc impleta est ista p̄phetia Esa. vij. Ecce v̄go cōcipiet ⁊ pariet filiū. Et ipsa beata v̄go maria magnū gaudiū habuit in christi natiuitate. ⁊ hoc iō. quia sine dolore. sine afflictiōe. et sine debilitatione sui genuit filium quem sciuit esse deum et

hominē. Nā sicut v̄go cōcepit sic ⁊ sine do
lore genuit| et pānis eum inuoluit |scz p se
ip̄am. Ly. ex quo patet falsitas q̄ scribitur
in libro de infantia saluatoris scz ip̄am ob-
stetrices habuisse q̄ nō requiruntur nisi ꝓ-
pter afflictionē matris in ꝑtu. q̄ nō habuit
locū in v̄gine puerpera qꝛ peperit sine do-
lore ⁊ sine debilitate| ⁊ reclinauit eū in pre
sepio |Ly ioseph em̄ in itinere adduxerat
secū asinū ad portandū vxorē pregnantez
et bouē ad vendendum vt de precio solue-
ret expensas in via. Et illis duobus aīali-
bus fecit presepiū iuxta se. in quo btā v̄go
Maria reclinauit filiū natū. qd̄ fuerat p̄-
dictū Esa. j. Cognouit bos possessorē suū
⁊ asinus presepe dñi sui. Dicūt em̄ quidaz
q̄ asinus et bos genu flexerūt corā christo
Abacuc. iij. In medio duū animaliū cog-
nosceris. Unde Bern̄. O christiane vide
qualis ꝓ te factus ē xp̄us. qꝛ si rex. vbi au
la regia. vbi throni sb̄limitas. vbi curie re
galis frequētia. Ecce aula regia stabulum
Throni sublimitas presepiū. Curie regal̄
frequentia bos ⁊ asinus| qꝛ nō erat ei locꝰ
in diuersorio |Gor. hic rep̄hendunt̄ chri-
stianoꝝ delicie. diuitie ⁊ honores hꝰ mūdi
Delicie in hoc q̄ dei filiꝰ nō mollibꝰ vel ca
lidis pelliceis indutus fuit. sed vilibꝰ pan
nis inuolutus. Honores in hoc q̄ nō in pa
latio sed in presepio eū reclinauit mat̄ sua.
Diuitie in hoc q̄ locū nō habuit in diuer-
sorio. Unde Bern̄. O hō q̄d solicitꝰ es de
regali palatio. Ecce rex tuus iacet in prese
pio. Quid cogitas de p̄cioso indumento.
rex tuus induit̄ vili pānicl̄o| Et pastores
erāt in regione eadem vigilātes ⁊ custodi-
entes vigilias noctis sup gregē suū |scz in
ter hierusalem ⁊ bethleem. q̄ ciuitates di-
stāt ad duo miliaria ab inuicē| ⁊ ecce ange
lus dñi stetit iuxta illos |scz ꝑatus ad reue
landū eis diuina| ⁊ claritas dei circumful
sit eos |nō tantū exterius in corpe. sed etiā
interius in mēte| ⁊ timuerūt timore mag-
no |ex insolita visione. Sz angelus dñi cō
solabat̄ eos dicēs| nolite timere |Cuiꝰ cau
sam subiungit| Ecce em̄ euāgelizo vobis
gaudiū magnū qd̄ erit om̄i populo |nō so-
lum iudeoꝝ sed etiā gentiliū. Gor. Et hoc
gaudiū est magnū s̄m omnē dimensionez.
qꝛ altū. ꝓfundū. longū ⁊ latū. Altū. quia
eius altitudo attingit celuz. Unde Bern̄.
Magna est hodierna festiuitas. celum re
plet anteq̄ terrā. Profundum qꝛ eius pro
funditas penetrat infernū. scz vsq̄ ad san
ctos qui erāt in limbo. Itē eius longitudo
ꝓtendit̄ a p̄ncipio mundi vsq̄ ad finē mū-
di. Itē eius latitudo occupat orbē terrarū.
Unde hodie canit̄ in prefatiōe misse secun
de. ꝓfusis gaudijs totus in orbe terrarum
mūdus exultat| qꝛ natus est nobis |scz ho
minibus ⁊ angelis ꝑiter. qꝛ ꝯsortio homi-
nū repanda est ruina angeloꝝ| hodie |Ly
dicit hodie q̄uis essz nox. qꝛ nox illa ex cla
ritate diuina fuit ita illūinata. ac si esset di-
es clarissima. s̄m qd̄ fuerat predictum in.
Ps̄. cxxvij. Et nox sicut dies illuminabit̄
| saluator qui est christꝰ dñs in ciuitate da
uid |id est. in bethleem| ⁊ hoc erit vobis si
gnū. inuenietis infantē pannis inuolutū |
⁊ nō sericis inuolutū. | positū in presepio |
nō in palatio| ⁊ subito facta est cū angelo |
qui tanq̄ p̄ncipalis inter alios nūciauerat
christi natiuitatē| multitudo militie cele-
stis |id est angeloꝝ. qui noīe militie desig-
nātur. qꝛ ꝓ salute hoīm cū demonibꝰ preli
ant̄. Unde Apoc̄. xij. Michael ⁊ angeli
eius preliabātur cū dracone| laudantium
dñm |de christi natiuitate| ⁊ dicētiū. Glo
ria in altissimis deo |qꝛ licet eiꝰ gloria vbi-
q̄ luceat maxime tamē in excelsis. i. in celo
empireo vbi est omniū sanctoꝝ habitatio.
| Et in terra pax hominibus bone volūta-
tis |Et notāter dicit pax. in terra. ⁊ nō glo
ria. quia in terra ē pax. ⁊ in celo gloria. An
nūciatur aūt pax hominibus bone volun-
tatis quia regnū dei tantum valet quātuz
habes. Unde Remigius. Si em̄ diuitias
zachei non habes. si desunt tibi duo minu
ta vidue. si nec calicem aque frigide potes
offerre. offer deo bonā voluntatez. Unde
Augꝰ. Coronat deus intus voluntatē vbi
nō inuenit facultatez. Unde Cris̄. Dexte-
ra tua plena est muneribus. si fuerit plena
bona voluntate.

Ex multis miraculis fuit declara ta christi natiuitas.

Natiuitas christi s̄m Innocentium
papā multis miraculis fuit decla-
rata. Nā ip̄a nocte obscuritas no-
ctis versa est in diē. Itē cū tpe natiuitatis
xp̄i ante ⁊ post fuisset pax in om̄ibꝰ terris
⁊ ꝓuintijs romani templū pacis pulcerri
mū construxerūt. ⁊ consulentes appollinē
deū suū q̄diu duraret tēplum h̄. Respon
dit eis. q̄diu v̄go nō pariet. his auditi dix-
erunt. templum pacis in eternum manet

Impossibile em̄ credebant virginem parere. Unde in foribus templi scripserunt. templum pacis manet in eternū. Sed ipsa nocte qua virgo peperit templū funditus corruit. Item s̄m ꝓphetiam. Hiere. signū datū est eis. qꝛ om̄ia idola corruerēt quando virgo pareret. Et ꝓpter hoc sacerdotes idoloꝝ imaginē virginis puerū in gremio baiulantē fecerunt. ⁊ in secreto loco tēpli ponētes adorauerūt. Itē ex legenda lōbardica habet̄ ꝙ ip̄a die natiuitatis christi statua romuli ⁊ om̄ia idola in diuersis locis corruerūt. Itez ip̄o die tres soles in oriente apparuerunt. qui paulatim in vnū corpus solare redacti sunt. Itē innoc̄. papa. dicit ꝙ fons aque in ip̄a nocte in liquorē olei versus est ⁊ tota die largissime manauit fluens vsq̄ in tiberim. Sicut sibilla ꝓphetauerat. ꝙ nisi erūperet fons olei nō nasceret̄ saluator. Itē inno. papa dicit. ꝙ octauianus imperator cū vniuersum orbē iurisdictioni romane subiugaret intantuz senatui placuit vt eum pro deo colere vellent. Ad illorum ergo instantiā sibillam ꝓphetissam consuluit. si maior eo aliquādo nasceretur. Cuz ergo in die natalis christi sibilla in camera imperatoris orationibus insisteret. in die media aureus circulus apparuit circa solem. ⁊ in medio circuli v̄go pulcerrima puerū gestans in gremio. tunc hec cesari ostendit. Admirās aūt imperator audiuit vocē dicentē. Hec est ara celi. Dixitq̄ ei sibilla. Hic maior te est ip̄m ido adora. Eundemq̄ locū in honore btē marie virginis dedicauerunt. qui vsq̄ hodie sancta maria ara celi dicit̄. Imperator igitur illi puero hostias obtulit ⁊ ip̄e deos suos d̄ cetero colere recusauit. Huic dicto cōcordant thimotheus historiographus et orosius ꝓ magna parte. ¶ Circa p̄ns euāgeliū vbi dicitur. Annūcio vobis gaudiū magnū. Notandum ꝙ magnū gaudiū instat toti populo christiano de natiuitate filij dei in hūana natura in proximo tolerāda per quē natura humana est per omnia exaltata ⁊ om̄ibus bonis repleta. Natus est em̄ filius dei cū sacco pleno omniū gratiarū ⁊ virtutum quas nobis gratis donauit. ad Roma. viij. Quō etiā nō om̄ia cuz illo nobis donauit. ꝓpterea angelus dixit Annūcio vobis gaudiū magnū. qꝛ natus est nobis saluator. Ubi sciendum ꝙ p̄mus homo scz adam ꝓductus fuit sine patre et matre. Secundus homo scz eua producta fuit ex patre sine matre. Om̄es alij homines ex patre ⁊ matre. Restabat aūt quartus modus vt quis ꝓduceretur ex matre sine patre. Sic christus hodie natus ē. Et in hac quarta generatione filij om̄es in terram suā scz celestē hierusalem ꝑ christi meritū redierunt. Sicut in figura deus dixit abrae. Gen̄. xxv. Generatiōe autem quarta reuertentur.

In diluculo. Euangelium s̄m Lucam. ij.

In illo tēpore. Pastores loquebant̄ adinuicē. Transeamus vsq̄ bethleem ⁊ videam⁹ hoc verbum quod factū est quod fecit dn̄s ⁊ ostēdit nobis. Et venerunt festinātes ⁊ inuenerunt mariam ⁊ ioseph ⁊ infantē posituz in p̄sepio. Uidētes aūt cognouerūt d̄ verbo quod dictū erat illis de puero hoc. Et om̄es qui audierūt mirati sunt. et de his que dicta erant a pastoribus ad ip̄os. Maria aūt conseruabat om̄ia verba hec cōferens in corde suo. Et reuersi sunt pastores glorificātes ⁊ laudantes deum in om̄ibus que audierant et viderant sicut dictū est ad illos

Postilla

Et factū est cum discessissent angeli ab eis. hec hystoria signatur vt supra. Ante initiū illius euāgelij scribit sanctus Lucas illud euangeliū. quod hodie in nocte christi lectū est et statim post verba angeloꝝ laudantium deū ⁊ dicentiū. Gloria in altissimis deo. ⁊ in terra pax hominibus bone voluntatis. sequitur hoc p̄ns euangeliū ⌊ Et factum ē cum discessissent angeli ab eis in celuz. pastores loquebantur ad inuicē. Transeam⁹ vsq̄ bethleem ⌋ Ly. Hic describit̄ pastoꝝ deuotio. quia statim post visionē istam dimisso grege iuerūt ad videndum natū. Factū est postq̄ angeli discessissent ab eis. scz pastoribus in celum. i. postq̄ aspectib⁹ pastoꝝ se abstraxerūt ascendentes in celum. ⌊ Pastores loquebant̄ ad inuicez ⌋ scilicet

de christi natiuitate. Sicut ⁊ duo discipuli euntes in emaus de eius passione Luce. xxiiij. dicētes| Transeamus vsq; bethleē ⁊ videamus hoc verbū |id est puerū natū ꝙ vba angeli nob significatū| qđ fecit dñs ⁊ ostēdit nob |scz p angelū| ⁊ venert festinātes |Ly. ex desiderio videndi xp̄m. ⁊ vt citius redirent ad gregē quē sine custodia dimiserāt| ⁊ inuenerūt mariā ⁊ ioseph ⁊ infantē |id est christū| posituz in p̄sepio |sic angelus eis dixerat| videntes aūt cognouerūt de vbo qđ dictuz erat illis de puero hoc |qz nō solū fuerūt illūinati exteri⁹ .sed etiā interius de cognitiōe verbi. Et sic per cognitionē hūanitatis venerūt ad cognitionē deitatis. Nec sunt scandalizati de tanta paupertate. sed perampli⁹ in fide roborati sunt. Et ceperūt p̄dicare Marie et ioseph ⁊ cūctis astantibus illā quam viderant claritatē ⁊ q̄ audierāt angelicos hymnos| ⁊ oēs qui audierāt mirati sunt de his que dicebanť a pastoribus ad illos |Glo. Nō solū mirabanť de incarnatiōis mysterio. sed etiā de tanta pastoz attestatiōe q̄m simplices nescirēt fingere inauditā .sz simplici facundia vera p̄dicarent.| Maria aūt conſuabat oīa verba hec |.scz q̄cq̄d angelus ei retulerat gabriel. quicq̄d a pastoribus audierat. q̄cq̄d expta fuerat| conferēs i corde suo |Ly. illa collatio erat marie valde delectabilis ⁊ toti eccl̄ie vtilis. qz p̄m qđ dicit Hiero. in p̄mone de assumptiōe beate marie vginis. Ip̄a post ascensionē filij sui remansit ad tp̄s in terris cum ap̄lis. vt eos plenius instrueret de vbo incarnato de q̄ plenius erat edocta p spiritū sanctū. Et oīa familiarius viderat ⁊ tractauerat vniuersa ꝓpter qđ meli⁹ exp̄mere poterat. qz qđ melius nouim⁹ melius et pferim⁹| Et reuersi sunt pastores |scz ad gregē suū| glorificātes |scz corde| ⁊ laudātes |scz ore| deū |de beneficio toti mundo collato generaliter. ⁊ eis ostenso specialiť. |in oīb⁹ que audierāt |scz ab angelis. |⁊ viderant |scz pp̄ris oculis suis| sic dictū est ad illos |scz p angelū qui annunciauit eis natiuitatē christi.

In missa diei. Euangelium p̄m Johannem. j.

In principio erat vbū ⁊ verbū erat apud deū ⁊ deus erat verbuz. hoc erat in principio apud deū. Oīa p ipm facta sunt ⁊ sine ipso factū ē nihil. Qđ factū est in ipso vita erat. ⁊ vita erat lux hominū. ⁊ lux in tenebris lucet et tenebre eā nō cōprehenderūt. Fuit homo missus a deo. cui nomen erat Johānes. Hic venit in testimoniū vt testimoniū perhiberet de lumine vt omnes crederent per illū. Non erat ille lux. sed vt testimonium perhiberet de lumine Erat lux vera que illuminat omnē hominē venientē in hūc mundū. In mundo erat. ⁊ mundus per ipsuz fact⁹ est. ⁊ mūdus eū nō cognouit. In ꝓpria venit. ⁊ sui eū nō receperūt quotquot aūtē receperūt eū dedit eis potestatem filios dei fieri his q̄ credunt in nomine eius. Qui non ex sanguinibus neq; ex voluntate carnis neq; ex voluntate viri. sed ex deo nati sunt. Et verbū caro factū est. ⁊ habitabit in nobis. et vidimus gloriaz eius gloriam quasi vnigeniti a patre. plenuz gratia et veritatis. Postilla

In principio erat vbum Joh. j. Tho. Johānes euāgelista p cōtemplationē ceteris euāgelistis altiⁿ eleuatus. vsatur p̄ncipaliter circa verbi diuinitatē. cū alij p̄ncipaliter describūt ei⁹ humanitatē. Et primo ostēdit vbi excellentiam. put ꝓsistit in seipo dicēs| In p̄ncipio erat vbū |Aug⁹. in patre erat filius. vel in eternitate erat filius. vel in patre filius eiusdē sbe cū eo| ⁊ vbū erat apud deū |.i. coeternū ⁊ coequale ip̄i| Oīa p ipm facta sunt |Tho. oīa visibilia ⁊ inuisibilia spūalia ⁊ corpalia| ⁊ sine ipo factum ē nihil |Gor. Nam pater sine vbo nihil facit. vnde dic̄| ⁊ sine ipo |supple vbo oia faciente| factū est nihil |naturaliter sbsistens. ꝓpter pctm̄ qđ deficit ab ente| qđ factuz ē in ipo |scz verbo. i. incarnatio. passio. r̄surrectio ⁊ hmōi| vita erat |.i. cā vite nobis. Joh. xj. Ego sum resurrectio ⁊ vita. Sic exponit p̄m Hilariū| ⁊ vita erat lux hominū |scz qz homies illuminat ⁊ videre facit.

Unde in Ps. iiij. Signatū est super nos lumē vult⁹ tui dñe. Uñ Aug⁹. Sic̄ em̄ nō videt oculus nisi a luce corpali illūinetur. sic nō videt intellectus nisi a lumie spūali illuminet̄ ⌊ ⁊ lux in tenebris lucet ⌋ scz cum pctōres facit v̄a intelligere ⌊ ⁊ tenebre eum nō cōprehenderūt ⌋. i. infidelitatis tenebr ⌊ ob tenebrati ip̄m nō cognoscunt ⌊ Fuit hō missus a deo ⌋ Hic ponit̄ cōmēdatio p̄cursoris scz Joh̄is baptiste dicēs Malachie iij. Math. xj. Mar. j. Ecce ego mitto angelū meū ante faciē tuā. q̄ preparabit viaz tuā ante te ⌊ Fuit hō missus a deo ⌋ scilicet ad baptizādū ⁊ ad predicādū. vnd̄ ea que loquit̄ nō loq̄tur a seip̄o. sed ex deo q̄ eum misit. ⁊ ideo v̄ba eius sunt recipiēda quasi verba dei ⌊ cui nomē erat iohānes ⌋ Thomas. Johānes interp̄tatur in quo est gr̄a. ⁊ iō cōpetebat sibi hoc nomē. quia in ipso maxime gratia diuina abundauit Uñ Luce. j. Spūsancto replebit̄ adhuc ex vtero matris sue ⌊ hic venit in testimoniū vt testimoniū ꝑhiberet de lumine ⌋. i. de iesu xp̄o nato de v̄gine. sicut radius nascitur a sole sine aliqua eius corruptiōe vel diminutōe Officiū em̄ eius fuit testificari d̄ christo q̄ est vera lux. vt eius testimonio illustret. et sic om̄es in ip̄m crederent. Et hoc est qd̄ sequit̄ ⌊ vt oēs crederēt ⌋ scz i christū ⌊ ꝑ illū ⌋ scz iohānem ⌊ nō erat ille lux ⌋ sed erat tantū testis illius luminis. Unde sequit̄ ⌊ sed vt testimoniū perhiberet de lumine ⌋. i. de incarnata diuinitate ⌊ erat lux vera ⌋. i. naturalis fons totius luminis per essentiam ⌊ que illuminat omnē hominē venientē in hūc mundū ⌋ Ly. q̄tū est in se. qr si aliqui nō sint illuminati. hoc est q̄ se subtrahūt ab influētia huius lucis. Uñ Chris. Paratus est illuminare. sed nō oēs illuminantur. qr claudūt viā luminis.. Exemplū de ceco existēte in sole ⌊ in mūdo erat ⌋ ꝑ p̄ntiā diuinitatis. qr nō est locus vbi nō est de⁹. ⌊ ⁊ mūdus eū nō cognouit ⌋. i. peccatores mūdialiter viuētes ⌊ in ꝓpria venit ⌋ id est. in mundū qui suus est vtpote ab eo factus Beda. In mūdo erat ꝑ diuinitatē. In mūdum venit ꝑ incarnationē. venire quippe vel abire est hūanitatis. ⁊ manere diuinitatis. Unde sensus ē. venit. i. visibilis apparuit ꝑ incarnationē ⌊ ⁊ sui eū nō receperūt ⌋ id est. iudei qui dicunt̄ sui. Quia s̄m carnē erat ex eoꝝ genere. qr de semine dauid q̄ erat rex israel vsq̄ in sempiternū s̄m illud Deutero. xxvj. Elegit te dñs in populū peculiarē ⌊ ⁊ sui ⌋ id est iudei ⌊ eū ⌋ scilicet cōditorē suū ⌊ nō receperūt ⌋ scz ꝑ fidez. qr pauci de iudeis cōpatiue crediderūt cristo. Uñ Esa. j. Filios enutriui ⁊ exaltaui. ip̄i aūt spreuerūt me ⌊ q̄tq̄t aūt receperunt eū ⌋ Gor. siue iudeus siue gentilis. siue nobilis. siue ignobilis. siue femīa. siue masculus. siue puer. siue senex. ⌊ receperūt eum ⌋ ꝑ fidē credendo ⌊ dedit eis potestatē filios dei fieri ⌋ ꝑ generationē baptismi. q̄ nō dat̄ nisi ꝓfitentib⁹ fidem xp̄i ꝑ se si sunt adulti. vel ꝑ aliū si sunt ꝑuuli. ⁊ in hoc notat̄ magna charitas dei. j. Joh. iij. Uidete q̄lem charitatē dedit nobis pater vt filij dei noīemur ⁊ simus. Et insuꝑ magna vtilitas hominis. Uñ Ro. viij. Si filij ⁊ heredes. heredes quidē dei. coheredes aūt xp̄i. Sed posset queri q̄bus data fuit hec ptās. Idcirco subdit ⌊ his q̄ credunt in noīe eius ⌋ q̄si diceret. his qui credūt christū esse veruz deū ⁊ verū hominē. Et istis data est ptās q̄ sint filij dei. q̄ aūt ista generatio spiritualis differt a carnali generatiōe. Ostendit euāgelista dicēs ⌊ q̄ nō ex sanguinib⁹ neq̄ ex voluntate carnis neq̄ ex voluntate viri. sed ex deo nati sunt ⌋ Gor. quasi diceret hi sunt filij dei nō qui generātur ex cōmixtione sanguinū viri ⁊ femine cōcupiscētia vtriusq̄ mouēte actū generationis. sz per gratiā adoptionis in baptismo. Uñ Joh. iij. Qd̄ natū est ex carne. caro ē. ⁊ qd̄ natuz est ex spū. spūs est ⌊ Et verbū caro factuz ⌋ id ē. deus hō factus est ⌊ ⁊ habitabit in nobis ⌋ Tho. i. inter nos hoīes ⌊ ⁊ vidim⁹ gloriā eius ⌋ scz in miraculis sicut est suscitatō mortui. illuminatio ceci. ⁊ sic de alijs. ⁊ etiam viderūt q̄ creature obediebāt ei ad nutū suū sicut dño ⁊ creatori. Unde homies in naui existētes cū apostolis quando orta est magna tēpestas dixerūt. vt hr̄ Math. viij. Qualis est hic qr vēti ⁊ mare obediūt ei. Sed posset queri qualez gloriā. Respōdet euāgelista ⌊ gloriā quasi vnigeniti a patre ⌋ nō sicut videmus gloriā alioꝝ ꝓphetarū ⁊ sanctoꝝ. sed talē ⁊ tātā vt decet vnigenitū. qr christus cōmuniter miracula faciebat impando. vt patet ex discursu euāgelij. ꝑ qd̄ ostēdebat̄. q̄ illa faciebat virtute ꝓpria. sicut deus qui est om̄ipotēs. propter hoc dr̄ Luc. vj. q̄ v̄tus de illo exibat. ⁊ sanabat oēs ⌊ plenū gratia ⌋ Tho. vt remittat pctā ⌊ ⁊ v̄itat ⌋ vt impleat ꝓmissa.

Dominica infra octauas natiui tatis domini.

In illo tẽpore Erat

ioseph ⁊ Maria mater iesu mirantes sup his que dicebantur de illo Et benedixit illis symeon ⁊ dixit ad Mariã matrẽ eius. Ecce positus est hic in ruinã ⁊ in resurrectionẽ multoꝝ in israel. ⁊ in signũ cui cõtradicet. Et tuã ipius aiamã ptransibit gladius. vt reuelent ex multis coꝛdibus cogitationes. Et erat anna pphetissa filia phanuel de tribu aser. Hec pcesserat in diebus nultis ⁊ vixerat cuꝫ viro suo annis septẽ a virgininitate sua. et hec vidua vsqꝫ ad annos octogintaquattuoꝛ que non discedebat de tẽplo ieiunijs ⁊ obsecrationibꝰ seruiẽs nocte ac die. ⁊ hec ipa hoꝛa superueniẽs cõfitebat dño ⁊ loquebat de illo oĩbꝰ qui expectabãt redẽptionẽ israel. Et vt pfecerunt oĩa ſm legẽ domini reuersi sunt in galileã in ciuitatẽ suã nazareth. Puer aũt crescebat ⁊ confoꝛtabatur plenꝰ sapientia. ⁊ gr̃a dei erat in illo.

Postilla.

Erat Joseph et Maria mater iesu ⁊c. Luc. ij. Historia huius euãgelij facta est Anno incarnatiõis christi ꝑmo. iiij. nonas Februarij feria quinta. luna. xj. inditiõe quarta. Ante initiũ illius euãgelij scribit sanctus Lucas in eodẽ capꝰ. qꝺ symeon accepit pueruꝫ Jesum in vlnas suas ⁊ benedixit deũ. ⁊ dixit. Nunc dimittis ꝟuũ tuũ dñe i pace Quia viderũt oculi mei salutare tuũ ⁊c. Tũc seq̃tur euãgeliũ hodiernũ. Erat ioseph ⁊ maria mater iesu. Et hodiernũ euangeliũ factũ est in die purificationis marie. scz quadragesimo diẽ post natiuitatẽ christi. Et in hoc euãgelio ponit parentũ christi admiratio dicẽs. Erat ioseph qui erat pr̃ putatiuus christi. Lu. iij. Et ipe iesus erat incipiẽs quasi annoꝝ. xxx. vt putabat filiꝰ ioseph. vel qꝛ nutritius eius sicut nutrix puerꝰ dr̃ mater eius. ⁊ mater Jesu. scz virgo Maria. mirãtes sup his que dicebantur de illo. tũc a symeone ⁊ ab anna vidua. et ꝓius a pastoꝛibus in nocte christi ⁊ etiam a regibꝰ quos stella adduxit ad christum. xiij. die post natiuitatẽ christi. ⁊ bñdixit illis symeõ. ⁊ dixit ad Mariã matrẽ eius. dixit aũt ad Mariã magis q̃ ad ioseph. qꝛ magis ꝓtinebat ad eã de puero. qꝛ ipsa erat vera mater christi. Ecce hic .i. xp̃us positus est. id ẽ a deo statutus. in ruinaꝫ ⁊ in resurrectionẽ multoꝝ in israel. Noꝛa in ruinã nõ credentiũ. ⁊ in resurrectionem multoꝝ. scz credentiũ. Itẽ in ruinã vicioꝝ. ⁊ in resurrectionẽ virtutũ. ⁊ in signũ. Ly. scz federis inter homines ⁊ deum. cui ꝓtradicet. a sacerdotibus ⁊ legis peritis. ⁊ phariseis. ⁊ multis alijs qui negauerũt eũ esse verũ messiam ⁊ mediatoꝛẽ dei ⁊ hominũ. ⁊ tuã ipius aiamã ptrãsibit gladius. id est doloꝛ dñice passionis. Nõ em potuit videre filiũ suũ crucifigi sine affectu doloris materni. Damascẽ. Doloꝛes ꝺs effugit Maria pariẽs. hos tpe passionis xp̃i sustinuit. Ex his patet qꝺ maius fuit martyriũ beate virginis q̃ alioꝝ sanctoꝝ. Unꝺ Hiero. in ꝟmone de assumptiõe beate marie virginis dicit. qꝺ qꝛ in parte impassibili passa est plus q̃ martyr fuit. qꝛ alij martyres passi sunt in coꝛpe ista in coꝛde. vt reueletur ex multis coꝛdibus .i. ex multoꝝ coꝛdibus. cogitatiões que ꝓius occultabantur. Nã tpe passiõis christi patuit malicia sacerdotũ. odiũ iudeoꝝ duricia populi. incõstantia pilati. auaricia iude. pusillanimitas petri ⁊ alioꝝ apl̃oꝝ. ⁊ ꝓstantia fidei in Maria vgine. Ly. licet beata vgo ex passiõe filij maxime afflicta fuerit. tamẽ in fide immobilis ⁊ firmiter stetit. Alij aũt apostoli ⁊ discipuli quãtũlibet solidi dicũtur dubitasse. ⁊ circa hanc fidẽ fluctuationẽ diuersarũ cogitationũ habuisse vsqꝫdũ viderũt ipm a moꝛtuis resurrexisse. ⁊ erat anna pphetissa. qꝛ donũ pphetie habuit. filia phanuel de tribu aser. Noꝛ. qui fuit patriarcha ⁊ in numero duodecim patriarcharũ octauꝰ. Et sic cõmẽdat sancta anna a generis nobilitate. hec scz anna. pꝛocesserat in diebꝰ multis ⁊ vixerat cuꝫ viro suo annis septẽ scz nõ diuidẽdo carnẽ suam cũ alio. Unꝺ Geñ. ij. Erũt duo in carne vna. a vgitate sua. qꝛ vsqꝫ ad mr̃imoniũ virginitatẽ suam ꝟuauit. ⁊ hec vidua erat

vsq; ad annos octogitaquattuor ⌋ Hic cõmẽdat̃ q; tam longo tpe in viduitate pmã sit. ⁊ q̃uis iuuenis fuit qñ vir suus obijt. tamẽ aliũ virũ nõ duxit ⌊ que non discedebat de tẽplo ⌋ Ly. nõ q; ibi semp esset. sz frequẽter. Sic incõgrue tpe solicite frequentanti ecclesiã dr̃ cõmuni modo loquẽdi. talis semp est in ecclesia ⌊ ieiunijs ⌋ q̃bus incẽtiuũ carnis reprimit̃ ⌊ ⁊ obsecrationib⁹ ⌋. i. sacris orationibus quibus mẽs in deũ eleuat̃ ⌊ ꝟuiẽs nocte ac die ⌋. i. valde frequenter ⌊ ⁊ hecip̃a hora supueniẽs ⌋ scz in die purificatiõis Marie. Ly. nõ a casu vel a dispositione hũana. sed spiritussancti reuelatione. Sicut dictũ est de symeone ⌊ confitebat̃ ⌋ scz gratias agẽs deo de tanto beneficio ⌊ ⁊ loquebat̃ de illo om̃ibus q̃ expectabãt redẽptionẽ israel ⌋. i. populi israhelitici. annũcians eis natũ esse saluatorẽ mũdi ⌊ ⁊ vt pfecerũt om̃ia ꝟm legẽ dñi ⌋ scz Maria ⁊ ioseph scz nihil obmittẽtes q̃uis nõ tenerẽtur ⌊ reuersi sunt in galileã in ciuitatẽ suã nazareth Puer aũt crescebat ⌋ scz in corpe ꝟm q; hõ ⌊ ⁊ ꝯfortabat̃ ⌋ augmẽto roboris quo ad corp⁹ ⌊ plenus sapia ⌋ quia in eo sunt oẽs thezauri sapie ⁊ sciẽtie absconditi ⌊ ⁊ gratia dei erat in illo ⌋ Ly. qꝛ totam plenitudinez gratie habuit ab instanti sue cõceptionis. Sz q̃tũ ad ostensionẽ in effectu magis apparebat ꝟm q; ille in corpore crescebat. Unde Theophil⁹ dicit. Si xp̃s a iuuẽtute omnẽ sapientiã suã demõstrasset visum fuisset quasi ꝓdigiũ. q; ergo crescebat. nõ sic intelligendũ est q; quasi aliq̃ tpe minus habuisset de gratia ⁊ sapientia ⁊ postea hoꝝ recepit incrementũ. qꝛ plen⁹ fuit diuinitate sapiẽtia ⁊ sciẽtia ab instanti sue cõceptionis. Dicit̃ autẽ notanter ⌊ crescebat ⌋. i. crescere videbat̃ nũc min⁹ nunc magis suã sapientiã manifestãs ⁊ gratiaz. Sicut sol q̃uis eiusdem lucis ⁊ caloris sit mane sicut in meridie tamẽ crescere ⁊ augeri dr̃ quo ad eos qui magis eius lucẽ ⁊ calorẽ precipiũt. ¶ Unde circa pñs euangeliũ vbi dr̃. Et tuã ip̃ius animaz ꝑtransibit gladius. Sciẽdũ q; gladius symeonis nonies pertransiuit animã virginis Marie tpe passiõis christi. Primo qñ audiuit eũ captũ ⁊ ligatũ esse a iudeis ⁊ presentatum primo Anne. postmodũ Cayphe. Secundo qñ in die parasceues hora tertia vidit eũ exire. crucẽ portantem inter duos latrones consputũ. flagellatũ. ⁊ coronatũ vadẽtẽ ad locũ passionis ⁊ mortis sue festinant̃ Tertio quãdo vidit eũ exui nudũ. ⁊ super crucẽ clauis affigi. Quarto vidit eũ cruce eleuari. a sacerdotib⁹ iudeoꝝ ⁊ ab alijs pretereũtibus ei cõuicia inferri di. Uah q̃ destruis templũ dei ⁊ in triduo reedificas illud. Alios saluos fecit seip̃m nõ põt saluũ facere. si filius dei est descẽdat nunc de cruce Quinto qñ audiuit eũ petere bibere ⁊ nõ potuit hr̃e haustũ aque. sed datũ fuit sibi vinũ felle mixtũ. Sexto qñ vidit eum pre maximo dolore lacrimantẽ ⁊ dicentẽ. Deus meus deus meus vt q̃d me dereliq̃sti. Septimo qñ pre magna pena clamans in cruce voce magna emisit spiritũ. Octauo qñ post eius mortẽ vidit cor eius lacea pforari. Nono quãdo corpus eius est depositũ de cruce tũc iesum xp̃m filiũ suuz in brachia sua suscepit. ⁊ osculata est omnia vulnera eius.

In octaua natiuitatis domini. Euãgelium ꝟm Lucam. ij.

In illo tpe Postq̃m consummati sunt dies octo vt circũcideretur puer vocatũ est nomẽ eius iesus Quod vocatũ est ab angelo priusq̃ in vtero conciperet̃.

Postilla

Postq̃m cõsummati sunt dies octo. Luce. ij. Quo die hoc euãgeliũ factũ sit audit̃. qꝛ die octauo a natiuitate christi. Ante initiũ illius euangelij scribit sanctus Lucas q; reuersi sunt pastores. scz postq̃ inuenerũt Mariam ⁊ ioseph ⁊ infantẽ positum in presepio glorificantes ⁊ laudãtes deũ in om̃ib⁹ que audierãt ⁊ viderãt. sicut ad illos est dictũ a pastoribus Et tũc statiz sequit̃ illud euãgeliũ ⌊ Postq̃ consummati sũt dies octo ⌋ Jor. Hodiernũ euangeliũ est breuissimuz in littera. sed ꝓfundissimũ in sentẽtia. Cõmuni nomie ⁊ vocabulo vocat̃ festiuitas ista nouus annus. ⁊ merito. qꝛ xp̃s qui nouus hõ ꝓpter nos factus est. nouũ sanguinẽ in sua puericia hodie incepit effundere quãdo hodie circũcisus fuit. Scienduz q; hodie recolimus tria festa que tanguntur in euangelio hodierno. Primo octauã natiuitatis christi. ⁊ hoc exprimit̃ notãter cũ dr̃ ⌊ Postq̃ consummati sunt dies octo ⌋.

scz a natiuitate xp̄i cōputādo. secūdo circū
cisionē christi cū dr̄ [circūcideret̄ puer] sic
em̄ preceptū fuerat Gen̄. xvij. Infans oc-
to dierū circūcidet̄ in vobis. Et masculus
cuius prepucij caro circūcisa nō fuerit pe-
ribit de populis suis qz pactū meū irrituz
fecit. ⁊ in nouo testamento baptizamur lo-
co circūcisionis. Unde xp̄s dicit in nouo
testam̄to Joh̄. iij. Nisi q̄s renat⁹ fuerit ex
aqua ⁊ spūsancto nō pōt introire in regnū
dei. Un̄ Beda. sup p̄nti euangelio. Illud
qd̄ nūc facit baptismus hoc tūc fecit circū-
cisio. Tertio salutiferi nois impositionem
cū dr̄ [vocatū est nomen eius iesus qd̄ vo-
catū est ab angelo priusq̄ in vtero] scz vir
ginis [cōciperet̄] vt patet Luc̄. j. vocabis
nomē eius iesum. similiter angel⁹ dixit ad
ioseph. vt patet Math̄. j. vocabis nomen
eius iesum. ip̄e em̄ saluū faciet populū suū
a peccatis eoꝝ Querit̄ si iesus est saluator
quare tūc nō oēs homines saluātur. respō
detur. ꝙ hoc nō accidit ex parte iesu. sz ex
culpa ip̄ius hominis. exēplum istius poni
tur prius sic. si quis ad ostiū vnius pulset.
⁊ nō ingrediat̄ hoc nō est ex culpa pulsan-
tis. sed nō aperiētis. sic si iesus ad ostiū cor
dis pulset ⁊ si nō ingreditur nō est dei itra
re volentis sed hominis aditū prohibētis
Unde Apoc̄. iij. Ego sto ad ostiū ⁊ pulso.
⁊c̄. Unde sanctus Dionisius. ꝙ em̄ sol do
mū existēte clausa fenestra nō illuminat: n̄
est culpa solis. sz hominis fenestrā nō ape-
riētis. tertiū exempluz ponit Ans̄. si enim
porrigo tibi pomū ⁊ tu nō accipis. ꝙ n̄ ha-
bes pomū nō est culpa mei dantis sed tui
nō accipiētis. Ideo dr̄ ad hebreos. xij. Vi
dete ne quis desit gratie dei ⁊c̄. Circa hoc
euangeliū vbi dr̄. Vocatū est nomen eius
iesus. Notanduz ꝙ papa Joh̄. xxij. statu-
it vt quicūq̄ in missa quādo nomen iesus
nominat̄ geniculatus fuerit. vel qui tunc
tundit pectus. vel inclinās facit reuerenti
am huic sanctissimo nomini Jesu obtinet.
xx. dies indulgentiarū. ꝓut de hoc habet̄
publicū instrumentū littere autentice Itē
notandū ꝙ hodie s̄m Augu. in s̄mone de
kal̄. Januarij. Pagani olim maximuz ha
buerūt festū in kal̄. Januarij. Nam Janū
crediderūt quendā deū esse ⁊ duas facies
ei figurabāt vnū a parte ante in signū futu
ri anni. ⁊ aliā a parte post in signū preteri-
ti anni. vnde ei quidam sexus vestes suas
mutauerūt. alij faciē. alij pecudū vestes in
duerūt. alij canticis luxuriosis cecinerunt
alij auguria seruabant. alij mensas nocte
parabant credentes satietatē venturā fru-
ctuū. alij strenas. i. iocalia tradidert̄ ami-
cis. hodie p̄mo mane in signū boni anni. q̄
om̄ia ꝓ christo dimittere debemus. ⁊ sil̄ia
circa ecclesias ⁊ dei cultū cōplere dēmus.

In epiphania dn̄i. Euāgelium
s̄m Matheum. ij.

Cum natus esset
iesus in bethleem iude in di-
ebus herodis regis. Ecce magi ab
oriēte venerūt hierosolimā dicen-
tes vbi est qui natus est rex iudeo-
rū. Vidimus em̄ stellā eius in ori-
ente ⁊ venimus adorare eū. Audi
ens aūt herodes rex turbatus est.
⁊ om̄is hierosolima cū illo. ⁊ con-
gregās om̄es principes sacerdotū
⁊ scribas popl̄i sciscitabat̄ ab eis
vbi christus nasceret̄. At illi dixe-
rūt in bethleem iude. Sic em̄ scri-
ptū est ꝑ ꝓphetā. Et tu bethleē ter
ra iuda nequaq̄ minima es in pri-
cipibus iuda. Ex te em̄ exiet dux q̄
regat populum meū israel. Tunc
herodes clam vocatis magis. dili
genter didicit ab eis tp̄s stelle que
apparuit eis. Et mittens illos in
bethleem dixit. Ite ⁊ diligēter in-
terrogate de puero. Et cū inuene-
ritis renūciate mihi vt ⁊ ego veni-
ens adorem eū. Qui cū audissent
regē abierūt. Et ecce stella quā vi-
derāt in oriēte antecedebat eos vs-
q̄ dū veniens staret supra vbi erat
puer. Vidētes aūt stellā gauisi sūt
gaudio magno valde. Et intrātes
domū inuenert̄ puerū cū Maria
matre eius. Et ꝓcidētes adoraue-
rūt euz. Et apertis thezauris suis
obtulerūt ei munera. aurū. thus.
⁊ mirrhaz. Et responso accepto in
somnis ne redirent ad herodē. per
aliaz viam reuersi sunt in regionē
suam. Postilla.

60

Vi est qui nat⁹

est rex iudeoꝝ. Math.ij. Ante initiū illius euāgelij scribit beatus matheus in precedenti capitulo. q cū esset desponsata mater iesu maria ioseph anteq̄ conuenirēt inuenta est in vtero hñs de spūsancto. Joseph aūt vir eius cū esset iustus ⁊ nollz eū traducere. voluit occulte eā dimittere. Hec aūt eo cogitāte angelus dñi in somno apparuit ei dicens. Joseph fili Dauid noli timere accipe mariā ꝓiugē tuā. qđ em̄ in ea natū est de spiritusancto est. pariet autē filiū ⁊ vocabis nomē eius iesum. Ipe em̄ saluū faciet populum suū a peccatis eoꝝ. Tūc postmodū sequit euangeliū hodiernū. Cū ergo natus esset iesus supple dulcis saluator de maria vgine fm humanitatem in bethleem iude. Goz. hoc dicit ad differentiā alterius bethleē que est in galilea in tribu zabulon. de qua habet Josue xix. in diebus Herodis scz ascolonite. qui fuit gentilis ⁊ idumeus ⁊ primus rex alienigena in hierusalem ⁊ sup populū iudaicū ꝓstitutus. ℣ Pro quo sciendum. q tres fuerunt herodes. scz ascolonita. antipas. ⁊ agrippa. versus. Ascolonita necat pueros. antipa Johem Agrippa iacobuz mittēs in carcerē petrū. Itez sciendum. q christus tunc tpis natus est cū primo ablatū fuit regnū a iudeis ⁊ quādo alienigena regnauit vt impleret pphetia Jacob Genesis. xlix. Non auferet sceptrum de iuda nec dux de femore eius donec veniat q̄ mittendus est. Et a tpe illo quo iacob pphetauerat pphetiaz illam fluxerūt. M.clv. anni ecce magi ab oriente qui dicunt magi ppter magnitudinē sapiētie ⁊ scientie. venerūt hierosolimā fm glo. eo q credidērūt q̄ talis puer nō nisi in vrbe regia nasci debuisset dicētes vbi est q̄ natus ē rex iudeoꝝ christus rex iudeoꝝ est dictus. q̄ ad ipos specialiter est missus vt pz Mat. xv. Nō sum missus nisi ad oues que perierūt domus israel. Itē q̄ cū eis nutritus et ꝓuersatus est. scz in nazareth. vt hr̄ Luce iij. Notandū q ille titulus a tribus regibus est hodie nūciatus ⁊ a pilato in die parasceues confirmatus. qñ fecit scribi titulum ⁊ cruci affigi. Jesus nazarenus rex iudeoꝝ vidimus em̄ stellam eius in oriente ⁊ venimus adorare eū Ihñ Aug⁹ d. Magi traditionē balaam sequebant qui dixit vt hr̄ Nume. xxiiij. Orietꝫ stella ex iacob. ⁊ fm Crisꝫ. Cum magi sup montē qui dicitur victorialis ꝓsisterēt ⁊ deū adorarent. stella ad instar pueri crucē in capite habentis eis apparuit ex cuius aspectu erāt valde gauisi vt suis tpibus meruerūt videre stellam illā quā ppheta balaā longis temporibus ante predixerat. ⁊ statim arripiētes iter stella antecedēte eos venerunt ad puerū adorandū. ⁊ munera ei offerenda ⁊ illa stella nō tantū in nocte. sed etiaz in media die apparebat. ⁊ solis radios vicit i claritate quod nō est vtutis aliarū stellarum Fulgentius. Puer natus nouā stellam fabricauit. Sed quō in tredecim dieb⁹ taz cito venerꝫ ab orientē in hierusalē que ē i media parte mūdi sita. Rñdet remigi⁹ q puer ad quē iuerūt potuit eos tā in breui spacio tpis ad se reducere. Unde Aug⁹. dicit q tres magi iter vnius anni in tredeciz diebus pegerūt audiēs autē herodes rex scz regē natū iudeis de genere iudeoꝝ cuz ipe esset idumeus ⁊ de alia gente turbat⁹ est timēs ne regno reuoluto ad iudeos ipse expellerꝫ a regno ⁊ semen eius p⁹ ipsuz Ideo fm Greg. sup Mat. Codices quibus genealogia iudeoꝝ texit cremauit et ois hierosolima cuz illo causa timoris ne rex natus regiones ⁊ populū vexaret ⁊ ag grauaret ⁊ ꝓgregās oēs pncipes sacerdotū ⁊ scribas ppli qui erāt legis doctores. sciscitabaꝫ ab eis vbi christus nasceretur. At illi sicut periti in lege rñderꝫ In bethleem iude. Sic em̄ scriptū est p pphetaz Micheā. v. Et tu bethleez terra iuda neq̄ minima es in pncipibus iuda. ex te em̄ exiet dux q̄ regat pplm meū israel vñ in Ps. xlvij. Ipe reget nos in secula. Unde leo papa. Christus qui fuit formā acceperat ⁊ nō venit iudicare. sz iudicari. bethleē preelegit natiuitati ⁊ hierosolimā passioni tūc herodes Ly. cognito loco natiuitatis christi ex iudeoꝝ responso clam vocatis magis diligēter didicit ab eis temp⁹ stelle que apparuit eis dicit em̄ clam. i. occulte cū esset alienigena nō ꝓfidebat de iudeis. ⁊ ideo voluit suū ꝓsiliū eos latere et mittēs illos in bethleē dixit. Ite ⁊ diligenter interrogate de puero ⁊ cū inuenerit renūciate mihi vt ⁊ ego veniēs adorē eum Ly. Spondet falsuz obsequiū vt facilius eos decipiat ⁊ ad redeundū ad ipm̄ inducat. Rab. Finxit se vultu ⁊ verbis eū ado

rare velle quē inuida cogitatiōe tractabat occidere⌊ q̄ cū audissent regē abierūt ⌋rece dētes de hierusalē vt irēt v̄sus bethleem. ⌊ ⁊ ecce stella quā viderāt in oriēte antece debat eos ⌋Vñ Cris. sup Math. Ex hoc ostendit̄ q⁊ cū stella duxisset magos in hie rusalem. abscondita ē ab eis vt relicta stel la cogerētur de christo interrogare vt ipsi magi q̄ prius fuerant cōmoti celesti signo. ꝯfirmarent̄ ex dicto ꝓphetico ⁊ ex docto rū hebraicoꝝ responso sicut iā supra dictū est⌊ vsq; dū veniens staret supra vbi erat puer ⌋Stetit em̄ super caput pueri. q̄si di ceret. hic est. vt q⁊ loquēdo mōstrare non poterat stādo mōstraret⌊ et intrantes do mū ⌋.i. diuersoriuz vbi puer natus fuerat. ⌊ inuenerūt puerū cū maria matre ei⁹ ⌋pie creditur cū beata v̄go ante diuersoriū eq̄ tatū magnū vidisset recepit puerū de pre sepio sup gremiū ⁊ in brachia sua vt sic se matrē pueri ostenderet. Raban⁹. Diuino aūt nutu factū est ꝙ abiret Joseph ne aliq̄ occasio male suspitionis daret̄ gentib⁹⌊ et ꝓcidentes adorauerūt eū ⌋Lyra. Ex q̄ pa tet ꝙ cognouerūt ip̄ius diuinitatē ꝑ diui nā reuelationē. Cum em̄ viderēt puerum pānis vilibus inuolutū in gremio paupis matris positū. nullū regie dignitatis hūa ne habentē signū. nō est veri simile qd̄ talē reuerentiā ei exhibuissent. nisi aliq̄d supra hominē cognouissent. Vñ Cris. Pueruz viderūt hominē ⁊ agnouerūt redemptorē illūinati in fide credētes hunc puerū eē sal uatorē mūdi quē q̄sierāt⌊ ⁊ aptis thezaur⌋ suis obtulerūt ei munera. aurum. thus. et mirrhā ⌋Ly. ista tria obtulit quilibet isto rū scz aurū ad sustētationē paupis matris ⁊ filij. thus ꝯtra fetorē loci. mirrhā ad con solidanda mēbra pueri. Itē per aurū signi ficabāt regiā dignitatē. ꝑ mirrhā hominis mortalitatē. q⁊ mirrha solēt inungi corpa mortuoꝝ. ꝑ thus ip̄ius diuinitatē q⁊ thus ad honorē diuinū ꝯcremat̄. Itē q⁊ magi a puero habuerūt triplicē sb̄am. scz corpus. aīam. ⁊ res tp̄ales. Fecerūt igit̄ homagiū regi puero nato de corpore quia procidert̄ In quo notatur eoꝝ magna hūilitas. Et ī hoc reprehenditur superbia illoꝝ christia norum qui nō flectunt genua sua in eleua tione corporis christi in missa. De anima. quia adorauerunt eum. in quo notatur eo rum fides. De substantia temporali. quia ei munera obtulerunt. Plus enim non ha bet homo nisi corpus. animam. ⁊ tempora lia. Sequitur⌊ et responso accepto ⌋scz ꝑ angelum⌊ ne redirent ad herodem per ali am viam reuersi sunt in regionem suā ⌋Ly ra scz peracto obsequio. quia descenderūt ad mare ⁊ inde per nauē transfretantes ab ierunt in tharsum. Quod cognoscēs hero des iratus postea naues tharsensium incē dit. s̄m qd̄ fuit prophetatū per Dauid in Ps̄. xlvij. In spiritu vehementi conteres naues tharsis. ¶ Unde circa pñs euange lium vbi dicitur. In diebus herodis reg⌋ Hic queritur quare non dixit. In diebus octauiani cesaris. Respondetur. euangeli sta hoc dixit vt videatur impleta prophe tia Jacob que habetur Genesis. xlix. Nō auferetur sceptrum de iuda ⁊ dux de femo re eius donec veniat qui mittendus est. sz iam ablatum erat sceptrum de iuda Quia iste herodes erat alienigena. ⁊ erat p̄mus rex iudeorum. ⁊ sic euangelista probat cri stum venisse ex triplici prophetia. Jacob qui prophetauerat tempus christi. vt iam dictum est. Et ex prophetia Michee qui prophetauit de loco. vt patet hic in euan gelio. Et tu bethleem terra iuda ⁊c̄. Et ex prophetia Balaaz qui prophetauit de or tu stelle. vt patet Numeri. xxiiij. Orietur stella ex iacob. Manifestum est ergo chri stum natum esse cum om̄es iste tres ꝓphe tie vno tempe sint implete.

Sc̄ Dñica infra octauā epiphanie. Euangeliū s̄m Lucam. ij.

In illo tempe. Cuz factus esset iesus annoꝝ duodeciz ascendentibus illis hierosolimam s̄m cōsuetudinē diei festi. ꝯsūma tisq; diebus cū redirēt. remāsit pu er iesus in hierusalem. ⁊ nō cogno uerūt parētes eius. Existimantes aūt illū esse in comitatu. venerunt iter diei. ⁊ querebāt eū int̄ cogna tos ⁊ notos ⁊ nō inueniētes reuer si sunt in hierusalem req̄rētes euz. Et factū est post triduū inuenerūt illū in tēplo sedentem in medio do

61

ctoꝝ audientẽ illos ⁊ interrogantẽ eos. Stupebãt aũt oẽs qui eum audiebãt super prudẽtia ⁊ responsis eius. Et videntes admirati sũt Et dixit mater eius ad eũ. Fili q̃d fecisti nobis sic. Ecce pater tuus et ego dolẽtes querebamus te Et ait ad illos. quid ẽ q̃ me querebatis Nesciebatis. q̃ in his que patris mei sunt oportet me esse. Et ipi nõ intellexerũt v̈bum q̃ locutus est ad illos. Et descendit cũ eis. ⁊ venit in nazareth Et erat subditus illis. Et mater eius ꝯseruabat oĩa verba hec in cordẽ suo. ⁊ iesus ꝓficiebat etate ⁊ sapiẽtia et gr̃a apud deum ⁊ homines.

Postilla

Vm fact' esset

iesus annoꝝ duodecim. Lu. ij. Hi storia huius euãgelij facta est anno christi xij. xvij. kal. maij. feria quarta. luna. xv. iditiõe. iiij. Cum euãgelista Lucas nob declarasset quõ christus fuit in templũ p̃sentatus ⁊ a symeone ⁊ ab anna vidua laudatus. sicut dictũ est in precedenti dñica. Et postq̃ declarauit quõ christus in egyptuz portatus fuit in qua septem annis fuit. Et cũ iã redijsset de egypto post mortez herodis. ⁊ fuisset iam quilibet annis cũ parentib' suis in nazareth Factũ est aũt anno duodecimo. ascẽdentibus parẽtibus suis hierosolimã ꝑm ꝯsuetudinẽ diei festi iudei iter habebant in anno p̃ceptũ eundi in hierusalem. in pasca q̃ fuit festũ azimoꝝ. per hoc festũ recolebãt exitũ ⁊ liberationez de egypto. Secũdo in pentecosten p quod recolebãt memoriã legis date in quadragesima die ab exitu de egypto. Tertio in scenophegia seu in festo tabernaculoꝝ p q̃ recolebant quõ per quadraginta annos in deserto habitabãt in tabernaculis In his festis quilibet vir tenebatur se presentare in hierusalẽ cũ hostijs a deo determinatis. de mulieribus nõ fuit p̃ceptũ. si tñ comitabant viros suos bonũ erat ⁊ laudabile. Sed q̃ erãt valde remoti poterãt se i duob' festis excusare. sz nõ de festo pasce nisi ne ̃citate infirmitat'. ergo dic̃ ascẽdẽtibus ill' Jorda. ad litterã. q̃ galilea erat in plano vbi nazareth fuit sita. in q̃ xp̃us fuit annũciat' ⁊ educat'. hierusalẽ aũt erat i mõtanis. ⁊ distat nazareth a hierusalez p tres dietas. Sz q̃ ꝑm Greg. Dis xp̃i actio est nr̃a instructio. Ergo xp̃s b̃ in duodecimo anno fec̃. vt nob exẽplũ daret vt etiã libẽter eccl'ias visitem' Cõsũmatisq̃ dieb' . sz octo ptinẽtibus ad solennitatẽ cũ rediret sz maria ⁊ ioseph remãsit puer i hierusalẽ. ⁊ nõ cognouerũt parẽtes ei' id est nõ aduerterẽt q̃ remaneret. b̃ est ꝓtra illos q̃ raro manẽt in eccl'a vsq̃ ad finẽ misse aut ꝑmonis. Sz diabolo instigãte cito exeunt ⁊ in cimiterio vel foro stãt. ⁊ inutilib' ⁊ q̃n q̃ nociuis ꝑmonib' se occupãt. vt pz iob. vij: Qui ex deo ẽ. v̈ba dei audit ꝓpterea vos nõ audit. q̃ ex deo nõ estis existimãtes aũt illũ esse in comitatu Guilb. Filijs israel ad festa ꝯfluẽtib' vel ad ꝓpria redeuntib' mos erat seorsum viros ⁊ seorsũ feminas incedere. Pueri cũ q̃libet parẽte in differẽter ire poterãt. ⁊ iõ Maria putauit iesum esse in comitatu viroꝝ cuz ioseph. et ioseph putauit eũ eẽ in comitatu mlierꝝ cuz Maria. ⁊ sic ꝑdiderẽt iesum venerũt iter vni' diei .i. in eadẽ die q̃ redierẽt de hierusalẽ ⁊ q̃rebãt eũ sz scõa die inter cognatos ⁊ notos. ⁊ nõ inuenientes eũ. reũsi sũt . sz tertia die in hierusalẽ req̃rentes eũ. Et factũ ẽ post triduũ inuenerẽt illũ in tẽplo . Nõ in foro neq̃ in ludo sic̃ pueri ita solẽt inueniri. sz in tẽplo vbi dom' oꝝois ẽ sedentẽ in medio doctoꝝ audientẽ illos ⁊ interrogantẽ eos Ly. vt meli' posset oẽs audire ⁊ meli' cũ eis ꝯferre. Hoc ẽ em̃ sapiẽtis p̃mo audire. ⁊ p' interrogare Stupebãt ãt oẽs q̃ eũ audiebãt . i. valde mirabant su per prudẽtia ⁊ rñsis ei' q̃ alias inauditũ fuerat q̃ puer tlis etat tã sapiẽter loq̃rer. ⁊ videntes sz maria ⁊ ioseph eũ i medio doctoꝝ admirati sũt. Et dixit mr̃ eius ad eũ. Fili q̃d fecisti nob sic. Ecce pater tu' . sz putatiuus vl' nutritius ⁊ ego dolẽtes q̃rebamus te Hic instruũtur parẽtes q̃liter se in correctiõe debeãt hr̃e ad filios vt contumeliosis ⁊ maledicis nõ conturbẽt pueros suos. Corripiẽdi em̃ sunt primo cũ benignitate. ⁊ si nõ iuuat. tunc cũ virga aspera. vt patet Prou. xxiij. Noli subtrahere a puero disciplinã. si em̃ pcusseris euz vga nõ morietr. ⁊ aiam eius de inferno liberab. Notanduz q̃ nunq̃ legitur in euangelijs ioseph iesu locutum fuisse. sed hoc semper

Marie virgini dimittebat. q̄a ad ip̄am tā q̄ ad verā matrē ꝑtinebat. Itē hic querit̄ quare Joseph dr̄ pater iesu cū non genuerit eū. Dicendū ꝙ dicebat̄ pater eius propter tria. Primo ꝓpter hominū opiniōez vt patet Luc̄. iij. vt putabat̄ filius ioseph Secūdo ꝓpter eius nutritionē. Quia s̄m Origenē sic appellabat̄ Joseph. scz pater iesu. qꝛ nutritius eius fuit. Tertio ꝓpt̄ cōiugalem desponsationē scz ioseph ⁊ Marie. Nam s̄m Aug. Multo cōueniētius xp̄s dr̄ filius ioseph q̄ si esset aliunde adoptatus. Itē quare Maria v̄go preposuit Joseph ante se dicens. Pater tuus et ego dolētes querebamus te. cū tamē sit mater dei ⁊ regina celi. Respondet̄ p̄mo. ꝓpter hūilitatē quā habebat excellentissimā Secūdo vt exemplū daret alijs mulierib⁹ honorandi viros suos ⌊ ⁊ ait ad illos Quid ē ꝙ me querebatis ⌋ scz inter ꝯsanguineos ⁊ notos ⌊ nesciebatis qꝛ in his que p̄ris mei sunt ⌋ supple celestis ⌊ oportet me eē ⌋ qꝛ alium patrē nō habeo. Origenes. in celis sine matre. in terris sine patre ⌊ ⁊ ip̄i non intellexerūt verbū qd̄ loquebat̄ ⌋ Ly. q̄a adhuc nō erant assueti talia audire ab eo ⌊ et descendit cū eis ⁊ venit nazareth ⌋ ad eorū ꝯsolationē ⌊ ⁊ erat ibi sb̄ditus illis ⌋ ad nostrā instructionē ⌊ ⁊ mater eius conſ̄uabat om̄ia v̄ba hec in corde suo ⌋ Om̄ia em̄ que vidit vel audiuit a christo fieri quoꝝ tunc plenā cognitionē nō habebat memorit̄ tenuit. Unde Beda. Uirgo maria que nō ītellexit siue que nōdum intelligere potuit. ponit om̄ia in corde suo quasi rumināda ⁊ diligētius scrutanda recōdebat. Hoc ē cōtra nos obliuiosos q̄ nec aliq̄d qd̄ de d̄o et salute animarū nostrarū audiuimus. mēoriter retinemus. Sed sumus sicut vas confractū. qd̄ nihil potest cōtinere. Un̄. Ecc̄i. xxj. Cor fatui quasi vas ꝯfractū omnē sapientiā nō tenebit ⌊ iesus aūt ꝓficiebat etate ⌋ Gor. quo ad corporis incrementū. scilicet de infantia ad puericiā. de puericia ad iuuētutē ⌊ ⁊ sapīa ⁊ gr̄a ⌋ Ly. nō q̄tum ad rem. sed q̄tum ad ostensionē in effectu inq̄tū sapientiā suā. no tantū humanaz. sed etiā diuinā magis ostendebat s̄m suum beneplacitū. ⁊ ꝓut nostre saluti expediebat. ⌊ apud deum ⁊ apud homines ⌋ id est. deo ad laudem. ⁊ hoīb⁹ ad salutē ꝓficiebat.

Se² Dn̄ica prima post octauas epiphanie. Euāgeliū s̄m Johem. ij.

N illo tp̄e. Nuptie facte sunt in chana galilee. et erat mater iesu ibi. vocatus est autē iesus ⁊ discipuli eius ad nuptias. Et deficiēte vino. dicit mater iesu ad eum. vinū nō habent. Et dicit ei iesus. Quid mihi ⁊ tibi est mulier. Nondū venit hora mea. Dicit mater eius ministris. Quodcunq̄ dixerit vobis facite. Erāt autē ibi lapidee hydrie sex posite s̄m purificationē iudeoꝝ capientes singule metretas binas vel t̄nas. dicit eis iesus. Implete hydrias aqua. ⁊ īpleuerūt eas vsq̄ ad summū. et dicit eis iesus. haurite nūc ⁊ ferte architriclino. ⁊ tulerūt. vt aūt gustauit architriclinus aquā vinum factū. ⁊ non sciebat vnde esset. ministri aūt sciebāt qui hauserāt aquā vocat sponsuz architriclinus ⁊ dicit ei. Om̄is homo primū bonū vinū ponit. ⁊ cū inebriati fuerint tūc id qd̄ deterius est. Tu autē s̄uasti bonū vinū vsq̄ adhuc. Hoc fecit initiū signoꝝ Jesus in chana galilee ⁊ manifestauit glorā suā Et crediderūt in eū discipuli eius.

Postilla

Nuptie facte sūt in chana galilee. Joh. ij. Miraculum istud dn̄s iesus fecit anno eius. xxxj. octauo idus Januarij. luna. xv. feria. ij. īditione. iiij. Ante initiū illius euāgelij scribit sanctus Johes de vocatione discipulorū xp̄i. tūc dicit eis. Amē amē dico vobis. videbitis celū aptū ⁊ angelos dei descendentes ⁊ ascēdentes sup̄ filiū hois. Tunc sequit̄ euāgeliū hodiernuz ⌊ Nuptie facte sunt in chana galilee ⌋ Gor. Chana est nomē ville in q̄ facte sunt nuptie in ꝓuitia galilee. Et ista villa distat a hierusalē q̄si tribus dietis. Et iste nuptie facte sunt eadez die qua xp̄us baptizatus ē reuoluto vno anno ⌊ ⁊ erat mater iesu ibi ⌋ Non dicit̄ ꝙ fuerit vocata. qꝛ ratiōe ꝯsanguinitatis venerat tanq̄ officiosa. Sicut etiam abijt in

mõtana ad elizabeth ad fuiendũ ei Lu.j. Ratione huius etiã vocatus fuit dñs Jesus cũ discipulis suis. Chryf. Uocatus ẽ iesus ad nuptias nõ vt aliqs magnus .sed vt cõsanguineus.ꝛ ipe vt hũilis nõ respuit.sed venit. Sed quõ vocati sunt Jesus ꝛ mater eius ꝛ discipuli ad nuptias cũ essent paupes quales nõ solent ad cõuiuia vocari. Rñdetur q spõsus ꝛ sponsa pauperes fuerũt.ꝛ ideo paupes inuitabãt Christus aũt nuptijs interesse voluit.vt nuptias approbaret ꝛ errorẽ eorꝝ excluderet q̃ nuptias damnant. Unde Beda. Si thoro imaculato ꝛ nuptijs debita castitate celebrat culpa inesset.nequaq̃ dñs iesus ad has venire voluisset. Unde.j.Corinth.vij. Non peccat mulier si nubat.si vxorẽ accepisti ñ peccasti.si nupserit vgo nõ peccat ꝛ deficiente vino in ipo quiuio qd est signũ paupertatis dicit mater iesu ad eũ. Uinuz nõ habẽt scz ministri ad ppinandũ ꝛ dic ei iesus. quid mihi ꝛ tibi est mulier Tho.q.d.defectus iste nõ pertinet ad me vel ad te sed ad illos quorꝝ sunt nuptie nõdum venit hora mea Crif.q.d.quid rogas ꝛ petis vt faciã miraculum anteq̃ sit hora conueniẽs ad hoc. Licet eñ vinũ deficeret.nõ dum tamẽ defectus vini erat oñibus manifestus. Christus aũt volebat vt oẽs pr̃ scirẽt defectũ.vt sic postea miraculum essz oñibus certũ ꝛ manifestũ dicit mater iesu ministris .i.fuitoribus cõuiuij quodcũq̃ dixerit vobis facite Tho.credendũ est q beata vgo nũq̃ aliqd petijt a filio qd ipe nõ fecerit. Et nota licet aliquãtulũ dure videreť matri rñdere. ipa tamẽ firmissime sciuit eũ facturũ qd petiuerat. Et ideo dicit ministris.quodcũq̃ dixerit vob facite erãt aũt ibi scz in domo conuiuij lapidee hydrie sex posite ꝟm purificationẽ iudeorꝝ id est morẽ iudeorꝝ.vt patet Mar. vij.pharisei ꝛ oẽs iudei nisi crebro lauent manus nõ mãducãt panẽ capiẽtes .i.capere valẽtes singule metretas .i.mensuras binas vel ternas.dicit eis .i. ministris iesus rogatus a matre Implete hydrias aqua.ꝛ impleuerť eas vsq̃ ad summũ vt nihil vacuitatis remaneret ꝛ dicit eis iesus Tho.iam facta trãsmutatiõe cuius oñipotẽtia iam aquã in vinũ cõuerterat. Ergo potest similiter panẽ in corpus ꝛ vinũ in sanguinẽ transmutare Haurite nũc ꝛ ferte architriclino Unde Crif.architriclinus dr quasi ordinator vel dispensator in cõuiuio ꝛ tulerũt ꝟm imperiũ domini nostri iesu christi. Et notandũ q ministri obediẽtes fuerũt in fundendo ꝛ in hauriẽdo ꝛ in deferẽdo vt aũt gustauit architriclinus aquã vinũ factã. ꝛ nõ sciebat vnde esset.ministri ãt sciebãt qui hauserãt aquã vocat sponsum architriclinꝰ ꝛ dicit ei.omnis homo primũ id est in principio conuiuij bonũ vinũ ponit in mensa ꝛ cum inebriati fuerint cibo ꝛ potu boni vini tunc id qd deterius ẽ .i.minus bonũ tu autez fuasti bonũ vinũ vsq̃ adhuc immo optimũ.ꝛ sicut Crif.d.hoc est generale in omnibꝰ miraculis q semp ad nobilius terminat q̃ natura possit.nunq̃ natura fecit ita bonũ vinũ sicut illud fuit. Nunq̃ aliquis pistor ita bonũ panẽ fecit sicut quãdo xps panes multiplicauit.vnde ppter hoc q comederũt de panibus istis voluerũt eũ facere regẽ. Joh.vj. Itẽ natura nunq̃ potuit dare ita clarũ ꝛ acutũ visuz sicut ipe xps dedit ceco nato Joh.ix. Hoc initiũ signorũ fecit iesus in chana galilee ꝛ manifestauit gloriã suã Glo.i.latentẽ diuinitatẽ ratione edificatiõis discipulorꝝ. Unde sbdit ꝛ crediderũt in eũ discipuli eius id ẽ.firmius crediderũt qz viso miraculo roborati sunt in fide amplꝰ ꝛ amore eius. Ubi notandũ q san.tho.de aq̃no in.iij.pte sũme. q.xliij.d.q dñs añ illud miraculũ quersionis aque in vinũ nullũ aliud fecit in hũana natura.ꝛ iõ libellus de infantia saluatoris ꝓtrariũ huiꝰ dicẽs reprobatꝰ est tanq̃ ab hereticis ꝓfectus.vt patet i decreto gelasij. Unde circa pñs euãgeliũ vbi dr.nuptie facte sunt in chana ꝛc. Querit q̃d efficit mrimoniũ. Rñdet hugo de prato q cõsensus expressus volũtarius ꝛ nõ fictꝰ vel coactus de vbis de pñti efficit mrimoniũ. Carnis aũt copula ipm ꝓsummat. Alia ãt que p̃cedũt vt pmissio de accipiẽdo sunt sponsalia nec efficiũt mrimoniũ.similiter q̃ comitãtur vt missio annuli q̃ est signũ mrimonij ꝛ instrumentũ. Et omia alia que obseruantur in matrimonio sunt quedã solẽnitates mrimonij nõ q efficiũt matrimonium. Consensus aũt ille est in cohabitatiõnẽ ppetuã ꝛ in copulã carnalẽ. Itẽ notandũ q inter christianũ ꝛ quãcunq̃ aliã psonã nõ baptizatã nõ potest esse cõiugiũ cuz baptismus sit ianua omniũ sacramentorũ similiter si aliquis infidelis conuertitur ad

fidem. ⁊ eius vxor nollet cõuerti potest accipere aliã vxorẽ. Et simile est ð vxore. ꝙa nõ est ꝙuẽtio lucis ad tenebras. neꝙ christi ad belial. vt dic̃ Apls. ij. ad Corinth. vj Itẽ quãdo quis timore coactus accipit aliquã. Si em̃ postea quãdo est in loco tuto nõ ꝓsentit potest eam dimittere. qr mr̃imonia debent esse libera ⁊c̃. Itẽ notandum ꝙ pbus in pollic̃. dic̃. Mas nõ deberet contrahere añ. xxvij. annũ. ⁊ puella añ. xvij. annũ. alias fetus impficic̃. qr mas ⁊ femina tũc nõ crescunt. oportet tamen ⁊ preueniri pñt prefata tempa aliqñ ppt̃ incõtinẽtiã

Dominica secũda post octauas epiphanie. Euãg. ſm Mat. viij.

Nillo tempe. Cuꝫ

descendisset ieſus de̅ monte secute sunt eũ turbe multe. Et ecce leprosus veniens adorabat euꝫ dicens. Domine si vis potes me mundare Et extendens ieſus manuꝫ tetigit eum dicẽs. Volo mũdare. Et cõfestim mundata est lepra eius. Et ait illi ieſus. vide nemini dixeris. sed vade ostende te sacerdotibus et offer munus tuũ quod precepit Moyses in testimoniũ illis. Cum autẽ introisset capharnaũ. Accessit ad eum centurio rogans eum et dicẽs Domine puer meus iacet in domo paraliticus ⁊ male torquet̃ ⁊ ait illi ieſus. ego veniã ⁊ curabo eum. ⁊ respondens Centurio ait. Domine nõ sum dignus vt intres sub tectum meũ. sed tantũ dic verbo. et sanabitur puer meus. Nam ⁊ ego homo sum sub potestate constitutus habens sub me milites. et dico huic vade ⁊ vadit. ⁊ alio veni ⁊ venit. ⁊ ꝯuo meo fac hoc ⁊ facit. Audiens aũt ieſus miratus est̃ ⁊ sequẽtib⁹ se dixit. Amẽ dico vob Nõ inueni tãtã fidẽ in iſrael. dico ãt vob. qõ multi ab oriẽte ⁊ occidẽte venient̃ ⁊ recũbẽt cũ abrahã isaac ⁊ iacob in regno celoꝝ. Filij aũt regni eijcientur in tenebras exteriores. ibi erit fletus ⁊ stridor dẽtiũ. ⁊ dixit ieſus centurioni. vade ⁊ sicut credidisti fiat tibi. ⁊ sanatus ẽ puer ex illa hora. Postilla

Vm descẽdiſſz

ieſus ð mõte ⁊c̃. Mat. viij. Marci. j. Lu. v. Hiſtoria h⁹ euãgelij facta ẽ Anno xp̃i. xxxj. ij. idus Julij. feria. v. lũa. xvj inditiõe. iiij. Glo. postꝙ dñs docuerat discipl̃os in mõte descẽdit in vallẽ vt turbas doceret ⁊ sanaret turbaꝫ infirmos ꝙ sequebant̃ eũ. Discipul̃ em̃ tãꝙ pfectõrib⁹ ſmonẽ fec̃ in mõte. turbis ãt tanꝙ impfectis in valle ꝑdicauit. ⁊ ſm haymonẽ. exẽplo xp̃i debẽt facere ꝑdicatores vt i ꝑdicatiõe sua habeãt ſmonẽ tpatũ. ⁊ sic̃ sciũt vnũquẽꝙ cape posse. ita ⁊ ẅbũ dei ãnũciẽt. Vñ etiaꝫ Greg⁹. ſm capacitatẽ auditoꝝ formãdus ẽ ſmo doctoris. secute sũt eũ turbe. Hor. ppt̃ qrũ seqlã ⁊ edificationẽ mouebat̃ ad faciendũ miracl̃a. ecce leprosus veniẽs ſs. cũ fide cordis. ⁊ adorans eũ cũ hũilitate corpis. Vñ Mar. j. dr̃. genuflexit Lu. v. dr̃. pcidit in faciẽ ꝙ oia hũilitatẽ indicant. Orig. habuit em̃ tria iste leprosus i se que ꝙcũꝙ habuerit in se nihil a deo sibi negat̃. Primũ ẽ fides qð tangit̃ cũ dr̃. Adorabat eũ. vñ Jac. j. Postulet ãt in fide nihil hesitãs ⁊ dabit̃ ei. Secm̃ ẽ hũilitas qð notat̃ cũ dr̃ pcidit in faciẽ. vñ Eccl. xxxv. Oro hũiliãtis se celos penetrat. Tertiũ ẽ deuota oro qð notat̃ cum dr̃. Vñe si vis potes me mũdare. Hic ẽ ꝓsiderãdũ ꝙ sapiẽter se habuit ille leprosus tũc p̃mo ad fidẽ ꝙ ſus Nõ em̃ desiderauit sanitatẽ corpis nisi inꝙtũ illa essz aie sal⁹. Et iõ nõ orauit vt dñs eũ sanaret. sz illi⁹ volũtati cõmisit an eũ sanare vellet. ꝙ sol⁹ nouit ꝙd sue cõgrueret saluti. A ꝙ leproso adhuc in fide neophico nos a puericia in fide xp̃i nutriti exẽplum recipe dẽm⁹. vt bõa fortũe. bona nat̃e. ⁊ ꝙ cũꝙ ẽrena ꝙb⁹ ꝓtingit bñ ⁊ male vti nõ petam⁹ a deo. nec ea ꝙrem⁹ nisi inꝙtũ nccia sunt sustẽtatiõi nr̃e ⁊ expediẽtia nr̃e saluti Nihil em̃ nob bonũ ẽ nisi nr̃a felicitas eterna ⁊ ea ꝙ nob ad istã ꝓsequẽdã pficiũt siue pspera. siue adũsa. ⁊ extẽdẽs ieſus manũ tetigit eũ dicẽs. Volo mũdare. Vñ Bamasce. Hũanitas christi erat organũ ⁊ instrumẽtũ diuinitatis. Et iõ sic̃ artifex mediãte instrumẽto operatur. sic virt⁹ diuina i xp̃o per applicationẽ hũanitatis a qua miracula fiebant quãdoꝙ sicut hũc leprosuꝫ

tangendo sanauit| ⁊ ꝙfestim mũdata ẽ le-
pra eius |scz totaliter nõ tantũ diminuta.
Unde in ꝓs̃.cxlviij. Ipe dixit ⁊ facta sũt
Unde Aug⁹. dic̃.q nõ statim post descen-
sum de mõte fecit hoc miraculũ. sz postꝙ
ꝑmonẽ in loco campestri fecit turbis sicut
dicit̃. Luc̃. v. Crisꝰ. post ꝑmonẽ immedia
te ꝓcedit ad miracula vt verbis ꝓcedenti
bus auctoritatẽ ꝓstaret vt mirabilis in
verbis. mirabilior apparet in opere| ⁊ ait
illi iesus vide nemini dixeris |scz miracu-
lum qõ factũ est. Chrisꝰ. in his verbis do-
cet nos nõ esse vane glorioſos. ⁊ si aliquod
bonũ circa nos est nõ nobis sed deo ascri-
bere debemus. Unde ꝓs̃. cxiij. Non no-
bis dñe nõ nobis sed nomini tuo da gloriã
|Sed vade ostende te sacerdotib⁹ ⁊ offer
munus qõ ꝓcepit moyses |Leuit̃. xiiij.
scz duos passeres offerebat ꝑ emundatiõe
sua vnus eor occidebat̃. ⁊ alter in sangui-
nem illius intingebat̃ ⁊ sic dimissus euola
uit| in testimoniũ illis |id est. vt illor testi
monio sanus habearis. Quare christ⁹ le-
prosum sanatũ misit ad sacerdotes. Rñsio
ꝺm Hor. |Primo ꝓpter legis approbatio-
nem. Secundo ꝓpter miraculi confirma-
tionez scz vt testes essent miraculi. Tertio
ꝓpter eor vtilitatẽ. vt videntes crederẽt
⁊ saluarent̃. Quarto ꝓpter eruditionẽ no
strã vt nos etiam sacerdotes honoremus.
Quinto in exẽplũ peccatorib⁹ qui sunt le
pra peccati infecti. quibus di.| Ite |id est.
nõ state| ostendite |nõ occultate| vos |nõ
alios| sacerdotibus |qui habent potesta-
tem remittendi peccata. vt patet Joh̃. xx.
Accipite spiritũ sanctũ. quor remiseritis
peccata remittũtur eis| Cum aũt introisz
capharnaũ accessit ad eũ centurio |id est q̃
dam gentilis qui habebat homines in ar-
mis sub se ad custodiam ipius galilee. tũc
em̃ terra iudeor sbiecta erat romanis a q̃-
bus illuc erat positus centurio ille. iste aũt
centurio auditis christi miraculis firmiter
credidit q posset sanare ꝺuũ eius qui erat
ei valde carus. vt dicit̃ Luc̃. v. et ideo de
eius sanatione fuit valde sollicitus| acces-
sit ergo rogãs eũ di. Dñe puer meus |ꝺuũ
nominãs puer suũ. hoc est ꝓtra superbos
qui famulos dedignant̃| iacet in domo |.
scz nõ potens venire ad te. Hoc est contra
inhumanos dños qui expellunt infirmos
famulos a domo sua ⁊ mittũt ad hospita-
le| paraliticus ⁊ male torquet̃ |Cryꝰ. In-
firmitatẽ tantũmodo exposuit sz sanitatis
remediũ in potestate misericordie eius di-
misit| ⁊ ait illi iesus. ego veniam ⁊ curabo
eum |Unde Beda. Qui ad sanandũ filiuz
reguli ire noluit ne diuitias honorare vide
retur. ad ꝺuũ vadit ne ꝺuilem conditionẽ
sꝓeuisse putaretur.| ⁊ respondens centu-
rio ait. dñe nõ sum dignus |scz quia genti-
lis sum. Unde Hiero. quia gentilis fuit et
forte idola stabant in domo sua. ideo nolu
it vt christus intraret ne in hoc offendere-
tur| vt intres sub tectũ meũ |Gor. nõ dicit
palaciũ licet princeps esset. sed tectũ ꝑ hu-
militate sui ⁊ consideratiõe magnitudinis
christi. Unde Aug⁹. dicendo se indignum
prestitit se dignũ. nõ in cuius parietes sed
in cuius corpus christ⁹ intraret. Uñ Ori-
genes Quando corpus ⁊ sanguinẽ christi
sumpturus es. tũc dñs tectũ tuum vult in-
trare. Et tu ergo hũilians teipm dic. Dñe
nõ sum dignus vt intres sub tectũ meũ. sz
tantũ dic verbo ⁊ sanabit̃ puer meus. Uñ
Beda. Magna fides que dicere credit eẽ
facere| nam ⁊ ego homo sum sb potestate
constitutus habens sub me milites. ⁊ dico
huic vade ⁊ vadit |scz q̃tum ad negociuz
implendum in absentia| ⁊ alio |antiqua ẽ
grãmatica| ⁊ alio veni ⁊ venit |q̃tum ad
officiũ implenduz in pñtia| ⁊ ꝺuo meo fac
hoc ⁊ facit |Ex his cõcludit q si dicto ei⁹
vnus vadit ⁊ alius venit. mlto plus si chri
stus deus ⁊ dñs dicat infirmitati vade et
vadet. ⁊ sanitati veni ⁊ veniet| audiẽs au-
tem iesus |scz q sub velamento carnis cen
turio agnouisset excellentiã maiestat|| mi-
ratus est |id est ad modũ mirantis se habu
it| ⁊ sequẽtibus se dixit. Amen dico vob̃.
nõ inueni tantã fidem in israel |id est in po
pulo iudaico qõ intelligendum est q̃tũ ad
facilitatẽ in credendo. quia alij pluribus si
gnis visis crediderunt. Ille vero nullo mi
raculo viso sed solũ audito credidit| Dico
aũt vob̃ q mlti ab oriẽte ⁊ occidẽte venient̃ ⁊
recũbent cum abraã ysaac ⁊ iacob in regno
celor |quia multitudo gentiũ de diuersis
orbis partibus existentiũ per predicatõez
apl̃orum conuersa est ad fidem. ⁊ sic perce-
perũt gratiã in presenti ⁊ gloriã in futuro.
| filij aũt regni |id est iudei ex quibus erat
natus. ⁊ quibus erat principaliter missus
ad predicandum eis| eijcient̃ in tenebras
exteriores |quia repulert̃ fidẽ christi. ⁊ sic
remanent in peccatis suis obstinati. Et sic

eijciētur ad penas inferni que dicuntur te
nebre exteriores. Unde Greg⁹. interiores
tenebre sunt cecitas mētis. exteriores eter-
na nox dānationis| ibi erit fletus ⁊ stridor
dentiū |Unde Rab. fletus de ardore. stri
dor dentiuz de frigore solet oriri. Uñ Job
xxiiij. Transibunt de aquis niuiū ad colo
rē nimiū| ⁊ dixit iesus centurioni vade |.
id est secure reuertere| ⁊ sicut credidisti |.
perfecte| sic fiat tibi |in sanatione serui tui
| ⁊ sanatus est puer |nō filius. sed seruus.
|ex illa hora |scz qua dñs iesus dixit sibi.
| fiat tibi |Rab. fidei merito ostendit impe
trasse salutem seruo Ultimo notandum ꝙ
legitur in euangelijs xp̄m tres paraliticos
curasse. vnū qui iacebat i porticu. xxxviij.
annos habens in infirmitate. vt patet Jo
hānis. v. Aliū qui portabat̄ a quattuor vi
ris in grabato. vt patet Mar. ij. Tertium
qui fuit ꝑuus centurionis sicut habetur in
euangelio hodierno. Circa pñs euangeli-
um vbi dicitur. Extendens iesus manum
tetigit eum dicens. Uolo mūdare. dic̄ hu-
go de prato. ꝙ in scripturis inuenimus tri
bus modis leprā fuisse mundatam que si-
gnificat tres modos remissionis peccatoꝝ
Primus modus fuit in ablutione aque vt
lepra naaman. vt patet. iiij. Regū. v. Et si
gnificat baptismum in quo om̄ia peccata
mundantur. sic fuit mundatus cōstantin⁹
corporaliter ⁊ spiritualiter. i. in corpore et
anima simul Secūdus modus fuit in ostē
sione ⁊ missione ad sacerdotes ⁊ significat
confessionē. in qua ⁊ per quā peccata mun
dantur. Unde Jac̄. v. Confitemini alteru
trū peccata vestra. ⁊ orate ꝓ inuicē vt sal-
uemini. Tertius modus fuit in tactu ma-
nus christi sicut hic dicitur. Extendēs ma
num ⁊c̄. ⁊ significat bonā operationē. Nā
si hō in peccato mortali existens nō despe-
rat sed facit bona opera. orando. ieiunādo
elemosinas dādo. verbū dei audiēdo. tūc
dñs iesus christus eo citius illuminat euz
⁊ nō patitur eum perire. sed reducit ad pe
nitentiā. vt patet in Cornelio centurione.
de quo legitur Actuū. x. Elemosine tue et
orationes ascenderūt in cōspectu dei ⁊ ad
eū missus est beatus petrus apl's vt bapti
zaret eū. Sed si in peccato mortali existēs.
negligit bona opari vt multi stulti faciunt
dicentes. Ad quid ꝓdest mihi bona opa-
ri tunc deus derelinquit quandoqꝫ tales.
vt tandem sic in peccatis suis morientur ⁊
damnabūtur. Unde de hoc dicitur in de-
cretis. In peccatis existentes debent bōa
opera facere vt deus cor eorū illustret. de
pe. dist. v. Falsas. Sequitur. vade ostēde
te sacerdoti. Hic reprehenditur error pau
perū de lugduno dicentiuz. nō esse necessa
riū sacerdoti confiteri. quia quilibet bon⁹
christianus est sacerdos.

Dñica tertia p⁹ octauas epipha
nie. Euāge. ꝑm Math. viij.

In illo tpe. Ascēdē-
te iesu in nauiculam. secuti sunt eū
discipuli eius. Et ecce motus mag
nus factus ē in mari ita vt nauicu-
la operiretur fluctibus. Ipe vero
dormiebat. Et accesserūt ⁊ suscita
uerunt eum discipuli eius dicētes
Dñe salua nos. perimus. Et dixit
eis iesus. quid timidi estis modice
fidei. tunc surgens imperauit ven-
tis ⁊ mari ⁊ facta est tranquillitas
magna. Porro hoīes mirati sunt
dicentes. qualis est hic qꝛ venti et
mare obediunt ei.

Postilla

Ascēdēte iesu ī
nauiculam. Mat. viij. Mar. iiij.
Luce. viij. Historia huius euangelij facta
est anno christi. xxxiiij. kal'. augusti. feria.
quita. luna. iij. inditione. iiij. Ante initiuz
illius euangelij scribit sanctus Matheus
in eo. cap̄. ꝙ vnus de scribis accessit ad ie-
sum ⁊ ait illi. Magister sequar te quocun
qꝫ ieris. dicit ei. vulpes foueas habent. et
volucres celi nidos. Filius autē hominis
nō habet vbi caput suū reclinet. Alius au-
tem de discipulis eius ait illi. dñe permitte
me primū ire ⁊ sepelire patrē meū. iesus āt
ait illi. Sequere me ⁊ dimitte mortuos se-
pelire mortuos suos. Et statim sequit̄ euā
geliū hodiernū| Ascendente Jesu in naui
culam |vnde Criꝭ. Cum multa ⁊ mirāda
dñs ostēdisset in terra transijt ad mare. vt
ibidem excellentiora opera demonstraret
quatenus terre marisqꝫ dñm se ostenderet
| Secuti sunt eum discipuli eius |scz trans-
fretātes cū eo. ⁊ ecce motus |id est. maris
turbatio. Unde Ps̄. lxiiij. Qui cōturbas

profundum maris. Et ista turbatio maris nõ fuit naturalis. sz imperio christi hec facta est diuina virtute vt manifestaret virtus christi discipulis eius [magnus] scilicet vt maius appareret miraculũ [Factus est in mari] .i. in stagno genezareth [ita vt nauicula operiret fluctibus] supple fere. ⁊ dicit operiret ⁊ nõ submergeret. q̃a nauis christi concuti potest. Cui⁹ figura ostẽsa est in archa noe. vt patet Genes. vij. [ipse vero dormiebat] Ly. Et hoc duplici de causa. Prima vt veritas humane nature ĩ eo ostenderetur. Dormiebat em̃ corpe. sz vigilabat deitate. Secũda vt discipuli in periculo positi ad christũ recurrerẽt. et auxiliũ suũ peterẽt. iõ sequit [⁊ accesserunt ⁊ suscitauerũt eũ discipuli eius dicẽtes] deuotis precibus [dñe perimus] .i. perire timemus [salua nos] Rab. O veraces ⁊ benedicti discipuli christi saluatorẽ vobiscũ habetis ⁊ periculum timetis. vita vobiscũ est ⁊ de morte soliciti estis [et dixit. quid timidi estis]. Lyra. quasi diceret. Non debetis timere cum sim presens vobiscum. quẽ vidistis tot miracula facere in terra. [modice fidei] Cris. ꝓpter hoc vocat eos modice fidei. q̃ licet crederent xp̃m posse eos liberare a periculo cũ esset excitatus. nõ tamẽ credebãt q̃ hoc posset dormiẽs facere. q̃ si perfectã fidem haberent. cognoscerẽt eũ tantã virtutẽ habentẽ dormiẽdo q̃tam vigilando. ⁊ tantam in mari q̃tã in terra. Tunc scz post preces discipulorum. [surgẽs] scz a somno [imperauit ventis et mari] cõtra mundationẽ fluctuũ [⁊ facta ẽ tranquillitas magna in mari] Ly. ex q̃ patet eius diuinitas. q̃ miraculũ hoc fec̃ imperando sicut dñs oim creaturarũ. Unde sequit [porro homines mirati sunt] Und Hiero. nõ discipuli. sed naute ⁊ ceteri qui erant in naui [dicentes. qualis est hic] Lyra. q̃ sicut homo dormit ⁊ sicut de⁹ miracula facit Gor. in miraculis christi semper aliquid ponit ad ostendendũ veritatẽ humanam. ⁊ ad ostendendam veritatẽ deitatis. Unde Cris. Somnus hoiem. tranq̃llitas deũ ostendebat. Tria ergo admirãtur Et hominẽ dormientẽ ⁊ deũ imperantem. ⁊ creaturã obedientẽ. vnde addũt [q̃ vẽti ⁊ mare obediũt ei]. sic̃ creat̃e creatori.

Sc̃ Dñica quarta post octauam epiphanie. Euange. s̃m Math. xiij.

Ego sum possessor potius Biernaczky the Domini bonus homo placet Dei 1286

N illo tempe dixit iesus discipulis suis parabolã hãc Simile factũ est regnum celoꝝ homini qui seminauit bonũ semen in agro suo. Cum autẽ dormirẽt homines venit inimicus ⁊ supsemiauit zizania in medio tritici ⁊ abijt. Cum aũt creuisset herba ⁊ fructuz fecisset. tũc apparuerũt ⁊ zizania. Accedẽtes autẽ serui patrisfamilias. dixerũt ei dñe. Nonne bonũ semen seminasti in agro tuo. Vñ ergo habet zizania. Et ait illis. Inimicus homo hoc fecit. serui autez dixerũt ei. vis imus ⁊ colligimus ea. Et ait. nõ. ne forte colligẽtes zizania eradicetis simul cũ eis ⁊ triticum. sinite vtraq̃ crescere vsq̃ ad messem. et in tempore missis dicam messoribus. colligite primũ zizania. ⁊ alligate ea ĩ fasciculos ad cõburendum. triticũ aũt cõgregate in horreũ meum. Postilla

Simile factũ est regnũ celoꝝ Math. xiij. Historia h⁹ euãgelij facta est in mẽse aprili. videlicz .j. die. Anno xp̃i. xxxiij. inditiõe. v. [Sile factũ est regnũ celoꝝ] .i. stat⁹ eccl̃ie militãtis [homini q̃ semiauit bonũ semẽ in agro suo] Ly. hõ ille xp̃s ẽ. Ager autẽ eccl̃ia labore ⁊ sanguie xp̃i exculta. Bonũ semẽ est sancta doctrina ⁊ fides catholica [cũ autẽ dormirẽt hoies] .i. custodes. Glo. interli. Qui ad tutelã ⁊ custodiã sunt deputati. ꝑ q̃s p̃lati designãtur [venit inimic⁹ hõ] .i. diabolus. vt patet Exo. xv. dixit inimic⁹ ꝑseq̃r ⁊ comp̃. ⁊c̃. ⁊ supseminauit zizania ĩ medio tritici] quia inter doctrinam ꝟitatis cõmiscuit fallaciã erroris. inter fideles ⁊ electos cõmiscuit prauos hoies. int̃ virtutes cõmiscuit vicia [cũ aũt creuisset herba ⁊ fructũ fecissz apparuit zizania] Cris. quasi similẽ herbã hñs. ita q̃tũ ad exteriorẽ apparẽtiã frequẽter nõ est differẽtia int̃ semẽ christi ⁊ semẽ diaboli. sed in facto deꝑhendit diuersitas [accedẽtes aũt s̃ui patrisfamilias dixer̃t ei. dñe. Nonne bonũ semẽ seminasti in agro tuo. vñ ergo hz zia-z

nia. ⁊ ait illis. Inimicus hō fecit ⌋ Gor. diabolus dr̄ inimicus hō ex eo q̄ hoī a pricipio inimicat̄ ⌊ ſui aūt dixer̄t ei. vis imus ⁊ colligim⁹ ea. ⁊ ait nō. ne for. era. simul cum eis ⁊ triticū ſinite vtraq̄ creſcere ⌋ ſcz zizania ⁊ triticū. id ē. bonos ⁊ malos ⌊ vſq̄ ad meſſez ⌋. i. vſq̄ ad mūdi ꝯſummationē ⌊ ⁊ i tpe meſſis ⌋. i. iudicij dei ⌊ dicā meſſorib⁹ ⌋. id ē angelis ⌊ colligite primū zizania. ⁊ alligate in vaſciculos ad cōburēdū ⌋ q̄ miſterio angelor̄ ſepabūtur mali tūc de medio iuſtor̄ ⁊ mittent̄ i gehēnā ⌊ triticū ⌋. i. fideles i horreo h⁹ mōi ꝯtritos ⁊ flagellatos ⌊ ꝯgregate i horreū meū ⌋. i. i celeſte gaudiū

Sequi Dominica quinta

Confite bor tibi dñe pr̄ celi ⁊c̄. Hoc euāgeliū q̄re de ſanctis. ſcz in feſto ſancti Mathie apl̄i.

Dñica in ſeptuageſima. Euāgeliū ſm Math. xx.

In illo tēpore dixit ieſus diſcipulis ſuis parabolā hāc Sil̄e ē regnū celor̄ hoī patrifamilias. q̄ exijt p̄mo mane conducere oparios in vineā ſuā. Cōuētiōe āt facta cū operarijs ex denario diurno. miſit eos i vineā ſuā. Et egreſſus circa horā tertiam vidit alios ſtātes in foro ocioſos. ⁊ illis dixit Ite ⁊ vos in vineā meā ⁊ q̄d iuſtū fuerit dabo vobis. Illi aūt abier̄t Iterū aūt exijt circa ſextā ⁊ nonā horā. ⁊ fecit ſil̄r. Circa vndecimaz vero exijt. ⁊ inuenit alios ſtantes Et dicit illis. q̄d hic ſtatis tota die ocioſi. dicūt ei. q̄ nēo nos ꝯduxit dicit illis. Ite ⁊ vos in vineā meā Cū aūt ſero factuz eſſet. dicit dñs vinee ꝓcuratori ſuo. voca operarios ⁊ redde illis mercedē incipiēs a nouiſſimis vſq̄ ad p̄mos. cū veniſſent ergo q̄ circa vndecimā horā venerāt acceperūt ſingulos denarios. Veniētes aūt ⁊ p̄mi arbitrati ſūt q̄ pl⁹ eſſent accepturi. Acceperūt aūt ⁊ ipi ſingulos denarios. ⁊ accipiētes murmurabāt aduerſus pr̄emfamilias dicentes. hi nouiſſi vna hora fecer̄t. ⁊ pares illos nob̄ feciſti. q̄ portauim⁹ pōd⁹ diei ⁊ eſtus. At ille rn̄dēs vni eor̄ dixit. amice nō facio tibi iniuriaz. nōne ex denario cōueniſti mecum tolle q̄d tuū eſt ⁊ vade. Volo autē ⁊ huic nouiſſimo dare ſicut ⁊ tibi. An ñ licet mihi facere q̄d volo. an oculus tu⁹ nequā eſt. q̄ ego bon⁹ ſum. Sic erūt nouiſſimi p̄mi ⁊ primi nouiſſimi. Multi em̄ ſunt vocati pauci v̄o electi. Poſtilla

Imile ē regnū celor̄. Mat. xx. Hiſtoria h⁹ euangelij locut⁹ eſt dñs ieſus xp̄s āno ei⁹. xxxij kl̄. octobr̄ ⌋. dñica lūa. xiij. iditiōe. v. Añ h̄ euāgeliū ſcribit ſanc. Mat. in. xix. c. Ex ieſus dixit diſcipulis ſuis. Amē dico vobis q̄ diues difficile intrabit in regnū celorū. ⁊ iterū dico vob̄. facili⁹ eſt cameluz p foramē acus trāſire q̄ diuitē intrare in regnuz celor̄. auditis aūt his diſcipuli mirabant̄ valde dicētes. Quis ergo poterit ſaluus eſſe. aſpiciēs aūt ieſus ait ill̄. apud hoīes h̄ impoſſibile ē. apud deuz aūt oīa poſſibilia ſunt. Glo. diues difficile intrabit in regnū celor̄. Ly. difficile dic̄ ⁊ nō impoſſibile. q̄ difficile ē diuitias poſſidere. ⁊ nō teneri nimis amore earū. Et iteruz dico vob̄. facil⁹ eſt camelū p foramē acus trāſire. Ly. h̄ nō intelligit̄ de q̄libet diuite. ſz de diuite ꝯſtituēte finē in diuitijs totā ꝯfidentiā ſuā Ergo Mar. x. dr̄. Ex difficile ꝯfidentes in pecunijs ītrabūt in regnū celor̄. Ly. poſſeſſio diuitiarū reddit hoīem difficilē ad pfectionē acq̄rēdam. Nō tñ facit impoſſibilē. q̄ Abraā fuit diues valde. ⁊ tñ fuit pfect⁹ vt hr̄ Geñ. xvij. ⁊ iō Ecc̄i. xxxj. Btūs vir diues q̄ inuētus ē ſine macula. Et ſequit̄. Et q̄s eſt h̄ ⁊ laudabim⁹ eū. q. d. vix ⁊ cuz difficultate inuenit̄. Poſtmodū ſequitur euāgeliū hodiernū ⌊ Sil̄e ē regnū celor̄ ⌋. id ē ſtat⁹ eccl̄ie militātis ⌊ hoī pr̄ifamilias ⌋ Iſte eſt de⁹ pr̄ q̄ ita gubernat totū mundū ſicut paterfamilias ſb̄ditos in domo ⌊ qui exijt p̄mo mane ꝯducere oparios in vineā ſuā ⌋ vinea ē vniuerſalis eccl̄ia. cui⁹ palmites ſunt iuſti. q̄ a p̄mo homie iuſto ſcz abel colligit̄. vſq̄ ad vltimū hoīem iuſtū q̄ na-

sciturus est. vt dicit Greg⁹. Hec vo vinea tot de se ptulit palmites. qt sanctos ptulit a iusto abel. vsq; ad vltimū electū. q in fine mūdi nascitur⁹ est. Oparij sunt doctores ꝛ plati a deo missi ad culturā h⁹ vinee per pdicationē ꝛ doctrinā. Qui exijt pmo mane. Ly. q a pncipio mūdi vsq; ad noe fuerūt. M. dc. lvj. anni. In q tpe alios sctos patres ad eruditionē hoim misit. Adam. Seth ꝛ Enoch. ꝛ alios sanctos ꝛ iustos. Cōuentiōe aūt facta cuz oparijs ex denario diurno. Ly. Conuētio ista est pmissio vite eterne p laborē. q quidem vita eterna dr denari⁹ diurnus q est equalis oīb⁹ qr vita eterna erit eqlis oīb⁹ q̄tū est ex pte finis. qr nūq; finē hēbit. Et egressus circa horā tertiā. hora tertia intelligitur mūdi discursus a tpe Noe vsq; ad Abraā in q tē pore elapsi sūt. ccc. lxxxix. anni. In quib⁹ annis alij sancti ad eruditionē alioꝝ missi sunt a deo. vt noe. sem. thare. ꝛ sic de alijs. Iterū exijt circa sextā ꝛ nonā horā ꝛ fecit sic. Hora sexta fuit ab abraā vsq; ad moysen. in q tpe elapsi sunt. cccc. anni. in q̄bus missi sunt Abraā Ysaac ꝛ Jacob. ꝛ xij. pri arche. ꝛ sic de alijs. Hora nona a Moyse vsq; ad xpm. In q tpe elapsi sunt. M. d. xj. anni. In q̄bus ānis ad eruditionē ppli missi sunt. Moyses ꝛ aaron ꝛ Josue iudices reges ꝛ pphete ꝛ sacerdotes. Extant em̄ vsus de etatibus veter legis vt infra. Sexcentū mille sex quinquaginta dat adā. Octoginta nouēq; trecētos Noe sb archa Circūcisus abraā q̄dringētos habz annos Dat trigintaq; sex q̄dringētos moysi lex. Septuaginta Tetras q̄dringēta dauid et rex. Sex quadringētos dabit trāsmigrās babilonq;. Ante iesum cert⁹ hic annoꝝ datur ordo. Tract⁹ ab hebreis hz sic ꝛ biblia nra. Ante iesum nūerat mūdi hieronimus annos Unū ter mille. septingentos decies sex. Utraq; biblia dat. tā nra q̄ iudeoꝝ Nota vsus sequēs nō est bti Hieronimi. Añ iesum. cc. min⁹ vno milia q̄nq;. Circa vndecimā vo exijt ꝛ inuenit alios stantes ꝛ dicit illis. quid hic statis tota die ociosi. Undecima hora intelligit a tpe xpi vsq; i finē mūdi. in q tpe gētiles vocati sunt per pdicationē apl̄oꝝ ꝛ alioꝝ eccl̄ie doctorum Et ió sequit. Quid hic statis tota die ociosi. qr em̄ a pncipio mūdi vsq; tūc laborare in bonis opibus neglexerāt quasi tota die ociosi stabāt. dicūt ei. qr nēo nos cōduxit. i. nullus ppheta. null⁹ doctor ad instruendum nos venit. qr lex ꝛ prophete filijs israel date fuerūt. vt illi in spūali sanctificatiōe vigerēt. ex q̄b⁹ sm carnē christ⁹ erat nascitur⁹. Jte ꝛ vos in vineā meam. scz corde credēdo. ore pfitēdo. ope laborādo. Unde Crih. Quisq; cuz fide recta bonis opibus insistit. huj⁹ vinee oparius existit. Cū sero factū esset. Hor. sero ē mors hois. vel sero est tps iudicij qr illud erit in fine mūdi. Jtē sicut sero redit hō ad domū suā. aialia ad nidū. Jta in iudicio q̄libz ad locū quē sibi pparauit ibi vel ad sinistram vel ad dexterā. dicit dns vinee. i. de⁹ pater q est dns iure creationis. procuratori suo. Ly. i. iesu xpo q missus est ad pcurationē salutis hūane. voca. ista vocatio generaliter fiet in iudicio. vt patet Jobis. v. Uenit hora qñ mortui audiēt vocē filij dei ꝛ q audierint viuēt. operarios. siue bonos siue malos. ꝛ redde illis. statim sine dilatione. mercedē. suā. s. totā sine diminutiōe. vt patet. j. Cor. iij. vnusquisq; pprią mercedē accipiet sm laborē suū. incipiēs a nouissimis vsq; ad pmos. qñq; em̄ nouissimi in labore sunt pmi in pmio. vñ Greg⁹. A nouissimo paterfamilias denarios reddere cepit q ad paradisi reḋem pus latronem q̄ petrū pduxit. cū ergo venissent q circa xj. horā venerāt. scz ad operādū in vinea. acceperūt ꝛ ipi singulos denarios. id est vitā eternā que eqlis erit oīb⁹ nulli lōgior. nulli breuior. meritoꝝ tñ diuersitate fulgebūt. alij magis. alij minus. vt ptz. j. Corinth. xv. Differt stella a stella in claritate. hic aūt denari⁹ vn⁹ in se ē. multiplex aūt pter accipientiū dr̄am. veniētes aūt ꝛ pmi. i. illi q pmo vocati sunt ad penitētiā. arbitrati sunt q pl⁹ essent accepturi. glo. interl. scz digniorē locū in regno. acceperūt ꝛ ipi singulos denarios. i. similia premia iuxta q̄uentionē pdictā. vñ. Remi. di. id ē eandē eternitatē. ꝛ accipientes murmurabāt. ista murmuratio pt dici lōga extēsio pene in limbo. vñ Greg. antiq⁹ longa inferni tpa ad celū pueniūt q̄si post murmuratōnē denariū accipiūt. nos aūt sine murmuratiōe. qr mox cū de corpe eximus sine mora pmiū accipimus. scz si iusti fuerim⁹. Similiter pt exponi de diu penitēte ꝛ martyre. qr vnus nō statim euolat sicut alius. dr ergo. ꝛ accipiētes murmurabāt. scz cō querēdo. adūsum premfamilias dicētes.

hi nouissimi].i. martires vel in penitentia
⁊ in bonis opibus inferiores[vna hora fe
cerũt]qꝛ modico tpe laborẽ sustinuerunt.
[⁊ illos pares nobis fecisti]scꝫ in p̃mio[q̃
portauimus pondus diei ⁊ estus].põdus
scꝫ preceptoꝝ ⁊ estũ carnalis ꝯcupiscentie
quotidie eidẽ resistẽdo[at ille rñdens vni
eoꝝ dixit. amice. nõ facio tibi iniuriã. non-
ne ex denario ꝯuenisti mecũ]id est nõne ꝓ
misisti ꝓ vita eterna ꝟuare decalogũ[tol-
le qđ tuũ est]qꝛ paratus sum tibi reddere
mercedẽ tuã[⁊ vade]scꝫ ꝓpter impletiõꝫ
mãdatoꝝ ⁊ intra in gaudiuꝫ dñi tui[volo
aũt ⁊ huic nouissimo]scꝫ i penitẽtia feruẽ-
ti[dare sicut ⁊ tibi]innocẽti[an nõ licꝫ mi
hi qđ volo facere]qꝛ nõ volo nisi bonũ ⁊ li
citũ. Vñ Greg⁹. stulta est questio ꝯtra bo-
nitatẽ dei[an oculus tuus].i. intentio tua
q̃ ad primatũ niteris[nequã est. qꝛ ego bo
nus sum]ex natura bonitatis mee. iõ nul-
li facio iniuriã[sic erũt nouissimi].i. humi
les hic ⁊ abiecti[p̃mi]in futuro in sua exal
tatiõe. vt patet Luc̃. xviij. Om̃is q̃ se hũi-
liat exaltabit̃[⁊ p̃mi]in estimatiõe hoim i
p̃nti erũt qñq̃[nouissimi]in iudicio dei q̃
est scrutator ⁊ cognitor cordiũ[Multi ei
sunt vocati]Ly. scꝫ ad fidẽ[sed pauci ele-
ti]ad gloriã. vñ Greg. Multi ad fidẽ ve-
niũt sꝫ ad celeste regnũ pauci ꝑducuntur.
Mat. vij. Arta est via q̃ ducit ad vitam ⁊
pauci sunt q̃ inueniũt eã. ⁊ lata ⁊ spaciosa
est via q̃ ducit ad ꝑditionẽ ⁊ multi ambu-
lant per eam.

Dñica in septuagesima. Euãge
liũ ꝟm Lucã. viij.

In illo tempe. Cuꝫ
turba plurima cõuenirẽt ⁊ de ciui-
tatibus ꝓperarẽt ad iesum dixit ꝑ
similitudinẽ. Exijt qui seminat se-
minare semẽ suũ. ⁊ dũ seminat ali-
ud cecidit secus viã ⁊ ꝯculcatũ est
⁊ volucres celi comederũt illud ⁊
aliud cecidit supra petrã ⁊ natum
aruit. qꝛ nõ habebat hũorẽ. ⁊ aliđ
cecidit inter spinas ⁊ simul exorte
spine suffocauerunt illud. ⁊ aliud
cecidit in terrã bonã ⁊ ortũ fec̃ fru
ctũ centuplũ Hec dicẽs clamabat
qui habet aures audiendi audiat.
Interrogabant aũt eũ discipuli eꝰ
que esset hec parabola. quibꝰ ipse
dixit. Vobis datũ est nosse miste-
riũ regni đi. ceteris aũt in parabo-
lis vt vidẽtes nõ videant ⁊ audiẽ-
tes nõ intelligãt. Est aũt hec para-
bola. Semẽ est v̄bũ dei. Qđ autẽ
secus viã. hi sũt q̃ audiũt. deinde
venit diabolus ⁊ tollit v̄bũ de cor
dibus eoꝝ ne credẽtes salui fiant.
Nã qđ supra petrã. hi sunt q̃ cũ au
dierint. cũ gaudio suscipiũt v̄bum
⁊ hi radicẽ nõ habent. qꝛ ad tẽpus
credũt ⁊ in tpe tẽptatiõis recedũt
Qđ aũt inter spinas cecidit. hi sũt
q̃ audierunt ⁊ a solicitudinibus et
diuitijs ⁊ voluptatibus vite eun-
tes suffocãtur ⁊ nõ referũt fructũ
Qđ aũt in terrã bonã. hi sunt qui
in corde bono ⁊ optimo audiẽtes
verbum retinent. ⁊ fructum affe-
runt in patientia. Postilla.

Vm turba plu
rima cõuenirẽt Luc̃. viij. Math.
xiij. Historia huius euãgelij facta est in ap̃
li. j. die Anno xp̃i. xxxij. inditiõe. v. Ante
initium illius euãgelij scribit sanctus Lu-
cas in p̃ncipio illius capl̃i. q̃ ip̃e xp̃us iter
faciebat per ciuitates ⁊ castella predicans
et euãgelizans regnũ dei. ⁊. xij. apl̃i cũ illo
Et mulieres aliq̃ que erant curate a spiriti
bus malignis ⁊ infirmitatibus. Maria q̃
vocat̃ magdalena. de qua septẽ demonia
eiecerat ⁊ iohãna vxor chuse ꝓcuratoris.
herodis ⁊ susanna ⁊ alie multe que mĩstra
bãt ei de facultatibus suis ⁊c̃. Tunc sequi
tur hodiernũ euãgeliũ[Cum turba pluri-
ma cõuenirẽt]Gor. in quo explicatur pre-
dicationis christi gratiositas ad quaꝫ tot
homines cõueniebãt[⁊ de ciuitatib⁹]non
tantũ de villis rurales. sꝫ etiam de ciuitati
bus ciues[ꝓperarẽt ad eũ]scꝫ xp̃m. et in
hoc etiã notat̃ turbarũ feruor et deuotio.
[qꝛ ꝯueniebant]nõ quidã in p̃ncipio. qui
dã in medio. ⁊ quidã in fine ꝟmonis sed si-
mul veniebãt vt audirẽt verbũ dei[dixit
ꝑ similitudinẽ]Glo. interliñ. parabolam.
Quare loquebat̃ in parabolis. Rñdet̃ vt
a simplicibus eius p̃dicatio facili⁹ retine-
retur[Exijt q̃ seminat]Gor. sensus litte-

66

ralis est planus ⁊c. Missus scz filius dei a
pre in mundū. vt patet Joh. xvj. Exiui a
pre ⁊ veni in mundū| q̄ seminat |.i.cui⁹ offi
ciū est semiare| semē |scz vba exteriora ſm
assumptā hūanitatē. ⁊ interiora ſm deita-
tē. ppter hoc em̄ officiū venit in hūc mun-
dū. vt scz semē doctrine in mundū sparge-
ret. vt patet Luce. x. Alijs ciuitatib⁹ opor
tet me euāgelizare regnū dei. qz iō missus
sum| ⁊ dū seminat |Hic sbdit differentias
auditorū verbi dei. modo dic textū euāge-
lij vsq; ibi| Qui habet aures audiendi au-
diat |Ün Crisō. Hic seminatoꝛ postq̄ para-
bolā pñtis euāgelij ꝓposuit dixit| Qui hz
aures audiēdi audiat |vbicūq; hoc vbum
in diuinis scripturis ponit. excitatio ē mē
tis ad intelligendū misteriū. ergo| hec ver
ba dicēs clamabat |scz vt attētius audirēt
| q̄ habet aures | Gor. Hoc dicebat quia
oēs habebāt aures. sed nō oēs audiebant
vt intelligerēt ⁊ bene agerēt. |Primo q̄ scien-
dū q; triplex est auditus. |Primus ē natu-
re sensitiue. Secūdus interioris intelligen
tie. Tertius obedientie. De quo triplici au-
ditu dr̄ in |ps. xliij. Audi filia quo ad pri-
mū. ⁊ vide q̄ ad secundū. ⁊ inclina aurē tu
am quo ad tertiū| Interrogabāt aūt eum
discipuli eius q̄ esset hec pabola |Glo. nō
interrogabāt eū statim in pñtia ppli. sz cū
esset solus. vt hr̄ Mat. xiij. | quib⁹ |scz di-
scipulis interrogātibus| dixit vob |qui fi-
deles estis| datū est nosse misterium regni
dei |.i. intelligentiā scripturarū| ceteris āt
in parabolis |.i. phariseis ⁊ iudeis incre-
dulis| vt videntes |id est videre se reputā
tes| nō videāt |velut vidētes foris hūani-
tatē. nō videāt intus diuinitatē. scz oculo
fidei. velut videntes foris miracula nō vi-
deāt intus virtutē dei operantē| ⁊ audien
tes |scz verbū exterius| nō intelligāt |sen-
sum spūalem interius| est aūt hec parabo-
la |hic sbdit dñs parabole expositionē| se-
mē est vbū dei |dr̄ aūt semē vbū dei ppter
similitudinē. |Primo qz semen q̄ seminat
nisi sub terra condiat sine fructu manebit.
Sic vbū dei q̄ in p̄dicatiōe audit nisi in
pfundo mēorie ꝓfect. oīno perdit. Unde
dauid in |ps. cxviij. In corde meo absco
di eloq̄a tua vt nō peccē tibi. Secūdo qz se
mē sine beneficio solis nō crescit. sic vbum
dei p̄dicatū sine gra dei adiuuante inutile
existit. Et hec est rō quare in p̄ncipio ſmo
nis gra implorat. ⁊ sanctoꝝ inuocatio. vt
scz q̄ possibilitas nra nō obtinet eoꝝ nob
intercessione donet. Tertio ppter necessi-
tatē reficiendi Nam sicut semē est materia
panis ad refectionē corpis. sic vbū dei est
materia p̄dicatiōis ad refectionē aie. vt pz
Deute. viij. Nō in solo pane viuit hō. sed
in oñi vbo q̄ ꝓcedit de ore dei. vñ Gre.
Cibus mētis est vbū dei. postmodū sbdit
hic auditoꝝ vbi dei q̄ttuor dras| q̄ autē
secus viā |.i. vna ps seminis cecidit secus
viā .i. in cor vanitati ⁊ voluptati expositū
| ⁊ cōculcatū est |Conculcatio transeunti-
um significat carnales affectiones| ⁊ volu
cres celi comederūt illud |p volucres itel-
ligūtur demones. Ergo comestio volucꝝ
significat suggestionē demonū. vnde sub-
dit| deinde venit diabolus ⁊ tollit vbum |
id est mēoriā verbi| de corde eoꝝ ne credē-
tes salui fiāt |inuidet em̄ diabol⁹ saluti ho-
minū. Salus aūt p fidē hr̄. vt pz Luc. vij.
| Fides tua te saluū fecit. naz q̄ supra pe-
trā |hi sunt duri ⁊ rebelles p superbiā| qui
cū audierint cū gaudio suscipiūt verbum |
qz tales in audiēdo p̄dicationē delectātur
sed cū de p̄dicatiōe recedūt stati decedunt
a bono ꝓposito q̄ habuerūt| ⁊ hi radicē
nō hnt |scz ꝓfunde firmitatis. rō aūt quare
arbor radices non habet aliq̄n est. qz ni-
mis sepe trā̄splantat. ⁊ hi frequēter de bo
no ad malū mutant. ⁊ iō nō radicant i bo-
no. vñ sbdit| qz ad tps credūt ⁊ in tpe tem
ptationis recedūt |vt patet Eccl. xviij. A
mane vsq; ad vesperam imutabit tp̄us| q̄
aūt cecidit inter spinas hi sunt |scz anxij p
cupiditatē tpaliū. Diuitie tpales spine vo
cant. qz animam vulnerāt ⁊ pūgūt| ⁊ a sollici
tudinib⁹ |.i. a cura superflua in acq̄rēdo| et
diuitijs |.i. ab ip̄a rerū abūdantia in possi
dendo| ⁊ voluptatibus |.i. a sequēte luxu
ria diuitijs vtēdo| eūtes suffocant | qz q̄n
incipiūt cogitare de spūalibus statiz se im
miscet cogitatio de tpalib⁹ ⁊ p̄ualens suffo
cat verbū| q̄ aūt cecidit in terrā bonā |id
est in cor bonū ⁊ deuotū| hi sunt q̄ in cor-
de bono |per industriā naturalem| ⁊ opti
mo |p gratiā ihesu christi| audiētes vbum
dei retinēt |scz in mēoria| ⁊ fructū afferūt i
patiētia |Ün Mat. xiij. dr̄. Alij afferunt
fructū tricesimū. vt q̄ sunt in statu ꝓiugali
Alij sexagesimū. vt qui sunt in statu vidu-
ali. Alij centesimū. vt qui sunt in statu vir-
ginali. Circa pñs euāgeliū vbi dr̄. Exijt
qui seminat seminare semen suum. Dicit

Hugo de prato. q̄ predicator verbi dei h̄ qd̄ predicat verbo. debet ope implere. Ut si predicator predicat mūdana contēni debet ⁊ ip̄e hoc facere. Si predicat abstinētiam ⁊ penitentiā debet ⁊ ip̄e facere. Si predicat vicia fugere ⁊ virtutes habere. debz ⁊ ip̄e virtuosus esse. et sic de alijs. ⁊ sic docere v̄bo ⁊ exēplo. sic verus p̄dicator dn̄s iesus fecit. vt patet Actu. j. Cepit iesus facere ⁊ docere. sequit̄ in euāgelio [semē est verbū dei] vbi diligenter est aduertenduz q̄ v̄bū dei est valde preciosuz. qr cōpatur corpi christi. vn̄ Aug⁹. Interrogo inquit vos fratres vel sorores dicite mihi. Quid vobis plus esse videtur. verbū dei an corpus christi. Si vultis verū rn̄dere hoc vti q̄z dicere debetis q̄ nō sit minus verbū d̄i q̄z corpus christi Et ideo q̄ta solicitudine obs̄uamus qn̄ nobis corpus christi ministrat̄ vt nihil ex ip̄o in terrā cadat tāta solicitudine obs̄uemus ne verbuz dei qd̄ nob̄ erogat̄ dū aliud aut cogitamus aut loquimur de corde nostro depereat. Ex quibus iam dictis patet q̄ qui sciēter ⁊ ex proposito desidiose vel saltē cōtemptibiliter audiunt grauiter peccāt. Unde Aug. ⁊ etiā allegatur in decretis. Nō minus reus erit q̄ verbū dei negligēter audit q̄z ille q̄ corpus christi in terrā cadere ex negligētia sua p̄misit. hec ille Quod specialiter intelligi p̄t de illo qui negligētia leui in terrā sinerz cadere eucharistiā vel ille qui negligēter audit cū ꝯtemptu verbū dei vel de illo qui n̄ curat verbū dei audire. in his que sunt de necessitate salutis que prius ignorat.

Sc̄ Dn̄ica in quinquagesima. Euāgeliū s̄m Lucā. xviij.

In illo tp̄e. assumpsit iesus duodecī discipulos suos. ⁊ ait ill'. Ecce ascendim⁹ hierosolimā ⁊ ꝯsummūmabūtur om̄ia que scripta sunt p̄ p̄phetas de filio hominis. Tradet̄ em̄ gentibus ⁊ illudet̄ ⁊ flagellabit̄ ⁊ ꝯspuet̄. ⁊ postq̄z flagellauerint occidēt eum ⁊ tertia die resurget. Et ip̄i nihil horuz intellexerūt. Et erat v̄bū illud absconditū ab eis ⁊ nō intelligebant q̄ dicebant̄. Factū est aūt cum appropinquaret iericho. Cecus q̄dā sedebat secus viā mēdicās. Et cuz audiret turbā pretereūtē. interrogabat quid hoc esset. Dixerūt aūt ei q̄ iesus nazarenus transiret. Et clamauit dicēs. iesu fili dauid miserere mei. Et qui preibāt increpabāt eū vt taceret. Ip̄e vero multo magis clamabat. Fili dauid miserere mei. Stās āt ies⁹ iussit illū adduci ad se. ⁊ cū ap̄ p̄pīq̄ssz int̄rogauit illū dicēs. q̄d tibi vis vt faciā. At ille dixit. dn̄e vt videā. ⁊ ies⁹ dixit illi. Respice Fides tua te saluū fecit. Et ꝯfestim vidit ⁊ sequebat̄ illū magnificās deū. Et oīs plebs vt vidit dedit laudem deo.

Postilla

Assumpsit Jesus duodecim discipulos Lu. xviij. Mat. xx. Mar. x. Historia huius euāgelij facta est. Anno xp̄i. xxxiij. xvij. kal'. aprilis. feria. iiij. luna. vj. inditione. vj. Ante initiū illius euāgelij scribit sanctus Lucas in eodē capl'o. q̄ xp̄us dixit discipulis suis. Amē dico vobis. Nēo ē qui reliquerit domū aut parētes aut fratres aut vxorē aut filios p̄pter regnū dei. ⁊ nō recipiat multo plura in hoc tp̄e ⁊ i futuro seculo vitā eternā. postmodū imediate sequit̄ euangeliū illud [Assumpsit Jesus. xij. discipulos suos] Gor. dn̄s Jesus preuidens ex sua passione discipulos suos perturbandos. Ideo predixit eis passiōis penā. resurrectionis gloriā. vt cum eū morientem cernerent resurrecturum nō dubitarent [⁊ ait illis] scz tanq̄z suis secretarijs ⁊ amicis [Ecce ascendimus hierosolimā] quia hierusalem in montanis erat [⁊ consummabuntur om̄ia que scripta sunt p̄ p̄phetas de filio hominis] .i. de virginis filio. qr p̄phete scripserūt de passione christi futura vt patet Hiere. xj. Quasi agnus māsuetus q̄ portat̄ ad victimā. Itē Esaie liij. Sicut ouis ad occisionē ducetur. ⁊ q̄si agn⁹ corā tondēte se obmutescet ⁊ n̄ apiet os suū. Itē Esa. liij. Ip̄e vulneratus ē p̄pter iniquitates nostras. attritus est p̄pt̄

67

scelera nostra. Jtē Esa. v. Corpus meum dedi pcutiētibus. ⁊ genas meas vellētib⁹ faciē meā nō auertēti ab increpātib⁹ ⁊ conspuētib⁹ in me. Hic notandū ē cū carnispi uiū est tps gaudij ⁊ leticie ꝑm ꝓsuetudinē mūdi .s. comedere carnes ⁊ bibere vinū et delicijs carnalib⁹ pfrui. quare ergo sancta mr̄ ecclesia in tpe iocunditatis cōmemorat nob⁹ ⁊ ad mēoriam reducit tristia insignia passionis xpi. Rnd̄eō vt q̄libet audiēs hodie p̄dicare euāgeliū de passiōe xpi. sic tractaō a vanitatib⁹ ⁊ gaudijs mūdi vnde seqūtur| tradet em̄ gentib⁹ |Gor. traditus fuit xp̄s. Primo a discipulo suo iuda iudeis. vt patet Math. xxvj. Quid vultis mihi dare. ⁊ ego vobis eū tradā. Secūdo a iudeis pontio pylato q̄ erat preses gentilis. Tertio tradit⁹ ē ecōuerso a pilato ip̄is iudeis vt flagellaret ⁊ crucifigeret ⁊ illuderet. Prio ei illus⁹ fuit i domo cayphe pōtifi| dicētes. pphetiza nobis xp̄e. q̄s est qui te pcussit. Secūdo in p̄torio herodis q̄ spreuit eū cū exercitu suo ⁊ illusit ei cū veste alba. Tertio in atrio pilati, vbi fuit coronat⁹ ⁊ cū arūdine in capite pcussus. vt pz mat. xxvij. Et genuflexo ante eū illudebāt ei dicētes. Aue rex iudeor̄ |Quarto in patibulo crucis. vt patet. Mat. xxvij. mouentes capita sua dixerūt. Vah q̄ destruis tēplum dei| ⁊ flagellabit |Flagellatus em̄ fuit p̄mo colaphis in facie. vt. patz Mat. xxvij Et colaphis eū ceciderūt. Secūdo arūdine in capite. vt patet Mat. xxvij. Et accipiebāt arundinē ⁊ pcutiebāt caput eius |Tertio flagellis in toto corpe. vt patet Joh̄. xix. Tunc app̄hendit iesum pylatus ⁊ flagellauit eū| ⁊ ꝓspuer̄ |Consput⁹ em̄ fuit. Primo a iudeis in domo cayphe. vt patet Mat. xxvij. Tunc expuerūt in faciē eius Secūdo a gentilibus in atrio pylati. vt pz Joh̄. xix. Et dabāt ei alapas ⁊ expuentes in eū ⁊c̄.| Et post q̄ flagellauerint occidēt eū |Unde Gor. Ecce magna crudelitas. q̄n sufficit eis alterū .scz vel flagellare vel occidere. sed vtrūq;. Unde pylatus flagellatū voluit dimittere. ꝑm illud Joh̄. xviij Emendatū ergo illū dimittā. Dz iudei noluerūt sed post flagellationē eū occidi ꝓcurauerūt| ⁊ tertia die resurget |In hoc promittit eis ꝓsolationē de veloci eius resurrectiōe. Et eius resurrectio exēplar est nr̄e resurrectiōis| ⁊ ip̄i nihil hoz intellexer̄t | Ly. q̄ adhuc rudes ⁊ iperiti erāt. ergo nō intellexerūt| Factū est autē cuz approp̄inquaret iericho |Superius iam christus p̄ dixit discipulis suis passionis infirmitatē. scz ne scandalizarent̄. Hic ostendit suā potentiā. ⁊ hoc p miraculosam ceci illuminationē. vnde quos terruit verbo confirmauit miracl̄o. per primuz astruit̄ in eis fides hūanitatis. per secūdum fides diuinitatis |Cecus quidam sedebat secus viā mendicans ⁊ cum audiret turbam p̄retereuntē |. multa em̄ turba p̄recedebat ⁊ etiā multa sequebat̄ iesum. in quo ostendit̄ testimoniū doctrine| interrogabat quid hoc esset |⁊ b̄ est valde vtile interrogare de iesu. i. saluatore| dixerūt aūt ei quia iesus nazarenus transiret |Nazarenus est dictus. q̄ in nazareth est conceptus. ⁊ etiā ibidem nutrit⁹ | ⁊ clamauit |nō tantū clamore exteriori sz etiam interiori. De quo dicitur in ℔s. cxviij. Clamaui in toto corde meo| dicens. fili dauid miserere mei |quasi diceret. non pecuniam sed misericordiam peto. Et in b̄ q̄ hic cecus clamauit iesu fili dauid miserere mei. confitetur vtrāq; in christo naturam scz humanaz. in hoc q̄ dicit fili dauid ꝑm enim humanam naturam natus est ex progenie dauid. Et diuinam confitetur in hoc q̄ dicit miserere mei. Dei enim est proprium misereri| ⁊ qui p̄ceibāt increpabāt eum vt taceret |Jsti significāt homines a bono alios retrahentes| ipse vero multo magis clamabat Fili dauid miserere mei | in quo datur nobis exemplum q̄ quanto magis nobis occurrunt impedimenta tanto magis est clamandum ⁊ inuocanduz diuinum auxilium| stans autem iesus iussit illum adduci ad se |in quo apparet clementia christi. quia non dedignatus est stare. et alloqui viles personas ⁊ pauperes. Unde Hieronimus. Deco qui sequi non poterat stat dominus et eum vocare iubet. ne turba p̄hiberet. Gozra. sic deberēt facere p̄rincipes nostri. scz cum stare viderent pauperes conquerentes. ⁊ facere vocare ad se vt audirent eorum querimonias. facerentq; eis iusticiam expedite. Sed iam potest dici de aliquibus illud Esaie. j. Pupillo nō iudicant et causa vidue non ingreditur ad illos| ⁊ cum approp̄inquasset inr̄ rogauit illū dic̄ēs. q̄d tibi vis vt faciā |q̄si dicerz. xp̄s nō sanat inuitos sz volūtarios vñ aug. Qui creauit te sine te ñ iustificabit te sine te| At ille dixit. dñe vt videaz |ecce

bona ⁊ discreta petitio. Non enim petiuit aurũ ⁊ argẽtũ sed tantũ lumẽ. Unde. Ps. cxlv. Dominus illuminat cecos [ipe autẽ dixit illi respice] nõ apposuit manũ nec ali qd vngentũ ad sanandũ eũ sed solũ vbuz quoniã ipe dixit ⁊ facta sunt [fides tua te saluũ fecit] Gor. ex fide em̃ impetrat̃ sal' spũalis ⁊ etiã corpalis [⁊ cõfestim vidit]. Nihil em̃ mediũ inter deũ ⁊ factũ dei [⁊ sequebat̃ illũ] ecce signũ pfecte illũinatiõis scz in corpe ⁊ in aia [magnificans deum]. Gor. id est. magnũ dicẽs eũ magnitudine vtutis. Unde. Ps. cxlvj. Magnus dñs noster ⁊ magna vtus eius [⁊ oĩs plebs vt vidit qd factũ est] nõ inuidet vt pharisei. [sz laudẽ dedit deo] potẽtie dei ꝯgratulãdo sanitati ceci. Unde circa pñs euãgeliũ vbi dr̃ om̃is plebs vt vidit dedit laudem deo. Sed heu hodie plures christiani deũ nõ laudant sed dehonorãt tripliciter. Primo quidã honorãt mũdũ exercẽtes diuersos malos ludos ⁊ p diuersas malas leticias. Nũc laruis demonũ insignũ q̃ sunt filij demonũ vtendo. nũc alijs paganicis gestis vtẽdo p recreatiõe. vtputa corpis. sz reuera p corpis ⁊ aie destructiõe. Secundo alij deũ inhonorãt. corpus suũ pascendo cõtra laudẽ dei. vt patet ad Philip. iij Quoꝝ deus vẽter est. Et d illo deo q̃t miracula facit. q̃re in s̃mone discipuli super epistolas dñicales. s̃mõe. xlv. N. Tertio alij hodie ꝯtra laudẽ dei ducũt choreas illicitas ꝓpter q̃s totiẽs vnũ saltũ faciũt v̄sus infernũ. quotiẽs vnũ in chorea faciũt saltũ. in tali em̃ est peccatũ mortale. Unde Aug'. Om̃is motus petulantie saltus est in ꝓfundũ cloace. Et illa autoritas etiã allegat̃ in summa vicioꝝ in capl'o d chorea.

Dñica prima in quadragesima. Euangeliũ s̃m Math. iiij.

In illo tpe. ductus est iesus in desertũ a spũ vt tẽptaretur a diabolo. Et cũ ieiunasset quadraginta diebus ⁊ quadragita noctibus postea esurijt. Et accedens tẽptator dixit ei. si filius dei es dic vt lapides isti panes fiant. Qui respõdẽs dixit. Scriptũ est. nõ in solo pane viuit hõ. sed in om̃i verbo qd ꝓcedit de ore dei. Tũc assumpsit eũ diabolus in sanctã ciuitatem ⁊ statuit eũ supra pinnaculũ tẽpli ⁊ dixit ei. si filius dei es mitte te deorsum. Scriptũ est em̃ qꝛ angelis suis mãdauit de te. ⁊ in manibus tollẽt te. ne forte offendas ad lapidẽ pedẽ tuũ. Ait illi iesus. rursus scriptũ est. Nõ tẽptabis dñm deũ tuũ. Iterũ assumpsit eũ diabolus in montẽ excelsum valde. ⁊ ostendit ei oĩa regna mũdi ⁊ gloriã eoꝝ ⁊ dixit illi. hec oĩa tibi dabo. si cadens adoraueris me. tũc dicit ei iesus. vade sathana. scriptũ est em̃. Dñm deũ tuũ adorabis. ⁊ illi soli s̃uies. tũc reliquit eũ diabolus Et ecce angeli accesser̃t ⁊ ministrabãt ei.

Postilla

Uctus ẽ iesus in desertũ Mat. iiij. Mar. j. Luc. iij. Tẽptat' est dñs iesus xp̃s Anno eius. xxx. viij. idus ianuarij. feria. ij. luna. v. inditiõe. iij. Añ initiũ illius euãgelij hr̃ Lu. iij. Factũ est aũt cũ oĩs ppl's baptizaret̃ a Johãne. Et iesu baptizato ⁊ orãte aptum est celũ ⁊ descẽdit spũssanct' corpali specie sicut colũba in ip̃m. Et vox de celo facta ẽ Tu es fili' meus dilect' in te cõplacui mihi. Et ipe iesus erat incipiẽs q̃si annorum. xxx. vt putabat̃ filius ioseph. Jesus autez plenus spũsancto. regressus est a iordane. Tũc scz stati post baptismũ [Duct' est iesus] scz spontanee [in desertũ] qd ẽ int̃ hierusalẽ ⁊ iericho. vbi q̃dam hõ incidit in latrones. vt hr̃ Luc. x. [a spiritu] scz sancto [vt tẽptaret̃ a diabolo] Gor. voluit autez tẽptari xp̃s vt tẽptatorẽ suparet. vt tẽptatos ꝯfortaret. vt modũ vincendi doceret. quia nemo potest esse sine tẽptationib'. vt patet Job. vij. Militia est vita hois sup terrã [⁊ cum ieiunasset] Ly. vt carnẽ suaz innocentem pro nobis maceraret ⁊ exemplum fidelibus daret etiaz ieiunãdi [xl. diebus ⁊. xl. noctibus] nõ vltra ieiunauit vt virtus diuinitatis diabolo celaret̃. qꝛ etiã Moyses in monte. ⁊ Helias in itinere tot diebus ieiunauerũt Aliter tamẽ ieiunauit xp̃s. et aliter Moyses ⁊ helias. nõ ieiunauerunt virtute ꝓpria. sicut christus Sed

Moyses sustentatus colloquio dei. vt hr̃ Exo. xx. Helias vo ieiunauit in fortitudine cibi semel sumpti. scz cuiusdã panis sbcineritij | postea esurijt | per hoc ostẽdit in se veritatẽ hũane infirmitatis. ⁊ occasionẽ tẽptatori dedit. iõ sequit | ⁊ accedens tẽptator | scz in specie hũana Ad euidentiã huiꝰ tẽptatiõis aduertenduz q diabolꝰ sciebat p pphetas q xps futurus erat verꝰ deus ⁊ verꝰ hõ. vt hr̃ expresse Esa. ix. Paruulꝰ natus ẽ nob ⁊ filiꝰ datꝰ est nob. ⁊c. scz nesciebat certitudinaliter q iesus nazarenꝰ eẽt ipe deus. ergo tẽptando dixit ei. | si filius dei es | scz naturalis ⁊ p psequẽs ei equal̃ in ptãte | dic vt lapides isti panes fiãt | vnde Chrisꝰ. Cogitauit apud se. si poterit de lapidibus facere panes. vere filiꝰ dei est. si aũt nõ poterit hõ est | qui rñdẽs | sapiẽter. nec diuinitatẽ eius poterat ppendere | dixit. Scriptũ est | Deutero. viij | Nõ in solo pane | scz corpali | viuit hõ. sed in oĩ vbo qđ pcedit de ore dei | Ly. q verificat̃ non solũ de vita spũali. sed etiã corpali. sic̃ ptz de Moyse q̃ ieiunauit. xl. dieb⁹ ⁊ xl. noctib⁹. locutiõe dei. spũaliter ⁊ corpalit̃ sustentatus. vnde Rab. Sicut corpus hũanũ nõ pt viuere sine terreno cibo. ita ⁊ aia nõ põt viuere sine dei vbo. | tũc | scz postq̃ deuictus est | assumpsit eum diabolus | Hor. ⁊ hoc corpaliter. Et fm aliq̃s eum in brachijs portauit. fm alios ad manum duxit. Sciẽdũ q hoc nõ est mirũ q christus filius dei pmisit se a diabolo duci. vñ Gregorius in Omel̃. Quid ergo mirũ. si se ab illo pmisit duci q̃ se etiã ptulit a mẽbris illius crucifigi. scz a pilato. ⁊ a iudeis. q̃ fuer̃t mẽbra diaboli | in sanctã ciuitatẽ | .i. in hierusalem que dicebat̃ sancta. q diuino cultui deputata. ppter templum qđ erat ibi. Nec erat licitũ in lege dñi alibi deo sacrificare | ⁊ statuit eũ supra pinnaculũ templi. Hor. pinnaculũ dr̃ deambulatorium circa muros tẽpli. vbi ascẽdebãt sacerdotes populo pdicãtes | dixitq̃ ei. si filiꝰ dei es mitte te deorsum | Ly. q. d. hoc vtute pña potes sine periculo. Et etiã ppter ministeriũ angelorũ tibi fuientiũ | Scriptũ ẽ em. quoniã angelis suis mãdauit de te. ⁊ in manibus tollent te. ne forte offendas ad lapidẽ pedẽ tuũ. Ait illi iesus | Chrisꝰ. nihil motus vel indignatus. sed cũ multa modestia scripturarũ ei rñdit | Scriptũ est | Deute. vj. | nõ tẽptabis dñm deũ tuuz | Ly. tẽptare eñ deũ est querere experimentũ de dei virtute absq̃ necessitate. ⁊ hoc est peccatũ. q quãdocũq̃ hõ habet aliq̃d qđ potest facere fm viã hũanam ad euadendũ periculũ nõ debet illud obmittere querẽdo diuinuz experimentuz. Et ppter hoc pbatio ferri candentis ⁊ duella tanq̃ illicita phibẽtur ab ecclesia. per hoc eñ rñdit dñs christus diabolo tẽptanti ipm. q cũ posset de pinaculo templi descẽdere p viam hũanam. scz per gradus ad hoc factos in templo. nõ debebat per aliũ locũ descẽdere. q hoc esset deũ temptare | Iterũ assumpsit eũ diabolus | Hor. vt si non ex vno tñ ex reliquo superaret | in montẽ excelsum valde. ⁊ oñdit ei oĩa regna mũdi | Ly. non est sic intelligendũ q ex illo loco pñt oĩa regna ⁊ oẽs ciuitates determinate videri. sed ostendẽdo diuersas ptes orbis dixit ei. tale regnũ est in tali situ. ⁊ tale in tali. enarrãdo breuiter magnitudinẽ ⁊ gloriã illor̃ regnor̃ | et dicit ei hec oĩa dabo tibi | q. d. In oibus illis faciã te regẽ. Et hoc diabolus arrogãter loquebat̃. nõ eñ potuit facere sed mentiebat̃. q mẽdax est ⁊ pater eius. scz mẽdacij. vt patet Job. viij. | si cadẽs | tanq̃ inferior | adorueris me | tanq̃ superiorẽ. Ecce diabolus cultũ diuinũ sibi mitit̃ vsurpare. vnde ⁊ ab initio appetijt deo se similem fieri. vt hr̃ Esa. xiiij | Tunc dixit ei iesus. vade satbana | id est. recede a me quia aduersarius es veritati. Hoc ait iesus quasi cum indignatione quod non fecit in precedentibus temptationibus. Ad ostẽdendũ q ppr̃ias iniurias debet homo patienter portare. sed dei iniuriam nullo modo sustinere. ⁊ hanc veritatem per scripturam cõfirmat dicens. | Scriptum est | Deute. vj. | dñm deum tuũ adorabis | Lyra. adoratio nelatrie que soli deo debetur. Sancti autem venerari possunt veneratione dulie. | tunc reliquit eum diabolus | tanq̃ confusus ex dei triumpho | tunc accesserũt angeli ⁊ ministrabãt ei | sicut dño vero ppr̃ij fui. Ex hoc apparet diuinitas christi. quia nulla natura est super angelicam nisi diuina. Circa presens euangeliũ vbi dr̃. vt tẽptaretur a diabolo lucifero. Vbi notandũ est q lucifer fuit de summo ordine superioris ierarchie. et in illo ordine supremuz ordinem tenuit. cui tanq̃ principi de singulis ordinib⁹ magna multitudo adhesit. q̃s omnes secum duxit. Lucifer aũt dictus ẽ

quia pre ceteris luxit sueq; pulcritudinis consideratio eum excecauit. subditosq; habere voluit ⁊ nulli subiectus esse cōcupiuit Primū hominē tēptauit ⁊ vicit. xp̄m temptauit ⁊ victus est potestatē suā tūc amisit quā in vltimis tēporib⁹ recuperabit. nunc ligatus sed in fine mūdi soluetur.

Dñica secūda in quadragesima Euangeliū ꝑm Math. xv.

In illo tpe Egressus iesus secessit in ꝑtes tyri ⁊ sidonis et ecce mulier chananea a finibus illis egressa clamauit dicēs ei Miserere mei fili dauid. Filia mea male a demonio vexatur. Qui nō respondens ei verbū. Et accedentes discipuli eius rogabant eū dicētes dimitte eā qꝛ clamat post nos. Ipse aūt respondēs ait. nō suꝫ missus nisi ad oues que perierunt domus israel. At illa venit ⁊ adorauit euꝫ dicens. dñe adiuua me Qui respōdens ait. nō est bonū sumere panē filioꝝ ⁊ mittere canibus. At illa dixit. etiā dñe. Nam ⁊ catelli edunt de micis que cadunt de mensa dominoꝝ suoꝝ. Tunc respondens iesus ait illi. O mlier magna ē fides tua. fiat tibi sicut vis Et sanata est filia eius ex illa hora. Postilla

Egressus Jesus secessit in partes tyri ⁊ sidonis. ⁊c. Mat. xv. Mar. vij. Historia h⁹ euāgelij facta ē anno christi. xxxij. viij. ydus maij. feria. vj. luna. xix. inditiōe. v. Ante initiū illius euāgelij scribit sanct⁹ Mathe⁹ in eodem cap̄. q̄ xp̄s dixit discipulis suis. Oīs plantatio quā nō plātauit pater meus celestis eradicabitur. Sinite illos scꝫ phariseos ⁊ scribas ceci sunt ⁊ duces cecoꝝ. Cec⁹ aūt si ceco ducatū prestet ambo in foueā cadunt. Tunc postmodū sequit̄ euangeliuꝫ hodiernū [Egressus iesus] scꝫ de terra gerazenoꝝ relictis scribis ⁊ phariseis calumniatoribus suis qui ex hoc calūniabant̄ qꝛ discipuli christi trāsgrederent̄ traditiōes senioꝝ ⁊ nō lotis manib⁹ māducarent. Et hoc ip̄i pharisei putabāt esse grāde pctm̄. Christus aūt dixit nō lotis manib⁹ mādu care nō coinq̄nat hoīem. sed q̄ de corde exeunt. ea coinquināt hoīem. de corde em̄ exeūt cogitationes male. homicidia. adulteria. fornicatiōes. furta. falsa testimonia. et blassemie. hec sunt q̄ coinq̄nant hoīem [secessit in ꝑtes tyri ⁊ sidonis] tyrus ⁊ sidon sunt ciuitates gentiliū site in terra ꝓmissionis ꝓpe montem libani [⁊ ecce mulier chananea] scꝫ natiōe. Nā chananei habitauerūt in t̄ra ꝓmissiōis añ filios israel nec poterāt ꝑ eos total̄r extirpari. vñ ista mulier ab ill̄ que remāserāt descēderat. Ista autē mulier audiuit de miraculis iesu xp̄i. et iō firmiter credebat qꝛ filiam suā sanare poterat [a finib⁹ illis egressa] Et vt hr̄ Mar. vij. Primo venit ad iesum intra domū. sꝫ qꝛ eā ibi nō exaudiuit secuta est eū in itinere [clamās. miserere mei fili dauid] Audiuerat em̄ christū ꝓmissum iudeis descēdere de genere dauid. ergo clamauit. miserere mei fili dauid [filia mea male a demonio vexat̄. Qui nō rñdēs ei v̄bū] hec est p̄ma duricia quā xp̄s oñdit huic mulieri. Non ꝓpt̄ indignationē. sed vt ex ꝑseuerātia ip̄ius in p̄ce firmitas fidei ei⁹ ⁊ deuotio ostenderet̄ discipulis vt ip̄i discipuli ꝓ ea rogarēt. vt sic ostēderet nos sanctoꝝ p̄cib⁹ indigere. Vñ sequit̄ [Et accedentes discipuli eius rogabāt eū ꝓ ea dicētes. Dimitte eaꝫ qꝛ clamat p⁹ nos] Ly. moti erāt ad h̄ ex cōpassiōe vidētes fidē ⁊ deuotionē mulieris [ip̄e aūt rñdēs ait. Nō sum missus nisi ad oues q̄ perier̄t dom⁹ israel]. Ista fuit secūda duricia xp̄i ad mulierē istā. q. d. eaꝫ nō esse de ouib⁹ israel. i. dei. ⁊ ꝑ ꝯsequēs reliquebat̄ q̄ ip̄a erat de ouib⁹ diaboli. Lyra antiq̄s patrib⁹ iudeoꝝ fuit facta ꝓmissio de xp̄o. sic̄ abrae ⁊ dauid. Sꝫ qꝛ iudei pro maiori ꝑte fidē xp̄i repulerūt ⁊ gētiles eaꝫ susceperūt. Jō dic̄ Hiero. nō dicit christ⁹ h̄quin etiā ad gētes missus sit. Cū aūt hoc mulier videret nihil posse ipetrare ꝑ apostolos. tūc ꝑsonaliter ꝓpius accessit. Unde sequit̄ [At illa venit ⁊ ꝓcidit ad pedes ei⁹ ⁊ adorauit eū] scꝫ tāq̄ dñm ⁊ creatoreꝫ oīm creaturarū. tāq̄ deū celi ⁊ t̄re. tāq̄ p̄ceptorē angeloꝝ ⁊ hoīm [dicēs. dñe adiuua me] ⁊ qꝛ filie infirmitatē suā estimat Jō dic̄ [dñe adiuua me. q̄ rñdens ait. nō ē bonū sumere panē filioꝝ ⁊ mittere canibus]. Hec ē tertia duricia q̄ eā canē appellauit. ⁊ nō esse dignam pane [At illa dixit etiam

domine] Hic ostenditur humilitas mulieris huius q ip̄a fatebatur se esse canem dicens [etiā dñe] quia verū est qd̄ dicis. nec peto panē integrū sed micam [nā ⁊ catelli edunt de micis que cadunt de mensa dñorum suoꝝ] quasi diceret. q sicut catelli aliqua modica vtpote micas cadentes d̄ mēsa percipiunt. sic ⁊ ego gentilis debeo saltē modicū quid percipere de beneficijs tuis. Queritur hic quare christus huic mulieri tantam ostendit duritiam. Rñdet Hiero. hoc fecit vt exemplum perseuerantie nob̄ daret ⁊ eius fidem ⁊ constantiam probarz ⁊ probatam manifestaret [tunc respōdens iesus ait illi. O mulier magna ē fides tua] Jacob⁹ parisiensis. hoc patet ex hoc q filiam nō secum adduxit ad iesum. sed eā dimisit in domo nec christū ad eā ire petiuit. quia credebat eum posse filiaz suā liberare solo verbo [fiat tibi sicut vis] Ly. quasi diceret. fides tua hoc meret̄. Crisꝰ. Hic ostenditur quantū valet constantia orationis. quia qd̄ apostoli nō obtinuerūt ista ꝑfecit [et sanata est filia eius ex illa hora] scz qñ ꝑmo christi processit ex ore eius. quia cum redijt domū inuenit filiā sane mētis. ⁊ plene liberatā ⁊ sanatā. ¶ Circa pñs euangeliū vbi dicit̄ filia mea a demonio vexatur. Notandum q ad hoc q quis nō possideatur a diabolo duo valent. Primo vt quis sibi a peccato caueat presertim mortali. et si incidit statim cōuertatur. quia in talē demon potestatem nō habet. vt ꝓbat Cassianus in collatione patrū ꝑ exemplū de sancto Antonio quez duo magi odientes per tres successiue demones eijcere d̄ cella sua conabantur. Cum aūt beatus antonius tēptationem amarissimā sentiēs oraret. et signo crucis se muniret semper vacui demones recesserūt. Et sic tandem magi illi a beato Antonio virtutem crucis Christi ⁊ fidei catholice discentes ad fidem conuersi sunt. Tunc diffiniuit beatus Antoni⁹ nullatenus demones posse mentē cuiusquam vel corpus inuadere nisi eā primū destituerint om̄ibus cogitationibus sanctis ⁊ nisi prius mentē possiderint. Secundo valz fidei simbolū dictū vel crucis signū pro se vel suis impressum. Exempluz patet in dialogo Greg⁹. li. iij. cap̄. vij. de iudeo custodito ꝑ signū sancte crucis.

Dominica tertia in quadragesima. Euāgeliū ꝑm Lucam. xi.

N illo tēpore Erat iesus eijciēs demoniū ⁊ illud erat mutum. Et cum eiecisset demoniū locutus est mutus ⁊ admirate sūt turbe. Quidam autē ex eis dixerūt in beelzebub principe demonioruz eijcit demonia. Et alij temptantes signuz de celo q̄rebāt ab eo Ip̄e āt vt vidit cogitatiōes eorū dixit eis Om̄e regnuz in seip̄m diuisum desolabitur ⁊ domus supra domum cadet. si autē ⁊ sathanas in seipsuz diuisus est quomodo stabit regnū ei⁹. q̄a dicitis in beelzebub eijcere me demonia Si autē ego in beelzebub eijcio demonia filij vestri in q̄ eijciunt. Ideo ipsi iudices vestri erunt. Porro si ī digito dei eijcio demonia profecto peruenit in vos regnum dei. cum fortis armatus custodit atriū suuz. in pace sunt ea que possidet. si autē fortior illo superueniens vicerit eum. vniuersa arma eius auferet in quibus confidebat. ⁊ spolia eius distribuet qui nō est mecum aduersum me est. et qui nō colligit mecū. dispergit. cū immūdus spiritus exierit ab hoīe ambulat per loca inaquosa querēs requiez ⁊ nō inueniēs dicit. reuertar in domū meam vnde exiui. Et cum venerit inuenit eā scopis mūdatam ⁊ ornatam. ⁊ tunc vadit et assumit alios septem spiritus secū nequiores se. ⁊ ingressi habitāt ibi ⁊ fiunt nouissima hominis illius peiora prioribus. factū est autē cū hec diceret extollens vocē quedā mulier de turba dixit illi. Beatus vēter qui te portauit ⁊ vbera que suxisti. At ille dixit. Quinimo. beati qui audiunt verbū dei et custodiunt illud.

Postilla

ERat iesus eijci-

ens demoniũ. Luc. xj. Mat. xij. Mar. iij. Hoc euãgeliũ factũ est Anno xpi .xxxj kal. decẽbris. feria. v. inditione .iiij. luna. xvij. Ante initiũ illius euãgelij scribit sanctus Lucas in eodẽ. cap. Factũ est cũ esset iesus in loco quodaz orans. vt cessauit. dixit vnus ex discipulis eius ad ipm. Domine doce nos orare sicut iohes docuit discipulos suos. Et ait illis. cum oratis dicite. Pater noster qui es in celis sanctificet nomẽ tuũ ꝛc. Tunc postmodũ sequitur euãgeliũ hodiernũ. Erat iesus eijciẽs demoniũ. Goz. Conueniẽter aũt post documentũ orationis ponit miraculum expulsiõis demonis. quia hic est vnus effectus orationis. vt patet Mar. ix. Hoc genus demonioꝝ in nullo potest exire nisi in oratiõe et ieiunio. ꝛ illud. scz obsessum nõ demoniũ erat mutũ. Goz. scz ab effectu quia mutũ faciebat hominẽ. ꝛ Mat. xij. habet q etiam cecus erat. ꝛ Mar. ix. Q etiaz surdus erat. Unde Beda. In vno homine tria ꝑ petrata sunt miracula. cecus videt. mut9 loquitur. possessus a demonio liberat. et eũ eiecisset locutus est mutus et admirate sunt turbe. scz simplices ꝛ minores. Maiores aũt calumniabãtur miraculũ ꝛ blasfemabãt. Unde sequitur. quidã aũt. scilicz scribe ꝛ pharisei. dixerũt in beelzebub pncipe demonioꝝ eijcit demonia. miraculuz illud erat publicũ. ꝛ ideo denegare nõ poterãt. sed peruertere conabãtur dicẽtes q virtute demonis factũ esset. Odiũ enim et inuidia peruertunt iudicia ꝛ facta interptantur ad deteriorẽ partẽ. Scribe autem ꝛ pharisei valde oderunt christũ. quia acrit arguebat eoꝝ vicia. ꝛ ideo miracula diuina virtute facta dixerũt fieri arte magica. scz in beelzebub pncipe demonioꝝ. Unde Beda. Cultus idolatrie a rege ciuitat Niniue ortum habuit. Qui de morte pris sui nomine Bel. intantũ doluit q ob memoriam sui aureã statuã patris sui imeginem ꝛ similitudinẽ habentẽ fecit. quaz habuit in tanta reuerẽtia. vt si aliqui fugitiui vel facinorosi ad eam confugerẽt. essent securi ꝺ vita sua. ideo ceperũt ꝛ honores diuinos ei scz imagini exhibere. videntes regi placere in hoc. Quo exẽplo ceteri de locis adiacentibus in honore patruz suoꝝ statuas aureas fecerunt. ꝛ sic creuit idolatria. Beelzebub interpretatur vir muscarũ siue habens muscas. quia musce congregabãtur ad idolũ illud ꝓpter cruorẽ animaliũ que ibi imolabant. In predicto aũt simulacro dicebant iudei pncipem demonioꝝ habitare. Tum quia illud dicit primũ fuisse idolum. sicut dr in historijs. Tuz quia cultus eius apud gentiles generalioꝝ erat atq; celebrioꝝ. Et per ipm dicebãt xpm eijcere demonia. hoc autẽ ex magna inuidia. Unde Crisi. Inuidus nõ querit quid dicat. sz solum vt dicat. alij tẽptãtes signũ de celo q̃rebant ab eo. Glo. fortassis querebant descensum ignis de celo sicut factũ fuit in tẽpore helie. iij. Regũ. xviij. aut mãne p descensum sicut tpe moysi. vt patet Exo. xvj vel sicut tempe iosue sol stetit spacio vni9 diei. Josue. x. Uel sicut tempore ezechie. sol retrocessit. x. gradibus. vt hr Esa. xxxviij. ipe aũt vt vidit cogitationes eoruz. Beda. nõ ad dicta. sed ad cogitata christ9 rndit. Ut vel sic cõpellerentur credere patri eius. qui cordis occulta videbat. Hoc em̃ nõ potest demõ nec aliqua creatura. sz solus deus. vt ꝛ ipi in sua scriptura habebant. vnde. iij. Regũ. viij. Tu solus nosti corda filioꝝ hominũ. Item. j. Reguz. xvj. Homo videt ea que patent. deus aũt intuetur cor. dixit eis oĩe regnum in seipm diuisum desolabitur. id est destruetur. Naz vt dicit Hiero. parue res ꝓcordia crescunt discordia maxime res dilabũtur. Un̄ Aristotiles. Omis em̃ virtus vnita fortioꝝ ẽ seipa dispersa. ꝛ domus supra domuz cadet. Glo. domus supra domũ cadit cũ habitatores vnius domus a familia alterius domus oppzimũtur. si aũt sathanas in seipm diuisus est. scz ita vt vn9 expellat aliũ quõ stabit regnũ eius. id est potestas ei9 si autẽ ego in beelzebub eijcio demonia. vt vos dicitis. filij vestri. id est apostoli qui ꝑm carnẽ a iudeis nati sunt. in quo eij ciunt. quasi diceret. Si filij vestri. i. apostoli quibus dedi potestatem super demonia. in nomine meo demonia eijciunt. Inq̃ est dicere me in virtute beelzebub demonia eijcere. iõ ipi iudices vestri erũt. qz existẽtes assessores mei in finali iudicio sententiã meã approbabunt. porro si in digito dei. i. in virtute spiritussancti qui bene digito cõparatur Sicut em̃ digitus procedit a corpe ꝛ manu. sic spũssanctus ꝓcedit a patre ꝛ filio. pfecto puenit in vos regnũ dei. Goz. sentẽtia diuini iudicij. vñ Aug. Regnũ dei est potestas iudiciaria q̃ dam-

m

nantur impij. ⁊ a fidelibus secernũtur | cuz fortis armatus | .i. diabolus | custodit atrium suũ | Hoc .i. mundũ. qz diabolus añ aduentũ filij dei in mundo sine cõtradictione ꝓncipabaꝫ | in pace sũt oĩa que possidz | id ẽ oĩes peccatores qui obediũt ⁊ fauẽt ei in pace sunt q̃tum ad diabolum. Unde Greg⁹. Illos pulsare negligit quos quieto iure possidere sentit | si aũt fortior eo superueniẽs | scz xp̃s | vicerit eũ vniuersa arma eius auferret in quibus ꝓfidebat | Christus eñ cũ factus fuit hõ inuasit diabolus ⁊ arma eius abstulit. i. astutias ⁊ nequitias ipius | ⁊ spolia | .i. homines ab eo deceptos christus per se ⁊ ꝓsequenter per apostolos suos ad noticiã veritatis ⁊ fidẽ sancte trinitatis reuocauit Que spolia christ⁹ distribuit cũ fideles suos custodie angelorũ mãcipauit. ⁊ dona spiritussancti eis tribuit. resistẽdo amplius tẽptationibus suis | qui nõ est mecũ contra me est | q.d. Ẽm Glo. Opera mea nõ ꝓueniũt cũ operibus diaboli. Ego eñ volo bonũ. Ille vo malũ Ego amo hũilitatẽ. ille supbiaz. Ego diligo castitatẽ. ille luxuriam. Ego volo animas saluare. ille perdere | ⁊ qui nõ colligit mecũ | in vnitate fidei ⁊ dilectionis dei et ꝓximi | dispergit | quia sicut officiũ christi est dispersa ꝓgregare. Sic ecõuerso officiũ diaboli est ꝓgregata dispergere | cũ immũdus spiritus exierit ab hoie | scz p ꝓtritionẽ. confessionẽ. ⁊ verã penitentiaz | ambulat per loca inaquosa | .i. arida. Et intelliguntur corda fideliũ in quibus exiccatus est humor mũdane lasciuie qui diabolo resistũt. nõ ꝓsentiẽtes suis suggestionib⁹ vt peccẽt. sz viriliter resistũt sibi | querẽs reꝯ em ⁊ nõ inueniens | qz ibi requiescit spirit⁹ sanctus p bonas meditationes. spũs malignus illuc intrare eñ audet | dicit. reuertar in domũ meã | scz que olim erat mea | vnde exiui | .i. expulsus sum p penitentiã | Et cũ venerit inuenit eã scopis mundatã ⁊ ornatã | scz per penitentiã ⁊ vacantẽ bono operi. vnde necesse est vere penitẽti vt semper aliquid boni operis faciat. ne diabolus inueniat eũ ociosum | tũc vadit ⁊ assumit septẽ spiritus nequiores se | per septenariuz numerũ intelligũtur septẽ peccata mortalia vñ Greg. Magdalena septẽ demonia habuit. que vniuersis vicijs plena fuit | et ingressi habitant ibi | qz de domo dei fit habitatio demonũ | ⁊ erunt nouissima hominis illius peiora ꝓrioribus | qz quodlibz peccatũ in recidiuãte peius est q̃z sine ante recidiuũ ꝓpter ingratitudinẽ | factũ est autẽ | cũ hec diceret. scz xp̃s loquẽdo ⁊tra iudeos ipos redarguẽdo | extollẽs vocẽ | scz in christi cõmendationẽ | quedã mulier ꝺ turba | Hoc. nõ diues. nõ nobilis. sed de communi plebe. qz fuit sancta marcella famula sancte marthe. que audiẽs xp̃m a iudeis ⁊ phariseis blasfemari ⁊ dehonestari. et nõ valens vlterius sustinere. Ad laudez filij dei ⁊ ꝓfutationẽ iudeoꝝ ⁊ phariseorum ⁊ scribarũ ꝓrupit in laudẽ filij ⁊ matris dicens. | Beatus venter qui te portauit | Et sic matrẽ dei ex filio laudat. qz ab ipo filio habet gratiã ⁊ gloriã. Et vere btũs venter quia ibi deus factus est hõ. eternus. tẽporalis. imortalis mortalis. vt patet Joh. j. Et verbũ caro factuz est. | ⁊ vbera que suxisti | scz a quibus alimẽtũ lactis suscepisti | At ille dixit quinimo | q.d. nõ tantũ illa est beata que me portauit in vtero suo ⁊ lactauit me ex vberibus suis. imo etiã | beati qui audiũt verbũ dei | aure interius corde credẽtes | ⁊ custodiũt illud | ope implẽtes. qz nõ auditores legis iustificabũtur sz factores legis. vt patet Roma. ij. Beati q̃ in spe in ꝓsenti. sed in futuro in re. Circa pñs euãgeliũ vbi dr̃. Erat ihesus ejciẽs demoniũ ⁊ illud erat mutũ. Querit cũ xp̃us fecit mlta miracula ⁊ suã misericordiã pluribus hominibus indulsit eos ab infirmitatibus liberãdo. Quib⁹ vel cui suã misericordiã magis dr̃ exhibuisse. Rñdetur q̃ dñs noster ihesus xp̃us vt dicunt doctores Aug⁹. Hiero. Chrys⁹. Nũq̃ liberauit aliquẽ corpaliter quin etiã spũaliter. Et nun q̃ partẽ liberãdo quin etiã totũ hominem liberaret. Nihilo minus si habemus respectũ ad grauitatẽ cũ vna infirmitas sit grauior alia. A grauiori liberãdo infirmitate dr̃ misericordius se habuisse. Sed querit. q̃ tamẽ inter alias ẽ maior infirmitas. Respondeo q̃ illa que totũ occupat hominez ⁊ corpaliter ⁊ spũaliter plus q̃z illa que solum corpaliter. sed que est illa. Rñdeo q̃ possessio hominis a diabolo. in alijs infirmitatibus corpus affligit ⁊ aia nõ. qz stat in suo sensu. Sed qñ hõ a diabolo inuaditur ⁊ vexaꝫ. vt patet experientia. tunc quo ad aiam hõ affligitur ⁊ rationis vsu ꝓuaꝫ. et deinde corpus vexatur. ergo dñs nr̃ ihesus christus hoiem a diaboli manib⁹ liberãdo

suã miſericordiam magis in his q̃ in alijs oſtendit.

Dñica media in quadrageſima Euãgeliũ ſm Johem. vj.

In illo tpe. Abijt ieſus trans marẽ galilee qđ eſt tyberiadis ⁊ ſequebatur eũ multitudo magna. quia videbant ſigna q̃ faciebat ſuper his qui infirmabantur. Subijt ergo in mõtẽ ieſus. ⁊ ibi ſedebat cũ diſcipulis ſuis. Erat autẽ prim̃ paſca dies feſtus iudeorũ. Cũ ſubleuaſſet ergo oculos ieſus ⁊ vidiſſet q̃ multitudo maxima venit ad eũ. dicit ad philippũ. Vnde ememus panes vt manducent hi. Hoc aũt dicebat temptans eũ. Ipſe enim ſciebat quid eſſet facturus Reſpondit ei philippus. ducentorũ denariorũ panes nõ ſufficiũt eis vt vnuſquiſq̃ modicũ quid accipiat. Dicit ei vnus ex diſcipulis eius Andreas frater ſimonis petri. Eſt puer vnus hic qui habet quinq̃ panes ordeaceos ⁊ duos piſces Sed hec quid ſunt inter tantos. dicit ergo ieſus. Facite homines diſcũbere. Erat aũt fenũ multum in loco. Diſcubuerũt ergo viri nũero quaſi quinq̃ milia. Accepit ergo ieſus panes. ⁊ cum gratias egiſſet diſtribuit diſcũbẽtibus. Similiter ⁊ ex piſcibus q̃tum volebat. Vt autẽ impleti ſunt dixit diſcipulis ſuis. Colligite que ſuperauerãt fragmẽta ne pereãt. Collegerũt ergo ⁊ impleuerũt duodecim cophinos fragmentorũ ex quinq̃ panibus ordeaceis ⁊ duobus piſcibus que ſuperfuerũt his qui mãducauerant. Illi ergo homines cũ vidiſſent q̃ feciſſet ſignũ. dicebant Quia hic eſt vere prophet. qui venturus ẽ in mundum. Poſtilla.

Abijt ieſus trãs mare galilee Joh. vj. Mat. xiiij. ⁊ Mar. vj. Hoc euãgeliũ factũ eſt Anno xp̃i. xxxij idus aprilis. dñica. luna. xxij. inditione. v Ante initiũ illius euãgelij hr̃. Johis. v. q̃ xp̃s dixit iudeis ⁊ phariſeis ⁊ ſcribis Ego cognoui vos q̃ dilectionẽ dei nõ habetis in vobis. Ego veni in noĩe p̃ris mei ⁊ non accepiſtis me. Si alius venerit in noĩe ſuo illũ accipietis. Quõ poteſtis credere vos q̃ gloriã ab inuicẽ accipitis. Et gloriã que a deo ſolo ẽ nõ queritis. Nolite cogitare q̃a ego accuſaturus ſum vos. apud patrez eſt qui accuſat vos Moyſes in quo vos ſperatis. Si em̃ crederetis moyſi. crederetis forſitan ⁊ mihi. de me em̃ ille ſcripſit. ſi aũt illius litteris nõ creditis quõ verbis meis credetis. Poſt hec abijt ieſus trãs mare galilee Judei em̃ querebãt chriſtũ interficere ⁊ nõ erat adhuc tp̃s paſſionis ſue. Jõ abijt trãs mare galilee ⁊ tũc pauit multitudinẽ in deſto. Et iſtud miraculũ factuz eſt in p̃ncipio tertij anni p̃dicatiõis xp̃i circa paſca in quo die feſto decollatus fuit ſanctus Johes baptiſta. Itẽ notandũ ſm nicolaũ de lyra. q̃ mare galilee eſt quidã lacus magnus p quẽ trãſit iordanis fluuius Et dr̃ mare ſm modũ loquẽdi hebraicum in q̃ oĩs cõgregatio magna aquarũ vocat mare. ⁊ dr̃ mare galilee a p̃uintia vel regione. ſic̃ mare anglicanũ. ⁊ dr̃ mare tyberias ex noĩe ciuitatis edificate in litore. que antiq̃tus cenereth dicebat. Ez ab herode tetrarcha reedificata ⁊ ãpliata tiberias eſt vocata in honore tyberij ceſaris. ⁊ ſeq̃bat eũ multitudo magna. q̃ videbant ſigna q̃ faciebat ſup his q̃ infirmabant. Vñ marci. vj. p̃currẽtes vniuerſam regionẽ illã ceperũt in grabatis eos q̃ ſe male habebant circũferre. vbi eũ audiebant eſſe ⁊ ſanabat oẽs. Subijt ergo in mõtẽ Ly. q̃ erat loc⁹ deuotiõis ⁊ doctrine aptus. ⁊ ibi ſedebat cũ diſcipul⁹ ſuis docẽs eos ⁊ conſolãdo eos. erat ãt p̃imũ paſca dies feſt⁹ iudeorũ. Sciendũ ſm tho. de aq̃no. q̃ i ſequẽti paſca fuit xp̃s crucifix⁹. vt hr̃ Joh. xiij. Und̃ ab iſto miraculo ſcz ꝺ q̃nq̃ panib⁹ vſq̃ ad paſſionẽ xp̃i fluxit vn⁹ ãnus. Ad iſtud paſca nõ aſcẽdit xp̃s vt aſpectu ſuo nõ excitaret furorẽ ⁊ inuidiã iudeorũ. Cũ ſubleuaſſz ergo oculos Jeſus ⁊ vidiſſet. q̃ multudo maxima venit ad eũ. ſcz ppt̃ deuotionem Vñ dr̃ Mat. xiiij. q̃ ſecute ſunt euz turbe pedeſtres de ciuitatibus. Ly. tantum em̃

91

desiderabãt audire xp̃m. q̃ obmiserũt apportare alimẽta. ꝓpter qđ necessariuꝫ fuit fieri hoc miraculũ. dixit ad philippũ. Ꝯ quare nõ querit a iuda q̃ erat dispensator Rñdet btũs Tho. sup Joh. q̃ philippus erat oriũdus de illa patria. ⁊ iõ specialem solicitudinẽ gerebat de turba. vñ emem⁹ panes vt mãducent hi. Hoc aũt dicebat tẽptãs eũ. Tho. xp̃s nõ quesiuit vt addisceret. ſꝫ vt philippũ ꝓbaret. ipe em̃ sciebat q̃d facturus esset. Rñdit philippus. ducẽtoꝝ denariorꝝ panes nõ sufficiũt eis. Ly. q. d. Paupes sum⁹. tantã pecuniã hr̃e nõ possum⁹. ⁊ si haberem⁹ non sufficeret ꝓ refectiõe eorꝝ. Jõ sequit. vt vnusquisq̃ modicũ q̃d accipiat. Tho. et est argumentuꝫ expressum q̃ xp̃s cũ tota familia sua ñ habebat ducẽtos denarios. Hodie tñ paruꝫ videt vni clerico vel epõ hr̃e centum marcas annuatim. ⁊ vtinã bene expendãt. dic ei vnus ex discipulis eius andreas frat̃ simonis petri. Est puer vn⁹ hic qui hz q̃nq̃ panes ordeaceos ⁊ duos pisces. Et puer iste dr̃ fuisse marcialis qui fuit de parẽtela sancti petri ⁊ andree fratrũ. Vñ Crisꝰ. andreas erat excellẽtior in fide q̃ philippus nõdũ pfect⁹. qr videt aliqualiter credidisse q̃ possent p xp̃m multiplicari panes isti qđ ãt addit. sed hec q̃d sũt int̃ tãtos. ostẽdit imbecillitatẽ fidei ei⁹. Putabat em̃ q̃ ñ sic sufficeret parũ sic̃ multũ. Nec plene captebat oñipotentiã xp̃i. Equal̃r em̃ poterat satiare multitudinẽ de paucis sic̃ ꝺ mltis. dixit ergo iesus. facite hoies discũbere. id est. ordinate sedere ad comedendũ ⁊ ap̃li obediẽtes v̄bo xp̃i ita fecer̃t. nõ interrogãtes q̃d deberẽt hoies comedere. erat aũt fenũ multũ in loco. Ly. h̃ interponit̃ ad oñendũ q̃ loc⁹ erat apt⁹ ad sedenduꝫ. Tho. terra em̃ illa valde calida est. ⁊ iõ tẽpestiuius metũt q̃ nos h̃ in terris nostris. ergo circa pasca habuer̃t fenum in pratis. discubuer̃t ergo viri q̃si nũero quinq̃ milia. exceptis mulieribus ⁊ puulis. q̃ nõ numerãtur h̃ ꝑm legalẽ ꝯsuetudinẽ. ſꝫ solum modo viri a vigiti ãnis ⁊ supra. vt hr̃ Numeri. j. c. Attẽde ꝑm hiero. q̃ cuilibet millenario correspõdebat vn⁹ panis. accepit ergo iesus pães. scz in manib⁹ suis. Tho. ⁊ sic panes illi mltiplicati sũt in manib⁹ suis v̄tute oipotẽtie sue. Et q̃ potuit panes illos sic mirabilr̃ mltiplicare. p̃t etiã panez in corp⁹ suũ v̄tere. ⁊ cũ gras egisset. i. cũ bñdixisset panes eo mõ q̃ solit⁹ erat bñdicere mẽsam. In h̃ dat nob exẽplũ. vt in p̃ncipio mẽse dicamus bñdicite. q̃ sciunt. aut vnũ pr̃ nr̃. Et in fine mẽse gras deo. qr oia bõa tpalia sũt dona dei. distribuit discumbẽtib⁹. Tho. nõ ipe p se ſꝫ p discipulos dedit ei discipul⁹ ⁊ discipli apposuer̃t turbis vt dr̃ Mat. xiiij. silr ex piscib⁹ q̃tũ volebat. i. vsq̃ ad saturitatẽ. vt ãt ipleti sũt. id est abũdanr̃ refecti. dixit discipul⁹ suis. nõ turbis qr discipuli fuer̃t fuitores. ⁊ iõ voluit vt ipi reliq̃as leuarẽt. colligite que supauerãt fragmenta ne peãt. ꝑcepit hec xp̃s ad ꝯfirmationẽ deitatis ⁊ manifestationẽ miraculi. Tho. i hoc dat nob xp̃ianis exẽplũ vt post prãdiũ reliq̃e nõ dispdanr̃. ſꝫ ꝑpr̃ paupes colligãtur. collegerũt ergo ⁊ impleuerũt. xij. cophinos fragmẽtoꝝ ex q̃nq̃ panib⁹ ordeaceis ⁊ ex duob⁹ piscib⁹ q̃ supfuerũt his q̃ mãducauerãt. Ly. h̃ dicit ad euidẽtiã miraculi q̃ pl⁹ remãsit q̃ a p̃ncipio appositũ fuit. Tho. ex iam dictis ꝑz q̃ pares erãt cophini nũero apl̃oꝝ. In q̃ mõstrat̃ q̃ doctrina apl̃oꝝ p totũ orbem erat distribuẽda ex reliquijs doctrine xp̃i. illi q̃ hoies cũ vidissent qđ fecissz signũ. Tho. tã magnũ ⁊ aptũ ⁊ tã optunũ. in mltiplicatiõe panũ. ⁊ in multitudine reliq̃aꝝ. dixer̃t h̃ est v̄e ꝓpha. Ly. iudei sciebant q̃ xp̃s erat ꝓmissus in lege p moysen tã q̃ ꝓpha ceter. excellẽtior. vt hr̃ Deut. xviij. Prophetã de gẽte tua ⁊ de fratrib⁹ tuis sicut me suscitabit tibi dñs de⁹ tu⁹. ipm tanq̃ me audies. Hoc est ipletũ in ipo dño nostro iesu xp̃o. ergo dicebãt. h̃ est v̄e ꝓphe ta. i. ille magn⁹ ꝓpha ꝓmissus nob a moyse. q̃ v̄turus est in mũdũ. ad ipm saluãdũ. Sic aũt nõ venerat alij ꝓphe. ſꝫ solũ ad denũciandũ isti⁹ aduẽtũ. Circa pñs euãgeliũ vbi agit̃ de illo ꝙuinio q̃nq̃ panũ. Quer̃it primo q̃ mistri fuer̃t in illo ꝙuinio. Respõdet̃ q̃ discipli xp̃i q̃b⁹ xp̃s dixit. Facite hoies discũbere. Et marcialis fuit puer iste q̃ habuit q̃nq̃ panes ⁊ duos pisces. vt hr̃ in legẽda sua. Secũdo querit̃ quot fuerũt ꝙuiue. quia forte q̃nq̃ milia virorꝝ. Ꝯ cur nõ noiant̃ femine cũ tales hodie plus q̃ viri seq̃ videant̃ xp̃m in audiendo ꝑmones in ꝓceptiõe eucharistie. ⁊ in ecclesiarũ frequẽtatiõe. Rñdet Theophilus. Scripture ꝯsuetudinẽ sequit̃ hic Joh. que scriptura solũ a. xx. annis vsq̃ ad quinq̃gita numerat viros ad bella aptos sic̃ moyses

fecit. Nume. j. Queritur tertio quis fuit magister et cocus in conuiuio. Respondetur quod xpus qui accepit panes in manus suas in signum quod sua potentia que creauit celum et terram. que gubernat mundum posset multiplicare panes. Non nouos panes creando. secundum Tho. in. iij. parte summe. sed preiacentes multiplicando. similiter ex piscibus quantum volebat. Quarto queritur an panes isti et pisces fuerint optimi et sapidissimi Respondet Jacobus ianuensis. Credendum est quod sic saltem in sua specie et a simili probat per Crisostomum. super illud Joh. ij. vbi xpus in nuptijs mutauit aquam in vinum vbi sic dicit talia sunt xpi miracula vt multo his que per naturam fiunt speciosiora et vtiliora fiant. Quinto queritur. Cur non vinum propiauit hominibus isti quis sic pauit quinque panibus et duobus piscibus Respondet quod potuit esse vt panes et pisces proprietatem habuerint tam cibi quam potus Sic etiam adhuc hodie apothecarij sciunt conficere electuaria cibi simul et potus naturam habentia.

Dominica in passione domini. Euangelium secundum Johannem. viij.

In illo tempore. Dicebat iesus turbis iudeorum et principibus sacerdotum. Quis ex vobis arguet me de peccato. Si veritatem dico vobis quare non creditis mihi. Qui est ex deo verba dei audit. propterea vos non auditis. quia ex deo non estis Responderunt ergo iudei et dixerunt ei. nonne bene dicimus nos quia samaritanus es tu et demonium habes. Respondit iesus ego demonium non habeo. sed honorifico patrem meum. et vos inhonorastis me. Ego autem non quero gloriam meam. Est qui querat et iudicet Amen amen dico vobis. si quis sermonem meum seruauerit mortem non videbit ineternum. dixerunt ergo iudei. nunc cognouimus quia demonium habes. abraam mortuus est et prophete et tu dicis. si quis sermonem meum seruauerit mortem non gustabit ineternum. nunquid tu maior es patre nostro abraam qui mortuus est. et prophete mortui sunt. Quem teipsum facis. respondit iesus. si ego glorifico meipsum. gloria mea nihil est. est pater meus qui glorificat me quem vos dicitis. quia deus noster est. est. et non cognouistis eum. ego autem noui eum. et si dixero. quia non scio eum. ero similis vobis mendax. sed scio eum. et sermonem eius seruo. Abraam pater vester exultauit vt videret diem meum. vidit et gauisus est. Dixerunt ergo ad eum iudei. Quinquaginta annos nondum habes et abraham vidisti. dixit eis iesus. Amen amen dico vobis. antequam Abraham fieret. ego sum. Tulerunt ergo lapides vt iacerent in eum Jesus autem abscondit se et exiuit de templo. Postilla.

Vis ex vobis arguet me de pctō. Joh. viij. Hystoria huius euangelij facta est anno xpi. xxxij x. kal. octobris. feria. iij. inditione. v. Ante initium illius euangelij scribit sanctus Joh. in eodem capitulo. quod iudei dixerunt christo. Pater noster abraam est. Dicit eis iesus. Si filij abrae estis opera abrae facite. Nunc autem queritis me interficere hoiem qui veritatem vobis locutus sum. quam audiui a deo. hoc abraam non fecit. Et post pauca vos ex patre diaboli estis et desideria patris vestri vultis facere. Ille homicida erat ab initio et in veritate non stetit. quia non est veritas in eo. Cum loquitur mendacium ex proprijs loquitur. quia mendax est et pater eius. Tunc immediate sequitur euangelium hodiernum [Quis ex vobis arguet me de pctō] Ly. q. d. Si habetis aliquod peccatum quod possit super me ostendere paratus sum audire. et me rationabiliter purgare. et ideo cum hoc non possitis facere [si veritatem dico vobis] si propter quam [quare non creditis mihi] Et subdit causam dicens [qui ex deo est verba dei audit] Notandum quod aliquid ex deo est dupliciter Vno modo secundum naturam. et sic omnis creatura est ex deo qui est largitus ei esse. Alio modo sunt specialiter ex deo per gratiam vt qui recte credunt in deum et mandata eius seruant. De illis dicit dominus [qui ex deo est verba dei audit] delectabiliter et libenter. Nam qui deum diligit. libenter de eo loqui audit [propterea vos non auditis] .i. non recipitis nec creditis. nec etiam intelligere curatis verba dei de ore meo [quia ex deo non estis] et per consequens sequitur quod sitis ex diabolo non per creationem. sed per imitationem Tho.

ex deo nanq; sunt ꝼm naturā. sed ex deo ñ sunt vicio ⁊ prāua affectione| Rñderūt ergo iudei ⁊ dixerūt ei |Ly. Modus hoim inuidox ⁊ pessimox qui nesciūt rationabiliter rñdere. est ad ꝓuicia se cōuertere. ⁊ iō iudei nō habētes q̄d rōnabiliter christo responderēt ad cōuitia se ꝓuertūt dicentes. |nōne benedicim⁹ nos qz samaritan⁹ es |. Et in hoc intēdunt xp̄o conuitiari. Tho. Erant em̄ samaritani viles ⁊ abiectissimi. ꝼm opinionē iudeox. Unde Joh. iiij. Nō em̄ coutūtur iudei samaritanis .Ly. licet christus esset iudeus genere. ⁊ nō samaritanus. tñ vocāt eū samaritanū. qz vulgare erat apud iudeos q; homines malos ⁊ eis odibiles vocabāt samaritanos q̄uis eēnt iudei. talis aūt erat xp̄s ꝼm reputationem eox. iō vocabāt eū samaritanū| ⁊ demonium habes |Ly. hoc em̄ dicebāt de christo Primo ꝓp̄t miracula que faciebat q̄ magicis artib⁹ imputabāt. vt ꝑz Luc. xj. In beelzebub p̄ncipe demoniox eiecit demonia. Secūdo qz secreta cordiū ipox frequēter dicebat. Et qz aliq̄n quedā alta ⁊ ꝓfunda loquebaī que nō intelligebāt ꝓp̄t qō eum arrepticiū dicebāt ⁊ insanū. vt patet Joh. x. Dicebāt aūt multi ex ipis demoniuz habet ⁊ insanit cur vultis eū audire| Respōdit iesus |Hic ponit ipius christi mansueta rñsio. qz cū maledicere⁊ nō maledicebat ſ. Pet. ij. |ego demoniū nō habeo |qō patet qz demones expellebat .| ſz honorifico patrē meū |ſcz oīa que facio referēdo ad gloriā eius. ⁊ virtuti eius attribuendo| et vos inhonorastis me |id est .intulistis mihi opprobria ⁊ ꝓuicia. vocādo me samaritanū ⁊ demoniacū| ego gloriā meā nō quero |supple in p̄nti. qz vita christi in paupertate ⁊ abiectiōe existēs glorie mūdane erat ꝓtraria| est qui q̄rat |ſcz deus pater| ⁊ iudicet |de illis qui me inhonorāt vindictaz faciēdo de ipis. Nō factū est .q̄n in vindictā mortis xp̄i destructa est ciuitas ⁊ tēplū ⁊ ppls occisus ē ⁊ captiuatus p romanos impatores.| Amē amē dico vob |.i. fideliter. ⁊ duplicaī ad maiorē affirmationē.| si q̄s ꝼmonē meū ꝼuauerit |Tho. in corde p fidē. in ore p ꝓstantē ꝓfessionē. in ope p bonā opationē| nō gustabit mortē ī eternū | ſcz eterne dānationis| dixerūt ei iudei |intelligētes q; loquereī de morte corporali. |nūc cognouim⁹ qz demoniū habes |Ly. quasi diceret. ꝑus tātū opinabamur te habere demoniū. sed nūc sum⁹ certi q; ita est. qz nulla falsitas est a deo. sed a diabolo q̄ē pater mendacij. verbū aūt tuū est aptū mēdaciū Ad cuius ꝓbationē inducūt| Abraam mortuus est ⁊ prophete |q̄ tū ꝼmonem dei ꝼuauerūt q̄ est maioris vtutis q; sit ꝼmo tuus. et iō patet falsum qō tu dicis .| si q̄s ꝼmonē meū ꝼuauerit nō gustabit mortē in eternū .nunquid tu maior es p̄re nr̄o abrā qui mortuus ē |Cui primū data ē circūcisio. ⁊ facta est ꝓmissio de xp̄o. vt patz Gen. xxij. In semine tuo benedicētur oēs gentes| Et ꝓphete |q̄bus deus locut⁹ est |mortui sunt |Sciendū q; xp̄us loquebaī de morte spūali. Jp̄i aūt acceperūt ō morte corpali| quē teip̄m faci |ſcz tu filii carpētarij Mar. vj. qz manifestū est q; te iactas et ad vanā gloriā de te falsa dicis.| Rñdit iesus. si ego. |ſcz inquātū hō| glorifico me ip̄m gloria mea nihil ē |.i. vanū quid ⁊ falsa gloria| est pater meus q̄ glorificat me |. Ly. p miraculox opationē. Et postea glorificabit p resurrectiōis ⁊ ascēsionis gloriam| quē vos dicitis qz deus noster ē. ⁊ nō cognouistis eū |Tho. licet p fidē cognosceret vnū deū .nō tamē nouerāt eū in q̄tū pater. nec sciebāt eū hr̄e filiū naturalem. hoc em̄ p christū declaratū fuit. Unde Joh is xiij. Pater manifestaui nomen tuū hoib⁹ quos dedisti mihi| ego aūt noui eū .⁊ si dixero qz nescio eū ero similis vob mēdax |. Ly. Sicut estis mēdaces asserēdo vos eū agnoscere cū tamē eū non cognoscatis. ita essem mendax si assererē meip̄m ignorare. |Sed scio eū ⁊ ꝼmonē eius ꝼuo |.i. voluntatē eius facio. hoc xp̄s addidit. qz ꝑa cognitio p opa demōstrat| Abraam p̄r v̄r | nō imitatiōe sanctitatis sed ꝓpagatōe carnis| exultauit |.i. cū quadā fiducia ⁊ exultatiōe desiderauit| vt videret diē meum |. id est tp̄s istud incarnationis mee| vidit ⁊ gauisus est |Tho. vidit em̄ abraā p fidē et p spiritū ꝓphetie incarnationē xp̄i futurā Et ex hoc gauisus ē ꝓpter redēptionē suā ⁊ totius generis hūani| dixer̄ ergo iudei ad eū. Quinquaginta ānos nondū habes ⁊ abraā vidisti |q. d. mētiris. Cryſ. Quadraginta annos nō habebat. q̄re tot ānos ꝓposuerūt. rñdz ꝓpter delicatā nature cōplexionē. ꝓpter laboz multitudinez. ꝓp̄t illius terre caliditatē. ꝓpter multā paupertatē ꝓsumptus ⁊ attenuatus videbaī maioris etatis q̄ esset| dixit eis iesus. Amen

amen dico vobis anteq̄ abraam fieret ego sum ¶Unde Aug⁹. non dicit ego fact⁹ fuz. quia eius esse non incepit. nec dicit fui. q̄a preteritum tempus diuinitas non habet. Tho. Uerbū pn̄tis temporis maxime cōuenit eternitati vbi nulla est preteritio nec successio. sed omnia sunt presentia¶ tulerūt ergo lapides vt iacerēt in eū ¶tanq̄ blasfemū. reputauerūt eum ideo blasfemū quia preferebat se abrae. et equabat se deo. et iō volebāt eum lapidare. Sciendū q̄ xp̄s q̄tidie lapidatur a malis christianis. q̄a q̄t malas cogitationes quis sciēter recipit in cor suum cum delectatione z consensu. q̄si tot lapides mittit in ieſum¶ ieſus autē abscondit se ¶Lyra. nō occultādo se retro parietem. vel aliud huiusmodi. sed vtute diuinitatis se reddēdo eis inuisibilem¶ z exiuit de tēplo ¶nō ex timore sed ex dispensatione. quia noluit lapidari sed crucifigi. Cū a suis discipulis videbatur qui secuti sunt eum. Unde Aug⁹. Quid magnum erat vt eos continuo terra absorberet. z pro lapidibus infernum daret. sed tunc patientia erat exercenda. nō potentia. vt nobis patientie daret exemplum. Circa p̄s euangeliū vbi dicitur. Tulerunt ergo lapides vt iacerent in eum. Notanduz q̄ hugo ō prato dicit. q̄ christus passus est p nob̄ abluendis. quia magnis sordibus peccatorū inuoluti eramus. Unde Apocal'. j. Lauit nos in sanguine suo. Secūdo passus est p nobis redimendis. quia omnes sub ptāte diaboli tenebamur. pro debito primorum parentum ad inferos descendentes. Ideo xp̄us se tradidit vsq̄ ad mortē. vt nos liberaret. Esa. liij. Uulneratus est propter iniquitates nostras. z attritus est propter scelera nostra. Et sic christ⁹ nos lauit z redemit. In cuius figura de latere christi pēdentis in cruce. exiuit sanguis z aqua. Ut dicitur Joh. xix. scz aqua ablutiōis z sanguis redemptionis. Tertio passus est pro nobis viuificandis. quia omnes in peccatl mortui eramus. Unde Greg⁹. Mortē nostram scz culpe moriendo destruxit Exemplum. sicut pellicanus effundendo sanguinem suum super filios mortuos resuscitat z viuificat. Sic et christus per suū sanguinem nos viuificauit. Unde in ¶P̄s. cj. Similis factus suz pellicano. Quarto passus est pro nobis saluandis. quia omnes mortali in infirmitate prostrati iacebamus. vñ ¶P̄s. cvj. ¶Misit verbū suuz z sanauit eos Unde Aug⁹. de latere in passione Christi fluxerunt omnia sacramenta. que sunt anime languentis efficacissime medicine Quito passus est pro nobis. ad celum ciuitatez nostram reducendis z intromittendis q̄a omnes exulabamus. Exemplum sicut rex vincens regem inimicum suum qui terraz et subditos suos sibi abstulerat vincit euz cathenis in carcere z bona eius diripit. et omnes captiuos quos tenebat liberat z exules ad ciuitatē reducit. Sic christus fecit diabolo quem in cruce debellauit et in infernum cathenis vinctum misit. Et oñes homines quos tenebat captiuos liberauit z ad celum reduxit.

In die palmarum.

In illo tempe. Luz appropinq̄sset ieſus hierosolimis z venisset betphage ad montē oliueti tc̄. ¶Hoc euāgeliū cum sua postilla quere in p̄ma dn̄ica aduēt⁹.

In die sancto pasce. Euāge. ſm ¶Marcū. xvj.

In illo tēpore. Maria magdalene z maria iacobi z salome emerūt aromata vt veniētes vngerēt ieſuz. Et valde mane vna sabbatoz veniūt ad monumētum orto iam sole. Et dicebāt ad inuicē Quis r̄uoluet nob̄ lapidē ab ostio monumēti. z respiciētes viderunt reuolutū lapidē. Erat quippe magnus valde. Et introeuntes in monumētū viderūt iuuenē sedentem in dextris cooptū stola cādida. et obstupuerūt. qui dicit illis. nolite expauescere. ieſum queritis nazarenū crucifixū. surrexit nō est hic Ecce locus vbi posuerūt eū. Sed ite z dicite discipulis eius z petro. q̄ precedet vos in galileā. ibi eum videbitis sicut dixit vob̄.

¶Postilla.

Aria magdale-

ne ⁊ maria iacobi ⁊ salome emerũt ⁊c. Mar. xvj. Hystoria huius euãgelij facta est Anno christi. xxxiij. Et totidez diebus quot fluxerũt a festo natalis dñi vsq; ad pasca sequẽs. vj. kal'. aprilis. luna. xvij inditiõe. vj. Ante initiũ illius euãgelij scribit sanctus Mar. q; ioseph ab arimathia ciuitate. accepto corpe iesu inuoluit sindone mũda. ⁊ posuit in monumẽto suo nouo qđ erat excisuz in petra in q̃ nondũ quisq; positus fuerat. ⁊ aduoluit lapidẽ ad ostiũ monumẽti. Maria aũt magdalena ⁊ maria iacobi aspiciebãt vbi poneret. Et cum trãsisset sabbatũ Maria magdalene ⁊ maria iacobi ⁊ salome. In hoc euãgelio ꝑmo fit mẽtio de deuotiõe illarũ sanctarũ mulierũ q̃ fuerũt tres. q̃ dilexerũt christũ in vita. qz sequebãtur eũ. ⁊ alie multe mulieres q̃ ministrabãt ei de facultatib⁹ suis. Dilexerũt eũ etiã in morte. qz sequebãtur eum in cruce pendentẽ. Dilexerũt eũ post mortẽ ideo vnguẽta portauerũt vt corpus ei⁹ vngerẽt. ⁊ hoc est qđ hic dr. Maria magdalene que fuit sozor sancte marthe ⁊ sancti lazari ⁊ maria iacobi minor. q̃ cleophe filia fuit. ⁊ vxor ipius alphei. ⁊ maria salome filia. ⁊ vxor zebedei. ⁊ mater illoz duorũ apl'oz. scz Jacobi minoris ⁊ Johannis euãgeliste. Et ꝑma illarũ nihil christo attigebat nisi fide ⁊ deuotiõe scz Magdalene Alie due erãt matertere christi. scz sorores Marie virginis. emerũt aromata. i. vngenta aromatica. vt venientes ad monumentũ. vngerẽt iesum. id est. corpus dñi iesu qđ de cruce positũ viderũt in sepulcro reponi. Consuetudo eñ erat iudeoz vngere corpa mortuoz vt ꝓseruarentur a fetore. ab incineratiõe. ⁊ a vermiũ corrosione. Dz ille mulieres erãt decepte. qz cuz corp⁹ xpi deitate esset inbalsamatũ si ꝑ mille ãnos iacuisset in terra nec potuisset putrefieri. nec incinerari. nec inde vermes generari. Unde in ps̃. xv. dr. Nec dabis sanctũ tuũ videre corruptionẽ. ⁊ valde mane. Jacob⁹ ianuensis. Si erat valde mane. quõ ortus erat iã sol. Dicẽdũ est q; ille mulieres in ciuitate habitabãt. sepulcrũ aũt extra ciuitatẽ erat. Et sic valde mane veniũt. i. venire incipiũt sed iã ortus erat sol qñ puenerunt Vel sol dr ipe xpus. q̃ ort⁹ erat. i. surrexit. vna sabbatoz. intelligẽdũ est ꝑma die a sabbato q̃ nũc dñica dies dr. Judei enim dies noiant a sabbato dicẽtes. Prima sabbati. scda sabbati. tertia sabbati ⁊c. veniunt ad monumẽtũ. q̃rit q̃re vgo maria ñ venit cũ istis mulierib⁹ ad monumẽtũ Respodet q; btã vgo sciebat q; xps resurrexerat. ⁊ q; in monumẽto corp⁹ ei⁹ nõ erat Nã pie credẽdũ ẽ q; añ oẽs hoies iã sibi apparuerat. Nã xpus ꝓcepit honorare prem ⁊ matrẽ. Dz q̃lis honor eẽt si aliq̃s vltra mare veniẽs psonas extraneas ꝑmo visitarz ⁊ ad matrẽ ꝺ sua absentia desolatã vltimo visitandã accederet. Dic xps matrẽ ñ multũ honorasset si ꝑus alios de sua resurrectione letificasset. ⁊ tandez matri desolate apparuisset. Itẽ qz ipa ꝑ ceteros hoib⁹ in morte sua maiori dolore pfusa fuit. Jõ merito ꝑ oib⁹ hoib⁹ de resurrectiõe sua ꝑmo letificari debuit. ⁊ dicebãt ad inuicẽ. q̃s reuoluet nob lapidẽ ab hostio monumẽti. Ly. q.d. Nõ possum⁹ reuoluere p nosipas. qa magn⁹ valde. Dico q̃ sciẽdũ q; monumẽtũ triplr clausum erat. s. grãdis lapidis ad ostiũ aduolutiõe. sigilli appositiõe. ⁊ militũ deputatiõe. Dz xpus q̃ exiuit de clauso vtero vginis ipe de sepulcro exiuit saluis sigillis. ⁊ respiciẽtes viderũt reuolutũ lapidẽ ꝑ angelũ qui venerat ad manifestandã xpi resurrectionez. vt pz Mat. xxviij. Angel⁹ aũt dñi descẽdit de celo ⁊ reuoluit lapidẽ ⁊ sedit sup eũ ⁊c. Et introeũtes in monumẽtũ. i. intra clausuraz q̃ erat circa monumẽtũ. viderũt iuuenẽ sedentẽ in dextris cooptũ stola cãdida. ⁊ obstupuerẽt. Mat. xxviij. dr. Ecce terremot⁹ fact⁹ est magn⁹. Glo. sicut terra in passione tremuit ⁊ mota est in tristicie signũ. sic in resurrectiõe mota ẽ in signũ leticie. silr sol clarior apparuit i illa die. vñ maxim⁹ i ꝑmõe Nã ⁊ solẽ ipm arbitroz clariorem solito in hac die. ncẽ ẽ eñ vt i ei⁹ resurrectiõe gaudeat in c⁹ passione ꝺdoluit. q̃ dic illis. nolite expauescere. Inuaserat eñ eos timor ex insolita apparitiõe ãgeli. ⁊ ex visiõe custodũ qz iacebãt ibi tãq; mortui. iesuz q̃rit nazarenũ crucifixũ. surrexit ñ ẽ hic. Rab. Nõ ẽ h ꝑ pñtiam carnis. q̃ tñ vbiq; ẽ ꝑ pñtiã manifestatis. Ecce loc⁹ vbi posuerunt eũ. q.d. Si mihi nõ vultis credere. vacuo credat sepulcro. sed ite dicite discipulis eius ⁊ petro. Un Greg⁹. Petrũ vocat ex nomine. ne despet ex negatiõe. Si eñ eũ noiatiz nõ exprimeret. q̃ mgr̃m negauerat. venire ad

discipl'os nõ auderet. vñ Hiero. specialit' dic̃ petro. qꝛ indignũ se iudicabat discipulatu dũ ter negauit mgr̃m. sꝫ pctã ñ nocẽt qñ nõ placẽt| qꝛ p̃cedet vos in galileaꝫ ibi eũ videbitis |scꝫ ꝑsonaliter| sic̃ dixit vob̃ | scꝫ iminẽte sue passiõis tpe. vt pꝫ Math. xx vij. Postq̃ ãt surrexero p̃cedã vos i galileã. ibi me videbit| vñ d̃ h̃ etiã hr̃. Mat. xx viij. Ex p⁹ resurrectionẽ xp̃i vndecim discipuli abierũt in galileã in montẽ vbi ꝯstituerat ill'iesus. ⁊ vidẽtes eũ adorauer̃t Et notãdũ q̃ ex euãgelijs colligit̃. q̃ xp̃s decies apparuit p⁹ resurrectionẽ suã ⁊ in ip̃a die resurrectiõis q̃nquies apparuit ad corroborandũ fidẽ in cordib⁹ fideliũ suorum. Primo soli marie magdalene sb̃ specie ortulani. vt pꝫ Joh. xx. Scd̃o mulierib⁹ d̃ se sepulcro reũtentib⁹ se ostẽdit ⁊ eas de sua resurrectiõe letificauit. vt pꝫ Joh. xx. Tertio petro ꝓpt̃ abnegatiõeꝫ xp̃i. ⁊ mesto crist⁹ se manifestauit. vt pꝫ Lu. xxiiij. Surrexit dñs v̄e ⁊ apparuit simoni. Quarto duob⁹ discipulis in emaus eũtib⁹ ⁊ de ip̃o loquẽtibus in specie ꝑegrini. vt pꝫ Luc̃. xxiiij. Quito decẽ apl'is cũ sero factũ esset et fores essent clause ꝓpt̃ metũ iudeoꝝ venit iesus ⁊ stetit i medio eoꝝ dixit eis. pax vobis. ⁊ thomas tũc nõ erat cũ eis. vt hr̃ Jo. xx. Istas q̃nq̃ apparitiões repñtat sacerdos in missa q̃nq̃es v̄tẽdo se ad ppl'm. ita q̃ tertia q̃ fit in silẽtio significat apparitiõꝫ factã petro. eo q̃ nescit̃ vbi facta sit Sexto apparuit oĩb⁹ discipulis pñte thoma. s. octaua die resurrectiõis. vt pꝫ Joh. xx. Septimo ad mare tyberiadis. vt pꝫ Joh. xxj Octauo. xj. discipul'in galilea in mõte. vt pꝫ Mat. xx viij. Nono vndeci apl'is recũbẽtib⁹ in cenaculo in hierl'm. vt pꝫ Mar. vlti. Decio in mõte oliueti qñ ascẽdit in celũ. vt pꝫ Lu. xxiiij. Et q̃uis pluries apparuerit ñ legunt̃ tñ in euãgelijs plures eius apparitiões p⁹ resurrectionẽ suã qꝛ oĩa nõ sũt scripta. vt ioh. fatet̃. Vñ circa pñs euãgeliũ qd̃ loquit̃ de trib⁹ mlierib⁹. Est sciendũ q̃ mlieres cõiter hñt tres laudabl'es cõditiões. Prima q̃ frequẽter sunt verecũde. Rõ. qꝛ timide sunt ⁊ valde appetitiue laudis. iõ timẽt inhonesta facere. Scd̃a cõditio. q̃ cõiter sũt pie ⁊ misericordes. rõ qꝛ molle cor hñt nõ potentes durũ quid sustinere. Tertia q̃ cõiter excedunt. vel si sunt misericordes nimis sũt tl'es. si crudeles tũc nimis sunt tales. similiter de verecundia ⁊ inuerecũdia. Sil'r habẽt ml'ieres tres malas ꝯditiões. Prima q̃ cõiter sũt garrule ⁊ litigiose. Scd̃a q̃ sũt supbe Tertia q̃ sũt icredule ⁊ supsticiose plusq̃ viri. h̃ hñt ab Eua q̃ pl⁹ credidit ꝑpẽti q̃ deo.

Feria secũda pasce. Euãgelium ꝑm Lucam. xxiiij

In illo tẽpore Duo ex discipulis iesu ibãt ip̃a die in castellũ qd̃ erat in spacio stadioꝝ lx. a hierusalez noĩe emaus. ⁊ ip̃i loq̃bant̃ ad inuicẽ de his oĩb⁹ que acciderãt. Et factũ est dũ fabularentur ⁊ secũ quererẽt. ⁊ ip̃e iesus appꝓpinq̃ns ibat cũ illis. oculi ãt illorũ tenebant̃ ne eũ agnoscerent. et ait ad illos. Qui sunt hi sermones q̃s ꝯfertis ad inuicẽ ambulãtes. et estis tristes. Et rñdẽs vnus cui nomẽ cleophas dixit ei. Tu sol⁹ peregrin⁹ es in hierusalẽ ⁊ nõ ꝯgnouisti q̃ facta sunt in illa his dieb⁹ quibus ille dixit. q̃. ⁊ dixerũt. de iesu nazareno. qui fuit vir ꝓpheta potẽs in ope ⁊ ꝑmone corã deo ⁊ oĩmi ppl'o. ⁊ quõ tradiderũt eũ summi sacerdotes ⁊ p̃ncipes nostri in dãnationẽ mortis. ⁊ crucifixerũt eũ Nos aũt sperabam⁹ quia ip̃e esset redẽpturus isralel. ⁊ nunc sup hec oĩmia tertia dies est hodie q̃ hec facta sunt. Sed ⁊ mulieres quedam ex nostris terruerũt nos. q̃ ante lucem fuerũt ad monumentũ ⁊ non inuento corpore eius venerũt dicẽtes se etiã visionẽ angeloꝝ vidisse qui dicunt eũ viuere. ⁊ abierunt q̃dam ex nostris ad monumentũ et ita inuener̃t. sicut mulieres dixer̃t ip̃m v̄o non inuenerũt. Et ipse dixit ad eos O stulti ⁊ tardi corde ad credendũ in oĩmibus q̃ locuti sunt ꝓphe Nõne sic oportuit pati xp̃m ⁊ ita intrare in glorã suaꝫ. ⁊ incipiens a moyse ⁊ oĩbus ꝓphetis int̃pretabatur illis in oĩb⁹ scripturis

que de ip̄o erant ⁊ appropinq̄uer̄t castello quo ibāt. ⁊ ip̄e finxit se lōgius ire. Et coegerūt illū dicentes Mane nobiscū qm̄ aduesperascit et inclinata est iam dies. Et intrauit cū illis. Et factū est cuz recūberet cū illis accepit panē ⁊ benedixit ⁊ fregit. ⁊ porrigebat illis ⁊ apti sunt oculi eoꝝ ⁊ cognouerūt eum. ⁊ ip̄e euanuit ex oculis eoꝝ. Et dixerūt ad inuicē. Nōne cor nostruz ardēs erat in nobis dū loqueretur in via. ⁊ aperiret nobis scripturas ⁊ resurgentes eadem hora regressi sunt in hierusalem. ⁊ inuenerūt cōgregatos vndecim. ⁊ eos qui cum ip̄is erāt dicentes. ꝙ surrexit dn̄s vere ⁊ apparuit simoni. ⁊ ipsi narrabant que gesta erant in via. ⁊ q̄modo cognouerunt eum in fractione panis. Postilla

Vo ex discipulis iesu. Luc̄. xxiiij.

Hoc euāgeliū factū est eodē die quo supra immediate signatū est. Ante initiū illius euāgelij scribit sanctus Marcus. Ex iesus surgens mane p̄ma sabbati apparuit p̄mo marie magdalene de q̄ eiecerat septē demonia. Illa vadens nūciauit his qui cū eo fuerāt. Et illi audiētes qꝛ viueret ⁊ visus esset ab ea non crediderūt. Tūc sequit̄ euāgelium hodiernū. Duo ex discipulis iesu. ⁊c̄. Superiꝰ ꝓbata ē resurrectio xp̄i ꝑ apparitionē factā deuotis mulieribꝰ. sicut in euāgelio hesterno dictū est. Hic aūt ꝓbat̄ resurrectio xp̄i ꝑ apparitionē factā duobꝰ discipulis itinerātibus. ergo dic̄ euāgeliū hodiernū. duo ex discipulis iesu. Gor. nō ex vndecim apl̄is. sz ex septuaginta duobꝰ discipulis. q̄ꝝ vnus vocabat̄ cleophas. aliꝰ dr̄ fuisse lucas euāgelista q̄ ex hūilitate nomē suum tacuit. ibāt ip̄a die. scz resurrectionis dn̄ice. in castellū qđ erat. scz distans. spacio stadioꝝ. lx. a hierusalē. Sciēdū ꝙ stadiū dr̄ a stādo ⁊ hz centū vigīti passus. vn̄ dr̄ ꝙ hercules tot passus sb̄ vno anhelitu currebat ⁊ tūc stabat. vn̄ stadiū dr̄ spaciuz vniꝰ cursus. Et sedecim stadia faciūt vnū miliare. Et vnū miliare mille passus cōtinet. vn̄ patet ꝙ emaus nō distat a hierusalē ꝑ quattuor leucas integre. sed deficiunt q̄ttuor stadia. ⁊ factū est dū fabularent̄ ⁊ secū q̄rerēt nō de vanis. sz de his q̄ acciderāt. scz de opibꝰ iesu ⁊ morte eiꝰ. ⁊ ip̄e Jesus appropinq̄ns. Gor. scz corꝑaliter ⁊ etiam spūaliter. ibat cū illis. tanq̄z socius itineris. Et s̄m Glo. vt suā ꝓmissionē impleret. Dixerat em̄ vt hr̄. mat. xviij. vbi duo vel tres cōgregati fuerint in noīe meo. ibi ego sum in medio eoꝝ. Nā de corꝑe glorificato d. Augꝰ. ꝙ vbicūq̄z voluerit spūs ibi ꝓtinus erit ⁊ corpꝰ. oculi aūt eoꝝ tenebātur ne eū agnoscerēt. Ly. qꝛ incredulitas ⁊ dubietas eoꝝ demerebat̄ ꝙ xp̄s ꝯgnitionē sui corꝑis ab eis retardaret. vn̄ Greg. de se loquētibus p̄ntiā exhibet sz de se dubitātibus speciē cognitiōis aufert. q̄ sunt hi s̄mones q̄s ꝯfertis ad inuicē ambulantes ⁊ estis tristes. nō querit eo ignorāte. sz vt ex eoꝝ rn̄sione incredulitas ⁊ dubietas cōueniētius arguat̄. ⁊ rn̄dens vnꝰ cui nomē cleophas dixit ei. Tu solꝰ ꝑegrinus es in hierusalē. Ly. i. cū multi ꝑegrini his diebus venerint in hierusalē de diuers̄ partibꝰ mūdi. Mirū est ꝙ tu solus inter alios peregrinos ea q̄ sunt nota alijs ꝑegrinis ignoras. Quibus ille dixit. que. Et illi dixerūt ei. de iesu nazareno q̄ fuit vir ꝓpheta potēs in ope. scz miraculoꝝ. ⁊ s̄mone. id est. p̄dicationis ⁊ doctrine. Om̄es e[illegible] sic̄ ꝓphetā eū habebāt. ḡ dr̄. corā deo ⁊ oī populo. Nō corā supremis sacerdotibus. vnde sequit̄. ⁊ quō sūmi sacerdotes ⁊ p̄ncipes nostri. Gor. summi sacerdotes vocantur hic prelati clericoꝝ. p̄ncipes prelati laicoꝝ. tradiderūt eū. scz pylato. in dānationē mortis ⁊ crucifixerūt eū. qꝛ ad instantiā ⁊ petitionē iudeoꝝ pylatus fecit eū crucifigi. nos aūt sperabamus quia ip̄e redempturus esset israel. Gor. scz a tempali s̄uitute romanoꝝ ⁊ de spūali seruitute demonū ⁊ peccatoꝝ. Sic em̄ predictū erat in Ps̄. cxxix. Apud dn̄m misericordia ⁊ copiosa apud eū redēptio. ⁊ nūc sup hec oīa tertia dies ē hodie ꝙ hec facta sunt. scz dies resurrectionis a die scz q̄ hec facta sunt. id est a die pasceues q̄ xp̄s passus fuit ⁊ sepultus. sed ⁊ mulieres quedā ex nr̄is. scz Maria magdalene ⁊ maria iacobi ⁊ salome. terruerunt nos que ante lucē fuerunt ad monumentū ⁊ nō inuento corꝑe eius. quia xp̄s iam surrexerat. nō de nocte sz in

ip̄o puncto diei qđ vocat̄ diluculū| vene-
rūt dicētes se etiā visionē āgeloꝝ vidisse|
scz visione corpali in assumptis corporib⁹
| qui dicūt eū viuere |sed discipuli non cre
debant verbis mulierū plene| ⁊ abierūt q̄
dam ex nostris ad monumentuz |scz petr⁹
⁊ iohānes| ⁊ ita inuenerūt sicut mulieres
dixerūt |quia inuenerūt sepulcrū vacuum
corpe. ⁊ sola litheamia remāsisse| ip̄m v̄o
ñ inuenerūt. ⁊ ip̄e dixit ad eos |scz ex rñsi-
one eoꝝ arguens eos| O stulti |ꝓpter ce-
citatē intellectus| et tardi corde |ꝓpt̄ tar-
ditatē affectus| ad credendum in om̄ibus
que locuti sunt ꝓphete |de christi morte ⁊
resurrectiōe quas scripturas debebant in
telligere maxime quia fuerāt cū christo p̄n
cipaliter quādo discipulus talia loqueba-
tur| nōne sic oportuit pati christū |Lyra.
Tum ꝓpter patris preordinationē. tū ꝓ-
pter humanā redemptionē. tū ꝓpter scrip
ture impletionē| ⁊ ita intrare in gloriā su-
am |scz per passionē ⁊ mortē tanq̄ p artaz
viam ⁊ per angustā portā. ex hoc patet. ꝙ
fatui sunt qui sine tribulationibus volunt
intrare in gloriā alienā. cū christus p passi
onē suā intrauit in gloriā ꝓpriā. ⁊ hoc pro
pter nostrā informationē. scz vt discamus
quia per multas tribulationes oportz nos
intrare in regnū celoꝝ. vt hr̄ Actuū. xiiij.
| ⁊ incipiēs a Moyse ⁊ om̄ibus ꝓphet| |.
omnes em̄ de ip̄o ꝓphetauerunt. vt testat̄
beatus petrus Act. x. Huic om̄es ꝓphete
testimoniū perhibent| interpretabat̄ |id ē
exponebat| illis in om̄ibus scripturis que
de ip̄o erāt |Ly. Nō ꝙ om̄es scripturas q̄
de christo sunt explicaret qđ tam in breui
tpe nō fieret. sed explicabat q̄tum sufficie-
bat ad ꝓpositū ostendendū| et appropin-
quauerūt castello quo ibāt |scz duo predi
cti discipuli| ⁊ ip̄e |scz dn̄s iesus xp̄s| fin-
xit se longius ire |Glo. Talem exhibuit se
eis in corpe qualis apud eos erat in mēte.
scz extraneū ⁊ longius iturū. vnde Udal-
ricus di. Si quis dat p aliqđ opus vel per
verbū duplex aliq̄d intelligere qđ nō ē nō
itētōe fallēdi. sz intētiōe vtilitat| cōsequēt|
talē simulatōez nō eē pctm̄| ⁊ cogerūt illū |
id est obnixe rogauer̄t. desiderātes adhuc
audire ip̄m. vñ Greg⁹. hoc exēplo colligi-
tur. ꝙ peregrini nō solum ad hospiciū vo-
candi sunt sed etiā trahendi| dicentes māe
nobiscum |Ecce optima petitio. petūt em̄
diuinam cohabitationē ⁊ mansionē| quo-
niaz aduesperascit |q̄ ad noctis appropin
quationem| et inclinata est iam dies |quo
ad diei declinationē| et intrauit cum illis |
Ecce hospes ille cum quo veniunt omnia
bona Sap̄. vij. | et factum est cum discum
beret cum illis |sicut magister cum disci-
pulis| accepit panem ⁊ benedixit ⁊ fregit
⁊ porrigebat illis |Lyra. sicut cōsueuerat
facere ante passionem sic em̄ frangebat pa
nem ac si scinderetur cum cultello| ⁊ aper-
ti sunt oculi eorum |Lyra. quia volūtarie
se eis ostendit in effigie qua erat cognosci-
bilis ab eis. | ⁊ cognouerunt euz |scz in be
nedictione ⁊ fractione panis| ⁊ ip̄e euanu
it ex oculis eorum |scz subtrahendo ab eo-
rum aspectu corporali suā p̄ntiam corpora
lem| ⁊ dixerunt ad inuicē. Nōne cor nr̄m
ardens erat in nobis |scz ardore charitat|.
| duz loqueretur nobis in via ⁊ apiret |id
est. exponeret| nobis scripturas |scz nos i
struendo| ⁊ surgentes eadem hora regres-
si sunt in hiesulalem |Lyra. q̄uis em̄ iam
esset tarde tamen ex fidei feruore ⁊ remoto
iudeorum timore statiz regressi sunt in hie-
rusalem ad alios discipulos qui erāt inclu
si propter metum iudeorum. vt habet̄ Jo-
hānis. xx. ad nunciandu z eis christi resur-
rectionem| ⁊ inuenerunt vndeci m congre
gatos |scz apostolos. quia iudas ab eoruz
consortio recesserat. ⁊ Mathias nondum
electus erat| ⁊ eos qui cū ip̄is erant |scili-
cet. lxxij. discipulos vel om̄es vel aliquos
| dicentes illis |scz quos cōgregatos inue
nerāt| quia resurrexit dn̄s vere ⁊ apparu
it simoni |. i. petro. Quando aūt ista appa
ritio facta sit non legitur expresse. sed tunc
creditur fuisse facta quādo petrus postq̄
cucurrerat ad monumētū ⁊ viderat linthe
amina posita abijt mirans secum quod fa-
ctum fuerat. Notandum ꝙ pre om̄ibus vi
ris Petro prius apparuit post resurrecti-
onem suam. Et v̄m Gor. triplici ratione.
Primo vt peccatum trine negatiōis ei in-
dultum ostenderet ne desperaret. Secun-
do vt facto eum doceret qualiter subditis
suis penitentibus condescendere deberet
quantumcunq̄ peccassent. Tertio vt pec-
catoribus omnibus spem misericordie et
venie daret. ostendendo ꝙ peccatores nō
despiceret. | ⁊ ipsi narrabant que gesta fu-
erant in via |. scilicet quomodo arguebat
duriciam eoꝝ ⁊ qualiter exposuit eis scri-
pturas. ⁊ quō ꝯgnouerūt euz in fractione

panis. quia viderunt eū benedicere frāgere ⁊ distribuere panē sicut solebat facere iter discipulos suos ante mortē suam.

Feria tertia pasce. Euāgeliū fm Lucam. xxiiij.

In illo tēpore stetit iesus in medio discipulorum suorum ⁊ dixit eis. pax vobis ego sum nolite timere. Conturbati vero ⁊ cōterriti estimabant se spiritū videre Et dixit eis. quid turbati estis. Et cogitationes ascēdunt in corda vestra. Videte manus meas ⁊ pedes q̄ ego ipse sum. palpate ⁊ videte. quia spiritus carnē ⁊ ossa nō habz sicut me videtis habere. Et cū hoc dixisset ostēdit eis manus ⁊ pedes Adhuc aūt illis nō credentibus et mirantibus pre gaudio dixit. Habetis hic aliquid qđ manducetur. At illi obtulerunt ei partem piscis assi ⁊ fauī mellis. Et cum manducasset coram eis sumens reliquias dedit eis ⁊ dixit ad eos. Hec sunt verba que locutus sum ad vos cū adhuc essem vobiscum quoniā necesse est impleri oīa que scripta sūt in lege Moysi ⁊ prophetis ⁊ psalmis de me. Tunc aperuit illis sensum vt intelligerent scripturas. et dixit eis. Quoniā sic scriptum est ⁊ sic oportebat christum patī. ⁊ resurgere a mortuis die tertia ⁊ pdicari in nomine eius penitentiam ⁊ remissionē peccatorum in omnes gentes.

Postilla.

Stetit Jesus in medio discipulorum suorum Lu. xxiiij. Joh. xx. Hoc euāgeliū factuz est Anno et die quo supra videlicet in die pasce. Ante initiū illius euangelij scribit sanctus Joh. q̄ Maria Magdalene vidit iesum stantem ⁊ nō sciebat q̄ Jesus est. Dicit ei Jesus. mulier quid ploras quez queris. Illa estimās q̄ ortulanus esset. dicit ei. domie. si tu sustulisti eum dicito mihi vbi posuisti eū ⁊ ego eum tollam. Tunc postmodū sequitur euangeliū hodiernum. Stetit iesus in medio discipulorum suorum. Gor. cuz discipuli inter se loquerent de resurrectiōe domini nostri iesu christi. Jam em̄ erat eis nunciata a mulieribus ⁊ a petro ⁊ a iohanne q̄ currebant simul ad monumentū. Et ab isti duobus discipulis de emaus redeūtibus. Et isti duo narrabant discipulis que gesta erant in via. ⁊ quō cognouerūt eū in fractione panis. Cum aūt hec loquerētur. stetit iesus in medio eorum. erant em̄ discipuli congregati in nomine eius. ⁊ ideo stetit in medio eorum. implens illud quod ante dixerat. Math. xviij. vbi duo vel tres fuerint cōgregati in noie meo. ibi sum in medio eorum. et dixit eis. pax vobis ego suz nolite timere. quasi diceret. nō timeatis ego sum qui pacem vobis promisi ⁊ predicaui. et ideo ex auditu salutationis potestis me cognoscere. Conturbati vero ⁊ conterriti. quia clausis ianuis dñs Jesus ad eos intrauit. estimabant se spiritū videre. Ly. diuina prouidentia permissi sunt dubitare ad maiorem certificationē fidei de christi resurrectione. ⁊ dixit eis. scz eos dulciter consolando. quid. id est. de qua causa. turbati estis ⁊ cogitationes ascendunt in corda vestra. videte manus meas ⁊ pedes meos. hoc dicit. ppter cicatrices vulnerū. qs retinuerat in manibus ⁊ pedibus. quia ego ipse sum. qui passus fui ⁊ resurrexi. palpate ⁊ videte. quia spiritus carnē ⁊ ossa nō habet sicut me videtis habere. Gor. resurrectio em̄ vera est in vera carne ⁊ ossibus. ⁊ cum hoc dixisset. ostendit eis manus ⁊ pedes. id est cicatrices manuū ⁊ pedum. Adhuc illis nō credentibus. scz perfecte. incipiebant tamē iam aliquātulum credere. ⁊ mirātibus. scz de rei nouitate. p̄ gaudio. scz pñtie eius. primo quidē territi. sz postmodū gauisi. vt patet Joh. xx. Gauisi sūt discipuli viso dño. Et postq̄z christ⁹ discipulis resurrectionē suam probauit per visum ⁊ tactū. tūc post hoc statim pbauit eā per gustū di. Habetis hic aliquid qđ mānducetur. At illi obtulerūt ei partem piscis assi ⁊ fauī mell'. Ipē ei erat piscis assus p humane nature passionē. vnd Glo. piscis assus est christus passus. scz in genere passionis assatus. ⁊ fauus mellis p diuine nature dulcedinem. Gor. hec duo designant

duo que deo offerre debemus. scz piscem assum per carnis mortificationē. z fauum mellis p mentis deuotionē| z cum manducasset coꝝ eis |scz ad maiorem certitudinē vt testes essent de visu| sumens reliquias dedit eis |scz ad maiorē probationē. q veraciter residuū manducasset. z post q̄ christus ꝓbauit resurrectionē suā q̄tum ad visum. tactū. z gustū. Hic probat eam q̄tuz ad auditū dicens| Hec sunt verba que locutus sum ad vos cū adhuc essez vobiscū |scz in carne mortali ante passionē meā| q̄niam necesse est impleri oīa que scripta sūt in lege moysi z ꝓphetis z psalmis de me| vt patet Mat. v. Donec transeat celuz et terra. iota vnū aut vnus apex non preteribit a lege donec oīa fiant| tūc aperuit illis sensum |id est intellectū per gratiā internā vt intelligerent scripturas| z dicit eis. q̄m sic scriptū est z sic oportuit christuz pati et resurgere a mortuis. z predicari in noīe eꝰ penitentiā |scz ex parte hoīs| z remissionē peccatoꝝ |ex pte dei cuius solius est peccata dimittere. Actuū. iiij. nō est aliud nomē sb celo datuz hominibus in quo oporteat nos saluos fieri| in oēs gentes |nō vnaz tm vt patet Mar. xvj. icipiētes a hierlm q̄ hierlm est i medio terre habitabil' z ab illo loco ꝓueniēter incipit p̄dicatio euāgelij vt per apostolos z alios xp̄i discipulos circūquaq̄ porbē dispsos. in oēm terrā exiuit sonus coꝝ p̄dicatiōis ꝑm qđ ꝓphetatū fuerat in |ps. xviij. In omnē terrā exiuit sonus eoꝝ. Et in signū huius xp̄s i die ascēsiōis mittēs discipulos suos dixit eis. Ite in mundū vniuersum p̄dicate euangeliū oīi creature. Circa pīs euāgeliū vbi dr. Stetit ihesus in medio discipuloꝝ. Notandū q ihesus post resurrectionē suā i medio discipuloꝝ suoruz stetit. In hoc docet nos mediū tenere in cūctis vbis z operib' nris. Locus em medius tutus ē. Exēpluz si coꝝdam in cythara artifex tendit multuz rūpitur. si parū murmurat vel nihil sonat. si mediū dulciter cantat. Sequit ħ in euāgelio Cū māducasset coꝝ eis Querit vt resurgētes āplius comedant z bibāt. Respondet Hug. de prato. q nec boni nec mali ampli' comedūt nec bibūt Ad q̄d em comederēt beati cū nūq̄ famescāt. vt Apoc. vij. Sancti nō esurient neq̄ sitient āpli'. Dānati aūt si famescāt nō habebunt q̄d comedāt. Et si obijcit q xp̄s post resurrectionē comedit. dicendū est q nō comeedit ppē necessitatē vel delectationē. sed vt ostenderet se eundem esse qui pus cum eis comederat z biberat.

Sabbato Euāg. ꝑm Johez. xxi.

In illo tempe. Manifestauit se iterū ihesus discipul' suis ad mare tyberiadis Manifestauit aūt se sic. erāt aūt simul symon petrus z thomas qui dicit didim? z nathanael qui erat a chana galilee. z filij zebedei. z alij ex discipulis eius duo. Dicit eis simō petr?. vado piscari. dicūt ei venimus et nos tecū Et exierūt z ascenderūt i nauim. z illa nocte nihil prēdiderūt Mane aūt iaz facto stetit ihesus in littore |Nō tamē cognouerūt discipuli. q ihesus est. Dixit eis Jesus. |Pueri nūquid pulmētariū habetis. Rñderūt ei. Nō. Dixit eis mittite in dexterā nauigij rethe z inuenietis. Miserūt ergo z iam nō valebāt illud trahere pre multitudie piscium. Dixit ergo discipulus ille quē diligebat ihesus petro. dñs est. Simō petrus cū audisset q dñs ē tunica succinxit se. Erat em nud? z misit se in mare. Alij aūt discipuli nauigio venerūt. nō em lōge erāt a terra. sed quasi cubitis. cc. trahētes rethe piscium. vt ergo descēderūt in terrā viderunt prunas positas z piscē suppositū z panē Dicit eis ihesus. Afferte de piscibus quos prēdidistis nūc. Ascendit symō petr? z traxit rethe in terrā plenum magnis piscibus. cliij. z cū tāti essent nō est scissum rethe Dicit eis ihesus venite prandete. Et nēo audebat discūbentiū interrogare eum. Tu q̄s es. scientes q dñs est. Et venit ihesus z accepit panē z dabat eis. et piscē similiter. hoc iā tertio manifestatus est ihesus discipulis suis cū resurrexisset a mortuis.

Postilla

Manifestauit se

iterū ihesus. Joh. xxi. Lu. xxiiij

Hystoria huius euāgelij facta ē post dies octo festi pasce Anno Christi q̄ supra. Ante initiū illi⁹ euāgelij scribit sanctus Joh. in. xx. c. Q̄ ihesus dixit thome q̄ vidisti me thoma credidisti. Beati qui nō viderūt ⁊ crediderūt. Tunc postmodū sequit euāgeliū hodiernuz. Manifestauit se iterū ihesus. Tho. supra dicte manifestationes christi facte sunt in iudea. Hec autē in galilea. illa intus. ista foris. q̄ magnam partē timoris discipuli postposuerāt. ideo vltra in domo ꝓclusi nō erant vt ꝑus. sz in galileā iuerunt. vbi illa apparitio facta est Dicit ergo. Postea āt manifestauit se iterū ihesus. Ly. facto interuallo tpis. q̄ non manebat ꝓtinue cū apostolis. nec cōuersabatur ꝓtinue cū eis. vt ostenderet se resurrexisse ad vitā immortalē ab hominibus huius mūdi separatā. ad mare tyberiadis. qđ est stagnū genezareth. alio noīe dicitur mare galile. Ex quibus manifeste apparz q̄ illa apparitio facta est in galilea vbi est illud mare. manifestauit se aūt sic. id est. per modū qui sequit. erāt aūt simul symō petrus. ista duo noīa euāgelista Johes simul ꝓiungit. q̄ symon fuit nomen eius pri mū. Petrus aūt erat nomē sibi de nouo a christo impositū. ⁊ hoc ꝑpter fidelem christi ꝓfessionē qua dixit. Tu es christus filiꝰ dei viui. ⁊ thomas q̄ dr̄ didimus ⁊ nathanael qui erat a chana galilee ⁊ filij zebedei ⁊ alij ex discipul' eius duo. Tho. ⁊ ita erāt septē. Ad insinuādū q̄ illi digni sunt diuina visione ⁊ allocutione. qui septez donis spiritussancti sunt ornati. dicit eis symon petrus. vado piscari. dicūt ei venimus et nos tecū. Ly. erāt em̄ paupes. ⁊ iō ad procurandū necessaria vite licite poterāt redire ad exercendū negociuz qđ sine peccato poterat exerceri. ꝑpter qđ paulus artē scenofactoriā didicit quā ante nō sciuit. vt cū necessitas occurreret vel vtilitas eccl'ie de laboze suo viueret. vt hr̄. Act. xx. exierūt ⁊ ascēderūt naui ⁊ illa nocte nihil prendiderūt. Ly. hoc factū ē vt captio sequēs manifeste miraculosa appareret. mane āt facto stetit in littoze. nō apparuit sup aq̄m sicut ante passionē fecit q̄n viderūt ipsum super mare ambulantē. sed in littoze. id est in terra solida ad ostendendū q̄ ampliꝰ nō erat in fluctibꝰ vite coruptibilis sed magis trāsierat ad statū vite immortalis. nō tñ discipuli cognouerūt q̄ ihesus esset. Unō Crist̄. nō mox oñdit seip̄m vt ꝑ miraculuz qđ facturus erat eū cognoscerent. ergo locutus est eis tanq̄ extraneꝰ di. pueri nunq̄d pulmēta habetis. pulmētariū est qđcū q̄ panis ꝓdimentū. siue piscis sit. siue aliđ qđ nos cōiter dicimꝰ pulmentū. rn̄derunt ei nō. Ly. credebāt em̄ eū esse aliquē mercatorē q̄ vellet pisces emere. dixit eis mittite in dextrā nauigij rethe ⁊ inuenietis. Ly. predicit certitudinaliter effectū futuz vt ad sequētia habeāt animā magis attentū. miserūt ergo ⁊ iā nō valebāt illud trahere p̄ multitudine pisciū. Ly. ex q̄ patet. q̄ pisces illi fuerūt ibi miraculose adducti vel ꝟtute diuina de nouo formati. q̄ tota ibi nocte quesierāt ⁊ nihil inuenerāt. dixit ergo discipulus ille quē diligebat ihesus. id est Iohes. petro. erat em̄ sibi familiar. tho. notandū q̄ hic notant̄ ꝓprietates illoz duoz apostoloz. scz petri ⁊ Iohis. Petrus em̄ fuit feruētioz. ideo ꝑmus ad ihesuz venit. Johes acutioz. iō ꝑmo eū agnouit. dñs est. sic em̄ vocabāt xp̄m ante passionē. Ly. puritas mētis ⁊ corpis maxime disponit hoiem ad ꝓgnitionē dei. Et iō Johānes q̄ ceteris purioz erat tanq̄ ꝟgo citiꝰ alijs ꝓgnouit xp̄m. symon petrus cum audisset q̄ dñs ē. tunica succinxit se. Ly. vt cū maiori reuerētia accederet ad xp̄z. erat em̄ nudꝰ. i. parū vestitꝰ. sicut solent piscatores esse in aq̄ vt sint expeditiores ad piscationis opus. et misit se in mare. Hic notat̄ feruēs dilectio petri. in hoc q̄ ñ potuit se ꝓtinere quin statiz curreret ad christū ihesum. q̄ misit se i mare. vt citiꝰ veniret ad xp̄m ex deuotiōe. q̄ petrꝰ memoz fuit pristine ambulatiōis sup aq̄s q̄n ad xp̄m venerat. vt hr̄ Math. xiiij. dñe si tu es iube me ad te venire. alij aūt discipuli nauigio venerūt. q̄ nō erāt ita feruētes nō. audētes mare intrare. Et alia rō est. q̄ nō erāt longe a terra. ⁊ iō etiā cito venire poterāt. sz q̄si cubitis ducētis trahētes rethe piscium. vt ergo descēderūt in terrā. i. de naui ad littꝰ. viderūt p̄unas. i. carbones. positas ⁊ piscē suppositū ⁊ panē. i. ñ sup p̄unas sed ibi ꝓuidentia ꝓ refectiōe eoz. vñ Crist̄. Jsta em̄ oia diuina ꝟtute fuerūt de nouo formata ad maiorē discipuloz ꝓfirmationem in

fide resurrectionis christi [dicit eis iesus] nūc familiariter loquit̄ eis tanq̄ discipul'. [afferte de piscib⁹ quos prēdidistis nūc]. Unde Chris. Ne credant fantasma eē qd̄ videbāt panē ⁊ piscē Jubet etiā de piscib⁹ captis afferri. vt etiā coquētur ⁊ comedantur [ascēdit simō petrus] vt mgr̄i iussionē impleret [⁊ traxit] etiā alijs adiuuātibus. [rethe i terrā plenū magnis piscib⁹ centuz quinquagintatrib⁹] ⁊ s̄m aliquos apostoli ceperūt ibi ex om̄i genere pisciuz. qꝛ s̄m Isido. oīm pisciū que in aq̄ natāt. cliij. genera ph̄i enūciāt [⁊ cum tanti essent] numero ⁊ q̄ntitate. qꝛ multi magni [nō est scissuz [rethe. dic̄ eis iesus venite ⁊ prādete] Lyra. hic notat̄ dei benignitas qꝛ inuitat eos dulciter ad comedendū secū. qꝛ cū eis tunc comedit. ad declarandaz sue resurrectiōis veritatē. vñ Luc̄. vlti. Cū manducasset inquit corā eis sumēs reliquias dedit eis. [⁊ nemo audebat discūbentiū interrogare eū Tu quis es] et hoc ꝓpter cognitiōis certitudinē quā d̄ ip̄o habebāt [sciētes qꝛ dn̄s est] ⁊ iō frustra fecissent de hoc questionez [et venit iesus]. i. accessit ad mēsam [⁊ accepit panē] quē de nouo sua om̄ipotenti v̄tute creauerat [⁊ dabat eis. ⁊ piscem similiter] eo modo diuidebat eis ⁊ destruebat sicut ante passionē ad declarandā suam resurrectionē. Dicūt em̄ aliq̄ doctores ⁊ sat̄ probabilit̄ ꝙ sic diuidebat cibaria sola manu. sicut alius cū cultello ⁊ in hoc discipuli cognouerūt eū [hoc iaz tertio manifestatus est iesus discipulis suis cū resurrexissz a mortuis] certū ē ꝙ iā pluries manifestauerat seip̄m. Cum in ip̄a die resurrectiōis quinq̄es apparuit. Ergo ista apparitio dr̄ tertia. nō in numero apparitionū sed in ordine dierū. vt p̄mo dr̄ manifestatus in die resurrectiōis. Secūdo in octaua pasce. Et tertio hic. Vñ circa pn̄s euāgeliū vbi dicitur Manifestauit se iterū iesus discipulis suis ad mare galilee. Chris. di. ꝙ euangelista noīat hic locū vbi hec manifestatio ē facta. qꝛ illic ⁊ apl'i iuerūt. in quo ostendit̄ ꝙ iam magnā partē timoris eoꝝ xp̄us abstulerat vt auderēt manifeste exire de domo. Nō em̄ vltra in domo reclusi erāt. Unde hic queritur cur iam ⁊ nō prius iuerunt piscari. Rn̄deo s̄m Aug. qꝛ iam mgr̄o recedente nō habebāt vnde viuerēt quā penuriā etiā christus induxit vt in piscatiōe eū agnoscerēt. Secūdo querit̄. Cur petr⁹ ad piscationē redijt quā semel reliquit Respondet Greg⁹. qꝛ licita ars erat nutriēdi se per artē piscandi igit̄ ⁊c̄. Sanctus matthe⁹ ad theloneū ñ vltra resedit. qꝛ fit vix sine peccato. Queritur tertio vnde receperunt nauim ⁊ rethia que resignauer̄t. Respondet Chis. mutuauer̄t a ꝓpiq̄s Quarto querit̄. cur nihil potuerūt cape. Rn̄det̄ ꝙ deus ita disposuit. vt ꝑ miraculum doceret eos christum agnoscere.

In octaua pasce. Euāgeliū s̄m Joh̄em. xx.

In illo tempe. Cuz esset sero die illo vnā sabbatoꝝ et fores eēnt clause. vbi discipl'i erāt cōgregati ꝓpter metū iudeoꝝ. venit iesus ⁊ stetit in medio eoꝝ ⁊ dixit eis. pax vobis. Et cū hoc dixisset. ostendit eis manus ⁊ latus gauisi sunt discipuli viso domino. dixit ergo eis iterū pax vobis. sic̄ misit me pr̄ ⁊ ego mitto vos. Hec cum dixisset insufflauit ⁊ dixit eis Accipite spiritū sanctū quoꝝ remiseritis peccata remittūtur eis. ⁊ q̄rū retinueritis retēta sūt. thomas aūt vnus ex duodecim qui dr̄ didimus. nō erat cum eis quādo venit iesus. Dixerūt ergo ei alij discipuli. vidimus dn̄m. Ille autez dixit eis. Nisi videro in manibus eius fixurā clauoꝝ. ⁊ mittā digitū meum in locū clauoꝝ. ⁊ mittā manū meā in latus eius. nō credam. Et post dies octo iteruz erāt discipuli eius intus ⁊ thomas cū eis. venit iesus ianuis clausis. ⁊ stetit in medio ⁊ dixit eis. pax vobis Deinde dicit thome. infer digitū tuū huc. ⁊ vide manus meas ⁊ affer manū tuā. ⁊ mitte in latus meū. ⁊ noli eē incredulus sed fidelis. Respōdit thomas ⁊ dixit. Dn̄s meus ⁊ de⁹ meus. dicit ei Jesus. qꝛ vidisti me thoma credidisti. Beati qui nō viderūt ⁊ crediderunt Multa q̄dez ⁊ alia signa fecit iesus in cōspectu

77

discipuloꝝ suoꝝ que nõ sunt scripta in libro hoc. hec aũt scripta sunt vt credatis. qꝛ iesus est filius dei ⁊ vt credẽtes vitã habeatis in nomine eius. Postilla.

Um ergo sero esset die illo Joh. xx. Lu. xiiij. Historia huius euãgelij facta est ip̃o resurrectionis dñi die ꝑ p̃ma parte. ꝑ secũda ãt parte in octaua pasce. Ante initiũ illiꝰ euãgelij scribit sanctus Joh. in eodez cap̃. Ex iesus dixit marie magdalene. vade ad fratres meos ⁊ dic eis. Ascẽdo ad patrẽ meũ ⁊ patrẽ vr̃m. deũ meũ ⁊ deũ vestrũ Venit maria magdalena annuncians discipulis. qꝛ vidi dñm. Et hec dixit mihi. Tunc statim sequit̃ euangeliũ hodiernũ| Cuz ergo sero esset |Ly. in die apostoli erãt dispersi ꝓpter metũ iudeoꝝ. sed in sero ꝯueniebãt ad locũ vnũ. Et ideo tali hora xp̃s eis apparuit| die illo |scilicet dñice resurrectionis| vna sabbatoꝝ |id est prima die pꝰ sabbatũ. Sed quare xp̃s vsqꝫ ad vesperaz distulit. Respõdeo s̃m Crisꝰ. vt oẽs simul inueniret in domo. ⁊ nisi in sero nõ inuenissz eos simul cõgregatos. Item in sero solent homines magis timere. ⁊ illa hora voluit eos consolari sua apparitiõe| et fores eẽnt clause vbi discipuli erant congregati propter metum iudeorum |quod ex diuina ordinatione factum est vt iesus intrãs ad discipulos ianuis clausis ostenderet se habere corpus glorificatum| venit iesus ⁊ stetit in medio eoꝝ |vt pz Mat. xviij. Ubi duo vel tres congregati fuerint in nomine meo ibi sum in medio eorũ| ⁊ dixit eis. pax vobis |Tho. q. d. Non turbemini nec timeatis ego sum qui pacem vobis promisi ⁊ pacem vobis predicaui. et ideo ex auditu salutatiõis potestis me agnoscere| ⁊ cũ hoc dixisset ostendit eis manus ⁊ latus |vt nõ solum auditu sed etiam visu certificarent̃. |gauisi sunt discipuli viso domino |Tho. contristati fuerunt in eius morte letant̃ de resurrectione. ⁊ sic socij passionis fiunt ꝑticipes consolationis| dicit ergo eis. iteruz. pax vobis |. Iterat oblationem pacis vt monstret propter suum aduentum esse pacificata ⁊ que in celis ⁊ que in terra sunt| sicut misit me pater |scz ad veritatẽ fidei nũciandam in iudea| ⁊ ego mitto vos |ad eãdem publicandam per vniuersum mundũ In signum huius dixit eis in die ascensionis. Ite in mundum vniuersum predicate euangelium omni creature. Unde in Ps̃. xviij. In omnem terram exiuit sonus eoꝝ Et quia executio huius officij non potest conuenienter fieri sine gratia spiritussancti Ideo sequitur.| et cũ hec dixisset insufflauit ⁊ dixit eis. Accipite spiritumsanctum | Thomas. ostendens per hoc ꝙ sicut flatꝰ procedebat de ore ipsius iesu christi. sic spiritussanctus qui dabatur in flatu procedit ab ip̃o filio iesu christo sicut procedit a patre. quod est contra grecos. qui negant spiritumsanctum procedere a filio| quorũ remiseritis peccata remittuntur eis |id est. q̃rum solueritis soluti sunt| ⁊ quorum retinueritis retenta sunt |id est. quos ligaueritis. ligati sunt. vt patet Math. xvj. Quecunqꝫ ligaueritis super terram. erunt ligata ⁊ in celis. ⁊ quecunqꝫ solueritis sup terram erunt soluta ⁊ in celis. Gorra. ista potestas intelligẽda est claue nõ errante Tũc autem errat. quando sacerdos soluit illuz quem deus nõ soluit. vel quãdo ligat quẽ deus non ligat| Thomas. autem vnus ex duodecim qui dicitur didimus |id est. dubius| non erat cum eis quãdo venit iesus | Lyra. ip̃e eniz inter alios discipulos videtur fuisse magis didimus. vt patet Johis xj. Et ideo tardius venit ad locum vbi cõgregabantur discipuli. Et ideo propt̃ tarditatẽ suã priuatus est illa visione christi. hoc aũt factũ est diuina ordinatione propter nostram confirmationẽ Unde Greg. dum ille ad fidem palpando reducitur nostra mens om̃i dubitatione postposita in fide solidatur| dixerunt ergo ei alij discipuli |quia boni rumores cito nunciantur| vidimus dñm |sic em̃ eum ante passionẽ nominabant| ille aũt dixit eis. nisi videro in manibus eius fixurã clauoꝝ |scz vt probẽ visu| ⁊ mittã digitum in locum clauorũ et mittam manũ meã in latus eius |vt ꝓbem tactu. Isti em̃ sunt duo sensus qui minus possunt decipi. scz visus ⁊ tactus| Et post dies octo iterũ erãt discipuli eius intus. et thomas cuz eis |Ly. facto interuallo xp̃s apparebat discipulis. qꝛ nõ cõuersabatur quotidie vel continue cum eis. vt ostenderet se resurrexisse ad vitam immortalez ab hominibus huius mundi separatã| venit iesus ianuis clausis |vt ostenderet corpus

glorificatū[⁊ stetit in medio eoꝝ]vt possꝫ ab om̄ibus videri[⁊ dixit eis. pax vobis] quia sic salutare cōsueuerat discipulos suos. Et etiā sic docuerat discipulos salutare alios hoies. vt patet. Mat. x. In quācūqꝫ domū intraueritis. primū dicite. pax huic domui[deinde dicit Thome infer digitū tuū huc]vt probes per tactum[⁊ vid̄ manus meas]vt probes ꝑ visuꝫ[⁊ affer] id est applica[manū tuā ⁊ mitte in lat⁹ meum ⁊ noli esse incredulus sed fidelis]q. d. ꝓpter tuā dubitationē sanandā ostendo tibi vulnera mea. Unde Aug⁹. in li. de tri. di. Ex thomas palpauit cicatrices christi. [Respōdet thomas ⁊ dixit ei dn̄s meus ⁊ deus meus]Tho. ecce ꝑfecta fides. qꝛ cōfitetur humanitatē ⁊ deitatē christi. dominus q̄tum ad humanitatem qua nos redemit. deus q̄tū ad deitatē qua nos creauit. [dicit ei iesus. quia vidisti me]scꝫ hominē [⁊ credidisti]scꝫ deū. Ly. nam tho. aliud vidit ⁊ aliud credidit. quia humanitatē vidit. ⁊ deitatē que in presenti videri nō pōt credidit[beati qui nō vider̄t ⁊ crediderr̄t] Ly. in hoc stat consolatio nostra qui christum nō vidimus. tamen credimus ipsum veraciter esse sub specie panis in sacramēto[multa quidez ⁊ alia signa fecit iesus in conspectu discipuloꝝ suoꝝ q̄ nō sunt scripta in hoc libro]Joh̄. euangel̄. pauciora signa narrauit q̄ alij euangeliste. quia vltio scripsit ⁊ signa que alij scripserunt omisit. [hec aūt scripta sunt vt credatis qꝛ christ⁹ est filius dei]scꝫ naturalis in potētia sibi ꝑ om̄ia equalis. ⁊ per ꝯsequens idez in diuinitate. quia natura diuina est indiuisibilis [⁊ vt credētes]qꝛ iesus incarnat⁹. passus. mortuus. sepultus. regressus ab infer[.celum ascendens. verus est dei filius[vitam habeatis]scꝫ eternā. in qua clare videbit̄ q̄d nūc creditur[in nomine eius. i. per fidē nois eius. qꝛ dr̄ Actu. iiij. Nec aliud est nomen sb̄ celo datū hominibus in quo oporteat nos saluos fieri. Unde circa pn̄s euāgeliū vbi dicitur. Accipite spiritū sanctum quoꝝ remiseritis peccata ⁊c̄. Videt̄ ꝙ nisi sacerdos habeat spiritum sanctuꝫ nō potest absoluere. quia dicit p̄mo. accipite spiritum sanctum. et postea subdit. Quorum remiseritis peccata remittūtur eis. Rn̄detur ꝙ sacerdos absoluit ex officio ⁊ non ex vite merito. Et sic sacerdos bonus ⁊ mal⁹ in virtute spiritussancti remittit peccatum quia in virtute caracteris ordinis. que datur a spiritusancto qui operatur i sacramētis. Glo. Quorum remiseritis. id est quos dignos remissione iudicaueritis duabus clauibus. scꝫ potestatis ⁊ discretionis. remittuntur eis. id est. tunc dn̄s approbabit remissionē peccatorum. Et quorum nō remiseritis deus nō approbabit. Cris̄. sicut rex principem mittens dat ei potestatē mittere in carcerem ⁊ emittere. Ex quo patet. ꝙ sacerdos est minister ⁊ instrumentū animarum dei.

Dn̄ica p̄ma post octauas pasce. Euangeliū s̄m Joh̄em. x.

In illo tempe. dixit

iesus discipulis suis. Ego sum pastor bonus. bonus pastor aīam suam dat pro ouibus suis. Mercennarius aūt ⁊ qui nō est pastor. cui⁹ nō sunt oues ꝓprie videt lupū venientez. ⁊ dimittit oues ⁊ fugit. et lupus rapit ⁊ dispgit oues. Mercennarius autē fugit. qꝛ mercēnarius est ⁊ nō pertinet ad eū de ouibus. Ego sum pastor bonus. et cognosco oues meas. ⁊ cognoscunt me mee. Sicut nouit me pater. et ego agnosco patrez. ⁊ aīam meam pono ꝓ ouib⁹ meis. Et alias oues habeo que nō sunt ex hoc ouili. et illas oportet me adducere. ⁊ vocē meam audient. Et fiet vnum ouile ⁊ vnus pastor.

Postilla

Ego sum pastor

bonus Johannis. x. Historia huius euangelij facta est Anno christi. xxxij. vj. kalen̄. octobris in sabbato. luna. xij. inditione. v. Ante initiū illius euangelij scribit sanctus Joh̄es in eodez cap̄. ꝙ christ⁹ dixit discipulis suis. Ego sum ostium per me si q̄s introierit saluabit̄ ⁊ ingredieť et egredieť ⁊ pascua īueniet. Tūc postmodū seq̄tur euangelium hodiernuꝫ[Ego sum pastor bonus]Lyra. In presenti euangelio ponit euangelista conditiones boni pastoris. ⁊ etiam mercennarij. Quia bon⁹ pastor debet habere affectionem ad gregem.

intantũ ꝙ pro eo si necesse est sustinet mortem. ergo dicit [bonus pastor animã suã]. id est. vitam corporalem [dat] sponte ⁊ voluntarie [pro ouibus suis] impleuit hoc ipse christus quia animã suam preciosissimã dedit ꝑ salute mũdi. vt patet. j. Johis. iij. Christus animã suam pro nobis posuit. ⁊ nos debemus pro fratribus animas ponere [mercennarius autem ⁊ qui non est pastor] hic tangit conditiones mali pastoris scilicet ip̃ius mercẽnarij qui in officio prelationis attendit commoduz rei tempalis ⁊ honorẽ secl̃i. Vñ Aug. Sũt i eccl̃ia q̃dã p̃positi nõ dñm q̃rentes. tp̃alia cõmoda sectantes. honores ab hoĩb⁹ apparẽtes. q̃squis talis est. mercennarius est [cuius nõ sunt oues proprie] sz reputat eas quasi alienas [videt lupum venientem]. id est. hereticum cum falsa doctrina eos corrumpẽtem [et dimittit oues ⁊ fugit] scz nõ resistẽdo per sanam doctrinam heretice prauitati [et lupus rapit] ad malum pertrahendo [⁊ dispergit oues] ab vnitate ecclesie separando [mercennarius autem fugit] id est. auxilium debitum subtrahit [quia mercẽnarius est]. id est. curans solum de lana et lacte. id est. de cõmodis temporalibus. [⁊ nõ pertinet ad eum de ouibus] id est quia nõ curat de salute ⁊ vtilitate ouiuz nec habet affectum debite ordinatũ ad eas [Ego sum pastor bonus] solicitudinem habens ⁊ curam de ouibus [⁊ cognosco oues meas] scilicet cognitione affectiua. quia diligo salutem ⁊ bonum earum. [⁊ cognoscũt me mee] Lyra. quia veri fideles ꝯgnoscũt beneficia christi [sic̃ nouit me pater. ⁊ ego agnosco patrem] Vnde Aug⁹. Ea dilectione qua pater me diligit. diligo patrem [⁊ animã meam pono pro ouibus meis] tho. Hic ostendit ꝙ passio sua fuit ad gregis redemptionem. ergo dicit [et animaz meam pono pro ouibus meis] saluandis. Lyra. quia anima christi pro fidelibus fuit separata a corpore. ⁊ oblata deo patri. cum dixit. Ps̃. xxx. In manus tuas commendo spiritum meuz. Hiere. xij. Reliqui domũ meam. dimisi hereditatem meam. dedi dilectam animã meam in manus inimicoruz meorum [⁊ alias oues habeo que nõ sunt ex hoc ouili]. id est. de synagoga iudeorũ. sed de populo gẽtili [⁊ illas oportet me adducere] quod factum est per predicationẽ apostolorũm [⁊ vocem meam audiẽt] Lyra. quia iudeis repellentibus fidem christi gentiles eam deuote receperunt ad predicationes apostoloꝝ [⁊ fiet vnũ ouile] id ẽ. vna ecclesia ex iudeis ⁊ gẽtilibus collecta Est enim ecclesia vnum ouile propter vniouem fidei ⁊ caritatis [et vnus pastor]. id est christus. Alij autem pastores ecclesie ñ sunt nisi vicarij istius pastoris. Vnde circa presens euangeliũ vbi dicitur. Ego suz pastor bonus Queritur vtrum homo prudens ⁊ virtuosus possit appetere sine peccato gradus eminentiam. id est. prelaturã Respondeo ꝟm Hugo. de prato. posito ꝙ talis sit dignus gradu quem appetit. Talis potest appetere dupliciter. Vno modo propter status altitudinem. ad quã sequitur honor ⁊ reuerentia ⁊ sufficientia tẽporalium. Et hoc modo est peccatum mortale ⁊ pertinet ad cupiditatem ⁊ ambitionẽ. Alio mõ põt intelligi vt appetat vt possit proximis prodesse. ⁊ si hoc laudabile sit nihilominus tamen sic appetere presumptuosum est. Et consequenter cuz presumptio sit filia superbie ⁊ detestabilis. Hinc est ꝙ talis gradus nõ potest sine peccato appeti Et ad hoc sunt dicta doctoruz. Vnde Augustinus. libro. ix. de ciuitate dei dic̃. ꝙ locus superior ⁊ si administretur vt decet indecenter tamen appetitur. ⁊ Berñ. Quotiens hominibus preesse desidero. deũ meum preire contendo. ⁊ tunc non sapio que dei sunt ⁊c̃. Vnde etiam Cris̃. sup Mat. et allegatur in decretis. distinc. iiij. Quicũqꝫ desiderauerit primatum in terra inueni et confusionẽ in celo. Nec inter ꝟuos christi cõputabitur qui d̃ primatu tractauerit ⁊ ad hoc est exemplũ christi qui fugit quãdo eum regem facere voluerunt. vt habet̃ Johis. vj. Vnde apostolus ad Hebreos. v. cap̃. Nemo assumat sibi honorem nisi q̃ vocatus fuerit. sicut aaron. imo sancti qñ electi fuerunt renuerunt et restiterunt. vt patet in beato Nicolao. Martino. Gregorio. et alijs multis sanctis.

Bñica secũda post octauas pasce. Euãgeliũ ꝟm Johem. xvj.

In illo tẽpore. dixit iesus discipulis suis. Modicuz etiam nõ videbitis me. ⁊ iterũ modicum ⁊ videbitis me. quia vado ad

patrē Dixerūt ergo discipuli eius ad inuicez. Quid est hoc quod dicit nobis modicū ⁊ non videbitis me. ⁊ iterū modicū ⁊ videbitis me quia vado ad patrē. Dicebāt ergo quid est hoc quod dicit modicuz. nescim⁹ quid loquitur. Cognouit aūt iesus quia volebant eū interrogare ⁊ dixit eis. de hoc queritis inter vos. quia dixi. modicum ⁊ nō videbitis me. ⁊ iterū modicū ⁊ videbitis me. Amen amen dico vob quia plorabitis ⁊ flebitis vos. mūdus aūt gaudebit. vos autē cōtristabimini. sed tristicia vestra vertetur in gaudiū. Mulier cum parit tristiciam habet qꝛ venit hora ei⁹ Cum autē peperit puerum iam nō meminit pressure propter gaudiū. quia natus est homo in mundum. ⁊ vos igitur nūc quidem tristiciaz habetis. iterū autē videbo vos. ⁊ gaudebit cor vestrum. ⁊ gaudium vestrū nemo tollet a vobis.

Postilla.

Modicū ⁊ iaz nō videbit me. Johis. xvj. Historia huius euangelij facta ē. Anno christi. xxxiij. ix. kaleñ. aprilis. feria. v. videlicet cene domini. luna. xiiij. inditione. vj. Ante initium illius euangelij scribit sanctus Joh. in eodem capl'o. Ex christus post cenam dixit discipulis suis. Adhuc mlta habeo vobis dicere. sed non potestis portare modo Cum autem venerit ille spiritus veritatis docebit vos omnem veritatem. Tūc postmodum sequitur euangelium hodiernum [Modicum ⁊ iam non videbitis me] sm Cris. modicum ⁊ iam nō videbitis me. intelligitur tempus ab hora mortis vsqꝫ ad resurrectionem. scilicet quando per triduum iacuit in sepulcro tunc nō viderūt eum [iterum modicum ⁊ videbitis me] intelligitur tempus ab hora resurrectionis vsqꝫ ad ascensionē. in quo apparuit eis loquēs de regno dei. vt habetur Actuum. j. Et illud tempus fuit modicum respectu temporis sequentis vsqꝫ ad finem mundi. Ideo subditur. [quia vado ad patrem] scz quādo celum ascendam. ⁊ tunc non videbitis me cōmuniter loquēdo. nisi in generali resurrectione. propter hoc dicitur Actuū. ij. Viri galilei quid statis aspicientes in celū Hic iesus qui assumptus est a vobis in celum sic veniet quemadmodum vidistis eū euntem in celum. quasi diceret. Amplius non videbitur in terra presentia corporali vsquequo veniet ad iudicium. Ex em̄ aliq̄bus sanctis postea apparuit vel adhuc apparere possit. hoc ex speciali gratia fuit sic apparuit Johanni euangeliste ante mortē suam vocans eum ad celestem gratiā. Similiter beato petro exeunti romam a facie neronis apparuit christus cui Petrus dixit. domine quo vadis. Respōdit christ⁹. vado romā iterum crucifigi. Similiter apparuit beato paulo apostolo. quando fuit prostratus de celo. vt habetur Actuū. ix. [dixerunt ergo discipuli ad inuicem quid est hoc quod dicit nobis modicum ⁊ iā nō videbitis me. ⁊ iterum modicum ⁊ videbitis me.] predicta verba christi erant discipulis obscura anteq̄ essent opere impleta. quia videbatur eis quomodo in christi v̄bis esset quedam contrarietas. cum dixit. [modicū et iam non videbitis me. ⁊ iterū modicum ⁊ videbitis me] quia non sciuerunt illa referre ad diuersa tempora [dixerunt ergo quid est hoc quod dicit nob. modicuz. nescimus quid loquitur. Cognouit ergo iesus ꝙ volebant eum interrogare]. Hoc cognouit diuina virtute. cuius ꝓprium est cognoscere secreta cordium [⁊ ideo dixit eis de hoc queritis inter vos. quia dixi. modicum ⁊ non videbitis me. ⁊ iterum modicum ⁊ videbitis me] Hic respondendo preuenit eorum interrogationē vt ostēderet se scire mentis eorum intentionem. [Amen amē dico vobis. quia plorabitis] Tho. id est. dolebitis interius in mente de morte ⁊ passione mea [⁊ flebitis] exterius scz interiorem mentis tristiciam signis exterioribus ostendetis. [mundus autē gaudebit]. id est iudei mūdi amatores. Lyra. quia in triduo mortis christi iudei mundialiter viuētes gauisi sunt credentes se christum totaliter extinxisse ⁊ nomen suum totaliter deleuisse [vos autem contristabimini. sed tristicia vestra vertetur in gaudiū] Hoc impletuz est in resurrectiōe christi qn̄ gauisi suut discipuli viso dn̄o. ⁊ i ascēsiōe

quãdo vidētibus illis eleuatus est in celum| mulier cũ parit tristiciam habet |propter dolorem quẽ sentit. Heñ.iij.in dolore paries| quia venit hora eius |scz hora pariendi| cum autẽ peperit puerum. iam nõ meminit pressure| precedentis| propẽ gaudium .quia natus est homo in mundum |. Lyra.quia in natiuitate pueri gaudiũ supueniens absorbet precedentẽ tristiciam| ⁊ vos igitur nũc quidem tristiciaz habetis |scz mee passionis ⁊ mortis| iterum autẽ videbo vos |scz post resurrectionẽ meam| ⁊ gaudebit cor vestrũ |de visiõe mea| ⁊ gaudium vestrũ nemo tollet a vobis |Gor.ꝙa christus iesus qui erat iporum gaudiũ resurgens a mortuis iam nõ moritur Rom. vj. Istud vero gaudiũ apostolor de christi visione fuit inchoatũ post resurrectiõez christi.sed post consummatũ in gloria i celo.Circa presens euangelium vbi dicitur. Vos autem contristabimini. Notandum ꝙ nemo in hac vita potest diu esse sine tristicia.vnde Job.xiij. Homo natus de muliere breui viuẽs tpe ⁊c. Sed queritur cur deus sic ordinauit. Respondetur ꝓmo vt sciamus nos esse hic nõ ciues sed aduenas ⁊ peregrinos ꝙdiu in mundo sumus. qui vallis lacrimarũ dicitur.qui est locus medius inter celum vbi est summũ gaudium. ⁊ infernũ vbi est summa pena.Secũdo vt stimulemur penis quasi calcaribus ad curendũ in via mandator dei Tertio vt purgemur igne tribulationum ne in purgatorio lauemur.Quarto vt fugiam⁹ infernuz vbi oñes pene in summo sunt.Quinto vt plus de gaudio mereamur.nam virtus est circa difficile ꝟm philosophũ.⁊ Act. xiiij. Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnũ celor. Itez notandũ ꝙ due passiones necãt quãdoꝙ hominẽ.scz tristicia ⁊ leticia.Tristicia occidit sed tarde. nã in tristicia primo retrahit calor naturalis ad interiora.et postea exalat ad exteriora. ⁊ talis exalatio caloris prohibet nutrimentũ in mẽbris ⁊ operatur consumptionez in illis.vnde Prouerb.xix.Spiritus tristis exiccat ossa.Leticia autẽ nimia cito occidit qr tũc cor magis dilatatur ⁊ calor naturaꝰ ad exteriora trãsit ⁊ a corde recedit ⁊ mors interuenit. Unde Prouer.j. Prosperitas stultor perdet illos. vtrunꝙ etiaz occidit aiam.tam vita prospera ꝙ aduersa.sz magis prospera.Un Augº.multi res adũsas timẽt.prospera nõ timẽt. Periculosior est tamen anime res prospera ꝙ aduersa. Itẽ patet in dauid qui in aduersis que passus est a saul nõ cecidit.sed in prosperis iam in regno positꝰ cũ Bersabee peccãdo cecidit.

Bñica tertia post octauas pasce
Euãge.ꝟm Johem.xvj

Illo tpe. dixit Jesus discipulis suis. Vado ad eum ꝙ me misit. ⁊ nẽo ex vob interrogat me quo vadis. Sed quia hec locutus suz vobis. tristicia impleuit cor vestrũ. Sed ego veritatẽ dico vobis. expedit vob vt ego vadã. si eñ nõ abiero paraclitus nõ veni ad vos. si aũt abiero. mittã eum ad vos. Et cum venerit ille arguet mundum de peccato ⁊ de iusticia. ⁊ de iudicio. De peccato quidem. quia nõ credunt in me. De iusticia vero quia ad patrẽ vado. ⁊ iã non videbitis me. De iudicio autẽ. ꝙa princeps huius mundi iam iudicatus est. Adhuc multa habeo vob dicere. sed nõ potestis portare modo. Cum autẽ venerit ille spiritus veritatis. docebit vos omnẽ veritatem. Non eñ loquetur a semetipo. sed quecũꝙ audiet loquetur. Et que ventura sunt annunciabit vobis. Ille me clarificabit. qr de meo accipiet ⁊ annũciabit vobis.

Postilla

Vado ad eũ qui me misit. Johis.xvj. Ante initiuz illius euangelij xps predixit apostolis persecutionem quã passuri essent sic ꝙ eijciendi erant de synagoga.et quicũꝙ eos occideret crederet se obsequiũ pstare deo. Et postea sbiũxit de recessu suo.cũ dixit i euãgelio hodierno| Vado ad eũ |.i.i primo ascẽdo ad pẽm| ꝙ me misit |Ly.qr impleui officiũ pdicatiõis mee ad qõ missus suz. |⁊ nemo ex vobis interroget me |id est interrogabit.q.d.ita apte ascendã ad pẽm. ꝙ nullus vestrũ interrogabit quo vadam quia certi eritis ꝙ vado ad gloriã patris.

[sed quia hec locutus sum vobis] scz d̄ recessu meo [tristicia impleuit cor vestrum] id est. vehementer facti estis tristes. Lyra apostoli tristabantur de recessu christi. de cuius presentia confidebant in tribulationibus suis consolari [sed ego veritatez dico vobis. expedit vobis vt ego vadā] id ē subtrahatur aspectui vestro presentia mea corporalis. ⁊ iō subditur [Si em̄ non abiero paraclitus nō veniet ad vos] Lyra. q̄a plenitudo sancti spiritus nō erat danda nisi post ascensionē christi. Und̄ Cris̄. Apostoli nimis corpalem presentiā christi diligebant. ⁊ ideo ad susceptionem spiritussancti minus idonei erāt. Sciendū tamen s̄m Tho. de aquino sup Joh̄em. Ex ille amor q̄ discipuli diligebant corporalem presentiam christi nō erat peccatū. reddebant̄ tamen ex hoc minus idonei ad perceptionez spiritussancti. habita em̄ vna consolatiōe non queritur alia. vnde quia delectabant̄ in presentia christi nō petebant nec desiderabant aduentū paracliti. Ip̄e em̄ nō veniet ad mentē hominis nisi vocatus ⁊ desideratus. Und̄ Sap̄. vij. Optaui ⁊ datus est mihi sensus. vocaui ⁊ venit in me spiritus sapientie [⁊ cū venerit ille. arguet mundū de peccato] Tho. spirituisancto attribuit̄ correctio. q̄ correctio debet ꝓcedere ex caritate [de peccato] Tho. qd̄ habet vel fec̄. [⁊ de iusticia] quā ñ habet [et de iudicio] qd̄ nō timet [de peccato quidem q̄ nō credunt in me] Tho. iudei peccabant in xp̄m quia nō credebant eū esse christū vel messiam [de iusticia] scz christi quā nō acceptauerūt homines mūdani. nec imitari voluerūt [q̄ vado ad patrē] Lyra per hoc eniz q̄ christus resurrexit ⁊ ad celū ascendit declarata ē eius iusticia. quia soli iusti intrāt celū. Unde Ps̄. cxvij. Hec porta dñi ⁊ iusti intrabunt in eā [⁊ iam nō videbitis me] presentia corporali habitantē vobiscū. q̄a post ascensionē apostoli amplius nō viderunt in terris christū [de iudicio vero] scz futuro quod mundus non timuit. oportebat tamē timere [quia princeps huius mūdi iam iudicatus est] id est condemnatus diuina sentētia tanq̄ obstinatus. Et ꝑ cōsequens om̄es ei adherētes. eodez iudicio ostenduntur condemnabiles. Si em̄ deus angelis peccantibus nō pepercit nec hominibus parcet [adhuc multa habeo vobis dicere. sed non potestis portare modo] scz ꝓpter vestram imperfectionem ⁊ illorum dicendorum de altissimis fidei arduitatez ⁊ profunditatem [Cum autem venerit ille spiritus veritatis] Lyra. id est spiritussanctus qui est veritas per essentiā ⁊ effectiue docendo eam [ille docebit vos omnez veritatem] Lyra. scz necessariam ad salutem nō solum pro personis vestris. sed etiaz ad regimen ecclesie ⁊ fidelium instructionem. [non em̄ loquetur a semetipso] Lyra. q̄a sicut nō est a semetip̄o sed a patre ⁊ filio ita nec a se loquitur [sz quecūq̄ audiet] a me ⁊ a patre. quia suum audire est ab eis procedere [loquetur] scz vobis [⁊ que futura sunt annūciabit vobis] Lyra. multa em̄ d̄ futuris per spiritumsanctū reuelata fuer̄t apostolis. Sicut apostolo Johanni reuelatus est processus ecclesie vsq̄ ad finē mūdi in Apoc̄. Et petro suū martyriū. s̄m q̄ ip̄emet dicit. ij. Petri. j. scio quia velox est depositio tabernaculi mei. ⁊ paulo reuelatum est q̄ in nouissimis diebus discedant quidam a fide. vt habetur. j. ad Thimote. iiij. [ille me clarificabit] Tho. quia ad inuocationez nominis mei facietis opera mirabilia [quia de meo accipiet] id est. scientiam ⁊ cognitionem habebit a patre. sicut ⁊ ego [⁊ annūciabit vobis].

Sc̄ Dñica quarta post octauas pasce. Euāge. s̄m Joh̄em. xvj

In illo tempe. dixit iesus discipulis suis. Amē amē dico vobis. Si quid petieritis patrē in nomine meo dabit vobis. vsq̄ modo nō petistis quicq̄ in nomie meo. Petite ⁊ accipietis vt gaudium vestrum sit plenum. Hec in ꝓuerbijs locutus sum vobis. venit hora cum iam nō in prouerbijs loquar vobis. sed palam de p̄re meo annūciabo vobis. in illo die in nomine meo petetis. Et nō dico vob̄ q̄ ego rogabo patrē de vobis. Ipse em̄ pater amat vos. q̄a vos me amastis ⁊ credidistis. quia a deo exiui. Exiui a patre ⁊ veni in mundum. Iterum relinquo mundū et vado ad patrē. Dicūt ei discipuli

eius. Ecce nūc palā loqueris ⁊ pro uerbiū nullū dicis Nūc scimus q̄ scis oīa ⁊ nō opus est tibi vt quis te interroget. In hoc credimus q̄ a deo existi. Postilla.

AMen amen dico vobis. Joh. xvj. Historia huiꝰ euangeliū facta est Anno christi. xxxiij. ix. kal. aprilis. feria. v. in cena dñi. luna. xiiij. indictione. vj. Ante initium illius euāgeliū scribit sanctus Joh. in eodem capᵒ. q̄ xp̄s post cenā dixit discipulis suis. Nūc vos q̄dem tristitiā habetis. Iterum aūt videbo vos ⁊ gaudebit cor vestrū. ⁊ gaudiū vr̄m nemo tollet a vobis. Tūc postmodū sequitur euāgeliū hodiernū. Amē amē dico vobis. Gor. hic dñs iesus cōsolatur discipulos ex petitionū suarū exauditione. Et iuramentū p̄mittit vt hō nō hesitet de petitiōe dicēs. Amē amē dico vobis. Si quid petieritis patrē in nomine meo. i. ptinēs ad salutē. q̄ iesus q̄ō est nomen christi saluatoꝛ interp̄etatur. dabit vobis. Et si nō statim tamē finaliter dabit. vel illud quod petitis vel eo melius. vsq̄ modo nō petistī quicq̄ in noie meo. q̄ nō erat tp̄s opoꝛtunū. q̄ dñs iesus erat cū eis p̄ntialiter q̄ omnia dabat. Unde Crisᵒ. quid peterēt q̄ omnia bona secū haberent. Petite ⁊ accipietis. vt gaudiū vestrū plenū sit. Tho. quia oīs petitio ad illud gaudiū referri debz. hoc gaudiū consistit in dotibꝰ aie ⁊ coꝛporis. Et erit plenū gaudiū in beatis. vñ dicitur in ps̄. xvj. Satiabor cum apparuerit gloria tua. Hec in puerbijs locutus suz vobis. scz ego sum vitis vera ⁊ vos palmites Itē ibi. mulier cū parit tristiciā habet quia venit hoꝛa eius. venit hoꝛa cū iaz nō in p̄uerbijs loquar vobis. sed palā de p̄re meo annūcio vobis. Chriᵒ. hoc erit tp̄s resurrectiōis. q̄ tūc oīa manifeste eos docuit Nā per. xl. dies apparuit eis post resurrectionē suā loquēs eis de regno dei. Act. j. Ly. xp̄s pᵒ resurrectionē clarius ⁊ exp̄elsius docuit apostolos de regno dei q̄ ante Xp̄i em̄ erāt magis capaces. q̄ habebant sensum aptū ad intellectū scripturarū. vt habetur Lu. vlti. in illo die. scz in die pēthecosten. in noie meo petetis. i. petēdo nomē meū inuocabitis. quia post ascensionē ⁊ post missionem spiritussancti. apostoli magis virtutem nois iesu christi sentiebant q̄ ante. Et ideo petitiones suas i nomine iesu formabant. et ꝓpter hoc oꝛationes eccleſie in fine formantur in noie christi. dicendo per dñm nostrū iesum christū. ⁊c. ⁊ nō dico vobis. quia rogabo patrem de vobis. Tho. quasi diceret. ad exaudiēdum vestras petitiōes apud patrē nō erit necessaria oꝛatio mea. quia solꝰ amoꝛ quo diligitis me. sufficit patrocinari. ipe enim pater amat vos. amās facile dat amanti. quia vos me amastis. vt patet Johānis xiiij. Qui diligit me diligetur a patre meo ⁊ credidistis quia a deo exiui. Exiui a patre. per eternā generationē. ⁊ veni in mūdū. per carnis assumptionē. iterū reliquo mundū. per passionē ⁊ coꝛpalem p̄ntiam. ⁊ vado ad patrē. per ascensionem. quando exaltatus est vsq̄ ad dexterā dei p̄is. dicūt ei discipuli eius. ecce nūc palam loqueris ⁊ p̄ouerbium nullum dicis. Lyra clarius loquebatur de p̄cessu eius a p̄re ⁊ de aduentu eiꝰ in mundū per carnis assūptionē. q̄ fecerat ante. nūc scimus. q̄ scis oīa. Ly. ex doctrina em̄ eius et miraculis plenius eius deitatem cognoscebant. ⁊ nō est opus vt q̄s te iterroget. sepe em̄ dicit Glo. volentes ab eo quere re audiebant solutionem anteq̄ ꝓponerēt q̄stionē ⁊ sicꝑus eis rn̄dit añq̄ quererent. in hoc credimus quia a deo existi. Tho. q. d. Intelligentia oim occultoꝛ facit nos credere q̄ tu sis verus ⁊ naturalis filiꝰ dei in q̄ sunt oēs thesauri sapiētie ⁊ sciētie dei abscondit. Unde circa p̄ns euāgeliū vbi dr̄. Petite ⁊ accipietis. Notandū ꝑm Aug. q̄ triplicia sunt bona in genere. infima. media. ⁊ summa. Infima bona sunt tpalia. q̄ quasi nihil sunt. vñ Hiere. iiij. Aspexi terraz ⁊ ecce quasi vacua erat ⁊ nihil. Et talia sub q̄ditiōe peti p̄nt moderate. videlicet si placet da sanitatē. tpalia. ⁊ vitam ⁊c. Et ratō est. q̄ aliquibus bona tpalia. vt scientia. honoꝛes. ⁊ amici. diuitie ⁊ similia. q̄ndoq̄ sunt occasio peccādi. alijs occasio merēdi. Sed quibus pꝛosint ⁊ quibus obsint. solus deus scit. ideo sibi cōmittenda sunt. Alia sunt bōa media. scilicet virtutes que nulli obesse possunt ⁊ illa feruenter sunt petenda. Alia optima. vt beatitudo celestis. et illa bona petēda sunt feruentissime. Sz queritur. cur deus nō statim dat quod petitur. Respondeᵗ p̄imo quia tūc hō minꝰ

meritũ haberet nõ iterãdo orationẽ. Secũdo qꝛ vilipẽderet̃ vel minus curaret̃ illd̃ qd̃ cũ modico labore acq̃reret̃. Tertio vt desideriũ augeat̃. vt patet in muliere chananea. Quarto vt hõ hũilie t̃. Ut patet in eadẽ chananea que se canẽ fatebat̃. Quinto qꝛ meliora interduz dare vult deus tpe oportuno ⁊ qñ ip̃i homini fuerit vtile.

In die ascensionis dñi. Euãge. ſm Marcum. xvj.

In illo tpe. Recumbentibus vndeciz discipulis apparuit ill' Jesus. ⁊ exprobrauit incredulitatẽ illoꝝ ⁊ duriciã cordis. qꝛ his q̃ viderant eũ resurrexisse. nõ crediderũt. ⁊ dixit eis. Euntes in mundũ vniuersum p̃dicate euãgeliũ om̃i creature. Qui crediderit ⁊ baptizatus fuerit saluus erit. q̃ vero nõ crediderit cõdemnabit̃. Signa ãt eos q̃ crediderit hec sequẽtur. In noĩe meo demonia eijciẽt. linguis loquentur nouis. ſpentes tollent ⁊ si mortiferũ quid biberit. nõ eos nocebit. Sup egros man⁹ ĩponẽt et bene habebũt. Et dñs q̃dẽ iesus postq̃ locutus est eis. assumptus est in celum ⁊ sedet a dextris dei. Illi aũt ꝓfecti p̃dicauer̃t vbiq̃ dño cooperãte ⁊ ſmonẽ confirmãte sequẽtibns signis.

Postilla

Recumbẽtibus vndecim discipulis Marci. xvj Historia huius euãgelij facta ẽ Anno xp̃i xxxiij. iij. nonas. iunij. luna. xxvij. feria. v. videlicet ip̃o die ascẽsionis. inditione. vj. Ante initiũ illius euãgelij scribit sanct⁹ lucas ꝙ christus dixit discipulis suis. Vos estis testes hoꝝ. Ly. scz passionis ⁊ resurrectiõis. Et ego mittaz ꝓmissum patris in vos. scz spiritũ sanctũ. vos aũt sedete in ciuitate quousq̃ induamini virtute ex alto Tunc postmodum sequit̃ euangeliuz hodiernũ [Recũbentibus vndecim discipulis] Dñs noster iesus christus cũ in his q̃draginta diebus ꝑ multas apparitiones discipulis factas resurrectionẽ suaz approbasset. Hodie in die ascensiõis bis ip̃is voluit apparere. scz in mensa dum prãdebãt. Nam vt dicit magister in historia scolastica. Om̃es tam apostoli q̃ alij discipuli et mlieres habitabãt in ista parte in hierusalem. que dicitur mellos in monte syon vbi dauid cõstruxerat sibi palatiũ. Et ibi erat illud cenaculum grande stratũ. in quo precepit dñs sibi parare pasca. ⁊ in cenaculo illo habitabant tunc vndecim apostoli. Ceteri vero discipuli ⁊ mulieres habitabant circumquaq̃ per diuersa hospitia. Et vt dicitur in p̃ncipio hodierni euangelij [Recũbentibus] id est. comedentibus [vndecim discipulis] scz in illo cenaculo hodierna die. [apparuit illis iesus ⁊ exprobrauit incredulitatem illorum ⁊ duriciaz cordis] Lyra. nõ que tunc erat in eis sed que ante fuerat in ipsis discipulis [quia his qui viderant eum resurrexisse nõ crediderũt] vt patet de thoma qui nõ credidit alijs discipulis. Et similiter alij discipuli nõ crediderũt Marie magdalene ⁊ alijs mulierib⁹. ⁊ comedit cũ eis. vnde Actuum. j. Conuescens precepit eis ab hierosolimis ne discederent sed expectarẽt promissionẽ patris. id est aduentum spiritussancti a patre per christum promissum. ⁊ ſm magistrũ in historijs. Hoc dicto precepit eis vt egrederẽtur de ciuitate. ⁊ sic statim euanuit ab oculis eorum. Et immediate post comestionẽ vndecim apostoli ⁊ alij discipuli ⁊ mulieres vnanimiter de ciuitate egressi venerũt ad montẽ oliueti ⁊ ibi dñs iesus secũdario hodierna die apparuit. ⁊ vt ait magister ĩ historijs. hanc ꝓcessionẽ apostoloꝝ q̃ vnanimiter de ciuitate sunt egressi representat ecclesia singulis diebus dñicis processiõez faciens egrediẽdo extra ecclesiã preferẽdo crucem ante ꝓcessionẽ. Nam per crucez q̃ prefertur representat̃ dñs noster iesus cristus qui nos precessit ⁊ suo exẽplo nob̃ viam ad celum ostendit. Et qd̃ ordinate vn⁹ post alium crucem sequitur vsq̃ ad ecclesiam. significat ꝙ om̃es christiani. vitã. mores. ⁊ doctrinã christi semp̃ pre oculis habere debeant. ⁊ suam vitam exemplo christi conformare. ⁊ sic proficere de virtute in virtutẽ transeundo. donec intrent celestez eccl̃iam. i. patriã et̃nã. vbi videãt facie ad faciẽ diuinã naturã. ſm illd̃ in p̃s. lxxxiij. Ibũt de v̄tute in v̄tutẽ. sic videbit̃ de⁹ deorsum in syon. Post hoc cõmisit dñs iesus

apostolis officiū predicationis dicēs| Eū tes in mundum vniuersum predicate euāgeliū ‖Hugo nō philosophoz vanitates. aut certe ꝓprias fictiones .ad Ro.j. Non erubesco euangeliū| omi creature |Lyra. Omi homini qui habet cōuenientiā cū oi creatura.per esse eñ cōuenit cum inanimatis.per viuere cū vegetabilibꝫ z plantis.p sentire cū animalibus .p intelligere cuz angelis.ideo designatur noie oīs creature |qui crediderit z baptizatus fuerit |Lyra ñ eñ sufficit fides sine baptismo.p quē ꝗs incoꝛporatur christo si assit facultas recipiēdi baptismū fluminis.Si āt nō assit facultas.sufficit baptismus sanguinis vt i martyribus qui pro christo interfecti sunt. anꝙ essent baptizati.vel baptismo flaminis. sicut est in habentibus fidem christi z desiderant baptismū.sed preueniuntur morte anteꝙ possunt implere| saluus erit |scz salute eterna.si saltem operibus tenet. vnde Jacobi.ij. Fides sine operibus mortua ē. |qui nō crediderit ꝯdēnabitur |scz eterna dānatione| Signa aūt eos qui crediderit hec sequētur |Ly.in ꝓmitiua eñ ecclesia fides erat nutrienda z firmanda miraculis. Jdeo gratia miraculoꝛ dabaꝫ.non solum apostolis christi.sed multis alijs credentibus. vt patet in exēplis z in legendis sanctoꝛ| in noie meo |.i.in virtute nois mei. |demonia eijciēt |Hec oīa ad litterā impleta sunt. Sepe eñ apostoli z alij fideles demones eiecerūt.Sicut beatus Bartholomeus.z sic de alijs| linguis loquētur nouis |Lyra hoc est factum in apostolis z in alijs credentibus qui erant cū eis quando per gratiā spiritussancti in die pentecostes receperūt donū linguarū. vt patet Act.ij. Loquebantur varijs linguis apostoli| serpentes tollent |hoc patet in paulo .Unde Actuū.xxviij.Qui percussus a vipera .in nullo lesus fuit.sed viperā pendentem ad manū eius in ignē excussit.Et Jacobꝰ apostolus duos ingentes dracones remisit in deꝛtū quos hermogenes z philetus cōcitauerant contra eū| z si quid moꝛtiferū biberit nō eos nocebit |hoc ad litterā impletū est in iohāne euāgelista qui venenuz bibit qđ ei nō nocuit| super egros manus imponēt z bene habebunt |qz multi infirmi a diuersis languoꝛibus sunt curati ex impositione manuū apostoloꝛ z ex tactu vestimentoꝛ.imo qđ etiā plus est.ex vmbꝛa petri apostoli sanabantur infirmi. vt habet. Actu.ij.z.v. Jtē per manus apꝛoꝛ fiebāt signa z prodigia magna in populo .z non solū infirmos curabant.sed per impositionē manuū iꝑoꝛ dabaꝫ spiritussanctus. vñ habet.Actꝫ.viij.tunc imponebāt manꝰ super illos z accipiebāt spiritūsanctū| z dñs quidem iesus postꝙ locutꝰ est eis |scz hec oīa verba iam predicta z plura alia que habentur.Actuū.j.| assumptus ē in celū |Lyra.virtute ꝓpria z cū gratulatione totius familie celestis.Unde Luc.xxiiij.Et eleuatis manibus ferebatur i celū.z benedixit eis.i.apostolis z alijs fidelibus .Ex hoc loco in consuetudinē duxit ecclesia vt sicut dñs iesus postꝙ oīibus pactis ascēdere voluit in celum.benedixit fidelibꝰ suis.ꝙ sic episcopi z ceteri presbiteri peracto diuino officio volentes iam ab altari recedere dant sup populū benedictionē signātes eos signo sancte crucis z imprecantes eis bona in noie sancte trinitatis| z sedet a dextris dei |scz cōregnans patri in oīi eq̄litate ꝼm deitatē| illi aūt |Ly. scz apostoli z christi discipuli| profecti |scz ad mandatū dñi nostri iesu christi| predicauerūt vbiq̄ |Unde in ꝓs.xviij. In omnē terrā exiuit sonus eoꝛ ꝛc.| dño cooperante |eos dirigendo z pregēdo.| z ꝼmonē confirmāte sequētibus signis |Hug.sup Mar. Opa miraculoꝛ i exoꝛdio ecclesie necessaria fuerunt vt fides miraculis nutriretur. modo nō sunt necessaria.qz fides ecclesie ꝓfirmata est. ¶ Circa pñs euangeliū z super illa verba. Euntes in mundum vniuersum p̄dicate euangeliū oīi creature ꝛc. Notandum ꝙ ꝼm Tho.ď aquino. Maximū miraculum xp̄i in terris fuit. ꝙ per simplices mundū subiecit fidei.quia apostoli fuerūt simplices ꝼm mundū z paupes mechanici scz piscatoꝛes ꝛc. z nullus nobilis fuit nisi sanctus bartholomeus. Unde hic queriꝫ. quare nō elegit christus prudentes huius seculi.scribas qui fuerūt docti in lege. nec diuites.nec potētes. Rñdetur ꝓpter certitudinē fidei quia si sapientes seculi elegisꝫ z misisset ad predicandum fidem christianā.tunc perfidi z inimici fidei dixissent ꝙ fidem finxissent cū prudētia z astutia.si diuites tūc dixissent ꝙ per dona z mūera homines induxissent ad fidē illam. Si autem potētes z nobiles tūc dixissent ꝙ per potētiā z coactionē hoies induxissent ad fidez.

Sz vt nullũ illoꝝ perfidi allegare possent. igit̃. ⁊c̃. Unde hic notandum ꝙ xp̃s inter om̃es sapientes huius mũdi nisi vnũ conuertit scz gamalielẽ legis doctorẽ. Et inter om̃es diuites solum zacheũ. Et de oibus nobilibus ⁊ p̃ncipibus nisi tres. Nicodemũ. Centurionẽ. ⁊ Regulũ. Sed de pauperibus ⁊ simplicibus ⁊ ignobilibus multos cõuertit. Quia christiani a paupibus ⁊ simplicibus ortũ habuerũt. vnde ap̃lus Uidete vocationẽ vestrã fratres. quia nõ multi sapientes ꝟm carnẽ. nõ multi potentes. sed infirma mũdi elegit deus.

Dñica post ascensionẽ domini. Euãge. ꝟm Johem. xv.

In illo tempe. dixit iesus discipulis suis. Cum venerit paraclitus quẽ ego mittã vobis a patre spiritũ veritatis qui a patre ꝓcedit. ille testimoniũ perhibebit de me ⁊ vos testimoniũ perhibebitis. qꝛ ab initio mecũ estis. Hec locutus sum vobis vt nõ scandalizemini absqꝫ synagogis facient vos Sed venit hora vt om̃is qui interficit vos. arbitretur se obsequium prestare deo. Et hec facient vobis qꝛ nõ nouerunt patrẽ neqꝫ me. sed hec locutus sum vobis. vt cum venerit hora eoꝝ. reminiscamini. q̃a ego dixi vobis. Postilla.

Qz venerit paraclitus. ⁊c̃. Joh. xv. Historia huius euangelij facta est anno christi. xxxiij. ix. kaleñ. aprilis. luna. xiiij. feria. v. scilicet in cena domini. inditione. vj. Ante initiuz illius euãgelij scribit sanctus Johes in eodem cap̃. Ex christus dixit discipulis suis. si opera nõ fecissez in eis que nemo alius fecit peccatũ nõ haberẽt. Nunc aũt viderũt ⁊ oderũt me ⁊ patrẽ meũ. Sed vt impleat̃ sermo qui in lege eoꝝ scriptus est. qꝛ odio habuerũt me gratis. Tunc statiz sequitur euangeliũ hodiernũ. ⌊ Cum venerit paraclitus ⌋ Postq̃ christus dixerat apostolis de iudeis. Si me persequũtur ⁊ vos persequentur. Ne desperent ⁊ nimiũ turbentur promisit eis spiritũ sanctũ mittere quo confortati om̃es persecutiones vincerent ⁊ tolerarent. ergo dicit ⌊ Cum autẽ venerit paraclitus ⌋ Lyra. id est consolator. Berñ. dicit. Spiritus. i. merentiũ consolator ⌊ quẽ ego mittam vobis a patre ⌋ Ly. in hoc ostẽdit spiritũ sanctũ a se procedere. inquantũ dicit se illum mittere ⌊ spiritũ veritatis ⌋ qꝛ docet vos omnẽ veritatez. sed econtrario spiritus malignus docet omne mendaciũ. ⌊ qui a patre ꝓcedit ⌋ Tho. ex hoc arguũt greci spiritũ sanctũ tãtũ ꝓcedere a patre: ⁊ nõ a filio. sed hoc nõ est verũ. quia q̃cquid de patre dicit̃ cõuenit filio. ergo christiani tenentur credere ꝙ spiritussanctus procedit a p̃re ⁊ filio ⌊ ille testimoniũ perhibebit de me ⌋ Nam spiritussanctus testimoniuz perhibuit christo in hoc ꝙ apostolos tl̃es fecit ꝙ sciuerũt ⁊ audebant predicare euãgeliũ ⁊ fidem christi corã om̃ibus ⁊ intrepide. Ex em̃ homies prius illiterati ⁊ simplices de ꝓfunditate scripturarũ subito plene loquebãtur. ⁊ in omnibus linguis. fuit maximũ signũ ad confirmandã fidẽ christi ⌊ ⁊ vos testimoniũ perhibebitis ⌋ scz predicando om̃ibus populis ⌊ qꝛ ab initio mecũ fuistis ⌋ Ly. nõ est intelligendũ ꝙ fuerint cũ eo in p̃ncipio vite eius. sed ab initio predicationis sue quando incepit docere ⁊ miracula facere ⌊ Hec locutus sum vobis ⌋ ad confortationẽ vestrã contra futuras tribulationes ⌊ vt nõ scandalizemini ⌋ scz cadendo per impatientiã quãdo eueniẽt vobis. ⌊ absqꝫ synagogis facient vos ⌋ Jam em̃ iudei conspirauerũt ꝙ si quis confessus esset christum extra synagogã eijceret̃. Et talis eiectio de sinagoga reputabat̃ magna. Sicut apud christianos eiectio de eccl̃ia per maiorẽ excõmunicationẽ. Ergo ip̃a excõmunicatio valde timenda est cuilibet christiano. quia separat a deo ⁊ a sanctis ⁊ a sacramẽtis ⁊ a cõmunione fideliũ. Et ip̃e excõmunicatus est quasi palmes abscisus a vite. vt patet Johis. xv. Ego suz vitis vera ⁊ vos palmites ⌊ sed venit hora ⌋ Gorra hora ista fuit tempus predicationis ap̃loꝝ ⌊ vt om̃is qui interficit vos arbitret̃ se obsequiũ prestare deo ⌋ Om̃is em̃ iudeus occidens christi predicatores putat se obseq̃um prestare deo. credens ꝙ desereret deũ israel. quicunqꝫ conuerteret̃ ad christum. Ita fuerũt iudei excecati ⁊ ignorãtes. Sz illa ignorantia nõ excusabat eos. qꝛ illa ꝓcedebat ex odio ⁊ inuidia contra christuz

ꝛ contra doctrinã eius⁊ hec facient vobis quia nõ nouerũt patrẽ neq; me ⁊ Hoc dicit eis in consolationẽ. quasi diceret. ſm Crisſosto. Sufficit in consolationẽ hec pati ꝓpter patrẽ ꝛ ꝓpter me⁊ sed hec locut⁹ ſuꝫ vobis vt cum venerit hora eoꝝ. reminiſcamini quia ego dixi vobis ⁊ Lyra. iſta em̃ ꝓ dixit christus apoſtolis vt ꝓuiderent ſibi de patientia. quia minus feriũt iacula preuiſa. vt dicit Greg⁹. Circa preſens euãgeliũ vbi dicitur. Vos teſtimoniuꝫ perhibebitis. Notandum q̃ hugo. de prato dicit. Q̃ christus habuit teſtimoniũ de oñi loco ꝛ ab oñi creatura. Nam omnia teſtificata ſunt christũ ſuum auctorem eſſe. Nam de celo habuit teſtimoniũ patr⁊ ꝛ ſpiritusſancti. Luc. iij. Deſcendit ſpiritusſanctus corporali ſpecie ſicut colũba in ipſuꝫ. Et vox patris de celo audita eſt. hic eſt filius me⁹ dilectus Mat. iij. Item teſtimoniũ angeloꝝ. vt patet Luc. ij. Euangelizo vob gaudiũ magnũ. quia natus eſt nobis ſaluator Item celi. dum ip̃o orante aperti ſunt ſup eum proteſtati ſunt ip̃m eſſe verũ deũ Luce. iij. Item de paradiſo ꝛ de limbo patrũ habuit teſtimoniũ Moyſi ꝛ Helie vt patet Mat. xvij. Apparuerũt ei Moyſes ꝛ Helias. Itẽ corpa ſanctoꝝ ſurrexerunt vt patet Mat. xxvij. Item demones ei teſtimoniũ reddiderũt. vt patet Luce. iij. Exibant demonia clamãtia et dicentia. Quia tu es christus filius dei viui. Itẽ de mũdo habuit teſtimoniũ. xij. apoſtoloꝝ. lxxij. diſcipuloꝝ. ꝛ multoꝝ alioꝝ. vt patet Actuũ. iij. virtute magna reddebant apoſtoli teſtimoniũ ieſu chriſto. Itẽ habuit teſtimoniũ ab omni creatura. Nam ſtella noua in ſua natiuitate teſtificata eſt. vt ꝑ Mat. ij Vidimus ſtellam eius in oriente. Itez ſol obſcuratus eſt in morte eius proteſtatus ẽ eum eſſe deũ Lu. xxij. Itẽ mare dum ſe ſolidum prebuit ip̃m confeſſus eſt. Luc. vj. Item infernus dũ quos tenebat reddidit ip̃m auctorẽ vite eſſe ꝓteſtatus ẽ ꝑ ſ. xxiij. Item terra dũ ip̃o moriente ꝛ reſurgẽte tremuit. Item panes ꝛ piſces dũ ad eꝝ imperiũ multiplicati ſunt. ip̃m eſſe deũ demonſtrabãt. vt patet Joh. vj. Opera que ego facio ip̃a ſunt que teſtimonium perhibent de me. Et breuiter oñis creatura pꝛeter peccatorẽ qui ip̃m negat factis teſtimoniũ chriſto reddit. Unde apl⁹ ad tyt̃ũ. j. Confitentur ſe noſſe deũ. factis aũt negãt. peccatoꝝ quãdoq; ꝓ vno denario negat chriſtũ cum in noie eius ſcienter periurat. Sequitur hic in euangelio preſenti Abſq; ſynagogis facient vos. Ubi notandum q̃ excõmunicatio maioꝝ valde timenda ẽ ꝓpter tria. ¶Primo quia excõmunicatus ſeparatur a deo ꝛ ab omnibus chriſtifidelibus tam in vita q̃ in morte. ſicut palmes a vite. vt patet Jobis. xv. Ego ſum vit⁊ vera ꝛ vos palmites. ꝛ ſicut palmes abſciſa nihil valet amplius niſi ad ignem. ſic excõmunicatus maioꝝ excõmunicatione. Secundo. quia excõmunicatus priuatur merito paſſionis chriſti ꝛ omnium ſanctoꝝ et etiã oĩb⁹ miſſis. orationib⁹. elemoſinis. ꝛ omnibus ſuffragĳs ꝛ indulgentĳs. ꝛ omnibus bonis eccleſie. ꝛ omnino ꝛ totaliter remanet nudus ꝛ miſer. ꝛ miſerabil̃. ꝛ pauper ꝛ cecus. Et propterea dicit Auguſtin⁹ Nihil debet chriſtianus ſic formidare. ſic ſeparari a corpore chriſti. ſcz per excõmunicationem maiorem. Tertio quia excommunicatus multos inficit quia omnes qui participant ei ſcienter publice denunciato Unde dicit in decretis. Cõmunicãs excõmunicato indebite excõmunicationem incurrit. xj. q. iij. precipue. ꝛ. c. ſi quis epũs. Uñ ẽ morb⁹ ꝓtagioſus ſic̃ lepra. iõ ab hoĩb⁹ ſic̃ lepra dz vitari. Nã mag̃ infamia ẽ ꝛ vituperiũ ab eccleſia expelli vel vitari ab hominibus ſicut leproſus. Unde excõmunicatus eſt magis infamis q̃ iudeus vl̃ ſaracenus. quia cum illis habet plus loqui q̃ cum excõmunicato. Unde dicitur in decretis. ¶Pagano plus licet cõmunicare q̃ excõmunicato. xj. q. iij. ad menſam. Ex iã dictis patet q̃ periculoſum eſt cõmunicare excõmunicato. Sed peccatis noſtris exigentibus de excõmunicatione maiori hodie curatur modicum. Sed de participatione cum excõmunicatis quaſi nihil curat̃. Unde de hoc exemplum legitur. q̃ demoniacus interrogatus a quodam an excommunicatio vel peccatum plus placeat diabolo. Reſpondit excõmunicatio maioꝝ. quia per illum plures inficiuntur. ꝛ quandoq; excõmunicatus ducentos inficit vno die. ſicut in ꝙuiuĳs in zechis. ꝛ ſic de alĳs.

In die ſancto pentecoſtes. Euãgeliũ ſm Johem. xiiij.

In illo tempe. dixit

iesus discipulis suis. Si quis diligit me ꝑmonē meū seruabit. ⁊ pat̄ meus diliget eum. ⁊ ad eum veniemus ⁊ mansionez apud eum faciemus. Qui non diligit me ꝑmones meos nō ꝑuat. Et sermonē quē audistis nō est meus. sed eius qui misit me patris. Hec locutus sum vobis. apud vos manēs. Paraclit⁹ aūt spiritus quē mittet pater in nomine meo. ille vos docebit omnia ⁊ suggeret vobis om̄ia quecūqꝫ dixero vobis. Pacē relinquo vob̄. pacē meam do vobis. nō quō mūdus dat ego do vobis. Nō turbet̄ cor vestrū neqꝫ formidet Audistis quia ego dixi vobis vado ⁊ venio ad vos. Si diligeretis me. gauderetis vtiqꝫ. qꝛ vado ad patrē. quia pater maior me est. Et nūc dixi vobis priusq̄ꝫ fiat. vt cū factuz fuerit crepatis. Jam nō mlta loquar vobiscū. venit em̄ princeps mūdi huius ⁊ in me nō habet quicq̄ꝫ. Sꝫ vt cognoscat mūdus quia diligo patrē. ⁊ sicut mandatum dedit mihi pater sic facio. Postilla

Si quis diligit me ꝑmonē meū ꝑuabit. Joh̄is. xiiij. Hoc euāgeliuz locutus est dn̄s ad discipulos suos Anno eius. xxxiij ix. kaleñ. aprilis. lūa. xiiij. q̄nta feria cene dn̄i inditiōe. vj. Ante initiū illius euangelij scribit sanctus Joh̄. in eodē cap̄. ꝙ xp̄s dixit discipulis suis. q̄ habet mādata mea ⁊ ꝑuat ea. ille est qui diligit me. qui aūt diligit me diliget̄ a patre meo. ⁊ ego diligam eū. ⁊ manifestabo ei meip̄m. tunc sequitur euāgeliū hodiernuz. Si quis diligit me. Guil. Hodie recolit ecclesia illā superabūdantē ⁊ excellentē donationez spiritussancti. que facta est discipulis quiquagesima die a resurrectiōe quādo repleti sunt om̄es spiritusancto. sed qꝛ spūssanctus q̄ ē amor p̄ris ⁊ filij hodie mittit̄. idcirco hodie legitur euāgeliū in quo agit̄ de dilectiōe quaz deus nob̄ infundit ꝑ spiritūsanctū. Si q̄s diligit me. scz affectu hoc ostēdit̄ effectu. qꝛ videlicet. ꝑmonē meū ꝑuabit. ⁊ pr̄ me diliget eū. per qd̄ ostēdit se vnū cū patre i essentia. ⁊ ad eū veniemus. Guil. Ego et pater ⁊ spiritussanctus. ⁊ mansionē apud eū faciemus. in p̄nti ꝑ gratiaz ⁊ in futuro ꝑ gloriā. qui nō diligit me ꝑmonē meū nō ꝑuat. Lyra. tales sunt mūdani homies et peruersi. ⁊ ꝑmonē quē audistis ñ est me⁹. supple tantū. sed eius q̄ misit me p̄ris Hec locutus sum vobis. apud vos manēs. scz p̄ntia corꝑali. Paraclitus aūt spiritussanctus quē mittet pr̄ in noie meo. Tho. ad laudē ⁊ gloriaz nois mei. ille vos docebit om̄ia. Ly. i. faciet vos intelligere om̄ia q̄ dico vob̄ Apostoli adhuc erāt rudes. ⁊ in timore positi ex auditu passiōis xp̄i Ideo ad v̄ba christi nō diligēter attēdebāt. ⁊ ꝑ ꝯsequēs nō capiebāt ea ad plenū. ꝓpt̄ qd̄ dicit gratiaz spiritussancti postea supplere istū defectū. ⁊ suggeret vob̄ oia quecūqꝫ dixero vob̄. id est ad memoriā vob̄ reducet oblita qꝛ apl̄i mlta d̄ illis q̄ xp̄s dicebat obliti sunt timore passionis concussi. pacē relinquo vobis. id est. itur⁹ ad patrē relinquo vob̄ pacē pectoris in p̄nti. ⁊ pacez meā do vobis. i. eternitatis in futuro. ñ quomodo mūdus dat ego do vobis. quasi diceret. nō do vob̄ pacē mundanā que ē breuis. j. ad Thessaloñ. v. Cuz em̄ dixerit pax ⁊ securitas. tūc repentinus eis superueniet interitus. nō turbet̄ cor vr̄m. Ly. id est. nō turbari debetis de recessu meo. i. de morte mea. neqꝫ formidet. Ly. hoc addit eos assecurādo. qꝛ timebāt mori cū eo. audistis. qꝛ ego dixi vobis vado. Tho. scz per passionē vt parē vobis locū. ⁊ venio ad vos. post resurrectionē meā vt vos illuc introducā. vt patet Joh̄. xiiij. Si abiero ⁊ preparauero vobis locū. iterū venio ⁊ accipiā vos ad meip̄m. vt vbi ego sum ⁊ vos sitis. si diligeretis me. scz pura ⁊ sincera dilectione ab omni carnali abstracta. gauderetis vtiqꝫ. quia vado. ꝑm ꝙ homo. ad patrem. scz ad eius gloriam. quia pater maior me est. Lyra nō ꝑm deitatem in qua filius eius equalis patri est. sed ꝑm humanitatem in qua filius est minor p̄re. ⁊ nūc. Tho. existens vobiscuz passibilis ⁊ mortalis. dixi vobis. scz ꝙ per passionē vado ad patrē. priusq̄ꝫ fiat vt cum factum fuerit reminiscamini. Lyra. scz ꝙ tm̄ sum homo sed etiā deus qui certitudinaliter p̄dico futura contingentia. quod est ꝓpriuz

ipius dei. ſm qđ dr Eſa. xlj. Annunciate nobis que futura ſunt. ⁊ dicemus q di eſt | iam nō multa loquar vobiſcum ¶id eſt. in hoc mortali corpore exiſtens. quia temp⁹ ſue captionis erat ꝓpinquū¶ venit em̄ ꝓn-ceps huius mūdi ¶Tho. id eſt. diabol⁹ qui ꝓncipatur amatoribus huius mundi ⁊ regit eos qui ſponte per peccatū ſe ei ſubjciunt. venit em̄ in miniſtris ſuis ad me capiendum ducendum ad mortē¶ ⁊ in me non habet quicq̄ ¶id eſt. nullū peccatū. ⁊ q cōſequens nullam mortis cauſam. qz mors intrauit mundum per peccatū. ad Roma. v | ſed vt cognoſcat mundus ¶id eſt hūanuz genus¶ quia diligo patrez ¶quaſi diceret. Non morior quia habeā culpam ſed vt impleam patris obedientiā cuius voluntas eſt. vt perficiatur redemptio humani generis que nō poteſt cōpleri ex dei ordinatiōe niſi per mortē meā¶ ⁊ ſicut mandatū dedit mihi pater ſic facio ¶id eſt ex obediētia patris libenter ſubeo mortē. Circa preſens euangelium vbi dicitur. Ad eum veniem⁹ ⁊ manſionē apud eum faciemus. Notādū q hug. de prato dicit q apoſtoli fuerī pleni ſpirituſancto. oſtenditur quadruplici ſigno. Primū eſt in tribulationibus ⁊ infirmitatibus nō murmurare. Nam vas plenū nō reſonat dum tangitur. ſed vacuum. Sic apoſtoli in infirmitatibus nō murmurauerūt. vt patet Luce. x. Ecce ego mitto vos ſicut agnos in medio lupoꝝ. imo apoſtoli nō ſolū ñ murmurauerūt in pſecutionibus ⁊ tribulationibus. ſed ⁊ gaudebant vt patet Actuū. v. Ibant apoſtoli gaudētes a conſpectu concilij quoniā digni habiti ſunt ꝓ nomine ieſu cōtumeliam pati. vñ ap̄lus ad Ro. v. ſed ⁊ gloriamur in tribulationibus. Secundum eſt firmiter ꝓſiſtere. Nam res plena ſtat firma. Sic apoſtoli poſtq̄ ſpiritumſanctū receperūt in fide ⁊ bonis operibus firme ſteterūt. Naz nec reges nec ꝓncipes mūdi cū tormētis. nec caro ꝓpria cū oblectamentis. nec demones cū tentamentis potuerunt ipſos mouere. vt patet Ro. viij. Quis nos ſepabit a charitate dei. q̄ſi d. nullus. Tertiuz eſt de plenitudine effundere. Nā fons plenus effundit aquā. Sic apoſtoli tanq̄ plenus fons. ⁊ ſupercreſcēs totū mūdū gratijs ⁊ donis ſpiritualibus repleuerūt. vt patet Heſter. x. Fons paruus creuit in fluuiū maximū ⁊ in aquas plurimas redundauit. Quartuz eſt nihil plus recipere. Nam vas plenum nihil plus recipit. Sic apoſtoli nihil terrenū ⁊ a ſpirituſancto alienū receperūt. vnō nec diuitias. nec honores. nec delicias corporis amplius recipere voluerunt. vt patet Math. xix. Dixit petrus ap̄lus. Ecce nos reliquimus oīa ⁊ ſecuti ſum⁹ te. vnde etiā Ap̄lus paulus ad Philippen⁹. iij. Oīa arbitratus ſum vt ſtercora vt xp̄m lucrifacerē ⁊c. Si āt quis vult ſcire an ſpirituſancto plenus ſit. predicta quattuor in ſe conſideret. ⁊ ſic bonā ſpem habeat q hodie receperit ſp̄mſanctū cū apoſtolis

Feria ſecunda pentecoſtes Euāge. ſm Johem. iij.

In illo tempe. dixit ieſus diſcipulis ſuis. Sic deus dilexit mundū vt filiū ſuuz vnigenitum daret. vt oīs q̄ credit in euz nō pereat. ſed habeat vitā eternā. Non ei miſit deus filiū ſuū in mūdum vt iudicet mūnduz ſed vt ſaluetur mundus per ipſum Qui credit in eum nō iudicatur. Qui autē nō credit iam iudicatus eſt. qz nō credit in nomine vnigeniti filij dei Hoc eſt aūt iudiciū quia lux venit in mundū ⁊ dilexerunt hoies magis tenebras q̄ lucem. Erant enim opera eoꝝ mala. oīs em̄ qui male agit odit lucem. ⁊ nō venit ad lucem. vt nō arguantur opera eius. Qui autē facit veritatez. venit ad lucem vt manifeſtentur opa eius. quia in deo ſunt facta. Poſtilla

Sic deus dilexit mundum. Johis. iij. Hiſtoria huius euangelij completa eſt Anno Chriſti. xxxij. ix. kaleñ. aprilis. feria. vj. inditiōe. vj. luna. xv. ſed dñs hec locutus eſt Anno eius. xxxj. vj. nonas Maij. ſabbato. lūa. xiij. inditione. v. Ante initiū illius euangelij ſcribit ſanctus Johes in eodē capō. q chriſtus dixit diſcipulis ſuis. Sicut moyſes exaltauit ſerpentē in deſerto. ita exaltari oportet filium hominis. vt oīs qui credit in ip̄m nō pereat ſed habeat vitaz eternā. Tunc ſtatim ſequitur euangeliū hodi-

ernũ| Sic deus dilexit mundũ |.i. hoiem |vt filium suũ vnigenitum daret |Ly. qui est bonum infinitum. Ex quo apparet maxima dei dilectio. vt patz Roma. viij. qui ppꝛio filio suo nõ pepercit. sed ꝓ nob oĩbus tradidit illũ| daret |Tho. nõ vt vẽderet sed daret gratis ⁊ liberaliter nullis meritis nostris exigẽtibus est incarnat⁹ ⁊ crucifixus| vt oĩis qui credit in eũ |tho. fide ꝙ dilectionẽ operãte ⁊ vsqꝫ in finẽ ꝓseuerãte| nõ pereat. sed habeat vitã eternã |tho. Modo in spe. sꝫ tũc in re| nõ eĩ misit deus |scꝫ pater| filiũ suũ in mundũ vt iudicz mundũ |Ly. scz in ꝑmo aduentu suo. tunc eĩ nõ venit iudicare. sꝫ magis iudicari ꝓ mundi salute. ideo sequitur| sed vt saluet mundus per ipm |vt patet Joh. xij. Non veni vt iudicẽ mundũ. sed vt saluificẽ mũdum| qui credit in eũ |.Ly. tendẽdo in eũ per charitatẽ| nõ iudicat |.i. nõ habz causam vnde ꝙdemnet| qui aũt nõ credit iam iudicatus est |Ly. i. habet in se causaz manifestã sue ꝙdẽnatiõis| qꝛ nõ credit in nomine vnigeniti filij dei |q̃ veit ꝓ salute mũdi. Nam ad salutẽ puenit ꝓ nomẽ vnigeniti filij dei| hoc est ãt iudiciũ |id est cã damnatiõis| qꝛ lux |Ly. i. xps qui est lux vera |venit in mundũ |.scz carnem assumendo ⁊ in ea apparẽs salutẽ hũani generis operando| ⁊ dilexerũt hoies magis tenebras |Tho. i. delicias carnis ⁊ diuitias mundi. |q̃ lucẽ |.i. aptam predicationẽ christi arguentẽ peccata| erãt eĩ opa eoꝝ mala |Tho. que a luce discordãt ⁊ tenebras que rũt. ⁊ iõ dicũtur opa tenebrarũ| oĩis eĩ q̃ male agit |id est q̃ malis opib⁹ delectat. |odit lucẽ |que tñ naturaliter oĩbus est amabilis| ⁊ nõ venit ad lucẽ vt nõ arguantur opa eius |Tho. omnis eĩ q̃ delectat in malis opib⁹ subterfugit lucẽ predicationis ⁊ veritatis ⁊ odit eos qui mala sua manifestãt ⁊ reprehẽdunt| qui aũt facit veritatẽ |.i. opa ꝙformia volũtati dei| veit ad lucẽ |.i. i palã| vt manifestẽtur opa eius |Tho. scz ad alioꝝ exẽplar ⁊ edificationem |qꝛ in deo sunt facta |.i. ad gloriã dei. Circa pñs euãgelium vbi dr. Sic deus dilexit mũdũ. dic hug. ꝺ prato. Q̃ maxia caritas dei pñs ad hoiez q̃tũ ad q̃ttuoꝝ demõstratur |Dño qꝛ filiũ suũ hoiez ⁊ naturaz hũanã tanq̃ in sponsam sibi accepit. vt cantat hodie celesti sponso iũcta est ecclesia Ecce mirabilis amoꝝ. q̃ impatoꝝ diues. potens. et pulcer. sapiens ⁊ eternus. accepit paupcula. inualidam. insipientẽ. ⁊ morte ꝙdemnatã. ad Heb. ij. Nusq̃ angelos apprehẽdit. sed semẽ abrae. Secũdo in eo q̃ eundẽ filiũ postq̃ carnẽ assumpsit. fecit. xxxiij. annis fuire hoiem erudiẽdo ⁊ informãdo et tandẽ ꝓ ipo redimẽdo ꝙstituit eum mori. Tertio in eo q̃ hoies sibi in filios adoptauit ⁊ fratres christi eẽ voluit. vñ. j. Jo. iij. Videte qualẽ dilectionez dedit nob deus vt filij dei nõiemur ⁊ simus. Quarto q̃ homines sic redemptos ⁊ in filios adoptatos heredes regni sui fecit cũ filio suo iesu xpo ad Ro. viij. Filij dei sumus Si autem filij ⁊ heredes. herẽdes quidez dei. coheredes autẽ christi.

Feria tertia pentecostes. Euãg. ꝑm Johem. x.

In illo tpe. dixit Jesus discipulis suis. Amẽ amen dico vobis. Qui nõ intrat per hostium in ouile ouiũ sed ascendit aliũde ille est fur ⁊ latro. qui aũt intrat per hostiũ pastor est ouiũ. huic hostiarius aperit. ⁊ oues vocẽ ei⁹ audiunt. Et ꝓpꝛias oues vocat noiatim ⁊ educit eas. Et cum ꝓpꝛias oues emiserit añ eas vadit ⁊ oues illum sequũtur. quia sciũt vocem eius. Alienũ aũt nõ sequũtur sꝫ fugiũt ab eo. qꝛ nõ nouerũt vocẽ alienoꝝ. Hoc ꝓuerbium dixit eis iesus. Illi aũt nõ cognouerũt quid loqueretur eis. Dixit ergo eis iterũ iesus Amen amen dico vobis. quia ego sum hostiũ ouiũ. Oĩes q̃tquot venerũt añ me fures sũt ⁊ latrones. sed nõ audierũt eos oues Ego sum hostiũ per me si q̃s introierit saluabit ⁊ ingredietur ⁊ egredietur ⁊ pascua inueniet. Fur nõ venit nisi vt furet ⁊ mactz ⁊ perdat. ego veni vt vitam habeant. ⁊ abũdãtius habeant. Postilla.

Amen amẽ dico vobis ⁊c. Joh. x. Hystoria hꝰ euãgelij facta ẽ Anno christi. xxxij. vj. kaleñ.

84

octobris. sabbato. inditiõe. v. luna. xij. ante initiũ illius euãgelij scribit sanct⁹ Joh. in precedenti capl'o q̃ xp̃s dixit. In iudicium ego in hũc mundũ veni. vt q̃ nõ vidẽt videant. ⁊ qui vidẽt ceci fiãt. Et audierũt quidã ex phariseis qui cũ ip̃o erãt. Et dixerũt ei. nũquid ⁊ nos ceci sumus. Dixit eis iesus. Si ceci essetis nõ haberetis peccatũ Lyra. q̃ si ñ vidissent op̃a christi haberẽt aliquã excusationẽ de hoc q̃ nõ crediderũt Nũc vero dicitis q̃ videmus. peccatũ vestrũ manet. i. aggrauat̃. Tunc statiz sequitur euangeliũ hodiernũ| Amẽ amen dico vobis |Tho. i. i veritate dico vobis. | qui nõ intrat p̃ ostiũ |. i. p̃ me humilẽ ⁊ pauperẽ. | in ouile ouiũ |. i. in cõgregationẽ fidelium ⁊ in ecclesiã dei in qua grex diuinit⁹ cõtinetur| sed ascendit aliũde |siue per pecuniã. siue per falsam iusticã. siue p̃ violentiam| ille fur est |rapiẽdo q̃d nõ est suũ| ⁊ latro |retinẽdo q̃d rapuit. Ly. h̃ faciũt mali hoĩes statũ prelatiõis indebite assequẽtes | qui aũt intrat per hostiũ |id est p̃ christũ. | pastor ẽ ouiũ. huic hostiari⁹ aperit |Ly. id est spiritussanctus reuelat veritatem vt sciat oues pascere| ⁊ oues vocẽ eius audiunt |Ly. id ẽ doctrinã recipiũt. | ⁊ p̃prias oues vocat noĩatiz |id est certissime nouit dñs qui sunt eius. ⁊ vocat eas nõ solũ voce exterioris p̃dicationis sed interne inspirationis| ⁊ educit eas |Ly. de tenebris ignorãtie| ⁊ cũ p̃prias oues emiserit añ eas vadit |p̃ exẽpla bonoꝝ op̃m. | ⁊ oues illuz sequũtur |scz exẽpla ⁊ vestigia sui pastor| | quia sciũt vocẽ eius |p̃ inspiratiões diuinas| alienũ aũt nõ sequũtur |scz qui est alienus a deo vita ⁊ doctrina. sicut est hereticus ⁊ quilibet p̃uersus doctor| sed fugiũt ab eo quia nõ nouerũt vocẽ alienoꝝ |. i. nõ approbant nec sequũtur. Gor. Isti alieni sunt pseudo p̃phete. de quibus dr̃ Mat. vij. Attendite a falsis p̃phetis. qui veniũt ad vos in vestimẽtis ouiũ. intrinsecus aũt sunt lupi rapaces| hoc p̃uerbiuz dixit eis iesus. illi aũt nõ cognouerũt quid loqueretur eis |Tho. i. nõ intellexerũt quis eẽt pastor. quis fur. ⁊ que oues. | dixit g̊ eis iteꝝ iesus. Amẽ amẽ dico vobis. quia ego sum ostiũ ouiũ |per q̃d intrant oues ad fidem. | Om̃es quotquot venerũt ante me |tho. scz ex se. nõ missi vel nõ inspirati a deo. | fures sunt |rerũ ⁊ dignitatum| ⁊ latrones |. animarũ. quia eas occidunt per falsam doctrinam| ego sum ostium per me si quis introierit |scz in ecclesiam ⁊ societatem fidelium| saluabitur |per gratiã| ⁊ ingredieť |. scz ad ꝯtemplationem deitatis| ⁊ egredietur |scz ad considerationẽ gloriose hũanitatis in christo| et pascua iueniet |q̃ vtraq̃ consideratio erit delectabilis ⁊ iocunda vt patet Esa. xxxiij. Regẽ in decore suo videbunt| fur |id est quicunq̃ per me nõ ingreditur| nõ venit nisi vt furetur |id ẽ. vt sibi vsurpet dñatum ⁊ honorem in plebe. | ⁊ mactet |per falsaz doctrinã| ⁊ perdat |. id est mittat in damnationẽ eternam| Ego veni vt vitam habeant |Tho. in presenti per gratiã| ⁊ abundantius habeant |in futuro per gloriã. vnde apostolus. j. Coꝝ. ij. Oculus nõ vidit nec auris audiuit nec in cor hominis ascendit. que preparauit de⁹ his qui diligunt eum. Circa presens euangelium vbi dicitur. Per me si quis introierit. Notandum q̃ Hugo de prato dicit. q̃ christus dei filius propter nostram salutẽ quattuor itinera peregit Primũ fuit de celo in terrã veniendo. q̃ñ carnem assumpsit de gloriosa virgine Maria Joh. xvj. Exiui a patre ⁊ veni in mundum. Et hoc iter fuit penosuz quia penalitates humane nature assumpsit. vt patet Esa. liij. Vere languores nostros ip̃e tulit ⁊ dolores nostros ip̃e portauit. quia hic in mũdo trigintatribus annis vixit ⁊ nunq̃ risit. Secundum iter fuit d̃ mffo ad inferos descẽdẽdo quãdo sedentes in tenebris visitauit. ⁊ hoc fuit iter victoriosum. quia portas inferni cõfregit. Tertium fuit de inferno ad mundũ redeundo. quando confractis inferis cuz magna preda a mortuis resurrexit. Quartum fuit de mundo ad celum ascendendo quando in die ascensionis vidẽtibus apostolis eleuatus est ⁊ nubes suscepit euz ab oculis eorum. et hoc iter fuit valde gaudiosum. Unde Ps̃. Ascendit deus in iubilatione ⁊ dominus in voce tube.

Feria quarta pentecostes. Euãgeliũ ſm Johem. vj.

In illo tẽpore. dixit iesus turbis iudeoꝝ. nemo põt venire ad me nisi pater q̃ misit me traxerit eũ. Ego resuscitabo eũ in nouissimo die. scriptũ est in p̃phetis

Erũt om̃es docibiles dei. Om̃is q̃ audiuit a pr̃e ⁊ didicit venit ad me Nõ quia patrẽ vidit quisq̃ nisi is qui est a deo. hic vidit patrẽ. Amẽ amẽ dico vobis q̃ credit in me habet vitã eternã. Ego sum panis vite. patres vestri mãducauerũt mãna in deſto ⁊ mortui sunt. hic ẽ panis de celo descendens. vt si q̃s ex ip̃o mãducauerit nõ moriat̃. Ego sum panis viuus qui de celo descẽdi. si quis mãducauerit ex hoc pane viuet in eternũ. Et panis quem ego dabo caro mea est ꝓ mundi vita.

Postilla

Nemo potest venire ad me Johãnis. vj. Historia huius euãgelij facta est anno christi. xxxij xviij. kaleñ. Maij. feria. iij. luna. xxiiij. inditione. v. Ante initiũ illius euangelij scribit sanctus Johannes in eodem capitulo. Ex iudei murmurauerunt de illo verbo qđ christus dixit. Ego sum panis viuus q̃ de celo descendi. et dicebãt. Nonne hic est iesus filius Joseph cuius nos nouimus patrem ⁊ matrem. Quomodo ergo dicit hic: quia de celo descẽdi. Respondit ergo Jesus ⁊ dixit eis. Nolite murmurare inuicẽ. ⌊Nemo potest venire ad me⌋ Tho. per fidem credendo ⁊ amando ⌊nisi pater meus traxerit eum⌋ id est. adiuuet eum per gratiam suam Notandum est ergo ſm Tho. q̃ pater omnes trahit. quia om̃ibus offert g̃tiam. non tamen omnes trahuntur vel veniunt ad christum. quia ⁊ si omnibus offeratur gratia. non tamen eam omnes accipiunt ⌊⁊ ego resuscitabo eũ ĩ nouissimo die⌋ Lyra. quia non est anima ad plenum beata donec fuerit corpori reunita ⌊scriptũ est in prophetis. Erunt om̃es docibiles dei⌋ Tho. id est. capaces diuine doctrine ⌊omnis qui audiuit a patre⌋ scz diuinas inspirationes percipiẽdo ⌊⁊ didicit⌋ eas sequẽdo ⌊venit ad me⌋ per fidem formatam in p̃senti. et per gloriam in futuro ⌊nõ quia patrem vidit quisq̃ nisi is qui est a deo⌋ scilicet filius qui naturaliter procedit a patre. ⌊Amen amen dico vobis qui credit in me habet vitam eternam⌋ Tho. id est meip̃m qui sum vita eterna ⌊ego sum panis vite⌋. quia ille est verus panis qui potest preseruare a morte et dare vitam eternam. talis panis est christus ⌊patres vestri mãducauerunt manna in deserto⌋ per quadraginta annos. vt habetur. Exodi. xvj. Deut. viij. ⌊⁊ mortui sunt⌋ omnes corporali morte ⌊hic est panis de celo descendens⌋ per ĩcarnationem quem prefigurabat manna. ⌊vt si quis ex ipso manducauerit⌋. scilicet digne ⌊non morietur.⌋ Tho. in presenti ꝑ culpam. ⁊ in futuro per eternã penaz ⌊ego sum panis viuus⌋ id est. viuificans comedentem ⌊qui de celo descendi⌋ vt essem panis hominum qui eram panis angelorum ⌊si quis manducauerit ex hoc pane viuet in eternũ⌋ quia iste panis in manducantez non conuertitur. sed eũ in se conuertit. ſm quod dictuz est beato Augustino. Nec tu me mutabis in te sicut cibum carnis tue. sz tu mutaberis in me. ⌊⁊ panis quez ego dabo caro mea est⌋ ip̃a enim caro christi ⁊ ipse totus Christus ibi veraciter continetur ſm deitatem corpus et animã.

In octaua pentecostes. Euãgeliũ ſm Johem. iij

Nillo tempe. Erat hõ ex phariseis nicodemus nomĩe p̃nceps iudeoꝝ. hic venit ad iesuz nocte ⁊ dixit ei. Rabbi. Scim⁹ q̃a a deo venisti mgr̃. Nemo em̃ põt hec signa facere que tu facis nisi fuerit deus cũ illo. Rñdit iesus ⁊ dixit ei. Amẽ amẽ dico tibi. Nisi q̃s renatus fuerit denuo nõ potest videre regnũ dei. Dicit ad eũ nicodemus. Quõ põt hõ renasci cũ sit senex. Nũquid potest in ventrẽ matris sue iterato introire ⁊ renasci. Respõdit iesus. amen amen dico tibi Nisi quis renatus fuerit ex aq̃ ⁊ spiritusancto. nõ põt introire in regnũ dei Qđ natũ est ex carne caro est. ⁊ qđ natũ est ex spũ spũs est Nõ mireris quia dixi tibi. oportet vos nasci denuo. Spũs vbi vult spirat ⁊ vocẽ eius audis. sz nescis

vnde veniat aut quo vadat. Sic ē oīs qui natus est ex spiritu. Respondit nicodem⁹ z dixit ei. Quo modo possunt hec fieri. Respōdit ihesus z dixit ei. Tu es mgr̄ in ysrael z hec ignoras. Amen amē dico tibi. quia quod scimus loquimur. z qđ vidimus testamur z testimoniū nostr̄ nō accipitis. Si terrena dixi vobis z nō creditis. quō si dixero vobis celestia credetis. Et nemo ascendit in celum nisi qui descendit de celo filius homis qui est in celo. Et sicut moyses exaltauit ꝑpentē in deserto ita exaltari oportet filiū hominis vt omnis qui credit in ipsum non pereat sed habeat vitam eternā.

Postilla

Erat homo ex pharisēis nicodemus noīe. Johānis. iij. Historia huius euangelij facta ē anno xp̄i. xxxj. xvj. kal. maij. feria. iiij. inditiōe. iiij. luna. v. Ante initiū illius euangelij scribit sanctus Johēs in precedenti cap'lo. Cum ihesus esset hierosolimis in pasca in die festo multi crediderūt in nomine eius. videntes signa eius que faciebat. Tūc postmodū sequit euāgeliū hodiernū. Erat hō ex pharisēis. Iste em̄ fuit vnus illor̄ de quib⁹ Joh. ij. dr̄. Ex multi crediderūt in ihesum videntes signa que faciebat. sed ꝓpter iudeos nō ꝓfitebant. vt de synagoga nō ei̯cerent. ex pharisēis. Tho. hec secta erat ꝓbabilior̄ z honorabilior̄ inter oēs sectas iudeor̄. nicodem⁹ nomine. ipe em̄ postmodū sepe iuit ad Christū. vt hr̄. Joh. xix. princeps iudeor̄ fuit em̄ magnus inter iudeos z honoratus. hic venit ad ihesum nocte timuit em̄ venire in die ne incurreret indignationē iudeorū qui iam cōspirauerunt Joh. ix. vt si qs eū ꝓfiteret christū extra synagogaz fieret. z dixit ei Rabbi. Scimus quia a deo veniſti magister. Ly. i. certuz est mihi q tua doctrina est va z a deo data. z nō hūanit⁹ ꝓficta. Nemo ꝑt hec signa facere q̄ tu facis nisi deus fuerit cū eo Rñdit ihesus z dixit. Ly. hic ponit christi rñsio. qr̄ videbat Nicodemū fideliter z veraciter q̄rere doctrinā q̄tum ad secreta fidei. Et ideo incepit a ꝑmo sacramento scz baptismi. qui est regeneratio spiritualis. z ꝓ oīs necessaria ad salutē. Amē amen dico tibi. nisi quis renatus fuerit denuo. i. iterū per generationē spūalem. nō potest videre regnū dei. Ly. visio em̄ dei nō ꝑt hominibus cōpetere nisi ꝓ gratiā. z ad hāc grāz ꝓsequēdā req̄rit generatio spūalis. per quā hoies fiunt filij dei. z ꝓ ꝓsequēs heredes vite celestis. dic̄ ad eū nicodemus quō pōt hō renasci cū sit senex. nunq̄d ꝑt in ventrē matris sue iterato introire z renasci. quasi diceret. nō. ḡa quantitas nō permittit. Respondit ihesus Amen amen dico tibi. nisi quis renatus fuerit ex aqua z spiritusancto. quasi diceret. Tu ō carnali generatione intelligis q̄ ego de spirituali generatiōe dico. nisi quis renatus fuerit. spirituali generatiōe q̄ fit. ex aqua z spiritu nō potest introire in regnū dei. Ex hoc habemus q baptismus ē quedam spiritualis generatio. Et est ꝑmū sacramētum z ianua omnium sacramentor̄ z sine eo nullus saluatur. quod natum est ex carne. ꝑm virtutem carnalis generationis. caro est. id est constituitur in vita carnali tantum. z quod natum est ex spiritu: spiritus est. id est constituitur in vita spirituali. nō mireris. id est. non debes admirari. ḡa dixi tibi oportet vos nasci denuo. quia nō loquor de generatione carnali de qua tu arguis. sed de spirituali. spirit⁹ vbi vult spirat. scz dando gratiaz cui vult. vt ad Romanos. ix. Cui vult miserē z quez vult indurat. z vocem eius audis. scilicet in predicationibus. vt patet Mathei. x. Non enim vos estis qui loquimini. sz spiritus patris vestri qui loquitur in vobis. z nescis vnde veniat aut quo vadat. vn de Augustinus dicit. q illa verba de spiritusancto intelligenda sunt. qui in prophetis z in scripturis sacris loquitur. sed ꝑncipiuz huius scripture. scz spiritussanctus z eius finis scz beatitudo celestis nobis occultantur z sola fide tenetur. Sic est oīs q̄ natus est ex spiritu. scz sancto. id est. i vita spirituali constituitur. Respondit Nicodemus z dixit ei. quomodo possunt hec fieri. Gor. in h notat̄ diligentia in nicodemo. qr̄ ñ cessauit q̄rere donec itelligeret. respōdit ihesus z dixit ei. Tu es mgr̄ in ysrael z hec ignoras. Gor. q. d. te iudei magnuz

doctorē reputant. ⁊ tamē ignoras fidei initia ⁊ viā salutis| Amen amē dico tibi .qa quod scimus loquimur |scz ego ⁊ mei apostoli| ⁊ quod vidimus testamur ⁊ testimoniū nostrū nō accipitis |sic probatuz ⁊ certum| si terrenda dixi vobis |Tho. de regeneratione baptismi que fit in aqua ⁊ spiritu| ⁊ nō credit| .quō si dixero vob celestia credet| scz generationē eā filij dei a pre ⁊ filio credetis| ⁊ nemo ascendit in celū |id ē nemo habet virtutē illuc ascendi ppria potestate| nisi qui descendit de celo filius hominis qui est in celo |p pñtiam ⁊ immensitatē diuinitatis. ergo quilibet hō qui ascēdit ⁊ saluatur ascendit per christū| ⁊ sicut moyses exaltauit ꝑpentē |Hic christ⁹ agit de sua passione a qua virtutē habet baptismus. ⁊ oīa alia sacramēta dicens| sicut moyses exaltauit ꝑpentē |vt legit Nūeri. xxj. q murmurātibus iudeis ꝓtra deum ⁊ moysen ⁊ dicentibus. Anima nostra nauseat super cibo isto leuissimo immisit deus ꝑpētes ignitos qui eos interficiebāt. Clamāte aūt Moyse ad dñm. iussit dñs ꝑpentē fieri eneū ⁊ affigi in palo vt aspiciētes in eū percussi a ꝑpentibus sanarent hic ꝑpēs fuit figura passionis christi. quia ꝑpēs eneus affixus in palo fuit Christus innocens affixus in patibulo crucis. ad cui⁹ aspectū scz per fidem ⁊ amorē sanat in nobis venenū peccati. ⁊ ignite ꝯcupiscentie| ita exaltari oportet filiū hois |Tho. Hic ostendit modū sue passionis. Voluit āt dñs noster iesus christus illo modo mori .scz exaltat⁹ in cruce. vt sicut terrā purgauerat sua conuersatione. ita purgaret aerē ⁊ oīa celestia sua passione. ⁊ vt terrena cū celestibus pacificaret. Et ideo stetit quasi medius inter celum ⁊ terrā. vt patet per apostoluz dicentē. Pacificās per sanguinē crucis eius siue que sunt in terris siue que in celis sunt |vt omnis qui credit in ipm |scz vera fide. |nō pereat |morsu ꝑpentū. id est .demonū infectione viciox ⁊ morte supplicioz .| sz habeat vitaz eternā |hic in spe ⁊ postea in re. Circa presens euangeliū vbi dicit .Nisi quis renatus fuerit. Notandū q hug. ō prato dicit q deus a pncipio mundi vsq; modo ꝓtra peccatū originale tollendū remedia ordinauit Nam homo fecit morbū ⁊ deus fecit remediū. Primū remediū fuit sacrificiū p adultis. Et inde est q antiq patres deo sacrificium offerebant. Si aūt paruuli moriebantur ante vsum liberi arbitrij. sufficiebat eis fides parentum. vt sicut fuit a parentibus introductum peccatum. ita per eosdem deleretur. Si autē parentes paruulorū qui moriebātur nō erāt fideles. paruuli nō sanabantur. Secundū remediū fuit circūcisio tempore abrae. qa deus mandauit abrae vt ipe ⁊ posteri eius debebant circūcidi. Tertiū remedium fuit baptismus quem christus instituit q nō solum purgat peccatum originale ⁊ actuale. sed etiam aperit celuz quod circumcisio non fecit. ⁊ hoc facit baptismus in virtute passionis christi. ⁊ in signum huius exiuit de latere christi sanguis ⁊ aqua.

In festo corporis christi. Euangeliū ſm Johem. vj.

In illo tēpore. dixit iesus discipulis suis ⁊ turbis iudeorum. Caro mea vere est cibus. et sanguis meus vere est pot⁹. Qui manducat meā carnez. ⁊ bibit meum sanguinez. in me manet ⁊ ego in eo. Sicut misit me viuēs pater. ⁊ ego viuo ꝓpter patrē. Et q manducat me ⁊ ipse viuet propter me. Hic est panis qui de celo descēdit Nō sicut mānducauerūt patres vestri māna in deſto ⁊ mortui sunt. Qui manducat hunc panez viuet in eternum.

Postilla

Caro mea vere est cibus. ⁊ sanguis ꝛc. Johis. vj. Historia huius euangelij facta est. Anno christi. xxxij. xvij. kaleñ. Maij. feria .iij. indictione. v. luna. xxiiij. Ante initium illius euangelij scribit sanctus Johes in eodem capło. q christus dixit turbis iudeorum. Amen amen dico vobis nisi manducaueritis carnem filij hominis ⁊ biberitis eius sanguinem nō habebitis vitam in vobis. Tunc postmodum sequitur euangelium hodiernuz |Caro mea vere est cibus | Hic christus loquitur ō sacramēto eucharistie. in quo sacramento continet vera caro christi crucifixi in cruce. ⁊ sanguis eius effusus in passione dicēs| Caro mea vere est cib⁹. ⁊ sanguis meus vē est pot⁹ |Lyra

Caro cm̃ ⁊ sanguis christi reficiũt aiam q̃ immortalis est. Cibus aũt corpalis reficit tantũ corpus qđ est corruptibile. Vñ Augustin⁹. Cuz in cibo ⁊ potu homines id appetãt vt oĩno nõ esuriãt neq; sitiant. hoc veraciter nõ p̃stat nisi iste cibus ⁊ potus qui eos a q̃bus sumit̃ immortales ⁊ incorruptibiles reddit. ⁊ facit socios sanctorum vbi paxerit ⁊ vnitas| q̃ manducat meam carnẽ |spirituali mãducatiõe|⁊ bibit meũ sanguinẽ |per dilectionez| in me manet et ego in eo |Tho. In iam dictis verbis dat xp̃s intelligere differentiã istius cibi ad alios carnales cibos. Alũ em̃ cibi ꝙuertũtur in manducantẽ. Iste cibus manducantem in se ꝙuertit. vt dictũ est sancto augustino. Nõ tu me mutabis in te sicut cibuz carnis tue. sed tu mutaberis in me|sicut misit me viuẽs pater |Tho. i. hominẽ fecit| sic ego viuo ꝓpter patrẽ |referendo totã vitã meam ad ip̃m|⁊ qui mãducat me. ⁊ ip̃e viuet ꝓpter me |quia vnimur deo p̃ fidẽ ⁊ dilectionẽ in p̃ceptiõe sacramẽti| hic est panis qui de celo descendit |. i. ð sinu p̃ris. Anx. Vt panẽ angelorum mãducaret hõ rex angelorum factus est hõ| nõ sicut mãducauerũt patres vestri mãna in deserto ⁊ mortui sunt |. Ly. ⁊ ideo nõ fuit vere cibus celestis. sz tm̃ figura eius. q; vitã spiritualem non ꝙferebat sed eandẽ dari in hoc sacramẽto p̃figurabat. sicut em̃ manna deuotis ⁊ gratis dabat omniũ ciboz delectamẽtũ. Qualis aũt erat insipidũ. sicut dr̃ Nume. xxj. Alia nostra nauseat sup̃ cibo isto leuissimo. Sic eucharistia digne sumẽtibus est vite spũalis solatiũ. ⁊ indigne sumẽtibus iudicium. | qui manducat hũc panẽ |Ly. digne| viuet in eternũ |Unde Aug⁹. Qui ex nobis vitã eternã hr̃e nõ possum⁹. panẽ celi manducare debemus vt viuamus. Vñ Remigius. Cũ oĩnis salus corpis ⁊ aie est in corporis ⁊ sanguinis susceptiõe. honoremus christũ in hoc sacramẽto. vt mediante hoc sacratissimo sacramẽto ad eternã salutẽ p̃uenire mereamur. Unde circa p̃ns euãgeliũ vbi dr̃. Qui mãducat hunc panẽ. Notandũ q; panis ⁊ vinũ inter cõsueta nutrimẽta maxime corpus nutriũt ⁊ sustentant Instituit ergo dñs ihesus xp̃s sub his speciebus vt intelligeremus p̃ hoc q; sicut panis ⁊ vinũ maxime nutriũt corp⁹ ⁊ sustentãt. Sic ꝙtentũ sb̃ istis speciebus maxie sustentat. nutrit. ⁊ reficit aiaz. Hoc em̃ sacramentũ digne sumptũ inter oĩnia alia sacramenta plus efficit ⁊ auget charitatẽ. ⁊ consequẽter oĩnes vtutes. ⁊ maxime valet ad dimissionẽ omniũ peccatorum ⁊c. Vñ etiam magister sententiarũ li. iiij. distin. xj. dicit. q; sub hmõi speciebus panis ⁊ vini p⁹ consecrationẽ sunt oia q̃ sunt in xp̃o in sua existentia naturali. q; ibi ẽ purissima caro xp̃i siue corpus ei⁹. qđ fabricãte spũsancto tractũ fuit de supbenedicto vtero vginis gloriose ⁊ qđ nũc glorificatũ est in celo. Secũdo q; caro xp̃i nõ viuit sine sanguine. iõ est etiã ibi sanguis iste p̃ciosus q̃ emanauit abundanter p̃ multiplicia vulnera dñi nostri iesu xp̃i. Tertio q; non est ver⁹ hõ sine aia rõnali. ꝓpter qđ etiã est ibi aia xp̃i. cui datus est spiritussanctus nõ ad mensuraz. Quarto q; christus est verus deus. iõ cõsequẽter est ibi p̃sona filij dei siue humanitati vnita. i vnitate suppositi. Et sicut hec q̃ttuor sunt q; qõlibet eorũ est veracit̃ sub specie panis. ita ⁊ oia simul. ⁊ quodlibz in calice sb̃ specie vini ꝙtinet̃. nec plus sb̃ specie panis q̃z in calice sub specie vini ꝙtinet̃ aut ecõuerso. sed idẽ per oia ⁊ eodẽ modo. ⁊c. Itẽ notandũ q; christiani nõ adorãt in hoc sacramẽto panẽ. cũ ex fide sciũt illũ ibi nõ esse. sz substãtialiter vsum in christi verũ corpus. Nec adorãt species sacramẽtales vt deũ. ⁊ accidẽtia q̃ remãserũt. sz adorãt christũ dñm verũ deũ ⁊ hoiem sb̃ istis speciebus inuisibiliter existentẽ ⁊ realiter p̃ntem. Sic silr̃ in calice post cõsecrationez nõ adorãt vinũ cũ nõ sit ibi. sz est sb̃stãtialiter vsum in sanguinẽ christi. Nec adorant species vini vt deũ. sed adorãt xp̃m dñm. verũ deũ ⁊ hominẽ sb̃ istis specieb⁹ sic inuisibiliter existentẽ ⁊ realiter p̃ntem. Itez notandũ q; non debet quisq̃z credere q; in diuisione hostie diuidat̃ ⁊ lacerat̃ corpus christi. Aut q; in hostie sumptione corpus xp̃i ꝙterat̃ dentib⁹. aut q; corpus xp̃i digerat̃ ⁊ in corpus sumẽtis ꝙuertat̃. sicut alũ cibi. sed sole species frãgũtur ⁊ atterũtur. q̃bus ꝙsumptis desinit ibi esse corp⁹ xp̃i ⁊ remanet in aia sol⁹ sacramti effect⁹. qui est aie refectio p̃ augmẽtũ gr̃e ⁊ vtutũ. Vñ etiam Damasce. dic̃. Pũ spes sentit̃ sacramẽtũ est. dũ aũt desinit sentiri sacramentum non est ⁊c. Item sciendum q; tota ecclesia catholica isto sacramento reficitur. Unde Greg⁹. Offertur enim p̃o gloria beatorũ. p̃o salute viuorum. ⁊ p̃o subita liberatio

ne in purgatorio detentoꝝ. Ad quod designandum hostia frangitur in tres partes. ⁊ christus integraliter est in qualibet. Unde de hoc dicitur in decretis. In qualibet ꝑte hostie totus ⁊ integer est christus de⁹. xvj.q.ij. Singl'i. Unde etiã Greg⁹. papa. Particula in calice missa significat beatos in patria. qui vino eterne dulcedinis inebriantur. Alie vero due particule que dentibus atteruntur significãt illos qui vel in presenti vita vel etiam in purgatorio in penis transitorijs affliguntur.

Dñica prima post octauas pentecostes. Euãg. ꝑm Lucã. xvj.

In illo tpe. dixit Jesus turbis iudeoꝝ ⁊ phariseorum Homo quidam erat diues qui induebat purpura ⁊ bysso. ⁊ epulabatur quotidie splendide. Et erat quidam mendicus nomine lazar⁹ qui iacebat ad ianuã eius vlcerib⁹ plenus. cupiens saturari de micis que cadebant de mensa diuitis. et nemo illi dabat. Sed ⁊ canes veniebãt ⁊ lingebãt vlcera eius. Factũ est aũt vt moreret mẽdicus ⁊ portaretur ab angelis in sinuꝫ abrae. Mortuus est aũt ⁊ diues ⁊ sepultus est in inferno. Eleuãs aũt oculos suos cũ esset in tormẽtis. vidit abraã a longe ⁊ lazarũ in sinu eius ⁊ ipe clamãs dixit. pater abraã miserere mei ⁊ mitte lazarũ vt intingat extremũ digiti sui in aquaꝫ vt refrigeret linguã meaꝫ. qꝛ crucior in hac flãma. Et dixit illi abraam. Fili recordare qꝛ recepisti bona in vita tua. ⁊ Lazar⁹ similiter mala. Nũc aũt h̄ ꝯsolat tu v̄o cruciaris Et in his oĩbus int̄ nos ⁊ vos chaos magnũ firmatuꝫ est vt hi q̄ volũt hinc trãsire ad vos nõ possint. neqꝫ inde huc transmeare. Et ait. Rogo ergo te pr̄ vt mittas eũ ĩ domũ pr̄is mei. Habeo em̄ q̄nqꝫ fr̄es vt testet ill'. ne ⁊ ipi veniãt ĩ hũc locũ tormẽtoꝝ. Et ait illi abraã. hñt moysen ⁊ ꝓph̄as audiãt illos. At ille dixit. Nõ pr̄ abraaꝫ. sꝫ si quis ex mortuis ierit ad eos. penitẽtiaꝫ agẽt. Ait aũt illi. si moysen ⁊ prophetas nõ audiunt. neqꝫ si quis ex mortuis resurrexerit credent.

Postilla

Omo quidam erat diues ⁊c̄. Luc̄. xvj. Historia huius euãgelij facta ẽ Anno christi. xxxij. v. kaleñ. octobris. dñica. inditione. v. lũa. xiij. Ante initiũ pñtis euãgelij scribit sanctus Lucas in eodem capl'o. q̄ christus dixit qui fidelis est in minimo. ⁊ in maiori fidelis est. Et qui in modico iniquus ẽ. ⁊ in maiori iniquus est. Non potestis deo ꝑuire ⁊ mãmone. Audiebãt aũt om̄ia hec pharisei. qui erãt auari ⁊ deridebant eum. Et ait illis. vos estis qui iustificatis vos corã hominibus. Deus aũt nouit corda vestra quia quod hominibus altũ est abomiatio est apud deũ. Tunc postmodũ sequit euãgeliũ hodiernum [Homo quidam erat diues] Guil. Hoc euangeliũ dictũ est cõtra phariseos auaros irridentes dñm exhortantẽ ad largitionẽ elemosynarum. Et describit hic christus duos homines. vnum diuitẽ ⁊ alterũ pauperẽ [Homo quidam] Glo. diues ignot⁹ fuit ante deũ. ideo noĩe nõ designat [erat diues] Lyra. ecce superfluitas in censu [qui induebatur purpura ⁊ bysso] ecce excessus in vestitu. Beda dic̄ q̄ byssus est genus candidissimi ⁊ nobilissimi lini qui tantũ nascitur in egypto. Lino igitur vtebatur interius ad carnẽ propter molliciẽ. purpura exterius ꝓpter inanem gloriã [⁊ erat quidam mendicus noĩe Lazarus] Lyra. exprimitur autẽ eius nomen quia erat cognitus deo per approbationẽ Non fuit iste lazarus frater Magdalene ⁊ Marthe. sed fuit alius lazarus qui diu vixit ante Christum [qui iacebat ad ianuam diuitis vlceribus plenus] Lyra. vt ex vicinitate mag| apparerꝫ duricia diuitis. ⁊ probaretur patientia pauperis. [cupiẽs saturari de micis] Lyra. nõ dicit precioꝝ. [que cadebant de mensa diuitis] In quo apparet maxima duricia diuitis. Eo q̄ perire ꝑmittebat vnde pauper poterat sb̄leuari. [⁊ nemo illi dabat] Glo. qꝛ qualis dñs talis ⁊ familia. [Et canes veniebant:

ꝛ lingebant vlcera eius. ¶Lyra. Brutalis pietas in lingendo vlcera paupis arguit duriciã diuitis. quia curabiliores erãt canes paupi q̃ eor dñs¶Factũ est autem vt moreretur mẽdicus ¶in patientia ꝓbatus ꝛ purificatus sicut aurũ in igne¶ ꝛ portare tur ab angelis in sinũ abrae ¶Lyra. id ẽ. ad limbũ sanctor patrũ. vbi descendebãt iusti morientes anteq̃ impedimentuz glorie per passionẽ christi esset amotũ¶ mortuus est aũt ꝛ diues ¶quia diuitie nõ possunt hominẽ a morte ꝑseruare¶ ꝛ sepultus est in inferno ¶Lyra. scz damnator. quia erat diaboli parrochianus. ergo sepultus est in ei⁹ cimiterio. Guil. i. in ꝓfunditate penar est positus. Unde Apoc. xviij. Quantum in delicijs fuit tantũ date ei tormentũ ꝛ luctũ ¶ eleuãs aũt oculos cum esset in tormẽtis ¶. Lyra. quia eius oculi aperti sunt per penã qui ante clausi erãt per culpã¶ vidit abraam a longe ¶Lyra. quia multũ etiã ante apertionẽ ianue celestis distabat status elector a statu reprobor. intantũ q̃ impossibilis erat trãsitus ab vno in aliũ. Nota ꝯm beatũ Greg. et etiã ponit in quarto li. sententiarũ in fine. q̃ damnati in inferno positi ante diẽ iudicij beatos super se in regne intendũt. ꝛ etiã beati in celo vident penas malor in inferno eternaliter ad augmentũ sue glorie. q̃ illa mala euaserunt¶ ꝛ ipe clamans dixit. pater Abraam ¶Gorra. filius abrae fuit iste diues. genere sed nõ imitatione¶ miserere mei ¶Ecce stulta petitio. ¶Petit em̃ sibi misereri qui nec sui miꝛtus ẽ nec lazari. Cum tamẽ scriptũ sit Jac. ij. Judiciũ fit ei sine misericordia. qui hic non facit misericordiã¶ ꝛ mitte lazarũ vt intingat extremũ digiti sui in aquã ¶Ad̃ Greg⁹. Gut tam aque petiuit qui micã panis negauit. Guilh. plusq̃ mille annis petiuit nec vnq̃ obtinuit¶ vt refrigeret linguã meã. q ꝛ crucior in hac flãma ¶Lyra. Jn lingua pl⁹ cruciabatur q ꝛ per ea z amplius peccauerat. ꝛ hoc in duobus. ¶Primo per gustũ comedẽdo delicata fercula ꝛ bibendo preciosa pocula. Secundo verba vana ꝛ nociua proferẽdo. quia inter epulas splẽdidas magl relaxatur lingua ad loquendũ inepta. Ad̃ Sap. xj. ¶Per que q̃s peccat. per hec ꝛ torquetur¶ ꝛ dixit illi abraam. Fili recordare q ꝛ recepisti bona ¶scz trãsitoria¶ in vita tua ¶ Lyra. hoc sibi dicitur ad augmentuz penẽ sue. q ꝛ maximũ infortunij genus est fuisse felicẽ. vt dicit. j. de ꝓsola. pbie.¶ nũc autez hic consolatur ¶ppter meritũ patiẽtie.¶ tu vero cruciaris ¶ppter defectum misericor die¶ ꝛ in his omibus inter nos ꝛ vos chaos magnũ firmatũ est ¶id est. distantia meritor ꝛ distantia locorum aut statuuz¶ vt hi qui volunt hinc ad vos ire nõ possunt ¶ scz de loco beator ad loca tormẽtor¶ neq̃ inde huc transmeare ¶Lyra. quia aie separate sunt extra statuz meriti ꝛ demeriti¶ et ait. Rogo ergo te pater vt mittas eum in domũ patris mei. ¶Habeo em̃ q̃nq̃ fratres vt testetur illis. ne ꝛ ipi veniant in hũc locũ tormentor. ¶Lyra. nõ dixit hoc caritate ductus cum illam nõ haberet. sed timore ꝓuili ne impior ꝓsortio eius pena augeretur. quia fuerat eis occasio peccãdi. Tũ ratione diuitiarum quas eis dimiserat ad abusum. Tum exẽplo male vite q̃ eis dederat ad sequendum¶ et ait illi abraam. habent Moysen ¶qui docuit agenda. q ꝛ lex instruit de agendis¶ ꝛ pphetas ¶qui docuerunt que sunt credenda. Et ista sufficiunt ad salutem. Jdeo sequitur¶ audiãt illos ¶. Lyra. ex hoc patet q̃ iste diues ꝛ amici ei⁹ erãt de gente iudeor. quia gentiles nõ habebant doctrinã moysi ꝛ pphetarũ¶ nõ ꝑ abraam. sed si quis ex mortuis ierit ad eos penitentiaz agent ¶quasi diceret. plus credent mortuis q̃ scripturis¶ ait aũt illi. Si Moysen ꝛ pphetas nõ audiũt. neq̃ si q̃s ex mortuis resurrexerit credent ¶Ly. hoc patuit per effectũ. quia lazaro resurgẽti. et christo testimoniũ perhibenti nõ crediderunt. sed magis eum interficere voluerũt. vt habetur Joh. xj. Similiter nec christo resurgenti. sed magis suaserũt falso ipsum nõ resurrexisse ꝛ corpus eius a discipulis suis ꝺ sepulcro furatũ fuisse. vt hr̃ Mat. vlti. Unde circa pñs euangeliũ vbi dicit. Homo quidam erat diues. Sciendum q̃ diuitie ꝯm se nõ sunt male. nec oẽs diuites. sed abeũtes diuitijs. Si em̃ male eẽnt tunc deus quod absit esset malus. qui ẽ ditissimus ꝛ potentissimus. Jnsup multi sancti fuerunt diuites qui placuerũt deo. Sicut abraam ysaac ꝛ iacob. ac patriarche et ceteri plures scti noui et veteris testamenti. Sequitur in euangelio. Mortuus ẽ dives ꝛ sepultus in inferno. Unde queritur hic quare deus infernũ fecit. Respondet. q̃ habet regnũ celorum ꝑ bonis qui ei hic fideliter ꝓuiũt. Sed q ꝛ in mundo sunt multi

malefactores mirabiliter deū ꝓuocantes cū peccatis. Ideo congruissimū fuit vt iustissimus deus carcerē haberet ꝓ talib⁹. scz infernum. Sed queriť vbi sit infernus Rñdetur q sub terra. Primo quia iustuz est q pessimi maxime distent a bonis in patria. scz a beatis. sed hoc fit per medium intra terrā. Secundo ꝓgruū est ꝓpter ignobilitatē loci scz vt ignobilissimus loc⁹ a nobilissimo loco scz celo maxime distet. Tertio ratione affectus vt qui hic terrena ꝓ deo coluerūt. perpetue in terra claudātur Sequiť. Inter nos ⁊ vos chaos magnuz firmatū est. id est. distantia. Primo locoꝝ quia boni in celo ⁊ mali in inferno. Secundo meritoꝝ. quia boni habent magna merita. mali habent demerita. Tertio voluntatum. quia boni conformāt se in oībus voluntati diuine Mali vero sunt in mala voluntate obstinati.

Dñica secunda post octauas pē tecostes.. Euāg. ſm Lucā. xiiij.

In illo tempe. dixit ihesus discipulis suis similitudinez hanc. Homo quidā fecit cenā magnā ⁊ vocauit multos. ⁊ misit seruū suū hora cene dicere inuitatis vt venirēt. qz iam parata sunt omnia. Et ceperunt simul oēs se excusare. Primus dixit illi. villam emi. ⁊ necesse habeo exire ⁊ videre illaz. rogo te habe me excusatū Et alter dixit. Juga boū emi quinq; ⁊ eo ꝓbare illa. rogo te habe me excusatū. Et alius dixit vxorē duxi ⁊ ideo nō possum venire. Et reuersus seruus nūciauit hec dño suo Tūc iratus paterfamilias dixit seruo suo. Exi cito in plateas ⁊ vicos ciuitatis ⁊ pauperes ac debiles cecos ⁊ claudos introduc huc. ⁊ ait seruus. dñe factū est vt imperasti. ⁊ adhuc locus est. ⁊ ait dñs seruo Exi in vias ⁊ sepes ⁊ cōpelle intrare vt impleat domus mea. Dico autez vobis q nemo virorū illoꝝ qui vocati sunt gustabit cenaz meam.

Postilla

Homo quidā fecit cenā magnā Luc. xiiij. Math. xx. Historia h⁹ euāgelij facta est āno xpi. xxxij. v. kal. octobris. dñica. inditione. v. luna. xiij. Ante initiū illius euāgelij scribit sanctus Lucas in eodē capło. q xps dixit ad quendā qui eū ⁊ etiā alios inuitauerat. Cū facis prādiū aut cenā noli vocare amicos tuos. neq; cognatos. neq; vicinos. neq; diuites. ne forte ⁊ ipi te reinuitēt ⁊ fiet tibi retributio. Sed cū facis conuiuium voca paupes debiles ⁊ cecos ⁊ claudos. ⁊ beat⁹ eris. qz nō habēt vñ retribuāt tibi. retribuetur em̄ tibi in retributiōe iustoꝝ. Hec cuz audisset q̄dā de simul discūbētib⁹ dixit illi Beat⁹ qui manducabit panē in regno dei Et ipe dixit. Hō quidā .i. xps ver⁹ hō et ver⁹ de⁹. fec cenā magnā .Ly. i. statuit celestē beatitudinē q vocať cena. eo q est refectio vltima. Greg⁹. Hec cena magna est satietas interne dulcedinis. quā nob deus ꝓparauit. ⁊ vocauit multos .qz vult oēs hoies saluos fieri. j. ad Thi. ij. ⁊ misit seruū suū .ſm Greg. p seruz intelligere dē⁹ quēlibet p̄dicatorē q tūc hoies ad cenā domini vocat qñ aliq̄d ad eoꝝ edificationē loquiť. hora cene .Finis ē seculi. scz vltima etas in qua nos sumus. Vñ apls. Nos sumus in quos fines seculoꝝ deuenerūt. dicere inuitatis vt venirēt .Nā deus nos oi tpe vocat ad cenā suā. aut p inspirationē. aut per predicationem. aut p psperitatez. aut p flagellationē. ⁊ sic d alijs. qz parata sunt oia .christo in cruce imolato aptus ē introitus in regnū celoꝝ. In signū h⁹ xps pēdēs in cruce dixit Cōsummatū ē. ⁊c. ⁊ ceperūt simul oēs se excusare .Ly. i. p mala opa se retrahere. Et accipiť oēs p maiori pte. qz pauci saluātur respectu dānatoꝝ vt patet Mat. xx. Multi sunt vocati pauci vo electi. ⁊ p̄mus dixit. villā emi. ⁊ necē habeo exire ⁊ videre illā .Ly. hic notātur supbi p dñium ville. qz supbi cupiūt alijs dñari. rogo te habe me excusatū .vñ Gregorius. Hūilitas sonat in voce. scz supbia ē in actōe dū venire ꝓtēnit. ⁊ alť dixit. iuga boū emi q̄nq; ⁊ eo ꝓbare illa .Ly. p hoc intelligūtur cupidi terrenis nimis intēti finē suū ibi ꝓstituētes. ⁊ qñq; sensus nimiuz circa tpalia occupantes. rogo te habe me excusatū. Et alius dixit vxorē duxi ⁊ ideo nō possum venire .p hoc intelliguntur lu-

xuriosi. q̃uis em̃ oĩa vicia mortalia impediant venire ad cenã refectionis eterne. tñ illa tria peccata. scz superbia. auaricia. luxuria. precipue impediunt venire ad cenã celestẽ. Queritur quare luxuriosus nõ rogauit ꝟuum de excusatione sua sicut ⁊ alij duo. Rñdet Gor. ꝙ licet multa alia peccata sint grauiora q̃ luxuria. tamen luxuria fortius ligat ⁊ magis impedit a bonis operibus | ⁊ reuersus ꝟuus nũciauit hec dño suo | Guil. predicatores verbi dei dũ proficiũt. ad deũ redeũt gratias agendo. Sz cũ obstaculũ inueniũt. quasi ei nunciãt consiliũ ⁊ auxiliũ eius implorãdo | tũc irat⁹ paterfamilias | Guil. Euãgelista hic loquit̃ de deo more homis irati in quẽ tamẽ mot⁹ ire nõ cadit. sed dicit̃ irasci quãdo fac̃ opa que cõgruũt irato | dixit ꝟuo suo. Exi cito in plateas ⁊ vicos ciuitat | ⁊ paupes ac debiles. cecos ⁊ claudos ĩtroduc huc | Omĩpotẽs ⁊ misericors deus quos mũdus abijcit ipe misericorditer recipit. Vñ Greg⁹. Paupes ac debiles. ceci ⁊ claudi vocãtur ⁊ veniũt qꝛ infirmi quiq̃ atq̃ in mũdo despecti plerũq̃ tanto celeri⁹ vocez dei audiunt. q̃to in hoc mũdo nõ habeut vnde delectãtur | ⁊ ait ꝟuus. dñe factũ est vt imperasti ⁊ adhuc locus est. Et ait dñs seruo. Exi in vias ⁊ sepes | Per vocatos de plateis. intelligũtur publici peccatores. Per vocatos de vicis: intelliguntur occulti peccatores qui saltem erubescunt peccatores videri. Per vocatos de vijs intelligũtur peccatores qui parati sunt cõuerti de facili. Per vocatos de sepib⁹ intelligũtur peccatores qui de peccatis suis iaz dolere incipiũt ⁊ cõpungũtur | ⁊ compelle intrare | Guil. Hanc cõpulsionẽ facit aduersitas. Vñ Greg⁹. Mala que nos hic premũt ad deũ nos ire cõpellunt. Guil. Nonne xp̃us cõpulit paulũ qui ꝓstratus ⁊ visu amisso ꝯuersus est. vt patet Actuũ. ix. Itẽ filiũ ꝓdiguz qui fame cõpulsus redijt ad patrẽ suũ. vt patet Luce. xv. Aug⁹. Felix necessitas que cõpellit ad meliora | vt ĩpleatur domus mea | Glo. interl'. Numer⁹ predestinatoꝝ fideliũ qui nũerus inexpletus nõ remanebit | dico aũt vobis ꝙ nemo viroꝝ illoꝝ qui vocati sunt | Guil. se excusantiũ ⁊ nolentiũ venire | gustabit cenã meam |. O q̃ grauis ⁊ dura priuatio excludi a visione dei ⁊ societate marie ⁊ omniũ sanctorum. et quod grauius est ꝙ sic exclusus erit in inferno inclusus vbi velit vel nolit gustabit cenã diaboli.

Se Dñica tertia post octauas pẽtecostes. Euãge. ꝟm Lucã. xv.

In illo tpe. Erãt approqinquãtes ad iesum publicani ⁊ peccatores vt audirẽt illũ ⁊ murmurabãt pharisei ⁊ scribe dicẽtes qꝛ hic peccatores recipit ⁊ manducat cũ illis. Et ait ad illos parabolã istã dicens. Quis ex vobis homo qui habet centũ oues. ⁊ si perdiderit vnã ex illis Nõne dimittit nonagintanouẽ in deserto ⁊ vadit ad illã que perierat. donec inueniat illam. ⁊ cũ inuenerit eã imponit in humeros suos gaudens ⁊ veniens domũ conuocat amicos ⁊ vicinos dicens illis. Congratulamini mihi. quia inueni ouẽ meaz que perierat. dico vobis ꝙ ita gaudiũ erit in celo super vno peccatore penitentiam agente. q̃ super nonagĩta nouẽ iustis qui nõ indigent penitentia. Aut que mulier habẽs drachmas decẽ. si ꝑdiderit drachmã vnã. nõne accendit lucernã ⁊ euertit domũ. ⁊ querit diligẽter donec inueniat eam. ⁊ cum inuenerit cõuocat amicas ⁊ vicinas dicẽs. Cõgratulamini mihi. quia ĩueni drachmã quã perdiderã. ita dico vob gaudium erit coraz angelis dei super vno peccatore penitentiã agẽte.

Postilla

Erãt appropinquantes ad iesum Lu. xv. Mat. xviij. Mar. ij. Historia hui⁹ euangelij facta est Anno xp̃i. xxxij. vj. kal'. septẽbris. feria. v. inditione. v. luna. xij. Ante initiũ illius euãgelij scribit sanctus Lucas in p̃cedenti capl'o. ꝙ xp̃s dixit discipulis suis. qui nõ baiulat crucẽ suã ⁊ venit post me. ñ potest meus esse discipulus. Tũc postmodũ sequit̃ euangeliũ hodiernũ | Erant appropinquãtes ad iesum publicani ⁊ pecca

tores ¶Ly. ex ꝓpoſito emendationis vite. ¶Publicani dicunt peccatores notorij. peccatores vero occulti ¶ vt audirēt illū ¶Ly. parati ei obedire ¶ t murmurabāt ſcribe t phariſei ¶Gor. ſcribe dicūtur ꝓeeminētes in ſciētia. phariſei ꝓeeminētes in vita ¶ dicētes. quia hic peccatores recipit. t mādu cat cū eis ¶Ly. Notantes xp̄m de mala vita. eo q̄ talibus amicabilem ſe ꝓebebat ¶ t ait ad illos ꝓabolam iſtā dicens. Quis ex vobis hō qui habet centuz oues ¶. Gorra. Iſte homo eſt ieſus chriſtus qui habet cētū oues. i. angelos t hoies ¶ t ſi perdiderit vnā ex illis ¶Gor. qđ factuz fuit qñ hō paſcua vite reliquit t ouis vna. i. hūana natura totaliter perdita fuit. qz oēs in adā peccauerūt. vt patet ad Ro. v. ¶ nonne dimittit nonaginta nouē in deſto t vadit ad illaz que perierat donec inueniat ¶Gorra. hoc em̄ fecit xp̄us ieſus qñ deſerēs nouem ordines angeloz. venit ad querendum hominē perditū. ſcz quādo carnē aſſumpſit t eū queſiuit p penitentiā ꝓedicādo t miracula faciendo ¶ t inuenit ¶ſcz qñ alīq̄ peccatores ꝓuerſi ad eū penitentiā agūt ¶ t cū inuenerit eā. ponit in humeros ſuos ¶ Unde Amb. hoc ieſus fecit quādo penā peccatorū in corꝑe ſuo ſup lignū crucis portauit. vt patet Eſa. liij. Vere languores nr̄os ip ſe portauit ¶ gaudēs ¶de hūani generi liberatiōe ¶ t veniēs domū ¶ſcz celū empirreū. ſcz in die aſcēſionis ¶ cōuocat amicos t vicinos ¶Guil. i. nouē chozos āgeloz q̄ amici eius ſunt. qz volūtatē eius ꝓtinue faciūt vicini eius q̄q̄ ſunt. qz claritate viſiōis ei⁹ aſſidue ꝓfruūtur Mat. xviij. Angeli eoz ſp̄ vident faciē p̄ris mei qui in celis eſt ¶ dico vobis q̄ ita gaudiū erit in celo ſup vno peccatore penitētiā agente q̄ ſup nonaginta nouē iuſtis qui nō indigent penitentia ¶. Guil. hoc intelligit̄ de penitēte feruenti. t de iuſtis negligētibus t nō feruētib⁹. Q̄ ät angeli dei magis gaudēt de peccatoribus ꝓuerſis q̄ de iuſtis ſtātibus. nō eſt ꝓpter peccatū cōmiſſum. ſz ex hoc quia ex peccatis cōmiſſis ſepe meliores efficiūtur t ſanctiores t in bono feruētiores. ſicut ſanctus Greg⁹. exponit in omelia hodierna. Magis inq̄t de pctōre ꝓuerſo q̄ de ſtāte iuſto gaudiū fit in celis. qz t dux in p̄lio magi illum militē diligit q̄ poſt fugā reuerſus hoſtē fortiter p̄mit. q̄ illū qui nūq̄ terga prebuit t nūq̄ aliq̄d fortiter fecit. ſic etiā agricola amplius illā terrā amat q̄ poſt ſpinas vberes fruges ꝓfert. q̄ eā q̄ nunq̄ ſpinas habuit t nūq̄ fertilē meſſem ꝓduxit. Itē Guilh. Et ſic mr̄ hñs .x. pueros. ſi decim⁹ fortiſ egrotet magi ē ſolicita ꝺ eo q̄ ꝺ alijs nouē. t ſi ſanitatez recuꝑet. magis gaudet de ſanitate eius recupata. q̄ de ſanitate in alijs nouē ꝓſuata. ita magis eſt gaudiū in celo ſup vno peccatore ꝓuerſo q̄ de multi iuſtis. ¶ aut que mlier hñs drachmas decē t ſi ꝓdiderit drachmā vnā ¶Ly. mlier iſta eſt ſapiētia diuina habēs nouē ordines angeloz. q̄ſi drachmas nouē. t decima drachma eſt humana natura ad imaginez dei facta t capax ipſius ꝑ cognitionē t amorē iſta drachma decima fuit ꝓdita ꝑ peccatū ꝓmoz parentū ¶ nōne accendit lucernā ¶lucerna eſt lux vera. i. xp̄s. que illuminat omnē hominē venientē in hūc mundū. Joh. j t lucerna tūc fuit accēſa qñ deitas hūanitati fuit vnita. Et lucerna tūc luxit quando xp̄s inter hoies ꝓfecta ꝓuerſatione claruit t exēplariter vixit. Ūñ Aug. de vera religione. Quicq̄d xp̄s geſſit in terris doctrina mozū fuit ¶ t euertit domū ¶Gor. qñ ꝓſciētias hominū ꝓdicādo de reatu ſuo ꝓturbauit t purgauit ¶ t querit diligēter ¶ ſcz nihil de illis que ꝓtinēt ad redēptionez noſtrā obmittēdo. ꝓm illud Eſa. v. Quid eſt qđ vltra debui facere vinee mee t nō feci ¶ t cū inuenerit drachmā ¶vnde drachma inuenit̄ cū in hoie ſimilitudo cōditoris reparat̄. hoc aūt fit ꝑ gratiā que ē imago recreationis. Ūñ. ꝓs. iij. Signatū eſt ſup nos lumē vultus tui dñe ¶ t conuocat amicas t vicinas ¶. i. angelicas p̄ces que de p ximis deū cōtemplant̄ t ei amicabiliter famulant̄. ¶ dicēs: cōgratulamini mihi qz inueni drachmā quā ꝓdideram ¶ Et notanter dicit: cōgratulamini mihi t nō drachme. Ad oſtendendū ſuā liberalitatē. quia gaudiū ſuū vult oīmbus cōmunicare ¶ ita dico vobis gaudiū erit coraz angelis dei ſuper vno peccatore penitētiā agente ¶ Et notanter dicit penitentiā agente. t nō dicit cogitante ſolū. aut dicēte. aut oſtēdente. vt hypocrite. ſed agente ſcz realiter t veraciter. ¶ꝺro quo ſciendū. q̄ mai⁹ eſt gaudiū angelis de ꝓuerſione vnius peccatoris q̄ ſi filiꝰ alicuiꝰ a mortuis reſuſcitatet̄. vel ſi filiꝰ alicuius in impatorē vel papā eligeret̄. Unde circa p̄ns euāgeliū vbi dr̄. Qui hz centum oues. Eſt ſciēdū q̄ ouis eſt animal de

sua natura innocēs. Cetera aūt aialia. aut mordent dentibus vt canis ⁊ lup⁹. aut pūgunt vel impigūt cornibus vt aries ⁊ thaurus. aut percutiūt pedibus. vt equ⁹ ⁊ mulus. aut dilaniāt vnguibus. vt leo ⁊ vrsus Quis aūt nihil horū facit. Quē aūt christi sciat se nō esse. qui vel mordet dentibus detrahendo. vel impingit cornibus alios violenter opprimēdo. aut pede percutit primo irascēdo. aut delaniat vnguibus aliena rapiendo.

Dñica quarta post octauas pentecostes. Euāg. ſm Lucam. vj.

In illo tempe. dixit ihesus discipulis suis. Estote miseri cordes sicut ⁊ pater vester celestis misericors ē. Nolite iudicare ⁊ nō iudicabimini. Nolite cōdemnare ⁊ nō cōdemnabimini. Dimittite ⁊ dimittemini. Date ⁊ dabit᷑ vobis mensurā bonā ⁊ ꝑfertā ⁊ coagitatā ⁊ supefluentē dabūt in sinū vestrū. eadē quippe mensura q̄ mēsi fueritis remetietur vob. Dicebat aūt ⁊ illis similitudinē. Nunquid potest cecus cecū ducere. nōne ambo in foueā cadunt. Nō est discipulus sup magistrū. Perfectus aūt oīis erit si sit sicut mgr̄ ei⁹. Quid aūt vides festucā in oculo fratris tui. trabē autē que in oculo tuo est nō ꝓsideras. aut quō potes dicere fratri tuo. frater. sine eiciam festucā de oculo tuo. Ipe trabē in oculo tuo nō vides. hypocrita eice ꝓmū trabē de oculo tuo. ⁊ tūc pspicies vt educas festucā ꝺ oculo fratris tui.

Postilla

Estote misericordes sicut ⁊ pr̄. ⁊c. Luce. vj. Mat. vij. Marc. iiij. Historiā huius euāgelij dixit dñs ihesus Anno eius xxxij. idus iulij. feria. v. inditione. iiij. lūa. xvj. Ante initiū istius euāgelij scribit sanctus Lucas q̄ xp̄s dixit mutuū date nihil inde sperātes. ⁊ erit merces vr̄a mlta ⁊ eritis filij altissimi. quia ipe benignus est sup ingratos ⁊ malos. Tūc statim sequit euāgeliū hodiernū. Estote misericordes. In hoc euangelio docet nos christus misericordes esse ad paupes. ponēs patrem celestē in exemplū cum dicit. Estote misericordes. Hor. nō dicit estote potētes sicut pat̄ vester est. vel sapientes sicut filius dei est. sz. Estote misericordes sicut pater vester celestis misericors est. Lyra. deus em̄ releuat miserias nostras ꝓpter suā bonitatem Sic ⁊ homo debet moueri ad releuandam miseriā proximi ꝓpter amorē bonitatis diuine. nolite iudicare. scz temerarie de primo. ⁊ non iudicabimini. scz a deo. nolite cōdemnare ⁊ nō cōdemnabimini. q. d. ⁊ si forte ex fragilitate hūana ꝓtingat vos suspiciose iudicare. nolite tm̄ cōdemnare. id ē aliquē dignū ꝓdemnatiōe ꝓdemnare diffinire. quia alioꝝ ē hodie malus q̄ fortassis cras erit bonus. exemplū in paulo. vt patz Actuū. ix. ⁊ in publicano. vt patet Luce. xviij. dimittite. scz iniurias vob illatas a primo. ⁊ dimittetur vobis. scz peccatum vestrū a deo cui frequēter iniuriati fuistis. date. scz tpalia. ⁊ dabitur vobis. Glosa interl. vita eterna. Guil. danti paupibus. nō solū dantur spūalia in pñti ⁊ celestia in futuro. imo etiā tpalia ⁊ naturalia bona ei multiplicātur. ergo dicit. mensurā bonā. q̄tū ad bōa fortune q̄ aliquādo ꝓferūtur ꝓpter opa pietatis. ⁊ confertā. q̄tum ad bona nature. sicut sanitas ⁊ hmōi que etiā aliquādo ꝓferūtur ꝓpter opa pietatis. et coagitatā. q̄tū ad bōa gr̄e. ⁊ supefluentez dabūt in sinū vr̄m. q̄tū ad bōa glie. Et iō dic̄ aplus. j. ad Thi. iiij. Pietas ad oia valet ꝓmissionē vite que nūc est habens ⁊ future. eadē quippe mensura qua mensi fueritis remetiet᷑ vobis. Ly. quia ſm qd̄ opera pietat̄ sunt maiora. erit ⁊ retributio maior. Ista tamē maioritas est attēdenda sp ſm magnitudinē interioris affectus. Unō ⁊ Mar. xij. Vidua que misit duo minuta in gazophilatiū ſm testimoniū saluatoris dicitur plus misisse q̄ multi diuites q̄ magna dona miserāt. Unde Hiero. que offeruntur nō suo pōdere. sed offerētis volūtate pensantur. dicebat aūt ⁊ illis. scz discipulis suis ⁊ turbis. similitudinē. Nunq̄d potest cecus. id est carens sapia ⁊ scientia. cecū ducere. id est. ignorantē docere ⁊ dirigere. q. d. nō. nonne ambo in foueam cadūt. id est. in perditionē Primo em̄ cadūt in foueā culpe. Secūdo in foueā gehenne

Unde Greg⁹. in pastorali. Cum pastor ꝑ abrupta graditur. cõsequẽs est vt grex ad precipiciũ sequatur. Unde etiam Eccĩ. x. Qualis rector ciuitat⁊ tales ⁊ qui habitãt in ea⁊ nõ est discipulus sup mgr̃m ⁊ Lyra. ⁊ ideo nõ est mirũ si ip̃m sequitur. vñ sb̃ditur⁊ perfectus aũt om̃is erit si sit sicut mgr̃ eius ⁊ quia si assimiletur bono mgr̃o erit ꝑfectus ꝟm veritatẽ. ⁊ nõ est discipulus sup magistrũ ⁊ Gor. de quo mgr̃o dr̃ Mathei xxiij. Magister vr̃ vnus est christus. Itẽ Joh. xiij. Uos vocatis me mgr̃ ⁊ dñe ⁊ benedicitis. sum etem̃ ⁊c̃. ⁊ perfectus aũt omnis erit si sit sicut magister eius ⁊ Nam huius mgr̃i scz christi. imitatio est humana ꝑfectio. Unde Aug⁹. Summa ꝑfectio christiane religionis est imitari quez colis⁊ q̃d aũt⁊ vides festucã ⁊ .i. peccatũ videlicet minus⁊ in oculo fratris tui ⁊ id est in ꝯuersatione ⁊ ꝯscientia eius⁊ ⁊ trabẽ ⁊ .i. mai⁹ peccatuz⁊ qui est in oculo tuo ⁊ id est in teipso. ⁊ nõ consideras ⁊ vt patet Ro. v. Qui aliũ doces. teip̃m nõ doces⁊ aut quõ potes dicere fratri tuo. frater. sine ⁊ id est. ꝑmitte. ⁊ eijciã festucã ⁊ id est. culpã modicã⁊ d̃ oculo tuo ip̃e trabẽ in oculo tuo nõ vides. Hypocrita ⁊ Gor. quia scz hec facis ex simulatione nõ ex dilectiõe iusticie. scz ꝙ arguis ⁊ ponderas peccata aliena vt lateant tua. ⁊ eijce p̃mo trabẽ de oculo tuo ⁊ Ly. quia h̃ est ordo charitat⁊ ꝙ a seip̃o incipiat. vt patet Prouerb. xviij. Justus prior est accusator sui. Sed in oppositũ multi sunt q̃ alios corrigũt ⁊ seip̃os negligũt⁊ ⁊ tũc perspicies vt educas festucã ⁊ .id est paruũ defectũ⁊ de oculo fratris tui ⁊ scz postq̃ emẽdasti tuos magnos defectus. Circa pñs euãgeliũ vbi dr̃. Estote misericordes. Notandum est ꝙ duo tenemur ꝓximo. scz cõpassionẽ cordis ⁊ beneficiũ opis. si assit facultas. A primo nullus excusat̃. quia oĩs homo debet cõpati ꝓximo afflicto ⁊ in necessitate ꝯstituto. A secũdo scz beneficio operis excusantur multi. scz qñ facultas deest Sed si facultas adest. tũc in necessitate ꝓximo quilibet tenetur subuenire. Unde .j. Joh. iij. Si quis habuerit substantiã hui⁹ mundi ⁊ viderit fratrem suũ necesse habere. ⁊ clauserit viscera sua ab eo quõ charitas dei manet in eo. quasi diceret nullo modo. Ergo signũ est ꝙ charitas dei nõ est in illo homine. Unde ex iã dictis patet. ꝙ nõ dare elemosinã. cuz nõ habet. nõ est signũ ꝙ charitas dei nõ sit in tali homine. sed nõ compati pauperibus ⁊ tribulatis est signũ ꝙ charitas dei nõ est in eo. vnde elemosyna interior scz cõpassio cordis est maior elemosyna q̃z datio nutrimẽti. Sequitur hic in euangelio. Nolite iudicare. Unde hic q̃ritur. vtrũ om̃ia dubia sint in meliorẽ partem interpretanda Respondeo ꝟm sanctũ Tho. de aquino. ꝙ qui habet malã opinionẽ de aliquo sine causa legittima iniuriat̃ eidem. ideo quilibet in omni causa dubia debet factmu vel dictũ proximi in melius interpretari. Et melius est ꝙ aliq̃s frequẽter fallatur habens opinionẽ de aliq̃ malo q̃z ꝙ rarius fallatur habens malã opinionẽ de aliquo bono. quia ex hoc fit iniuria alicui nõ autẽ ex primo. hec ille. Sequitur nunc. Date ⁊ dabitur vobis. Unde h̃ queritur. vtrũ dare elemosynã sit in precepto. Respõdeo ꝟm sanctũ Tho. vbi supra. q̃a cum dilectio ꝓximi sit in precepto necesse est om̃ia illa cadere sub precepto sine quibus dilectio ꝓximi nõ ꝟuatur. ad dilectionẽ aũt proximi pertinet. vt ei nõ solum velimus bonũ. sz etiã operemur bonũ. ꝟm illud. j. Joh. iij. Nõ diligamus verbo neq̃z lingua. sed ope ⁊ veritate. Et ideo elemosinarũ largitio est sb̃ precepto debitis circũstantijs obseruatis. ꝙ in dante sit superfluum. ⁊ in recipiente necessitas. alias ẽ in cõsilio ⁊ nõ in precepto.

Dñica quinta post octauas pentecostes Euãg. ꝟm Lucã. v.

In illo tempe. Cuz turbe irruerent in iesuz vt audirẽt verbũ dei. Et ip̃e stabat secus stagnuz genezareth. ⁊ vidit duas naues stantes secus stagnuz. Piscatores aũt descenderãt ⁊ lauabant retia sua. Ascendens aũt in vnam nauim que erat symonis. rogauit eum a terra reducere pusillum. Et sedẽs docebat de nauicula turbas Ut cessauit ãt loqui dixit ad simonẽ. Duc in altũ ⁊ laxate retia vr̃a i capturã. ⁊ respondens petrus dixit illi. Preceptor per totã noctẽ laborantes nihil cepimus In verbo aũt tuo laxabo rethe. Et cum hoc

fe ciſſent cõcluſerũt piſciũ multitudinẽ copioſam. rũpebatur autẽ rethe eoꝝ. ⁊ annuerũt ſocijs qui erãt in alia naui vt venirẽt ⁊ adiuuarẽt eos. ⁊ venerũt ⁊ impleuerunt ambas nauiculas. ita vt pene mergerẽt. Qđ cũ videret ſymon petr⁹ ꝓcidit ad genua ieſu dicens. Exi a me dñe. qꝛ hõ peccatoꝛ ſum. Stupoꝛ em̃ circũdederat eũ. ⁊ oẽs qui cũ illo erãt in captura piſciũ quaz ceperãt. Similiter aũt iacobũ ⁊ iohannẽ filios zebedei qui erãt ſocij ſimonis. ⁊ ait ad ſimonem Jeſus. Noli timere ex hoc iã eriſ hoies capiẽs. ⁊ ſubductis ad terrã nauib⁹. relictis oĩb⁹ ſecuti ſũt eũ.

Poſtilla

Ꝝ turbe irruerent in ieſum ⁊c. Lu. v. Hiſtoꝛia hui⁹ euãgelij facta eſt anno xp̃i. xxxj. viij. kaleñ. maij. feria. iiij. indictione. iiij. lũa. xv Ante initiũ illius euãgelij ſcribit ſanct⁹ lucas. q omẽs qui habebãt infirmos varijs languoꝛibus ducebant illos ad Jeſum. at ille ſingulis manus imponẽs curabat oẽs Poſt hoc ſequitur euãgeliũ hodiernum. Cum turbe irruerẽt in ieſum Goꝛ. Ecce turbarũ deuotio Nunq̃ legit tant⁹ ſcribarũ ⁊ phariſeoꝝ ad chriſtũ concurſus ꝓpt̃ verbũ dei. Bulcedinẽ em̃ ſuã deus abſcõdit a ſapientibus ⁊ prudẽtib⁹ ⁊ reuelat eã paruulis. vt patet Mat. xj. vt audirent eũ qꝛ eſuriebãt audire verbũ dei. ĩõ irruerunt in eũ p̃ nimia deuotione audiendi ipſum ⁊ ipe ſtabat ſec⁹ ſtagnũ genezareth. Ly. eſt lacus magnus per quẽ tranſit ioꝛdanis. Et aliquãdo vocat mare galilee qꝛ tranſit p medium galilee ⁊ vidit duas naues ſecus ſtagnum id eſt ad littus ſtagni. Piſcatoꝛes aũt deſcenderãt ſcz de nauibus in littus ⁊ lauabãt rethia ſcz amouẽtes immũdicias vt rethia plicarẽt. aſcendens aũt in vnã nauim que erat ſimonis. id eſt petri rogauit eũ a terra reducere puſillũ Ly. vt de naui populũ ſedentẽ in littoꝛe ꝙueniẽtius doceret ⁊ ſedens. tanq̃ doctoꝛis autoꝛitate vtẽs de nauicula docebat turbas. vt aũt ceſſauit loqui. i. poſtq̃ finiuit ſmonẽ ſuũ dixit ad ſimonẽ. id eſt ad petrũ duc in altũ Lyra. hoc eſt ad locũ aque magis ꝓfundũ qui eſt ꝙuenientioꝛ ad piſcandũ ⁊ laxate rethia vr̃a in capturã ſcz piſciũ ⁊ rñdens ꝑetrus dixit. Preceptoꝛ per totã noctẽ laboꝛãtes nihil cepimus Lyra. qꝛ cui⁹ diligẽtiã magnã adhibuerimus in verbo aũt tuo Goꝛ. id eſt. in obediendo verbo tuo laxabo rethe ⁊ cũ hoc feciſſent. i. cũ laxaſſent rethia in verbo dñi concluſerũt piſciũ mltitudinez copioſam Goꝛ. obediebãt piſces Chriſto cui ſubiecta ſunt oĩa. volucres celi. ⁊ piſces maris. ꝑs. viij. rũpebaꝫ autẽ rethe eoꝝ Ly. ex quo patet duplex miraculum Primũ q ceperũt magnã multitudinẽ piſciũ ſupꝛa modũ inſolitũ ⁊ impoſſibilẽ per viã humanã. Secũdo q illa magna multitudo piſciũ tenebaꝫ in rethi rupto ⁊ ãnuerunt ſocijs qui fuerũt in alia naui vt venirent ⁊ adiuuarẽt eos. ⁊ venerũt ⁊ impleuerũt ambas nauiculas ita vt pene mergerẽtur. qđ cũ videret ſimon petrus Goꝛ. ſcilicet q ad primũ vbũ dñi cepiſſent taz ineffabilez multitudinẽ piſciũ ꝓcidit ad genua ieſu tanq̃ dñm ſuũ cognoſcẽs dicẽs. exi a me dñe. i. recede qꝛ hõ peccatoꝛ ſum. Lyra. reputabat em̃ ſe indignũ p̃ntia xp̃i. Simili modo dixit centurio. Math. viij. Dñe nõ ſum dignus vt intres ſb tectũ meum ſtupoꝛ em̃ circũdederat euz. i. admiratio magna ꝓpter facta chriſti inſolita ⁊ oẽs qui cũ eo erãt in captura piſciũ quã ceperãt. Similiter aũt ⁊ ſtupoꝛ circũdederat iacobũ ⁊ iohannẽ filios zebedei q̃ erãt ſocij ſimonis iſti filij zebedei erant in alia naui ⁊ erãt ꝙſanguinei chriſti. ſcz filij ſoꝛoris beate marie virginis ⁊ ait ad ſimonez ieſus ſcz ipm ꝙſolãdo noli timere. ex hc̃ id eſt de cetero eris hoies capiẽs. ꝑ ſanaz doctrinã trahẽs ad vitã eternã. Hoc poſtmodum oſtenſum eſt vt habetur Actuũ. ij Ubi petrus in vno ſmone ꝙuertit tria milia iudeoꝝ ⁊ ſubductis ad terram nauib⁹ relictis oĩbus ſcz nauibus ⁊ nauium inſtrumentis ſecuti ſunt eum ſcz ſimon petrus ⁊ alij qui erant cum eo. Circa pñs euangeliũ vbi dicitur. Irruerent in ieſum vt eum audirent. Hugo de prato dicit. ex tripharie homines diuidunt circa verbuz dei. Quidam audiunt ⁊ nõ faciũt ⁊ iſti ſũt mali ⁊ acriter verberãtur. Unde Luc. xij. Seruus ſciens voluntatẽ dñi ⁊ nõ faciẽs:

plagis multis vapulabit. Quidam ne audiunt nec faciunt. ⁊ isti sunt pessimi. qz contemnũt ⁊ audire ⁊ facere. ⁊ quodlibet istorum potest esse peccatuz mortale. qz q̃uis aliq̃ ignorãtia excuset. ſm illud .j. ad Thi. j. Ideo misericordiam consecutus sum. qz ignorans feci in incredulitate. tamen ignorantia crassa ⁊ supina ⁊ affectata non excusat imo de se potest esse mortale. cum separet a regno christi. j. Chor. xiij. Qui ignorat ignorabitur. Quidam audiunt verbũ dei ⁊ faciunt. ⁊ isti sunt beati. vt patet Luce. xj. Beati qui audiunt verbum dei ⁊ custodiunt illud.

Dñica sexta post octauas pentecostes. Euãg. ſm Math. v.

In illo tempe. dixit iesus discipulis suis. Amẽ amẽ dico vobis. nisi abũdauerit iusticia vestra plusq̃ scribarũ ⁊ phariseorũ. nõ intrabitis in regnũ celorũ. Audistis qz dictũ est antiq̃s. Non occides. qui aũt occiderit reꝰ erit iudicio. Ego aũt dico vobis. quia oñis qui irascitur fratri suo reus erit iudicio. Qui aũt dixerit fratri suo racha. reus erit consilio. Qui aũt dixerit fatue reus erit gehẽne ignis. Si autẽ offers munus tuuz ad altare. ⁊ ibi recordatus fueris. qz frater tuus habz aliquid aduersum te. Relinque ibi munus tuuz ante altare. ⁊ vade prius reconciliari fratri tuo. ⁊ tũc veniẽs offeres munus tuũ.

Postilla

Nisi abundauerit iusticia vestra Mat. v. Historia huius euãgelij facta ẽ Anno xp̃i .xxxj. idus iulij. feria. v. luna. xvj. inditione. iiij. Ante initiũ illius euangelij scribit sanctus Matheus. q̃ christus dixit discipulis suis. Sic luceat lux vestra coram hominibꝰ. vt videant opa vestra bona. et glorificent patrẽ vestrum qui in celis est. Nolite putare quoniã veni soluere legez aut ꝓphetas nõ veni soluere sed adimplere. Amen dico vobis donec transeat celũ ⁊ terra iota vnũ aut vnus apex non preteribit a lege donec omnia fiant. Item apex masculini generis dicitur summitas a pedibus remota. ⁊ qñq̃ apex dicitur lucerna. ⁊ proprie dicũtur apices littere ille alte que in frontispicijs murorum scribuntur. Frontispicium dicitur frontis spacium. ⁊ quelibet littera dicitur quandoq̃ apex. Item ſm Aug. super illud Math. v. Iota vnum aut vnꝰ apex ⁊c. Iota est minor de ceteris litteris. apex ẽ in summitate ipius particula. Tũc postmodum sequitur euangelium hodiernum [Nisi abundauerit iusticia vestra plusq̃ scribarum ⁊ phariseorum non intrabit] in regnum celorum [Sciendũ q̃ iusticia scribarum ⁊ phariseorum erat falsa. quia solũ cauebant sibi a malis operibus exterioribus. ⁊ non a malis voluntatibus putãtes precepta dei prohibitiua esse solũ per mala opera exteriora. quibus vnus alteri nocet. ⁊ non prohibitos esse actus interiores scilicet. rancores. odia. malas voluntates ⁊ desideria nocendi. Lyra ⁊ eodem modo dicebant de hoc precepto [non occides] q̃ hoc prohibetur occidendi factum ⁊ nõ occidendi propositum ⁊ hoc est qõ christus dicit [audistis quia dictũ est antiquis Nõ occides] [scilicet hominẽ] [qui autez occiderit] [actualiter ⁊ iniuste] [reus erit iudicio] Lyra. id est testium accusatione vt leg] iudicio puniatur. id est morte corporali. q̃a lex punit ſm talionem. Unde Genesis. ix. quicunq̃ effuderit humanum sanguinem fundetur sanguis eius. Item Exodi. xxj. Oculum pro oculo dentẽ pro dente. [ego autem dico vobis] [Sorra. id est. plus impono vobis] [omnis qui irascitur] [motu interioris odij] [fratri suo] [scz persone ⁊ non vicio. vt sic iam per vicium non per zelum] [reus erit iudicio] [i. dignus accusatione apud deũ] [qui aũt dixerit fratri suo racha] ſm Aug] Hiero. ⁊ Cryſ. Racha est quedam vox prorumpẽs ex ira. significãs parui pensionem vel vilipensionem. vel etiam vox interiectiua que oritur ex indignatiõe ꝓtra aliquẽ quẽadmodũ ach. heu. ⁊ consimiles que ostendunt motũ indignãtis animi [reus erit ꝓsilio] [id est consensu iudicũ esse dandã sententiã ꝓtra eũ. ⁊ dictandam sibi penã. qz peccatũ eius venit in noticiaz hominũ p exterius signũ indignantis animi] [q̃ aũt dixerit fatue] [i. q̃ vsq̃ ad vba cõtumelioſa ꝓcesserit] [reꝰ erit gehẽne ignis]

que ē certa dānatio ⁊ eterna| si offers munus tuū ad altare |.i. si offerre ꝓponis munus boni opis christo| ⁊ ibi recordar⁹ fueris. qz frater tuus |scz quē lesisti| hz aliq̄d aduersum te |p illata iniuria| relinque ibi munus tuū ante altare |siue cozā deo nō dicit repozta. qz deus nō munus repellit. sed charitatē ꝓximi querit| ⁊ vade ꝑus reconciliari fratri tuo |Ly. h̄ potest intelligi dupliciter Uno modo pedibus cozpis. ⁊ hoc debet fieri si cōmode possit haberi ipi⁹ fratris offensi pñtia. Si aūt nō possit sufficē ad eū ire pedibus mentis. qō fit qñ habet ꝓpositū satisfaciendi loco ⁊ tpe cōpetenti. et hoc modo vtit ecclesia romana qñ reū cōfitētē absoluit ⁊ sibi satisfactionez leso fiendā imponit| reconciliari fratri tuo |Gozra. si leseris satisfaciendo vel veniaz petendo. Si oderis rancorē deponendo. si te oderit ad amiciciā reuocādo. Uñ etiā Crisō. Sic cogitatu offendisti. cogitatu recōciliare. si vbis. vbis. si factis. factis.| ⁊ tūc |post reconciliationē| veniēs offeres mun⁹ tuū |. Greg⁹. Mun⁹ ñ accipit nisi ante discozdia ab animo repellatur.

Dñica. vij. post octauas pentecostes. Euāge. ſm Marcū. viij.

In illo tempoze Cū turba plūma esset cū iesu nec haberēt qō māducarēt. ꝙuocatis discipulis ait. misereoz sup turbā qz ecce iam triduo sustinēt me. nec hñt qō manducent. Et si dimisero eos ieiunos in domū suam. deficiēt in via. Quidā em ex eis de longe venerūt. Et respondērūt ei discipuli sui. Unde istos poterit h̄ quis saturare panibus in solitudine. Et interrogauit eos. quot panes habetis qui dixerūt. septē. ⁊ ꝑcepit turbe discūbere sup terrā. ⁊ accipiens septē panes gratias agēs fregit. et dabat discipulis suis vt apponerēt ⁊ apposuerūt turbe. Et habebāt pisciculos paucos ⁊ ipos benedixit ⁊ iussit apponi. ⁊ māducauerūt et saturati sunt. Et sustulerunt qō superauerat de fragmētis septē spoztas. Erāt aūt q̄ māducauerāt quasi quattuoz milia. ⁊ dimisit eos.

Postilla

Cum turba plurima esset cū iesu ⁊c. Marci. viij. Mat. xv. Luc. ix. Joh. vj. Historia hui⁹ euangelij facta est Anno christi. xxxij. xij. kal. iulij. sabbato. luna. xiij. inditione. v. Ante initiū illius euāgelij scribit Math. xv. q̄ accesserūt ad iesum turbe mlte habētes secū multos claudos. cecos. debiles. ⁊ alios infirmos multos ⁊ ꝓiecerūt eos ad pedes eius. ⁊ curauit eos ita vt turbe mirarentur. Uidentes aūt mutos loquentes. claudos ambulantes. ⁊ cecos vidētes magnificabant deū israel. ergo dicit euāgeliū hodiernū| Cum turba plurima esset cū iesu. nec haberent quod manducarent |Hec turba sequebatur dñm iesum ꝓpter ꝙborū suoz dulcedinē. ⁊ ꝓpter infirmoz sanationē| cōuocatisq̄ discipulis ait. misereoz super turbam |Lyra. hoc predixit discipulis vt ipos induceret ad pietatem. | quia iam triduo sustinēt me |Lyra. quia tantuz afficiebantur ad doctrinam christi audiendam ⁊ videndum eius miracula. quia per tres dies non redierāt ad loca ꝓpria manentes cum christo in loco deserto ⁊ sō diuo. ex quo patet eoruz deuotio| nec habēt qō manducent |Lyra quia cibaria que de domibus suis asportabant iam erant consumpta. Ideo nec ꝓma die nec secūda die hoc miraculum fecit. Tum quia alimenta habebant. tuz quia magis apparuit tūc hoc miraculum quando eis victus omnino defuit. | ⁊ si dimisero eos ieiunos in domū suam deficient in via. quidam enim ex eis de longe venerunt |Jacob⁹. illi de longe veniunt qui de peccatis se ad deum conuertūt. Uñ ꝑs. cxviij. Longe a pctōrib⁹ salus ⁊c. | ⁊ rñderūt ei discipuli sui. Unde istos poterit hic q̄s saturare panib⁹ in solitudine |q. d. locus iste desertus est. ⁊ ville multū distāt. iō nō possum⁹ hīe ad satiādū tantā multitudinē ꝓpli ⁊ tā famelicū| ⁊ interrogauit eos quot panes habetis q̄ dixerūt septē |qō erat quasi nihil respectu tāte multitudinis. Remi. Nō interrogat dñs quasi nescies quot panes haberēt. sz ad h̄ vt cū rñderent septem quo pauciores dicerent panes eo magis miraculum diffamaret ⁊ notius fieret| ⁊ precepit turbe discū-

bere sup terrã. ⁊ accipiẽs septẽ panes gratias agẽs fregit ¶ multiplicauit aũt christ⁹ panes. ¶ Primo benedicendo. p qõ instruimur q cibũ benedicere debemus. Secundo frangendo. ad innuendũ q in nr̃is conuiuijs paupibus panẽ frangere debemus Tertio gratias agẽdo. ad innuenduz q in nostris refectionibus gr̃as agere debem⁹. Vñ Remi. super Mat. In eo q gratias egit nob relict exemplũ vt de oĩbus donis celitus collatis gr̃as r̃feram⁹ ¶ ⁊ dabat discipulis suis vt apponerẽt ⁊ apposuerẽt turbe ¶ Vñ Beda. q dñs discipulis dedit panes vt apponerẽt turbe. designat q spiritualis sciẽtie dona tribuit ap̃lis ⁊ p eorũ ministerium voluit ecclesie vite cibaria distribui ¶ ⁊ habebant paucos piscículos q̃s similiter benedixit ⁊ iussit apponi ¶ Vñ no tandũ q dñs dedit eis panes. ⁊ panis ẽ cibus quo sustẽtatur vita. ⁊ significat v̄buz dei. ⁊ dedit eis pisces ad cõdimentũ cibi. p q̃s signanr̃ exẽpla. ⁊ ita dñs designauit q pani. i. v̄bo dei addendũ est ꝓdimentũ boni exẽpli. magis eñ suadẽt exẽpla q̃z v̄ba. ¶ ⁊ sustulerũt qõ supauerat de fragmentis septẽ sportas ¶ Jaco. Voluit autez xp̃s vt colligerẽt fragmẽta. ¶ Primo ppter exẽplũ In hoc dar̃ nobis exẽplũ vt ea q̃ nob sup sunt. veletiã ea que nob ieiunãdo subtrahimus. paupibus erogemus. Vñ Aug⁹. De tuo ieiunio fames paupis satiet̃. Secũdo ppter documẽtũ vt ex h̄ instruamur q illis q̃ sunt misericordes paupibus tpalia multiplicantur. hoc pz. iij. Regl. xvij. in vidua q̃ heliã pauit cui dñs farinã multiplicauit ⁊ oleũ ¶ erãt aũt qui manducauerãt q̃si q̃ttuor milia ¶ scz viri exceptis mulierib⁹ ⁊ paruulis qui in lege nõ nũerabanr̃ ¶ ⁊ dimisit eos ¶ scz redire ad ppria. Circa pñs euãgeliũ v̄bi dr̃. Accepit ieſus septez panes. Est diligẽter notandum q hec refectio differt ab illa de quiq̃ panibus ordeaceis ⁊ duobus piscib⁹ quã ponit Jobes in euãgelio suo q̃ztũ ad sex. Primo qr ibi fuerũt q̃nq̃ panes. hic v̄o septẽ. Secundo q̃a ibi fuerũt ordeacei. h̄ v̄o tritícei Tertio qr ibi fuerũt duo pisces solũ. hic vero plures licet pauci ⁊ parui. Quarto quia ibi sederunt super fenũ. hic vero super terrã. Quinto quia ibi fuerunt quinq̃ milia hominuz ad manducandũ. hic vero quattuor milia Sexto quia de illis duodecim cophini fragmẽtorz fuerunt eleuati. hic autem septem sportefuerũt eleuate plene.

Dñica octaua post octauas pentecostes. Euãg. ſm Mat. vij.

In illo tẽporze. dixit Jesus discipulis suis. Attendite a falsis pphetis qui veniũt ad vos in vestimẽtis ouiũ. intrinsecus autẽ sunt lupi rapaces. a fructib⁹ eorũ cognoscetis eos. Nunquid colligũt de spinis vuas. aut de tribulis ficus Sic oĩs arbor bona fructus bonos facit. Mala autez fruct⁹ malos facẽ. Nõ põt arbor bona fruct⁹ malos facẽ. neq̃ arbor mala fructus bonos facere. Oĩs arbor que nõ facit fructũ bonũ excidetur ⁊ in ignez mittet̃. Igitur ex fructib⁹ eorz cognoscetis eos. Nõ oĩs qui dicit mihi dñe dñe. itrabit in regnũ celorz. sed qui facit voluntatẽ patris mei qui in celis ẽ ipse intrabit in regnũ celorz.

¶ Postilla

Attendite a falsis prophetis qui. ⁊c. Math. vij. Luce. vj. Historia huius euangelij facta ẽ Anno christi. xxxj. ij. idus Julij. feria. v. luna. xvj. inditione. iiij. Ante initium presentis euangelij scribit sanctus Mathe⁹ i eodem capto. q Christus dixit discipulis suis. Omnia quecunq̃ vultis vt faciãt vobis homines ⁊ vos facite eis similiter. hec est enim lex ⁊ prophete. Intrate per angustam portam. quia lata est porta ⁊ spaciosa via que ducit ad perditionem. ⁊ multi sũt qui intrant per illam. q̃ angusta porta ⁊ arta via que ducit ad vitaz ⁊ pauci sunt qui inueniunt eam. Et postmodum statim seq̃tur euangelium hodiernum. ¶ Attendite a falsis prophetis ¶ In hoc euangelio docet dominus fideles suos sibi diligenter cauere a falsis prophetis et peruersis christianis. qui verbis confitentur deum ⁊ factis negãt. ergo dicit ¶ Attendite ¶. id est diligẽter cauete ¶ a fallis prophetis ¶ Porra. id ẽ a deceptoribus. Hereticis. Hypocritis. ⁊ a falsis christianis. et huiusmodi. Et hoc

ideo ne tales corrupta vita sua ꝛ malis moribus fideles alliciãt ad mala. ꝛ singulariť ammonet eos cauere sibi ab hypocritis dicens| qui veniũt ad vos in vestimẽtis ouium |id est. sb̃ simulatione exterioris sanctitatis| intrinsecus aũt sunt lupi rapaces |. qꝛ interius sunt pleni malo simulãtes exteriorẽ sanctitatẽ ꝓpter inanã gloriã ꝛ mundanã laudẽ. aut ꝓpter tpalia aliqua cũ alio ꝛ dãno| a fructibus eoꝛ |. i. opibus| cognoscetis eos |scz finaliter. qꝛ hypocrite et heretici diu latere nõ pñt quin erũpant in aliquo signo per quod se ꝓdant. qꝛ sic̃ nunq̃ vel vix potest ignis abscondi q̃ fumum nõ emittat. Sic simulatoꝛ vix potest diu latere quin signo verbo vel ope seipm ostendat| nũquid colligũt de spinis vuas |id ẽ. opa iusticie| aut de tribulis ficus |scz hũilis ꝓuersatiõis ad deũ| sic oñis arboꝛ bona |id est. hõ habens bonã voluntatẽ| bonos fructus facit |Ly. qꝛ talis vt sic semp facit opa bona Unde Origẽ. Arboꝛ bona est bonus hõ hñs bonã voluntatẽ radices sunt cogitationes. folia v̄ba. fructus opa. Notandũ q̃ hõ bonus potest bonã voluntatẽ deserere. ꝛ sic mala arboꝛ fieri. Uerbi gr̃a. Judas q̃diu in vocatione apostolica pmansit. bona arboꝛ fuit. ꝛ postmodũ malum fructũ ꝓtulit q̃n xp̃m tradidit. Magdalena in p̃mis mala arboꝛ fuit q̃n peccauit. ꝛ postmodũ bona arboꝛ quãdo penituit. ꝛ sic tũc bonũ fructũ ꝓtulit| oñis arboꝛ que nõ facit fructũ bonũ excidet |Gorra. a ꝓsortio oim beatoꝛ qd̃ est grauissimũ in dãnatis suppliciũ| ꝛ in ignẽ mittet |scz gehẽne. Cryſ. due sunt pene excidi ꝛ in ignẽ mitti| igit̃ ex fructib⁹ eoꝛ cognoscetis eos |scz in futuro. Quãuis heretici ꝛ hypocrite ꝛ falsi christiani in hoc seculo q̃nq̃ ñ plene cognoscanť. tñ pacto pñti seculo ex fructibus. id est ex finalibus eoꝛ p̃emijs ꝛ retributionibus manifeste cognoscent q̃les fuerũt| nõ oñis qui dicit mihi dñe domine intrabit in regnũ celoꝛ |semel dicit q̃ credit corde. Bis qui etiã fidẽ ꝓfitet ore. scz nõ ope. Et talis nõ intrabit in regnũ celoꝛ | sed qui facit voluntatẽ p̃ris mei qui in celis est |. i. qui habet verã fidẽ christi in corde ꝛ eandẽ ꝓfitet ore. ꝛ cũ hoc opatur opa ad fidẽ ptinẽtia ꝛ maxime q̃ fuat mãdata dei. Talis dicit ter dñe. ꝛ talis facit voluntatem dei. ꝛ sic consequenter| ipe intrabit in regnũ celorum |vt patet Mathei. xix.

Si vis ad vitam ingredi serua mandata.

Circa p̃sens euangeliũ vbi dr̃. Oñis arboꝛ bona bonos fructus facit. Notãduz q̃ Hugo de p̃rato dicit. q̃ opus virtutis dicit̃ bonũ ꝓpter quinq̃. Primo quia est a bono scz deo. hoc patet. quia ipe est optimũ ꝛ summũ bonũ. vt patet Esaie. xxxvj. Oñia opa nostra operatus es in nob dñe Opera mala sunt a diabolo instigante et a mala voluntate operantis. vt patet Joh. viij. Mendax est ꝛ pater eius. Secundo. quia p̃cedit de loco bono. scz de celo. vt patet Jac̃. j. Oñe datũ optimũ ꝛ oñe donũ pfectũ desursum est. ꝛc̃. Itẽ p̃cedit d̃ corde bono. vt patet Math̃. xij. Bonus homo de bono thesauro cordis sui p̃fert bonũ. Malum aũt opus de malo ꝓcedit. scz de regione demonũ. de concupiscentia carnis. ꝛ d̃ malicia mũdi. vt pz. j. Joh. v. Totus mũdus in maligno positus ẽ. Tertio q̃ facit hominẽ bonũ. Nihil em̃ est qd̃ facit hominẽ bonũ nisi opus virtutis neq̃ dignitas. neq̃ diuitie. neq̃ sciẽtia. neq̃ aliquid aliud. Un̄ Arist̃. ij. Ethico. Virtus est que habentẽ bonũ facit ꝛ op⁹ eius laudabile reddit. Malũ aũt opus hominem malũ facit qui tñ naturaliter bonus est. vt patet Osee. ix. Facti sunt abominabiles. sicut ea q̃ dilexerũt. Quarto bonũ opus oibus placet ꝛ sapit habentibus rectũ ꝛ nõ infectũ gustũ. Nã bonuz est qd̃ omes hoies appetũt. Un̄ Boeti. de ꝓsola. pb̃ie. Omnib⁹ hoim naturaliter inꝺita est cupiditas veri boni ꝛc̃. Etiã ipis malis. bonũ opus videt̃ bonũ q̃uis interdũ ꝓpter corruptionẽ gustus nõ sapiat ipis malis Un̄ patet q̃ bonũ opus deo ꝛ hoib⁹ placet. vt patet Eccl̃. xlv. Dilect⁹ deo ꝛ hoib⁹ moyses. q̃a scz bon⁹ erat. ꝛc̃. Malũ aũt q̃si oib⁹ displicet. ac etiã ipis mal' q̃n scz rõe vtũtur ꝛ redeũt ad seipos. Quinto qꝛ ad locũ bonum ducit. scz ad celũ q̃ ẽ loc⁹ btõꝝ. vt pz Mathei. xxv. Venite bñdicti p̃ris mei possidete ꝛc̃. Mala aũt opa ad malũ locũ ducũt. scz ad infernũ. vt patet Luc̃. xvj. Mortuus ẽ diues ꝛ sepult⁹ in inferno. Un̄ etiam. Mat. xxv. Ite maledicti in ignẽ eternũ.

Dñica nona post octauas pentecostes. Euãg. ꝑm Lucã. xvj.

In illo tpe. dixit Jesus discipulis suis parabolã hanc

Hō quidam erat diues q̄ habebat villicū Et hic diffamatus est apud illū quasi dissipasset bona illius. ⁊ vocauit eū ⁊ ait illi. Quid hoc audio de te. Redde rotionē villicationis tue. Iam em̄ nō poteris villicare. Ait aūt villic⁹ intra se Quid faciā. qꝛ dn̄s meus aufert a me villicationē. fodere nō valeo. mendicare erubesco. Scio quid faciā. vt cū amotus fuero a villicatione. recipiant me in domos suas. Cōuocatis itaq; singulis debitorib⁹ dn̄i sui. dicebat primo. q̄tū debes domino meo. ⁊ ille ait. centuꝫ cados olei. Dixitq; illi. accipe cautionez tuā ⁊ sede cito scribe quīquaginta Deinde alio dixit. Tu vero q̄tuꝫ debes. Qui ait. centū choros tritici. ait illi. accipe literas tuas ⁊ scribe octuaginta. Et laudauit dominus villicū iniquitatis qꝛ prudent̄ fecisset. qꝛ filij huius seculi prudētiores filijs lucis in generatiōe sua sunt. Et ego vobis dico. Facite vobis amicos de māmona iniquitatis. vt cuꝫ defeceritis recipiāt vos in eterna tabernacula. Postilla

Homo quidam erat diues ⁊c̄. Luc̄. xvj. Historia huius euāgelij facta est anno christi. xxxij q̄nta. kal̄. octobris. dn̄ica. lūa. xiij. inditione. v. Ante initiū illius euāgelij scribit sanctus Lucas de filio ꝓdigo qui dissipauit oēm sb̄am suā viuēdo luxuriose. Et postmodū cepit egere ⁊ cupiebat implere ventrē suum de siliquis quas porci manducabāt ⁊ nemo illi dabat. q̄ surgēs venit ad patrē suū dicēs. Pater peccaui in celū ⁊ corā te iam nō sum dignus vocari fili⁹ tu⁹ Quō pater cū gaudio suscepit eū ⁊ fecit cōuiuiū solēne dicēs. Hic filius me⁹ mortuus erat. ⁊ reuixit. perierat ⁊ inuentus est. Hoc euāgeliū legitur in quadragesima sabbato añ dn̄icam Oculi mei. Tunc postmodū sequitur euāgeliū hodiernū| Hō quidā |Lyra. id est. ip̄e deus pro nobis hūanatus| erat diues |quia ip̄ius sunt celum ⁊ terra ⁊ omnia in eis contenta. Unde Ps̄. xxiij. Dn̄i est terra ⁊ plenitudo eius orbis terraruꝫ ⁊ vniuersi qui habitant in eo.| qui habebat villicū |Lyra. id est dispensatorē cui tradidit bona sua ad dispensandum. Et sic quilibet homo est villicus dei. eo q̄ deus cuilibet homini cōmittit gubernādas ⁊ ad voluntatē dn̄i sui dispensandas triplices res scꝫ res tp̄ales. corpus ⁊ animā. ⁊ hoc est cōtra illos qui dicunt. Ego sum dn̄s omniū facultatū mearū. Unde Amb̄. Bona hominis nō sunt que secū ferre nō p̄t| h̄ diffamatus est apud illū quasi dissipasset bona illius |quod frequenter contingit quādo quis male vtitur his que ei a deo commissa sunt. scꝫ expēdendo in sup̄bia. in crapula. in luxuria. ⁊ sic de alijs. vel vires sui corporis in peccatis ꝯsumit| ⁊ vocauit illū |. Gor. vocat dn̄s quēlibet hoīem inspirationibus interius. predicationibus exterius beneficijs flagellis ⁊ incutiēdo terrorez extremi iudicij ⁊ timorē eterne damnationis | ⁊ ait illi. quid hoc audio de te |q. d. est ne hoc verū dissipasti tp̄alia. inq̄nasti corpus ⁊ aīam in peccatis tuis occidisti| redde rationē villicatiōis tue |qd̄ erit in morte hominis. Tūc em̄ op̄tet hominē reddere rationē de om̄ibus sibi cōmissis vsq; ad vltimū q̄drantē| ait aūt villic⁹ intra se. Quid faciā |Sic peccator intra se cogitare debꝫ q̄d faciā vt eternā dānationē euadam| q̄a dn̄s meus aufert a me villicationē |id est. dispensationē omniū rerū mihi cōmissarū quia tūc amplius nō erit tp̄s merendi neq; penitēdi| fodere nō valeo. mendicare erubesco |Considerandū est q̄ in alia vita hō nō potest bona op̄ari quib⁹ mereat̄ ⁊ iuuetur ad gloriam. Nec p̄t mēdicare. i. orādo obtinere tūc veniā peccatoꝝ aut augmentū glorie. qꝛ tp̄s p̄ntis vite cōp̄atur estati. Alia v̄o vita scꝫ futura est sil̄is hyemi. q̄a que hō hic seminat ibi ⁊ metet| Scio quid faciā vt cū amotus fuero a villicatiōe |id ē cū per mortē subtractus fuero a p̄nti vita in qua hō p̄t mereri ⁊ demereri| recipiant me in domos suas |. i. p̄ eoꝝ suffragia ⁊ merita recipiāt in vitā beatā. in regnū celoꝝ. q̄ domus paup̄m ē. vt ptꝫ Mat. v. Beati paup̄es ip̄ū qm̄ ip̄oꝝ est regnū celoꝝ| conuocatis singulis |Gor. i. singulatim| debitoribus dn̄i sui |Singulatiꝫ eos alloq̄bat̄ vt quilibet reputaret sibi factū bn̄ficiū speciale. nesciēs q̄ alijs etiā facta ē relaxatio.

Secũdo ne indignaretur aliquis ipoꝝ. quia plus remitteret alij q̃ sibi. Nec relaxat totũ vt magꝭ lateret dñm suũ. dicebat primo. q̃tum debes dño meo. at ille dixit centũ cados olei. Beda. Cados grece est amphora latine cõtinẽs tres vrnas. dixit illi. accipe cautionẽ tuã. Goꝛ. Cautio ẽ instrumentũ qđ ad cautelã de ꝓtractu debiti ppria manu scriptũ est. quod alio noie dicitur cyrographũ. ⁊ sede cito scribe quinquaginta. ⁊ sic dimidiã partẽ annaliũ reddituũ ei dimisit. deinde alio dixit. Tu q̃ntũ debes. q̃ ait. centũ chozos tritici. Goꝛ. Chozus triginta modijs implet. Et chozꝰ est mensura aridoꝝ. Cados liquidoꝝ. ait illi. accipe litteras tuas ⁊ sede ⁊ scribe octuaginta. Goꝛ. ⁊ sic q̃ntam ptem debitoꝝ dimisit ei. Preciosius est aũt oleũ q̃ triticuꝫ sustẽtamentũ. iõ preponit debitorẽ olei debitori tritici. laudauit aũt dñs villicũ iniq̃tatis. i. villicũ iniquum. Villicus fuit iniquus duplici iniquitate. Primo qꝛ bona dñi sui dissipauit. Secũdo quia de residuo furatus est. laudauit eũ. nõ simpliciter. sꝫ ꝑm quid. qꝛ vt dicit Glo. Nõ laudauit eũ de fraude. sed de prudentia. qꝛ sibi puidit in posterum. quia filij huius seculi. Lyra id est homines tpalibus intenti. prudentiores. id est magis astuti ⁊ feruidi sunt in tẽporalibus negocijs agendis. q̃ filij lucis. id ẽ q̃ homines spũalibus deputati. sicut i negocijs spũalibus. ⁊ hoc videmus ad sensum frequenter accidere. Cuius vna rõ est corruptio nature. ꝓpter quã hõ ꝓnior est ad malũ q̃ ad bonũ. Alia rõ est. quia bona tpalia sunt presentia. ⁊ ideo fortius mouẽt animũ. qꝛ ꝑm Aristo. Pñs obiectũ mouet sensum. ⁊ ego dico vobis. Hic dñs parabolã istã adaptat ad nostrã eruditionẽ et salutẽ ⁊ ad elemosinarũ largitionẽ. facite vobis amicos. id est paupes ⁊ bonos homines ⁊ etiã sanctos angelos. ỏ mãmona iniquitatis. Mãmon est demon tẽptans de diuitijs male acquirẽdis. Dicũtur autẽ diuitie mãmona iniquitatis. quia frequẽter ad iniquitatẽ inducũt. quia faciunt hominẽ supbire. inebriari. luxuriari. ludere. ⁊c. Unde Augꝰ. Omis dies. aut est iniquus. aut heres iniqui. Itẽ quia raro sine peccato acq̃runtur. Unde apl̃us. Qui volunt diuites fieri incidunt in laqueos diaboli. Itẽ quia inequaliter possidentur ab hominibus. Nã vnus in ipis abundat. et alius parũ aut nihil de ipis habet. vt cuꝫ defeceritis. Lyra. id est in vita ꝙ mortem. recipient vos in eterna tabernacula. id ẽ per sua merita ⁊ suffragia impetrẽt apũd deum vos finaliter recipi in vitã eternã. Uñ circa presens euangeliũ vbi dicitur. Facite vobis amicos de mãmona iniquitatis. Notandum ꝙ quattuoꝛ modis possumus nobis facere amicos cum rebus tpalibus. Primo cum integre restituũtur heredibꝰ ea que per rapinam vel per furtũ male habita sunt. Et humiliter petit remissio de iniuria eis illata. differẽdo restitutionẽ. Secundo cũ ignoratur cui restituatur. ⁊ tunc de consilio cõfessoris paupibus erogetur. Tertio cũ aliquis cõtra institutionẽ ecclesie lucratur. vt laborando diebus festiuis vel aliter. ita tamẽ ꝙ nõ tenet ad restitutionẽ vt est lucrũ de iure meretricio. Tũc ei faciẽda est medicina vnde facta sunt vulnera. Et danda est de hoc elemosyna pauperibus. Quarto faciendi sunt amici de diuitijs que inique ꝓcuãtur cũ nimia tenacitate. Potest em̃ quis dãnari eo ꝙ nõ dat sua vt patet Math. xxv. Discedite a me maledicti in ignẽ eternũ. Esuriui ⁊ nõ dedistis mihi manducare. Unde diues epulo damnatus est. quia nõ dedit sua. vt patet Luce. xvj.

Dñica. x. post octauas pẽtecostes. Euãg. ꝑm Lucam. xix.

In illo tempoꝛe Cũ appꝛopiquaret Jesus hierusalem videns ciuitatẽ fleuit sup illam dicens. Quia si cognouisses ⁊ tu. Et quidem in hac die tua que ad pacẽ tibi. nũc aũt absc̃dita sunt ab oculis tuis. quia venient dies in te. et circundabunt te inimici tui vallo. ⁊ circũdabunt te. ⁊ coangustabũt te vndiq̃. ⁊ ad terrã ꝓsternent te. ⁊ filios tuos qui in te sunt. Et non relinquent in te lapidez super lapidem eo ꝙ nõ cognoueris tempꝰ visitationis tue. Et ingressus in templum cepit eijcere vendẽtes ⁊ emẽtes dicens illis. Scriptũ est. quia domus mea domus oratonis est. Vos autẽ fecistis illam speluncaꝫ

latronũ. ⁊ erat quotidie docẽs in templo. Postilla.

Cum appropinquaret Jesus hierl'm. ⁊c̃. Lu. xix. Historia huius euãgelij facta est anno xp̃i xxxiij. xiij. kaleñ. aprilis. dñica palmarũ. luna. x. inditione. vj. Ante initiũ illi⁹ euãgelij scribit sanctus Lucas in eodẽ capl'o. Ex dñs iesus cũ in die palmarũ appropinquaret ad descensum montis oliueti. ceperunt turbe descendentiũ gaudentes laudare deũ voce magna sup omnibus q̃s viderant virtutibus dicẽtes. Benedictus qui venit rex in noie dñi pax in celo ⁊ gloria in excelsis. Et quidam phariseorũ de turbis dixerũt ad illum. Magister increpa discipulos tuos. quibus ip̃e ait. dico vobis q̃a si hi tacuerint lapides clamabunt. Tũc sequitur euãgeliũ hodiernũ| Cum appropiquaret iesus hierl'm |Ly. nõ soluz corpor| gressu. sed etiã cõpassionis affectu.| videns ciuitatẽ |scz hierusalem in q̃ diu viguerat cultus diuinus| fleuit super illã |Ly. scilicet fletu cõpassionis. Tum ꝓpter mala culpe que ibi multiplicata fuerunt. Tum propter mala pene que futura iminebãt. Notandum ꝙ christus quater fleuit. Primo i natiuitate vt patet Sap̃. vij. Primã vocẽ similem om̃ibus emisi plorãs. Unde etiaz canitur Uagit infans inter arta positus p̃sepia. Secundo in Lazari suscitatiõe Tertio super ciuitatez hierusalem. Quarto in sua passione. vt patet Heb. v. Cum clamore valido ⁊ lacrimis exauditus est.| quia si cognouisses |Gor. s. ruinã ⁊ subũsionẽ q̃ tibi imminet| ⁊ tu |supple fleres| ⁊ quidez in hac die tua |scz prospera in qua fac| voluntatẽ tuã| que ad pacem tibi |. scz modico tempore duraturã. Et iõ nunc gaudes. quia imminẽtia nõ vides| nũc aũt abscondita sunt ab oculis tuis |scz mala q̃ futura sũt tibi| q⁊ veniẽt dies ĩ te ⁊ circũdabũt te inimici tui |Gor. p̃nceps rõani cũ exercitu valde forti| vallo |ad litterã quia tres aggeres dicũtur romani fecisse circa hierusalem capiendam| ⁊ coangustabunt te vndiq̃ |scz concludendo ⁊ prohibendo introitum ⁊ exitũ ⁊ introductionẽ victualium ⁊ armoꝝ Unde Josephus dicit ꝙ pre angustia famis mulieres pueros ꝓprios comederunt| ⁊ ad terrã ꝓsternẽt te |. Capta em̃ ciuitate turres ⁊ muros diruerunt. ⁊ cũcta edificia eiecerunt ad terram.| ⁊ filios tuos qui in te sunt |Gorra. id est habitatores tuos aliq̃s occidendo. aliq̃s captiuãdo| ⁊ ñ relinquẽt in te lapidẽ sup lapidẽ |. scz funditus euertẽdo. hoc iam patet ad oculum. quia sepulcrũ christi quod olim erat extra ciuitatẽ iam est in medio ciuitatis| eo ꝙ ñ cognoueris tp̃s visitationis tue |scz q̃ creator omniũ per incarnationis mysteriuz ⁊ per predicationis officiũ te visitare dignatus est. quẽ nõ recepisti. sed vsq̃ ad mortẽ persecutus fuisti. Sciendũ ꝙ misericors deus nõ statim punit homines cuz peccãt sed prolongat ip̃is vitam ꝓpter emendã. Sicut homo cum videt foramẽ in sotularibus vel in vestimentis suis. nõ statim eos proijcit. sed facit eos refici quousq̃ non sit amplius spes de reparatione ip̃orum Sic dñs iesus christus non statim puniuit hierusalem. sed per quadraginta duos ãnos protraxit. sed quia inuenit eaz incorrigibilem. tũc permisit eã destrui a romanis p̃ncipibus scz Tyto ⁊ Uespasiano| ⁊ ingressus in templum |⁊ hoc ꝓpter nostram instructionẽ. Unde Chrys. Tu christi imitator factus. cum ingressus fueris aliquaz ciuitatem ante omnẽ actũ ad ecclesiaz curras. quia ꝓpriũ boni filij est vt veniẽs primo currat ad domuz patris.| cepit eijcere vendentes ⁊ ementes |Lyra. Nam sacerdotes ꝓpter cupiditatẽ ⁊ auariciã suaz in primo atrio templi fecerũt tria loca venalia vt aduenientes si nõ haberent q̃d offerrent inuenirent ibi ad emenduz. ⁊ si aliqui nõ haberent vnde emerẽt posuerũt ibi nũmularios a quibus acciperẽt mutuo pecuniã. Sed queritur hic quare nõ restiterũt christo. Respondet Lyra. ꝙ ex oculis ei⁹ ⁊ facie exibat quidam fulgor terrens eos. ita ꝙ nõ audebant resistere. sicut etiã in voce sua terruit eos qui veniebant ad capiendum eum. qui cũ audirent ip̃m dicentem: ego sum. abierunt retrorsum ⁊ ceciderunt in terrã. vt habet̃. Joh. xviij. In voluntate christi erat ostendere infirmitatẽ assumptã. ⁊ etiã sue diuinitatis virtutẽ.| dicens illis. scriptũ est em̃ |. Esa. lvj.| dom⁹ mea | Gor. i. meo cultui dedicata. In quib⁹ verbis ostendit se esse deũ. q⁊ templum solius dei est| domus oratiõis est |nõ domus negociationis. nõ vane locutiõis. nõ spectaculorũ. Et ideo dicit Aug⁹. in regl'a. in ora

torio nemo aliquid agat nisi ad qđ factum est vnde ⁊ nomen accepit. ⌊vos aũt fecist⌋ illam spelũcã latronũ ⌊quia ipi non curabant de cultu dei. sed de excoriatione ppli per astutias exquisitas. Spelunca autẽ latronũ dicitur esse locus vbi spolia que rapiũtur ponũtur. ⁊ hoc fecerũt sacerdotes de templo vt iam dictũ est.⌋ ⁊ erat docens quotidie in templo ⌊Unde Greg⁹. Redẽptor noster nec indignis nec ingratis predicationis verba subtraxit In hoc dat nobis exemplum predicandi. Notandũ q illi ad quos pertinet vt predicent frequẽter debent predicare. ⁊ qui hoc negligunt mltas cõminationes que habentur in sacris scripturis. ẽm Guil. incurrũt Uñ Ezech. xxxiij. Si dicente me ad impiũ. impie morte morieris ⁊ nõ annũciaueris nec locutus fuer⌋ vt se custodiat impius a via sua. ipe impius in impietate sua morietur sanguinem eius de manu tua requirã. Uñ. Esa. vj. Ue mihi quia tacui. quia vir pollutus labijs ego sum. Item. j. ad Cor. ix. Ue mihi est si nõ euãgelizauero vobis. ¶Circa pñs euangeliũ vbi dicitur Uidens Jesus ciuitatem fleuit super eã. Notanduz. q vt ex scriptura haberi potest quadruplex est fletus christi. qui signat quadruplicẽ fletũ quẽ in hac vita habere debem⁹ ⌊Primus ẽ fletus infantie sicut de christo canitur Flagit infans inter arta posita presepia. Uñ Sap. vij. Similez vocẽ oĩbus emisi plorans. qui significat fletũ quẽ debemus habere ꝓ incolatu presentis miserie. Uñ Augustin⁹. ⌊Puer qui nascit a ploratu incipit nec ridere potest statiz natus ploret ꝓphe ta sue calamitatis ⌊Secundus est flet⁹ quo fleuit super lazarũ ad vitam eum reuocando. qui significat fletũ quem habere debemus ꝓ patrie dilatione. Unde ⌊Ps. cxix. ⌊Heu mihi quia incolatus meus prolongatus est ⌊Tertius est fletus quo fleuit super ciuitatẽ hierlm in die palmarũ. qui significat fletũ quẽ hr̃e debemus ꝓ cõpassiõe miseroz. vt patet ⌊Hiere. ix. Quis dabit capiti meo aquã ⁊ oculis meis fontẽ lacrymaz ⁊ plorabo die ac nocte interfectos filie populi mei. Unde etiã. ij. Cor. xj. Quis infirmatur ⁊ ego nõ infirmor. quis scandalizat ⁊ ego nõ vror ⌊Quartus est fletus quo fleuit in cruce. vt patet ad ⌊Heb. v. Cum clamore valido ⁊ lacrimis offerẽs exauditus est pro sua reuerentia. qui significat fletuz quem habere debemus in cruce penitẽtie ex cõpunctione peccatoz. Unde ⌊Ps. vj. Lauabo per singulas noctes lectũ meum. id est. cor meũ ⁊ faciẽ anime mee Sic fleuit ⁊ lauit magdalena ⁊ mũdata est Luce. vij Sic fleuit ⁊ lauit petrus peccatũ suum. vt patet Lu. xxij. Egressus foras fleuit amare.

Dñica. xj. post octauas pẽtecostes. Euãg. ẽm Lucam. xviij.

In illo tempe. dixit ihesus ad quosdaz qui in se confidebant tanq̃ iusti. ⁊ aspernabant ceteros parabolam istã. Duo homines ascendebant in templũ vt orarent. vnus phariseus ⁊ alter publicanus. ⌊Phariseus stãs hec apud se orabat deus gratias ago tibi. qz nõ sum sicut ceteri hominũ. rapto res. iniusti. ⁊ adulteri. velut etiaz hic publicanus. Jeiuno bis in sabbato. decimas do omniũ que possideo. Et publicanus a longe stãs nolebat nec oculos ad celum leuare. sed percutiebat pectus suum dicens. Deus ꝓpicius esto mihi peccatori. Amen dico vobis descẽdit hic iustificatus in domuz suam ab illo quia oĩs qui se exaltat humiliabitur. ⁊ q̃ se humiliat exaltabit

⌊Postilla

Dixit Jesus ad quosdam qui ⁊c. Luce. xviij. Hystoriam huius euangelij dixit dñs anno e⁹ xxxiij. kaleñ. aprilis. dñica. luna. x. inditione. vj. Ante initium illius euangelij scribit sanctus Lucas in eodem capto. q christus dixit parabolã istam. Judex quidam erat in quadam ciuitate qui deum nõ timebat ⁊ hominẽ nõ reuerabatur. Uidua aũt quedã erat in ciuitate illa ⁊ veniebat ad eũ dicens. vindica me de aduersario meo. et nolebat per multũ tpus. post hoc dixit intra se. ⁊ si deũ nõ timeo nec hominẽ reuereor tamen quia molesta est mihi hec vidua: vindicabo illam. scz faciendo ei iusticiam. ne in nouissimo veniens fugillet me. i. suffocet me tediosis clamoribus. Lucanus.

Item sugillare.i.suffocare.strãgulare. cõ-
demnare. Tunc postmodũ sequitur euan
gelium hodiernum | Dixit iesus ad quos-
dam qui in se confidebãt | id est.suis merit|
| tanq̃ iusti | cum tamen iniusti. quia hũili
tatẽ nõ habebant sine qua nullus est iust⁹
| ⁊ aspernabantur ceteros | q̃ nõ attende-
bant illud Esa.xxxiij. Ve qui spernis non
ne ⁊ ip̃e sperneris | duo homines ascende-
rũt in templum | Ly. quia ad litterã tẽplũ
erat in alto situ scz in mõte moria. vt habe-
tur.ij. Paral.ij. | vt orarent | nõ ad confa-
bulandum nõ ad mulieres videndũ. | vn⁹
phariseus | Gor.i.apparẽs iustus. Pha-
risei em̃ distinguebãtur ab alijs in habitu
in obs̃uantijs ⁊ cultu religionis ꝓpter qd̃
dicti sunt pharisei.i.diuisi ab alijs homini
bus | ⁊ alter publicanus |.i.publicis nego
cijs intentus que de cõmuni cursu iplicãt
ad peccatum | phariseus stans | Gor.ecce
superbia.cũ tamen deberet flectere genua
vel aliq̃ alio modo se inclinare | hec apud
se orabat | Lyra. Iste phariseus ꝓprie nõ
orauit.sed magis se iactabat dicens | deus
gratias ago tibi |. Gor. Male incepit iste
phariseus orationẽ suaz debuit em̃ incipe-
re in sui accusationẽ s̃m illud Prou.xviij.
Iustus in p̃ncipio accusator est sui. In me
dio supplicare ⁊ orare. Et in fine gr̃as age-
re.sicut facit sacerdos in missa sua Primo
em̃ accusat se in generali confessione dicen
do. Confiteor. Secundo deũ supplicit̃ de-
precatur multiplici or̃one. Et vltimo deo
regratiatur in gratiarũ actione cum dicit.
Ite missa est. vel benedicam⁹ dño. deo gra
tias | q̃ nõ sum sicut ceteri hominũ |.q.d.
solus iustus sum.om̃es ceteri peccatores.
| raptores.iniusti.⁊ adulteri | Gor.rapto-
res em̃ sunt qui ꝓximoꝝ suoꝝ substantiaz
rapiũt. Iniusti qui ꝑsonas eoꝝ ledũt ⁊ cõ
primũt. Adulteri qui vxores ꝓximoꝝ pol
luũt | velut etiã hic publicanus | quẽ iudi-
cat ⁊ ꝯdemnat. Post hoc enumerat bona
sua dicens | Ieiuno bis in sabbato |.i.eb-
domada que apud iudeos tota denomina
batur a sabbato tanq̃ a die digniori | deci-
mas do omniũ que possideo | Lyra.phari
sei de multis decimas dabant. vt de mẽto
de aneto ⁊ de cimino. vt patet Mat.xxiij
ad qd̃ nõ tenebãtur vt ceteris iustiores ap
parerent | sed publicanus a longe stans |.
Lyra.ecce dei timor quasi nõ esset dignus
ad altare appropinquare | nolebat nec ocu
los ad celum leuare | Ecce pudor quia pro
pter peccata sua nõ audebat celum respice
re | sed percutiebat pectus suum | Ecce do
lor de peccatis cõmissis | dicens.deus pro
picius esto mihi peccatori | Ecce v̄a ⁊ pu-
ra confessio.⁊ ista iam dicta sufficiũt ad re-
missionẽ peccatoꝝ.ideo sequitur | Amen |
id est veraciter | dico vobis.descẽdit hic |.
scz de templo dei qd̃ erat in monte | iustifi-
catus | scz de impio factus iustus ꝑ gratiã
⁊ misericordiam dei. quia deus humilib⁹
dat gratiã | in domũ suam ab illo |.scz pha
riseo superbo cuius superbia corrũpebat
om̃ia bona opa eius. Unde Aug. Super-
bia etiam bonis operibus insidiatur vt pe
reant | quia om̃is qui se exaltat | Lyra per
superbiam | humiliabitur | per penã. | et q̃
se humiliat | per verã confessionẽ peccato
rum | exaltabitur | in gloria per remunera-
tionez. Sicut em̃ in statera materiali vna
parte depressa.altera eleuatur. ⁊ econuer-
so. Sic in statera diuine iusticie decretum
est vt qui eleuantur per superbiam in vita
presenti deprimãtur per penam confusibi-
lem in vita futura ⁊ econuerso. Qui spon-
te humiliantur in presenti ꝓpter deum.in
futuro ad gloriam eleuabũtur. Circa p̃
sens euangelium vbi dicitur. Deus ꝓpici
us esto mihi peccatori. Notandum q̃ qui-
libet peccator debet pro posse laborare. vt
penitentiam veram agat in presenti vita.
Primo ꝓpter acerbitatem ignis purgato
rij quia ignis ille est idem cuz igne inferna
li s̃m Tho.de aquino. Unde etiam sanct⁹
Greg⁹.in.iiij.dialo.c.xlv. In eodem igne
purgatur electus ⁊ detinetur damnatus.
Unde magister sentẽtiaꝝ.li.iiij.dist.xliiij.
cap̃.vj. Illa pena est grauior om̃ibus alijs
Excedit em̃ omnẽ penã vite presentis etiã
quã passi sunt martyres. Secundo ratiõe
diuersitatis penarũ.quia ibi sunt pene di-
uerse.s̃m diuersitatem peccatoruz est ibi ⁊
penarum modus. Nam pro mensura pec-
cati erit ⁊ plagarum modus. Deut.xxv.
Tertio ratiõe diuturnitatis.q̃ ibi annus
pro die cõputatur. Unde Ezech.iiij. Diẽ
pro anno dedi tibi.diem scz in p̃nti tempe.
pro anno scz in futuro. Quarto ratione in-
fructuositatis quia illa pena non valet ad
meritum.sed solum ad satisfactionẽ ⁊ est i-
uoluntaria. Pena autem in vita presenti ẽ
volũtaria ⁊ meritoria. Quinto ratione dã
nositatis.quia q̃diu anima ẽ in pẽa caret

gloria. Modo retardari a gloria excedit omnem penam vite presentis. ⁊ presertim in talibus qui nisi esset adhuc pena illa per soluenda statim deuz viderent. quia tales in gratia moriũtur. ⁊ nihil impedit quãdo quis in gratia dei ab hac vita decedit. nisi solutio pene pro peccatis pro quibus hic ñ plene satisfacit ⁊c. Unde hume. Nũq̃ em̃ a quoq̃ dei facies videbitur donec per penam venialium peccatorum quadrans minimus persoluatur.

Dñica. xij. post octauas pentecostes. Euãge. ſm Marcũ. vij

In illo tpe. Exiens

iesus de finibus tyri venit per sidonem ad mare galilee inter medios fines decapoleos ⁊ adducũt ei surdum ⁊ mutũ ⁊ deprecabantur euz vt imponat illi manũ. ⁊ apprehendens eum de turba seorsum. misit digitos suos in auricl'as eius ⁊ expuens in terrã tetigit linguã eius. Et suspiciens in celum ingemuit ⁊ ait. Effeta. qd̃ est adaperire. Et statim aperte sũt aures eius ⁊ solutũ est vinculum lingue eius ⁊ loquebatur recte. Et precepit illis ne cui dicerent. quanto aũt eis precipiebat tanto magis plus predicabãt. ⁊ eo amplius admirabãtur dicentes. Bene om̃ia fecit ⁊ surdos fec̃ audire ⁊ mutos loqui.

Postilla

Exiens iesus de finibus tyri ⁊c. Marc̃. vij. Mat. xv. Hoc signũ fecit dñs iesus christus anno eius. xxxj. xij. kaleñ. decembris. feria. v. luna. xvij. inditione. iiij. Ante initiũ presentis euangelij scribit Marcus. c. vj. q̃ vbicunq̃ dñs iesus introibat in vicos vel in villas. aut in ciuitates in plateis ponebant infirmos ⁊ deprecabantur euz vt vel fimbriam vestimẽti eius tangerẽt. ⁊ quotquot tangebant eum salui fiebant. Postmodum sequitur euangelium hodiernum [Exiens iesus de finibus tyri venit per sydonẽ ad mare galilee] Ly. tyrus ⁊ sydon sunt quedam ciuitates site in terra ꝓmissionis prope montem libani. Mare galilee est quidam lacus per quẽ transit iordanis [inter medios fines decapoleos] Uñ Jacob⁹. Decapoleos est regio decez vrbium trans iordanem ad orientem. ⁊ cũ venisset iesus christus ad locum illum [adducũt ei surdum ⁊ mutum] nõ erat talis a natiuitate nec ab infirmitate superueniẽte. sed a demone ip̃m obsidente. eius auditu3 impediente ⁊ loquelam [⁊ deprecabantur eum vt imponat illi manũ] scz vt ip̃m sic curaret. per quod datur intelligi q̃ aliquando precibus sanctoꝝ ⁊ etiam bonoꝝ hominũ sal⁹ alicui impetratur [⁊ apprehendens eũ de turba seorsum] Unde Jaco. per quod datur intelligi q̃ ille qui saluari desiderat malas societates dimittat. [misit digitos suos in auriculas eius] Lyra. per digitos itelligitur gratia spiritussancti quam infundit christus in cor peccatoris [⁊ expuens i terram tetigit linguam eius] per saliuã sapientia diuina intelligitur. Theo. Om̃ia que in christi corpore fuerunt. sancta ⁊ diuina fuerunt. siue vestimenta eius. siue digiti eius. siue sputum eius. Et ideo aliquãdo curabat per tactũ vestimentoꝝ. aliquãdo per digitũ. aliquando per sputu3. sicut patet hic in euãgelio [⁊ suspiciens in celũ] per quod docet nos vt sepe ad celum respiciamus. quia ibi est amicus noster. auxilium nostrũ. ⁊ hereditas nostra [ingemuit] quod facere voluit vt ostenderet humane nature veritatẽ. Item vt ostenderet pctõribus gemendi necessitatẽ. quia qui sanari vult a peccatis prius debet ingemere. Ut patet Ezech̃. xviij. In quacunq̃ hora peccator ingemuerit ⁊c. [⁊ ait. effeta. quod ẽ adaperire] Lyra. ostendẽs se verũ deum curando per imperium [⁊ statim apte sũt aures eius. ⁊ solutum est vinculum lingue eius. ⁊ loquebatur recte] Jac̃. Uinculum lingue tunc solutum est quando homo lingua vtitur ad orationẽ. ad proximi edificationẽ ⁊ informationẽ. ad peccati confessionem. ⁊ ad dei laudem [⁊ p̃cepit illis ne cui dicerẽt] vt vanã gloriã fugiendam eẽ doceret [quanto autez eis precipiebat. tanto amplius predicabant] Unde Aug⁹. per h̃ christus volebat pigris ostendere cum q̃nto feruore predicare debent quibus iubet vt predicent quando illi qui prohibentur tacere nõ poterant. Ly. beneficiatus de beneficijs acceptis debet se gratu3 ostendere

nsanctus secretus nolebus predeti

⁊ benefactorē laudare. q̄uis benefactor h̄ nō querat ⌊ ⁊ eo amplius āmirabātur ⌋ Ly ra. de tanta humilitate ⌊ dicētes Bene omnia fecit ⁊ surdos fec̄ audire ⁊ mutos loq̄ ⌋

N Circa pn̄s euangeliū vbi dicitur suspiciens in celum. Notanduz q̄ hugo de prato dicit. q̄ quater legimus iesum oculos sb̄leuasse. Primo turbā pasturus. vt pz Joh. vj. Cum subleuasset oculos iesus. ⁊c̄. Secundo rn̄sum legisperito daturus. vt patz Luc̄. x. Tertio surdum ⁊ mutū sanaturus sicut patet in verbis premissis. Suspiciēs in celum. Quarto lazarū suscitaturus. Ut patet Joh. xj. Ubi sciendum q̄ oculis mētis nostre celū respicere debem⁹. ⁊ ad ip̄m anhelare. ⁊ h̄ propter tria. Primo qr ciuitas nostra ē vbi perpetue manere debem⁹ vt patet Heb. xiij. Non habemus hic manentē ciuitatē. sed futurā inquirimus. Exemplum de illis qui in aliena patria demorantur quō cor ad terrā suā ponunt si illuc redire intendant. Alias nō habent ibi cor suū si in terra in qua habitant edificant et de patria sua amplius nō cogitant. Secūdo quia ibi est pater noster ⁊ mater nostra ⁊ fratres ⁊ sorores ⁊ amici nostri. scz christus ⁊ beata virgo. ⁊ alij sancti qui ampli⁹ nos diligunt q̄z parētes carnales pueros suos. Sperare etiā debemus q̄ ibi sint aīe predecessoꝝ nostroꝝ qui in fide christi mortui sunt. Omnia ista trahūt desideriū hominis ad celū. Tertio quia ibi est thezaurus noster scz merces operū nostroꝝ ⁊ etiā meritū christi ⁊ beate virginis marie. oīm electoꝝ in celo existentiuz qui est thezaur⁹ indeficiens omnē sufficientiā habēs. quia nec auferri nec corrūpi potest. Magnus aūt ⁊ preciosus thezaurus multum trahit cor hominis. vt patet Mathei. vj. Ubi est thezaurus tuus ibi est ⁊ cor tuū.

Sc̄ Bn̄ica. xiij. post octauas pentecostes. Euāge. s̄m Lucā. x.

In illo tēpore. dixit iesus discipulis suis Beati oculi q̄ vident que vos videtis. Dico em̄ vobis q̄ mlti prophete ⁊ reges voluerunt videre que vos videtis. ⁊ nō vider̄t. ⁊ audire que vos auditis ⁊ nō audierūt. Et ecce quidam legisperitus surrexit tēptās illū et dicens. Magister quid faciendo vitam eternā possidebo. At ille dixit ad eū. In lege quid scriptū est. quō legis. Ille rn̄dens dixit. Diliges dn̄m deū tuum ex toto corde tuo. ex tota anima tua. ex om̄ib⁹ viribus tuis. ex om̄i mente tua. et ꝓximū tuū sicut teip̄m. Dixitq̄ illi. recte respondisti. Hoc fac ⁊ viues. Ille aūt volens seip̄m iustificare dixit ad iesum. Et quis est meus proximus. Suspiciens autē iesus dixit. Homo quidā descendebat ab hierusalem in hiericho ⁊ incidit in latrones. qui etiā despoliauerūt eū ⁊ plagis impositis abier̄t semiuiuo relicto Accidit aūt vt sacerdos q̄dā descenderet eadē via. ⁊ viso illo preterijt. Similiter ⁊ leuita cū esset secus locū ⁊ videret illū pertransijt. Samaritan⁹ autem q̄dam iter faciēs venit secus eū et videns eū misericordia mot⁹ est ⁊ appropiās alligauit vulnera eius infundens oleū ⁊ vinuz. Et imponens illū in iumentū suū. duxit in stabulū ⁊ curā eius egit. Et altera die ꝓtulit duos denarios ⁊ dedit stabulario ⁊ ait. Curam illi⁹ habe Et q̄dcūq̄z superogaueris ego cuz rediero reddam tibi. Quis horuz triū videt̄ tibi ꝓxim⁹ fuisse illi qui incidit in latrones. At ille dixit. q̄ fecit misericordiā in illū. Et ait Jesus illi. vade ⁊ tu fac similiter.

Postilla

Beati oculi qui vident que vos videtis Luc̄. x. Mat. xiij. Ante initiū illi⁹ euāgelij scribit sanctus Lucas q̄ xp̄s dixit discipulis suis. qui vos audit me audit. et q̄ vos spernit me spernit. Et cōuersus ad discipulos suos dixit ⌊ Beati oculi q̄ vidēt ⌋. Ly. scz nō solū humanitatē christi ⁊ facta exteriora ꝯspiciendo. sed virtutē diuinitatis latentē intelligendo ⌊ que vos videt ⌋. Gor. viderūt em̄ apostoli gratiosaz pn̄tiā

dñi nostri iesu christi in assumpta humanitate. ⁊ crediderũt eũ verũ deũ ⁊ hominez. ergo dicti sunt beati. Sed iudei. pharisei. cayphas. herodes. ⁊ pylatus solũ viderũt foꝛis christi humanitatẽ. sed nõ cognouerũt eius deitatẽ. ergo non sunt dicti beati. Unde hieroni. in omeł. Illoꝛ oculos beatos dixit qui hominẽ vidẽtes deũ crediderũt. Ubi notandũ q; si beati fuerũt oculi q̃ viderunt christũ ⁊ crediderũt eũ deũ. multo beatioꝛes sunt qui nõ viderũt christũ in humanitate ⁊ tamẽ crediderũt ipm veruz deũ in sacramento eucharistie. Un Johis xx. qꝛ vidisti me thoma credidisti. Bti qui nõ viderũt ⁊ crediderunt dico em̃ vob̃ q; multi ꝓphete ⁊ reges voluerunt videre q̃ vos videtis sicut Esa. lxiiij. q̃ dixit. Utinã disrũperes celos ⁊ descẽderes. Item sicut aggeus qui dixit Aggei. ij. Veniat desideratus cũctis gentibus. Itẽ sicut Moyses qui dixit. Mitte dñe quez missurus es. Itẽ ⁊ ꝓpheta dauid Pſ. cxliij. qui dixit. Inclina dñe celos tuos ⁊ descende. et plures alij. ⁊ nõ viderũt Goꝛ. scz eo modo quo vos videtis. viderũt em̃ ipm spũaliter. sed isti coꝛpaliter ⁊ ꝓsentialiter habẽtes eum. ⁊ ab eo que volebãt interrogãtes ⁊ ecce quidaz legisperitus scz peritia litterali. ñ intelligẽtia spũali Unde Amb. sup Luc. Quidã legisperitus verba legis tenens. ⁊ verba legis ignoꝛans surrexit scz vt melius audiret tẽptãs eũ ⁊ dicens. magister Goꝛ. magistrũ vocabat cui⁹ discipulus esse nolebat quid faciẽdo vitam eternã possidebo Goꝛ. videt em̃ querere humiliter cũ dixit. magister. Sapiẽter. cũ dixit. q̃d faciendo. Utiliter. cũ addit. vitã eternã possidebo At ille dixit ad eũ. in lege quid scriptũ est scz in lege diuina q̃ lex legũ est. quõ legis. i. quõ doces discipulos tuos qui adhuc nescis per quid perueniatur ad vitã eternã at ille rñdens dixit. diliges dñz deũ tuũ ex toto coꝛde tuo ꝙm Berñ. i. sapiẽter ex tota anima id est dulciter ex tota mẽte id est foꝛtiter ⁊ ꝓximũ tuũ sicut teipm. i. ad qõ teipm. scz ad gratiã in ꝓsenti. ⁊ ad gloꝛiã in futuro. vł eo oꝛdine quo teipm scz infra deũ ⁊ super oia tpalia dixitq; illi scz iesus pharisẽo ⁊ legisperito recte respondisti nõ aũt recte feceris quia vt dicit Glo. christus laudauit eius responsuz nõ eius factũ hoc fac ⁊ vives quasi diceret. hoc dicis ⁊ nõ facis. iõ ad vitã eternã nõ vadis ille aũt scz pharisẽus ⁊ legisperitus volẽs iustificare seipsum id ẽ demõstrare iustũ dixit ad iesum ⁊ quis est meus ꝓximus Goꝛra. foꝛsitan putabat q; xp̃s dixisset. Judeus est ꝓximus tuus. Et tũc rñderet omnẽ iudeũ diligo ⁊ sic appareret iustus. suspiciẽs iesus dixit. Homo quidã descendebat ab hierusalem in hiericho que distat a hierusalem ad vnã dietã ⁊ incidit in latrones. q̃ etiaz spoliauerũt eũ ⁊ plagis impositis abierũt semiuiuo relicto Erat em̃ ad litterã inter hierusalem ⁊ hiericho solitudo vel desertũ in quo spoliabantur aliquãdo homies transeuntes a latronibus ⁊ occidebantur. in qua solitudine capt⁹ fuit sedechias rex fugiens de hierusalem a satellitib⁹ regis babilonis. vt hr̃ Hiere. vlti. Lyra. Moꝛaliter tamẽ exponit̃ de pctõꝛe descendente a statu iusticie in peccatũ moꝛtale qui spoliatur a demonib⁹ ⁊ relinquit̃ semiuiuus. q̃a tollitur ab eo vita gratie remanẽte vita nature. Mystice etiã per hominez iustũ ꝙm Goꝛ. intelligitur adam vel omne gen⁹ humanuz. ergo dicitur Homo quidam. scz Adam vel genus humanũ descẽdebat ab hierusalem id est. de paradiso ⁊ statu immoꝛtalitatis in hiericho id ẽ in miserias ⁊ defect⁹ vite pñtis ⁊ incidit in latrones id est. in demonũ potestates qui spoliauerũt eũ scz indumenta gratie immoꝛtalitatis ⁊ innocẽtie auferẽdo. vt patet Geneſ. iij. Primi parẽtes post peccatũ cognouerũt se esse nudos ⁊ plagis impositis id ẽ. naturalibus vulneratis ⁊ debilitatis p pctm̃ abierũt semiuiuo relicto. homo semiuiu⁹ relinquitur. quãdo remanẽte vita nature priuatur vita gratie accidit autẽ vt sacerdos quidam descenderet eadem via ⁊ viso illo pꝛeterijt similiter ⁊ leuita sacerdos legem significat que data est per moysen. Leuita ꝓphetas significat qui descenderũt post moysen. Hi viderũt genus humanũ sauciatũ. quia per legẽ cognitio peccati. scz nõ potuerũt sanare genus hũanũ samaritanus aũt quidã scz qui custos interꝓtat̃ id est xp̃us qui est custos verus iter faciens. i. de celo descendens in hũc mundũ ꝓpter nostrã salutẽ videns eũ. scz oculo misericoꝛdie misericoꝛdia motus est. scz ex passione ⁊ appꝛopians alligauit vulnera eius scz in baptismo pctã eius remittendo infundens oleũ ⁊ vinũ Oleuz infun-

dit in vulnera cū spem penitentibus tribuit. Vinum infundit cū terrore mortis eterne ⁊ penarū inferni ⁊ diē iudicij homini incutit ⁊ imponēs illum in iumentū suum. Unde Greg⁹. Jumentuz caro ipius est in quo vulneratū posuit quādo peccata nr̄a ipe portauit super lignū in corpore suo. vt patet Esa. liij. Vere languores nostros ipse portauit ⁊ duxit in stabulū .i. in p̄sentē ecclesiā ⁊ curā ei⁹ egit quia circa egrotū solicitus fuit sicut bonus ⁊ fidelis medicus ⁊ altera die ꝓma dies fuit dies passionis. Altera dies resurrectiōis. ⁊ hec est immortalitatis. ⁊ ptulit duos denarios. id est. duo testamēta ⁊ dedit stabulario. id est. summo pōtifici. scz petro ⁊ alijs apostolis quibus aperuit sensum vt intelligerent scripturas veteris ⁊ noui testamenti. ⁊ ait curā illi⁹ habe supple corpis ⁊ aie. ergo dixit primo stabulario scz petro pasce oues meas ⁊ quodcunq; superogaueris supple p̄ceptis meis. scz consilia superaddendo. ⁊ cum sbditis ⁊ fidelibus laborādo ego cū rediero scz in iudicio extremo vt patet Actuū. j. Hic veniet quēadmodū vidistis eum euntē in celum ⁊ reddaz tibi quia dominus ieſus reddet vnicuiq; iuxta opera sua. Quis hoz triū videtur tibi ꝓximus fuisse illi qui incidit in latrones. At ille dixit. qui fecit misericordiam in illum Ubi notandum q opinio iudeorū erat q nō quilibet homo proximus est. sed tantū iudeus. ergo dicunt iudeū proximū suum ⁊ omnē aliū hominē alienuz. Ergo christ⁹ ostendit in p̄senti euangelio omnē hominem esse proximū omni homini qui facit ei misericordiam Unde Amb. Cognatio nō facit proximū. sed misericordia. Unde etiam Aug⁹. de doctrina christiana. propinquitas generis nō facit proximuz. sed op⁹ misericordie impensum. Ex quo patet. q quilibet est proximus noster qui hic viuit quia cuilibet potest a nobis impēdi misericordia vel nobis impendere ait illi ieſus. vade ⁊ tu fac similiter scz vt omnē hominē esse amicū ⁊ proximū reputes ⁊ ei misericordiā impendas affectu ⁊ effectu sicut samaritanus illi iudeo fecit. Unde circa p̄sens euangelium vbi dicitur. Beati oculi qui vident. Queritur in quo consistit beatitudo. Respondetur. q quidam posuerūt beatitudinē in bonis corpis vt epicuri. Quidam in bonis mūdi. scz diuitijs. honore. potentia. ⁊ sic de alijs. Quidam in virtutibus moralibus ⁊ cognitione creaturarū ⁊ maxime substantiarū separatarum vt paripatetici. Christus aūt veniens in mūdum qui ad hoc natus est vt testimonium perhiberet veritati. Ostendit q in oīb⁹ supradictis vera beatitudo nō consistit sz in visione ⁊ cognitione dei di. Beati oculi ⁊c. Item queritur hic. beatitudo cuius sit scz an anime vel corpis. Ad quod rñdet hugo de prato q beatitudo consistit p̄ncipaliter in cognoscendo ⁊ amando ⁊ possidēdo deū. Et beatitudo principaliter erit in anima que deum per essentiā cognoscet ⁊ non per aliquam similitudinem ⁊ ipsum perfecte possidebit in se tanq̄ proprium et intrinsecū bonum. Corpus autez habebit quattuor dotes suas que sunt agilitas. vt subito feratur quocunq; anima volet. Impassibilitas vt a nulla re possit ledi vel pati. Subtilitas ita vt montes penetret. Et claritas ita q in ipa claritate corpis claritas ⁊ gloria anime cognoscetur. quia anima magis beata clarius corpus habebit. Et oīa p̄dicta habebit corpus ex redūdantia glorie anime in corpus. Ecōtrario de corporibus impiorum erit. quia erunt grossa. grauia. passibilia. ⁊ obscura. Hec ille.

Dñica. xiiij. post octauas pētecostes. Euāge. ꝑm Lucā. xvij.

In illo tempore Cū iret ieſus in hierusalez transibat p mediam samariam ⁊ galileā. ⁊ cū ingrederetur quoddam castellum occurrerunt ei decem viri leprosi. qui steterunt a longe. ⁊ leuauerūt vocem suam dicentes. Jesu p̄ceptor miserere nostrij quos vt vidit dixit. Jte ostendite vos sacerdotibus. Et factum est dum irent mundati sunt. Unus aūt ex illis vt vidit quia mundatus est regressus ē cum magna voce magnificans deum. ⁊ cecidit in faciem ante pedes eius gratias agens ⁊ hic erat samaritanus. Respondens aūt ieſus dixit. Nonne decem mundati sunt ⁊

nouē vbi sunt. nō est inuentus qui rediret ⁊ daret gloriā deo nisi h̄ alienigena. ⁊ ait illi. Surge vade. q̄a fides tua te saluū fecit.

Postilla

Um iret iesus in hierusalem transibat ⁊c̄. Luce. xvij. Historia huius euāgelij facta est Anno christi. xxxiij. ij. idus marcij. feria. ij. luna. iiij. inditiōe. vj. Ante initiū illius euangelij scribit sanctus Lucas q̄ xp̄s dixit discipulis suis. Cū om̄ia feceritis que precepta sunt vobis. dicite s̄ui inutiles sumus. qd̄ debuimus facere fecimus. ⌊ Et factum est dū iret iesus in hierusalem ⌋ scz ad locū sue passionis. in q̄ ostendit se sponte passurū ⌊ trāsibat per mediā samariā ⁊ galileā ⌋. Samaria erat terra gentiū Galilea iudeorū. ergo vtrasq̄ pertrāsibat qui ad saluandos gētiles ⁊ iudeos venerat ⌊ ⁊ cuz ingrederet̄ quoddā castellū. occurrerūt ei decē viri leprosi ⌋ Lyra. quia audierāt famā de miraculis christi ⌊ qui steterūt a lōge ⌋ Lytum ꝓpter christi reuerētiā. tū quia nō debebant appropinquare sanis hominibus ne eos inficerēt ⌊ ⁊ leuauerūt vocē suā ⌋ Lyra. ex magno desiderio sanitatis ⌊ dicētes. dn̄e iesu preceptor miserere nostri ⌋. i. solo v̄bo potes nos curare ⌊ quos vt vidit dixit. ite ostēdite vos sacerdotibus ⌋ hoc iussit christus ꝓpter legis impletionē. Lex em̄ precepit Leuit. xiiij. vt mundatus a lepra sacerdotib⁹ se offerret. ⁊ hoc duplici de cā. Una causa q̄ sacerdotes debebāt iudicare vtrū talis esset vere curatus. Secunda causa quia ꝓ sua emūdatiōe tenebat̄ offerre sacrificiū determinatū in lege. Itē vt daret nobis exemplum honorādi sacerdotes Itē vt per hoc sacramentū confessionis exprimeret. Dicit em̄ xp̄s om̄ibus peccatoribus. Ite. q. d. Nō expectetis q̄ cogamini vrgēte infirmitate quādo oportet sacerdotes ad se vocari. sed ite dū sani estis ostēdite nō palliate. vos nō alios. q̄ alie persone nō sunt nominā de in confessione. sacerdotibus quibus data est potestas a christo ligandi ⁊ soluēdi. vt patet Joh. xx. Accipite spiritū sanctū quorū remiseritis peccata remittūtur eis ⌊ ⁊ factū est dum irent mundati sunt ⌋ in hoc ostenditur q̄ in vera contritione peccata dimittūtur peccatori a d̄o etiaz anteq̄ peruenīat ad confessionē. Unde in Ps̄. xxxj. Dixi confitebor supple in futuro. ⁊ tu remisisti impietatem peccati mei. q̄uis postea teneatur confiteri sacerdoti loco dei. ⌊ vnus ergo ex illis vt vidit. quia mundat⁹ est reuersus est cum magna voce magnificans deuz ⌋. Gorra. magnitudo vocis dat intelligere magnitudinem fidei ⁊ deuotionis ⌊ ⁊ cecidit in faciē ante pedes eius ⌋ In quo notat̄ eius magna hūilitas ⌊ gratias agens ⌋ est autē deo valde acceptabilis gratiarū actio. Unde Aug⁹. ad aurelianū. Quid melius animo gerimus. aut ore probamus. aut calamo exprimim⁹ q̄ vt deo gratias agamus nec dici breui⁹. nec agi fructuosi⁹ potest ⌊ ⁊ hic erat samaritanus ⌋. Lyra. in hoc innuitur q̄ alij nouem erāt iudei. nec reuersi sunt ad gratias agendum. quia iudei semper fuerūt ingrati. tam in veteri q̄ in nouo testamēto de beneficijs dei ⌊ Respondens autem iesus dixit. nonne decem mūdati sunt. ⁊ nouē vbi sunt ⌋ quasi diceret. Multi mundantur et baptizantur. tamen pauci saluantur. vt pz Math. xx. Multi sunt vocati pauci vero electi ⌊ Non est inuentus qui rediret ⁊ daret gloriam deo. nisi hic alienigena ⌋ Lyra In hoc figuratū fuit q̄ gētiles vēturi erāt deuote ad fidem christi. iudeis remanentibus in suo errore ⌊ ⁊ ait illi. Surge vade ⌋. Noluit em̄ surgere nisi iussus. ⌊ quia fides tua te saluuz fecit ⌋ In hoc innuitur q̄ magnū est meritum fidei. quia per fidez peccator mundatur. Item per fidem homo iustificatur. ad Ro. v. Justificati igitur ex fide pacē habeamus ad deū ꝑ dn̄m nostrū Jesum christum. Itez per fidem hō filius dei efficit̄. vt patet Joh. j. Dedit eis potestatē filios dei fieri ⁊c̄. Itē per fidē homo saluatur. Ergo hic xp̄s dixit samaritano. fides tua te saluū fecit. ¶ Unde circa pn̄s euangeliū vbi dicitur. Ite ostendite vos sacerdotibus. ⁊ dū irēt mūdati sunt. Unde hic querit̄ si peccator in ip̄ius cordis ꝯtritiōe absoluit̄ anteq̄ ꝑueniat ad sacerdotē vt h̄ innuit̄. q̄ dū irēt mūdati sunt. Quid facit postmodum sacerdos. ⁊ a quo absoluit eū Rn̄deo q̄ solus deus absoluit peccatorez a culpa in ip̄a cordis contritione. vt patet. Esa. xliij. Ego sum qui deleo iniquitates tuas ꝓpter me. Sacerdos āt ministerialiter ⁊ instrumentaliter peccatorē a pctō absoluit. ⁊ nō solū ostendit absolutū. Est em̄

sacerdos minister dei ⁊ eius instrumentuz animatū. ⁊ hoc optime ostendit christ⁹ in lazari resuscitatione per quē peccatoz rediens ad dei gratiam designatur quem christus solus a mortuis reuocauit. sed apostolis mandauit vt eum soluerent. sic patet q̄ fuit a christo resuscitat⁹ ⁊ ab apostolis resolutus. Simile est in iustificatione peccatoris quē solus deus resuscitat a morte culpe reddens ei gratiā suam sed sacerdos soluit eum a cathenis peccatorū quibus p̄ talibus culpis ligatus tenebatur. Exemplū rex vel potestas in consilio absoluit malefactoreꝫ. qui tenetur in carcere cathenis ligatus. ⁊ ministri regis vadunt ad carcerē ⁊ ex parte regis absoluunt eum a carcere ⁊ cathenis. Et ministri regis vadunt ad domū eius ⁊ reddunt ei omnia bona sua p̄ius perdita. sic facit sacerdos q̄ tanq̄ minister dei absoluit peccatorem a cathenis peccatorum ⁊ reducit eum in ecclesiam dei ⁊ reddit ei oīa bona sua. que ante peccatū fecerat. ⁊ facit eum participem omniū bonorum operū que fiunt in ecclesia dei ⁊ dat ei cibum vite manducare. scz corpus christi. ⁊ docet quō debeat viuere ⁊ in via dei ambulare ⁊ nō stare. quia stare regredi ē. Sic patet q̄ sacerdos habz magna facere in iustificatione peccatoris ⁊ nō solum euz ostendere absolutū. Unde iterū hic querit̄ que sit forma absolutionis a peccatis. Respondeo ꝼm sanctū Tho. de aquino qui de substantia forme est. Ego absoluo te a peccatis tuis. Sed p̄emittitur oratio scz Miserea tur tui oīpotens deus ⁊c. Ne effect⁹ sacmenti impediatur ex parte penitentis. Et cōmuniter apponitur in nomine patris et filij ⁊ spiritus sancti. Item queritur an impositio manus super caput confitentis req̄ratur. Respondeō ꝼm sanctū Tho. de aq̄no q̄ nō. quia hoc sacramentū nō ordinat̄ ad consequendam aliquā excellentiā gratie. sed ad remissionē pctō⁹. Magis autē in hoc sac̄mento cōpetit crucis signatio q̄m man⁹ impositio. In signū q̄ p̄ sanguinem crucis xp̄i remittūtur pctā. ⁊ nō est de necessitate sacrameti ⁊c. Itē Tho. dicit q̄ q̄ impetrat absolutionē a papa vel legato cautē facit si faciat se absolui ab oīb⁹ excōinicationib⁹ ⁊ peccatis de q̄b⁹ nō recolit. quia si postea recolat de aliq̄b⁹ nō teneat iterū absolutionē petere ab excōicatiōe. licet ō peccato si sit mortale teneatur confiteri.

Dñica. xv. post octauas pentecostes. Euāg. ꝼm Math. vj.

In illo tempe. dixit ihesus discipulis suis. Nemo potest duobus dñis seruire. Aut em̄ vnū odio habebit. ⁊ alterū diliget. aut vnū sustinebit. ⁊ alterū contemnz nō potestis deo seruire ⁊ mām̄one Ideo dico vob ne soliciti sitis anime vestre q̄d mād̄ucetis neq̄ corpori vestro quid induamini. Nonne anima plus est q̄ esca. ⁊ corpus plus q̄ vestimentū. Respicite volatilia celi quoniā nō serūt neq̄ metunt neq̄ congregant in horrea. et pater vester celestis pascit ea. Nōne vos magis pluris estis illis q̄s aūt vestrū cogitans potest adjicere ad staturā suam cubitum vnuz. Et de vestimētis quid soliciti estis cōsiderate lilia agri quō crescunt. nō laborant neq̄ nent. Dico autez vobis q̄ neq̄ salomon in oīi glia sua coopert⁹ est sicut vnuz ex istis Si em̄ fenū agri q̄ hodie ē ⁊ cras in clibanū mittit̄ deꝰ sic vestit. q̄nto magis vos modice fidei. Nolite ergo soliciti esse dicētes q̄d manducabimus aut q̄d bibem⁹. Aut q̄ operiemur. Hec em̄ oīa gētes inquirūt Scit em̄ p̄ vester q̄ his oībus indigetis. q̄rite ergo p̄muz regnū dei ⁊ iusticiā eius. ⁊ hec oīa adjicientur vobis. Postilla.

Nemo potest duobus dñis seruire. Mat. vj. Luce. xvj. Hec verba euangelij locutus est ihesus Anno eius. xxxiij. idus. iulij. feria. v. luna. xvj. inditione. iiij. Ante initiū p̄ntis euāgelij scribit sanctus Matheus i eodē capīo. q̄ xp̄s dixit discipulis suis. Nolite thezaurizare vob thezauros in terra. vbi erugo ⁊ tinea demolit̄. ⁊ vbi fures effodiūt ⁊ furātur. Thezaurizate aūt vob thezauros in celo. vbi nec erugo. nec tinea demolit̄. ⁊ vbi fures nō effodiūt nec furāt. Ubi

em̄ est thezaurus tuus. ibi est ⁊ cor tuum.
Tunc postmodū sequit̄ euangeliū hodier
nū [Nemo pōt duobus dn̄is ꝑuire] Gor.
ꝯtrarijs inter se disserētibus ⁊ ꝯtraria pre
cipientibus. Et quilibet hominū hꝫ vnuꝫ
illoꝝ duoꝝ. Hoc sic ꝓbatur. qꝛ omnis ho-
mo aut est in gratia. aut in peccato mortali
Si aūt est in gratia tunc habet ꝑ dn̄o deū.
Si aūt est in peccato mortali tūc habet di-
abolum ꝑ dn̄o. [Aut vnū odio habebit].
Gor. scꝫ diabolū [⁊ alterū diliget] scꝫ deū
[Aut vnū sustinebit] scꝫ diabolū quē ho-
mo peccādo patit̄ sed nō diligit [⁊ alteruꝫ
cōtemnet] scꝫ deū quē homo peccādo mor
taliter ꝯtemnit. Sed deū nemo potest odi
re. quia summū ⁊ infinitū bonū est. Nec di
abolum quisq̄ꝫ diligit. sed peccādo se ei sb̄-
ijcit [Nō potestis deo seruire ⁊ māmone]
id est diuitijs. Ly. nō dixit christus nō po
testis habere. sed nō potestis ꝑuire. Licite
em̄ possunt haberi qn̄ bene dispensantur.
sicut ille qui in pijs operibus diuitias ex-
pendit nō ꝑuit diuitijs. sed magis diuitie
ꝑuiūt sibi. qꝛ eis vtitur sicut instrumentis
ad opa virtutū. Unde Amb̄. super Lucā.
Sicut diuitie sunt impedimēta improbis.
ita ꝓbis sunt adiuuamēta virtutis. ⁊ talis
simul potest ꝑuire deo ⁊ vti ip̄is. [ideo di-
co vob̄ ne soliciti sitis] scꝫ solicitudine ni-
mia. Notandū ꝙ christus hic non ꝓhibet
laborē. qꝛ hō ad laborē nascitur sicut auis
ad volandum. sed ꝓhibet solicitudinē su-
perfluā ⁊ inordinatā ꝑ quā postponuntur
bona spūalia ⁊ etiā eterna [anime vestre].
id est. aīali vite que cibo sustētat̄ [q̄d man
ducetis neq̄ꝫ corpi vestro quid induamini
nōne aīa plus est q̄ꝫ esca] q. d. longe plus ē
[⁊ corpus plus q̄ꝫ vestimentū]. q. d. si deꝰ
dedit vobis maiora. scꝫ corpus ⁊ aīam. cō
sequēter etiā dabit minora scꝫ esca ⁊ vesti-
mentū [respicite volatilia celi. quoniā non
serūt neq̄ꝫ metūt neq̄ꝫ cōgregant in horrea
⁊ tamen pater vester celestis pascit ea] vn̄
Ps̄. cxlvj. Qui dat iumētis escam ip̄oꝝ ⁊
pullis coruoꝝ. ⁊c̄. Multo fortius hoīem
sufficiēter pascet. Unde Rabb̄. Quis rex
militibus deuotis debitam nō ꝓcurat ali-
moniā. Quis dn̄s ministris suis non mini
strat cibaria. Quis pr̄ nō dat filijs alimēta
⁊c̄. [nōne vos magis pluris estis illis] q̄si
diceret multo maioris precij estis. Ly. na-
tura humana maioris ponderis est coram
d̄o. quia alie creature facta sunt ꝓpter ho-
minem. finis autem nobilior est his q̄ sunt
ad finem. Si ergo de illis curat multo for-
tius de nobis curam habet [quis autē ve-
strum potest adijcere ad staturam suam cu
bitum vnum] quasi diceret. nullus. Ergo
deus qui dat homini incrementum ⁊ quā-
titatem stature per consequens etiā dabit
nutrimentum cōueniens stature prout vi-
derit expedire [⁊ de vestimentis quid soli
citi estis. considerate lilia agri quomodo
crescunt]. scꝫ taꝫ preciosis coloribus indu
ta. [non laborant]. scilicet ad ornanduꝫ se
[neq̄ꝫ nent]. id est. filant ad faciendum sibi
vestimentum ⁊ tamen optime vestiuntur.
sic ꝙ regalia vestimenta excedūt. [dico au
tem vobis ꝙ neq̄ꝫ Salomon]. qui fuit di-
tissimus. sapientissimus. potentissimus in
ter alios reges [in omni gloria sua cooper-
tus est]. id est. vestitus ⁊ ornatus tam pul
cre [sicut vnum ex istis] Gorra. quia in sa-
lomone fuerunt vestes aliene. in illo autēꝫ
proprie. Item ille ab arte. iste a natura Et
ideo omnes tinctores pannorum non pos-
sunt facere colorem viridem sicut natura ī
terra nascentibus. Unde Hieroni. Quid
rubet vt rosa. quid candet vt lilium [si em̄
fenum agri quod hodie est]. id ē. in presen
ti. [⁊ cras in clibanum mittitur]. id est. in
furno ponetur [Deus sic vestit]. id est. sic
pulcre. sic optime sine solicitudine. [quan
to magꝭ vos modice fidei] Lyra vocat au-
tem eos qui nimis solicitantur de tempo-
ralibus modice fidei. quia ex defectu fidei
procedit talis solicitudo superflua [nolite
ergo soliciti esse dicentes. quid manduca-
bimus aut quid bibemus] hoc pertinꝫ ad
alimentum. [aut quo operiemur] hoc per
tinet ad vestimentum [hec enim omnia gē
tes inquirunt]. Gorra. quia infideles sūt.
[⁊ de eternoruꝫ promissione nō confidūt]
Lyra. Gentiles diuinam prouidentiā cir-
ca actus humanos negant. [Scit enim pa
ter vester celestis quia his omnibus indi-
getis]. Gorra. non est pater pius qui non
tribuit necessaria filijs quorum nouit indi
gentiam. Sed deus est pater vester. ergo
seruiētibus sibi temporalia sufficienter mi
nistrabit. [Querite ergo primum]. id est.
precipue. [regnum dei]. De quo dicitur.
Mathei. xxij. Fulgebunt iusti sicut sol in
regno patris mei. Quis hoc regnum non
desiderat vbi omnes erunt reges ⁊ regine
Ergo feruenter et diligenter hoc regnum

est querendum [⁊ iusticiã eius] quia iusti i perpetuuz viuent ⁊ apud dñm est merces eoꝝ. Sap. v. [⁊ hec omnia]. scz tempalia. [adijciẽtur vobis] Unde Ps. liiij. Jacta cogitatũ tuũ in dño ⁊ ipe te enutriet. Itez in Ps. xxxvj. Nunqꝫ vidi iustũ derelictũ

Circa hoc pñs euangelium vbi dicitur Primũ querite regnũ dei ⁊ iusticiam eius Notandum ꝙ peccator querit regnuz dei nõ primo sed vltimo. scz in morte quando em̃ peccator nõ potest plus viuere. vel qñ credit mortem sibi imminere tũc querit regnum dei. ⁊ accipit exemplum a latrone in cruce. sed non a iohãne baptista. qui a cunabulis quesiuit regnum dei. Similit̃ sanctus nicolaus epũs. qui quarta ⁊ sexta feria semel sugebat vbera. Similiter dominicus pater noster qui a puericia sua domino nostro ꝑuire studuit. ⁊ sic de alijs pluribus sanctis. Contra quos nota exempluz de quinqꝫ virginibus fatuis que petierũt oleum in media nocte in vasis suis. id ẽ. in vicinitate mortis ⁊ nõ obtinuerunt Sic lãpades earũ sunt extincte ⁊ ipe excluse sunt a regno celorum. Unde Aug⁹. Legi ⁊ perlegi sacram scripturam ⁊ nõ inueni in quinqꝫ milibus annoꝝ saluatũ in fine nisi solum latronem. Unde etiã Albertus magnus. Rarum est ꝙ aliquis ex amore in fine vite sue vere peniteat. Item peccator querit regnum dei sed nõ iusticiã eius. Om̃is enim homo vult esse beatus. quia vt dicit Boetius de consolatione phie. Mentibus hominũ naturaliter summi boni cupido inserta est. sed opera beatitudinis nõ curat facere. Tota die peccator fabricat sibi domum in inferno ⁊ intendit post hanc vitam quiescere ⁊ habitare in celo ⁊c̃.

Dñica. xvj. post octauas pentecostes. Euãg. ꝑm Lucã. vij.

In illo tpe. Ibat iesus in ciuitatẽ que vocatur naym ⁊ ibant cũ eo discipuli eius ⁊ turba copiosa. Cum aũt appropinquarz porte ciuitatis. ecce defunct⁹ efferebatur filius vnicus matris sue. ⁊ hec vidua erat. ⁊ turba ciuitatis multa cũ illa. Quã cũ vidisset Jesus misericordia motus super eaz dixit illi. Noli flere Et accessit ⁊ tetigit loculum. Hi aũt q̃ portabant steterũt. ⁊ ait. Adolescens tibi dico surge Et resedit qui erat mortuus ⁊ cepit loqui ⁊ dedit illum mr̃i sue. Accepit aũt om̃es timor ⁊ magnificabant deũ dicentes. qꝛ propheta magnus surrexit in nob̃. et qꝛ deus visitauit plebẽ suam.

Postilla

Ibat iesus in ciuitatẽ que vocatur naym Lu. vij. Hoc miraculuz fecit dñs iesus Anno eius xxxj. xiij. kaleñ. augusti. dñica. luna. xxij. inditione. iiij. Ante hoc euangeliũ sanauit christus seruũ Cẽturionis qui accessit ad iesum rogans eũ dicens. Dñe puer me⁹ iacet in domo paraliticus ⁊ male torquetur Et ait illi iesus. ego veniam ⁊ curabo eum ⁊ respondens Centurio ait. Dñe non sum dignus vt intres sub tectum meum. sz tantum dic verbo ⁊ sanabitur puer meus. ⁊ dixit Jesus Cẽturioni. vade ⁊ sicut credidisti fiat tibi. ⁊ sanatus est puer ex illa hora. Et factuz est deinceps [Ibat iesus in ciuitatem que vocatur naym] Naym est ciuitas parua in galilea prope montez thabor que distat a hierusalem ad duas dietas [⁊ ibant cum eo discipuli eius ⁊ turba copiosa] Lyra. turba multa cum dño. turba mlta cum vidua. Hoc factum est vt euidentius esset miraculum coram multis factum. vt viso miraculo multi fierent laudatores dei ⁊ testes [⁊ cum appropinquaret porte ciuitatis ecce defunctus efferebatur] scilicet ad sepeliendum [filius vnicus matris sue. ⁊ hec vidua erat] Ly. antiquitus loca sepulture erãt extra ciuitatem. ne ex cadaueribus inficerentur habitatores ciuitat]. [quam cũ vidisset Jesus misericordia motus super eam] quia erat vidua. tum quia non habebat alium filium a quo posset in senectute sustentari [dixit illi. Noli flere]. quasi diceret. cito consolaberis. [⁊ accessit ⁊ tetigit loculum]. Lyra. id est. feretrum. Ad hoc em̃ tetigit vt ostenderet ꝙ corpus suum deitati vnitũ erat instrumentũ deitatis etiã in miraculis faciendis [Hi autez q̃ portabant steterunt. ⁊ ait. Adolescẽs tibi dico] Gor. i. ꝓpria v̄tute impero [surge].

scz a lecto mortis ⌊ ⁊ resedit q̄ erat mortuꝰ ⌋. scz prius. qꝛ statim redijt vita ꝑ christū ⌊ et cepit loqui ⌋ Ly. vt manifeste appareret ꝙ erat vere resuscitatus ⌊ ⁊ reddidit illū mr̄i sue ⌋ prius em̄ dederat in conceptione ⌊ accepit aūt om̄es timor ⌋ Gor. scz admirationis de tam mirabili suscitatione. Legitur in euangelijs dn̄m tres mortuos suscitasse scz puellā in domo. vt pz Mat. ix. Adolescentē in porta. vt habet̄ in euāgelio hodierno. Lazarū in sepulcro vt habet̄ Jobis xj. ⌊ ⁊ magnificabant deū ⌋. i. magnū predicabant. Hoc est em̄ magnificare deū. de ipso magna credere ⁊ dicere ⌊ dicentes. quia propheta magnus surrexit in nobis ⌋ in lege ⁊ ꝓphetis ꝓmissus ⌊ ⁊ quia deus visitauit plebem suā ⌋ Ly. mittendo eis saluatorem. Circa hoc euangeliū vbi dr̄. Noli flere. Queritur vtrū de amici morte aliquis licite possit lugere Respondetur ꝙ sic. sed moderate. Sic Martha ⁊ maria magdalena fleuerūt sup lazarū fratrē suuz defunctum quē postmodum christus a morte suscitauit. Secundo querit̄. vtrū magis flendum sit ꝑ morte anime q̄ꝫ corpis. Respondetur ꝙ sic. quia q̄ꝫto anima ē nobilior corpore tanto magis est dolēdū de morte aīe. q̄ꝫ de morte corpis. Unde Augꝰ. maius ē damnū de amissione vnius anime q̄ꝫ mille corpm. Unde Bern̄. Totus mundus preciū vnius anime estimare nō potest. Sz vt dicit Augꝰ. Mirabilis miseria in hominibus apparet ꝙ cū moritur hō s̄m corpꝰ omnes amici cōueniūt ⁊ plorant. sed cū morit̄ s̄m animaz nullus dolet. nullus plorat. A corpore mortuo nō recedunt donec sepulture tradatur. Anime vero mortue nullus assistit. nullus curat eam ad vitā reducere vtinā tot facerent amici pro anima resuscitanda. quot facerent si possent amicū mortuū ad vitam reuocare Tertio querit̄ que debent nos consolari super mortem puerorū ⁊ ꝯsanguineoꝝ. Rn̄detur ꝙ ad hoc valent quinq̄ considerationes quas fere omnes tangit beatus Hiero. in quadam epl̄a Prima est consideratio diuine voluntatis cui debemus nos in om̄ibus conformare. Unde Seneca in epl̄a ad Lucillum. Placeat homini q̄cquid deo placeat. In signū huius quotidie oramꝰ. Fiat voluntas tua sicut in celo ⁊ in terra. Nam credere debemus ꝙ deus in meliori statu hominē reuocat. Si bonus est ne malus fiat. Si malus ne peior efficiatur. Secunda consideratio est diuine equitatis. quia licitū est vnicuiq̄ qd̄ suū est repetere. deus em̄ habet ius ⁊ potestatē repetendi pueros ⁊ ꝯsanguineos tuos. quia ip̄ius sunt. Unde Ps̄. Ipse fecit nos ⁊ nō ip̄i nos Insup tenemur deo soluere debitū mortis. quia om̄es sumꝰ ad mortē astricti. vt patet Genes̄. ij. Quacūq̄ die comederitis ex eo morte moriemini. Unde Heb̄. ix. Statutū est hominibus semel mori. Tertia ꝯsideratio ē diuie dispositionis que nouit q̄ꝫdiu expediat homini hic viuere ⁊ qn̄ mori. Unde Augꝰ. in li. soliloquioꝝ. de salute corpis mei q̄ꝫdiu mihi sit vtile nescio. tibi dn̄e h̄ cōmitto. Sic etiā beatus Martinus fecit dicēs. Dn̄e si adhuc populo tuo sum necessarius nō recuso laborē. fiat voluntas tua. O homo attēde diligenter quō totus mūdus plenꝰ est tribulationibus ⁊ miserijs. hoc patet. qꝛ nūc frigus. nūc estus fames ⁊ sitis. sanus ⁊ infirmus. letus ⁊ tristis. risus ⁊ fletus. diues ⁊ pauper. viuus ⁊ mortuus. vt patet Job xiiij. Nunq̄ꝫ in eodez statu ꝑmanet. Item Job. xiiij. Homo natꝰ de muliere breui viuens tp̄e repletur multis miserijs. Un̄ refert solinus d̄ barbaris. ꝙ quādo pueri nascuntur tūc magnū planctū faciunt. ⁊ quādo moriūtur magnū festū. Et beatꝰ Hieronimꝰ refert de quadam terra. vbi vxores cū maritis sepeliuntur eligentes potiꝰ mori q̄ꝫ in miseria viuere. Quarta consideratio est inutilitatis ⁊ damnificationis. quia luctus ⁊ tristicia damnificāt hominē in corpore ⁊ in anima. s̄m illud Ecc̄i. xxx. Multos occidit tristicia ⁊ non est vtilitas in ea. Unde Prouerb̄. xxv. Sicut tinea vestim̄to. v̄mis ligno. ita tristicia nocet cordi Etiam nocet anime defuncte. quia tales propter nimiā tristiciā erunt indeuoti ⁊ indispositi ad orandum ⁊ suffragandum animabus. Et sic anime pueroꝝ ⁊ consanguineorum retardantur. Exemplū de hoc quere in ꝓmptuario exēplorū discipuli. xcvij P Quinta consideratio est future resurrectionis in qua lete ad vitam reducetur qui h̄ deplangitur. Unde. j. ad Thessa. iiij. Nolumus vos ignorare de dormientibꝰ vt n̄ contristemini. sicut ceteri qui spem nō h̄nt Naz quilibet christianus credere debet resurrectionē. ⁊ si hic charus ⁊ fidelis tibi fuit. millesies tibi charior erit in celo. Et si h̄ tibi vtilis fuit. millesies tibi vtilior erit in

celo quia omnia merita tecum condiuidet Unde Anshelm⁹. Unusquisq; tantũ gaudet de alterius merito q̃tum de suo ꝓpo.

Dominica. xvj. post octauas pẽtecostes. Euã. scd̃m Lu. xiiij.

In illo tpe. Cum intraret Jesus in domum cuiusdam principis phariseoruz sabbato mãducare panem. Et ipsi obseruabãt eum. Et ecce homo quidaz hydropicus erat ante illũ. ⁊ respondens Jh̃s dixit ad legisperitos et phariseos. Si licet sabbato curare. At illi tacuerunt. Ipse vero apprehensum sanauit eum ac dimisit. Et respondens ad illos dixit. Cuius vestrũ asinus aut bos in puteũ cadet ⁊ non cõtinuo extrahet illum die sabbati. ⁊ non poterant ad hec respondere illi. Dicebat aũt ad inuitatos parabolam. intendens quomodo primos accubitos eligerent dicens ad illos. Cum inuitatus fueris ad nuptias non discumbas in primo loco. Ne forte honoratior te sit inuitatus ab eo. ⁊ veniens is qui te ⁊ illum vocauit. dicat tibi. da huic locum Et tunc incipias cũ rubore nouissimum locum tenere. Sed cum vocatus fueris. vade et recũbe in nouissimo loco. vt cũ venerit qui te inuitauit dicat tibi amice ascende supius. tũc erit tibi gloria corã simul discũbentib⁹. qꝛ oĩs qui se exaltat humiliabit̃. ⁊ qui se humiliat exaltabitur.

Postilla

Cum intrarz iesus in domum cuiusdaz Lu. xiiij. Mat. xij. Hoc signũ ⁊ hanc phariseoꝝ increpationẽ fecit dñs Jesus anno ei⁹. xxxij sabbato. v. nonas octobris. luna. xiij. inditione. v. Añ initiũ illius euãgelij scribit sãctus Lucas in p̃cedenti ca. ꝙ quidã dixit ad ih̃m. Dñe si pauci sũt qui saluant̃ Ipse aũt dixit ad illos. Cõtendite intrare ꝑ angustã portã. qꝛ multi dico vobis querẽt intrare ⁊ non poterũt. Cũ aũt intrauerit paterfamilias ⁊ clauserit ostiũ. incipietis foris stare ⁊ pulsare ad ostiũ dicẽtes Domie aperi nobis. Et rñdens dicet vob. Nescio vos vñ sitis. Tũc incipietis dicere mãducauimus corã te ⁊ bibimus ⁊ in plateis nostris docuisti. ⁊ dicet vob. Nescio vos vñ sitis. discedite a me oparij iniq̃tat| .ibi erit fletꝰ ⁊ stridor dentiũ Et tũc postmodũ seq̃tur euãgeliũ hodiernũ| Cum intraret ih̃s in domũ cuiusdã p̃ncipis phariseoꝝ |Gor. in domo p̃ncipis phariseoꝝ ⁊ alioꝝ aduersarioꝝ suorum comedit xp̃s. ⁊ hoc ꝓpt̃ eorum edificationẽ ⁊ ꝓpter ꝑfecte charitatis oñsionẽ q̃ est diligere inimicos. vt ptz Lu. vj. Diligite inimicos vestros ⁊c̃| sabbato mãducare panẽ |Gor. noie panis. vite necessaria designant̃. Intrauit aũt ad comedendũ nõ fercula voluptatis. sed panẽ necessitatis. Ly. Iste princeps phariseoꝝ inuitauit xp̃m maliciose. ⁊ non ex deuotiõe. Uñ subdit̃| ⁊ ip̃i obseruabãt eũ |Ly. Attendẽtes si iter epulas aliq̃d diceret aut faceret. vñ eum possent accusare| ⁊ ecce homo quidã hydropicus |Ly. hydropic⁹ d̃r ab hydor qd̃ est aqua. qꝛ hydropic⁹ habet aquã inter carnem ⁊ cutem. ⁊ hoc est ꝓprium hydropici. ꝙ q̃to plus bibit tanto pl⁹ sitit| erat añ illũ |Cirillus dicit ꝙ ille non petiuit a xp̃o sanari timore phariseoꝝ ⁊ iudeoꝝ. sed solũ se ostẽdebat vt xp̃s videns eũ ei⁹ misereret̃| ⁊ rñdens ih̃s dixit ad legisp̃itos ⁊ phariseos |Ly. nõ rñdit ip̃is aduerba. qꝛ q̃stio non ꝓponebat̃. sed ad cogitatões eoꝝ rñdit. Uñ Beda. Per h̃ oñdit se eẽ veꝝ deum. q̃ solus nouit corda hoiuz | si licet sabbato curare |Gor. i. si licet opa pietatis ⁊ misericordie facere sine sabbati violatione cuiusmõi op⁹ est infirmũ curare| at illi tacuerũt |Beda. Merito tacent qui ꝯtra se dictũ quicquid dixerit vident Si em̃ licet sabbato curare cur ip̃m obseruãt. Si nõ licet cur pecora curãt| ip̃e vero app̃hensũ sanauit eũ |Ly. qꝛ ꝑ impositionẽ man⁹ ip̃m curauit. ⁊ postmodũ manum retraxit| ac dimisit |.s. abire corꝑaliter sanatũ| ⁊ rñdens ad illos dixit. cui⁹ vestrũ asinus aut bos in puteũ cadet ⁊ nõ ꝯtinuo extrahet illũ in die sabbati |Gor. q. d. Si sabbatũ non frãgitis subueniẽdo pecorib⁹ q̃to minus frango ip̃m subueniẽdo hominibus| ⁊ non poterant ad hec rñdere illi. | Ly. tãq̃ ꝯfusi euidenti rõne. Sz notandũ ꝙ magna fuit phariseoꝝ malicia. qꝛ plus curabãt de aĩalibus q̃ d̃ hoib⁹ Sic ⁊ mul-

r

ti plebani ⁊ prelati maiorē curaz habent ō rebus tpalib⁹ q̄z de aiabus. Vnō Chrysō. Ladit aīa ⁊ est q̄ subleuet. pit aīa ⁊ non ē q̄ recogitet⁊ dicebat aūt ad inuitatos parabolam istā ⁊ Ly ꝓfutando eos de supbia et ambitione indebita⁊ intendēs quō primos accubitus eligerēt ⁊ Hoc. i. quō ōpmis accubitis obtinēdis laborarēt⁊ cū inuitatus fueris ad nuptias ⁊ Cyrillus ad nuptias celestes de quib⁹ dr Apocal. xix. Beati qui ad cenā agni nuptiaz vocati sunt⁊ nō discumbas i pmo loco ⁊ ille in pmo loco discumbit q̄ se in corde pfert alijs. Sicut phariseus q̄ dixit. non sum sicut ceteri hoim. Scdo dignitatē seu platurā indebite ambiēdo sicut lucifer Vñ Esa. xiiij. Ero similis altissimo ⁊ ne forte honoratior tē sit inuitat⁹ ab eo. ⁊ veniēs is qui te ⁊ illū inuitauit dicat tibi. da huic locū. Et tūc incipias cū rubore ⁊ i. cum ꝓfusione⁊ nouissimū locū tenere Sed cum vocat⁹ fueris ad nuptias vade ⁊ recūbe in nouissimo loco ⁊ s. minorē te alijs reputando. Sicut apls fecit q̄ dixit. ego sum minim⁹ aplorz⁊ vt cum venerit q̄ te inuitauit dicat tibi. Amice ascēde supius ⁊ s. in p̄senti p grām. ⁊ in futuro p gl'iam.⁊ tunc erit tibi gl'ia corā simul discumbentib⁹ ⁊ i. i eadem beatitudine quiescentib⁹⁊ qr̄ois q̄ se exaltat ⁊ s. supbiendo⁊ humiliabit ⁊ necessario h̄ vel in futuro. Vnde ꝓuō. xx. Supbum sequit humilitas⁊ ⁊ q̄ se humiliat ⁊ voluntarie ex corde⁊ exaltabit ⁊ hic vl̄ in futuro. sicut ostendit beatus Grego. q̄druplici exemplo dicens. Pupilla oculi q̄to est nigrior tāto lucidior. candela quāto magis inclinat tanto maiori luce ꝓfundit. Arbor quanto ꝓfundius radicat tanto altius crescit. Aqua quanto magis descendit deorsum tanto magis ascendit sursum. Sic homo quanto magis vilescit sibi ⁊ inclinatur p humilitatez tanto magis lumine gratie ⁊ gl'ie repletur. Et quanto magis descendit humiliando se. tanto magis ascendit ad deum. Vnde circa p̄sens euāgeliū vbi dicit. Et ipsi obseruabant eum. Queri hic an xp̄s debuit tenere vitam solitariā aut socialē. Rñdeo q̄ considerato fine ad quē venerat tunc magis decuit eū tenere vitā socialem q̄z solitariā. Venerat em̄ primo ad ostendendū se verum deuz ⁊ hoiem q̄ oportebat opibus approbare. ⁊ sic vitā socialē tenere. Secūdo venerat ad nos informandū moribus ⁊ exemplis que non potuisset solitarie semper stando. quare decuit eum vitam socialem tenere. Tertio venerat ad liberandum nos tam ab infirmitatibus corporalibus q̄z spiritualib⁹⁊ quare decuit eum talem vitam tenere vt se domesticum hominibus ostendendo eos attraheret ad bonū. verbo exemplo ⁊ consideratione. ⁊ sic eum fecisse ostendunt euāgeliste dicentes. Q̄ ibat de ciuitate in ciuitatē ⁊ in castella ⁊ in villas. ⁊ de Iudea in galileam ⁊ conuerso. Et multum laborabat predicando. infirmos sanando. ⁊ miracula faciendo. vt daret posteris intelligere se talem vitam elegisse q̄ esset nobis magis vtilis ⁊ melior. ⁊ vtilior ⁊ tutior. quia frater qui iuuatur a fratre. ē vt ciuitas munita ⁊ firma. Et ve hoi soli. qr̄si ceciderit ñ habet subleuantem se.

Dñica. xviij. post octauas pentecostes. Euā. Sin Sbat. xxij.

In illo tempe. Pharisei audientes q̄ ihs silentium imposuisset saduceis conuenerunt in vnū ⁊ interrogauit eū vnus ex eis legis doctor temptans eum. Magister qd̄ est mandatum magnum in lege. Ait illi ihesus. Diliges dñm deum tuum ex toto corde tuo ⁊ in tota aīa tua ⁊ in tota mente tua. Hoc em̄ est maximū et primū mādatū. Secundū aūt simile est huic Diliges pximū tuū sicut teipsum In his duobus mādatis vniuersa lex pendet ⁊ pphete. Congregatis aūt phariseis. interrogauit eos ihesus dicens. Quid vobis videt de xpo cuius filius est. dicūt ei dauid ait illis. Quomodo ergo dauid in spiritu vocat eum dominuz dicēs Dixit dominus domino meo sede a dextris meis. Donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum. Si ergo dauid vocat euz dominum. quomodo filius eius est. Et nemo poterat ei respōdere verbum. nec ausus fuit quisquam ex illa die eum amplius interrogare.

Postilla

Pharisei audien

tes q̄ ihesus ⁊c. Mat. xxij. Mar. xij. Luc. xx. Hanc disputationem cum phariseis fecit dñs ihs anno eius. xxxiij. xj. kal. aprił. feria. iij. luna. xij. inditione. vj Ly. p intellectu illius euāgelij. Notandū q̄ inter iudeos quidā erant qui vocabant saducei. q̄ recipiebāt tm̄ quinq̄ libros moysi. ⁊ dicebant aiam hois esse mortalē. ⁊ p̄ consequens negabāt resurrectionem corpum. Et isti saducei accesserūt ad ihm ⁊ interrogauerunt eum dicentes Nume. xxij. Moyses dixit Si quis mortuus fuerit non hns filiū ducat fr̄ uxorem ei⁹ vt suscitet semen fris sui Erant ām apud nos septē fratres. ⁊ prim⁹ uxore ducta defunctus est ⁊ non hns semē relinq̄t uxorem fratri suo. Similiter scds et terti⁹. usq̄ ad septimū Nouissime aūt oim mulier defūcta est. In resurrectione ergo cui⁹ erit de septē uxor. oēs em̄ habuerunt eam. Scriptū est Deut. xxv. Nñ habitauerint frēs simul ⁊ unus ex eis absq̄ liberis mortuus fuerit uxor defuncti nō nubz alteri sed accipiet eam fr̄ eius ⁊ suscitabit semen fris sui. Et primogenitū ex ea filiū nomine illius appellabit. ut non deleat nom̄ eius ex israel. Cum aūt noluerit accipere uxorem fris sui que ei lege debet p̄get mulier ad portā ciuitatis. ⁊ interpellabit maiores natu dicetq̄. Nō vult fr̄ viri mei suscitare semē fris sui in israel. nec me in iugiū sumere. Statimq̄ accersiri eum faciēt ⁊ interrogabunt. si rñderit nolo eam accipe uxorē. accedat mulier ad eum corā senioribus ⁊ tollet calciamentū de pede eius spuetq̄ in faciē illius ⁊ dicet. Sic fiet hoi q̄ non edificat domū fris sui. ⁊ vocabit nom̄ illius in isr̄l domus discalciati. Rñdens aūt ihesus ait illis. Erratis nescientes scripturas neq̄ uirtutē dei. In resurrectōe em̄ neq̄ nubent Ly. i. viri non accipient uxores. neq̄ nubent. i. mulieres non accipientur a viris sed sunt sicut angeli dei. s. incorruptibiles immortales. Hor. In hoc seculo morimur ergo nascimur. sed in futura uita nullus morit ergo nullus nascitur. Ido post resurrectionem generalē hoies nō nubent neq̄ nubent. Et audientes turbe mirabantur in doctrina eius. s. q̄ ita prudenter responderet. Tunc statim sequit euangelium hodiernum. ¶ Phariſei aūt audiētes q̄ ihesus silentiū imposuisset saduceis ¶ Ly. Licet em̄ phariſei contrarij essent saduceis in opinione de aime immortalitate ⁊ de mortuorum resurrectione. tamē conueniebant cum eis in christi psecutione Et ideo audientes q̄ silentium imposuisset eis ¶ conuenerunt in unum ¶ Ly. ad inuadendum christū ⁊ venerunt ad ipsum in magna multitudine ad magis eum terrendum ¶ ⁊ interrogauit eum unus ex eis legisdoctor ¶ Ly. Ideo unus. ut si confusus eēt solus videret confundi. Si aūt uinceret oēs uiderent q̄ ipsum uicisse p̄m qđ dicit Chriso. ¶ temptans eum ¶. s. capere in sermone. ¶ magister qđ est mandatū magnū in lege ¶ Ūñ Chryso. Magistr̄ vocat cuius non vult esse discipulus ¶ ait illi ihesus. Diliges dñm deum tuuz ex toto corde tuo ¶ Isido. Ex toto corde. vt oēs cogitationes in deuz reflectas ¶ in tota aia ¶ vt oēs affectiones in deum q̄uertas ¶ ⁊ in tota mente tua ¶ vt oēs quinq̄ sensus xp̄o uacent. Unde Bern̄. toto corde. i. sapienter tota aīma. id est diuiciter. tota mente. i. fortiter. ¶ hoc est maximum ⁊ primū mandatum ¶. s. in dignitate q̄ charitas est maior ⁊ dignior oibus uirtutibus ¶ scdm aūt simile est huic. Diliges primum tuuz sicut teipm ¶ Ly. i. in eandē beatitudinem ad quā diligis te ¶ in his duobus mandatis uniuersa lex pendet ⁊ prophete ¶ Ly q̄ oia p̄cepta ordinantur ad dilectionē dei ⁊ primi. q̄ tria p̄cepta p̄me tabule ptinent ad dilectionem dei. Et p̄cepta secunde tabule ptinent ad dilectionem primi. Unde Chryso. Nō pōt hoiez odire qui deuz amat. Nec potest deū amare qui hoiem odit Magister in. ij. dis. xxviij. Qui deum diligit non potest eum cōtemnere quem deus p̄cepit diligi. ⁊ qui diligit primum quid in eo diligit nisi deum. igit vera ⁊c. ¶ Cōgregatis aūt phariseis ¶ Hor. s. qui ad temptandū venerant ¶ interrogauit eos ihs dicens. Quid vobis videtur de xp̄o ¶ id est de messia in lege p̄misso. ¶ cuius filius est. dicunt ei Dauid ¶ sicut dr̄ in ps̄. cxxxj. De fructu ventris tui ponam super sedem tuam. ¶ ait illis. quomodo ergo Dauid in spiritu ¶. id est spiritusancto inspiratus ¶ uocat eum dominū dicēs. ¶ in ps̄. cix. ¶ Dixit domin⁹ domino meo ¶ id ē filio suo ¶ sede a dextris meis ¶. i. in equalitate mea p̄m q̄ deus. uel in potioribus bonis p̄e omnibus creaturis ¶ donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum ¶ Ly. istud complebitur in iudicio quando omnia p̄fecte subijcientur Jesu xp̄o ¶ si aūt dauid uocat eum dominum suum quomodo filius eius est ¶ Hor. est em̄ christus fili⁹

Dauid et etiam dñs Dauid Filius dauid fuit ꝟm carnem. ⁊ dñs dauid ꝟm deitatem Et sic restat ꝙ xp̄s est deus ⁊ homo ⌊ ⁊ nemo potuit ei rñdere verbum ⌋ Non immerito. cum seruo christi. s. sācto stephano disputantibus. iudeis ⁊ phariseis non poterant resistere nec contradicere spūi qui i eo loquebat̄. Multominus xp̄o qui est fons sapientie ⁊ gratie ⌊ nec ausus fuit quisq̄ ex illa die eum amplius interrogare. ⌋ ꝓpter timorem similis ꝯfutationis. Unde Hie. Confutati sermonibus vltra non interrogant. ex his oñdit̄ ꝙ non ex desiderio discendi. sed ex malicia temptandi eum interrogabant. ¶ Circa p̄sens euangelium vbi dicit̄. Diliges ꝓximum tuū sicut teip̄m. dicit Hugo de prato. Ex ordo charitatis ē vt deus super omnia diligat̄. Secundo aīma ꝓpria. Tertio anima proximi ⁊ magis q̄ vita propria. Unde hic querit̄ vtrum mori pro salute ꝓximi sit de necessitate salutis Respondet hugo de prato. q̄ mori ꝓ proximo est ꝑfecte charitatis que non requiritur de necessitate salutis. sed soluz est in viris ꝑfectis hoc multi doctores tenent Unde Hugo. Non tenemur ita ꝑfectam habere charitatem sicut xp̄s habuit nec consilia q̄ xp̄s obseruauit tenemur obseruare Sed hoc est maius et perfectius. quod vnus alteri possit facere. scz mori pro ipso. Unde Joh. xv. Maiorem charitatem nemo habet q̄ vt animam suam ponat quis ꝓ amicis suis. Unde Augu. Perfecta ista charitas est vt paratus sit quis mori pro fratribus suis.

Dominica. xix. post octauas pēte costes. Euā. ꝟm Mat. ix.

In illo tempe. Ascēdens Jesus in nauiculam transfretauit. et venit in ciuitatem suam Et ecce offerebant ei paraliticum iacentem in lecto. Uidens autez Jesus fidem illorum. dixit paralitico. Confide fili. remittuntur tibi peccata tua. Et ecce quidam d̄scribis dixerunt intra se. hic blasphemat. et cum vidisset iesus cogitationes eorum dixit eis. vt quid cogitatis mala in cordibus vestris Quid est facilius dicere. Dimittūtur tibi peccata tua. an dicere surge et ambula. Ut autem sciatis q̄niaz filius hominis habet potestatem in terra dimittendi peccata. Tunc ait paralitico. Surge tolle lectum tuum et vade in domum tuam. et surrexit et abijt in domum suam. Uidentes autez turbe timuerunt et glorificauerunt deum qui dedit potestatem talem hominib⁹

Postilla

Ascendens Jesus in nauiculam ⁊c̄. Matth. ix. Luc̄. v. Hoc signū fecit dñs Jesus āno ei⁹ xxxj. xij. kal̄. septembris. feria. v. luna. xxiiij. inditione. iiij. Añ initiū illius euangelij scribit sctūs mattheus. ꝙ xp̄o veniente in regionē gerasenoꝝ occurrit ei hō habēs multos spūs immundos. qui sepius cū pedibus ⁊ cathenis vinctus disrupit cathenas ⁊ c'ompedes cōminuit. ⁊ nemo potuit eum domare. Et semꝑ nocte ac die in monumentis ⁊ montibus erat clamans ⁊ concidens se lapidibus. Uidens aūt Jesū a lōge cucurrit ⁊ adorauit eum. Et interrogabat eum iesus. Quod tibi nomen est. Et dixit ei. legio mihi nomen est. quia multi sumus. Erat ibi circa montem grex porcorū magnus pascens in agris ⁊ deprecabant̄ eum spūs dicentes. Si eijcis nos hinc mitte nos in porcos vt introeamus in eos. Et cōcessit eis Jesus statim. ⁊ exeuntes spiritus immundi introierunt in porcos Et magno impetu grex p̄cipitatus est in mare ad duo milia porcorum. ⁊ suffocati sunt i mari. Pastores aūt fugierunt ⁊ nunciauerūt in ciuitatē ⁊ in agros. Et egressi sunt videre quid esset facti Et vident eum q̄ a demonio vexabat̄ sedentē vestitum ⁊ sane mentis. ⁊ rogabant iesum vt transiret a finibus eoꝝ ⌊ et ascendens ih̄s in nauiculam. ⌋ Ly. vt ꝑ nauigiū de terra gerasenorum rediret in galileam vnde illuc venerat ⌊ ⁊ venit in ciuitatē suam ⌋. s. capharnaum que fuit metropolis galilee. Et dicitur ciuitas sua. q̄a frequenter ibi habitabat Et in principio p̄dicationis sue multa miracula ibi fecit. sic̄ ⁊ bethleē fuit sua. qꝛ i ea nasci elegit. Et etiam nazareth sua. qꝛ i ea annunciat⁹ē ⁊ nutritus fuit. ⌊ et ecce offerebāt ei paraliticū ⌋ Modus aūt offerendi describit̄ Mar. ij. quia non potentes intrare ad xp̄i presentiam propter turbam circumstantē de tecto

domus submiserunt eum in lecto. ⁊ hoc fuit magnum signum fidei ipsorum propter quod sequit. videns aũt Jesus fidem illorum .Ly. s. paralitici ⁊ offerentium. Ait paralitico. Confide fili remittunt tibi peccata tua .Ly. ad modum boni medici qui primo remouet causam morbi. ⁊ tunc post modum intendit curationi. Infirmitas autem hec fuit inflicta paralitico ꝑpter peccatum. ⁊ ideo xp̃s primo remouet causam dicẽs. remittunt tibi peccata tua ad maiorem predictorum intelligentiam sciendũ ꝙ infirmitas corpalis infligit alicui a deo multis de causis. Primo propter probationem patientie. sicut in Job ⁊ Thobia excecato. Unde Thob. ij. Hanc temptationem ideo pmisit deus euenire illi vt posteris dare exemplum patientie eius. Secũdo ꝑpter humiliationem alicuius ne in superbiam eleuet. sicut in Paulo apostolo. vt patet. ij. Cor. xij. Ne magnitudo reuelationum extollat me datus est mihi stimulus carnis mee angelus sathane qui me colaphiset. Tertio ad gloriam dei manifestãdaz. sicut ⁊ ceco nato dicit Joh. ix. Neq; hic peccauit. neq; parentes eius. s. vt cec⁹ nasceret. sed vt manifestarẽtur opera dei in illo. Quarto infligit ꝑpter peccati commissi purgationem. sicut patet in Maria sorore moysi murmurante contra moysen que fuit facta ꝑpter hoc ad tempus leprosa. ⁊ in paralitico isto de quo fit mentio in euangelio hodierno. Quinto propter punitionem peccatorum. sic ꝙ de⁹ incipit peccatorem in hoc mundo punire. vt in eternum puniat. sicut patet in anthiocho i veteri testamento ⁊ etiam in herode in nouo testamento. quos ambos diuina vltio tali morbo percussit. vt putrescerẽt ⁊ viscera ꝺ ipsis fluerent. qui morte mirabili mortui sunt. ⁊ in presenti incipit eorum infernus ⁊ durabit in perpetuũ Iere. xvij. Duplici contritione contere eos dñe ⁊ ecce quidã de scribis .i. legisperitis dicebant intra se .i. cogitabant. quia verbis hec exprimere non audebant ꝑpter populum hic blasphemat .i. quod dei est sibi vsurpat Blasphemare est creature attribuere illud qꝺ ẽ propriũ dei. dimittere aũt peccata soli deo conuenit. Per hoc igit ꝙ christo blasphemiam imponebant. quia peccata dimittebat patet ꝙ negabant christum esse deum. dicentes ipm esse purum hominem ⁊ cuz vidisset Jesus cogitationes eoruz supple iniquas quas habebant contra eum imponebant sibi blasphemiaz dixit. vt quid cogitatis mala in cordibus vestris ⁊ in hoc ostendit christus se esse deum. Unde Chriso. Solius dei est cognoscere cogitationes hominum. quid est facilius dicere. dimittunt tibi peccata tua .i. solo verbo efficere vt dimittantur tibi peccata tua an dicere surge et ambula. id est in verbo efficere vt aliquis paraliticus surgat sanus ⁊ ambulet vt autem sciatis vos pharisei. ꝙa filius hominis .i. virginis habet potestatem dimittendi peccata i terra .Ly. vt deus non vt purus homo tunc ait paralitico. surge tolle lectum tuuz ⁊ vade in domũ tuam. qui statim surrexit ad imperium iesu christi ⁊ abijt in domum suam .Ly. in signum perfecte curationis videntes autem turbe scz miraculum factum in paralitico timuerunt .Ly. imponere blasphemiam ⁊ glorificauerunt deũ qui dedit potestatem talem .i. christum qui est virtus dei patris hominibus id est ad salutẽ hominum. Unde circa presens euangelium. vbi dicitur. Dimittuntur tibi peccata tua Notandum ꝙ hugo de prato dicit ꝙ deus misericorditer recipit peccatores. de hoc habemus exemplum in multis. Nam petrus cum iuramento negauit christũ ⁊ postea fleuit. ⁊ christus misericorditer sibi indulsit ⁊ in gradum pristinum eum restituit vt patet Joh. xxj. Pasce oues meas. Itẽ Maria magdalena cum multis fornicata est. ⁊ postea accessit verecunda ⁊ cum magna contritione ⁊ fide ad christum ⁊ saluata est. vt patet Luc. vij. Fides tua saluam te fecit. Item Paulus apostolus persecutus est ecclesiam dei ⁊ Stephanum iuuit lapidare. ⁊ postea dixit. Domine quid me vis facere Act. ix. ⁊ postmodum factus ẽ doctor gentium ⁊ lumen ecclesie. Item latro in cruce antea multa latrocinia ⁊ scelera commisit. ⁊ postea dixit. Memẽto mei dum veneris in regnum tuum Luce. xxiij Et christus plus ei dedit ꝙ petiuit. Hodie inquit mecum eris in paradiso Charissimi imitemur istos ⁊ non sumus sicut iudas qꝺ de dei misericordia desperauit ⁊ laqueo se suspendit Matth. xxvij. In quo deum ꝙ uius offendit ꝙ christum pro. xxx. denarijs vendidit. Unde de hoc dicitur in decretis. Judas magis peccauit desperãdo ꝙ christuz tradendo. xxiij. q. iij. Sed non licet. Non etiaz sicut cayn qui ait. Maior

est iniquitas mea q̃ vt veniã merear Gen̄. iiij. Unde Bern̄ Mentiris cayn Maior est dei pietas qm̄ quis iniq̃tas. Sequitur in euãgelio. Quidã de scribis dixeruut intra se. hic plasphemat. Ubi notandũ. q̃ tribus modis blasphematur deus. Prio dũ q̃d attribuitur deo vel imputatur ei qd̃ sibi nõ ꝯuenit. vt q̃ sit malus iniustus male dictus ꝛc̃. Secundo cum quis remouet a deo quod ei conuenit. dicendo q̃ nõ sit oipotens. misericors ꝛ iustus. ꝛ cetera talia. Tertio cum quis sibijpsi attribuit quod ẽ proprium dei. scz peccata dimittere ꝛ curare. Et isto tertio modo dicebant isti q̃ xp̃s blasphemabat. quia quod erat proprium dei. scz peccata dimittere. sibi attribuebat dicens. dimittuntur tibi peccata tua. Hec ille.

Dominica. xx. post octauas pẽtecostes. Euã. s̃m Mat. xxij

N illo tẽpore: Loquebatur Jesus cum discipulis suis in parabolis dicens. Simile factum est regnum celorum homini regi qui fecit nuptias filio suo. Et misit seruos suos vocare inuitatos ad nuptias et nolebant venire Iterum misit alios seruos dicens. dicite inuitatis. Ecce prandium meũ paraui Thauri mei ꝛ altilia occisa sunt. ꝛ omnia parata venite ad nuptias. Illi autem neglexerunt ꝛ abierunt. alius in villam suam. ali⁹ vero ad negociationem suam. Reliqui vero tenuerunt seruos eius. ꝛ contumelia affectos occiderunt Rex autẽ cum audisset iratus est. Et missis exercitibus suis perdidit homicidas illos. ꝛ ciuitatem illoꝝ succendit. tunc ait seruis suis Nuptie quidem parate sunt. sed qui inuitati erant non fuerunt digni Ite ergo ad exitus viarum ꝛ quoscunq̃ inueneritis vocate ad nuptias. ꝛ egressi serui eius in vias congregauerunt omnes quos inuenerũt. ꝛ bonos ꝛ malos ꝛ implete sunt nuptie discumbentium Intrauit aũt rex vt videret discumbentes. ꝛ vidit ibi hominem non vestitum veste nuptiali. ꝛ ait illi. Amice quomodo huc intrasti non habens vestem nuptialem. At ille obmutuit. tunc dixit rex ministris. ligatis manibus ꝛ pedibus eius mittite eum ĩ tenebras exteriores. ibi erit fletus ꝛ stridor dentium. Multi em̄ sunt vocati pauci vero electi.

Postilla

Simile factum ẽ regnũ celorum ꝛc̃. Mat. xxij. Lu. xiiij. Hanc historiã dixit dn̄s anno ei⁹. xxxiij. xj. kal. aprilis. feria. iij. luna. xij. inditione. vj. Ante initiũ illius euãgelij scribit sãctus mattheus in p̃cedenti ca. q̃ xp̃s dixit principibus sacerdotũ ꝛ senioribus iudeorum. Quid vobis videt̃. Homo quidã habebat duos filios. Et accedẽs ad prunũ dixit. Fili vade hodie in vineaz meam. Ille aũt respondens ait. nolo. Postea pnia motus abijt. accedens aũt ad alterũ dixit similiter. ꝛ ille respondẽs ait. eo dn̄e. ꝛ nõ iuit. Quis ex duob⁹ fecit voluntatem patris. dicunt ei primus. dicit illis iesus. Amẽ dico vobis q̃ publicani ꝛ meretrices p̃cedẽt vos in regno dei Uenit em̄ ad vos Johes in via iusticie ꝛ non credidistis ei. ꝛ publicani ꝛ meretrices crediderunt ei. vos autẽ videntes nec penitentiã habuistis postea. vt crederetis ei. ꝛc̃. Tunc postmodum seq̃tur euãgelium hodiernũ. [Simile factum est regnum celoꝝ] Ly. i. status ecclesie militantis [homini regi qui fecit nuptias filio suo] tunc em̄ deus pater fecit nuptias filio suo qñ naturam humanaz copulauit diuine in vno supposito. Que quidem nuptie celebrate sunt in vtero virginali. de q̃ christus exijt tanq̃ sponsus ꝓcedens de thalamo suo. [ꝛ misit seruos] Gor. i. ꝓphetas precedentes [vocare inuitatos] id est iudeos [ad nuptias]. i. ad fidem incarnationis christi ꝓmissam in patriarchis figuratiue in lege p̃dictam in prephetis pronunciatã [ꝛ nolebant venire] Ly. credendo scripturis. q̃ nolebant verbis ꝓphetaꝝ credere. ꝛ obedire. [iterũ misit alios seruos]. i. apostolos quos misit in oẽm ciuitatẽ ꝛ locum quo ip̃e venturus erat. vt habet̃ Luc̃. x. [dicens. dicite inuitatis ecce prandiũ meũ paraui] Ly. vicz sacramenta ecclesie. ꝛ doctrinã fidei ꝛ sacre scripture. ex quibus refi

citur anima. ⁊ potissime in sacramento eu-
charistie in quo dat̃ nobis caro xp̃i in cibũ
⁊ sanguis eius in potuz [thauri mei].i. pa
tres veteris testamenti. [⁊ altilia].i. prẽs
noui testamenti pinguedine charitatis sa-
ginati [occisa sunt ⁊ oĩa parata].s. quicq̃d
requirit̃ ad salutem hoĩm. locus. cibus. et
vestes. [venite ad nuptias] credendo. di-
ligendo operando [Illi aũt neglexerunt]
qꝛ non timuerunt dñm. qui em̃ timet deuz
nihil negligit. Unde hic queritur vtrũ ne
gligentia sit peccatũ mortale. Respondeo
ꝟm Tho. ꝙ negligentia si ꝓuenit ex qua-
dam remissione voluntatis. vt non ꝑcipi-
ant ea que debent. Si obmittant que sunt
de necessitate salutis. siue sit actus. siue sit
circumstantia erit peccatum mortale. Uel
si voluntas sit intantum remissa. vt totali-
ter a dei charitate deficiat. talis etiam neg
ligentia est peccatum mortale. ⁊ hoc preci
pue quando sequitur ex cõtemptu. obmis-
sio vero circa ea que non sunt de necessita-
te salutis ob defectũ feruoris non est mor-
tale sed veniale peccatum [⁊ abierunt ali⁹
in villam suam].i. ad laborem ⁊ occupati-
onem corporalem circa terrenarũ reruz ac
quisitionem. [alius ad negociationẽ suã]
ꝑ negociationem intelligit̃ nimia occupa-
tio mentalis circa temporalia impediẽs di
uina [reliqui vero tenuerunt seruos eius.
ꝯtumelia affectos occiderunt].s. post ascẽ
sionem christi iudei flagellauerunt apl̃os
oẽs simul. ⁊ postmodũ stephanũ lapidaue
runt Act̃. vij. Et iacobũ fratrem iohis oc-
ciderunt Act̃. xij. [Rex aũt cum audisset
iratus est ⁊ missis exercitibus suis] Ly. s.
exercitu romanoꝝ sub principibus tyto ⁊
vespasiano q̃ ex diuina ordinatione vene-
runt ꝯtra hierusalẽ quadragesimosecũdo
anno post xp̃i passionem [perdidit homici
das illos] qꝛ in vltionem sanguinis christi
⁊ suorum discipulorum ab exercitu roma-
noruz sunt trucidati ⁊ captiuati de iudeis
vsq̃ ad decies centum milia. vt dicit Jose
phus in li. de iudaico bello. ⁊ ciuitatẽ illo-
rum succendit] quia tunc hierusalem suc-
censa est ⁊ templum in ea [tunc ait rex ser-
uis suis] ⁊ sequacibus eorum ꝑ diuinaz re
uelationem [nuptie quidem parate sunt]
sacramentum incarnationis paratum est.
vt natiuitatis predicatio. passio christi. et
introitus regni apertus est per passionem
christi. qui ante clausus fuit [sed qui inui-
tati fuerant].s. iudei [non fuerunt digni]
Ly. propter suam incredulitatez [ite ergo
ad exitus viarum].i. ad gentes que non e-
rant in via mandatorum dei ⁊ sine lege vi
uentes ⁊ legem ignorantes. Ad illas enim
gentes iuerunt apostoli iudeis nolentib⁹
fidem christianam recipere. sicut habetur.
Act̃. xiij. dicentibus Paulo ⁊ barnaba ad
iudeos. vobis oportebat primo loqui ver
bum dei. sed quoniam repellitis illud ⁊ in-
dignos vos iudicatis eterne vite. ecce con
uertimur ad gentes. sic enim precepit no-
bis deus [⁊ quoscunq̃ inueneritis vocate
ad nuptias] quia nullus volens fidem ca-
tholicam recipere repelledus est. [⁊ egres
si serui eius] scilicet de iudea [in vias] id ẽ
in terras gentilium [congregauerunt om-
nes quoscunq̃ inuenerũt bonos ⁊ malos]
Ly. quia in ecclesia militante admixti sũt
boni cum malis [⁊ implete sunt nuptie dis
cumbentium] Ly. quia fides catholica dif
fusa est per orbem vniuersum [intrauit au
tem rex vt videret discumbentes.] Ly in-
trat autem christus dupliciter Primo spe
cialiter in morte cuiuslibet hominis. Se-
cundo generaliter intrabit in iudicio futu-
ro discernendo merita ⁊ demerita cuiusli-
bet hominis [et vidit ibi hominem non ve
stitum veste nuptiali] id est habentem fidẽ
sine charitate. Nam vestis nuptial̃ est cha
ritas que diuidit int̃ filios regni ⁊ perditi
onis. vt dicit Augu. [⁊ ait illi. amice] Ly.
vocat̃ aũt peccator amicus propter natu-
ram quaz deus creauit que bona est ⁊ que
ad imaginem dei facta est [quomodo huc
intrasti].i. sacramenta eccesie suscipiendo
fidẽ ecclesie confitendo [non habens vestẽ
nuptialem].s. in charitate bona opa. Uñ
Hiero. vestis nuptialis sunt decem prece-
pta que ĩcludunt̃ in charitate dei ⁊ ꝓximi
[at ille obmutuit] Ly. qꝛ in extremo iudi-
cio ꝓpria arguente ꝯscientia hõ pctõr con
uincit̃ ⁊ mut⁹ efficit̃ [tũc dixit rex mĩstris]
Ly. i. angelis executorib⁹ diuĩe iusticie [li
gatis manib⁹ ⁊ pedib⁹] Ly. qꝛ post mortẽ
non põt pctõr bonũ operari nec ad salutez
reuerti [mittite eũ in tenebras exteriores]
pctõr in hac vita est in tenebris interiorib⁹
qꝛ adhuc est in spe venie. In inferno autẽ
erit in tenebris exteriorib⁹. qꝛ erit extra ã-
bitũ diuĩe miſicordie ⁊ sine oĩ spe et̃ne gl̃ie
Uñ Beda. In inferno nulla ẽ redemptio.
nec doloꝝ mitigatõ [⁊ ibi ẽit flet⁹] Gor. ex
vehemẽtia ardoris [⁊ stridor dentium] ex
vehemẽtia frigoris. vt pz Job. xxiiij. Trã

103

sibunt ab aquis niuiũ in calorem nimium. [multi em̃ sunt vocati] Ly. ad fidẽ catholicã [pauci vero electi] ad gloriã. Circa pñs euangeliũ vbi dicit. Simile est regnũ celorũ. Hugo de prato dicit. i. eccl'ia pñs. qꝛ sicut deus habitat in celis ꝑ gloriam. ita habitat in pñti ecclesia in sacramẽto eucharistie. vt patet Mat. xxviij. Ecce ego vobiscum sum oĩbus diebus vsqꝫ ad cõsũmatiõnem seculi. Itẽ sicut in celo sunt quedam corpa magis ⁊ minus clara. ⁊ vnũ illuminat aliud. Et quidã sunt illuminãtes ⁊ quidam illuminati. ⁊ quidã magis lucẽt. ⁊ quidã minus. vt ptꝫ Dañ. xij. q̃ aũt docti fuerint fulgebũt quasi splẽdor firmamẽti. ecce minus lucentes. Et q̃ ad iusticiã erudiunt multos quasi stelle in ꝑpetuas eternitates ecce magis lucẽtes. sequit. Hoi regi xp̃us em̃ est verus rex ⁊ potẽs rex in oĩb⁹. ⁊ oẽs reges excedit. qꝛ regnat in celo. in mundo. ⁊ in inferno. ad Phil. ij. Donauit illi nom̃ qđ est sup oẽ nomen. vt in noĩe iesu oẽ genu flectat celestiũ. terrestriũ. ⁊ infernoruꝫ In celo em̃ regnat ꝑ totalẽ ⁊ vniuersalem beatoꝝ subiectionem. qꝛ ei oẽs sancti ⁊ angeli ad nutũ obediunt. ⁊ ei in oĩbus subijciunt. qđ etiam quotidie petim⁹ in nobis fieri di. Fiat volũtas tua sicut in celo ⁊ in terra vt pꝫ Mat. vj. Regnat em̃ in celo ꝑ sue glorie oñsionem. ⁊ beatã visionẽ. quia ibi eius maiestas ⁊ gloria demonstratur. Vñ in ps̃. Ostende nobis faciem tuã ⁊ salui erimus. Vñ Fulgentius. dei faciẽ si oẽs in carcere inferni inclusi viderent. nullam penam. nullũ dolorẽ. nullamqꝫ tristiciã sentirent. Item rex noster Ihs xp̃s regnat in mundo ꝑ patientiam ⁊ misericordiã. Naꝫ in magna patientia ⁊ misericordia regnat sup pctõres. Patienter em̃ expectat eos. vt conuertant. ⁊ misericorditer recipit eos si conuertant. vt patet Esa. xxx. Propterea expectat dñs vt miseriat nostri. Und etiam Hiere. iij. Tu aũt fornicata es cum amatorib⁹ multis. tñ reuertere ad me ⁊ ego suscipiã te. Sed mlti miseri pctõres pniaꝫ ⁊ misericordiã eius contemnunt. ⁊ eo ipso magis peccant. Vñ Eccl's. viij. Quia non cito ꝓfert contra malos sententia. filij hominuꝫ absqꝫ vllo timore ꝑpetrãt mala Itẽ sup iustos regnat in magnificis gratijs spiritualiter habitans in eis ⁊ ip̃os dirigens ⁊ ꝓtegens et gubernans. Ipsi em̃ sunt tẽplum dei spirituale. ⁊ spiritussanctus habitat in eis vt dicit. j. Coꝝ. iij. Templum dei sanctum est quod estis vos. Ipsi etiam sũt regnum dei qui pro honore dei ⁊ propria salute quotidie certant contra diabolum. mundum. ⁊ propriam carnem. Et de illis hostibus triumphant. Unde Matth. xj. Regnum celorum vim patitur ⁊ violenti. i. cum violentia preliantes rapiunt illud. Item in inferno regnat ꝑ iusticie executionem. qꝛ effectum iusticie. s. punitionem et vindictam in damnatos ibi exercet. vt ptꝫ Deut. xxxij. Reddã vltionẽ hostib⁹. Vñ ex hoc sequit. Q in inferno cognoscent impij xp̃m esse regem omnipotentẽ qui h̃ noluerunt eum ꝯgnoscere regem misericordẽ Sequit hic. Ligat manib⁹ ⁊ pedib⁹ Ubi notandũ q̃ pctõr strictius ligat q̃ aĩalia ligantur. Nã ligat memoria ne recolat bñficia dei. ligat voluntas ne desideret verba bona. ligat cor ne penas inferni ⁊ mortẽ cogitet ⁊ mala que incurrit ĩ statu peccati manens. Et simile est de oĩbus potentijs aĩe ĩterius ⁊ exterius. q̃ oẽs fortiter alligant. ⁊ sicut pctõr fuit ligat⁹ in culpa sic digne erit ligatus in pena ⁊c̃.

Dominica. xxj. post octauas pẽtecostes. Euã. scđm Jo. iiij.

In illo tpe Erat quidam regulus cuius filius infirmabatur capharnaũ Hic cuꝫ audisset qꝛ Jesus adueniret a iudea in galileam. abijt ad eum ⁊ rogabat eum vt descenderet ⁊ sanaret filiũ eius incipiebat em̃ mori. Dixit ergo Jesus ad eum. nisi signa ⁊ ꝓdigia videritis non creditis. Dixit ad euꝫ regulus Dñe descende priusq̃ moriat filius meus. dic̃ ei Jesus Vade filius tuus viuit. Credidit homo sermoni quẽ dixit ei ihs ⁊ ibat Jam aũt eo descendente serui occurrerunt ei ⁊ nunciauerũt dicẽtes qꝛ filius eius viueret. Interrogabat aũt horã ab eis in qua meli⁹ habuerat. Et dixerunt ei. qꝛ heri hora septima reliq̃t eum febris. Cognouit ergo pater qꝛ illa hora erat ĩ qua dixit ei Jesus. filius tu⁹ viuit Et credidit ipse et domus ei⁹ tota.

Postilla

Erat quidaz regulus Joh.iij. Mat.viij. Luce. vij. Miraculū hoc fecit xps anno eius. xxxj. vj. kal. nouembris. feria. ij. luna. xix. i ditione. v. An̄ initium illius euāgelij scribit sctūs Johes in eodem ca. quō christus sedens loquebat mulieri. postmodū exierunt samaritani de ciuitate ⁊ rogauerūt eū vt ibi maneret. ⁊ mansit ibi p duos dies ⁊ multi ex samaritanoz ciuitate crediderūt i eum. d. Quia hic est vere saluator mundi. Et post duos dies exūt inde ⁊ abūt in galileam. ipe em̄ Jesus testimonium phibuit q; pphēta in sua patria honorē non haberet Cum ergo venisset in galileā acceperūt eū galilei cum oia vidissent que fecerat hierosolimis in die festo. venit ergo Jhs itez in chana galilee vbi fecit ex aqua vinum. Et quidā regulus Ly. non accipit h regulus p paruo rege vt videtur nomen sonare. q; romani volentes frangere iudeorum supbiam abstulerunt ab eis regiā dignitatem. regnū iudee in quattuoz tetrarchias diuidentes p̄cauere volentes eoruz rebellionē. vñ pro illo tpe nullus rex erat i iudea. Dicit ergo iste regulus. q; erat officialis impatoris deputatus ad custodiā galilee. ppter qd̄ manebat in capharnaum. que erat metropolis illius terre. ⁊ distat ꝛbus dictis a hierusalē. Notādū q; sicut dicit Tho. iste regulus interfuit miraculo facto in nuptijs qn̄ xps aquā in vinuz mutauit. q; tunc credidit. sed tn̄ xpi diuinitatez non pfecte agnouit. Et ad hoc innuēdum euangelista illud miraculū rememorat dicens. Venit iterū ihs in chana galilee vbi vinū ex aqua fecit ⁊ erat q̄dam regul⁹ cuius filius infirmabat capharnaū Ly. ⁊ lz esset gentilis visis ⁊ auditis miraculis xpi sperauit ab eo sanitatē impetrare filio suo. Ideo sequit Hic cum audisset p famam q̄ p̄currebat aduentum eius in omnem regionē galilee q; ihs veniret a iudea in galileam abūt ad eum ⁊ rogabat eum instanter ⁊ humiliter flexis genib⁹ cōplosis manib⁹ profusis lachrimis. vt descenderet q; capharnaū erat i valle sita. respectu chana galilee in qua erat christus ⁊ sanaret filium eius. incipiebat em̄ mori .i. signa vicine mortis in eo apparebant euidenter. dixit ergo iesus ad eum. nisi signa ⁊ pdigia videritis nō creditis non em̄ reprehēdit eum de petitione salutis filij sui. sed de defectu fidei. q; non credidit plene. lz semi plene. Credidit em̄ in xp̄o esse virtutem .s. ad sanandum filium. sed non credidit in eo esse diuinitatem p quam est vbiq; ⁊ vbiq; potest sanare. Unde fides fuit quando petijt salutem lz defectus fidei quando requirebat p̄sentiam christi corporalem. ex quo patet q; non credidit christum esse verum deum. quia si credidisset q; deus vbiq; presens esset p presentiam maiestatis sue non dixisset descende. sed dixisset cum centurione. dic verbo ⁊ sanabit puer meus Dixit aūt ad eum regulus. dn̄e descende priusq; moriatur filius meus Tho. Manifestat igit regulus hic incredulitatem suam Rogat em̄ vt descendat priusq; filius eius moriatur quasi christus posset sanare infirmum. sed non suscitare defunctum Ly. verumtamen q; ex deuotione repetit petitionem suam dicens. dn̄e descende. ideo exaudit a xp̄o. Unde sequitur Dicit ei Jesus. vade letus in domum tuam quia filius tuus viuit id est perfecte sanitati restitutus est de ianuis mortis quia incipiebat mori. Unde Chryso. Christus ad domum reguli ire noluit. sed absens sanauit filium eius vt per hoc magis declararet diuinitatem suam. et sic regulum illuminaret ad veram fidem credidit homo sermoni quem dixit ei Jesus et ibat Lyra. quia fides requiritur ad obtinendum dei beneficia. ia autem eo descendente serui occurrerunt ei. et nunciauerunt dicentes. quia filius eius viueret scilicet congaudendo ipsi interrogauit autem horam ab eis in qua melius habuerat. hoc fecit ad certificationē miraculi respectu sui. Et etiam vt serui et astantes agnoscerent virtutem christi. et dixerunt ei. quia heri hora septima reliqt eum febris. Unde Chryso. Repente dimisit eum febris totaliter. vt appareret n̄ esse naturalis conualescentia. Ex hoc etiam famulos ipsius reguli suscitauit ad fidem. quia subito viderunt eum conualuisse quod natura facere non potest. Cognouit ergo pater quia illa hora erat in qua dixit ei Jesus. Filius tuus viuit. Referens verbum suum ad verbum christi. et horam imperantis ad horam recepte sanitatis ⁊ credidit ipse ⁊ domus eius tota Ly. ad hoc enim factum est illud miraculum. vt iste regulus gentilis cum familia sua crederet in christum. Thomas. christ⁹ non solum sanauit filium reguli ab infirmi-

tate. Sed ipsum regulum ⁊ totam eius familiam ab infidelitate. quia credidit ipe ⁊ domus eius tota.

Dñica .xxij. post octauas pentecostes Euã. Sm Mat. xviij.

In illo tpe dixit Jesus discipulis suis. Simile est regnum celoꝝ hoi regi qui voluit rationem ponere cuꝝ seruis suis Et cũ cepisset rõem ponere. oblat⁹ est ei vnus qui debebat decem milia talenta. Cum aũt non haberet vnde redderet. iussit eum dñs ei⁹ venũdari ⁊ vxorem eius ⁊ filios. ⁊ oĩa que habebat ⁊ reddi. Procidens aũt seruus ille. rogabat eum dicẽs patientiam habe in me ⁊ oĩa reddã tibi. Misertus aũt dñs serui illius dimisit eum. ⁊ debitum dimisit ei. Egressus autez seruus ille. inuenit vnũ de cõseruis suis. qui debebat ei centum denarios. ⁊ tenens suffocabat eum dicens. Redde quod debes. ⁊ procidens conseruus eius rogabat eum dicens. Patientiaz habe in me ⁊ oĩa reddam tibi. Ille aũt noluit sed abiit et misit eum in carcerem donec redderet debitũ. Videntes aũt conserui eius que fiebant. cõtristati sũt valde. ⁊ venerunt ⁊ narrauerunt dño suo oĩa que facta fuerant Tunc vocauit illum dñs suus ⁊ ait illi Serue nequã oẽ debitum dimisi tibi qm̃ rogasti me Nõne ergo oportuit ⁊ te misereri cõserui tui sicut ⁊ ego tui misertus sum. ⁊ iratus dñs eius tradidit eũ tortoribus quousq redderet vniuersum debitũ. Sic ⁊ pater meus celestis faciet vobis si non remiseritis vnusquisq fratri suo de cordibus vestris.

Postilla

Simile ẽ regnuz celoꝝ hoi regi ⁊c. Mat. xviij. Historia huius euãgelij facta est anno christi xxxij. vj. kal. septembris. luna. xij. feria. v inditione. v. Ante initiũ illius euãgelij dixit petrus ad ihm. Dñe quotiens peccabit in me frater meus ⁊ dimittã ei vsq; septies dixit illi ihs. Non dico tibi vsq; septies sz vsq; septuagesies septies. iõ assimilatũ est regnum celoꝝ. Ly. i. status ecclesie militantis. homini regi. id est christo qui est verus homo ⁊ verus deus. rex regũ et dominus dominantium. qui voluit rationez ponere cum seruis suis. i. rationem exigere de factis humanis. ⁊ cum cepisset rationem ponere oblatus est ei vnus qui debebat ei decem milia talenta. Ly. i. obligat⁹ ad magnam penaz propter multa peccata. cum aũt non haberet vñ redderet. Goz. i. cum viribus suis satisfacere non valeret homo cm̃ per se potest ruere. sed non per se resurgere. iussit eum dñs venundari. qtum ad animam. ⁊ vxorem. qtum ad corpus. ⁊ filios. qtum ad opera. ⁊ omnia q̃ habebat. qtum ad temporalia. ⁊ reddi. Nam ista omnia venundantur. i. per peccatum mortale auferuntur. procidens autem seruus ille rogabat eum dicens. Patientiam habe in me. dando locum ⁊ temp⁹ penitentie. ⁊ omnia reddam tibi. per opera penitentie satisfaciendo iuxta posse. misertus autem dominus serui illi⁹. quia misericors ⁊ miserator dominus. dimisit eũ. Goz. liberum a captiuitate culpe. ⁊ debitum dimisit ei. Unde Chryso. Uide misericordiam dei. petierat dilationem ⁊ accepit omnium peccatorum remissionẽ. egressus aũt seruus ille. scz a facie dñi sui p reciuiuũ peccati. inuenit vnum de conseruis suis. Ly. i. de hominib⁹ qui sunt serui dei cum ipso. qui debebat ei centũ denarios. i. modicum eum offendebat. quia offensa i hominem modica est respectu offense commisse in deum. ⁊ tenens suffocabat eum. Ly. id est strangulabat. dicens. redde qõ debes. Ly. in quo ostenditur austeritas i repetendo vindictam a proximo. ⁊ procidens conseruus eius. Goz. ideo debuit misereri. quia procidit. et quia seruus eiusdẽ dei fuit. rogauit eum dicens. Patientiaz habe in me et omnia reddam tibi. Ly. quasi diceret. Paratus sum sm possibilitatem meam satisfacere tibi. ille autem noluit sed abiit et misit eum in carcerem donec redderet debitum. Ly. in quo notatur crudelitas in modo repetendi vindictam. videntes autem conserui eius. Glosa interlinialis id est angeli qui referunt ad deuz gesta

hoim vt patet Apocal' xxij. conseruus tu⁹ ⁊ fratꝝ tuoꝝ | que fiebant | oia em̄ opera q̄ agimus ⁊ supplicia que patimur vidēt | cō tristati sunt valde | Glo. ꝓpter afflictionē xp̄iani. Notandū q̄ angeli ꝯtristantur ad culpā. ⁊ letant̄ ad pniam. vt ptz Luc̄. xv. Gaudiū est angelis dei sup̄ vno peccatore pniam ⁊c̄. | ⁊ venerūt ⁊ narrauer̄t dño omnia que facta fuerāt |. s. querimoniā de ꝑsecutoribus ꝓponendā. | tunc vocauit eum dñs suus | Ly. ista vocatio fit in morte vbi de oibus reddemus rōem | serue neq̄ om̄e debitū dimisi tibi | Ly. i. magnā offensami me cōmissam | qm̄ rogasti me. Nōne ḡ oꝑtuit ⁊ te misereri conserui tui | ꝑua remittēdo | sicut et ego tui misertus sum. ⁊ iratus dñs eius tradidit eum tortoribus | Ly. i. demonibus q̄ in hoc executores sunt diuine iusticie | donec redderet vniuersum debitū | Gor. i. imꝑpetuū qꝛ ibi non est locus redemptionis vel satisfactionis. sed cōdēnationis | sic ⁊ pater me⁹ celestis faciet vobis si nō dimiseritis vnusquisq̄ fratei suo |. Vñ Hiero. Formidolosa snia si parua fratri non dimittimus | magna nobis a deo nō dimittunt̄ Vñ Grego. Constat ex iam dictis q̄ si hoc qd̄ in nos delinquit̄ ex corde non dimittimus illud a nobis ꝑ penitentiam dimissum fuisse nō gaudeamus | ex cordibus vestris | qꝛ non sufficit ore dimittere soluz. sz ⁊ corde Vñ Hay. super Mat. Nihil prodest ore dimittere qui seruat iracundiā in mente. Vñ circa p̄sens euangelium vbi dicit̄. Misertus aūt dñs serui illius dimisit eum ⁊ debitum dimisit ei. Queritur vtrū deus sit magis misericors q̄ iustus vel ecōuerso. Respondet̄ q̄ deus sic̄ est misericors sic ⁊ iustus ⁊ econuerso. Tñ misericordie effectus plus in nobis relucet q̄ iusticie. ⁊ ideo quia deus ꝑcit in se peccantibus. ⁊ misericordia eius a ꝓgenie in ꝓgenies. ⁊ quia effectus misericordie magis relucet q̄ iusticie. ideo deus d̄r nobis magis misericors q̄ iustus ⁊c̄. Nec miruz si deus modo sit misericors. Habet em̄ triplex forum. Vnum est in p̄nti vita totius misericordie qꝛ mō misericordia audit causas. ⁊ iusticia facit ferias Vñ esa. xvj. Preparabit̄ in misericordia solium eius. Ido oēs causas iusticia mittit. ad thronum gratie. Vnde ad Heb. iiij. Adeamus cuz fiducia ad thronuz gratie eius vt misericordiā consequamur. Aliud forum erit in iudicio extremo qd̄ erit pure iusticie. vbi iusticia audit causas ⁊ misericordia facit ferias. Et ideo misericordia oēs causas deinceps remittit ad soliū iusticie. Vnde Esa. ix. Super solium dauid ⁊ sup̄ regnū eius sedebit vt confirmet illud. ⁊ corroboret in iudicio ⁊ iusticia amodo ⁊ vsq̄ in sempiternum. Tertium forum erit in purgatorio quod ē forum mixtum. quia ibi erit iusticia que penam infliget ⁊ misericordiam que gloriam dabit. vnde. ps̄. lxxxviij. Misericordia ⁊ veritas p̄cedent faciem tuam. ⁊ ibi existēs dicere potest illud ps̄. c. Misericordiaz et iudicium cantabo tibi dñe. ⁊ duo hec audiui. quia potestas dei est ⁊ tibi dñe misericordia. quia tu reddes vnicuiq̄ iuxta opera sua ⁊c̄. sequit̄ Donec redderet vniuersum debitum. Vbi notandum q̄ duplicit̄ dicuntur peccata redire. Primo q̄ non redeant q̄tum ad maculam vel reatum. sed q̄tum ad ingratitudinem. qui eni post acceptam remissionem ad peccatum vadit ḡuius delinquit. quia ingratus tanto beneficio existit. Et ita ingratitudo peccatuz recidiuantis aggrauat q̄ penā pctōꝝ preteritoꝝ videt̄ secū reducere. Vñ dr̄ in decretis. Iteratio culpe inducit aggrauationez pene. ij. q. viij. Hi qui Scd̄o dicunt̄ redire q̄tum ad penā subalē. Sicut em̄ in celo est vn⁹ denari⁹. i. vna btitudo substantialis. lz vnus magis altero ꝑticipat Vñ de hoc dicit apl's. Sic̄ stella differt a stella in claritate ⁊ cetera. Vñ etiā magister sniaꝝ li. iiij dis. xlix. dicit. electus ab electo differt i claritate mentis ⁊ corꝑis. Vnde etiā Jo. xiiij In domo patris mei māsiones multe sunt ⁊c̄. Sic in inferno est vna pena substātial' ꝑ modū damni. s. carentia visionis diuine Alia ꝑ modū sensus. s. vermis ⁊ ignis. Et vtraq̄ pena debet̄ ꝓ quolibet pctō mortali. s. s̄m plus vel min⁹. dicunt̄ ergo pctā redire. qꝛ recidiuāti eadē pena debet̄ genere q̄ prius licet sit maior. Sicut dicit btūs Jacobus. ij. ca. Qui in vno offendit factus ē omnium reus.

Dominica. xxiij. post octauas pētecostes. Euā. s̄m Mat. xxij.

In illo tempe. Abeuntes pharisei consilium inierunt vt caperent iesū in sermone Et mittunt ei discipulos suos cuz herodianis dicentes. Magister scimus quia verax es ⁊ viā dei in veritate

doces. ⁊ non est tibi cura ꝺ aliquo Non em̃ respicis psonam hominũ Dic ergo nobis quid tibi videtur. licet censum dare cesari an nõ. Cognita aũt Jesus nequicia eorũ dixit. Quid me temptatis hypocrite. Ostẽdite mihi numisma census Et illi obtulerunt ei denarium. et ait illis Jesus cuius est imago hec ⁊ superscriptio. Dicunt ei cesaris. tunc ait illis Reddite ergo que sũt cesaris cesari ⁊ que sunt dei deo.

Dominica

Deuntes phari

sei inierũt consiliũ Matthei. xxij. Mar. xij. Luc. xx. Hanc historiã dixit dominus anno eiꝰ. xxxiij. xj. kal. aprilis. feria iij. luna. xij. inditõe. vj. Añ initiũ illiꝰ euangelij scribit sctũs Mat. in p̃cedenti ca. q̃ xp̃s loquebaꝫ principibus iudeorꝫ ⁊ phariseis pabolam istã dicens. Hõ paterfamilias plãtauit vineã ⁊ locauit eam agricolis Cum aũt tp̃s fructuũ appropinquasset misit seruos suos ad agricolas vt accipẽt fructus eius. Et agricole app̃hẽsis seruis eiꝰ aliũ ceciderũt. aliũ occiderũt. aliũ vero lapidauerunt. Nouissime misit ad eos filiuꝫ suũ dicens. Verebunt forsitan filiũ meum Agricole vero apprehensũ eum eiecerunt extra vineã ⁊ occiderunt. Et cum audissẽt principes sacerdotũ pabolaꝫ istã cognouerũt qꝫ de ipis diceret. Et querentes euꝫ tenere timuerunt turbas. qꝫ sicut ꝓphetam eum habebant. ⁊ relicto eo abeuntes pharisei ⁊añ Chrysо. ab ipo xp̃o consiliũ inierunt vt capent iesum in sermone ⁊ Ly. ꝺa non poterant eum cape in malo opere. Et qꝫ facilius capit homo in verbis q̃ in factis ⁊ mittunt ei discipulos suos ⁊ Ly. q̃si hoies sibi incognitos ꝓm estimationeꝫ eorum. vt coram ipsis audacius loqueretur laxaret linguã ad aliquid dicendũ vñ posset capi in verbis cum herodianis. ⁊ Ly. isti herodiani erant milites herodis qui interfecit Johem baptistam. ⁊ venerat ad diem festũ in hierusalẽ. qꝫ ista questio fuit facta feria. iij. ante passionẽ xp̃i. Et de herode legit q̃ ipe erat ꝓ tunc in ir'm i die passionis xp̃i. qꝫ venerat in hierusalẽ ꝓpt̃ solennitatẽ paschalẽ. Hic ergo milites herodis missi sunt cum discipl̃is phariseorũ vt discipuli phariseorum possent eum capere in sermone ⁊ milites herodis statim caperent eum vt punirẽt in corpe. Dic ergo ꝓz qualiter maliciose agebãt ꝓtra eũ sibi adulando vt facilius inducerent eum ad dicendũ aliq̃d ꝓtra potestatem cesaris ⁊ dicẽtes mgr̃ scimus qꝫ verax es ⁊ viã dei in veritate doces ⁊ Ly. s. i sana doctrina ⁊ nõ est tibi cura de aliquo. non em̃ respicis p̃sonam hoim ⁊ Ly. q. ꝺ. non dimittis timore cuiuscunq̃ hois etiam imperatoris dicere veritatẽ ⁊ dic ergo nobis q̃d tibi videt licet censum dare cesari an non ⁊ Beda in omel. p̃sentis euangelij. dissentio erat in pp̃lo iudeorum Aliq̃ dicebant illicitũ esse iudeis q̃ sibi recognoscerẽt habere aliquẽ dñm in terris. sed solũ deum q̃ est in celis. idcirco non esse licitũ dare censũ cesari. q̃ dant decimas victimas. ⁊ oblationes deo celi. Econtrario aũt alij asserebãt q̃ erat dare licitũ tributũ romanis. qꝫ p defensione patrie ⁊ terre militabãt ⁊ ab hostib' ⁊ latrõib' defendebãt ⁊ pacẽ inter hoies ꝓseruabant. Hanc autẽ questionẽ maliciose ꝓponebãt xp̃o. Cogitauerunt em̃ intra se. aut respõdebit ꝓ nobis. aut ꝓ cesare aut oino tacebit. Si rñdebit ꝓ nobis q̃ non debemus soluere tributum. tunc incurrit indignationẽ cesaris. ⁊ statim milites herodis capiẽt eum vt punirẽt. Si rñdebit ꝓ cesare q̃ debemus soluere tributũ. tunc incurrit indignatõz pp̃li. Si oino tacebit tunc dicemus. qꝫ veritatẽ timet dicere ꝓpter timorẽ hoium vel hũanum ⁊ cognita aũt ihs nequitia eorũ. dixit quid me tẽptatis hypocrite ⁊ Ly. q. ꝺ. non q̃ritis veritatẽ addiscere. sed me verbis capere ⁊ oñdite mihi nũmissma census ⁊. i. nũmum qui ꝺat ꝓ censu annuo impatori ⁊ at illi obtulerũt ei denariũ. ⁊ Ly. qꝫ iste nummus q̃ debebat ꝓ annuo censu a quolibet capitaneo domus valebat decẽ nummos vsuales. Et ideo vocabat denarius ⁊ erat argenteꝰ ⁊ ait illis Jhs. cuius est imago hec ⁊ supscriptio ⁊ Ly. qꝫ imago cesaris erat impssa in illo ⁊ nomen eius in circũitu. ⁊ dicũt ei cesaris ⁊vñ Hiero. tyberij sub q̃ passus est dñs ⁊ tũc ait illis reddite q̃ sũt cesaris cesari ⁊ Hoz. sicut tributũ ⁊ pecunias ꝓ quas ꝓfitemini vos vere subiectos eẽ illi ⁊ q̃ sunt dei deo ⁊. i. decimas primicias oblationes atq̃ victimas. Hic feẽ ipse xp̃s qui reddidit tributa cesari ꝓ se ⁊ ꝓ o petro Et deo reddidit que dei patris sunt faciẽs voluntatem eius semper.

Dñica .xxiiij. post octauas pentecostes. Euãgeliũ ſm Math. ix.

In illo tpe. Loquẽte Jesu ad turbas ecce pnceps vn⁹ accessit et adorabat eum dicens. Domine filia mea modo defuncta est. sed veni impone manũ tuaz ſuper eam ⁊ viuet. Et surgens iesus sequebaꝰ eum ⁊ discipuli eius. Et ecce mulier que fluxum sanguinis patiebaꝰ duodecim annis. accessit retro et tetigit fimbriam vestimenti eius. Dicebat autem intra se Si tetigero tantum vestimentum ei⁹ salua ero. At iesus conuersus ⁊ videns eam dixit. Confide filia fides tua saluam te fecit ⁊ salua facta est mulier ex illa hora. Et cum venisset Jesus in domuz pncipis ⁊ vidisset tibicines ⁊ turbam tumultuantem dicebat recedite. non est eñ mortua puella sed dormit ⁊ deridebãt eum. ⁊ cum eiecta esset turba intrauit. ⁊ tenuit manum eius. ⁊ dixit. Puella surge. ⁊ surrexit puella. Et exiuit fama hec in vniuersaz terram.

Postilla

Loquente Jesu ad turbas Matth ix Mar. v. Luce viij. Hystoria hui⁹ euãgelij facta ẽ anno christi .xxxi. iiij. idus nouembris. feria iij luna. vij indictiõe. iiij. Añ iniciũ illi⁹ euãgelij scribit sanct⁹ matthe⁹ in eodẽ ca. q discipuli Johis baptiste accesserũt ad iesum dicentes. Quare nos ⁊ pharisei ieiunam⁹ frequẽter discipuli aũt tui nõ ieiunãt. Ait illis iesus. Nunq̃d pñt filij sponsi q̃diu cuz illis ẽ spõsus lugere. Veniẽt aũt dies cuz ab eis auferet sponsus. ⁊ tũc ieiunabũt. Tũc sequit euãgeliũ hodiernũ. Loquẽte iesu ad turbas. ecce pncep⁹ vnus accessit Ly. qualis aũt fuerit pnceps iste non exprimit hic. sed habet Mar. v. ⁊ Luc. viij. vbi dr q erat pnceps synagoge noie iairus. Judei enim habebant tm vnũ templum vbi poterant offerre ⁊ imolare. s. in hierusalẽ. Et in alijs ciuitatibus ⁊ villis habebant loca determinata in quibus cõueniebat ppl'us ⁊ ad orandum. ⁊ ad audiendum verbũ dei ⁊ tractandũ ō his que ptinebant ad cõmunem vtilitatẽ populi. Et ille qui ẽrat cui⁹ autoritate cõgregatio fiebat. dicebaꝰ pncipes synagoge. Et talis erat iste q̃ accessit ad ihm ⁊ adorabat eum humiliter. q⁹ cecidit ad pedes eius. s. faciendo sibi reuerẽtiã debitã dicens. dñe filia mea mõ defuncta est. sed veni impone manum tuã super eam ⁊ viuet Mar. v. dicit. q dixit eã esse in extremis Luc. viij. dicit q mortiebatur Et hoc est verũ qñ pater ab ea recessit. Et anteq̃ venit ad ihm mortua est ppter qõ nuncij venerunt de domo qui dixerũt. noli vexare magistrũ. q⁹ defuncta est filia tua Credentes q xp̃s non posset suscitare eaz a mortuis. licet posset eam sanare ⁊ surgẽs Jhs sequebaꝰ eum ⁊ discipuli ei⁹ Ly. pergens ad domũ eius ppter fidei sue meritũ ⁊ ecce mulier que sanguinis fluxũ patiebaꝰ duodecim annis Luc. viij. dr. q i me dicos erogauerat oẽm substantiã suaz nec ab vllo potuit curari. accessit retro xp̃us eñ erat in turba magna que eum cõprimebat. vt habet Mar. v. ⁊ ideo de facili non potuit habere accessũ ad eum ⁊ tetigit fimbriã vestimenti eius Hor. indignũ se reputabat tangere pedes dñi. vel etiã plenitudinẽ vestimenti. habebat eñ xp̃s fimbrias iuxta ꝯsuetudines iudeoz ſm pceptũ legis. vt ptz Nume. xv. dicebat eñ intra se s. firmiter credendo si tetigero tm vestimẽtũ ei⁹ salua ero s. ab hac infirmitate Magna fides mulieris. q̃ credidit tantaz virtutẽ eẽ i vestimẽtis xp̃i q⁹ a tactu sanaret que p medicos sanari nõ poterat. p quibus tãtũ expendit q⁹ depaupata fuit. vt dr Luc. viij. ⁊ Jhs conuersus et videns eã dixit. Confide filia. fides tua saluã te fecit Hor. Non dixit. ego sanaui te. sz fides tua te saluam fecit. vt vitandã ostentationẽ doceat ⁊ meritũ fidei extollat ⁊ salua facta est mulier ex illa hora ⁊ Amb. videt velle q⁹ hec mulier erat martha virgo. sor btẽ Marie magdalene ⁊ sancti Lazari. Notanduz q⁹ in via eundo ad filiam pncipis archisinagogi. sanauit mulierem istam p tactum vestis sue vt sic pnceps ille in fide solidaretur ⁊ cum venisset iesus in domum pncipis ⁊ vidisset tibicines. s. carnez lugubre canentes. Antiquitus eñ tales ad exequias vocabanꝰ. vt suo carmine alios prouocarent ad luctum ⁊ turbaz tumultuantẽ

id est lachrimantem ⁊ eiulantem⌊ dicebat recedite. nolite flere ⌋vt habet Luc. viij. p̄ b̄ q̄ dic̄ Nolite flere docet nos q̄ mortuos nostros non debemus excessiue deflere. p̄sertim cum fuerint boni hoies. q̄ licet moriant mundo. viuunt tñ deo. ipos em̄ non amittimus. sed p̄mittimus vt dicit Aug. in veteri testamento triste fuit mori ⁊ terribile. q̄ tunc oēs in infernum descenderunt Unde Job. xvij. Infernus domus mea ē ⁊ in tenebris strauī lectum meū ⁊c̄. Unde Isi. li. xx. de summo bono. Illi plorādi sūt in morte quos miseros infernus recipit ex hac vita. non quos celestis aula letificans includit ⁊c̄.⌊ Non est em̄ mortua puella. sz dormit ⌋Ly. hoc dixerat q̄ poterat eaz ita faciliter suscitare a morte sicut hō pōt aliū hoiem a somno excitare.⌊ ⁊ deridebāt eū ⌋ Ecce deridet dñs Jesus x̄ps. nec irascitur nec arguit eos⌊ ⁊ cum eiecta esset turba ⌋lamentantiū tumultuantium ⁊ deridentium q̄ ex quo erant increduli ⁊ derisores x̄pi ñ erant digni videre miraculū⌊ intrauit ⌋. s. locum vbi puella iacebat cum patre ⁊ mr̄e eius. ⁊ Petro. Jacobo ⁊ Johe. vt habetur Mar. v. Ad hoc vt essent testes miraculi⌊ ⁊ tenuit manū eius. ⁊ dixit ⌋clamando vt habet Mar. v. Tabitha cumi q̄ō interp̄etat puella tibi dico surge. s. de lecto mortis⌊ ⁊ p̄festim surrexit puella ⁊ ambulabat et iussit illi dare manducare ⌋ ⁊ hoc in signum vere resurrectionis. ⁊ stupuerūt parentes eius. quibus p̄cepit ne alicui dicerent. q̄d factum erat. vt habet Luc. viij. s. ad insinuandū humilitatem⌊ ⁊ exijt fama hec ⌋. s. tante potentie⌊ in vniuersam terrā illam ⌋ Nota circa pñs euangeliū vbi dr. Confide filia fides tua ⁊c̄. Notādū q̄ fides x̄piana est firma ⁊ vera. Hoc p̄mo patz ex miraculoz factione. In nulla em̄ alia fide seu secta fiunt miracula nisi i nostra fide. que ab initio mundi fuit miraculis cōfirmata. vtz tpe pphetaz. qui eam pphetabant ⁊ conscribebant. Itē in nouo testamēto tpe x̄pi ⁊ tpe apostoloz qui eam p̄dicabant ⁊ in coꝛdibus hominum plantabant. Similit ⁊ sancti qui post apostolos p̄dicauerunt fidem. sicut patet in legendis sanctoz̄. Itē etiaz saraceni cōfitent̄ q̄ machomet nullū miraculum fecit. Scdo patet ex tyrannoz p̄secutione. Omne em̄ regnum videt̄ esse consumptū q̄nq̄z ab inimicis ppter eoz̄ potentiam. Exemplum de regno assyrioz ⁊ grecoz̄ ⁊ romanoz. ⁊ sic de alijs. Fideles aūt p̄opter fidem christi quam tenebant ⁊ defendebant maximas ⁊ generales p̄secutiones multo tempe ab imperatoꝛibus a regibus a p̄ncipibus a iudicibus ⁊ potentibus mundi passi sunt. vt dicit beatus Augu. ⁊ non potuerunt ip̄am fidē x̄pianam extirpare. sed quotidie crescebat et augmentabat̄. Item notandum hic q̄ q̄n homini infundit̄ fides. tunc etiaz infundūtur oēs alie virtutes. ⁊ ideo oꝛtet vt homo agat f̄m fidem ⁊ alias virtutes quas recipit. Alias in eo fides ⁊ virtutes essent frustra. ⁊ melius esset fidem non habere q̄z eā malis op̄ibus impugnare ⁊ negare. Unde apostolus. Confitentur se nose deum. facti aūt negant. Ubi diligenter est nontanduz q̄ mali christiani peiꝛes sunt saracenis q̄z tum ad quattuoꝛ. Primo q̄ saraceni christum negant verbo. sed isti facto. ⁊ pei⁹ em̄ est factum q̄z verbum. Tales em̄ sunt similes militibus pilati qui genua flectebāt coram Jesu dicentes. Aue rex iudeoz̄. ⁊ p̄cutiebant eum palmis Tales etiam sunt significati p illam ficum habentē soluz folia cui christ⁹ maledixit que statim aruit. Secundo q̄ saraceni ex ignorātia x̄pm negat Non em̄ credunt ip̄m esse verum deum et dñm suum. Si em̄ scirent multi eoz̄ saluarentur p̄ bona opera que faciunt. Christiani aūt sciunt ⁊ firmiter credunt Jesum x̄pm esse dñm suum. ⁊ tamen ei negant debitum obsequium. quod maius malum videt̄ esse. Exemplum si duo hoies negarēt debitum obsequium regi ita q̄ vnus diceret. Bñe nescio q̄ debeam vobis obsequium hoc exhibere. si em̄ scirem libenter exhiberem. Alter vero diceret scio q̄ hoc obsequium vobis debeo. sed nolo vobis exhibere. Manifestum est q̄ magis offenderet regem. Tertio q̄ saraceni legem suā obseruant. tales aūt nullius legis esse vident̄ quia nec saraceni nec christiani sunt. Et iō tales sine lege peribunt. Quarto quia tales videntur esse apostate a fide. q̄tum ad rem fidei. Uidentur etiam periuri eoz̄ que in baptismo p̄miserunt. s. renunciare diabolo ⁊ pompis eius. Et ideo malo christiano fides erit ei ad cumulum damnationis eius. quia grauius peccat christianus fornicando ⁊ alia que p̄hibent̄ in lege ⁊ euangelio transgrediendo q̄z paganus. Etiam plus punietur ⁊ p̄profundius dānatur. Unde de hoc dicitur in decretis Fidelis malus peiꝛ est infideli ⁊ grauius

peccat et pena grauior sibi debetur .j.q.j. Noui.

Domica.xxv.post octauas pẽtecostes.

In illo tempe. Cuz subleuasset oculos iesus ⁊ vidisset quia multitudo maxima venit ad eum ⁊c̃. De hoc euangelio require in medio quadragesime.s.dominica letare. Nam bis legit̃ hoc euangelium in anno.

In festo dedicatiõis templi euãgelium. Luc̃.xix.

In illo tpe: Ingressus Jesus pambulabat hiericho. Et ecce vir nomine Zacheus. ⁊ h̃ erat princeps publicanorum. ⁊ ipe diues. ⁊ querebat videre Jesũ q̃s esset ⁊ non poterat pre turba. quia statura pusillus erat. ⁊ precurrens ascendit in arborẽ sicomoruz vt videret illum quia inde erat transiturus. Et cum vidisset ad locum. suspiciens iesus vidit illũ ⁊ dixit ad eum. Zachee festinans descende. quia hodie ĩ domo tua oportet me manere. et festinans descendit. ⁊ excepit illum gaudens ⁊ cum viderent oẽs. murmurabant dicentes ꝙ ad hominem peccatorem diuertisset. Stans aũt Zacheus. dixit ad dominum. Ecce dimidium bonorum meorum domine do pauperibus. ⁊ si quid aliquem defraudaui. reddo quadruplum Ait Jesus ad eum. quia hodie salus huic domui facta est eo ꝙ et ipse sit filiꝰ abrae. Venit em̃ filius hominis querere ⁊ saluum facere qd̃ perierat.

Postilla

Ingressus Jesus pambulabat ⁊c̃. Luc̃.xix. Historia huiꝰ euãgelij facta est anno xp̃i.xxxiij.xvj.kal̃.aprilis.luna.vij.inditione.vj. Ante initiũ illiꝰ euãgelij scribit sctũs Lucas in p̃cedenti capitulo. ꝙ quidã adolescẽs interrogauit iesum dicens. Mgr̃ quid faciendo vitã et̃nam possidebo. Dixit aũt ei Jesus Si vis ad vitã ingredi serua mãdata. Qui ait. hec oĩa custodiui a iuuẽtute mea. quid adhuc mihi deest. ait illi ih̃s. Si vis pfectus esse. vade ⁊ vende oĩa que habes ⁊ da paupibꝰ ⁊ habebis thesaurũ in celo ⁊ veni sequere me. His ille auditis ꝯtristatus est. quia diues erat valde. Videns illũ Jesus tristem factum dixit. q̃ꝫ difficile q̃ pecunias habẽt in regnũ dei intrabunt Ly. difficile dicit ⁊ non impossibile. qꝛ difficile est diuitias possidere ⁊ non teneri nimis amore eaꝝ. Facilius est camelũ p foramẽ acus trãsire q̃ꝫ diuitẽ itrare i regnũ dei. Ly. h̃ nõ itelligit̃ d̃ quolibet diuite. sed de diuite ꝯstituente finem in diuitijs ⁊ totam ꝯfidentiã suam. g̃ Mar.x.dr̃. Ex dificile confidentes in pecunijs intrabũt in regnũ Ly. possessio diuitiarum reddit hoĩem difficilem ad pfectiõez acquirendam. non tñ facit impossibilem. Quia abraã fuit diues valde ⁊ tñ fuit pfectus. vt habet̃ Gen̄.xvij. Et ideo d̃r Ecci. xxxj. Beatus vir diues q̃ inuentus est sine macula. Et sequit̃ Et quis est hic ⁊ laudabimus eũ. q.d. vix ⁊ cũ difficultate inuenitur. ⁊ auditis his. discipuli mirabant̃ val/de.d. Quis ergo poterit saluus fieri. ait ill q̃cũq; ipossibilia sunt apd̃ hoĩes possibilia sũt apd̃ deũ q̃asic̃ dic̃ Gen̄. Deꝰ p̃t a cupiditate terrenoꝝ ꝯũtere ad cupiditatẽ eternorum. vt patz Sap̃.xiij. Potens es dñe ex oĩbus saluare. vñ qui illud qd̃ sup est pauperibus tribuũt. ⁊ eos sibi amicos ꝯstituunt. regnũ celoꝝ intrare possunt. vt pz Luce.xvj. Facite vobis amicos de mamona iniq̃tatis. vt cum deficeritis recipiãt vos ĩ eterna tabernacula. Sil̃r qui diuitijs suis opa misericordie exercẽt.s.cibãdo esurientem. potando sitientẽ. hospitãdo pegrinũ vestiendo nudũ. ⁊ sic de alijs. Vñ Math. xxv. Esuriui ⁊ dedistis mihi mãducare ⁊c̃ Venite benedicti patris mei possidete vobis regnũ paratũ a constitutione mundi. Tunc postmodũ sequit̃ euangelium hodiernũ ⌊Ingressus Jesus pambulabat hiericho⌋ que ciuitas distat ad vnã dietam a hierusalem ⌊⁊ ecce vir nomine Zacheus⌋ Gor. nominat̃ expresse tanq̃ꝫ dignus noĩe qꝛ in libro vite erat scriptũ nomen eius. ⌊⁊ hic erat princeps publicanorum⌋ Ly. non tm̃ publicanꝰ sed princeps publicanorum In quo apparet maior misericordia dei in eius vocatione. vt vbi abundauit delictũ

107

supabundaret ⁊ gratia [⁊ ipse diues] Ly. qꝛ auarus fuit in acq̃rẽdo [⁊ querebat] .i. desiderabat [videre Jh̃m quis esset] in ꝑsona ⁊ hoc ex deuotione [⁊ non poterat ꝑ turba] Ly. ex quo patꝫ deuotio populi ad xp̃m [qꝛ statura pusillus erat] .s. in persona corꝑis [⁊ precurrens] .i. ꝑ alijs currens [ascendit in arborem sicomorum] Gor. vt qd̃ natura minus haberet ascensu arboris suppleret. Sicomorus est arbor moro similis in folijs: sed altitudine ꝑstans. ⁊ interꝑtatur ficus fatua. ⁊ significat crucem xp̃i. q̃ gentibus stultitia est. iudeis vero scandalum. xp̃ianis aũt dulcedo ⁊ honor. [vt videret illum. qꝛ inde erat transiturus] .s. ex illa ꝑte qua erat sicomorus. Queriť quid mouit eum ad hoc vt sic desiderabat videre ih̃m. Respondeť ſm Augu. qꝛ ipse auditus. Audiuit em̃ famã vndiq̃ circumuolantẽ de ih̃u ꝙ solo verbo infirmos curarꝫ ergo desiderabat ip̃m videre [⁊ cum venisset] .s. iesus [ad locum vidit illũ] non tantum visu corꝑis. sed etiam respectu pietatꝭ ⁊ misericordie [⁊ dixit ad illum] tanq̃ iam dignum diuino eloquio [Zachee festinãs descende] vocat eum ex nomine ad ostensionem sue infinite sapientie qua ⁊ nos omnes nouit ⁊ nominat. Unde in ps̃. cxlvj. Qui numerat multitudinem stellarum. et omnibus eius nomina vocat [quia hodie in domo tua oportet me manere] Ly. i domo materiali propter refectionem christi ⁊ discipulorum suorum. ⁊ in domo spirituali conscientie ꝑ gratie infusionem [at ille] scꝫ Zacheus [festinans] Gor. non procrastinans non se excusans [descendit] non tãtum descensu locali. sed ⁊ mentali ꝑ humilitatem [⁊ excepit illum] .s. xp̃m [gaudẽs] s. de tanti hospitis aduentu [⁊ cuꝫ viderẽt omnes] .i. pharisei ⁊ alij malignantes. scꝫ ꝙ intrauit domum publicani [murmurabant dicentes ꝙ ad hominem peccatorem diuertisset] Ly. ⁊ hoc irrationabiliter fecerũt. quia nullus rationabiliter potest murmurare si medicus visitet egrotum ad ip̃m sanandum. Insuper false iudicauerunt de Zacheo qui iam peccator nõ erat. sed vere penitens [stans aũt Zacheus dixit ad dominũ] quasi paratus ei obedire [ecce dimidium bonoꝝ meorum dñe do ꝑauꝑibus] non dicit dabo in futuro. s. post mortẽ meam. sed do in presenti. qꝛ vnus denarius i vita plus valet q̃ mille post mortẽ [⁊ si q̃d aliquem defraudaui. reddo quadrupluꝫ] ergo in quantumcunq̃ modico. In hoc aũt ꝙ ponit sub dubitatione dicens [Si quid aliquẽ defraudaui. ostendit se non multuꝫ defraudasse. reddo. non dicit reddã. qꝛ teneť hõ statim restituere res iniustas iuxta omne posse suũ. vnde Augu. Non dimittitur pctũm nisi oblatum restituať. quadruplum. vtinã vsurarij ⁊ raptores ⁊c̃. redderent simplum [ait autẽ Jesus. quia hodie huic domui salus a deo facta est] Gor. id ẽ toti familie. Et specialiter ꝯscientie Zachei que facta est domus dei ꝑ gratiam inhabitationis [eo ꝙ ⁊ ip̃e sit filius abrae] vnd̃ Bed̃. Zacheus filius abrae diciť. Non qꝛ de stirpe eius genitus. sed qꝛ est fidẽ ei⁹ imitatus. ⁊ sicut ille terrã domumq̃ paternaꝫ deseruit. Ita iste Zacheus dimidiã ꝑtem bonoꝝ suorum pauperibus distribuit ex his videť ꝙ non fuit iudeus sed paganus qꝛ oẽs iudei de stirpe abrae descenderunt. ⁊ idem videť dicere Amb̃. [venit em̃ filius hoĩs] Gor. de celo in mundum ꝑ humanitatis assumptionem [querere] ꝑ doctrinã suam [⁊ saluum facere] ꝑ gratiam. [qd̃ perierat] per culpam.

Euangelioꝝ dominicaliũ postilla per circulũ anni finit feliciter.

Incipit postilla super euangelia de sanctis.

In festo sancti andree apostoli. Euãgeliũ ſm Math̃. iiij.

In illo tẽpe. Ambulans Jesus iuxtã mare galilee vidit duos fratres. Simonem q̃ vocať petrus. ⁊ andreã fratrem eius mittentes rethe in mare. erant enĩ piscatores. ⁊ ait illis. Venite post me ⁊ faciã vos fieri piscatores hominum. at ille ꝯtinuo relictis rhetibus secuti sunt euꝫ ⁊ ꝓcedens inde. vidit duos alios fratres Jacobum zebedei ⁊ Johannem fratreꝫ eius in naui cuꝫ Zebedeo patre eorum reficientes rhetia sua. ⁊ vocauit eos. Illi autem statim relictis rhetibus et patre secuti sunt eum.

Postilla

Ambulãs iesus iuxta mare ⁊c̃. Mat. iiij. Mar. j. Luc̃. v.

Hystoria huius euangelij facta ē anno xpi. xxxj. vj. ydus iunij. dñica. luna. iij. inditōe iiij. Añ initiū illius euāgelij scribit sanctus Mat. in eodem ca. q postq̄ xps ieiunauit xl. diebus. z. xl. noctibus in deserto. Tunc postmodū venit z habitauit in capharnaū z in finibus zabulon z neptalim. z cepit p̄dicare z dicere. pniaz agite. appropinquabit em̄ regnum celoz. Ambulās Ihs iuxta mare galilee. Ly. mare illud est quidaz lacus hns centū stadia longitudinis. z. xl. latitudinis q quē transit iordanis fluuius vt dicit Hiero. oz aūt mare fm modū hebraicū loquēdi. in q̄ magna congregatio aquaz vocat mare. fm illud Gen. j. Congregationes aquaz appellauit maria. vocat etiam aliqñ stagnū genesaret. vt ptz Luc. v. dicit etiam mare galilee. q̄ est in regione illa. Et etiā oz aliqñ mare tyberiadis a ciuitate tyberia sita sup ipm mare. vidit duos frēs. Goz. non tm̄ corpaliter. sed etiā spūaliter vñ Chryso. ad corda plus q̄z ad faciem respiciēs. simonē qui vocat Petrus z andreā frēm eius mittentes rhete in mare. Goz. ad piscandū z querendū victū. erant em̄ piscatores. Añ Chryso. Piscatores illitterati mittunt ad p̄dicandū. ne fides credentiū non in virtute dei. sed in eloquētia siue in doctrina hoim putaret. at illi cōtinuo relictis rhetibus secuti sunt eū. vnde Chryso. In hoc docuer̄t nos apli q̄ nemo pōt terrena possidere. z pfecte ad celestia properare. Aer inter celum z terrā constitutus ostēdit q̄ inter celestia z terrena nulla potest esse coniunctio. celestia q̄ spūalia z leuia sunt sursum ducunt. terrena. q̄ pōderosa z grauia deorsum deponunt. Ly. Sciendum q̄ isti apostoli legunt̄ ter vocati a christo. Prima vocatio fuit immediate post baptismum xpi. vt habetur Joh. j. qñ duo discipuli Johis baptiste audierūt ipsum dicentem de christo. Ecce agnus dei ecce qui tollit peccata mundi. z ibidem dicitur q̄ Andreas frater symonis petri erat vn⁹ ex duobus qui secuti fuerant Jesum. z ibi dicit quō Andreas adduxit fratrem suum simonem ad Jesum. Secunda vocatio fuit in captura piscium. quam describit Lu. v. ca. d. q̄ christus ppter turbas irruentes ascendit in nauim Petri ad p̄dicandum populo. Et finita predicatione iussit relaxare rhete in capturam piscium. z visa multitudine piscium captorum. sciens Petrus q̄ non poterat esse virtute humana. procidit ad genua Jesu dicens. Exi a me dñe. quia homo peccator sum. sed ille due vocationes non fuerūt proprie ad apostolatum. sed ad quandam familiaritatē Tertia vocatio fuit ista de qua fit mētio in euāgelio hodierno. Quando relictis rhetibus z naui secuti sunt Jesum. amplius ad predicta negocia non reuersuri. sed intēdētes doctrine christi. ergo dixit eis. faciam vos fieri piscatores hoim. z p̄cedens inde z̄c. Goz. i. a loco illo ad alium. vidit duos alios fratres. Jacobū zebedei z Johannem fratrem eius in naui cum Zebedeo p̄re eorum reficientes rhetia sua. Añ Chryso. i. repantes. quod maxime est pauptatis indiciū. vetera repabant. q̄ noua vnde emerēt nō habebant. z vocauit eos. Goz. duos vocat z destinat. vt ptz Luc. x. Primo ppter duos populos conuertendos. s. iudeorum z gentilium. Scō propter duplicem salutem. s. corporis z anime. Tertio ppter testimonij veritatem. vt patet Deut. xix. In ore duoz stat oē testimonium. illi aūt statim relictis rhetibus et patre secuti sunt euz. sed querit hic quomodo isti apostoli relictis oibus secuti sunt eum. Dicendum fm Ly. q̄ in xpo erat virtus diuinitatis. z ideo sicut poterat exterius vocare p vocem. ita potuit interius attrahere pro voluntate sua p inspirationem. Itē notandum q̄ xps simplices piscatores potius cōstituit apl̄os z p̄dicatores euangelij q̄z litteratores. vt fides euāgelij magis attribuere tur sapiētie diuine q̄z humane.

In die sancti Nicolai.

In illo tēpore dixit Jesus dis. s. Sint lumbi vestri precincti z lucerne ardentes in manibus vestris z̄c. Hoc euangelium q̄ re infra in cōmuni sanctorum.

In festo sancti Thome apostoli

In illo tpe thomas vnus ex duodecim qui dicit didimus non erat cum eis qñ venit Jesus z̄c. Hoc euangelium cum sua postilla quere ante in dominica octaua pasce

In die scti Stephani pthomartiris Euāge. fm Mat. xxiij.

188

In illo tempe dixit Jesus turbis iudeoꝝ ⁊ pncipib⁹ sacerdotũ. Ecce ego mitto ad vos pphetas ⁊ sapientes. ⁊ scribas. ⁊ ex illis occidetis ⁊ crucifigetis ⁊ ex eis flagellabitis in synagogis vr̃is ⁊ psequemini de ciuitate in ciuitatem vt veniat sup vos ois sanguis iustus. qui effusus est super terraz a sanguine abel iusti. vsqz ad sãguinem Zacharie filij Barachie. quẽ occidistis inter templum ⁊ altare. Amen dico vobis venient hec oia sup generationem istam. Hierusalem hierusalem. que occidis pphetas ⁊ lapidas eos qui ad te missi sũt Quotiens volui cõgregare filios tuos quemadmoduz ꝯgregat gallina pullos suos sub alas ⁊ noluisti Ecce relinquet vobis domus vr̃a deserta. dico em̃ vobis. Nõ me videbitis amodo donec dicatis. bñdictus qui venit in nomine dñi.

Postilla

Dicebat Jesus turbis iudeoꝝ Mat. xxiij. Lu. xj. Hystoria huius euangelij facta est Anno xp̃i. xxxiij. xj. kal. aprilis. feria. iij. luna xij. inditione. vj. Ante initium illius euangelij scribit sctus Mat. in eodẽ ca. q xp̃s maledixit scrib ⁊ phariseis. d. Ve vob scribe ⁊ pharisei ⁊ hypocrite q̃ claudit regnũ celoꝝ ante hoies. vos em̃ non intratis nec introeuntes sinitis intrare. Ve vobis scribe ⁊ pharisei ⁊ hypocrite q̃ decimatis mẽtam ⁊ anetũ ⁊ ciminũ. ⁊ reliquistis q̃ grauiora sunt legis. iudiciũ. misericordiã ⁊ fidez Hec oportuit facere ⁊ illa nõ omittere Duces ceci excolantes culicem. Cameluz aũt glutientes. Ve vobis scribe ⁊ pharisei et hypocrite. qui similes estis sepulchris dealbatis q̃ a foris apparent hoibus speciosa Interius vo sunt plena ossibus mortuoꝝ ⁊ oi spurcitia. sic ⁊ vos a foris q̃dẽ apparetis hoibus iusti. Intus aũt estis pleni hypocrisi ⁊ iniq̃tate. Tunc postmodũ sequit euangeliũ hodiernum dicebat aũt Jesus turbis iudeoꝝ ⁊ pncipibus sacerdotum. Ecce ego mitto ad vos Gor. instruendos et reuocandos ad me pphetas ⁊ sapientes ⁊ scribas Ly. q̃ in discipulis xp̃i multi habuerunt spũm pphetic̃ũ. sicut Johes euãgelista. vt patet in Apocal. Alic̃ etiam fuerunt scribe. sicut quattuor euãgeliste q̃ scripserunt verba ⁊ facta xp̃i ⁊ etiã apostoli q̃ scripserunt epistolas ad instructionẽ pp̃li christiani Fuerũt etiam sapientes q̃ de diuinis ⁊ celestibus a deo illumiati ⁊ ex eis occidetis q̃ Jacobus frater Johis ab eis est occisus vt ptz Act. x. ⁊ sanctus Stephanus lapidatus. vt ptz Act. vij. ⁊ multi alij ⁊ crucifigetis vt Petrum ⁊ Andream fratrẽ eius. ⁊ philippũ ap̃lm ⁊ multos alios ⁊ ex eis flagellabitis i synagogis vr̃is hoc pz i Act. apostoloꝝ. vbi dr̃ q oẽs apostoli fuerũt simul flagellati a iudeis. ⁊ phibiti ne p̃dicarent in nomine ihu. Act. iij. ⁊ Petrus respondit di. Oportet deo plus obedire q̃ hoibus ⁊ psequimini de ciuitate in ciuitatẽ In signum huius xp̃s discipulis suis dixit Joh. xv. Si me psecuti sũt ⁊ vos psequent. nõ est seruus maior dño suo. Itẽ xp̃s dixit discipulis suis Mat. x Cum vos psecuti fuerint i vna ciuitate fugite in aliã vt veniat sup vos i. i. generationẽ istam ois sanguis iustus i. debita vltio p effusione sanguinis iustoꝝ q̃ effusus est sup terrã a sanguine abel iusti quẽ frat̃ suus cayn occidit ideo q̃ deus respexit ad abel ⁊ ad munera eius. sed ad cayn ⁊ mũera eius nõ respexit vsqz ad sanguinẽ Zacharie filij barachie quẽ occidistis. pptea q̃ arguebat ex iussu ⁊ inspiratione dei regem israel cum populo suo. vt habet. ij. Paral. xxiiij. Spiritus dñi induit Zachariam filium Joiade sacerdotis ⁊ stetit i cõspectu populi dicens. Quare transgredimini p̃ceptum dñi ⁊ ꝯgregati aduersus eũ miserunt lapides iuxta p̃ceptũ regis ⁊ ipsum occiderũt inter templũ ⁊ altare i. scz holocaustoꝝ qđ erat extra templũ. i. in atrio templi Notandũ ẽm Ly. q abel fuit simplex hõ. pastor ouiũ ⁊ illitterat⁹. Zacharias fuit frãtus ⁊ legisperitus. Per hos em̃ duos intelligunt oẽs iusti ab eis occisi. ⁊ est sensus. Vt veniat sup vos ois sãguis iustus q̃ effusus est a sanguine abel iusti vsqz ad sãguinẽ Zacharie filij barachie. i. sãguine iusti minimi vsqz ad sanguinẽ maximi iusti amen Ly. i. fideliter dico vob. venient hec oia. super generationem istã i. super pplm iudaicum. q̃ pro criminibus istis punitus est multipliciter diuersis tẽ

poribus[hierusalem hierusalem] Hic ponitur ꝯtinens ꝑ contento. qꝛ frequenter dicit̃ ciuitas hoc facere quod populus in ea habitans facit.[que occidis prophetas.] Ly. i. consueuisti occidere.[⁊ lapidas eos qui ad te missi sũt]. i. ad instructionem tuã sicut patet in antiquis prophetis[quotiẽs volui congregare] Ly. sub cultu vnius d̃i ꝑ fidem ⁊ charitatem[filios tuos]. i. iudeos[quemadmodũ congregat gallina pullos suos sub alas] Ponit hic exemplum d̃ gallina ad ostendendũ affectum suũ ad populum suum. Inter alias aues gallina videtur magis affici ad conseruationez ⁊ nutritionem pullorum vnde Amb̃. Hec auis tam magnum affectum habet ad pullos vt eorum infirmitate affecta infirmetur. ⁊ eos alis suis protegens contra miluuz pugnet [et noluisti] Ly. quia ꝓphetas ad eos missos contempserunt. ⁊ post ea sanctum Johannem baptistam. ⁊ vltimo dñm nostruz Jesum christum cum discipulis suis contempserunt propter quod subditur hic pena[ecce relinq̃. vo. do. vestra] Gor. i. templum ⁊ ciuitas[deserta]. s. propter destructionem ciuitatis ⁊ templi que facta est ꝑ tytum ⁊ vespasianum in vindictam mortl christi ⁊ suorum prophetarum et etiã apostolorum[dico em̃ vobis non me videbitl amodo] Ly. id est tempore passionis christi que de proximo imminebat futura quãdo christus dixit illa verba[donec dicatis benedictus qui venit in nomine domini.] Ly hoc erit quãdo christus veniet ad iudicium. Tunc em̃ iudei qui in fine mundi credituri sunt in christum quando cognoscẽt se ab antichristo esse deceptos tunc temporis laudabunt et confitebuntur christum.

In die sancte Johannis euangeliste. Euangelium ſm Johannẽ xxj.

In illo tẽpore dixit Jesus petro Sequere me. conuersus petrus vidit illum discipulum quem diligebat Jesus sequentem qui ⁊ recubuit in cena super pectus eius. et dixit Domine quis est qui tradet te. Hunc ergo cum vidisset Petrus. dicit Jesu. Domine hic autem quid. Dicit ei Jesus. Sic eum volo manere donec veniam. Quid ad te. tu me sequere. Exiuit ergo sermo iste inter fratres. quia discipulus ille non moritur. et non dixit Jesus non moritur sed sic eũ volo manere donec veniam. quid ad te. Hic est discipulus ille qui testimonium perhibet de his. et scripsit hec. et scimus quia verum est testimonium eius.

Postilla.

Dixit Jesus Petro seq̃re me ⁊c̃. Joh. xxj. Historia h' eu. facta est Anno christi. xxxiij. nonas aprilis. feria. tertia. luna. xxvj. inditione sexta Ante initium illius euangelij scribit sanctus Johannes in eodem capitulo. ꝙ christus post resurrectionem suam dixit Petro. Amen amen dico tibi. cum esses iunior cingebas te. et ambulabas quo volebas. Cuz autem senueris extendes manus tuas. ⁊ alius te cinget ⁊ ducet quo tu non vis. hoc autem dixit. significans qua morte clarificaturus esset deum. et hoc cum dixisset dicit ei.[Sequere me.] Tho. scilicet ad passionem voluntarie. quasi diceret. Non timeas mori pro me. quia ego prius ꝑ te mortuus sum.[conuersus Petrus vidit illuz discipulum quem diligebat Jesus sequentem.] Ly. quia ceperat ire post christum. sicut et Petrus[qui et recubuit in cena super pectus eius. et dixit]. id est suadente Petro silenter interrogauit[Domine q̃s est qui te tradet. hunc cum vidisset Petr⁹ dixit. Domine hic autem quid.] diligebat autem Petrus Johannem speciali dilectione. Et cum intellexisset ex verbis christi. quando dixit ei. Sequere me scilicet in eodem genere mortis ꝙ esset pro christo crucifigendus. solicitatur et querit de fine Johannis. hic autem quid. scilicet sustinebit nunquid occidetur. nunquid crucifigetur sicut et ego. Lyra quasi diceret. Bonum esset vt iste adiungeretur mihi socius.[dicit ei Jesus. Sic eum volo manere] Thomas. id est ad senium venire.[donec veniam.] Ly. ad vocandum eum ad gloriaz celestem de statu huius mundi. Habetur em̃ in legenda sancti Johannis ꝙ christus apparuit ei circa finem vite sue vocans eum ad gloriam[quid ad te] Ly. quia ad petrũ non pertinebat scire quid deus ordinabat de Joh̃e in futurum. Sicut dictũ est apl̃is

109

Act̃. j. Non est vestrum nosse tpa vel momenta. que pr̃ posuit in sua pt̃ate. Sed tm̃ ptinebat ad ip̃m verbo xp̃i pmpte ⁊ humiliter obedire. ideo subdit⁊ tu me sequere.⁊ q. d. p̃m Augu. Nolo eum sequi me p crucem ⁊ passionẽ sicut tu me sequeris. sed manere in carne donec veniã recepturus eum i eternã beatitudinẽ.⁊ exijt ergo⁊ sermo iste inter frẽs ⁊Ly. i. apostolos qui erãt vniti i charitate fr̃na⁊ q dis̃cipulus ille ñ morit̃ ⁊Tho. putauerũt q dñs dixerit eum sic debere manere. i. sp viuere ⁊ non eẽ morituꝝ donec veniret xp̃s ad iudiciũ. vnde q non esset sic intelligendũ ipe Johes consequenter declarat cum dicit⁊ ⁊ non dixit Jhs qz non morit̃ ⁊Ly. qz p̃m veritatẽ mortuus ẽ p sepationez aie a corpe. qz quilibet homo debitor est mortis ⁊ primoꝝ parentũ translgressione. p̃m quod dicit̃ ad ℍeb. ix. Statutũ est oibꝫ hoibus semel mori⁊ sed sic euz volo manere ⁊Ly. hoc est non p martyriũ me sequi. tm̃ qz in eo fuit pmptitudo ad tolerandũ martyriũ. qm̃ fuit proiectus in feruentis olei doleũ. Jdeo illud p martiro ab ecclesia colit̃ qz p̃m q dicit btus Augusti. Non est impar meritũ patientie in Jobe. qui passus non est in. ⁊ in ℙetro qui passionẽ sustinuit.⁊ donec veniam ⁊Ly. assumens aiam̃ eius a corpore absq; tamẽ angustia ⁊ dolore. qz Johannes dolorem mortis non sensit ex speciali priuilegio i signũ integritatis virginalis⁊ hic est dis̃cipulus ille ⁊Ly. s. Johannes⁊ qui testimonium p hibet de his ⁊. s. que vidit ⁊ audiuit⁊ ⁊ scripsit hec ⁊Ly. modus eñ antiquorum fuit q illi scribebant hist̃oriam qui vidissent. ⁊ ideo dicit̃ hist̃oria ab hist̃orin qđ est videre. ⁊ ideo Johes que vidit ⁊ audiuit. s. verba ⁊ facta xp̃i q̃nientissime potuit scribere⁊ ⁊ scimus qz verũ est testimoniũ eius.⁊ Thomas cui vtiq; credendum est.

In die innocentum Euã. scd̃m ℳat. ij.

ℕ illo tempe. Angelus dñi apparuit in somnis Joseph dicens. Surge ⁊ accipe puez ⁊ matrem eius. ⁊ fuge in egiptum ⁊ esto ibi vsq; dum dicaz tibi. futurum est eñ vt herodes querat puerum ad perdendum eum Qui consurgens accepit puerum ⁊ matrez eius nocte ⁊ secessit in egiptum. Et erat ibi vsq; ad obitum herodis vt adimpleret̃ quod dictum est a domino per prophetam dicentem Ex egipto vocaui filium meum. tunc herodes videꝫ quoniaz illusus esset a magis iratus est valde Et mittens occidit oẽs pueros qui erant in bethleem. ⁊ in oibus finibus eiꝰ a bimatu et infra p̃m tempus quod exquisierat a magis tunc adimpletum est quod dictum est p hieremiam pphetam dicentem Vox in rama audita est ploratus ⁊ vlulatus multus. Rachel plorans filios suos. ⁊ noluit ꝓsolari qz non sunt.

ℙostilla

ECce ãgelus dñi apparuit ⁊c. ℳat. ij. Hist̃oria huius euangelij facta est anno christi. primo vsuali. pridie nonas februarij. sabbato. luna. xiij. inditione. iiij. Ante initium illius euangelij scribit sanctus ℳat. in eodem capitulo q tres magi accepto responso in somnis ne redirent ad herodem per aliam viam reuersi sunt in regionem suaz. qui cũ recessissent⁊ ecce angelus domini apparuit Joseph in somnis dicens. Surge ⁊ accipe puerum ⁊ matrem eius. ⁊ fuge in egiptum ⁊ esto ibi vsq; dum dicam tibi. futuruz eñ est vt herodes querat puerum ad perdendum eum ⁊Ly. deus prouidens persecutionem herodis per angelum ammonuit Joseph vt puerum in egiptum portaret. Ad cuius intellectum notandum q herodes credidit primo magos fuisse delusos ex apparitione stelle fantastice. Et ideo tunc nõ curauit de pueri inquisitione. Sed postea oblato puero in templo in die purificationis. ⁊ a simeone iusto predicato ⁊ manifestato ⁊ etiam ab anna prophetissa coraz toto populo. vt patet Luce. ij. Tunc fama pueri nati crescente voluit herodes ipsum perdere. Sed interim Jesus portatus est per Joseph in egiptum. vnde sequitur⁊ q consurgens accepit puerum ⁊ matrem eiꝰ nocte.⁊ Ly. propter timorem herodis. vt negocium fieret magis occultum.⁊ et secessit in egiptum et erat ibi vsq; ad obituz herodis ⁊. s. p septẽ ãnos⁊ vt adimpleret̃ qđ

dictum est a dño p ꝓphetaꝫ ⌋Osee.xj.⌊ di
centem ex egypto vocaui filium meũ.tunc
herodes videns se illusũ a magis ⌋Gor.qꝛ
non redierũt ad ip̃m⌊ iratus est valde. ⌋ti-
mens regnũ suũ ꝑdere⌊ ⁊ mittẽs occidit ⌋
i.occidere iussit.⌊ oẽs pueros qui erant in
bethleem iuda ⁊ oĩbus finib⁹ ei⁹. ⌋Gor. vt
xp̃s non effugeret⌊ a bimatu ⁊ infra ⌋Gor.
i.biennio ⁊ minus. s.oẽs pueros masculini
sexus q̃ habebant duos annos vel minus
Notandũ ꝙ occisio pueroꝝ facta est post
annũ ⁊ quattuor dies a natiuitate xp̃i. q̃a
herodes fuit impeditus ab executione hu
ius facti qꝛ fuit citatus ad curiã romanam
ad petitionẽ filiorũ suorũ ip̃m accusantiũ.
postq̃ fuit reuersus ⁊ in regno ꝯfirmatus.
tunc impleuit de nece pueroꝝ quod prius
cõcepit⌊ tunc adimpletũ est qd̃ dictum est
ꝑ hieremiam ꝓphetam dicentem. Vox in
rama ⌋.id est in excelsis.⌊ audita est ploꝛa-
tus ⌋Gor q̃tũ ad fletum puerorũ⌊ ⁊ vlula
tus ⌋q̃tuꝫ ad fletũ matrũ.ꝑuuli em̃ vnum
patiebant̃ dolorẽ.s.proprium.sed matres
duplicẽ.s.ꝓprium ⁊ alienũ.⌊ Rachel plo-
rans filios suos ⌋Gor.ꝑ Rachel intelligit̃
bethleẽ.qꝛ Rachel sepulta fuit iuxta beth
leem.vt.ptꝫ Gen̄.xxv. Et ideo ratione se-
pulture dicta est mater ip̃ius bethleẽ ⁊ ha
bitantiuꝫ in ea⌊ ⁊ noluit ꝯsolari.qꝛ nõ sũt ⌋
Ly.subintelligit̃ viuentes.

In festo conuersionis Pauli
Euã.ꝟm Mat.xix.

In illo tempore. di-
xit simon petr⁹ ad ih̃m Ecce nos re
liquim⁹ omnia ⁊ secuti sum⁹ te q̃d
ergo erit nobis. Ih̃s aũt dixit illis
Amen dico vobis ꝙ vos q̃ reliqui
stis omnia ⁊ secuti estis me. in rege
neratiõe cũ sederit filius hominis
in sede maiestatis sue. sedebitis et
vos super sedes duodecim iudicã
tes. xij. trib⁹ israhel. ⁊ omnis q̃ re
liquerit domũ vel fratres vel soro
res. aut patrem. aut matrem. aut
vxorem. aut filios. aut agros pro
pter nomen meuꝫ centuplũ accipi-
et ⁊ vitam eternam possidebit.

Postilla.

Ecce nos reliqui
mus oĩa. ⁊c̃. Mat.xix. Historia hui⁹ euã-
gelij facta est ãno christi. xxxij. v. kal. octo
bris. dominica. luna. xiij. inditione. v. An
te initium illius euangelij scribit sanctus.
Mattheus in eodem capitulo. ꝙ christus
dixit discipulis suis. Amen dico vobis qꝛ
diues difficile intrabit in regnum celorum
Et iterum dico vobis Facilius est camelũ
ꝑ foramen acus transire quam diuitem in-
trare in regnum celorum. Auditis aũt his
discipuli mirabantur valde dicentes. quis
ergo poterit saluus esse. Aspiciens aũt Je
sus ait illis. apud homines hoc impossibi-
le est. apud deum aũt omnia possibilia sũt.
Tunc respondens petrus dixit ei.⌊ Ecce
nos reliquimus oĩa ⌋Gor. quomodo autẽ
reliquit omnia qui non oĩa. imo valde pau
ca habuit. Respondet oĩa reliquit qui ni-
hil sibi retinuit. om̃ia reliquit q̃ voluntatẽ
habendi dimisit. que ea capax omniuꝫ vo
litoꝝ. Nemo em̃ oĩa hr̃e põt. velle aũt põt
⌊ ⁊ secuti sumus te. quid ergo erit nobis. ⌋
Ly. in premij retributione pro tali volun-
taria paupertate. xp̃s respondet⌊ amen di
co vobis ꝙ vos qui reliquistis omnia ⁊ se
cuti estis me in regeneratione ⌋id est in iu-
dicio tempore resurrectionis mortuorum
⌊ cuꝫ sederit filius hominis ⌋Ly. quia sicut
in forma hominis iudicatus est coram pi-
lato. ita in forma humana iudicabit. sicut
dicitur Act̃.j. Hic Jesus qui assumptus ẽ
a vobis in celum sic veniet. s. ad iudicium.
quia sicut in humanitate ascendit. ita ĩ hu-
manitate descendet ad iudicium. ⌊ in sede
maiestatis sue ⌋Ly. ĩ primo em̃ aduentu se
dit in sede huilitatis. Sꝫ in scd̃o aduẽtu se
debit in sede maiestatis per manifestaꝫ po
tentiã⌊ sedebitis ⁊ vos super sedes. d. iu. d.
t. israel ⌋Aduertẽdũ hic ꝟm Ly. ꝙ iudica
re accipitur tripliciter. Uno modo princi-
paliter. sicut iudex qui profert sententiam
⁊ hoc modo solus christus iudicabit Alio
modo pro sedere in loco eminenti iuxta iu
dicem. sicut assessores iudicis. ⁊ hoc modo
apostoli ⁊ alij perfecti cum christo iudica-
bunt. Tertio modo accipitur large scilicet
sententiam iudicis approbare. et hoc mo-
do om̃es electi iudicabunt. quia sententiaꝫ
iudicis approbabunt⌊ et omnis qui reliq̃-
rit domum ⌋Gor. scilicet propriam⌊ vl̃ fra
tres vel sorores ⌋q̃tum ad ꝓpinquos nob̃
pares⌊ aut patrẽ. aut matrẽ ⌋q̃tum ad su-
periores⌊ aut vxorem ⌋q̃tum ad collatera
les.⌊ aut filios. ⌋quantum ad inferiores.

[aut agros].i.substanciaz[ꝓpter nomen meum]inuocandũ.predicandũ.defendenduz. Vñ Act.xx.dixit apl's Paulus Ego non solũ alligari sed mori paratus sum in hierusalem ꝓpter nomen dñi nostri Jesu xp̃i ⁊c̃.[centuplũ accipiet]Ly.qui bona tp̃alia ꝓ xp̃o dimiserit bona gr̃e recipiet h̃ que ita excedũt bona tp̃alia sicut centenarius numerus excedit vnitatẽ[⁊ vitã eternã possidebit].s.in futuro.

In festo purificationis Marie virginis Euãg.ꝟm Lucã.ij.

N illo tp̃e postquã impleti sunt dies purgatiõis Marie ꝟm legem moysi.tulerũt Jh̃m in ierusalem vt sisterent eum dño.sicut scriptum est in lege dñi.quia om̃e masculinum adaperiens vuluam sctũm dño vocabit̃.⁊ vt darent hostiam ꝟm quod dictũ est i lege dñi par turturum.aut duos pullos columbarum.Et ecce homo erat in hierusalẽ.cui nomen simeon Et hõ iste iustus ⁊ timoratus expectans consolationẽ israel.⁊ spũssãctus erat in eo.⁊ responsuz acceperat a spũsancto.non visurũ se mortem nisi prius videret xp̃m dñi.et venit in spũ in templum.⁊ cũ inducerent puer̃ Jh̃m parentes eius vt facerent ꝟm consuetudinem legis ꝓ eo.⁊ ip̃e accepit euz in vlnas suas.⁊ bñdixit deum.⁊ dixit.Nunc dimittis seruũ tuuz dñe ꝟm verbũ tuum in pace.Quia viderunt oculi mei salutare tuum.Quod parasti ante faciem oĩm populoruz.Lumen ad reuelationem gentiũ ⁊ gloriam plebis tue israel.

Postilla

Postquã impleti sunt dies purgationis ⁊c̃.Luc̃.ij.Historia huius euãgelij facta est anno xp̃i.j.iiij.nonas februarij.feria.v.luna.xj.inditione iiij.Ante initiũ illius euãgelij.scribit sctũs Lucas illud euangeliũ qđ lectum est in die circumcisionis.Postq̃ ꝯsumati sunt dies octo vt circciũderet̃ puer.vocatũ est nomẽ eius Jesus.quod vocatum est ab angelo p̃ usq̃ in vtero conciperet̃.Et statim sequit̃ euangelium hodiernum[Postq̃ impleti sunt dies purgationis Marie ꝟm legem moysi]Notandum ꝟm Gor.ꝙ lex purificationis Leuit̃.xij.ca.erat ꝙ mulier q̃ suscepto semine peperisset masculum immunda esset septem diebus separata a consortõ hominum.⁊ die octaua circumcideret̃ infantulus.⁊ post dictos dies.vij.maneret mulier triginta trib⁹ dieb⁹ seq̃ntibus in purificatione sanguinis sui.abstinens non a consortio hominũ.sed ab ingressu templi.⁊ sic die quadragessimo offerebat̃ infans ĩ templo ⁊ munera pro eo.Si aũt feminam peperisset immunda esset.xiiij.diebus.⁊ ĩ octuagesimo die purificabatur sine oblatione ⁊c̃.[tulerunt inq̃ Jesum].xl.die a natiuitate[in hierusalem].s.in templum parentes eius.s.Maria mater eius.⁊ Joseph pater eius putatiuus[vt sisterẽt eũ] id est offerrent vel consecrarent.vt dicit.Glo.interline.[dño sicut scriptum est in lege dñi.quia omne masculinum adaperiẽs vuluam sctũm domino vocabitur].i.primo nascens cuiusmodi erant primogeniti.[⁊ vt darent hostiam sicut scriptum est in lege domini].s.leuit̃.xij.c.[par turturum aut duos pullos columbarum.]Gor.ista erat oblatio pauperum qui nõ poterãt habere agnũ que erat oblatio diuitum.verũ tñ ipsa beata virgo p̃ciosiorem agnum.scz illum qui tollit pctã mundi obtulit.Sciendum circa hoc ꝟm Ly.ꝙ beata virgo non tenebat̃ ad ista que dicta sunt de purgatione qꝛ Leuit̃.xij.scribit̃.Mulier si suscepto semine pep̃it masculum immunda erit.vij.diebus ⁊c̃.Et ideo lex illa ligat tantuz mulieres de virili semine concipiẽtes.Qđ non habuit locum in beata virgine Maria.verum sicut eius filius circumcidi voluit ⁊ alia legalia seruare ex sua humilitate q̃uis non teneret̃.Sic beata virgo q̃ fuit humilima voluit obseruare[⁊ ecce homo erat in hierusalez]que est ciuitas sctã[cui nomẽ symeon]Ly.ex quo ptz eius fama qꝛ inter sacerdotes erat famosus ⁊ nomiatus[iustus]quo ad deũ[expectans redẽptionẽ israhel]Gor.i.in desiderio boni ꝓmissi[⁊ spũssctũs erat in eo]Ly q̃tũ ad g̃tie plenitudinẽ.qꝛ habuit speciales illuminationes ⁊ consolatões diuinas[⁊ rñsum accipit a spũsancto]Ly.in orõnib⁹ suis deuotis ad deũ[nõ visur̃ se mortẽ].Gor.id

est non se expiturũ mortem carnis| nisi pri
us videret xp̃m dñi |.i. verum messiam in
lege ꝓmissum| ⁊ venit in spũ in templũ.|
Ly.i.ꝑ reuelatõz spũssctĩ. vt videret chri-
stũ sicut fuit ei ꝓmissum| ⁊ cum inducerẽt
puerum Jh̃m parentes eius |Ly.ad faciẽ
dum ea que p̃dicta sunt s̃m legẽ| ⁊ ip̃e ac-
cepit eum in vlnas suas |Ly.cuz maximo
cordis gaudio| ⁊ bñdixit deum |grãs agẽ
do de tãto bñficio| ⁊ dixit Nũc dimitti|.s̃.
tu.dñe s̃m ꝟ.tu.i pa.Ly |.i.d̃ cetero dimit
tis me d̃ hac vita trãsire ĩ cordis quietẽ| qz
viderunt ocu.mei salu.tu. |Gor.i.xp̃m sal
uatorem.Ly.Letanter em̃ descendere vo
luit ad limbum patrũ ex quo sciebat salua
torẽ esse natum| qd̃ parasti ante faciẽ oĩuz
populoruz |Ly.i.coram oĩbus populis q̃
bus misteriũ incarnationis ⁊ redemptio-
nis p̃dicatum est ꝑ apostolos.s̃m quod di
citur in ps̃.xviij. In oẽm terrã exiuit son⁹
eorum ⁊c̃.| Lumen ad reuelationẽ genti-
um |Ly.qui prius errore tenebant̃| ⁊ glo-
riam plebis tue israel |magna est em̃ gloria
iudeis ad xp̃i fidẽ conuersis.quia christus
s̃m carnem natus est de ip̃is.

In festo cathedre sancti Petri.

Nillo tpe: Vẽit ie
sus in partes cesaree philippi ⁊c̃.
Hoc euangelium cum postilla sua quere i-
fra in festo apl̃oꝝ Petri ⁊ pauli.

In festo sancti Matthie aposto
li.Euã.s̃m Mat.xi.

Nillo tpe. Rñdens
Jesus dixit. Confitebor tibi pater
dñe celi ⁊ terre. quia abscondisti
hec a sapientibus ⁊ prudentibus ⁊
reuelasti ea paruulis. Ita pater q̃-
niam sic fuit placitum ante te. oĩa
mihi tradita sunt a patre meo ⁊ ne
mo nouit filiũ nisi pater. neq̃ p̃rez
q̃s nouit nisi filius. ⁊ cui voluerit
filius reuelare. venite ad me om̃es
qui laboratis ⁊ onerati estis ⁊ ego
reficiã vos. Tollite iugũ meũ sup
vos ⁊ discite a me qz mitis sũ ⁊ hu
milis corde. ⁊ inuenietis requiem
animabus vestris. Jugum em̃ me
um suaue est. ⁊ onus meum leue.

Postilla

Confitebor tibi
pr̃ dñe celi ⁊c̃. Mat.xj. Historia
hui⁹ euãgelij facta est anno xp̃i.xxxj.idus
decembris.luna.x.inditione.iiij Ante ini
tiũ illius euangelij scribit sctũs Mat.i eo
dem capl̃o. q̃ xp̃s dixit phariseis ⁊ iudeis
Venit em̃ Joh̃es.neq̃ manducãs.neq̃ bi
bens.⁊ dicũt demonium habet Venit fili⁹
hoĩs manducans ⁊ bibens.⁊ dicunt Ecce
homo vorax ⁊ potator vini.publicanoruz
⁊ pctõꝝ amicus. Tunc post hec verba seq̃
tur euan.hodi.| Confitebor tibi pat̃ |Ly.
i.ad gloriam tuam declaro| qz abscondisti
hec |Ly.i.misteria fidei.| a sapientibus et
prudentibus |.s.scribis ⁊ phariseis in sua
sapientia cõfidentibus.⁊ isti sunt sapiẽtes
in oculis suis sed non simpl̃r| ⁊ reuelasti ea
paruulis |Ly.i.humilibus. Et ex hoc ptz
q̃ causa ex parte credentiũ fuit eoꝝ humi-
litas que ad veram sapiam disponit.vt d̃r
ꝓuer.xj. Ubi humilitas ibi sapia. Ex par
te aũt non credentiũ fuit eoꝝ sup̃bia que ẽ
excecatiua intellectus| ita pater qm̃ sic fu-
it placitum ante te |Gor.q̃ abscondisti ab
illis ⁊ reuelasti istis| oĩa mihi tradita sũt.|
Gor.i.dominiuz super omnia| ⁊ nemo no
uit filium nisi pater |.Gor.essentialiter ple
ne ⁊ perfecte.hoc dico propter homines q̃
cognoscunt ꝑ fidem| neq̃ patrem quis no
uit nisi filius |Ly.quia christus est media-
tor dei ⁊ hominum.ideo noticia diuinorũ
ad nos deriuatur ꝑ ipsum ⁊ ideo subditur
| ⁊ cui voluerit filius reuelare |Ly.⁊ quia
dei filius est mediator dei ⁊ hominum.id̃o
secure possumus accedere ad ip̃m.vnde di
cit| venite ad me omnes qui laboratis ⁊ o-
nerati estis.⁊ ego reficiam vos |Ly.in p̃-
senti per gratiam.⁊ in futuro per gloriam.
| tollite iugum meum super vos |Ly.id ẽ
legem euangelicam.| ⁊ discite a me quia
mitis sum |Ly.nullum ledendo| ⁊ humi-
lis corde |neminem contemnendo| et inue
nietis requiem animabus vestris |scz in p̃
senti ⁊ in futuro.vnde Augu.in li.confes.
Inquietũ est cor meum donec req̃escat i te
Que q̃dẽ q̃es h̃ inchoat̃.sed in patria ꝑfici
etur.vt ptz Apocal̃.xiiij. Amodo iam dic̃
spũs vt req̃escãt a laborib⁹ suis| iuguz em̃
meũ suaue ẽ.⁊ on⁹ meũ leue |qz s̃m qd̃ d̃r.
j.Joh.v. Mãdata ei⁹ g̃uia nõ sũt. Qd̃ ex
ponens Augu.dic̃.s.amanti Vñ Rab̃.q̃d
xp̃i iugo suaui⁹.q̃d onere leui⁹.s.abstinere
a malo.bonũ velle.om̃es amare.eterna se

qui presentibus nõ capi. nolle alijs facere quod non vis pati.

In festo annunciationis Marie virginis Euãg. ſm Lucã. j.

Nillo tpe: missus ẽ angelus Gabriel a deo in ciuitatez galilee cui nomen nazareth ad virginem desponsatam viro cui nom̃ erat Joseph de domo Dauid ⁊ nomen virginis Maria. ⁊ ingressus angelus ad eam dixit. Aue gratia plena. dñs tecum Benedicta tu in mulierib⁹. Que cũ audisset turbata est in sermone ei⁹. Et cogitabat qualis esset ista salutatio. Et ait angelus ei Ne timeas Maria inuenisti em̃ gratiam apud deũ. Ecce concipies in vtero ⁊ paries filiuz ⁊ vocabis nomen eius Jhm. Hic erit magnus ⁊ filius altissimi vocabit̃ Et dabit illi dñs deus sedez dauid pr̃is ei⁹. ⁊ reg̃bit in domo iacob in eternũ. ⁊ regni eius non erit finis. dixit aũt maria ad angelũ. Qũo fiet istud quoniã virũ nõ cognosco. Et rñdens angelus dixit ei. Spũs sctũs supueniet in te. ⁊ virt⁹ altissimi obũbrabit tibi. Ideoq; ⁊ quod nascet̃ ex te sctũm. vocabit̃ filius dei. ⁊ ecce Elizabeth cognata tua ⁊ ipsa ꝯcepit filiũ in senectute sua. ⁊ hic mensis est sextus illi que vocat̃ sterilis. quia non erit impossibile apud deum omne verbum Dixit aũt Maria. Ecce ancilla dñi fiat mihi ſm verbum tuum.

Postilla

Missus ẽ ãgelus gabriel a deo ⁊c̃. Luc̃. j. Historia hui⁹ euã. facta est anno xp̃i primo vsuali. viij. kal̃. aprilis. feria. vj. luna. xv. inditione. iij. Añ initiũ illius euãgelij scribit sctũs Luc̃. i eodẽ ca. ꝙ angelus gabriel apparuit Zacharie in tẽplo dicens Ne timeas Zacharia q̃niã exaudita est deprecatio tua. ⁊ vxor tua Elizabeth pariet tibi filiũ ⁊ vocabis nomẽ eius iohes. ⁊ erit magnus corã dño. vinuz et siceram non bibet. ⁊ spiritusctõ replebit̃ adhuc ex vtero matris sue ⁊c̃. Et postmodum concepit elizabeth vxor ipsius ⁊ occultabat se mensibus. v. dicẽs. Quia sic fecit mihi dñs in diebus quibus respexit auferre opprobrium meum inter homines. In mense aũt sexto. s. a conceptu precursoris| Missus est angelus |Gor. i. nuncius vel legatus| Gabriel |vnde Beda. Gabriel fortitudo dicit̃. qꝛ illum nunciabat qui d̃ bellare dyabolũ veniebat| in ciuitatem galilee |Gor. in ciuitate concipi voluit. quia oẽs homines ad vnitatẽ superne ciuitatis vocare venit. ⁊ in habitare fecit| cui nomẽ nazareth |vt adimpleret̃ illud propheticũ Mat. ij. Quoniam nazareus vocabitur. | ad virginem desponsatam viro |Ly. hoc diuina ordinatione factum est vt desponsaret̃ añq̃ ip̃gnaret̃. Prio ex pte pueri ne ab infidelib⁹ tanq̃ illegittime natus abijceret̃ vnde di. Amb̃. super Luc̃. quid Herodi quid iudeis posset ascribi si natum ex adulterio viderent̃ psequi. Item vt puer nat⁹ a Joseph nutriretur vnde dicitur pater ei⁹ qꝛ nutricius eius fuit. Secundo ex parte matris. vt ſm Amb̃. p hoc ab infamia liberaretur. Item ſm hiero. vt virginia Joseph exhiberet̃ ministerium| cui nomen ioseph de domo dauid |ad ostendendum ꝙ xp̃s descendit de semine dauid sicut fuerat p prophetas predictum. Nam Maria et Joseph cui desponsata fuit. erant de eadẽ tribu. scilicet ipsius dauid. Jungebantur enim vt frequentius mulieres viris de tribu sua.| ⁊ nomẽ virginis Maria |Ly. ꝙ autem hic ponuntur tot nomina propria. scilicet angeli missi. virginis ad quam missus fuit. sponsi sui et loci. hoc fuit ad ostendendum certitudinez historie| ⁊ ingressus angelus ad eam |Gor. ex hoc patet ꝙ non erat foris in publico. vnde Berñ. sup missus est dicit. ꝙ ingressus in secreto cubiculo vbi clauso super se hostio orabat patrez in abscondito. Si enim conceptio precursoris fuit denunciata patri occupato in sacro officio. vt habetur Luce. j. Multo ꝓbabilius est ꝙ conceptio saluatoris denunciata fuit virgini in deuotiõe ⁊ orõne actualiter existente. imo aliqui doctores volũt ꝙ beata virgo illud dictum ꝓpheticũ actu legit. qd̃ hr̃ Esa. vij. Ecce virgo cõcipiet et pariet filium. qñ angelus ad eam intrauit.

dicēs| Aue gratia plena |. Quod exponit Hiero. in ſmone de aſſumptione. Et bene plena. quia ceteris per partes prestat gratia. Marie vero tota ſe ſimul infudit plenitudo gratie. Itē iſta gratia nō ſolum impleuit eius mentem. ſed etiam ventrē inq̄n tum ſingulari gratia dei factum eſt vt conciperet ſaluatorem| dominus tecū |Lyra. nō tantum per eſſentiā potentiā ⁊ preſentiam qualiter eſt in oīnibus rebus Nec ſolū per gratiā eo modo quo eſt in ſanctis hoibus. ſed etiam per carnis aſſumptionē .q̄a corpus deitati vnitū. fuit formatū de beate virginis purissimis guttis ſanguineis. ⁊ intra virginis viſcera latuit .ix. menſib⁹ |benedicta tu in mulieribus |Lyra. id eſt. pre omnibus mulieribus. nam ⁊ mulieres benedicentur in te ſicut viri in filio. Horra Sunt em̄ alique mulieres benedicte. quia virgines. ſed nō fecunde. Alique fecunde ſed nō virgines. ſed hec ſimul virgo ⁊ fecūda. |que cū audiſſet turbata eſt |. Ly. Beata virgo ſolita erat videre angelos. ideo de apparitione angeli nō fuit admirata vl turbata. ſed de ſalutatiōe inſolita. quia nihil mirabilius eſt vere humili q̄z ſua exaltatio. ⁊ ideo cum beata virgo eſſet humilima audiens ſalutationez tante excellentie turbata fuit nō turbatione incredulitatis. ſicut Zacharias pater Jobis baptiſte. vt dicitur Luce. j. ſed turbata fuit turbatiōe admirationis. vnde ſequitur. |turbata eſt in ſmone eius |ſcz angeli nō aūt in viſione |⁊ cogitabat q̄lis eſſet iſta ſalutatio |. Ly. quando em̄ turbata fuit virginalem verecundiam oſtendit. q aūt cogitauit de ſalutatione declarat prudentiā Marie. et ido angelus eam cōſolabatur dicens| ne timeas maria |Lyra de ſalutatione inſolita| inueniſti em̄ gratiā apud dn̄m |nō ſoluz pro te. ſed pro toto genere humano| Ecce concipies in vtero |Lyra. hec cōceptio facta ē per virtutem ſpirituſſancti intra vterū virginis corpus filij formātis| ⁊ paries filiū | Lyra. virgo permanēs in partu ſicut ⁊ in conceptu| ⁊ vocabis nomen eius ieſum |. Lyra. nō dicit impones. quia hoc nomen fuit impoſitū a deo patre ſm quod fuerat predictum a deo patre. vt habet Eſa. lxij. vocabitur tibi nomē nouū. quod os domini nominauit. Sed illud nomē fuit diuulgatum per angelum ipi marie ⁊ ioſeph Jeſus aūt interptatur ſaluator. vnde de hoc habetur Mat. j. vocabis nomē eius ieſuz Ipe em̄ ſaluū faciet populū ſuū a peccatis eorz| Hic erit magnus |q̄z magn⁹ dn̄s. vt de Ps̄. xlvij. Magnus dn̄s ⁊ laudabilis nimis. ⁊ magnitudinis eius nō eſt finis| et filius altiſſimi vocabit |. Ly. i. ipius dei q̄ ſolus eſt altiſſimus. hō em̄ altus eſt int creaturas corpales. Sed angelus altior. Deus aūt ſolus altiſſimus. vnde in Ps̄. lxij. Tu ſolus altiſſimus in oīni terra. |⁊ dabit illi dn̄s deus ſedem dauid patris eius ⁊ regnabit in domo iacob |Hoz. i. in oīnib⁹ electis quoz vniuerſitas intelligit p domuz iacob. i. familiā iacob que tota recepta eſt in populum dei| in eternū |quia ⁊ hic per gratiā ⁊ in futuro per gloriā| ⁊ regni eius nō erit finis |Lyra. xp̄s em̄ nō ſolum inq̄ntū deus. ſed etiā inq̄tū hō regnabit in eternū. nō ſoluz ſuper homies. ſed etiā ſup angelos| dixit aūt maria ad angelū. quō fiet iſtud. quoniā virū nō cognoſco |Ly. i. cognoſcere nō ppono ſm illud q̄d dicūt doctores catholici. Beata vgo anteq̄z deſpōſaret ioſeph habuit obſuantiaz caſtitatis virginalis in deſiderio non tamē expreſſe. Sed cū poſtea deo ordināte eſſet deſpōſata ioſeph qui erat in ſimili ppoſito. ſimul emiſerūt votū| ⁊ rn̄dens angelus dixit ei. ſpirituſſanctus ſupueniet in te |Ly. i. non cōcipies modo hūano. ſz diuino. q̄z nō virtute ſeminis virilis. ſz virtute ſpirituſſancti |⁊ virtus altiſſimi obumbrabit tibi |q̄z in beata virgine ſb vmbra carnis latuit virtus deitat| ideoq̄z ⁊ q̄d naſcet ex te |Hor. id eſt ex tua vera natura| ſanctū |q̄z d̄ ſancto nō naſcet niſi ſanctū| vocabit filiꝰ di |. Ly. nō adoptiuus ſicut alij. ſed naturalis |ecce elizabeth cognata tua ⁊ ipa concepit filiū in ſenectute ſua. ⁊ hic menſis eſt ſext⁹ illi que vocatur ſterilis |Ly. eius em̄ ſterilitas a tanto tēpore iam erat nota q̄ ſic vocabatur| quia nō erit impoſſibile apud deum omne verbū |. i. factū. quia dicere dei eſt facere. vnde Ps̄. cxlviij. Dixit ⁊ facta ſunt. ipe mādauit ⁊ creata ſunt| dixit autē maria. Ecce ancilla dn̄i |vnd̄ Bern̄. Que eſt hec tam ſublimis humilitas. que cedere non nouit honoribus. inſoleſcere gl̄ia neſcit. mater dei eligitur. ⁊ ancillā ſe nominat| Fiat mihi ſm verbū tuū |Ly. q̄d ſtatim factū eſt. q̄z vtute dei cōcepit filiū.

In feſto ſanctoz Philippi ⁊ ia

⁊

cobi. Euāg. ſm Joh̄em. xiiij.

N illo tpe. dixit ie-
sus discipulis suis. Nō turbet̄ cor
vestrū. creditis in deū. ⁊ in me cre
dite. In domo patris mei mansio
nes multe sunt. Siq̊ min⁹ dixissez
vobis. qꝛ vado parare vob̄ locuz.
Et si abiero ⁊ p̄parauero vobis lo-
cū. iterꝝ venio ⁊ accipiā vos ad me
ip̄m vt vbi ego suz ⁊ vos sitis. ⁊ q̊
ego vado scitis. ⁊ viā scitis. Dicit
ei thomas. Dn̄e nescim⁹ q̊ vadis.
⁊ quō possumus viā scire. Dicit ei
iesus. Ego sum via veritas ⁊ vita
Nēo veit ad p̄rez meū nisi ꝑ me Si
cognouissetis me ⁊ patrē vtiqꝫ co-
gnouissetis ⁊ amodo cognoscetis
eū ⁊ vidistis eū. dicit ei philippus
dn̄e ostēde nob̄ patrē ⁊ sufficit no-
bis. Dicit ei iesus. Tanto tpe vo-
biscū sum. ⁊ non cognouistis me.
philippe q̊ videt me videt ⁊ patrez
meū. quō tu dicis ostēde nob̄ p̄rez
nō credis qꝛ ego ī patre ⁊ pr̄ in me
est. v̄ba q̄ ego loq̊ꝛ vob̄ a meipso n̄
loquor. Pater aūt in me manens
ip̄e facit opa Nō creditis qꝛ ego in
p̄re ⁊ pater in me est. alioquin ꝓpt̄
opa ip̄a credite. Amē amē dico vo
bis. Qui credit in me opa q̄ ego fa
cio ⁊ ip̄e faciet. ⁊ maiora hoꝝ faci-
et qꝛ ego ad patrē vado. Et q̄dcun
qꝫ petieritis patrē in noīe meo hoc
faciam. Postilla

NOn turbet̄ cor
vestrū ⁊c̄. Joh̄. xiiij. Historiā hu-
ius euāgelij dixit iesus Anno eius. xxxiij.
ix. kal̄. aprilis. feria. v. luna. iiij. inditione
vj. Ante initiū illius euāgelij scribit sanct⁹
Joh̄es ꝙ petrus dixit ad iesum p⁹ cenā fa
ctā. dn̄e q̊ vadis. Rn̄dit iesus. q̊ ego vado
nō potes me modo seq̄. sequeris āt postea
Dicit ei petr⁹. q̄re nō possum te seq̄ modo.
aīam meā ꝑ te ponā. Rn̄dit ies⁹. aīam tuā
ꝑ me pones. Amē amē dico tibi. n̄ cātabit
gallus donec me ter neges. ⁊ ait discipulis
suis [Nō turbet̄ cor vr̄m] Ly. xp̄s predix
erat discipulis suis iude ꝓditionē. et petri
negationē. ⁊ suā passionē ⁊ mortē. q̄ om̄ia
erāt discipulis turbatiōis materia. Jō dic̄
[Nō turbet̄ cor vr̄m] quasi pusillanimes
effecti ꝓpter illa iā predicta [creditis in de
um ⁊ in me credite]. Ly. in q̊ ostēdit suam
deitatē [in domo patris mei māsiōes mul-
te sunt] Tho. dom⁹ patris h̄ vocat̄ gloria
celestis. in qua sunt multi grad⁹ ⁊ diuersa
p̄mia meritoꝝ. qꝛ alia est claritas sol̄. alia
lune. alia stellarū. qꝛ vnusquisqꝫ q̄ꝫto plus
deū hic diligit. tanto clari⁹ ibi deū videbit
[si q̊ minus dixissem vob̄] Ly. q. d. si in ce
lesti beatitudine esset aliq̄d min⁹ ⁊ defectu
osum dicerē vob̄ [qꝛ vado ꝑare vob̄ locū]
in passione sua aperuit nob̄ ianuā regni ce
lestis [⁊ si abiero ⁊ p̄parauero vobis locū
iterū venio] Tho. hoc fit in morte cuiusli-
bet electi. ⁊ vltimo ad iudiciū extremū. [et
accipiā vos ad meip̄m] Tho. i. introducā
in locū paratuz ⁊ in māsiones celestes. [vt
vbi ego sum] Tho. qui sum caput vestrū.
[⁊ vos sitis] qui estis mēbra mea. i. vnam
mecū gloriā habeatis [⁊ quo ego vado sci
tis] scz ad patrē [⁊ viā scitis] Ly. viaz per
quā iuit xp̄s. que fuit passio ⁊ mors ip̄ius.
[dic̄ ei Thomas. dn̄e nescim⁹ quo vadis.
⁊ quō possum⁹ viā scire. dicit ei iesus. Ego
sum via] Ly. inq̄ꝫtū hō. qꝛ oīa que gessi in
hūanitate sunt via ꝑducēs vos ad gloriā.
[veritas ⁊ vita] inq̄ꝫtū deus. qꝛ v̄itas illu
minat intellectū. ⁊ vita q̄etat ⁊ saciat desi-
deriū. vel sic ſm Tho. Ego suz via ducēs
veritas lucens. vita pascēs. vel sic Ego sū
via nō errās. veritas nō falleus. vita non
mortificans. Unde Amb̄. Ingrediamur
hāc viā. teneamus veritatē. sequamur vi-
tā [Nemo venit ad patrē nisi ꝑ me] Ly. in
me credēdo ⁊ me opē imitādo [Si cogno-
uissetis me] Ly. ꝑfecte q̄ꝫtū ad deitatē [et
patrē meū vtiqꝫ cognouissetis] qꝛ pr̄ ⁊ fili⁹
sunt vnū in deitate [⁊ cognoscetis eū amo
do] qꝛ post resurrectionē suā aperuit illis
sensum vt intelligerēt scripturas. vt habe-
tur Luc̄. xxiiij. Et extūc discipuli xp̄i ha-
buerūt pleniorē cognitionē de misterio tri
nitatis [⁊ vidistis eū] Ly. qꝛ vidēdo chri-
stum viderunt suppositū filij in quo est na-
tura diuina. que est idē q̄d pater. ⁊ sic in fi-
lio q̄dammodo patrē viderāt [dicit ei phi
lippus. dn̄e ostēde nobis patrem ⁊ sufficit
nobis] Ly. q. d. credo verbis tuis. sz p̄rez

videre desidero. Credidit em̄ Philippus q̄ pater posset videri oculis corpalibus in hac mortali vita. Ideo sequitur [Tāto tēpore vobiscū suz ⁊ nō cognouistis me] Lyra. q. d. magna ruditas est q̄ tādiu doctrinā meā audistis. ⁊ adhuc ita parum me cognoscitis ꝑm deitatē. [philippe qui videt me] Ly. ꝑm deitatē [videt ⁊ patrē meuz] Sicut em̄ pater nō videt̄ nisi cū beatitudine. sic nec filius in sua deitate. quia visio ē merces sanctoꝝ. [quō tu dicis ostēde nob̄ patrē] Ly. qꝛ oculis corpalibus nō est visibilis. [nō credis qꝛ ego in patre ⁊ pater i me est] Ly. q. d. istd̄ debes credere ⁊ sufficit tibi ad salutē [verba que ego loquor vobis a meip̄o nō loquor]. i. ab hūanitate tātum. sed deitate. [pater aūt in me manens ip̄e facit opa] Lyra. filius em̄ ⁊ pater sunt vnū in virtute opatiua. ex qua fiebāt opa miraculosa. [nō creditis qꝛ ego in patre et pater in me est] Tho. p idemptitatē essentie ⁊ tamē distinctus p̄sonaliter [alioquin ꝓpter opa ip̄a credite] Ly. q. d. si v̄ba nō inducūt vos ad credendū opa miraculoꝝ nature virtutē trāscendētia debēt vos ad hoc inducere [Amē amē dico vobis. q̄ credit in me. opa que ego facio ⁊ ip̄e faciet]. Tho. i. similia in genere. qꝛ sicut ego curaui infirmos ⁊ suscitaui mortuos. sic ⁊ ipse suscitabit. ⁊ sic de alijs. [⁊ maiora hoꝝ faciet] Ly. hoc patet. Primo qꝛ plures conuersi sunt ad fidē per p̄dicationē apostolorū q̄ꝫ per p̄dicationē xp̄i. qꝛ p eos cōuersa est multitudo gentiū. p predicationē autez xp̄i pauci iudeoꝝ. Itē apl̄i predicabāt omnibus linguis. vt hr̄ Actu. ij. Christus autē predicabat in vna sola lingua scz hebraica. Secūdo i miraculis. qꝛ apl̄i maiora miracula fecerūt. Magnū em̄ reputatū fuit q̄ infirmi sanabant̄ ad tactū fimbrie vestimentoꝝ xp̄i. vt hr̄ Marc̄. vj. Sed maius videt̄ q̄ ad tactū vmbre petri sanabantur infirmi. vt patet Act. v. Itē xp̄s tres mortuos suscitauit. sed andreas simul ⁊ semel quadraginta viros sb̄mersos suscitauit vt habet̄ in legenda sua [qꝛ ad patrē vado]. Tho. vt assistā vultui dei p vobis [⁊ si q̄d petieritis patrē in noie meo]. Tho. pertinens ad salutē. Nā nomen eius est iesus q̄ saluator interpretat̄ [hoc faciā] Tho. in q̄ ostendit q̄ habet eandem ptātem cum p̄re [hoc faciam] Lyra. scilicet eadem virtute qua ⁊ pater.

In festo inuentionis sancte crucis.

In illo tempe. Erat homo ex phariseis nicodem⁹ noīe ⁊c̄. Hoc euangeliū cum sua postilla quere ante in festo trinitatis.

In festo sancti Joh̄is ante portam latinam.

In illo tēpore dixit iesus petro sequere me. cōuersus. ⁊c̄. Hoc euāgeliū cū sua postilla quere ante in festo sancti Joh̄. euāge.

In festo sancti Johannis baptiste. Euāge. ꝑm Lucā. j.

In illo tempore Elizabeth impletū est tempus pariendi ⁊ peperit filiū. Et audierūt vicini ⁊ cognati eius. qꝛ magnificauit dn̄s misericordiā suā cū illa. ⁊ congratulabātur ei. Et factū est in die octauo venerūt circūcidere puerū ⁊ vocabāt eū noīe p̄ris sui zachariam. ⁊ rn̄dens mater eius dixit Nequaq̄ꝫ. sed vocabit̄ Johānes. Et dixerūt ad illam. qꝛ nemo est in cognatione tua qui vocet̄ hoc nomine. Innuebāt aūt patri eius. quez vellet vocari eū. ⁊ postulās pugillarē scripsit dicēs Johānes est nomen eius. ⁊ mirati sunt vniuersi. Aptum est aūt ilico os eius ⁊ lingua eius ⁊ loquebat̄ benedicēs deū Et factus ē timor sup oēs vicinos eoꝝ. ⁊ sup om̄ia mōtana iudee diuulgabātur oīa verba hec. Et posuerūt om̄es qui audierāt in corde suo dicentes. Quisputas puer iste erit. etem̄ manus dn̄i erat cuz illo ⁊ Zacharias pater eius impletus est spiritusancto. ⁊ prophetauit dicens. Benedictus dominus deus israel quia visitauit ⁊ fecit redemptionem plebis sue.

Postilla

Elizabeth ipletū est tempus pariēdi. Luce. j. Hīstoria huius euangelij facta est Anno christi p̄mo vsuali. viij. kal. iulij. feria. vj. luna xvij. inditione. iij. Ante initiū illius euangelij scribit sanctus Lucas in eodē cap̄. q̄ postq̄ maria cōcepit iesuz xp̄m. Exurgēs maria abijt in mōtana z intrauit in domuz zacharie z salutauit elizabeth. z mānsit cuz ea tribus mensibus. Vnz in mense sexto a conceptione Johānis venerat Maria ad elizabeth. z in mense nono natus est iohānes. vnde hic dicitur. Elizabeth impletū est tp̄s pariendi Ly. scz nouē mensiū. et peperit filiū sicut p angelum fuerat p̄dictū z audierūt vicini Ly. i. illi qui erant ei cohabitātes z cognati eius qui erāt ex eius cōsanguinitate z affinitate qz magnificauit dn̄s misericordiā suā cum illa Ly. id est magnā misericordiā fecit et. auferendo sterilitatis opp̄obriū z dando ei tantū z talem filiū sic annūciatū mirabiliter. z cōceptū supnaturaliter z cōgratulabantur ei fm q̄d dixerat angelus zacharie Multi in natiuitate eius gaudebūt. z factū est die octauo scz a natiuitate p̄cursoris venerūt circūcidere puez sicut p̄cepit Genes. xvij.. z qz in circūcisione imponebāt tūc nomē sicut modo imponit in baptismo Ideo subdit z vocabāt eū noie patris sui Zachariā Ly. qz istud fuit antiquitus satis cōmuniter obs̄uatū. z adhuc obseruat frequēter maxime in magnis personis. q̄ filius p̄mogenitus noiatur noie p̄ris. z respondens mater eius dixit nequaq̄ scz vocabit zacharias sz vocabit iohānes. Lyra. hoc em̄ sibi a deo fuit reuelatum. qz a marito nō didicit cuz factus esset mutus anteq̄ rediret ad eam de tēplo. z dixerūt ad illam. quia nemo est in cognatione tua qui vocetur hoc nomine scz iohānes. Lyra. cognatio hic ꝓpinquitas generis vocatur. de qua nullus sic fuerat vocatus. s. de cognatione elizabeth vel mariti eius. Innuebant aūt patri eius quez vellet vocari eū scz per signa visibilia. Ex quo patet q̄ zacharias nō tantū fuit mutus sed etiā surdus. Si em̄ potuisset intelligere v̄ba queī uissent ab eo per verba z nō per talia signa z postulans pugillarem id est tabulā ad scribendū scripsit dicēs. Johānes est nomen eius. z mirati sunt vniuersi. Gor. de cōuenientia inter patrē z matrē q̄tum ad pueri nominationē Apertum est aūt ilico os eius Gor. non per moram. quia nescit tarda molimina spiritussancti gratia. Vnde Amb. Soluit fides linguā quā incredulitas ligauerat z factus est timor magnus super oēs vicinos eor Ly. id est admiratio magna vel timor dei qui sic mirabiliter puniuerat zachariā z liberauerat z super oīa mōtana iudee diuulgabant omnia verba hec Lyra. quia facta insolita z mirabilia libentius narrātur. z posuerūt oēs qui audierāt in corde suo Ly. quia talia magis memorie cōmendant dicētes quis putas puer iste erit q. d. valō magn⁹ erit. et em̄ manus dn̄i erat cū illo. Ly. id est virtus dei opatiua miraculorum in eius annūciatione. ꝓceptione. z natiuitate ostē sor. ex quibus rationabiliter concludebatur magnitudo pueri futura coram deo. sicut p̄dictum est ab angelo zacharie patri eius. Erit em̄ magnus cor̄ dn̄o z zacharias pater eius impletus est spiritussancto z pphetauit dicens. Benedictus dn̄s de⁹ israel. quia visitauit Gor. dn̄s iesus genⁿ humanū in sua incarnatione visitauit. et fecit redemptionem in sua passione. Ps̄. cxxix. Copiosa apud eū redēptio. plebis sue israel.

In festo visitationis btē marie v̄ginis. Euāge. fm Lucā. j.

In illo tempe Exurgēs aūt maria abijt in mōtana cuz festinatione in ciuitatem iuda z intrauit in domū Zacharie z salutauit elizabeth. Et factuz est vt audiuit salutationē marie elizabeth. exultauit infans in vtero ei⁹. z repleta est spiritussancto elizabeth z exclamauit voce magna z dixit. Benedicta tu inter mulieres. z benedictus fructus vētris tui. z vnde mihi hoc vt veniat mater dn̄i mei ad me. ecce em̄ vt facta est vox salutationis tue in auribus meis. exultauit in gaudio infans in vtero meo Et beata que credidisti. qm̄ perficientur in te que dicta sunt tibi a domino Et ait Maria. Magnificat

aia mea dñm. Et exultauit spiritꝰ meus in deo salutari meo.

Postilla

Exurgẽs maria abijt in mõtana ꝛc̃. Lu. j. Historia huius euãgelij facta est anno christi. j. vsuali. ij. nonas aprilis. feria. ij. luna. j. inditione. iij. Et reuersa est in domũ suam anno christi vbi supra. iij. nonas iulij. sabbato. luna. iiij. inditione. iij. Ante initiũ illiꝰ euãgelij scribit sanctus Lucas qñ angelus in annũciatiõe dñi dixit ad mariã matrẽ xp̃i. ꝛ ecce elizabeth cognata tua ꝛ ip̃a cõcepit filiũ in senectute sua. ꝛ hic est mens̃ sextus illi que vocat̃ sterilis. qꝛ nõ erit ĩpossibile apud deũ om̃e verbũ. Dixit aũt maria Ecce ancilla dñi fiat mihi s̃m verbũ tuũ. ꝛ discessit ab ea angelus. ꝛ statiz sequit̃ [Exurgens maria] scz de loco in quo erat quãdo angelus ad eam venit [abijt in montana] Ly. qꝛ locꝰ vbi habitabat zacharias erat altior q̃ galilea a qua recessit maria [cũ festinatione] Ly. vt ostẽderet ꝙ virgo ñ debet morari in loco publico nec ibi cõtrahere colloq̃a [in ciuitatẽ iuda] j. i. hierl̃m. [et salutauit elizabeth] Ly. qꝛ erat hũilima et qꝛ ad eius obsequiũ venerat [ꝛ factũ est vt audiuit salutationẽ marie elizabeth. exultauit infans in vtero eius] Glosa sicut illa aduentũ marie. sic iste aduentũ dñi sensit. Gor. ecce q̃ magne v̄tutis est beate virginis salutatio. qꝛ ꝯfert gaudiũ. ꝯfert ꝛ spiritum sanctũ. ꝯfert ꝛ reuelationẽ secretorum diuinoꝝ. ꝯfert ꝛ ꝓphetie actũ. Et iõ certe libẽter salutãda est ꝓpter reuelationis lucrũ. Bene ergo maria potuit ore salutare. que salutẽ habebat in ventre ꝛ in corde [ꝛ repleta ẽ spũ sancto elizabeth ꝛ exclamauit voce magna] Ly. ista magnitudo vocis ĩtelligenda est tam rõne deuotionis q̃ soni exterioris [Benedicta tu inter mulieres]. id est. sup oẽs mlieres [ꝛ benedictꝰ fructꝰ ventris tui] Vñ in Ps̃. cxvij. Benedictꝰ qui venit in noĩe dñi deus dñs ꝛ illuxit nobis [ꝛ vnde mihi hoc vt veniat mater dñi mei ad me] Ly. ista em̃ nõ poterat scire nisi ꝑ reuelationẽ spiritussancti. [ecce em̃ vt facta est vox salutationis tue in auribꝰ meis. exultauit ĩ gaudio infans ĩ vtero meo]. Ly. elizabet per spiritũ sanctũ cognouit ꝙ illa exultatio fuit ꝓpter p̃ntiam dñi in vtero virginali [ꝛ beata que credidisti] Lyra quia per assensum fidei ꝯcepit [quoniã ꝑficient̃ in te que dicta sunt tibi a dño] Ly. ꝑ angelũ nunciantẽ [ꝛ ait maria. Magnificat aĩa mea] Ly. nõ tãtũ labia mea [dñz] cui debet̃ laus ꝛ honor [ꝛ exultauit] Gorra. nõ pigritauit. vt patet. Abacuc. iij. Exultabo ĩ deo ih̃u meo [in d̃o]. nõ in mũdo. vnde Ps̃. lxxvj. Renuit consolari anima mea memor fui dei ꝛ delectatus sum [salutari meo] qui est meus ꝓprius filius ꝑ generationẽ ꝛ saluator omniũ ꝑ suã passionẽ

In festo sancti Petri apostoli. Euãge. s̃m Math. xvj.

In illo tpe. Venit iesus in partes cesarie philippi. ꝛ ĩterrogabat discipulos suos dicẽs Quẽ dicũt hoĩes esse filiũ homĩs. At illi dixerũt. Alij iohãnẽ baptistam. alij aũt heliã. alij vero hieremiã. aut vnũ ex ꝓphetis. Dicit illis iesus. Vos aũt quẽ me esse dicitis. Rñdẽs simon petrꝰ dixit. Tu es christus filius dei viui. Rñdẽs aũt iesus dixit ei. Beatus es simõ bariona. qꝛ caro ꝛ sanguis non reuelauit tibi. sed pater meus qui in celis est. ꝛ ego dico tibi. qꝛ tu es petrus ꝛ super hãc petram edificabo ecclesiã meã. ꝛ porte inferi nõ p̃ualebũt aduersus eã Et tibi dabo claues regni celoꝝ. ꝛ q̃dcũq̃ ligaueris sup terrã erit ligatuz ꝛ in celis. ꝛ q̃dcũq̃ solueris sup terrã erit solutũ ꝛ in celis.

Postilla

Enit iesus in ꝑtes cesarie ꝛc̃. Mat. xvj. Historia huius euangelij facta est Anno xp̃i. xxxij. iiij. kaleñ. augusti. feria. iiij. luna. xij. inditione. v. Ante initiũ illius euãgelij scribit sanctus Mat. in eodem capl̃o. ꝙ xp̃us dixit discipulis suis. Cauete a fermẽto phariseoꝝ ꝛ saduceoꝝ. at illi cogitabãt inter se dicẽtes. qꝛ panes nõ accepimus. Sciẽs autẽ iesus dixit. quid cogitatis inter vos modice fidei. quia panes nõ habetis. Nondũ intelligitis. neq̃ recordamini quiq̃ panuz

114

ꝛ quicꝫ miliū hominū. ꝛ q̄t cophinos sum
psistis. necꝫ septē panū ꝛ q̄ttuor milia ho-
minū. ꝛ q̄t sportas sumpsistis. quare nō in
telligitis. qꝛ nō de pane dixi vobis. Caue-
te a fermēto phariseoꝝ ꝛ saduceoꝝ. Tunc
intellexerūt qꝛ nō dixerat cauēdū a fermē-
to panū. sꝫ a doctrina phariseoꝝ ꝛ saduce-
oꝝ. Tūc statim sequit euāgeliū hodiernū
¶ Venit iesus in partes cesarie philippi ¶.
Ly. Cesaria philippi est ciuitas i terminis
iudee. quā philippus filius herodis inno-
uauit ꝛ reedificauit. que antiq̄tus dicta est
lachis. sꝫ postmodū noiauit eā cesariaꝫ in
honorē tyberij cesaris q̄ dedit ei quartam
partē regni. vt dic̄ Joseph⁹. Dicit̄ etiā ce-
saria philippi ad differētiā alterius ciuita-
tis q̄ dr̄ cesaria palestine. vbi cornelius cē-
turio mansit. vt patet Act. x. ¶ Interroga-
bat discipulos suos ¶ Ly. nō ignorās quid
crederēt vel q̄d rñderēt. sꝫ vt eoꝝ fideli cō-
fessione cōuenientius solidarentur in fide.
¶ quē dicūt hoies esse filiū hois ¶ Ly. i. tur-
be vulgares. qꝛ de ipo erāt varie opiniões
in populo ¶ At illi dixerūt. alij iohānem ba
ptistā ¶ cuius opinionis fuit herodes ꝛ sui
sequaces. vt pꝫ Mat. xiiij. Audiuit hero
des famā iesu. ꝛ ait pueris suis hic est Jo-
hānes baptista ipe surrexit a mortuis. Et
ideo vtutes opantur in eo. ¶ alij aūt heliā ¶
ppter zelū vitatis ¶ alij vo hieremiā ¶ ppt
patientiā in aduersis ¶ aut vnū ex pphet ¶
sc̄z heliseū ppter excellentiā sapiētie ¶ vos
aūt quē me esse dicitis ¶ Ly. q. d. Si alij er-
rāt opinione falsa vos tñ nō debetis erra-
re q̄ tamdiu mecū fuistis. ꝛ meā doctrinaꝫ
frequēter audiuistis. ꝛ miracula tāta vidi
stis ¶ rñdēs petr⁹ dixit ¶ Ly. petr⁹ tāq̄ ꝑn-
cipalis inter alios p se ꝛ pro alijs dedit re-
sponsum ¶ tu es xp̄s ¶ Ly. q̄ interp̄tat vn-
ctus ꝛ sic ꝓfitet eius hūanitatē ¶ filius dei ¶
sc̄z naturalis ꝛ nō adoptiuus sicut alij. Et
p ꝓsequēs eiusdē nature cuꝫ deo pr̄e. ꝛ sic
ꝓfitet vitatē diuine nature ꝛ hūane in eo-
dē suppositō ¶ viui ¶ hoc addit ad differen-
tiā illoꝝ q̄ colebātur tanq̄ dij a gētilibus.
vt hercules ꝛ iupiter. ꝛ sic de alijs. ¶ rñdēs
aūt iesus dixit. Beat⁹ es simon bariona ¶.
id est. filius iohānis. vñ hiero. dicit q̄ de
beret dicit bariohāna. Bar em̄ idem est q̄
filius iohāna quasi filius iohānis. ꝟm illō
Joh. xxj. Simon iohā. dili. me pl⁹ his. sed
scriptoꝝ vicio deprauatū est. dr̄ aūt h. Be
atus es simon bariona. qꝛ sc̄z confessio ve-
re fidei ducit ad beatitudinē ¶ qꝛ caro ꝛ san
guis nō reuelauit tibi ¶ Ly. i. homo morta-
lis nō docuit te istā veritatē ¶ sꝫ pr̄ meus ¶.
ꝛ p ꝓsequēs tota trinitas. qꝛ indiuisa sunt
opa trinitatis ¶ ꝛ ego dico tibi qꝛ tu es ꝑ-
trus ¶ Ly. i. confessor vere petre q̄ est xp̄s.
¶ ꝛ sup hāc petrā ¶ quā cōfessus es. i. super
christū ¶ edificabo ecclesiā meā. ꝛ porte in-
feri ¶ .i. ꝑsecutiones tyrānoꝝ ꝛ insult⁹ et tē-
ptationes spirituū immūdoꝝ ¶ nō p̄euale-
būt aduersus eā ¶ a vera fide ꝑuertēdo. ¶ ꝛ
tibi dabo claues regni celoꝝ ¶ Ly. iste cla-
ues nō sunt materiales. sꝫ ptās spiritualis
que duplex est. Una est potestas spūalis.
discernendi peccatū a non peccato sicut in
veteri lege sacerdotes iudicabant inter le-
brā ꝛ nō lepraꝫ. Alia clauis est potestas ad-
mittendi ad regnū vel excludendi ꝟm veꝝ
iudiciū p̄habitū. qꝛ debēt indigni exclu-
di ꝛ digni recipi. ¶ ꝛ quodcūq̄ ligaueris ¶
Gor. claue nō errāte ¶ sup terrā ¶ Ly. sc̄z cū
debito vsu clauiū ¶ erit ligatuꝫ ꝛ in celis. et
quodcūq̄ solueris sup terrā erit solutuꝫ et
in celis ¶ .i. deus illud approbat in celis.

In festo sancte Margarete.

In illo tēpore. dixit iesus discipulis suis parabolā hāc. Simile est regnū celoꝝ thezauro absco. ꝛc. Hoc euāgeliū cum sua postilla quere infra in cōmuni sanctoꝝ de virginibus.

In festo sancte Marie magdalene. Euāge. ꝟm Lucā. vij.

In illo tempe. Rogabat iesuꝫ quidā phariseus. vt māducaret cū illo. Et ingressus domū pharisei discubuit. Et ecce mulier que erat in ciuitate peccatrix vt cognouit q̄ iesus accubuit in domo pharisei. attulit alabastrū vnguenti ꝛ stās retro secus pedes eius lacrimis cepit rigare pedes ei⁹. ꝛ capillis capitis sui tergebat ꝛ osculabat pedes eius ꝛ vnguento vngebat. Videns aūt pharisеus qui vocauerat ipm. ait intra se dicēs. hic si esset ꝓpheta sciret vtiq̄ que ꝛ q̄lis est mulier que tangit eū qꝛ peccatrix est. Et rñdens iesus dixit ad

illũ. Simon habeo tibi aliq̃d dicere. at ille ait. Magister dic. Duo debitores erãt cuidam feneratori. vn⁹ debebat denarios quingẽtos ⁊ ali⁹ quinq̃ginta nõ habentib⁹ illis vnde redderẽt donauit vtrisq̃ q̃s ergo eũ plus diligit. Rñdẽs symon dixit. estimo q̃ is cui pl⁹ donauit. at ille dixit ei recte iudicasti ⁊ ꝯuersus ad mulierẽ dixit simoni vides hãc mulierez. intraui in domũ tuã aquã pedib⁹ meis nõ dedisti. hec aũt lacrimis rigauit pedes meos ⁊ capillis suis tersit. osculuz mihi nõ dedisti. hec aũt ex q̃ intraui nõ cessauit osculari pedes meos oleo caput meũ nõ vnxisti. hec autẽ vnguẽto vnxit pedes meos propter qd̃ dico tibi. remittũtur ei peccata multa qm̃ dilexit multũ. Cui aũt minus dimittit̃. minus diligit Dixit aũt ad illã. remittuntur tibi pctã tua. ⁊ ceperũt qui simul accũbebãt dicere intra se. q̃s est h̃ q̃ etiam pctã dimittit Dixit aũt ad mulierem. Fides tua te saluam fecit. vade in pace. Postilla.

Rogabat iesum quidam phariseus. ⁊c̃. Luce. vij. Mat. xxvj. Marci. xiiij. Joh. xij. Historia huius euãgelij facta est anno xp̃i. xxxj. ij. idus decẽbris. feria. vj. luna. xiiij. inditione. iiij. Ante initiũ illius euangelij scribit sanctus lucas in eodẽ capl̃o. q̃ xp̃us dixit phariseis ⁊ scribis. Venit em̃ iohãnes baptista neq̃ mãducãs panẽ neq̃ bibens vinũ. ⁊ dicitis demoniũ habet. venit fili⁹ hominis mãducãs ⁊ bibẽs. ⁊ dicitis. ecce hõ vorator ⁊ bibẽs vinũ. amicus publicanoꝝ ⁊ peccatoꝝ. Et tũc sequitur euãgeliũ hodiernũ| Rogabat iesuz quidã phariseus vt manducaret cũ illo ⁊ ingressus domũ pharisei discubuit |Ly. legit̃ aũt christũ manducasse cũ peccatoribus vt eos ad penitentiã iduceret. vt hr̃ Mat. ix. Itẽ cũ amic| ⁊ familiaribus vt eoꝝ deuotionẽ augmentaret. vt dr̃ Joh. xj. de martha ⁊ maria magdalena. Itẽ cum cognatis pauperib⁹. vt eoꝝ inopiã suppleret. vt hr̃ Joh. ij. de nuptijs vbi deficiente vino xp̃s aquã conuertit in vinũ. Itẽ cum phariseis sup̃bientib⁹ vt eoꝝ sup̃biã ꝯfutaret ꝓut hic habet̃. vt videbitur in prosequẽdo | ⁊ ecce mulier |. Gor. scz maria magdalena. sed nõ nominatur hic. quia adhuc erat in statu culpe. s̃m opinionem hominũ| que erat in ciuitate |. Lyra. vbi multi homines sunt. ex quo conuincitur q̃ multos attraxerat ad peccatũ. | peccatrix |. Ly. sed iã de peccatis plene ⁊ perfecte contrita| vt cognouit q̃ iesus |id est saluator| accubuisset in domo pharisei attulit |scz statim| alabastrum vnguenti | id est vas alabastrum vnguento plenum. | ⁊ stans retro |Lyra. quia pre verecũdia sui peccati non audebat se anteponere| lacrimis cepit rigare pedes eius |Lyra. ex q̃bus patet magnitudo contritiõis. ex quo tantum fleuit q̃ potuit lauare pedes vni⁹ hominis nudis pedibus incedentis. | ⁊ capillis capitis sui tergebat |Ly. quibus ante ad compositionem vultus eius abusa fuerat| ⁊ osculabat̃ pedes eius | vt totũ s̃uiret in penitentia. quicquid ex se deũ contẽpserat in culpa. s̃m qd̃ dicit Greg⁹. | ⁊ vnguẽto vngebat |Lyra. ad refrigeriũ caloris ⁊ mitigationẽ doloris ex labore itineri|. Unde Greg⁹. vnguentuz qd̃ sibi turpiter exhibuerat. hoc iam deo laudabiliter offerebat| vidẽs autem phariseus |Gor. ad p̃dictam mulierem plorantem nec cõpatiẽs | ait intra se |scz occulte contra hospitẽ suum murmurando| dicens. hic si esset propheta |verus sciens occulta. | sciret vtiq̃ que ⁊ qualis est mulier |Gorra. que est in persona ⁊ qualis in vita. | quia peccatrix est |⁊ non deberet se tãgi permittere ab ea | ⁊ respondẽs Jesus |Gorra. scz cogitationi eius que soli deo nota est. in quo ostẽdit se plusq̃ prophetã. Unde. Ps̃. xciij. Dominus scit cogitationes hominum| simon habeo tibi aliquid dicere. at ille ait. magister dic. Duo debitores erant cuidam feneratori |Gor. sensus litteralis planus est mistice fenerator iste deũ significat. qui ꝓ culpa momentanea penam eternam exigit et pro donis gratiarum exigit meritum bonoruz operum. | Duo debitores |Gorra. duo status peccatorum| erant cuidam feneratori |id est. deo| vnus debebat denarios quingentos ⁊ ali⁹ quinquagita |scz q̃

plus peccauerat| nō habētibus illis vnde redderēt |qz nullus pctōz a debitis p̄t absolui ppz̄ijs viribus absq; gr̄a. vt pz Joh. xv. sine me nihil potestis facere.| donauit vtrisq; |.i. ꝺdonauit| q̄s ergo eū plus diligit. rn̄dēs simon dixit. estimo qz is cui plꝰ donauit |.i. ꝺdonauit relaxādo| at ille dixit. recte iudicasti |qz sicut dicit Greg. Cū crescūt dona crescūt z rōnes donoz| z cōuersus ad mulierē |Goz. p misericordiaz. deus em̄ a pctōribꝰ auertit faciē suā. Sm illud Deut. xxxij. abscōdā faciē meā ab eis. sed ad penitētes se ꝙuertit. vt patz Zach. j. ꝙuertimini ad me z ego ꝙuertar ad vos. |dixit simoni. vides hāc mulierē. intraui i domū tuā. aquā pedibus meis ñ dediſti |. Ly. qui tamē erāt lutosi seu puluerizati eo q̄ sine calciamētis incedebat| hec aūt lacrimis rigauit pedes meos z capillis suis tersit. osculū mihi nō dediſti |Ly. qꝺ est amicicie signū| hec aūt ex quo intraui nō cessauit oscularī pedes meos |q.ꝺ. nō solū vnū osculū dedit mihi sꝫ multiplex| oleo caput meū nō vnxiſti |Goz. qꝺ solet fieri in signū leticie z hilaritatis. Sm illud ps̄. xliij. vnxit te deus deus tuꝰ oleo z̄c. | ppter qꝺ dico tibi. remittūtur ei pctā multa |scz mulieri penitēti| qm̄ dilexit multū |.j. Pet. iiij. Caritas operit multitudinē pctōz. vt pz Prouerb. x. vniuersa delicta operit charitas| cui aūt minus dimittit minꝰ diligit |. Ly. remissio em̄ culpe aut nulla est. aut totalis simul. sed remissio pene fit p partes z nō tota simul de cōmuni cursu. licet aliquādo fiat tota simul ppt̄ feruorē penitētis et ex libertate dei. z hoc in ppōsito i hac mulierе. ido sequit| remittūtur tibi pctā tua | Ly. nō solū q̄tū ad culpā. sed etiā q̄tū ad penā ex vehemēti amore dei z horore peccati p̄teriti. Goz. z ponit hic pñs p p̄terito| remittūtur |.i. remissa sunt. | z ceperūt qui simul accūbebāt dicere intra se. q̄s est hic q̄ etiā pctā dimittit |Ly. ꝟ dicebant q̄a videbāt tm̄ hūanitatē exteriꝰ apparentez. sed ignorabāt deitatē interiꝰ latētē. q̄ pctā pōt dimittere| dixit aūt ad mulierez fides tua |Goz. i. fides tibi a deo infusa| saluam te fecit |Unde Beda. fides te saluā fecit. qz qꝺ petijt posse se accipe ñ dubitauit| vade in pace |Goz. i. in quiete z a cessatione a vicijs. vt patet Ro. v. iustificati ex fide pacem habeamus.

In festo sancti Jacobi apostoli

Euāge. Sm Math. xx.

In illo tpe. Accessit ad iesum matēr filioz zebedei cū filijs suis adorās z petens aliq̄ꝺ ab eo. qui dixit ei. q̄ꝺ vis. ait illi. Dic vt sedeāt hi duo filij mei. vnus ad dexterā tuā z alius ad sinistrā tuam in regno tuo. rn̄dens aūt iesus dixit. nescitis q̄ꝺ petatis. potestis bibere calicē quē ego bibitur⁹ suz. dicūt ei. possum⁹. ait illis calicē quidē meū bibetis. Sedere aūt ad dexterā meā vel sinistrā nō est meuz dare vobis. sed quibus paratū est a patre meo.

Postilla

Accessit ad iesuz mater filioz zebedei z̄c. Mat. xx. Mar. x. Luc. xxij. Hystoria huius euāgelij facta est anno christi. xxxiij. xvij. kaleñ. aprilis. feria. iiij. luna. vj. inditiōe. vj. Ante initiū illius euangelij scribit sanctus matheus in eodē cap̄lo. Ascendens iesus hierosolimā. assumpsit. xij. discipulos suos secreto z ait illis. ecce ascendimus hierosolimā. z filius homis tradet̄ p̄ncipibus sacerdotū z scribis. z ꝺemnabunt eū morte et tradent eū gentibus ad illudendū z flagellandū z crucifigendū z tertia die resurget. Tunc statim sequit̄ euāgeliū hodiernum. |Accessit ad iesum |Ly. iudei estimabant christū p ppbetas p̄missum regnaturū tēporaliter in hierl̄m. quia scripturas de regno christi corpaliter intelligebāt. z iō regnū ablatū a iudeis p romanos. credebāt sibi restituendū p christum. ppter qꝺ dicebant christo. Actu. j. dñe si in tpe hoc restitues regnū israel z̄c. z hoc Jac. z Joh. filij zebedei z mr̄ eoz audiētes xp̄m post morte tertia die resurrecturū. crediderūt ipsuz immediate post resurrectionē regnaturū i hierl̄m tpaliter. z iō cupiētes ei esse collaterales p̄ ceteris. qz erāt ei⁹ cognati informauerūt matrē suā de petitione sequēti z hoc est qꝺ ḃ dr̄. tūc audita resurrectiōe xp̄i futura| accessit ad iesuz mr̄ filioz zebedei cū z̄c. |Ly. nō em̄ p̄mo petijt in speciali. sꝫ tātū in generali. vt ꝙcessione facta in generali. p̄mo postea nō posset sibi denegare i speciali| qui dixit ei q̄ꝺ vis |Ly. nō querit vt

inscius. sed vt petitio sua cõueniẽtius ostẽ
datur irrationabilis. ait illi. dic vt sedeãt
hi duo filij. ꝛc. Lyra. i. sint tibi collate-
rales ꝛ maiores in regno tuo post te. quod
quidẽ regnũ credebãt tpale vt dictum est.
nõ ẽ mirũ si talia apli credebãt ꝛ appetebãt
qui adhuc carnales erãt ꝛ nõdum illumia
ti perfecte nec cõfirmati p gratiã spiritus-
sancti. rñdens aũt iesus dixit. nescitis q̃d
petatis Ly. rñdit filijs ꝛ nõ matri. q̃ scie-
bat eã missam a filijs ꝛ informatã de petiti
one faciẽda p eis. potestis bibere calicez
quẽ ego bibiturus sum Ly. id est sustine-
re mortẽ ignominiosam ꝛ crudelem. quaz
ego passurus sum. ꝛ per quã debeo venire
nõ ad regnũ tpale vt creditis. sed eternuz.
dicũt ei possum⁹ Ly. loquũtur sicut in-
expti ppie fragilitatis quod patuit p effe
ctũ q̃ in passione xp̃i fugerunt pretimore
mortis ait illis. calicẽ quidẽ meũ bibetis
id est passiones p me sustinebitis. Ly. q̃a
Jacob⁹ ppter xp̃m ab herode occisus est.
vt hr̃ Actuũ. xij. Johãnes in doliũ feruen
tis olei ppter xp̃m missus est. insuper fuit
etiã missus in exiliũ ppter xp̃m. ꝛ sic patu
it q̃ habuit pmptã voluntatẽ moriendi p
pter xp̃m. sedere aũt ad dexterã meã vel
sinistrã nõ est meũ dare vobis. Ly. in illo
statu in quo estis. i. nõduz hũili atis ꝛ car-
nalibus sz quib⁹ paratũ est a patre meo.
Ly. vere hũilibus ꝛ spũalia sapiẽtibus.

Vincula petri.

Illo tpe. Venit

iesus in partes cesarie philippi ꝛc.
Hoc euãgeliũ cũ sua postilla quere ante in
festo sancti Petri ꝛ Pauli apl̃oꝝ.

In inuẽtione sancti Stephani.
Euãgeliũ ꝑm Math. v.

Illo tẽpore. dixit

iesus discipulis suis. Vos estis sal
terre. Q̃ si sal euanuerit. in quo sa-
liet. ad nihiluz valet vltra. nisi vt
mittat foras ꝛ conculcetur ab homi
nibus. Vos estis lux mũdi. Non
potest ciuitas abscondi supra mon
tẽ posita. neq; accendunt lucernaz
ꝛ ponũt eam sub modio. sed super
candelabrũ vt luceat oĩbus q̃ in
domo sunt. Sic luceat lux vestra
coraꝫ hominibus vt videãt opa ve-
stra bona. ꝛ glorificẽt patrẽ vestrũ
qui in celis est. Nolite putare quo
niã veni soluere legẽ aut pphetas
nõ veni soluere sed adiplere. Amẽ
quippe dico vobis donec transeat
celũ ꝛ terra. iota vnũ aut vn⁹ apex
nõ preteribit a lege donec oĩa fi-
ant. qui ergo soluerit vnũ de man
datis istis minimis ꝛ docuerit sic
homines minimus vocabit̃ in re-
gno celoꝝ. qui aũt fecerit ꝛ docue
rit hic magnus vocabit̃ in regno
celoꝝ.

Postilla

Vos estis sal ter

re Math. v. Marc. ix. Lu. xiij.
Historia huius euãgelij facta est anno xp̃i
xxxj. ij. idus iulij. feria. v. luna. xvj. indi-
tione. iiij. Ante initiũ illius euangelij scribit
sanctus Matheus in eodem capl̃o. q̃ cri-
stus dixit discipulis suis. Beati estis cum
maledixerint vobis homines. ꝛ persecuti
vos fuerint ꝛ dixerint omne malum aduer
sum vos mentientes propter me. gaudete
ꝛ exultate quoniam merces vestra copio-
sa est in celis. Tunc sequitur euãgeliũ ho-
diernũ. Vos estis sal terre Lyra. sicut ei
sale condiuntur oĩa cibaria. ita discretio
ne prelatorum debẽt dirigi ꝛ ordinari om
nia facta subditorum. quod si sal euanue-
rit id est si discretio in prelatis defecerit.
in quo salietur Ly. quasi diceret. in nul-
lo opa subditoꝝ condient̃ seu dirigentur.
ad nihilũ valet vltra nisi vt mittatur fo-
ras ꝛ conculcetur ab hominibus Ly. q̃a
talis debet repelli a prelatione ne officium
prelatoꝝ in conspectu hominũ reddat̃ vi-
le. vos estis lux mũdi Ly. sicut em̃ lux est
manifestatiua omniũ coloꝝ. sic prelati per
intelligentiã sacre scripture debent ex offi-
cio notificare oĩa opa virtutũ. nõ põt ciui-
tas absc̃di supra montẽ posita Ly. quia
bonus prelat⁹ in psecutiõe nõ debet se ab-
scondere. sz ad defensionẽ gregis se mani-
feste ostẽdere. neq; accẽdũt. Hoz. lumine
sciẽtie. lucernã. i. prelatũ. Vñ ps̃. cxxxj
Paraui lucernã xp̃o meo. ꝛ ponũt eaz sb
modio Hozra. vt celet̃ lux veritatis timo
re persecutiõis imminẽtis vel pusillanimi

tate cordis| sed sup candelabrum vt luceat omnibus qui in domo sunt |.i.in mundo sūt generaliter| sic luceat lux vra coram hominibus vt videāt opa vestra bona. ⁊ glorificēt patrē vestrū qui in celis est |Ly.q3 nō debetis de hoc ppria gloria querere. sed gloriā dei ⁊ edificationez populi| nolite putare quoniā veni soluere legē. aut pphetas. nō veni soluere. sed adimplere |Hor.totā ptinentiā veteris testamenti xp̄us hic cōprehēdit in duobus scz in lege ⁊ pphetia. Lex em̄ erat in declinādo malū. pphetia i faciendo bonū. Et illa duo xp̄s plenissime impleuit.| Amē quippe dico vobis donec transeat celū ⁊ terra |Hor.i.mutantur elemēta ab hac mutabili forma in immutabilez scz anteq̄ finiat iste mūdus| iota vnū | Iota est minima littera inter alias. ⁊ vno ductu fit.| aut vnus apex |Apex est particula littere que ponit in summitate littere ad distinctionē. ⁊ fm b exponit Aug. q nec minimū p̄ceptū nec minimi p̄cepti practica. |nō p3eteribit a lege donec oīa fiāt |Hora.i.non remanebit quin impleat suo tpe. |qui ergo soluerit vnū de mādatis istis minimis |Hor.i.de mādatis decalogi. q̄ dicūtur minima. q3 ad vitā incipientiū ptinentia| ⁊ docuerit sic homines |Hor. sic solvere boies sicut ipe soluit| minim⁹ vocabit |Hor.i.vilissimus reputabit ab his q̄ sunt. |in regno celoz. qui aūt fecerit ⁊ docuerit hic magnus vocabit in regno celoz |Hora.per adeptionē aureole.

In festo sancti Laurentij.

Illo tēpore dixit ihesus discipulis suis. Amen amen dico vobis. Nisi granum frumenti cadēs in terrā ⁊c. Hoc euāgeliū cū sua postilla quere infra in cōmuni sctōz de vno martyre.

In festo assumptionis Marie. Euāge. fm Lucam. x.

Illo tēpore intrauit ihesus i quoddā castellū. Et mulier quedā martha noīe excepit illū in domū suaz. ⁊ huic erat sororo nomine Maria. que etiā sedēs secus pedes dñi audiebat verbū illius Martha autez satagebat circa frequēs ministeriū. que stetit ⁊ ait dñe nō est tibi cure q̄ soror mea reliq̄t me solā ministrare. dic ergo illi vt me adiuuet. ⁊ rñdens dixit illi dñs Martha martha solicita es ⁊ turbaris erga plurima. Porro vnū est necessariū. maria optimaz partē elegit q̄ nō auferet ab ea.

Postilla

Intrauit Jesus in quoddā castellū ⁊c. Luc. x. Historia huius euāgelij facta est anno christi xxxj. iij. nonas decēbris. feria. iij. luna. ix. inditione. iiij. Ante initiū illius euāge. scribit sanct⁹ Lu. in eodē. c. q̄ septuagitaduo discipuli quos christus misit ad predicandum. reuersi sunt ad christū cū gaudio dicētes. Dñe etiā demonia subjciūtur nob i nomine tuo. Et ait illis. Ecce dedi vobis ptātem calcādi sup serpētes ⁊ scorpiones. ⁊ super omnē virtutē inimici. ⁊ nihil nocebit vob. verūtamē in hoc nolite gaudere. q3 spūs vobis sbjciūtur. gaudete autez q̄ noīa vra scripta sunt in celis. Tūc postmodū sequit euāgeliū hodiernū| Intrauit ihesus in quoddā castellū |Ly.i.bethaniā| ⁊ mulier q̄dā martha noīe excepit illū in domū suā |Ly.ad illā domū xp̄s frequenter diūtebat ⁊ secure. tū ppter deuotionez ibi habitātiū. tū q3 pla bnficia ei ptulerat. q̄a ipaz marthā a pfluuio sanguis sanauerat fm Amb. ⁊ mariā a demonijs liberauerat ⁊ ei oīa pcta dimiserat| ⁊ huic erat soror noīe maria. q̄ etiā sedēs sec⁹ pedes dñi audiebat vbū illius |Ly.intēta opibus vite ptēplatiue| martha āt satagebat circa frequēs misteriū |scz occupata in opib⁹ vite actiue| q̄ stetit |Ly.āsi fessa labore misterij discurrēdo p domū vt xp̄s ⁊ eius discipuli essent q̄nienter recepti ⁊ ait.| dñe nō est tibi cure q̄ soror mea reliq̄t me solā ministrare |Ly.cōquerēs de ociositate sororis sue. ⁊ de xpi negligētia b̄ pmittētis.| ⁊ rñdens dixit illi dñs |excusando mariam. Inuenit aūt maria accusata fm ly. tripl⁹. Prio a phariseo ꝺ temeritate eo q̄ christū tetigit recūbentē. vt p3 Luc. vij. Secūdo a sorore p̄ociositate. vt hr̄ hic. Tertio a iuda de pdigalitate. eo q̄ p̄ciosum vnguētū effudit. ⁊ pedes ihesu vnxit. vt hr̄ Joh. xij

et maria patienter tacuit. ⁊ semp eam xp̃s excusauit. Primo ostendẽs pharisẽo q̃ factum Marie nõ erat temeritatis. sed contritionis ⁊ deuotionis. Secundo ostendit sorori q̃ sessio marie nõ erat ociosa. sed melioribus actibus applicata. Tertio ostendẽs iude ⁊ alijs discipulis q̃ illa effusio vngenti nõ erat p̃digalitatis. sed pietatis dicens. Sine illam. Bonũ em̃ opus opata ẽ in me| martha martha solicita es |Glo. repetitio signũ est dilectionis vel mouẽde intẽtionis. scz vt audiret attentius| ⁊ turbaris erga plurima |Ly. quia opera vite actiue solicitudinẽ ingerũt| porro vnũ est necessariũ |Ly. scz ipe deus qui vnus est ⁊ p̃ oñibus querẽdus| maria optimã partem elegit |Glo. nõ reprehendit̃ pars marthe. ⁊ ipa bona est. sed laudatur pars marie. q̃ optima.| que nõ auferetur ab ea |Gorra. vita contemplatiua incipit hic ⁊ in futuro perficietur. q̃ ignis amoris qui hic ardere incipit. cum ip̃m quẽ amat viderit amplius ignescit in amore. Actiua vero cum corpore deficit. q̃ in celesti patria nemo esurienti panẽ porriget. nec cetera opa misericordie aget. quia ibi nõ erunt necessaria. Unde Apoc. xix. Non esurient neq̃ sitiẽt amplius ⁊c. hic queritur quare hoc euãgeliũ legitur in festo beate virginis cuz in nullo spectare videatur ad ip̃am. Ad hoc respõdet Gorra. q̃ ⁊ si nõ historice. tamẽ allegorice conuenit beate virgini. Ip̃i em̃ fuit castellum in quod intrauit filius dei. vbi manebant due sorores. scz vita actiua ⁊ contẽplatiua. Item queritur quare potius legitur in assumptione q̃ in alio festo. cum de assumptione nõ facit mentionẽ. Ad hoc dicendũ q̃ alia festa beate virginis specialia habent euãgelia p̃pter speciales rationes Istud aũt festũ nullum habet speciale euãgelium. ⁊ ideo sortitum est istud. vel etiam p̃pter vltimã particulam euangelij q̃ marie precipue conuenit. ideo legitur de eius assũptione. scz maria optimaz ptẽ ele. ⁊c.

In festo sancti Bartholomei.

In illo tempe. dixit ihesus discipulis suis. hoc est preceptũ meũ vt. ⁊c. Hoc euãg. cũ sua postilla quere infra in cõmui apostoloz.

In festo exaltationis sancte crucis. Euãge. ſm Johem. xij.

In illo tepore. dixit ihesus turbis iudeoz. Nũc iudiciũ est mũdi. nũc p̃nceps huius mũdi ejcietur foras. Et ego si exaltatus fuero a terra. oia trahã ad meip̃m hoc aũt dicebat significans q̃ morte esset moriturus. Rñdit ei turba Nos audiuimus ex lege quia xp̃s manet in eternuz. Et quõ tu dicis oportet exaltari filiũ hominis. q̃s est iste filius hois. dixit ergo eis ihesus. adhuc modicũ lumẽ in vobis est. Ambulate dũ lucẽ habetis. vt nõ vos tenebre cõprehendãt. Et q̃ ambulat in tenebris nescit quo vadat. dũ lucez habetis credite in lucem vt filij lucis sitis.

Postilla

Dixit Jesus turbis iudeoz. nũc ⁊c. Jo. xij. Historiã hꝰ euãg. dixit dñs ihesus anno eꝰ. xxxiij xij. kal. aplis. feria. iiij. lũa. xj. inditiõe. vj. Añ initiũ illiꝰ euã. scribit sctus Joh. in eo dẽ. c. q̃ q̃dã gẽtiles ascẽderũt in hierlm vt adorarẽt i die festo scz pasce. hi accesserũt ad philippũ qui erat a bethsaida galilee. ⁊ rogabãt eũ dicẽtes. dñe volumꝰ ihesum videre. venit philippꝰ ⁊ dixit andree. andreas rursum ⁊ philippꝰ dixerũt ihesu. Jesus ãt rñdit eis dicẽs. venit hora vt clarificet̃ filius hois. Tũc postmodũ sequit̃ euãgeliuz hodiernũ| dixit ihesus turbis iudeoz. nũc iudiciũ est mundi |Gor. scz in passione q̃n xp̃s a pylato iudicat̃ est| nũc p̃nceps huiꝰ mõi ejciet̃ foras |Ly. diabolꝰ em̃ h dr̃ p̃nceps hꝰ mũdi. nõ q̃ sit p̃nceps sbe mundi. sed hominũ mũdialiter viuẽtiũ in q̃tũ se ei subjiciũt p peccatũ. Dr̃ aũt ejectus diabolus p passionẽ xp̃i p quã apta est porta glẽ celestis. Et sic diabolꝰ nũc nõ p̃t impedire sanctos a consecutiõe glorie sicut faciebat ante passionẽ xp̃i. tñ p̃mittit̃ tẽptare homines ad exercitiũ ⁊ merituz electoz. | ⁊ ego si exaltatus fuero a terra |Gor. p passionẽ crucis| oñia traham ad meip̃m |scz per fidem ⁊ dilectionẽ| hoc aũt dixit significãs qua morte esset moriturus |Gorra. quoniam morte crucis que erat vilissima. vt ptz

Sap̃.ij. Morte turpissima condemnem⁹ eum.| Respõdit ei turba.nos audiuimus ex lege quia christus manet in eternum |. Tho. Credebant em̃ q̃ messias purus homo esset.sed immortalis Unde Mich.v. Egressus eius ab initio a diebus eternitatis. Item Daniel.vij. potestas eius potestas eterna|ꝛ quomodo tu dicis .oportet exaltari filiũ hominis |id est mori in cruce quasi diceret. Si loqueris de teip̃o.sequitur q̃ tu nõ es xp̃us qui manet in eternum si aũt loqueris de alio dic nobis|quis est iste filius hominis .dixit ergo eis Jesus |. Tho.licet iam multa dixerim ꝛ multa miracula fecerim coꝛã vobis|adhuc modicũ lumen in vobis est |. Gorra .quia creditis christũ manere in eternũ. sed non creditis euz moriturũ ſm humanitatẽ| ambulate | Lyra.id est in cognitione christi proficite. |dum lucẽ habetis |Ly.i. me p̃sentialit̃ qui sum lux illuminans per veritatem doctrine ꝛ lumen gratie|vt non vos tenebꝛe cõpꝛehendant |scz ignorantie ꝛ culpe.|et qui ambulat in tenebꝛis nescit quo vadat | Ly.quia declinauit a rectitudine vie.|dũ lucem habetis credite in lucem |Tho.per veram fidem|vt filij lucis sitis |id est .ip̃i⁹ dei qui est vera ꝛ sempiterna lux. vt patet Ephes.v. vt filij lucis ambulate.

In festo Mathei ap̃li ꝛ euãgeliste. Euãge. ſm Math. ix.

Nillo tempe. Luz transiret iesus vidit hominẽ sedentem in teloneo matheum nomine ꝛ ait illi. sequere me. ꝛ surgens secutus est eum. ꝛ factũ est discũbente eo in domo. ecce multi publicani ꝛ peccatoꝛes venientes discũbebant cũ iesu ꝛ discipulis eius. ꝛ videntes pharisei. dicebant discipulis eius. Quare cum publicanis ꝛ peccatoꝛibus manducat magister vester. At iesus audiens ait. Non est opus valentibus medicus. sed malẽ habentibus. euntes aũt discite. quid est. misericoꝛdiam volo ꝛ nõ sacrificiũ. non em̃ veni vocare iustos scd pctoꝛes.

Postilla

Vidit iesus hominez sedentẽ ꝛc. Mat.ix. Luce.v. Marc.ij. Hystoria huius euangelij. facta est Anno christi. xxxj. v. idus Junij. feria.ij. luna.x. inditione. iiij. Ante initiũ illius euãgelij scribit sanctus Math. in eodem capl̃o. q̃ xp̃s sanauit paraliticũ qui fuit poꝛtatus in lecto ante ip̃m in conspectu totius populi. Cui xp̃us ait. Surge tolle lectũ tuũ ꝛ vade in domũ tuã Uidentes aũt turbe timuerunt ꝛ glorifica uerũt deũ dicentes. quia vidimus mirabilia hodie|ꝛ cum transisset inde |. i. de galilea|vidit hominẽ |Goꝛ. taz intuitu coꝛporis q̃ mentis|sedentẽ in teloneo |Lyra. est locus in quo solebant cãpsoꝛes sedere.. qõ quidẽ negociuz vix aut nunq̃ exerceri potest sine peccato. vt dicit Greg⁹. vel ſm Goꝛ. est locus in quo soluebantur publica vectigalia.|matheũ noie |Glo. ceteri euãgeliste ꝓpter verecũdiã nõ appellant eum noie vulgato. sed leui. Binomius em̃ fuit Jp̃e matheus vero se nominat ꝓpter hũilitatẽ|ꝛ ait illi sequere me |Ly. matheum talibus occupatũ vocauit vt de gratia dei nullus desperet q̃tũcunq̃ fuerit in vilib⁹ occupatus|ꝛ surgẽs secutus est eum |sine aliqua dilatione. quia sicut poterat mouere aurẽ exterius verbo. ita etiã interi⁹ mentem inspirãdo. sicut em̃ passioni ꝓpinqu⁹ illos q̃ ad ip̃m capiendũ venerãt solo v̄bo pstrauit d. Ego sũ vt hr̃ Joh. xviij. ita solo v̄bo poterat q̃scũq̃ ad se trahere ꝛ in b̃ apparebat virtus diuinitatis in eo.| ꝛ factũ est discũbente eo in domo |ꝓt Luce. v. dicitur. ꝛ fecit ei conuiuiũ magnuz leui in domo sua|ꝛ ecce multi publicani ꝛ peccatoꝛes veniẽtes discumbebant cuz iesu |. Lyra. fuerũt em̃ socij mathei. ꝛ recedens ab eis ꝛ volẽs seq̃ christũ fecit eis conuiuiũ. |ꝛ videntes pharisei |Ly. pharisei in populo iudeoꝛ reputabantur religiosi. vnde etiã in habitu ab alijs erãt distincti. videntes igitur xp̃m cum publicanis ꝛ peccatoribus manducantẽ indigne ferebãt ꝛ murmurabant|dicebãt discipulis eius |Goꝛ. consuetudo detractoꝛ est loqui de alio nõ in facie eius. vnde quãdo discipuli ei⁹ videbantur eis peccare alloquebantur magistrũ. vt patet Mat. xij. Abijt iesus sabbato per sata. discipuli aũt eius esurientes ceperunt vellere spicas ꝛ mãducare. pha-

risei aũt vidẽtes dixerũt ei. Ecce discipuli tui faciũt qđ non licet eis facere sabbatis. Quãdo vero mgr̃ videbat̃ eis peccare. alloquebãtur discipulos. vt hic⌊ quare cum publicanis ⁊ pctõribus mãducat mgr̃ vester. At iesus audiẽs ⌋scz ꝟba phariseorũ. ⌊ait ⌋ꝑ se ⁊ discipulis⌊ non est opus ⌋.i. necessariũ⌊ valẽtibus ⌋.i. sanis⌊ medicus sed male habẽtibus ⌋Ly. videmus em̃ ꝙ medicus familiarius hz se ad infirmũ qui eo ĩ diget q̃ ad sanũ. Cũ igit̃ xp̃s sit verus medicus aĩarũ vt dr̃ in Ps̃. cvj. misit verbũ suũ ⁊ sanauit eos. iõ familiariter se debuit hr̃e ad pctõres q̃ fuerũt infirmi spũali infirmitate. Secũdo rñdet eis ꝑ auctoritatẽ. q̃ hr̃ Osee. vj.⌊ euntes discite. q̃d est. misericordiã volo ⁊ nõ sacrificiũ ⌋Ly. q. d. si hãc scripturã cõsideretis inuenietis me facere s̃m ip̃am. Gor. Misericordiã volo ꝑ peccatoꝝ dimissionẽ ⁊ nõ sacrificiũ ꝑ holocaustoꝝ oblationẽ Prouer. xij. Facere misericordiã ⁊ iudiciũ magis placet deo q̃ victime⌊ nõ em̃ veni vocare iustos ⌋Gor. scz ad penitẽtiã⌊ sz pctõres ⌋supple veni vocare ad penitentiã vt corrigãtur.

In festo sancti michaelis archãgeli. Euãge. s̃m Mat. xviij.

In illo tpe: Accesserũt discipuli ad iesũ dicẽtes Quis putas maior est in regno celoꝝ. et aduocãs iesus paruulũ statuit euz in medio eoꝝ ⁊ dixit. Amen dico vobis. Nisi ꝯuersi fueritis ⁊ efficiamini sicut paruuli nõ intrabitis ĩ regnũ celoꝝ Quicũq; ergo hũiliauerit se sicut ꝑuul⁹ iste hic maior ẽ in regno celoꝝ. ⁊ q̃ susceperit vnũ paruulũ talẽ in noĩe meo. me suscepit. Qui aũt scandalizauerit vnuz đ pusillis istis qui in me credũt expedit ei vt suspẽdat̃ mola asinaria in collo eius ⁊ demergat̃ in ꝓfundũ maris. ve mđo ab scãdalis necesse est em̃ vt veniant scãdala Verũtamẽ ve homini illi ꝑ quẽ scãdalũ venit. Si aũt manus tua vl̃ pes tu⁹ scãdalizat te abscinde eũ ⁊ ꝓijce abs te. bonũ est tibi ad vitam ingredi debilẽ vel claudum. q̃ duas manus vel duos pedes habentem mitti in ignẽ eternũ. Et si ocul⁹ tuus scandalizat te erue eum ⁊ ꝓijce abs te. Bonũ est tibi vnũ oculum habentẽ in vitam intrare. q̃ duos oculos habentẽ mitti in gehennaz ignis. videte ne ꝯtẽnatis vnuz ex his pusillis. dico em̃ vobis. qꝛ angeli eoꝝ sp̃ vidẽt faciẽ patris mei q̃ in celis est. Postilla.

Accesserũt discipuli ad iesum dicẽtes. Mat. xviij Mar. ix. Luc̃. ix. Historia huius euangelij facta est Anno christi. xxxij. vj. kaleñ. septẽbris. feria. v. luna. xij. inditiõe. v. Ante initiũ illius euãgelij scribit sanct⁹ Matheus in precedenti capl̃o. ꝙ accesser̃t qui didrachmã accipiebãt ad petrũ ⁊ dixer̃t. Magister vester ñ soluit didrachmã. ait etiã. Et cum intrasset domũ preuenit eum iesus dicẽs. Quid tibi videt̃ simõ. Reges terre a quibus accipiũt tributũ vel censuz a filijs suis vel ab alienis. Et ille dixit ab alienis. dixit illi iesus. ergo liberi sunt filij. vt aũt nõ scandalizemus eos vade ad mare ⁊ mitte hamũ ⁊ eũ piscẽ qui prim⁹ ascenderit tolle. ⁊ aperto ore eius inuenies staterẽ. illũ sumẽs da eis pro me ⁊ te. Et tunc sequitur euangeliũ hodiernũ⌊ Accesser̃t discipuli ad iesum dicentes. Quisputas maior est in regno celoꝝ. ⁊ aduocãs iesus paruulũ ⌋Ly. sanctũ marcialẽ qui postea a beato petro missus in galileã ibidem fidez catholicã predicauit⌊ statuit eũ in medio eorum ⌋Ly. vt ab om̃ibus videret̃ ⁊ attente consideraret̃⌊ ⁊ dixit. amen dico vob. nisi conuersi fueritis ⌋Ly. a bellatione vestra. qꝛ Luc̃. ix. habetur. ꝙ intrauit in eos cogitatio quis eoꝝ esset maior. ergo xp̃s dixit eis⌊ nisi cõuersi fueritis ⁊ efficiamini sicut paruuli ⌋.i. humiles ⁊ paruuli in vr̃a reputatiõe⌊ nõ intrabitis in regnũ celoꝝ ⌋.Ly. de quo demonia abiecta sunt per sup̃biam Et ideo oportet hoĩes illuc venire ꝑ viam ꝯtrariã scz per humilitatẽ. ergo subdit cristus.⌊ Quicũq; ergo humiliauerit se sicut paruulus iste. hic maior est in regno celorũ ⌋Ly. quasi diceret. ille qui erit hic hũilior erit maior in regno celoꝝ. vt patet Luc̃. xiiij. Qui se humiliat exaltabit̃.⌊ ⁊ qui susceperit paruulũ vnũ talẽ in nomine meo ⌋

Gor.i.ꝓpter meũ amorez. [me suscepit]. Lyra.nam qui recipit ꝓximũ ꝓpter xp̃m dicitur xp̃m recipere. Exẽplum huius habemus in legenda sancti martini. vbi dicitur ꝙ xp̃s se vestitũ ostendit illa parte clamidis quã beatus martinus dederat pauperi ꝓpter xp̃m [qui autẽ scandalizauerit vnũ de pusillis istis] Ly.scandalizare aliquẽ est facere eũ ruere in peccatũ mortale ex dicto vel facto suo malo. Et hoc est proprie inferre ei nocumentuz ex parte anime qđ est contra charitatẽ ꝓximi. Et ideo talis faciens aliũ sic ruere si facit hoc ex intẽtione siue aduertẽtia. semper peccat mortaliter. Etiã si dictũ vel factũ ex quo ali⁹ ruit. nõ esset đ genere peccati mortalis. sicut dicẽs mendaciũ iocosum mulieri intẽtiõe pertrahendi eã ad adulteriũ est pctm̃ mortale ex intẽtione finis. ergo dicit [qui scandalizauerit vnũ] Gor.multo magis q̃ plures [de pusillis istis].i.infimis. Vñ Hiero.qui scandalizat̃ recte pusillus dicitur. qꝛ qui magnus est.i.robustus in fide ⁊ charitate moueri nõ potest. vt pz Prouer.xij. Nõ ꝯtristabit iustũ quicq̃d ei acciderit [q̃ in me credũt] Gor.magis est vitandũ scãdalũ fideliũ q̃ꝫ infidelium [expedit ei vt suspendat̃ mola asinaria in collo eius]. Ly. Euãgelista loquit̃ ibi ad modũ terre palestinoꝝ in qua condẽnati ad mortẽ ligato saxo ad collũ precipitabantur in mare. Sensus est ergo [expedit ei] Ly.i.melius esset homini mori corꝑaliter q̃ꝫ ex malo suo exẽplo facere aliũ ruere in peccatũ mortale. qꝛ ex hoc meret̃ mortẽ eternã que grauior est morte corporali [ve mũdo ab scandalis]. id est mũdanis hominibus qui nõ curant scãdalizare ꝓximos. vt pz.j.Coꝝ.viij. Si esca mea scandalizat ꝓximũ meũ. nõ manducabo carnes in eternũ [necesse est em̃ vt veniãt scandala] Ly.nõ est necessitas absoluta sed ex suppositiõe. Si em̃ hoies volunt viuere mũdane.i.in om̃ibus voluntatẽ suã adimplere. necessario sequit̃ ad hoc scandalũ alioꝝ. qꝛ nõ formidant ꝓximos scandalizare [verũtamẽ ve hoi illi per quẽ scandalũ venit] scz actiue ꝓximũ scandalisando [si aũt manus tua vel pes tuus scandalizat te]. Ly.i.tibi esset occasio ruine in peccatũ ꝑ tactũ inhonestũ. vel per gressuz dissolutũ [abscinde eũ ⁊ ꝓijce eum abs te. Bonũ est tibi ad vitã ingredi debilem vel claudum q̃ꝫ duas manus vel duos pedes habentem mitti in ignẽ eternũ. ⁊ si oculus tuus scandalizat te erue eũ ⁊ ꝓijce abs te. Bonũ est tibi vnũ oculũ habentẽ in vitaz intrare q̃ꝫ duos oculos habẽtẽ mitti in gehennã ignis] Ly.nõ ꝙ aliquod mẽbrũ sit amputandũ ad vitandũ peccatũ. membra em̃ corꝑis sunt a deo data. ⁊ iõ nõ est in potestate alicuius ꝑsone abscindere sibi mẽbrũ sicut nec seip̃m occidere. Tum quia ꝑ hoc nõ excluditur ꝯcupiscentia interior in qua viget peccatũ. Tũ qꝛ per aliã viã põt melius obuiare pctõ per rationẽ. scz vt liberũ arbitriũ cohibendo mẽbruz a peccati exercitio. ⁊ sic dr̃ manus abscindi inq̃ꝫtum ꝓhibet̃ ab illicito tactu. ⁊ pes qñ ꝓhibet̃ ab illicito gressu. oculus ab illicito visu Et ista abscisio est meritoria ⁊ laudabilis. nõ aũt illa que esset ꝑ mẽbroꝝ priuationẽ [videte ne ꝯdẽpnatis vnum ex his pusillis]. Ly.quia q̃ꝫtũcunq̃ hõ sit paruus in h̃ mũdo. tamẽ habet angelũ sibi assignatũ a deo ad sui custodiã. ⁊ iõ si homies minimi sic a deo honorãtur multo fortius a nob̃ sũt honorãdi. iõ subdit xp̃s. [dico em̃ vobis. q̃a angeli eoꝝ] scz assignati ip̃is [semꝑ vident faciẽ patris mei] Ly.qꝛ q̃ꝫtũcunq̃ mittantur ad tꝑaliũ rerũ administrationẽ. tamen semꝑ deo adherẽt ꝑ aptã visionẽ [qui i in celis est] Ly.licet em̃ de⁹ sit vbiq̃ꝫ ꝑ essentiã presentiã ⁊ potentiã. tamẽ specialit̃ dicitur eẽ in celis vbi adest cũ beatis ꝑ apertam visionem.

In festo sancti Luce euãgeliste.

Nillo tempe. dixit iesus discipulis suis. Hec mando vobis vt diligatis inuicez. Si mũdus vos odit. scitote quia me ⁊c̃. Hoc euãgeliũ cũ sua postilla quere in communi sanctoꝝ de apostolis.

In festo sanctoꝝ Simonis ⁊ iude apostoloꝝ.

Nillo tpe. Widẽs iesus turbas ascẽdit ĩ mõtẽ. ⁊ cũ se disset accesser̃t ad eũ discipl̃i ei⁹ ⁊c̃. Hoc euãgeliũ cum sua postilla quere in cõmuni sanctoꝝ de martyribus.

In festo omniũ sanctoꝝ.

Nillo tpe. Widẽs

iesus turbas ascendit in montē ⁊c̄
Hoc euāgeliū cum sua postilla quere infra de pluribus martyribus.

In festo sancti Martini

In illo tempe. dixit ie. dis. su. Sint lumbi vr̄i p̄cin. ⁊c̄
Hoc euāgeliū cum sua postilla quere infra in cōmuni sanctoꝝ de ꝯfessoribus.

In festo sancte katherine.

In illo tēpore. dixit iesus discipulis suis parabolā hāc Simile est regnū celorum thezauro abscondito in agro. quē q̄. ⁊c̄.
Hoc euāgeliū cuꝫ sua postilla quere infra in cōmuni sanctoꝝ de virginibus.

Cetera de sanctis euāgelia cum ip̄oꝝ postilla vide in cōi sctōꝝ.

Incipit postilla de cōi sanctorū ⁊ primo de apostolis.

In illo tpe. dixit iesus discipulis suis Hoc est p̄ceptū meū vt diligatis inuicē sicut dilexi vos. Maiorē hac dilectionez nēo habet vt aīam suā ponat q̄s ꝓ amicis suis. Vos amici mei estis si feceritis que ego precipio vob̄. Jaꝫ nō dicā vos ꝑuos qꝛ seruus nescit q̄d faciat dn̄s eius. vos autez dixi amicos. qꝛ om̄ia quecūq̄ audiui a patre meo nota feci vobis. nō vos me elegistis. sꝫ ego elegi vos ⁊ posui vos vt eatis et fructū afferatis ⁊ fructus vester maneat. Et q̄dcūq̄ petieritis patrē in noīe meo det vobis.

Postilla

Hoc ē preceptuꝫ meū vt diligatis ⁊c̄. Joh̄. xv. Hoc euāgeliū dixit dn̄s iesus anno eius. xxxiij. ix. kaleñ. aprilis. feria. v. cene dn̄i. luna. xiiij. inditione. vj. Ante initiū illius euāgelij scribit sanctus Joh̄. in eodē. c. ꝙ christꝰ dixit discipulis suis. Ego sum vitis vera ⁊ vos palmites. q̄ manet in me ⁊ ego in eo. hic fert fructū multū. qꝛ sine me nihil potestis facere. Tūc sequit̄ euāgeliū hodiernū

[Hoc ē preceptū meū vt diligatis inuicē] Gor. nō verba vel lingua tm̄. sꝫ ope ⁊ veritate [sicut ego dilexi vos]. ꝙ ip̄e ope dilexit eos. mōstrat cū dicit [Maiorē charitatē nemo habet vt aīaꝫ suā ponat q̄s ꝓ amicis suis]. Gor. q. d. nihil plus p̄t facere q̄ vitā dare. que om̄ibus est charior. vt patꝫ Ephes̄. v. Christus dilexit nos ⁊ tradidit seip̄m ꝓ nobis. Itē Hiere. xij. Reliqui domū meā. dimisi hereditatē meaꝫ in manus inimicoꝝ eius. [vos amici mei estis si feceritis que ego precipio vobis] Gor. ex amore vt amici nō ex timore vt ꝑui [Jā nō dicā vos ꝑuos] Ly. timore ꝑuili sb̄iectos eē. [qꝛ ꝑuus nesciat q̄d faciat dn̄s eius]. Ly. hoc videmus in hūanis. Secreta em̄ reuelant̄ filijs cuiusmodi erāt apl̄i. qui christo erāt subiecti amore filiali. iō subdit̄. [vos aūt dixi amicos. qꝛ om̄ia quecūq̄ audiui a patre nota feci vobis] Ly. hoc nō est intelligendū de om̄ibus simpliciter ⁊ absolute. qꝛ apostoli nō habuer̄t tantā plenitudinez scie sicut christus. Sed est intelligendū de om̄ibus ꝑtinētibus ad eoꝝ statū scꝫ que ꝑtinēt ad eoꝝ salutē ⁊ fidei ⁊ morū predicationē ⁊ ecclesie gubernationē. [nō vos me elegistis. sed ego elegi vos] scꝫ ad apostolatū [⁊ posui vos vt eatis] Tho. circūeundo ꝑ mundū [⁊ fructū afferatis] per gentium ꝯuersionē [⁊ fructus vester maneat]. Ly. qꝛ fides ecclesie manebit vsq̄ ad finez mūdi. q̄tūcunq̄ tribulationibus impellatur [⁊ quodcūq̄ petieritis patrē in nomie meo] Gor. q̄d sit ad verā salutē [det vob̄] Tho. nomē em̄ ip̄ius est iesus. i. saluator. Unde in noīe eius petit qui petit aliq̄d vt dirigēs ⁊ ꝓmouēs ad salutez. vel ip̄am salutē in se. vt patet Math̄. vj. Primū querite regnū dei. ⁊c̄.

Aliud euangeliuꝫ de apostolis.

In illo tēpore dixit iesus discipulis suis. Hec mando vobis vt diligatis inuicē. Si mundus vos odit scitote qꝛ me priorez vobis odio habuit. Si de mundo fuissetis mūdus q̄d suū erat diligeret. qꝛ v̄o de mūdo nō estis. sꝫ ego elegi vos de mūdo. ꝓpterea odit vos mūdus. Memētote ꝑmonis mei quē ego dixi vobis. Nō est ser

119

uus maior dño suo Si me persecu
ti sunt ⁊ vos persequentur. si ꝑmo
nē meū ꝑuauerint ⁊ vr̄m ꝑuabunt
Sed hec om̄ia faciēt vobis ꝓpter
nomē meū. qꝛ nesciūt eum qui me
misit si non venissem ⁊ locutus eis
fuissem pctm̄ nō haberēt. Nūc aūt
excusationē nō habēt de pctō suo
Qui me odit ⁊ patrē meuꝫ odit. si
opa nō fecissem in eis q̄ nemo aliꝰ
fecit pctm̄ nō haberēt. Nūc aūt et
viderūt ⁊ oderūt. ⁊ me ⁊ patrē me
um. sed vt impleatur ꝑmo qui in le
ge eorū scriptus est. quia odio ha
buerunt me gratis. Postilla

Ec mando vo-

bis vt diligat| inuicē ⁊c̄. Joh. xv.
Hec verba sacri euāgelij locutus est domi
nus iesus anno eius. xxxiij. ix. kaleñ. apri-
lis. feria. v. scꝫ cene dñi. luna. xiiij. inditiōe
vj. Ante initiū illius euāgelij scribit sanctꝰ
Johes in eodē capl'o. q̄ xp̄s dixit discipu-
lis suis. Ego elegi vos ⁊ posui vos vt eat|
⁊ fructū afferatis. ⁊ fructus vester maneat
Tunc sequitur euangeliū hodiernū| Hec
mādo vobis vt diligatis inuicē |. Tho. id
est mutua dilectione. est em̄ illud qd̄ ego p̄
ceteris cōmendo ⁊ precipio.| Si mundus
vos odit |Ly. hic accipit̄ si pro quia. q. d.
qꝛ futurū est vt mundus vos odiat| scito-
te |Ly. ad consolationē vestrā| qꝛ me prio
rē vobis odio habuit. Si de mundo fuisse
tis |Tho. i. de numero hominū mūdanoꝝ
⁊ amatoꝝ mūdi| mūdus qd̄ suuꝫ erat dili-
geret |Tho. i. amatores mūdi. vos tanq̄
sibi ꝯformes diligerent. Similitudo em̄ et
ꝯuenientia ē causa amoris. Ecc̄i. xiij. Oē
animal diligit sibi simile| qꝛ vero de mun-
do nō estis |. i. rebus mūdi ꝑ amorem ad-
herētes| sed ego elegi vos de mūdo. ꝓpte
rea odit vos mundus |Tho. i. mali hoies
vos odiūt ⁊ persequētur. velut ꝯtēptores
eoꝝ que ip̄i amāt. Ly. dissimilitudo em̄ est
causa odij. Apostoli aūt dissimiles erāt ho
minibus mūdanis. Et iō nō debebant ad-
mirari si eos odio habuerūt| memētote ꝑ-
monis mei quē ego dixi vobis. Non ē ser
uus maior dño suo. Si me persecuti sunt.
⁊ vos persequentur |Tho. si caput perse-
cuti sunt. persequētur ⁊ mēbra. Christꝰ au
tem est caput apostoloꝝ. ⁊ ideo exēplo xp̄i
debebant patienter tolerare tribulatōnes
persequentiū| si ꝑmonē meū ꝑuauerint. et
vestrū seruabunt |Tho. q. d. sicut ꝯtēpse-
runt ⁊ nō impleuer̄t meos ꝑmones. sic eti-
am nō implebūt vestros| sed hec om̄ia fa-
cient vobis ꝓpter nomē meū |Tho. i. pro
pter amorē nois mei| qꝛ nesciūt eū qui me
misit |Ly. scꝫ deū patrē. licet cognoscerēt
deū inq̄tum est pater omniū per creatiōēꝫ
Nō tamē cognouerūt eum inq̄tuꝫ misit fi-
lium suū ad salutē credentiū. Ista tamē ig
norantia nō excusabat eos in persecutione
christi ⁊ apostoloꝝ. qꝛ ꝓcedebat ex odio ⁊
inuidia| si nō venissem |carnem assumēdo
| ⁊ locutus eis fuissem |docendo verbis et
exemplis| peccatū nō haberent |scꝫ pecca
tū infidelitatis| nūc aūt excusatiōem ñ ha-
bent de peccato suo |Tho. quia veni ⁊ lo-
cutꝰ sum eis veritatē| qui me odit ⁊ patrē
meū odit |tho. q̄ꝝ vna ē maiestas. vnꝰ ho-
nor vnꝰ amor. ⁊ vnū odiū| si opa ñ fecissez
in eis q̄ nemo alius fec̄ |. Tho. vt ābulare
super aquas. pascere quinq̄ milia hoim d̄
quinq̄ panibus ⁊ duobus piscibus. Joh.
v. Similiter patet in illuminatiōe ceci na-
ti. Joh. ix. ⁊ in suscitatione lazari quadri-
duani Joh. xj.| peccatū ñ haberēt |Tho.
tam grande| nūc aūt viderunt |Tho. opa
⁊ mirabilia que operatus suꝫ in eis| ⁊ ode
rūt me ⁊ patrē meū |Ly. qꝛ ex odio ad cri-
stum. ip̄i opa christi attribuer̄t beelzebub
p̄ncipi demonioꝝ. vt hr̄ Math. xij.| sed
vt impleatur ꝑmo qui in lege eoꝝ scriptus
est |vt patet in Ps̄. xxxiiij.| qꝛ odio habu
erūt me gratis |. i. sine causa. imo econtra-
rio habebant causam amandi eum ex bñfi
cijs eis impensis in docendo eos ⁊ sanādo
eoꝝ infirmos.

Aliud euāgelium de apostolis.
Euāge. ꝑm Johem. xv.

In illo tempe: dixit

iesus discipulis suis. Ego sum vi-
tis vera ⁊ pater meus agricola est.
omnē palmitē in me nō ferentē fru
ctū tollet eū. ⁊ omnem qui fert fru
ctū purgabit eū vt fructuꝫ plꝰ affe-
rat. Jā vos mūdi estis ꝓpter ꝑmo
nē quē locutus sum vobis. mane-
te in me ⁊ ego in vobis. Sicut pal-
mes nō potest ferre fructū a semet-

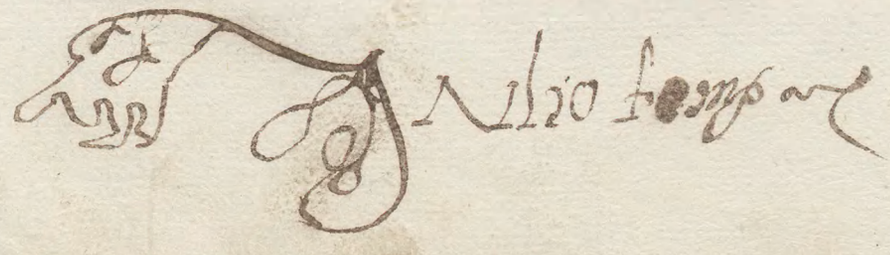

ipo nisi mãserit in vite. sic nec vos nisi in me mãseritis. ego sum vitis ⁊ vos palmites. qui manet in me ⁊ ego in eo. hic fert fructũ multum. Quia sine me nihil potestis facere Si quis in me nõ manserit mittet foras sicut palmes ⁊ arescet. ⁊ colligẽt eũ ⁊ in ignẽ mittẽt ⁊ ardet. si manseritis in me ⁊ verba mea ĩ vobis manserint. qđcũq; volueritis petetis ⁊ fiet vobis. Postilla

Ego sum vitis vera ⁊ pater meus ⁊c. Joh. xv. Hoc sacrũ euangelium locutus est dñs Jesus christus Anno eius. xxxiij. ix. kalen. aprilis. feria. v. cene dñi. luna. xiiij. inditione. vj. Ante initiũ illius euãgelij scribit sanctus Johes in precedenti capitulo. q christus dixit discipulis suis. q habet mandata mea ⁊ seruat ea ille est qui diligit me. qui aũt diligit me diliget a pre meo. Tunc postmodũ sequitur euangeliũ hodiernũ. [Ego suz vit] va]. Ly. sicut em vitis materialis habet lignũ vile ⁊ despectũ. ⁊ quasi inutile videtur. cũ tamẽ fructꝰ optimos habeat. ita xps in hũana natura videbatur abiectus. vilis ⁊ despectus. Et tamen per eius humanitatẽ secutus est fructus gloriosus. vnius em nature sunt vitis ⁊ palmites. Et ideo christus dicitur vitis ratione humanitatis in qua natura est fidelibus hominibꝰ similis [⁊ pater meꝰ agricola est] Tho. sicut em agricola colit vineam vel agrũ vt fructificet sic deus animã. [omnẽ palmitẽ in me nõ ferentem fructũ] Ly. i. eos qui sola fide sunt adherẽtes xpo sed nõ per charitatez operantẽ [tollet eũ] quia tlis infructuosus ⁊ ociosus homo abscindetur p ꝯdempnationis sententiã. scz in morte. ⁊ mittetur in ignẽ eternũ. vt patz Math. vij. Omis arbor qui nõ facit fructũ bonũ excidetur ⁊ in ignẽ mittetur. [et omnẽ qui fert fructum purgabit eum] Lyra. per mundi tribulationes que sunt quedam medicine ⁊ purgationes [vt fructum plus afferat] Ly. sicut in vite materiali aliqui palmites etiaz fructuosi rescindunt ne humor nimis dispergatur. ⁊ sic virtus vnita fortificatur ⁊ magis fructificat. Sic per tribulationes iocunditatẽ vite pñtis a fidelibus rescindentes corda eorum retrahuntur ab amore mundialium Et sic in toto recollecta feruentius feruntur in deum ⁊ faciunt maiorem fructum bonoꝝ operũ [Jã vos mundi estis propter sermonem quem locutus sum vobis] Gorra. iste fuit ꝑmo fidei que purificat credentes. vt patet Actuum. xv. Fide purificans corda eorum [manete in me ⁊ ego in vobis] Lyra. per fidez ⁊ charitatem formatã per quã homo ẽ in deo ⁊ deus in homie [sicut palmes nõ potest ferre fructum a semetipo nisi manserit in vite] Lyra. hoc videmus in vite materiali qꝛ ferre fructuz nõ potest nisi particeps sit humoris ⁊ pinguedinis ipius stipitis. [sic nec vos] Tho. fructum aliquem potestis facere. id est opus aliquod quod fit meritoriuz vite eterne [nisi in me manseritis] per fidem ⁊ amorem [Ego suz vitis ⁊ vos palmites] Lyra quasi diceret. si vult fructificare manete in me. [qui manet in me]. Glosa. credendo ⁊ obediendo [⁊ ego i eo] illuminando. subueniendo. ⁊ perseuerantiam dando. [hic fert fructum multũ]. scilicet bonorum operum [quia sine me nihil potestis facere] Thomas. nec parum. nec multũ. imo nec cogitare aliquid boni. Unde Apostolus. ij. Corinth. iij. Non sumus sufficientes cogitare aliquid a nobis quasi ex nobis. [si quis in me nõ manserit mittetur foras] scz per abscisionem in morte. [sicut palmes] Gorra. sicut palmes a vite separatus extra vineam proijcitur. sic infidelis per separationem ab vnitate ecclesie vt patet Apoc. vlti. Foris canes ⁊ venefici ⁊ impudici [⁊ arescet] per amissionẽ humoris gratie [⁊ colligent eũ] scz angeli executores diuine iusticie [et in ignez mittẽt] scz infernalem [⁊ ardet] scz sine fine in perpetuitate pene [si manseritis in me] per dilectionem [⁊ verba mea in vob mãserint] quod fit vt dicitur in Glo. quando facimꝰ quod christus precepit ⁊ diligimus que ꝓmittit [quodcunq; volueritis] Thomas. desiderio ⁊ affectione [petetis] in oratione discrete ⁊ perseuerãter [⁊ fiet vobis] Ly. de pertinentibus ad salutem vestrã.

Incipit cõmune de martyribꝰ. ⁊ primo de vno martyre. Euãge. ꝑm Math. xvj.

In illo tẽpore dixit

120

iesus discipulis suis. Si quis vult post me venire abneget semetipm ⁊ tollat crucē suaz ⁊ sequat̄ me. q̄ em̄ voluerit aīam suā saluā facere perdet eā. qui aūt perdiderit aīam suā ꝓpter me inueniet eā. quid em̄ ꝓdest hoī si mundū vniuersum lucretur Anime vō sue detrimētum patiatur aut quā dabit hō cōmutationē ꝓ aīa sua. Filius em̄ hoīs vēturus est in gloria patris sui cū angelis suis Et tunc reddet vnicuiq; ꝟm opa sua.

Postilla.

Si quis vult p⁹ me venire ⁊c̄. Math. xvj. Mar. viij. Luc̄. ix. Hanc historiā huius euāgelij locutus est dn̄s iesus christus Anno ei⁹ xxxij. iij. kalen̄. augusti. feria. v. luna. xiij. inditiōe. v. Ante initiū illius euāgelij scribit sanctus Math. in eodē capl̄o. q̄ cepit iesus ostendere discipulis suis. q̄ oportet eū ire in hierosolimā ⁊ multa pati a senioribus ⁊ scribis ⁊ p̄ncipibus sacerdotū ⁊ occidi. ⁊ tertia die resurgere. Et assumēs eū petrus cepit increpare illū dicēs. Absit a te dn̄e. nō erit tibi hoc. qui cōuersus dixit Petro. Vade post me sathanas. scandalū mihi es. Ly. i. q̄tum est in te vis me a salute mūdi impedire. q̄ nō sapis que dei sūt. sed ea que hoīm. Ly. petrus dixit ista verba iesu christo motus ex affectu humano. Tūc dixit iesus discipulis suis. [Si quis vult post me venire] Ly. meā doctrinā et facta sequēdo [abneget semetip̄m] Gorra id est ꝓpriū sensum ⁊ ꝓpriā voluntatē. [et tollat crucē suā] .i. carnis castigationē. [et sequatur me] Gor. per facta scz v̄tutū imitatiōe. Vn̄ Bern̄. O q̄ pauci volunt post te ire dn̄e. ⁊ ad te ꝑuenire nemo est qui nolit. ꝯgregare cupiūt. sz nō cōpati [q̄ em̄ voluerit aīam suā saluā facere] Ly. q̄tuz ad meritū vite eterne [perdet eaz] .i. destruet corpus laboribus ⁊ passionibus exponendo. ex quibus sequit̄ sepatio aīe a corpore ⁊ hoc est aīam perdere ꝟm estimationē falsam hoīm carnaliū. licet sit saluare ꝟm veritatē [qui aūt perdiderit aīam suā ꝓpter me] Ly. scz ꝓpter deū mortem sustinēdo. [inueniet eā] in futura gloria [q̄d em̄ prodest homini si vniuersum mūdum lucret̄] Gor. de quo nihil secū moriēs poterit portare nisi pctm̄. imo q̄to plus acquisiuit de mundo. tanto plus acq̄siuit de inferno. vn̄ Apoc̄. xviij. Quantum glorificauit se ⁊ in delicijs fuit. tantū date illi tormentū et luctū [aīe aūt sue detrimētū patiat̄] Gorra. scz amittēdo gloriā incurrēdo penā et̄nā. ⁊ perdendo hūanā sb̄am. q. d. totū inutile fit. Vn̄ Amb. Nihil ꝓdest lucri facere tpalia si perdant̄ eterna. Exponit̄ etiā hoc de illis qui lucrant̄ aīas alioꝝ ⁊ suas ꝓprias negligūt [aut quā dabit hō cōmutatiōez] Gor. i. redēptionē [ꝓ aīa sua] scz dānata. quasi dicat. Si daret̄ ꝓ ea mūdus. nō liberaret̄. q̄ ꝟm Bedā. In inferno nulla ē redemptio. nec doloꝝ mitigatio [Fili⁹ hominis] .i. christus qui est verus hō [vēturus est] scz ad iudiciū [in gloria patris] Ly. q̄ in forma gloriosa iudicabit [⁊ tunc reddet vnicuiq; ꝟm opa sua] Ly. iustis gloriā corporis ⁊ aīe. malis aūt penā corpis ⁊ anime Vnde Apoc̄. xiiij. opa em̄ illoꝝ sequūtur illos.

Aliud euāgelium de vno martyre. ꝟm Joh̄em. xij.

In illo tempe: dixit iesus discipulis suis. Amē amē dico vobis. Nisi granū frumenti cadens in terrā mortuū fuerit ipsum solū manet. Si aūt mortuū fuerit fructū multū affert Qui amat animā suā ꝑdet eā. ⁊ qui odit aīam suam in hoc mūdo. in vitā eternā custodit eam. Si q̄s mihi ministrat. me sequat̄. ⁊ vbi ego sum illic ⁊ minister meus erit. Si quis mihi ministrauerit honorificabit eū pater meus qui in celis est.

Postilla

Nisi granuz frumenti cadēs ⁊c̄. Joh. xij. Hoc euāgeliū factū est anno xp̄i. xxxiij. xij. kalen̄. aprilis. feria. iiij. luna. xj. inditiōe. vj. Ante initiū illi⁹ euāgelij scribit sanct⁹ Joh̄es i eodē. c. q̄ xp̄s dixit. Venit hora vt clarificet̄ filius hoīs. Ly. xp̄s in sua passiōe clarificatus est ꝑ signa ostēsa in solis obscuratione. in terremotu. ⁊ sepulcroꝝ aptiōe. ⁊ in

veli tẽpli scissione. fuit etiaz clarificatus in sua resurrectione z ascensione in celũ. Sed qz gloriã precedit humilitas. iõ in presenti euãgelio agit de hũilitate sue passionis dicẽs. Amẽ amẽ dico vobis. Nisi granũ frumenti cadẽs in terrã mortuũ fuerit ipm solũ manet. Si aũt mortuũ fuerit fructũ multũ affert. Tho. granũ frumẽti est xp̃us. sicẽm granũ frumẽti melio est ceteris granis sic xp̃s melior est oĩbus. Hoc granum seminatũ est in incarnatiõe. germinatũ in natiuitate. z mortificatũ est in passiõe. Multũ fructũ attulit in gentiũ q̃uersione. quia passio xp̃i maxime fuit causa q̃uersiõis gẽtiũ. vt pz Joh. xij. Si exaltatus fuero a terra oĩa trahã ad meip̃m. qui amat aiam suã. Ly. i. volendo sibi delectabilia huiꝰ mũdi z carnis. pdet eã. scz in futuro. quia ad eternã perditionẽ eã deducit. Sic amabat aiam suã ille diues qui dicebat vt dicit̃ur Luc. xij. O aia mea habes multa bõa posita in ãnos plurimos. requiesce. comede. z bibe. vnde pdidit eã. qz statim dictuz est ei. Stulte hac nocte repetẽt. scz diaboli aiam tuã a te. z que q̃gregasti cuius erunt. z q̃ odit aiam suã in hoc mũdo. Tho. scilicet dando eã p xp̃o. in vitã eternã custodit eã. vt pz Mat. xvj. qui voluerit aiam suã saluã facere pdet eã. Si quis mihi ministrat. Tho. i. vult esse meus verus minister z suus. me sequat. Ly. q. d. rõnabile est q̃ minister sequat dñm. z vbi ego suz illic z minister meus erit. Tho. nulla põt esse maior p̃missio. qz esse vbi xp̃s est includit oĩa bona. qz christus inq̃tũ deus ẽ essentialiter ipa beatitudo. De qua dr̃ in ps̃. lxxxix. Quoniã mille anni ante oculos tuos tanq̃ dies hesterna que preterijt. Si q̃s mihi ministrauerit. Ly. obediendo mãdatis meis. honorificabit eum pater meus. Glo. vt sit filius dei patris per adoptionẽ. Et ille est maxim⁹ honor de suo adoptari in filium dei. vt patet Roma. viij. Si filij z heredes.

Sequũtur nũc euangelia de pluribꝰ martyribꝰ Euã. fm Mat. v.

In illo tpe Videns ihesus turbas ascẽdit in montẽ. Et cũ sedisset accesserũt ad eũ discipuli eius. z aperiẽs os suum docebat eos dicẽs. Beati paupes sp̃u quoniã ip̃oz est regnũ celoz. beati mites qm̃ ip̃i possidebũt terrã. Beati qui lugẽt. qm̃ ip̃i cõsolabũtur. beati q̃ esuriũt z sitiũt iusticiã. qm̃ ipsi saturabũtur. beati misericordes q̃ niã ip̃i misericordiã cõsequent. beati mũdo corde qm̃ ip̃i deum videbũt. beati pacifici. qm̃ filij dei vocabũtur. beati qui psecutionẽ pati untur ꝓpter iusticiã. qm̃ ip̃oz est regnũ celoz. beati estis cũ maledixerit vobis hoies z persecuti vos fuerint z dixerint oĩe malum aduersum vos mẽtientes ꝓpter me. gaudete z exultate. qm̃ merces vestra copiosa est in celis.

Postilla

Jdẽs ihesus turbas ascendit in montem. Et cum. xẽ. Math. v. Marci. ij. Luce. vj. Historiam huius euangelij locutus ẽ dominus ihesus Christus anno eius. xxxj. ij. idus iulij. feria. ij. luna. xvj. inditione. iiij. Ante initium illius euangelij scribit sanct⁹ Matheus in. iiij. capto. q̃ ihesus circumibat totam galileam docens in synagogis eorum z predicans euangeliuz regni. z sanãs omnem languorem z omnem infirmitatem in populo. z abijt fama eius in totam siriam. z obtulerunt ei omnes male habentes varijs languoribus. z qui demonia habebãt z lunaticos z paraliticos z curauit eos. et secute sunt eum turbe multe de galilea z ꝺ decapoli z de hierosolimis z iudea. z ꝺ trãs iordanem. videns ihesus turbas. Glosa. interl. vitare volens multitudinem populi. vt solus discipulis loqueretur. ascẽdit in montem. Gorra. scilicet thabor qui ẽ in galilea. z cum sedisset. Gorra. tanquam magister autenticus. tanq̃ humilis prelatus. ex hoc loco tenetur q̃ quando fit sermo secularibus stat predicator z inuitans ad pugnam z operationem. quando vero religiosis z contemplatiuis sedet z inuitans ad quietem. accesserunt ad eum discipuli eius. Gorra. tanq̃ magis deuoti. tãq̃ familiarius dilecti. tanq̃ specialiter vocati. et aperiens os suum docebat eos. Lyra.

121

scz octo beatitudines dicēs .[beati paupe
res spū] Ly. scz voluntarie paupes vt d̄o
liberius vacēt [quoniā ip̄oꝝ est regnuz ce
loꝝ] Ly. in regno em̄ intelligitur om̄imo-
da sufficientia ⁊ excellētia que bene repro-
mittitur eis in celis qui tpalia cōtēpserunt
in terris [beati mites] Gor. mitis est q̄ ali-
um nō offendit. mansuetus autē qui se offē
dentes tolerat [quoniā ip̄i possidebūt ter-
rā] supplle viuentium. de qua dr̄ in Ps̄.
cxlj. portio mea dn̄e in terra viuentiū [bea
ti qui lugent] scz in presenti. Primo ꝓ pec
catis ꝓprijs. Secūdo ꝓ peccatis alienis ⁊
miserijs ꝓximoꝝ. Tertio pro dilatiōe gl̄ie
Unde dauid dixit in Ps̄. cxix. Heu mihi
qꝛ incolatus meus ꝓlongatus ē ⁊c̄. Item
Ps̄. xlj. Fuerunt mihi lacrime mee panes
die ac nocte dū dicit̄ mihi quotidie vbi est
deus tuus [quoniā ip̄i ꝯsolabūtur] Lyra
cōueniens aūt est vt illi q̄ in pn̄ti vita ꝓ cri
sto volūtario luctu occupātur cū deo ⁊ an
gelis eternaliter ꝯsolent̄. [beati qui esuri-
unt ⁊ sitiunt iusticiā] Gorra. ⁊ hec iusticia
tribuit vnicuiq; qd̄ suū est deo. ⁊ ꝓximo ⁊
sibijp̄i. deo tria. honorē creatori. amorē re
demptori. timorem iudici. Proximo tria.
obedientiā superiori. cōcordiā pari. bene-
ficentiā inferiori. Sibi tria. mūdiciam cor-
dis. custodiā ori. disciplinā corpi. vere er-
go [beati qui esuriūt ⁊ sitiūt iusticiā] nō pe
cuniā terrenā. sicut cupidi. nō voluptatez
carnalem sicut voluptuosi. nō potentiā se-
cularē sicut superbi. isti em̄ non sunt beati.
sed miseri. qꝛ semp̄ esurient ⁊ nūq̄ satiabū
tur. vt patet Esa. lxv. Ecce s̄ui mei come-
dent ⁊ vos esurietis [sed beati qui esuriūt
⁊ sitiūt iusticiā. qꝛ saturabūtur] Ly. ⁊ ista
est satietas glorie celestis. d̄ qua dr̄ in ps̄.
xvj. Satiabor cū apparuerit gl̄ia tua [bea
ti misericordes] scz paupib⁹ tribuēdo ele-
mosinas vt patet Dan̄. iiij. peccata tua ele
mosinis redime. ⁊ Prouer. xiiij. qui mise-
retur paupi beatus erit. ergo dr̄ hic. beati
misericordes [quoniā ip̄i misericordiā cō-
sequētur]. Ly. in celesti em̄ patria quiuis
misericordiā consequit̄ qꝛ vltra ꝯdignū si
bi retribuitur. s̄m illud qd̄ dr̄ ad Ro. viij.
Nō sunt ꝯdigne passiones huius tp̄is ad
futurā gloriā que reuelabit̄ in nob̄ quo cō-
tra dr̄ Jac̄. ij. Judiciū fit ei sine miscd̄ia q̄
nō facit miscd̄iam [beati mūdo corde] Un
de Hiero. beati mūdo corde q̄s nō arguit
ꝯscia pctōꝝ. ⁊ hoc petiuit Dauid in. Ps̄.
.l. dicēs. Cor mundū crea in me deus [qm̄
ip̄i deū videbūt] Un̄ dr̄ in .ps̄. xxiij. quis
ascēdet in montē dn̄i aut quis stabit in lo-
co sancto eis. innocēs manib⁹ ⁊ mūdo cor-
de. Un̄ etiā Apl̄us. j. Coꝝ. xiij. Uidemus
nūc p̄ speculū in enigmate. tūc aūt facie ad
faciē [beati pacifici] Gor. qui paci faciēde
reformāde ⁊ ꝯseruāde. siue in se siue i alijs
inuigilāt [qm̄ filij dei vocabūtur] ⁊ conse-
quēter heredes. vt pz Ro. viij. si filij ⁊ he-
redes [beati q̄ persecutionē patiunt̄] non
tm̄ bti q̄ bn̄ opant̄. sed etiā bti qui p̄secuti-
onē patiūtur. nō ꝓpt̄ scelera vt malefici. la
trones ⁊ heretici. vt patet. j. Pet̄. iiij. Ne-
mo vestrū patiat̄ q̄si homicida aut fur aut
maledic⁹. s̄z [ꝓpter iusticiā] Gor. defendē
dā ⁊ ꝯseruandā. Sic sancti martyres qui
q̄to acerbioribus tormētis cruciabant̄. tā
to magis in dn̄o letabātur [qm̄ ip̄oꝝ est re
gnū celoꝝ] ⁊ merito debet̄ patie regnū. qꝛ
s̄m apl̄m. ij. ad Thy. ij. Si sustinebimus ⁊
ꝯregnabim⁹ [beati estis] Gor. nūc in spe.
s̄z tandē in re [cū maledixerit vob̄ hoies].
scz carnales ⁊ infideles q̄ ex odio vob̄ in fa
ciē ꝯtūelias dixerit [⁊ p̄secuti vos fuerit]
scz vim vobis inferēdo [⁊ dixerit oē malū
aduersum vos mētientes ꝓpter me]. i. ꝓ-
pter nomē meū [gaudete] Gorra interius
in corde [⁊ exultate] exteri⁹ in corpe. [qm̄
merces vr̄a copiosa est in cel̄] vt pz Gene.
xv. ego sum merces vr̄a magna nimis. vn̄
etiā apl̄s paul⁹. j. Coꝝ. ij. nec oculus vidit
nec aur̄ audiuit. nec in cor hoīs ascendit. q̄
preparasti diligentibus te.

Aliud euāgeliū de martyribus
s̄m Lucam. vj

In illo tp̄e. Descen-
dens iesus de monte stetit in loco
campestri. ⁊ turba discipuloꝝ eius
⁊ multitudo copiosa plebis ab om
ni iudea ⁊ hierusalem ⁊ maritima
⁊ tiri ⁊ sidonis qui venerant vt au
dirēt eum ⁊ sanarētur a languori-
bus suis ⁊ qui vexabātur a spiriti-
bus immūdis curabātur Et om̄is
turba querebat eū tāgere. qꝛ v̄tus
de illo exibat ⁊ sanabat oēs Et ip̄e
eleuatis oculis in discipulos suos
dicebat. beati pauperes. quia ve-
strum est regnū dei. beati qui nūc

esuritis. qꝛ saturabimini. Beati q̃ nũc fletis. qꝛ ridebitis Beati eritis cũ vos oderint homines ⁊ cũ separauerint vos ⁊ exprobrauerit ⁊ eiecerint nomẽ vestrũ tanq̃ malũ ꝓpter filiuz hoĩs. gaudete in illa die ⁊ exultate. Ecce em̃ merces vestra multa est in celis.

Postilla.

Descẽdẽs Jesus de monte stetit ⁊c̃. Luc̃. vj. Hec ꝟba euãgelij locutus est dñs iesus Anno eꝰ xxxj. ij. idus iulij. feria. ij. luna. xvj. inditione. iiij. Ante initiũ illius euãgelij hr̃ Lu. in eodẽ capl̃o. Factũ est aũt in illis diebus scz in quo Christus predicauit ⁊ miracula fecit. Exijt iesus in montẽ orare. ⁊ erat per noctãs in or̃one. ⁊ cũ dies factꝰ esset vocauit discipulos suos ⁊ elegit. xij. ex ip̃is q̃s ⁊ apostolos noĩauit. Simonẽ quẽ cognominauit petrũ. ⁊ andreã fratrẽ eius. Jacobũ ⁊ Johãnem. philippũ ⁊ bartholomeũ. matheũ ⁊ thomã. iacobũ alphei. i. filiũ alphei ⁊ simonẽ q̃ vocat̃ zelotes. iudã iacobi. i. fr̃ez iacobi ⁊ iudã scarioth q̃ fuit ꝓditor [⁊ descẽdẽs de mõte cũ illis] scz apostolis [stetit in loco cãpestri ⁊ turba discipulorũ eius] Gor. steterũt circa eũ. Ex hoc patet. ꝙ multos habebat discipulos. qꝛ nõ soluz xij. apl̃os. sed etiã. lxxij. ⁊ forte plures. ml̃tos em̃ ꝯuerterat [⁊ ml̃titudo copiosa plebis] sedit circa eũ sicut solet fieri in s̃monibus [ab om̃i iudea ⁊ hierl̃m ⁊ maritima]. Gor. maritima dr̃ h̃ regio iuxta mare germanũ sita ñ iuxta galilee [⁊ tiri ⁊ sidonis] que fuerũt ciuitates gentiliũ [qui venerãt vt audirẽt eũ ⁊ sanarẽtur a languorib⁹ suis. ⁊ qui vexabant̃ a spiritib⁹ immũdis curabãtur]. Gor. et est notabile ꝙ ante christi aduentũ multi erant demoniaci. modo aũt pauci. nec mirũ. Tunc em̃ erat diabolꝰ p̃nceps huius mũdi. Sed nũc p̃nceps huius mũdi eiectus est foras. vt patet Johã. xij. [⁊ om̃is turba querebat eũ tangere]. Gor. nec mirũ quia tactus eius ⁊ sanat corpora ⁊ sanctificat aĩas [qꝛ virtus de illo exibat]. i. virtuose actiõis effectꝰ [⁊ sanabat oẽs]. Gor. ip̃e em̃ optimus ẽ medicus cui nullus est incurabilis morbꝰ. Vñ in Ps̃. Qui sanat om̃es infirmitates tuas [⁊ ipse eleuatis oculis in discipulos suos dicebat Beati pauperes] Lyra. ⁊ accipitur h̃ paupertas voluntaria per quã aliquis cõtemnit ⁊ abijcit a se bona temporalia inquãtuz potest fieri bono modo. vt homo libertus vacet operibus vite contemplatiue [quia vestrum est regnum dei] Lyra. hic in spe. ⁊ postea erit vestrum in re. [Beati q̃ nunc esuritis] Ly. abstinentes a cibis delectabilibus ⁊ superfluis vt sic redigatur caro ĩ seruitutem anime [quia saturabimini] Lyra. inchoatiue in presenti vita. sed perfecte in patria. s̃m quod dicitur in Ps̃. xvi. Satiabor cum apparuerit gloria tua [beati q̃ nũc fletis] scz in presenti mundo qui ẽ vallis lachrymarũ [quia ridebitis]. in futura vita. Gorra felix mutatio ab opposito ĩ oppositum. scz a fletu in gaudium. scz a fletu transitorio in gaudium eternum [beati eritis cum vos oderint homines] Gorra. scz malum vobis optando [⁊ cũ separauerint vos] scz a sua congregatione expellendo. s̃m illud Joh̃is. xj. Jam conspirauerãt iudei vt si quis eum confiteretur extra synagogam fieret [⁊ exprobrauerint] Gor. conuitia ⁊ improperia vobis dicendo [⁊ eiecerint nomen vestrum tanq̃ malum] scz nomen christianuz tanq̃ malum cum sit optimũ [propter filium hominis]. Gorra. ecce causa optima ⁊ debita patiendi. scz ꝓpter filium hominis. Gorra. nemo em̃ debet pati tanq̃ homicida aut fur sed tanq̃ christianus [gaudete in illa die]. Gorra. scz gaudio interiori quod fecerunt apostoli. vt hr̃ Actuũ. v. Ibant gaudentes apostoli a cõspectu concilij quoniam digni habiti sunt pro nomine Jesu contumeliam pati. [⁊ exultate]. Gorra. scilicet gaudio exteriori. Quod fecit beatus Andreas dicens. Securus enim ⁊ gaudens venio ad te o bona crux. ⁊ sic beatus Vincentiꝰ. hoc ẽ inquit quod semper optaui. ⁊ votis omnibus exquisiui Sic ⁊ beatus Laurentiꝰ dixit gaudeo plene. quia hostia christi effici merui. Sic ⁊ beata Agatha letissime ⁊ gaudẽter ibat ad carcerem [ecce merces vestra multa est in celis]. Gorra. tam multa ꝙ nõ potest numerari. tam magna ꝙ nõ potest estimari. tam preciosa ꝙ non potest comparari. tam diuturna ꝙ non potest terminari. [in celo]. quasi diceret. in loco securo. ergo de amissione non timeatis. quia ibi nec fur appropinquat. nec erugo. nec tinea demolitur. vt patet Math. vj.

Aliud euãgelium de martyrib⁹ ſm Lucam. xxj.

N illo tpe: dixit Jesus discipulis suis. Cũ audieritis prelia ⁊ seditiones. nolite terreri. oportet primũ hec fieri. ſz nõdum statĩ finis. Tũc dicebat illis. Surget gens ꝯtra gentẽ. ⁊ regnum aduersus regnũ. ⁊ terremot⁹ magni erũt ꝑ loca ⁊ pestilẽtie ⁊ fames terroresq; de celo ⁊ signa magna erũt Sed ante hec om̃ia inijciẽt vobis manus suas ⁊ persequẽtur. tradẽtes in synagogas ⁊ custodias trahentes ad reges ⁊ presides ꝓpter nomẽ meũ. Cõtinget aũt vobis in testimoniũ. Ponite ergo in cordibus vestris nõ premeditari quemadmodũ respõdeatis. Ego em̃ dabo vobis os ⁊ sapientiã cui nõ poterũt resistere nec cõtradicere omnes aduersarij vestri. Trademini aũt a parẽtibus ⁊ fratrib⁹ ⁊ cognatis ⁊ amicis ⁊ morte afficiẽt ex vobis. Et eritis odio omnibus hominibus ꝓpter nomẽ meũ. et capill⁹ de capite vestro nõ peribit. In patiẽtia vr̃a possidebitis aĩas vr̃as.

Postilla

Cũ audieritis prelia ⁊ seditiones. ⁊c̃. Luce. xxj. Hãc historiã huius euãgelij locut⁹ est dñs iesus xp̃s Anno eius. xxxiij. xiij. kal̃. aprilis. dñica scz palmarũ. luna. x. inditõe. vj. Ante initiũ illius euãgelij scribit sanct⁹ lucas in p̃ncipio illi⁹ capl̃i. Respiciẽs aũt iesus vidit eos q̃ mittebãt munera sua in gazophilaciũ diuites. vidit ⁊ quãdã viduaz paupculã mittentẽ era minuta duo ⁊ dixit vere dico vobis. qꝛ vidua ista paup plus q̃ oẽs misit. Nã oẽs hi ex abũdãti sibi miserũt. hec aũt oẽm victũ quẽ habuit misit. Et quibusdã dicentibus de tẽplo ꝙ lapidibus bonis ⁊ donis ornatũ esset dixit: hec q̃ videtis. veniẽt dies in quib⁹ nõ relinq̃tur lapis sup lapidẽ qui nõ destruat̃. interrogauerũt illũ dicẽtes. preceptor quãdo hec erũt ⁊ qd̃ signũ cum fieri incipient. qui dixit [Cũ audieritis prelia ⁊ seditiões] Gorra. prelia q̃tũ ad hostes extraneos. ⁊ seditiones q̃tũ ad domesticos. Unde Greg⁹. Bella ad hostes ꝑtinẽt. seditiões ad ciues Nam iosephus in li. antiquitatuz dicit. ꝙ post passionẽ christi. ⁊ destructiõez ciuitatis hierusalẽ multe seditiões ⁊ prelia erãt apud iudeos qꝛ samaritani qui parti tenebãt ritũ gentiliũ insurgebant contra iudeos. ⁊ econuerso. itẽ in populo iudeoꝝ erãt plurimi qui incitabãt populũ ad rebellandũ contra romanos. alij aũt ad ꝯtrarium. ⁊c̃. [Nolite terreri. oportet primũ hec fieri] Ly. quia sunt a deo preordinata [ſz nõdum statim finis] Ly. quia post auditionẽ taliũ stetit adhuc ciuitas hierl̃m per tẽpus longũ. scz quadraginta duobus annis p⁹ passionẽ christi Gor. voluit aũt dñs differre. ne territi apostoli hierl̃m ⁊ iudeaz desererẽt. ⁊ vt interim predicãtibus apostolis electi ꝯuerterẽtur. ⁊ r̃probi inexcusabiles efficerẽtur. Tunc postmodũ scz dixit. ꝙ ñ statim esset finis [dicebat illis. surget gens ꝯtra gentẽ] Gor. i. ppl̃us cõtra populum. siue vna tribus ꝯtra aliã [⁊ regnũ adũsus regnũ] Ly. quia regnum iudeorum cõtra regnum romanorũ rebellauit. [⁊ terremotus magni erunt per loca] Gorra. ad innuenduz ꝙ illi terremotus particulares erãt futuri. Uniuersalis em̃ terremotus nõ fuit nisi in passiõe christi. de qua dicit̃ Mathei. xxvij. Et ecce terremotus factus est magnus. petre scisse sunt [⁊ pestilentie] qꝛ pestilẽtia fuit in obsidione ciuitatis hierusalem ex corruptione aeris. ex cadauerib⁹ mortuorum. [⁊ fames] Gorra. ecce penuria victualium. facta est enim fames generalis sub claudio imperatore. quã predixerat Agabus propheta. [terroresq; de celo ⁊ signa magna erunt] Dicit eniz Joseph⁹ in libro de iudaico bello. ꝙ ante destructionem ciuitatis hierusalez sidus stetit super ciuitatem hierusalem per annũ simile gladio. quã apparitionem quidam dicebãt significare auxilium sibi affuturũ contra inimicos. Alij econtrario dicebant significare vindictam dei contra mala inhabitantium in ciuitate. Et propter hoc erant diuerse opiniones de prelijs inter eos [sed ante hec om̃ia] Gor. supple signa iam dicta [inijciẽt vobis man⁹ suas] ꝑsequẽtes de loco ad locũ. vt pz Joh. xv. Si me ꝑsecuti sunt

⁊ vos persequentur [tradentes in synagogas] Gor. i. in publicos ꝯuẽtus ad magis ꝯfundendũ ⁊ flagellandũ. Sicuti factũ est quãdo cesis apl'is denũciauerũt ne ampli⁹ loquerẽtur in noĩe iesu. vt patet Actuũ. v. [⁊ custodias] scz ad incarcerãdũ. vt factũ est qñ posuerũt eos in custodia publica vt patet Actu. v. [trahẽtes ad reges ⁊ presides] Gor. ad respondendũ eis [ꝓpter nomen meũ]. i. ꝓpter ꝯfessionẽ noĩs mei [cõtinget aũt vobis in testimoniũ] Ly. scilicz euãgelice veritatis ibidẽ ꝯstanter profitẽde [ponite ergo in cordibus vestris nõ premeditari quẽadmodũ rñdeatis. ego enim dabo vob̃ os] Gor. i. eloquẽtiã ad loquendũ [⁊ sapientiã] ad cognoscendũ [cui non poterũt resistere nec ꝯtradicere oẽs aduersarij vestri] Gor. scz nec iudei nec heretici nec pagani [trademini aũt a parẽtib⁹ ⁊ fratribus ⁊ cognatis ⁊ amicis ⁊ morte afficiẽt ex vob̃] Gor. qui deberẽt vos iuuare ⁊ liberare [⁊ eritis odio om̃ibus hominib⁹]. Gor. humũ amantib⁹ ⁊ terrena sapiẽtib⁹. [ꝓpter nomẽ meũ]. i. ꝓpter ꝯfessionẽ nominis mei [⁊ capill⁹ de capite vr̃o nõ peribit] Ly. hoc addit saluator ad declarandũ veritatẽ future resurrectiõis ꝑ quaz resurgẽt in electis nõ solũ illa que sunt de necessitate hũane nature. sed etiã ea que sunt ad decorẽ cuiusmodi sunt capilli. qꝛ meditatõ huius resurrectionis multũ facit ad tolerãtiã martyrij. de quo saluator loquebatur. [in patientia vestra] Gor. q. d. in predictl maxime necessaria est patientia. qꝛ in ip̃a. [possidebitis anĩas vestras]. i. custodietis.

Aliud euãgeliũ de martyribus ſm Lucã. xij.

In illo tẽpore. dixit iesus discipulis suis Attẽdite a fermento phariseoꝝ qđ ẽ hypocrisis Nihil aũt opertũ qđ nõ reueletur. neqꝫ absconditũ qđ nõ sciat̃. quoniã que in tenebris dixistis in luĩe dicẽtur. ⁊ qđ in aure locuti estis in cubiculis. predicabit̃ in tectis Dico aũt vob̃ amicis meis ne terreamini ab his q̃ occidũt corpus. ⁊ p⁹ hec nõ hñt ampli⁹ q̃d faciãt. Ostẽdã aũt vobis quẽ timeatis. Timete eũ qui postquã occiderit hz potestatẽ mittere in gehennaz. ita dico vobis hũc timete. Nõne quĩqꝫ passeres veneũt dipondio. Et vn⁹ ex illis nõ est in obliuione corã đo sed ⁊ capilli capitis vestri oẽs nũerati sũt. nolite ergo timere. mltis passeribus pluris estis vos. Dico aũt vobis. om̃is quicũqꝫ cõfessus fuerit me coram hominibus. ⁊ filius hoĩs ꝯfitebit̃ illuz coram angelis dei.

Postilla

Ttendite a fermento phariseoꝝ ⁊c̃. Luc̃. xij. Historia h⁹ euãgelij dicta est a dño iesu xp̃o. Anno eius. xxxj. ij. idus iulij. feria. v. lũa. xvj. inditione. iiij. Ante initiũ illius euangelij. scribit sanctus Lucas. q̃ multis turbis circũstantibus. ita vt seinuicẽ ꝯculcarent. cepit iesus dicere ad discipulos suos. [Attẽdite a fermẽto phariseoꝝ] Ly. s. Ne per eoꝝ hypocrisim auertimini a fidei veritate [nihil autem opertũ qđ nõ reueletur. neqꝫ absconditum qđ nõ sciatur] Gor. optum pertinet ad opera mala que occultantur ex industria. Absconditũ ad cogitationes que occultantur ex ꝓpria natura. Sz vtrũqꝫ in futuro iudicio scietur [quoniam q̃ in tenebris dixistis] Gor. id est. in pressuris ⁊ in carceribus locuti estis [in lumĩe dicentur] id est. in aperto quando scilicet ea que passi estis in carceribus leguntur ꝑ orbem ad gloriã vestram [⁊ quod in aure locuti estis]. id est. in priuato. priuatũ autez efficitur verbũ vel ex modo. qꝛ submisse in aure vel in loco quia in cubiculo [predicabitur in tectis] Lyra. dom⁹ ergo in illa terra habent tecta plana vbi congregant̃ homines ad spaciandum ⁊ ꝯfabulandum. et ideo illa que dicũtur ibi publice dicuntur. ⁊ hoc modo exponit theophilus [dico autem vobis amicis meis ne terreami ab his qui occidũt corpus] Unde Chrysostom⁹ Om̃ia mala operatur timor mortis. om̃ia bona tempus mortis. [⁊ post hec]. i. post occisionem corpis. [non habent amplius quid faciant. ostendam aũt vobis quez timeatis. Timete eũ q̃ postq̃ occiderit]. scz corp⁹ [hz potestatem mittere in gehennã]

123

Gor. scz ipam aiam ꝛ etiã ipm corpus| ita dico vobis hũc timete |ꝛ nõ aliũ| Nonne quinq passeres veneũt |.i. vẽdunt| dipõ dio |Gor. Dipondius est pondus monete ex duobus assibus cõpositũ. Ad euidentiam illius ꝑm Ly. Sciendũ q passeres abũdant in terra ꝓmissionis. Et iõ de ipis fiebat oblatio pauperũ qui nõ poterãt habere alia. vnde erãt pauci valoris .qz duo habebãtur ꝓ asse.| ꝛ vnus ex illis |.scz q̃uis sit parui valoris| nõ est in obliuione coraz deo |.i. nõ morietr sine ꝓuidẽtia dei patris ꝛ p consequẽs supple neq vos moriemini quin deus ordinet de morte vestra.| sed et capilli capitis vestri oẽs numerati sunt | Ly. i. in dei pñtia| nolite ergo timere. multis passeribus pluris estis vos |Ly. i. maioris reputationis apud deũ. qz ad imaginẽ dei creati| dico aũt vobis oẽis quicunq me ꝓfessus fuerit coraz hominib' |Gor. id est. nõ tãtũ crediderit corde. sed ꝓfessus fuerit simul ore| ꝛ filius hois ꝓfitebit eum coraz angelis dei.

Sequũtur nũc euãgelia de confessoribus ꝑm Lucã. xij.

In illo tempe. dixit

ihesus discipulis suis. Sint lũbi vestri precincti ꝛ lucerne ardentes in manib' vestris. Et vos similes hominibus expectãtibus dñm suum q̃n reuertat a nuptijs vt cuz venerit ꝛ pulsauerit. cõfestim aperiant ei. Beati serui illi quos cum venerit dñs inuenerit vigilãtes. Amen dico vobis q precinget se ꝛ faciet illos discũbere ꝛ trãsiens ministrabit illis. Et si venerit in secunda vigilia. ꝛ si in tertia vigilia venerit. ꝛ ita inuenerit. beati sunt serui illi. hoc aũt scitote. qm̃ si sciret paterfamilias qua hora fur veniret vigilaret vtiq ꝛ nõ sineret perfodi domũ suam. Et vos estote parati. qz q̃ hora nõ putatis filius hois veniet

Postilla

Sint lumbi vri

precincti ꝛ lucerne ꝛc. Lu. xij. Historiam huius euãgelij locutus est dñs iesus anno eius. xxxj. ij. idus iulij. feria q̃nta. luna. xvj. inditione. iiij. Ante initũ illi' euangelij scribit sanctus Lucas in eodem capło. q christus dixit discipulis suis Nolite timere pusillus grex. quia complacuit patri vestro dare vobis regnũ. Tũc sequitur euangeliũ hodiernũ. |Sint lumbi vri precincti |Ly. lumbi mentis sunt volũtas ꝛ intellectus ex quibus procedunt cogitationes male. lumbi vero carnis sunt in quibus viget motus luxurie. Et vtriq lumbi sunt precingendi. i. coartãdi ab illicitis cogitationibus ꝛ operibus| ꝛ lucerne ardentes |Ly. i. doctrina clara ꝓcedens ex charitate| in manibus vestris |implendo opere| ꝛ vos similes hominibus expectantibus dominũ suum |Lyra. id est sitis discreti ꝛ vigiles ꝛ soliciti de vestra custodia expectando dominũ venturum ad iudiciũ. Sicut antiqui patres expectabant eum vẽturum in carnem.| quando reuertatur a nuptijs |Glosa or. ad nuptias dominus iuit: cum post resurrectionem nouus homo angelorum multitudinem sibi copulauit. a q̃bus nuptijs reuertitur cuz nobis per iudicium manifestatur. vt patet Actuũ. j. Sic veniet quemadmodum vidistis eum euntem in celum.| ꝛ pulsauerit |.per egritudinem. mortem propinquã designando| confestim aperient ei |.leti eum suscipiendo. | Beati serui illi quos cum venerit dominus |Lyra. in eorum morte| inuenerit vigilantes |.id est. in statu gratie ꝛ nõ in peccatis dormientes quia talis ꝓsentabitur in iudicio qualis inuenitur in morte q̃ntuz ad gratiam vel ad culpam| Amen dico vobis q precinget se |.Glosa. preparãs se ad retributionez.| ꝛ faciet illos discumbere | Glosa or. in regno celesti quiescere.| ꝛ trãsiens ministrabit illis |Glosa. transiẽs ministrabit cum de iudicio ad regnuz rediẽs sua claritate fideles satiabit| ꝛ si venerit in secunda vigilia. ꝛ si in tertia vigilia venerit. ꝛ ita inuenerit. beati sunt serui illi |Un de Gregorius. Prima vigilia ẽ status puericie. maxime cum incipit vsus rationis in pueris. Secunda vigilia est status iuuẽtutis Tertia vigilia ẽ stat' virilis. Quarta vigilia ẽ status senectutis. quia in quolibet statu fideles debent esse parati per iusticiam ad recipiendam mortem.| hoc autem scitote. quoniam si sciret paterfamilias q̃ hora fur veniret vigilaret vtiq. ꝛ nõ

sineret perfodi domũ suã] Gor. hic dominus iesus monet nos vigilare contra mortis incertitudinem quãuis nihil sit certius morte. nihil tamen incertius hora mortis. [⁊ vos estote parati. quia qua hora nõ putatis filius hominis veniet] Glosa. or. vltimã horã sp ignorare voluit dñs vt sp sit suspecta ⁊ ad eandẽ semp preparemur.

Aliud euãgeliũ de confessoribꝰ ſm Lucam. xj.

In illo tempe. dixit iesus discipulis suis. Nemo accendit lucernã ⁊ in abscondito ponit. neqꝫ sub modio. sꝫ sup candelabrũ vt qui ingrediũtur lumẽ videant. lucerna corporis tui est oculus tuꝰ Si oculus tuus fuerit simplex totũ corpus tuũ lucidũ erit. Si autẽ nequã fuerit. etiã corpus tuũ tenebrosum erit. vide ergo ne lumẽ qđ in te est tenebre sint. si ergo corpus tuũ lucidũ fuerit nõ habẽs aliquã partẽ tenebrarũ erit lucidum totũ ⁊ sicut lucerna fulgoris illũinabit te.

Postilla

Nemo accẽdit lucernã ⁊ in abscondito ⁊c̃. Luc̃. xj. Hoc huius euãgelij padigma locutus est dñs iesus xp̃s anno eius. xxxj. ij. idus iulij feria. v. luna. xvj. inditiõe. iiij. Ante initiũ illius euãgelij scribit sancus Lucas in eodẽ capl'o. q̃ quedã mulier extollẽs vocem de turba dixit. Beatus vẽter qui te portatauit ⁊ vbera que suxisti. Tũc sequit euangeliũ hodiernũ [Nemo accẽdit lucernaꝫ] Ly. lucerna hic accipitur ꝓ intẽtiõe recta. qꝛ intẽtio recta includit lumen fidei et ardorẽ charitatis. ad modũ lucerne ardẽtis. [⁊ in abscõdito ponit. neqꝫ sub modio. sed sup candelabrũ] Ly. qꝛ intẽtio recta dirigit ad superna [vt q̃ ingrediũtur lumẽ videãt] Ly. sicut em̃ lucerna in alto posita illuminat ea que sunt in domo materiali. sic intẽtio recta ea que fiunt ⁊ disponuntur in domo eccclesie ⁊ etiã in domo ꝯsciẽtie [lucerna corpis tui est oculus tuus] Ly. q̃a sicut oculus dirigit mẽbra corpis ad opandũ. vt pedẽ ad ambulandũ. manũ ad scribendũ. sic intẽtio recta dirigit nr̃as opationes in finẽ debitũ. ideo subdit̃ [Si oculus tuus fuerit simplex] Ly. i. intentio tua recta [totũ corpus tuũ] i. ꝯgeries opationũ tuaꝝ [lucidũ erit] i. meritoriũ vite eterne [si aũt nequã fuerit] i. intẽtio p̃ũsa [etiaꝫ corpus tuũ tenebrosum erit] Ly. i. cõgeries opationũ tuarũ mala erit. qꝛ opus bonũ malũ efficit̃ peruersa intẽtione. sicut cũ aliq̃s dat elemosynã paupcule mulieri intentione trahẽdi eã ad peccatũ luxurie [vide ergo ne lumen qđ in te est tenebre sint]. Ly. i. diligẽter attẽde ne intẽtio tua que lumen anime est sit peruersa. quia p hoc corrũperẽtur om̃ia bona opa [si ergo corpus tuũ lucidũ fuerit nõ habens aliquã partẽ tenebrarũ] Ly. tũ ex bonitate intẽtionis. tum ex bonitate operis [erit lucidum totũ] qꝛ om̃ia cadẽt ad vite eterne meritũ [⁊ sicut lucerna fulgoris illũinabit te] Ly. in presenti per gratiã ⁊ in futuro p gloriã.

Aliud euãgeliũ de confessoribꝰ ſm Lucã. xix.

In illo tẽpore dixit iesus discipulis suis parabolã hãc Hõ quidã nobilis abijt in regionẽ longinquã acpcie sibi regnũ ⁊ reuerti. Vocatis aũt decẽ ſuis suis dedit illis decẽ mnas Et ait ad illos. negociamini dũ venio. Ciues aũt eius oderãt illũ ⁊ miserũt legationẽ post illũ dicẽtes. Nolumꝰ hũc regnare sup nos. ⁊ factuꝫ est vt rediret accepto regno. ⁊ iussit vocari ſuos suos. q̃bus dedit pecuniaꝫ vt sciret q̃ꝫtũ quisqꝫ negociatꝰ eẽt. Venit aũt p̃mus dicens. dñe mna tua decẽ mnas acq̃siuit. Et ait illi. Euge ſue bõe. qꝛ in modico fuisti fidelis eris ptãtẽ habẽs sup decez ciuitates. Et alter vẽit dicẽs Dñe mna tua fecit quinqꝫ mnas. ⁊ huic ait. Et tu esto super q̃nqꝫ ciuitates Et alter venit dicẽs Dñe ecce mna tua quã habui repositã in sudario Timui em̃ te. qꝛ hõ austerꝰ es. tollis qđ nõ posuisti. ⁊ metis qđ nõ seminasti. Dicit ei. de ore tuo te iudico ſue neq̃ꝫ Sciebas qꝛ ego homo

124

austerus sum tollēs qđ nō posui ⁊ metēs qđ nō seminaui. Et quare ñ dedisti pecuniā meā ad mensam et ego veniēs cū vsuris vtiq; exegissem illā. Et astantib⁹ dixit. auferte ab illo mnam ⁊ date illi q̄ decez mnas habet. ⁊ dixerūt illi. Domine decē mnas habet. Dico aūt vobis q; oī habēti dabit ⁊ abundabit. ab eo āt qui nō habet. ⁊ qđ habet auferet ab eo. ¶Postilla.

Homo quidā no

bilis abijt in regionē ⁊c. Luc. xix. Ante initiū illius euangelij scribit sanctus Lucas in eodē cap. q; xp̄s dixit. venit filiꝰ hois querere ⁊ saluum facere qđ perierat. Tūc postmodū seq̄tur euāgeliū hodiernū | hō quidā nobilis | Ly. i. iesus xp̄us homo natus ꝑm carnē de semine dauid regis | abijt in regionē longinquā |. Ly. i. ad celum empireū per suā ascensionez. | accipere sibi regnū | sup ordines angelor; | ⁊ reuti | scz in fine mūdi ad iudiciū. Tūc em̄ omnibus manifestabit regnū ipius | vocatis aūt decem ſuis suis |. i. fidelibus vniūsis. | dedit illis decē mnas | Ly. vniuersitatez donor; suor; diuersimode tamen. q; dedit vnicuiq; plus vel minus ꝑm ꝓpriā virtutē. | ⁊ ait ad illos negociamini dū venio |. Lyra. q; tp̄s meriti currit vsq; in diē iudicij in quo tpe deus dat dona sua ad hoc q; multiplicētur ꝑ fructus bonor; operuz | ci ues autē eius oderāt illū | Ly. ciues illi sūt iudei qui ꝑ maiorē pte in odiū xp̄i sunt firmati | ⁊ miserūt legationē post illū dicētes Nolumus hūc regnare sup nos | Lyra. q; post ascensionez xp̄i ad celos iudei conati sunt destruere fidē catholicam in qua incepit regnū christi qđ cōplebit ⁊ manifestabitur in fine mūdi | ⁊ factū est vt rediret |. scz ad generale iudiciū | iussit vocari ſuos suos quibus dedit pecuniā vt sciret q̄tus quisq; esset negociatus | Ly. quia oportebit oēs apparere ante iudicē ad reddendum de oībus acceptis ab eo rationem. Roma. xiij. | venit aūt ꝓmus dicēs. Dñe mna tua decez mnas acquisiuit | Lyra. ḡa tunc electi de suis meritis securi parati erūt astare iudici | ⁊ ait illi. Euge ſue bone. ḡa in modico fuisti fidelis | Lyra. quia bōa tē poralia ⁊ etiā spiritualia que habentur in vita p̄senti modica sunt respectu bonor; celestium. que expectantur in futura vita. | eris potestatem habens super decez ciuitates |. Lyra. id est gaudebis de fidelitate omniū qui per doctrinā tuam vel exemplū vite tue conuersi sunt ad bonū | ⁊ alter venit dicens. Dñe mna tua |. Gor. id est gratia tua fecit quinq; mnas. | ⁊ huic ait. et tu esto super quinq; ciuitates | Gor. i. super illos quos tua predicatione vel exēplo tuo conuertisti | sed tertius venit | Lyra. quia licet mali reformident venire ad cōspectū iudicis. tamen oportebit eos ibidem repñ tari | dicens. Domine ecce mna tua quam habui repositā in sudario | Lyra. mna reposita in sudario significat donū dei a bonis operibus ociosum | timui em̄ te | Lira Iste timor nō est nisi pusillanimitas bene agendi | quia hō austerus es | Ly. licet em̄ modo sit tēpus misericordie. in iudicio tamen erit tēpus rigoris ⁊ iusticie | tollis qđ nō posuisti. ⁊ metis qđ nō seminasti |. Ly. quia a prelatis ecclesie nō solū requirūtur bona in ꝓpria persona. sed in ſbditis eorū quos tenentur inducere ad bonū | dicit ei. de ore tuo iudico te ſue neqū | Gorra stulticia magna est peccatū ꝓpriū excusare | scie bas quia ego hō austerus sum | Glo. si me durū noueras. quare cōmendatum tibi tiorē nō incussit vt scires me diligētius q̄sturū | tollens qđ nō posui ⁊ metēs qđ non seminaui | Gor. requirit em̄ deus bōa opera etiā ab eis quibus nō dedit gratiā operandi. nec tamen deus hoc faciēdo iniuste agit. quia ⁊ si illi nō recipiūt. ipe tamē paratus fuit dare gratiā | ⁊ quare nō dedisti pecuniā meā | id est dona mea | ad mēsaz |. id est ad lucrū | ⁊ ego veniēs | scz ad iudicium particulare. i. ad mortē hominis | cum vsuris exegissem eā | id est. cū lucro | ⁊ astātibus dixit | Gor. i. angelis qui deo iudicāti semper assistunt | auferte ab eo mnā | id ē gratiaz | date illi qui decē mnas hz |. Glo. auget em̄ gratia in eo q̄ in ea laborat. Autor cōpēdij theo. veri. li. iij. c. vij. sic d. Ne autē aliquod bonū pereat illa bona opera que quis peccando mortificat alijs saluandis dabunt. Sicut qñ corpali morte quis moritꝰ fratres ⁊ ꝓpiqui in bonis succedūt. vnde Job. xxvij. c. Si cōportauerit quasi terra argentū. ⁊ sicut lutum p̄parauerit vestimenta. p̄parabit quidem sed iustus

vestiet̃ illis ⁊ argentũ innocẽs diuidet. [⁊ dixerũt ei] scz angeli [domine habet decẽmnas] q. d. satis habet [dico aũt vobis qꝛ om̃i habenti] Gor. ⁊ illo bene vtenti. [dabitur] scz incrementũ eius quod habet [⁊ abũdabit] scz in futuro. qꝛ ꝟm apl'm. Oculus nõ vidit nec aur[audiuit nec in coꝛ hominis ascẽdit que pꝛeparauit deus diligẽtibus se. [ab eo aũt qui nõ habet] scz vsuꝫ doni collati. sicut ille piger ꝟuus fuit. [et qđ habet] id est ip̃m donũ [auferet̃ ab eo] Gor. dare habenti fuit misericordie. auferre nõ habenti iusticie.

Aliud euãgeliũ de confessoribꝰ ꝟm Math. xxv.

In illo tẽpore. dixit iesus discipulis suis parabolã hãc Homo quidã peregre proficiscẽs vocauit ꝟuos suos ⁊ tradidit illis bona sua. Et vni dedit quinqꝫ talẽta. Alij aũt duo. Alij vero vnum. vnicuiqꝫ ꝟm propriã virtutẽ. Et ꝓfectus est statim. abijt aũt qui quinqꝫ talenta acceperat ⁊ operatus est in eis ⁊ lucratus est alia quinqꝫ. Similiter qui duo acceperat lucratꝰ est alia duo. qui aũt vnũ acceperat abijt ⁊ fodit in terrã ⁊ abscõdit pecuniã domini sui. post multũ vero tp̃is venit dñs illoꝝ ꝟuoꝝ ⁊ posuit rationẽ cũ eis. Et accedens qui q̃nqꝫ talẽta acceperat obtulit alia q̃nqꝫ talenta dicẽs. Dñe quinqꝫ talenta tradidisti mihi. ecce alia quinqꝫ suplucratus sum ait illi dñs eius. Euge serue bone ⁊ fidelis. qꝛ super pauca fuisti fidelis. sup mlta te cõstituã intra in gaudiũ dñi tui. Accessit autemt ⁊ qui duo talenta acceperat. Et ait. duo talenta tradidisti mihi. ecce alia duo lucratus sum. ait illi dñs eius. Euge ꝟue bone ⁊ fidelis. qꝛ supra pauca fuisti fidelis. supra multa te constituaꝫ intra in gaudiũ domini tui.

Postilla

Homo quidam peregre proficiscens. ⁊c̃. Mathei. xxv. Historiã huius euãgelij locutus est dominus iesus xp̃us. Anno eius. xxxiij. xj. kal'. aprilis. feria. iij. luna. xij. inditiõe. vj. Ante initiũ illiꝰ euãgelij scribit sanctꝰ Math. in eodem capl'o q̃ xp̃us dixit discipulis suis. Vigilate qꝛ nescitis diẽ neqꝫ horã. Tũc statim sequitur euãgeliũ hodiernum [Hõ quidam peregre ꝓficiscẽs] Ly. Hõ ille est iesus xp̃s qui q̃uis ꝟm diuinitatẽ nõ possit proficisci de loco ad locũ. qꝛ sic est vbiqꝫ sed tamẽ ꝟm humanã naturã peregre profectus est. quãdo ascendit in celum [vocauit ꝟuos suos]. Gor. educendo eos inesse nature [⁊ tradidit illis bona sua] Ly. scilicet bona nature. bona gratie. bona ꝯscientie. ⁊ sapientie. bona potẽtie. bona opulentie. Et dicũtur talenta. qꝛ per bonũ vsum taliũ potest quilibet sibi accipere celeste p̃miũ [vni dedit quinqꝫ talẽta. alij duo. alij vero vnũ. vnicuiqꝫ ꝟm propriã virtutem. ⁊ profectus est statiꝫ] qꝛ xp̃s ꝟm hũanitatẽ mutauit locũ celum ascendens [abijt autem qui quinqꝫ talenta acceperat ⁊ lucratꝰ est alia quinqꝫ] Ly. quia ista talenta multiplicauit bene vtendo predictis donis ad sui perfectionẽ ⁊ proximi edificationẽ. [similiter qui duo talenta acceperat]. i. aliq̃ ex predictis donis [lucratus est alia duo] Gor. ⁊ attenditur illud lucruꝫ in merito q̃ ad se. ⁊ in edificatione quo ad proximũ. et sic duplicat̃ bonũ acceptũ [q̃ aũt vnũ acceperat. abijt ⁊ fodit in terrã. ⁊ abscondit pecuniã dñi sui] Ly. ille abscondit in terra q̃ predictis donis vtitur ad mundi gloriam ⁊ tp̃ale lucrũ seu questũ. [post multũ vero temporis]. Ly. quia longũ tempus est ab ascensione christi ad celum vsqꝫ ad aduentum eius ad iudiciũ [venit dñs]. Gor. per seip̃m nõ per vicariũ [ꝟuoꝝ illoꝝ] quibus bona sua cõmisit [⁊ posuit rationẽ cũ eis] vt patet Luc̃. xvj. Redde rationẽ villicationis tue. Ly. quia tũc districte exiget rationẽ de bonis ab eo collatis [Et accedẽs qui quinqꝫ talẽta acceperat obtulit alia q̃nqꝫ talenta dicẽs. dñe quinqꝫ talenta tradididisti mihi ⁊ ecce alia quinqꝫ suplucratus sum] Gorra. i. multiplicata sunt merita ex gratia tua ⁊ vsu liberi arbitrij [Euge ꝟue bone ⁊ fidelis] querens in suis actibus domini gloriã ⁊ nõ ꝓpriam laudem [quia super pauca fuisti fidelis] Ly. om̃ia bona in hac vita homini collata pauca sunt respe-

125

ctu bonorum glorie| supra multa te consti
tuã |quia in celo confert homini bonũ infi-
nitũ| intra i gaudiũ dñi tui |Hor. vt sit ex
omi pte gaudiũ. Sursuz ex visiõe dei Be-
orsuz ex cõsideratiõe inferni. interi⁹ ex glo
ria ꝓscietie. exteri⁹ ex decore omis creatu-
re| Accessit aũt ꝛ q̃ duo talenta acceperat.
ꝛ ait. dñe duo talenta tradidisti mihi. ecce
alia duo lucratus sum |. Hor. duplicando
bona scz bonuz sapie a me diffundendo in
primũ p verbũ predicatiõis. Bonũ opa-
tionis a me diffundendo in primũ p exem
plũ edificationis| ait illi dñs eius. Euge ſ
ue bone ꝛ fidelis sup pauca fuisti fidelis su
pra multa te cõstituã intra in gaudium do
mini tui |de quo dicit Bern̄. in li. de consi-
deratiõe. Qualis putas tunc erit splendor
aiarũ. qñ solis splẽdorẽ habebit lux corpo
ruz. Nulla em̄ ibi tristitia. nulla angustia.
nullus dolor. nullus timor. null⁹ ibi labor
nulla mors. sed ꝑpetua sanitas semp pse-
uerabit.

Aliud euãgeliũ de confessoribꝰ
ſm Math. xxiiij.

In illo tẽpore dixit
ihesus discipulis suis. Vigilate ꝛ ꝙa
nescitis qua hora dñs vester vẽtu-
rus sit. Illud aũt scitote qm̄ si sci-
ret paterfamilias qua hora fur vẽ-
turus esset vigilaret vtiq; ꝛ non si-
neret perfodi domũ suaz. iõ ꝛ vos
estote parati. qz nescitis qua hora
filius hois venturus est. Quis pu-
tas est fidelis ſuus ꝛ prudẽs quez
cõstituit dñs sup familiã suam. vt
det illis cibũ in tpe. beatus ille ser-
uus quẽ cũ venerit dñs eius inue-
nerit sic facientẽ. Amẽ dico vobis
super omia bona sua constituet eũ

Postilla

Vigilate qz ne-
scitis qua hora. ꝛc. Mat. xxiiij
Hec vba sancti euãgelij locut⁹
est dñs ihesus xps ãno ei⁹. xxxiij. xj. kaleñ.
aprilis. feria. iij. luna. xij. inditiõe. vj. An-
te initiũ illius euãgelij scribit sanct⁹ Ma-
theus in eodẽ caplo. Celum ꝛ terra transi-
bũt vba aũt mea nõ trãsibũt. Tũc sequit
euãgeliũ hodiernũ| Vigilate quia nescit|
qua hora dñs vester venturus sit |Hora
scz ad mortẽ cuiuslibet hominis. vt patet.
Eccs. x. Nescit hõ finẽ suũ ꝛc. | hoc autez
scitote qm̄ si sciret paterfamilias qua ho-
ra fur veniret |Hor. i. mors que fur dicit:
ꝓpter improuisum aduẽtũ vt patet Apo.
iij. Veniã tibi tanq̃ fur| vigilaret vtiq; |.
ne in peccato mortꝭ i morerer. qz mors pec-
catoꝝ pessima| ꝛ nõ sineret perfodi domũ
suã |Hor. i. cũ violẽtia aiam a corpe extra-
hi. sed sponte exire. vnde Crisſ. quãdo aie
peccatrices in corpe quasi in ꝓꝓrio domi-
cilio delectanť veniẽs cũ sentẽtia dei ange
lus mortis pfodit corpus ꝛ aiam violẽter
auellit Anime aũt iuste que quasi in exilio
ibi sunt veniẽte sentẽtia nõ perfodiũtur. ſz
reuertũtur gaudẽtes| ideoq; ꝛ vos estote
parati |. s. sine macula cordis| quia q̃ hora
nõ putatis filius hois vẽturus est |Hora
scz ad iudiciũ particulare in morte| ꝙs pu-
tas est fidelis ſuus ꝛ prudens. quẽ consti-
tuit dñs sup familiã suã |scz in officij sui su
sceptione| vt det illis cibũ in tpe |Hor. tri
plicẽ cibũ. verbi. exẽpli. ꝛ tpalis subsidij.
Vel ſm Ly. vt det illis cibum in tpe. i. au
xiliũ ad quod quilibet tenet. vñ Eccs. xx-
vij. Cuilibet mãdauit deus de ꝓximo suo
| Beat⁹ ille ſuus quẽ cũ venerit dñs ei⁹ |
Ly. querẽs in morte rationẽ sui ſuitij| in-
uenerit sic facientẽ |Ly. in actibus charita-
tis se exercentẽ. quia p talia meret eternaz
beatitudinẽ| Amẽ dico vobis. sup omnia
bona sua ꝓstituet eũ |quia beatitudo ẽ sta-
tus omniũ bonoꝝ aggregatione perfect⁹.
vt dr̄ in li. de ꝓso. phie. Hor. Bona pñtia
sunt particularia ꝛ imperfecta. sed bõa ce-
lestia sunt bõa cõmunia ꝛ pfecta. Nũc em̄
ex parte cognoscim⁹ ex parte diligim⁹. sed
tũc in futuro perfecte ꝛc.

Incipiũt euãgelia de virginibꝰ
ſm Math. xiij.

In illo tpe. dixit ie-
sus discipulis suis parabolã hanc
Simile est regnuz celoꝝ thesauro
abscondito in agro. quẽ qui inue-
nit hõ abscondit ꝛ pre gaudio illi⁹
vadit ꝛ vendit vniuersa que habet
ꝛ emit agrũ illũ. Iterũ simile ẽ re-
gnũ celoꝝ hoi negociatori queren
ti bonas margaritas. inuenta aũt

vna preciosa margarita abijt ⁊ vē didit vniuersa q̄ habuit ⁊ emit eā. Iterū simile est regnū celoꝝ sagene misse in mare. ⁊ ex om̄i genere pisciū ꝯgreganti. quā cuꝫ impleta esset educētes. Et secus littus sedē tes elegerūt bonos in vasa sua ma los aūt foras miserūt. sic erit in cō summatiōe seculi. Exibūt angeli ⁊ separabūt malos de medio iustoꝝ ⁊ mittēt eos in caminū ignis. Ibi erit fletus ⁊ stridor dentiū Intelle xistis hec om̄ia. dicūt ei. etiā ait il lis. iō om̄is scriba doctus ī regno celoꝝ similis est homini patrifami lias q̄ profert de thesauro suo no ua ⁊ vetera. Postilla

Simile ē regnuꝫ celoꝝ. Mat. xiij. Historia huius euāgelij facta est in aprili Anno xp̄i. xxxiij inditione. vj. Ante initium illius euāgelij scribit sanctus Math. in eodem capl̄o. ꝙ christus dixit Justi fulgebūt sicut sol in re gno patr̄ eoꝝ. Tūc postmodū seq̄tur euā geliū hodiernū. Simile est regnū celoruꝫ thesauro abscondito in agro. Gor. ad lau dem virginū exponit̄ parabola ista. sic the saur⁹ in agro est v̄ginitas ī carne. ij. Coꝝ. iiij. habemus thesaurū istū in vasis fictili bus. vnde Aug⁹. Facite qd̄ potestis ne v̄ ginitatis bonū a vobis pereat cui facere ñ potestis vt redeat. vel s̄m Gregl. Thesau rus est celestis regni desideriū. quē qui in uenit homo abscondit. ⁊ pre gaudio illius vadit. Gor. pedibus mētis ip̄m affectan do. ⁊ vēdit vniuersa que hꝫ. scꝫ tp̄alia cō tēnendo. vt patet Mat. xix. Si vis perfe ctus eē vade ⁊ vēde oīa q̄ habes ⁊ da pau perib⁹. ⁊ emit agrū illū. Gor. totaliter ce lestibus inhiando. Iterū simile est regnū celoꝝ homini negociatori querenti bonas margaritas. i. dulcedinē vite celestis. in uenta aūt vna p̄ciosa margarita. Gor. id est xp̄m. ⁊ s̄m hoc xp̄s dr̄ margarita. Sic em̄ nascit̄ margarita ex rore celesti cōcha maris se aperiēte. Sic xp̄us virtute spirit⁹ sancti in maria ꝯsentiēte. Esa. xlv. Rorate celi desuper ⁊ nubes pluāt iustum. aperia tur terra ⁊ germinet saluatorē. abijt ⁊ ven didit oīa que habuit. Gor. ꝑ ꝯtēptū terre noꝝ. ad Philip. iij. Om̄ia arbitror vt ster cora. vt xp̄m lucrifaciā. ⁊ emit eā. ꝑ cona tū ⁊ desideriū eternoꝝ. vt patet Philip. j. desideriū hn̄s dissolui ⁊ esse cū xp̄o. Iteꝝ simile est regnū celoꝝ. Ly. i. status eccl̄ie militātis. sagene misse in mare. Gor. i. do ctrine diuulgate in mundū. ⁊ ex om̄i gene re pisciū. Gor. i. hominū. ꝯgreganti. scili cet bonoꝝ ⁊ maloꝝ paup̄m ⁊ diuitū iuue nū ⁊ senū. quā cū impleta esset. Gorra. qd̄ erit in fine seculi qñ implebit̄ numerus ele ctoꝝ. educētes ⁊ secus littus sedentes. ele gerūt bonos in vasa sua. malos autē foras miserūt. sic erit in cōsummatiōe seculi. Ly ra. Sicut em̄ nō distinguūtur boni pisces a malis q̄ꝫdiu sagena est intra aquaꝫ. sic in ecclesia p̄nti admixti sunt mali cum bonis. sed in fine mūdi sagena trahet̄ ad littus ꝑ apertū iudiciū. qꝛ tūc erūt manifesta abscō dita cordiū. ⁊ tūc scꝫ in iudicio. exibūt an geli ⁊ sep̄abunt malos de medio iustoꝝ. et mittēt eos in caminū ignis. ibi erit fletus ⁊ stridor dentiū. fletus scꝫ ꝓpter ardoreꝫ. et stridor dentiū ꝓpter frigus. Intellexistis hec om̄ia. Ly. q. d. ad vos pertinet intelli gere qui alios debetis docere viaꝫ salutis. dicunt ei. etiā. ait illis. ideo om̄is scriba. vñ Aug. apostoli sunt scribe ⁊ notarij xp̄i. verbū dei signātes in tabulis cordis. doctus. id est litteratus ⁊ a deo inspirat⁹. in regno celoꝝ. i. in ecclesia militante. simi lis est homini patrifamilias. Ly. qꝛ sic̄ pa terfamilias habet pascere filios pane cor porali. sic iste paruulos fidei pane spiritua li. qui profert de thesauro suo. Ly. i. d̄ sci entia in corde abscondita. noua ⁊ vetera. id est auctoritates ⁊ processus veteris ⁊ no ui testamenti.

Aliud euāgeliū de virginibus. s̄m Math. xxv.

In illo tēpore. dixit iesus discipulis suis parabolā hāc Simile est regnū celoꝝ decē virgi nib⁹ q̄ accipiētes lāpades suas. ex ierūt obuiā sponso ⁊ sponse. quīqꝫ aūt ex eis erāt fatue. ⁊ quinqꝫ pru dentes. Sed quīqꝫ fatue acceptis lampadibus nō sumpserūt oleū se cū. Prudētes vero acceperūt ole

= ad invitacoꝫ

126

mỹa ſtanye

um in vaſis ſuis cuz lampadibus. Hora aũt faciẽte ſpõſo dormitauerũt oĩes z dormierũt. Media autẽ nocte clamor factus eſt. Ecce ſponſus venit exite obuiã ei. Tũc ſurrexerũt oẽs virgines ille z ornauerũt lãpades ſuas. Fatue autẽ ſapiẽtibus dixerũt. date nob ọ oleo veſtro qz lãpades noſtre extiguũtur. Reſpõderũt prudẽtes dicẽtes. Ne forte nõ ſufficiat nobis z vob. Ite poti⁹ ad vẽdentes z emite vobis. Dũ aũt irẽt emere. venit ſponſus. z que parate erãt intrauerũt cũ eo ad nuptias. z clauſa eſt ianua. Nouiſſime veniũt z reliq̃ virgines dicẽtes. dñe dñe aperi nob. At ille respõdẽs ait. Amẽ dico vob neſcio vos. Vigilate itaq; quia neſcitis diem neq; horam.

podobnyáy

Poſtilla

Simile ẽ regnuz celoz decẽ. tẽ. Mat. xxv. Hiſtoria hui⁹ euãgelij facta eſt anno xpi. xxxij. xj. kalẽ. aprilis. feria iij. luna. xij. inditione. vj. Añ initiũ illius euãgelij ſcribit ſanctus Mat. in. xxiij. c. Si eñ mal⁹ ſeruus dixerit in corde ſuo morã facit dñs me⁹ venire. z ceperit pcutere puos ſuos mãducet aũt z bibat cũ ebrijs. veniet dñs ſui illius i die qua nõ ſperat. z hora qua ignorat. z diuidet eũ ſcz ſeparãdo aiam a corpe in morte ipius partẽq; eius ponet cum hypocritis. i. cũ falſis chriſtianis. ſepando eũ a beatis z puũgẽdo ipm cũ dãnatis. Ibi erit fletus z ſtridor dentiũ. Tũc ſtati ſequitur euãgeliũ hodiernũ. Simile eſt regnũ celorũ decẽ virginib⁹. Ly. i. eccleſia militãs q̃tũ ad ſtatũ ptẽplatiuũ. decẽ virginibus. id ẽ cõtẽplatiuis. Ly. virginitas eñ ſignificat vitã ptemplatiuaz. qz ſicut caſtitas eleuat mentẽ a carnalib⁹ z diſponit intellectũ ad cõtemplationẽ veritatis. ſic ecõtrario luxuria deprimit mentẽ z cauſat ebetudinez intellectus. z ſic reddit hominẽ quaſi beſtialem. ppter qđ dr. j. Eth. Vita voluptuoſa vocat vita pecudũ. que accipiẽtes lampades ſuas. Gor. acceptio lampadum eſt oſtenſio operũ vt ſint alijs in exemplũ. exierũt obuiã ſponſo. i. xpo. z ſponſe. id ẽ eccleſie. quicq; aũt ex eis erãt fatue. z q̃nq; prudẽtes. Ly. virgines eñ prudẽtes ſũt cõtemplatiui ſeu religioſi q̃ opa ſua bona ad finẽ debitũ ordinauit ſcz pncipaliter ad gloriã dei z ad ſalutẽ ꝓpriã z ad edificationẽ primi. Ecõtrario fatue virgines dicũtur q̃ ꝓpriã gloriã z fauorẽ hominũ queũt in ſuis bonis opibus. Et merito dicuntur fatue virgines. qz bõa opa ſua pdunt propter defectũ intẽtionis recte. ſed quicq; fatue acceptis lampadibus. Gor. i. opibus ọ genere bonoz. nõ ſumpſerũt oleũ ſecũ. in quo ſignat charitas. Sicut eñ oleũ natat ſup oẽs liquores. ſic charitas ſup oẽs vtutes. prudẽtes vo ſumpſerũt oleũ ſecũ in vaſis ſuis. i. charitatẽ. cũ lãpadibus. id eſt cũ opibus ſuis. q. d. ex charitate perfecerũt opa ſua bõa. morã aũt faciẽte ſpõſo dormitauerũt oẽs z dormierũt. Mora iſta eſt decurſus tpis ab aſcẽſione xpi vſq; ad diẽ iudicij. Ad tps ꝓpter longitudinẽ vocat mora. Jam eñ durauit p mille quadringẽtos. z. lxxxiij. annos. Et reſiduum eſt nobis incertũ. In hoc aũt tpis intervallo moriũtur oẽs homines tã boni q̃ mali. que quidẽ mors deſignat hic p dormitionem. qz ita faciliter excitabũtur a morte p xpm ad iudiciũ venientẽ. ſicut hõ excitat aliũ hominẽ dormientẽ. media aũt nocte. Ly. nõ intelligit ꝑ hoc q̃ iudicium extremũ ſit celebrandum de nocte. ſed de die ſicut dicit Apls. j. Cor. iij. Dies dñi declarabit. tẽ. Dz qz tps iudicij eſt nob occultũ. iõ hic ſignat p mediã noctẽ. qz illa que fiũt media nocte ſunt hoibus occulta. clamor factus eſt. Ly. i. vox xpi vel angelorũ ad vocãdũ mortuos ad iudiciũ. tũc ſurrexerũt oĩes vgines ille. Ly. qz oẽs reſurgẽt boni z mali vt appareãt in iudicio xpi. z ornauerũt lãpades ſuas. Gor. i. apud ſe cogitauerũt opa ſua p quib⁹ remunerationez expectabãt. Añ Greg⁹. ornãt lãpades. qz apud ſe opa ſua numerãt. p quibus eternaz beatitudinẽ recipe ſperauerũt. fatue aũt. ſcz vgines. ſapiẽtibus dixerũt. date nob de oleo veſtro. qz lãpades nre extiguunt. Ly. iſta petitio vana z rñſio negatiua ſignãt q̃ nullus poterit ad aliũ q̃tũcũq; iuſtũ recurrere p auxilio. nec aliq̃s q̃tũcunq; iuſt⁹ poterit aliũ iuuare. ſz ſibi ſoli ſufficiet iuſticia ſua. vnde Hiero. In futuro vnuſquiſq; p opibus ſuis mercedẽ accipiet. nec poſſunt

in die iudicij alioꝝ vtutes aliꝝ vicia sbleua re. ⁊ h̄ ē qđ sbdit̄ [ne forte ñ sufficiat nobis ⁊ vob. ite poti⁹ ad vēdētes ⁊ emite vobis] Uñ Amb. vendūt oleū qui adulādo aīas in errorē mittūt: de quo dr̄ in Ps̄. cxl. Oleum aūt peccatoris nō impinguet caput meum ⁊c̄. [dū aūt irent emere venit spōsus] Ly. i. xp̄s ad remunerationē bonoꝝ. [⁊ q̄ parate erant] Ly. ꝑ bona opa in charitate facta. [intrauerūt cū eo ad nuptias] .i. ad celestē gloriā [⁊ clausa est ianua]. Gor. ianua inquit miscđie ad indulgendū q̄ modo om̄ibus aperit̄. Janua glorie ad intrāduꝫ que modo om̄ibus penitētibus reseratur. [nouissime] .i. nimis tarde [veniūt. ⁊ relique vgines dicētes. Dñe dñe aperi nob]. Ly. ꝑ hoc qđ vocāt eū dñm. signat̄ ꝙ crediderūt in christū. Sed q̄d ꝓdest ore inuocare si ope neges [At ille rñdēs ait. Amen dico vobis nescio vos] Ly. scꝫ noticia approbationis qua soli electi a deo cognoscūtur [vigilate itaq̄] Gor. scꝫ anteq̄ veniat sponsus [qꝛ nescitis diē neq̄ horā] scꝫ mortis vestre.

In festo corporis christi Euāgeliū. ꝟm Johem. vj.

In illo tempe. dixit iesus turbis iudeoꝝ. Ego sum panis viuus qui de celo descēdi. Si q̄s māducauerit ex hoc pāe viuet in eternū. ⁊ panis quem ego dabo caro mea est ꝓ mūdi vita. Litigabāt ergo iudei ad inuicē dicentes. Quō pōt h̄ dare nob carnē suā ad manducandū. Dixit ergo eis ies⁹. Amē amē dico vob. nisi māducaueritis carnē filij hominis ⁊ biberitis sanguinē eius nō habebitis vitā in vobis. Qui māducat meam carnē ⁊ bibit meū sanguinē habet vitā eternā. Et ego resuscitabo eū in nouissimo die.

Postilla

Ego sum panis viuus qui de celo descendi. ⁊c̄. Johānis. vj. Hec vba sancti euāgelij de seipso locutus est dñs iesus xp̄s Anno e⁹. xxxij. xvj. kaleñ. maij. feria. iij. luna. xxiiij. inditione. v. Ante initiū illius euangelij scribit sanct⁹ Joh. in eodē capl̄o. ꝙ iudei murmurabāt de illo ꝙ xp̄s dixit. Ego sum panis viuus qui de celo descendi Et dicebāt Nonne hic est iesus filius ioseph. cui⁹ nos nouimus patrē ⁊ matrē. Quō ergo dic̄. h̄ qꝛ de celo descēdi. Rñdit eis iesus ⁊ dixit Nolite murmurare inuicē. nemo pōt venire ad me. nisi pater q̄ misit me traxerit illū. Tūc postmodū sequit̄ euāgeliū hod iernū [Ego sum panis viuus] Tho. viuificans comedentē. Iste em̄ cibus siue panis ī māducantē nō ꝯuertit̄. sed eū in se ꝯuertit. sicut dictū est sancto Aug. Nec tu me mutabis in te sicut cibū carnis tue. sed tu mutaberis in me [qui đ celo descendi]. Tho. vt essem panis hominū. qui erā panis angelorū. Uñ in Ps̄. lxxvij. Panē angeloꝝ māducauit hō [si quis manducauerit ex hoc pane viuet in eternū] in pñti per gratiaꝫ ⁊ in futuro per gloriā [⁊ panis queꝫ ego dabo caro mea est pro mūdi vita] Tho. bene dicit pro mundi vita. quia vtilitas huius sacramenti est nō solū ip̄ius sumētis ⁊ celebrantis. sed cōmunis totius ecclesie. quod nō contingit in alijs sacramentis. Naꝫ baptismus solum prodest suscipienti. Eucharistia vero non solum celebranti. sed etiam omnibus pro quibus orat ⁊ qui sunt đ corpore ecclesie. siue sint viui siue defuncti. et ratio est. quia in alijs sacramentis continetur virtus ⁊ efficacia verbi incarnati. h̄ autem continetur ip̄e christus fons ⁊ plenitudo sanctitatis. ⁊ ideo plus extendit se virtus eius. [litigabant ergo iudei ad inuicez dicentes. Quomodo hic potest nobis dare carnem suam ad manducanduꝫ] Tho. Litigatio erat de hoc ꝙ carnem suam panem dixerat. Intelligebant eniꝫ ꝙ caro sit dentibus laceranda. ⁊ ideo reputabant h̄ impossibile ⁊ inconueniens [dixit ergo eis iesus. Amen amen dico vobis. nisi manducaueritis carnem filij hominis] Lyra. Sicut enim in vita corporali cibus est necessarius ad vitam conseruandā. ita in vita spirituali hoc sacramentum est necessariū. q̄a est vite spiritualis conseruatiuum. quia sicut baptismus est quedam regeneratio spiritualis. ita eucharistia est quedaꝫ spiritualis nutritio [⁊ biberitis sanguinē eius nō habebitis vitam in vobis] Ly. nō est intelligēdū ꝙ hoc sacramētū sub vtraq̄ specie

127

fidelibus sit exhibendũ. sed tantũ hoc modo a sacerdotibus est sumendũ. licet em̃ in p̃mitiua ecclesia populus sb̃ vtraq; specie cõmunicaret tamẽ postmodũ ꝓuide ordinatũ est vt populus nõ cõmunicet sub specie vini ꝓpter periculũ effusionis. Et etiaz quia s̃m beatũ Tho. de aquino in. iiij. di. x. ꝓpter naturalẽ ꝯcomitantiã sub vtraq; specie scz panis ⁊ vini est totus xp̃s. Ergo qui cõmunicat corpi. cõmunicat ⁊ sanguini cũ sb̃ vtraq; specie totus xp̃s ꝯtinet̃. scilicet s̃m corpus aĩam ⁊ deitatẽ [qui mãducat meã carnẽ ⁊ bibit meum sanguinẽ] supple digne [habet vitã eternã] Ly. qꝛ habz deũ inhabitantẽ. qui est vita eterna [⁊ ego resuscitabo eũ in nouissimo die] Tho. q̃ntum ad gloriã corporis.

Sequitur euãgeliũ ꝓ defunctis qd̃ legit̃ p̃nte funere. aut in depositione defunctoꝝ s̃m Joh̃em. xj.

In illo tempe: dixit martha ad iesum. Dñe si fuisses h̃ frater meus nõ fuisset mortuꝰ. Sz ⁊ nũc scio qꝛ quecũq; poposceris a deo dabit tibi deus. Dicit ei iesus. resurget frater tuus. Dicit ei martha. scio qꝛ resurget in resurrectione in nouissimo die. Dicit ei iesus. Ego sum resurrectio ⁊ vita. q̃ credit in me etiã si mortuꝰ fuerit viuet Et om̃is qui viuit ⁊ credit in me ñ morietur in eternũ. Credis hoc. Ait illi. vtiq; dñe. ego credidi. quia tu es xp̃us filius dei viui qui in hunc muudum venisti.

Postilla

Dixit Martha ad iesum dñe. ⁊c̃. Johan. xj. Historia huius euãgelij facta ẽ anno Christi. xxxiij. v. idus marcij. feria. vj. luna. j. inditione. vj. Ante initiũ illiꝰ euangelij scribit sanctus Joh̃. in eodẽ capl̃o. q̃ xp̃s dixit discipulis suis. Lazarus mortuus est. ⁊ gaudeo ꝓpter vos vt credat [. q̃a nõ eram ibi. sed eamus ad eum. venit itaq; iesus ⁊ inuenit euz quattuor dies in monumento habentem ⁊c̃. Tunc sequitur euangeliũ illud. [Dixit martha ad iesum. Dñe si fuisses hic frater meus nõ fuisset mortuus] tho. q. d. Tu es fons vite. ergo mors nõ habuisset locum in presentia tua [sed et nũc scio] licet frater meus sit mortuꝰ ⁊ sepultꝰ fide certa teneo [quia quecũq; poposceris a deo dabit tibi deus] q. d. poteras repellendo mortem vitam conseruare. potes ⁊ vitam perditam restaurare. Uñ Augustinꝰ. Nõ dixit. rogo te vt resuscites fratrẽ meũ Non em̃ sciebat si resurgere fratri suo vtile erat [Dixit ei iesus. resurget frat̃ tuus] Lyra. sed illa intellexit hoc de resurrectione futura in fine mũdi. Ideo sequit̃. [dicit ei martha. scio quia r̃surget in resurrectione in nouissimo die]. Tho. q. d. scio resurrectionem generalez omniũ hominũ futurã. ⁊ nescio vtrũ de illa generali loqueris vel de speciali fratris mei. sciebat autẽ de doctrina christi. qꝛ s̃m Cris̃. a Christo de illa generali resurrectione audiuit. vel etiã quia ex scripturis legis ⁊ prophetarũ de illa generali resurrectiõe edocta fuerat. [dicit ei iesus. ego sum resurrectio ⁊ vita] id est. causa resurrectionis q̃ntum ad corpꝰ ⁊ vita quantũ ad animã [qui credit in me] qui sum vita [etiam si mortuus fuerit]. scz per peccatuz in anima [viuet] scz vita gratie in presenti [⁊ om̃is qui viuit ⁊ credit in me nõ morietur in eternũ] Tho. ⁊ si moriatur morte corporis que est mors nature. nõ tamen morte eterna que est mors gehenne [credis hoc] Augꝰ. Christus sciens fidez ip̃ius confessionem eius requirit. ⁊ hoc ad meritum salutis. Ro. x. corde creditur ad iusticiam. ore autem confessio fit ad salutẽ [Ait illi. vtiq; dñe] supple omnia credo. [ego credidi. quia tu es christus filius dei viui] Ly. scz naturalis [q̃ in hũc mũdũ venisti] scz ꝑ carnis assumptionẽ.

Aliud euãgeliũ ꝓ defunctis s̃m Johãnem. v.

In illo tempe. dixit iesus discipulis suis. Amen amen dico vob̃. quia venit hora. ⁊ nunc est quando mortui audient vocez filij dei ⁊ qui audierint viuent. Sicut enim pater habet vitam in semetipso. sic dedit et filio vitam habere in semetipso. Et potestatem dedit ei iudiciũ facere. qꝛ filius ho

minis est Nolite mirari hoc. qꝛ venit hora in qua om̄es qui in monumentis sunt audiēt vocez eius. Et ꝓcedēt qui bona fecerunt in resurrectionez vite. qui vero mala egerunt in resurrectionē iudicij.

Postilla

AMen amē dico vobis. qꝛ venit ꝛc̄. Joh. v. Hec et sequētia euāgelia iuxta historias suas dicta sunt a dño iesu christo Anno ei⁹. xxxij. xviij. kaleñ. maij. feria. iij. luna. xxiiij. inditione. v. Ante initiuz illius euāgelij scribit sanctus iohānes in eodē capl'o. ꝙ ip̄e pat̄ diligit filiū ꝛ om̄ia demōstrat ei que ip̄e facit. ꝛ maiora his demonstrabit ei opera. et vos miremini pꝛe magnitudine. quasi diceret vos miremini ꝙ sanaui paraliticuz q̄ habuit. xxxviij. ānos in infirmitate sua. sꝫ maiora faciā. qꝛ suscitabo mortuos. Tunc postmodū sequitur euāgeliū hodiernum. [Amē amē dico vobis. quia venit hora]. scꝫ in fine mundi [ꝛ nūc est] scꝫ etiā in p̄nti [quādo mortui audient vocē filij dei] Ly. qꝛ ad vocē filij aliqui in p̄nti sunt resuscitati. vt filius vidue. vt patet Luc̄. vij. Et filia archisinagogi. vt patet Mat. ix. Et etiam Lazarus vt patet Johā. xj. Sed in futuro ꝛ i fine mūdi oēs resurgēt ꝛ transibūt de morte ad vitā. vnde Apl'us. j. Corinth. xv. Om̄es quidē resurgemus [sicut em̄ pr̄ habet vitā in semetip̄o] Gor. scꝫ per essentiā [sic dedit ꝛ filio vitā habere in semetipso] per essentiā. ꝛ in hoc xp̄s ostendit eq̄litatē sui cū patre [ꝛ potestatē dedit ei iudiciū facere] scꝫ inq̄tū homo [qꝛ filius hoīs est] Ly. scꝫ ab om̄ibus visibilis in iudicio bonis ꝛ malis [nolite mirari hoc quia venit hora in qua om̄es qui in monumentis sunt audient vocē eius] hoc fit in generali resurrectione omniū hominuz quādo oēs resurgēt ad vocē eius. i. ad imperiū eius. Unde Ps̄. lxvij. dabit em̄ voci sue vocez virtutis [ꝛ procedent qui bona fecerūt in resurrectionē vite] Ly. hoc additur ad denotanduz ꝙ fides sine operibus nō sufficit ad salutē [qui vero mala egerūt]. Tho. id est mala acta ꝑ penitentiā nō emēdauerūt. [in resurrectioēz iudicij]. i. in eternā dānationē. vt patet Mat. xxv. Ibūt hi in suppliciū eternū. iusti aūt in vitā eternā.

Aliud euāgeliū ꝓ defunctis s̄m Johem. v.

IN illo tempe. dixit iesus discipulis suis ꝛ turbis iudeorū. Sicut em̄ pater suscitat mortuos ꝛ viuificat sic ꝛ filius q̄s vult viuificat. Neq̄ eniz pater iudicat quēq̄. sed om̄e iudiciū dedit filio. vt om̄es honorificēt filiū. sicut honorificāt patrē. q̄ nō honorificat filiū. nō honorificat patrē q̄ misit illū. Amē amē dico vobis qꝛ q̄ v̄bū meū audit ꝛ credit ei q̄ me misit habet vitā eternā. ꝛ in iudiciū nō venit sed trāsit a morte in vitā.

Postilla.

SIcut enī pater suscitat mortuos ꝛc̄. Joh. v. Ante initiū h⁹ euāgelij scribit sanct⁹ Joh. in eodē capl'o. ꝙ iesus sanauit quēdā infirmū q̄ habuit. xxxvij. ānos in infirmitate sua. ꝓpterea ꝑseq̄bant̄ eū iudei. q̄a hec faciebat iesus āt rn̄dit. Pr̄ me⁹ vsq̄mō opat̄ ꝛ ego operor. ꝓpterea ḡ mag̃ querebāt eū iudei int̄ficere qꝛ nō solū soluebat sabbatū. sꝫ et pr̄em suū dicebat deū. equalē se faciēs d̄o. Tūc postmodū sequit̄ euā. illd̄ [Sic̄ ei pater suscitat mortuos ꝛ viuificat] Ly. qd̄ ē diuine v̄tutis [sic ꝛ fili⁹ q̄s vult viuificat]. .s. ꝑ potētiā ei eq̄lē. vñ. j. Reg. ij. dñs mortificat ꝛ viuificat ꝛc̄. Itē Deut̄. xxxij. ego occidā ꝛ ego viuere faciā [neq̄ em̄ pr̄ iudicat quēq̄] Ly. scꝫ seorsum a filio cū sit eoꝝ vna opatio [sꝫ om̄e iudiciū dedit filio]. vt pꝫ Act̄. x. ip̄e est q̄ ꝯstitut⁹ est a deo iudex viuoꝝ ꝛ mortuoꝝ [vt om̄es honorificēt filiū sicut honorificāt patrē]. Tho. sicut em̄ pater ꝛ filius sunt equales in auctoritate ꝛ ptāte. sic debēt esse equales in gl'ia ꝛ honore [qui nō honorificat filiū ñ honori. pa. q̄ mi. il.] Gor. Rō quare pr̄ vult filiū honorari. qꝛ honor filij est honor patris. et econuerso [Amē amē dico vob. qꝛ q̄ v̄bū meuz audit. ꝛ credit ei q̄ me misit] Lyra. fide formata [hꝫ vitā et̄nā] Ly scꝫ causalit̄ qꝛ hꝫ g̃tiā q̄ fac̄ eū dignū vita et̄na [ꝛ in iudiciū ñ vēit]. s. ꝯdēnatiōis [sꝫ trāsit a morte] gor. .i. de p̄nti vita q̄ mors est [in vitā]. Ly. q̄a

oportet soluere debitũ nature anteq̃ veni at ad vitam glorie.

Aliud euãgeliũ ꝓ defunctis ſm Johem. vj.

In illo tẽpore dixit iesus discipulis suis. Om̃e qd̃ dat mihi pater ad me veniet. ⁊ eũ qui venit ad me nõ eijciã foras. qꝛ descendi de celo. nõ vt faciã voluntatem meam. sed voluntatem eius q̃ misit me. hec est em̃ voluntas eius qui misit me patris. vt om̃e quod dedit mihi nõ perdam ex eo. sed resuscitẽ illud in nouissimo die. Hec est aũt volũtas patris mei q̃ me misit. vt om̃is qui videt filiũ ⁊ credit in eum habeat vitã eternaꝫ. ⁊ ego resuscitabo eũ in nouissimo die.

Postilla

Omne quod dat mihi pater ad me ve. ⁊c̃. Johã. vj Ante initium illius euãgelij dixit iesus discipulis suis. Ego sum panis vite. q̃ venit ad me nõ esuriet. ⁊ qui credit in me non sitiet vnq̃. Tunc sequit euãgeliũ illud| Omne quod dat mihi pater ad me veniet| per fidẽ formatã. Nam fides est fundamentuꝫ omniũ meritoꝝ| ⁊ eũ q̃ venit ad me |tho. id est ad fidem ⁊ gratiã meriti| nõ eijciam foras |id est nunq̃ subtrahã ei gratiã. nec amiciciam meã ab ip̃o diuidã dũmodo ipse per peccatũ gratiã meã nõ expellat.| q̃a descendi de celo |.i. naturã humanã assumpsi| nõ vt faciã voluntatẽ meã sed voluntatẽ eius qui misit me |. Tho. ecce per omnia voluntatẽ humanã subiecit voluntati diuine Mat. xxvj. Non mea voluntas sꝫ tua fiat| hec est aũt volũtas eius qui misit me patris vt om̃e quod dedit mihi nõ perdam ex eo |. Ly. quia ⁊ si talis predestinatus aliquãdo cadit in peccatum mortale. finaliter tamen resurget. Unde Amb. certꝰ sum quod deus nullũ electoꝝ suoꝝ cadere permitteret si eum meliorẽ a casu suo resurrecturũ nõ sensisset| sed resuscitem illud in nouissimo die |Tho. scꝫ de morte ad gloriosam vitã| Hec est aũt volũtas patris mei qui me misit. vt om̃is qui videt filiũ |Tho mas. scꝫ passibilez ⁊ mortalem ⁊ cum hoc miracula facientẽ| ⁊ credit in eũ |.i. adheret ei sicut vni vero deo per miracula ductus ad fidẽ| habeat vitã eternã |Ly. si ꝑseueret. qd̃ est infallibiliter verũ in predestinatis de quibus xp̃s hic loquit̃| Et ego resuscitabo eum in nouissimo die |quo ad corpus vt simul gaudeat in corpore ⁊ aĩa.

Explicit Postilla super euangelia de tempore ⁊ de sanctis ſm sensum litteralem collecta. Impressa Basilee ꝑ Nicolaum kesler Anno dñi Millesimoquadringẽtesimo octuagesimosexto. xix. kaleñ. septembris.

BIBLIOTEKA GŁÓWNA w Poznaniu im. A. Mickiewicza

BIBLIOTEKA UNIW. W POZNANIU
Inc. 306
INKUNABUŁY